eul_wid: abe-ab

Ὅμηρος · Homer

Odyssey

Ὀδύσσεια

Period: *Ἀρχαϊκή* Archaic
Dialect: *Ἐπική* Epic (Homeric)
Domain: *Ἔπος* Epic
Format: *Ἔμμετρος* Verse

Ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε·
πολλῶν δ’ ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω,
πολλὰ δ’ ὅ γ’ ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων.
ἀλλ’ οὐδ’ ὣς ἑτάρους ἐρρύσατο, ἱέμενός περ·
αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο,
νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς Ὑπερίονος Ἠελίοιο
ἤσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
τῶν ἁμόθεν γε, θεά, θύγατερ Διός, εἰπὲ καὶ ἡμῖν.
ἔνθ’ ἄλλοι μὲν πάντες, ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον,
οἴκοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφευγότες ἠδὲ θάλασσαν·
τὸν δ’ οἶον, νόστου κεχρημένον ἠδὲ γυναικός,
νύμφη πότνι’ ἔρυκε Καλυψώ, δῖα θεάων,
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
ἀλλ’ ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἶκόνδε νέεσθαι
εἰς Ἰθάκην, οὐδ’ ἔνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων
καὶ μετὰ οἷσι φίλοισι· θεοὶ δ’ ἐλέαιρον ἅπαντες
νόσφι Ποσειδάωνος· ὁ δ’ ἀσπερχὲς μενέαινεν
ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλ’ ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ’ ἐόντας,
Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν,
οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ’ ἀνιόντος,
ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης.

ἔνθ’ ὅ γε τέρπετο δαιτὶ παρήμενος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Ζηνὸς ἐνὶ μεγάροισιν Ὀλυμπίου ἁθρόοι ἦσαν.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Αἰγίσθοιο,
τόν ῥ’ Ἀγαμεμνονίδης τηλεκλυτὸς ἔκταν’ Ὀρέστης·
τοῦ ὅ γ’ ἐπιμνησθεὶς ἔπε’ ἀθανάτοισι μετηύδα·
“ὢ πόποι, οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται.
ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ’ ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε’ ἔχουσιν,
ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπὲρ μόρον Ἀτρεΐδαο
γῆμ’ ἄλοχον μνηστήν, τὸν δ’ ἔκτανε νοστήσαντα,
εἰδὼς αἰπὺν ὄλεθρον, ἐπεὶ πρό οἱ εἴπομεν ἡμεῖς,
Ἑρμείαν πέμψαντες, ἐΰσκοπον Ἀργεϊφόντην,
μήτ’ αὐτὸν κτείνειν μήτε μνάασθαι ἄκοιτιν·
ἐκ γὰρ Ὀρέσταο τίσις ἔσσεται Ἀτρεΐδαο,
ὁππότ’ ἂν ἡβήσῃ τε καὶ ἧς ἱμείρεται αἴης.
ὣς ἔφαθ’ Ἑρμείας, ἀλλ’ οὐ φρένας Αἰγίσθοιο
πεῖθ’ ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ’ ἁθρόα πάντ’ ἀπέτεισε.”
τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
καὶ λίην κεῖνός γε ἐοικότι κεῖται ὀλέθρῳ,
ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
ἀλλά μοι ἀμφ’ Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι δαίεται ἦτορ,
δυσμόρῳ, ὃς δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχει
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ’ ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης,
νῆσος δενδρήεσσα, θεὰ δ’ ἐν δώματα ναίει,
Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὅς τε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς
μακράς, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι.
τοῦ θυγάτηρ δύστηνον ὀδυρόμενον κατερύκει,
αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἱμυλίοισι λόγοισι
θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς,
ἱέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρῴσκοντα νοῆσαι
ἧς γαίης, θανέειν ἱμείρεται. οὐδέ νυ σοί περ
ἐντρέπεται φίλον ἦτορ, Ὀλύμπιε; οὔ νύ τ’ Ὀδυσσεὺς
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ ῥέζων
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ; τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο, Ζεῦ;”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

“τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.
πῶς ἂν ἔπειτ’ Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην,
ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, περὶ δ’ ἱρὰ θεοῖσιν
ἀθανάτοισιν ἔδωκε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος ἀσκελὲς αἰὲν
Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν,
ἀντίθεον Πολύφημον, ὅου κράτος ἐστὶ μέγιστον
πᾶσιν Κυκλώπεσσι· Θόωσα δέ μιν τέκε νύμφη,
Φόρκυνος θυγάτηρ, ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος,
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγεῖσα.
ἐκ τοῦ δὴ Ὀδυσῆα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
οὔ τι κατακτείνει, πλάζει δ’ ἀπὸ πατρίδος αἴης.
ἀλλ’ ἄγεθ’ ἡμεῖς οἵδε περιφραζώμεθα πάντες
νόστον, ὅπως ἔλθῃσι· Ποσειδάων δὲ μεθήσει
ὃν χόλον· οὐ μὲν γάρ τι δυνήσεται ἀντία πάντων
ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν ἐριδαινέμεν οἶος.”
τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εἰ μὲν δὴ νῦν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσι,
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε,
Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα, διάκτορον Ἀργεϊφόντην,
νῆσον ἐς Ὠγυγίην ὀτρύνομεν, ὄφρα τάχιστα
νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ εἴπῃ νημερτέα βουλήν,
νόστον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται.
αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκηνδε ἐλεύσομαι, ὄφρα οἱ υἱὸν
μᾶλλον ἐποτρύνω καί οἱ μένος ἐν φρεσὶ θείω,
εἰς ἀγορὴν καλέσαντα κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς
πᾶσι μνηστήρεσσιν ἀπειπέμεν, οἵ τέ οἱ αἰεὶ
μῆλ’ ἁδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
πέμψω δ’ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα
νόστον πευσόμενον πατρὸς φίλου, ἤν που ἀκούσῃ,
ἠδ’ ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν.”
ὣς εἰποῦς’ ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ’ ὑγρὴν
ἠδ’ ἐπ’ ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῇς’ ἀνέμοιο.
εἵλετο δ’ ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
βριθὺ μέγα στιβαρόν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
ἡρώων, τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα,
book 1.103 στῆ δ' Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ ἐπὶ προθύροις' Ὀδυσῆος,
book 1.104 οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου· παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
book 1.105 εἰδομένη ξείνῳ, Ταφίων ἡγήτορι, Μέντῃ.
book 1.106 εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας· οἱ μὲν ἔπειτα
book 1.107 πεσσοῖσι προπάροιθε θυράων θυμὸν ἔτερπον,
book 1.108 ἥμενοι ἐν ῥινοῖσι βοῶν, οὓς ἔκτανον αὐτοί.
book 1.109 κήρυκες δ' αὐτοῖσι καὶ ὀτρηροὶ θεράποντες
book 1.110 οἱ μὲν ἄρ' οἶνον ἔμισγον ἐνὶ κρητῆρσι καὶ ὕδωρ,
book 1.111 οἱ δ' αὖτε σπόγγοισι πολυτρήτοισι τραπέζας
book 1.112 νίζον καὶ πρότιθεν, τοὶ δὲ κρέα πολλὰ δατεῦντο.
book 1.113 τὴν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδής·
book 1.114 ἧστο γὰρ ἐν μνηστῆρσι φίλον τετιημένος ἦτορ,
book 1.115 ὀσσόμενος πατέρ' ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσίν, εἴ ποθεν ἐλθὼν
book 1.116 μνηστήρων τῶν μὲν σκέδασιν κατὰ δώματα θείη,
book 1.117 τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι καὶ κτήμασιν οἷσιν ἀνάσσοι.
book 1.118 τὰ φρονέων μνηστῆρσι μεθήμενος εἴσιδ' Ἀθήνην,
book 1.119 βῆ δ' ἰθὺς προθύροιο, νεμεσσήθη δ' ἐνὶ θυμῷ
book 1.120 ξεῖνον δηθὰ θύρῃσιν ἐφεστάμεν· ἐγγύθι δὲ στὰς
book 1.121 χεῖρ' ἕλε δεξιτερὴν καὶ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος,
book 1.122 καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
book 1.123 "χαῖρε, ξεῖνε, παρ' ἄμμι φιλήσεαι· αὐτὰρ ἔπειτα
book 1.124 δείπνου πασσάμενος μυθήσεαι ὅττεό σε χρή."
book 1.125 ὣς εἰπὼν ἡγεῖθ', ἡ δ' ἕσπετο Παλλὰς Ἀθήνη.
book 1.126 οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἔντοσθεν ἔσαν δόμου ὑψηλοῖο,
book 1.127 ἔγχος μέν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν
book 1.128 δουροδόκης ἔντοσθεν ἐϋξόου, ἔνθα περ ἄλλα
book 1.129 ἔγχε' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἵστατο πολλά,
book 1.130 αὐτὴν δ' ἐς θρόνον εἷσεν ἄγων, ὑπὸ λῖτα πετάσσας,
book 1.131 καλὸν δαιδάλεον· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
book 1.132 πὰρ δ' αὐτὸς κλισμὸν θέτο ποικίλον, ἔκτοθεν ἄλλων
book 1.133 μνηστήρων, μὴ ξεῖνος ἀνιηθεὶς ὀρυμαγδῷ
book 1.134 δείπνῳ ἀηδήσειεν, ὑπερφιάλοισι μετελθών,
book 1.135 ἠδ' ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο.
book 1.136 χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
book 1.137 καλῇ χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
book 1.138 νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
book 1.139 σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
book 1.140

εἴδατα πόλλ’ ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·
δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων, παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα,
κῆρυξ δ’ αὐτοῖσιν θάμ’ ἐπῴχετο οἰνοχοεύων.
ἐς δ’ ἦλθον μνηστῆρες ἀγήνορες· οἱ μὲν ἔπειτα
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
σῖτον δὲ δμῳαὶ παρενήεον ἐν κανέοισι,
[κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.]
οἱ δ’ ἐπ’ ὀνείαθ’ ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο
μνηστῆρες, τοῖσιν μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἄλλα μεμήλει,
μολπή τ’ ὀρχηστύς τε· τὰ γάρ τ’ ἀναθήματα δαιτός.
κῆρυξ δ’ ἐν χερσὶν κίθαριν περικαλλέα θῆκε
Φημίῳ, ὅς ῥ’ ἤειδε παρὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
ἦ τοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν,
αὐτὰρ Τηλέμαχος προσέφη γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
ἄγχι σχὼν κεφαλήν, ἵνα μὴ πευθοίαθ’ οἱ ἄλλοι·
“ξεῖνε φίλ’, ἦ καί μοι νεμεσήσεαι ὅττι κεν εἴπω;
τούτοισιν μὲν ταῦτα μέλει, κίθαρις καὶ ἀοιδή,
ῥεῖ’, ἐπεὶ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν,
ἀνέρος, οὗ δή που λεύκ’ ὀστέα πύθεται ὄμβρῳ
κείμεν’ ἐπ’ ἠπείρου, ἢ εἰν ἁλὶ κῦμα κυλίνδει.
εἰ κεῖνόν γ’ Ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα,
πάντες κ’ ἀρησαίατ’ ἐλαφρότεροι πόδας εἶναι
ἢ ἀφνειότεροι χρυσοῖό τε ἐσθῆτός τε.
νῦν δ’ ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὸν μόρον, οὐδέ τις ἥμιν
θαλπωρή, εἴ πέρ τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
φῇσιν ἐλεύσεσθαι· τοῦ δ’ ὤλετο νόστιμον ἦμαρ.
ἀλλ’ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ὁπποίης τ’ ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ’ ἱκέσθαι.
καί μοι τοῦτ’ ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ’ ἐῢ εἰδῶ,
ἠὲ νέον μεθέπεις, ἦ καὶ πατρώϊός ἐσσι
ξεῖνος, ἐπεὶ πολλοὶ ἴσαν ἀνέρες ἡμέτερον δῶ
ἄλλοι, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐπίστροφος ἦν ἀνθρώπων.”

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τὸν δ’ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ’ ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχομαι εἶναι
υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.
νῦν δ’ ὧδε ξὺν νηῒ κατήλυθον ἠδ’ ἑτάροισι,
πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον ἐπ’ ἀλλοθρόους ἀνθρώπους,
ἐς Τεμέσην μετὰ χαλκόν, ἄγω δ’ αἴθωνα σίδηρον.
νηῦς δέ μοι ἥδ’ ἕστηκεν ἐπ’ ἀγροῦ νόσφι πόληος,
ἐν λιμένι Ῥείθρῳ, ὑπὸ Νηΐῳ ὑλήεντι.
ξεῖνοι δ’ ἀλλήλων πατρώϊοι εὐχόμεθ’ εἶναι
ἐξ ἀρχῆς, εἴ πέρ τε γέροντ’ εἴρηαι ἐπελθὼν
Λαέρτην ἥρωα, τὸν οὐκέτι φασὶ πόλινδε
ἔρχεσθ’, ἀλλ’ ἀπάνευθεν ἐπ’ ἀγροῦ πήματα πάσχειν
γρηῒ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἥ οἱ βρῶσίν τε πόσιν τε
παρτιθεῖ, εὖτ’ ἄν μιν κάματος κατὰ γυῖα λάβῃσιν
ἑρπύζοντ’ ἀνὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο.
νῦν δ’ ἦλθον· δὴ γάρ μιν ἔφαντ’ ἐπιδήμιον εἶναι,
σὸν πατέρ’· ἀλλά νυ τόν γε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθου.
οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀδυσσεύς,
ἀλλ’ ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, χαλεποὶ δέ μιν ἄνδρες ἔχουσιν,
ἄγριοι, οἵ που κεῖνον ἐρυκανόως’ ἀέκοντα.
αὐτὰρ νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι καὶ ὡς τελέεσθαι ὀΐω,
οὔτε τι μάντις ἐὼν οὔτ’ οἰωνῶν σάφα εἰδώς.
οὔ τοι ἔτι δηρόν γε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης
ἔσσεται, οὐδ’ εἴ πέρ τε σιδήρεα δέσματ’ ἔχῃσι·
φράσσεται ὥς κε νέηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ἐστιν.
ἀλλ’ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ δὴ ἐξ αὐτοῖο τόσος πάϊς εἰς Ὀδυσῆος.
αἰνῶς μὲν κεφαλήν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας
κείνῳ, ἐπεὶ θαμὰ τοῖον ἐμισγόμεθ’ ἀλλήλοισι,
πρίν γε τὸν ἐς Τροίην ἀναβήμεναι, ἔνθα περ ἄλλοι
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἔβαν κοίλῃς’ ἐνὶ νηυσίν·
ἐκ τοῦ δ’ οὔτ’ Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον οὔτ’ ἐμὲ κεῖνος.”
τὴν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ’ ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
μήτηρ μέν τέ μέ φησι τοῦ ἔμμεναι, αὐτὰρ ἐγώ γε

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

οὐκ οἶδ᾽· οὐ γάρ πώ τις ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.
ὡς δὴ ἐγώ γ᾽ ὄφελον μάκαρός νύ τευ ἔμμεναι υἱὸς
ἀνέρος, ὃν κτεάτεσσιν ἑοῖς᾽ ἔπι γῆρας ἔτετμε.
νῦν δ᾽ ὃς ἀποτμότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων,
τοῦ μ᾽ ἔκ φασι γενέσθαι, ἐπεὶ σύ με τοῦτ᾽ ἐρεείνεις."
τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"οὐ μέν τοι γενεήν γε θεοὶ νώνυμνον ὀπίσσω
θῆκαν, ἐπεὶ σέ γε τοῖον ἐγείνατο Πηνελόπεια.
ἀλλ᾽ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
τίς δαίς, τίς δὲ ὅμιλος ὅδ᾽ ἔπλετο; τίπτε δέ σε χρεώ;
εἰλαπίνη ἦε γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ᾽ ἐστίν,
ὥς τέ μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως δοκέουσι
δαίνυσθαι κατὰ δῶμα. νεμεσσήσαιτό κεν ἀνὴρ
αἴσχεα πόλλ᾽ ὁρόων, ὅς τις πινυτός γε μετέλθοι."
τὴν δ᾽ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
"ξεῖν᾽, ἐπεὶ ἂρ δὴ ταῦτά μ᾽ ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
μέλλεν μέν ποτε οἶκος ὅδ᾽ ἀφνειὸς καὶ ἀμύμων
ἔμμεναι, ὄφρ᾽ ἔτι κεῖνος ἀνὴρ ἐπιδήμιος ἦεν·
νῦν δ᾽ ἑτέρως ἐβόλοντο θεοὶ κακὰ μητιόωντες,
οἳ κεῖνον μὲν ἄϊστον ἐποίησαν περὶ πάντων
ἀνθρώπων, ἐπεὶ οὔ κε θανόντι περ ὧδ᾽ ἀκαχοίμην,
εἰ μετὰ οἷς᾽ ἑτάροισι δάμη Τρώων ἐνὶ δήμῳ,
ἠὲ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσε.
τῶ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ᾽ ὀπίσσω.
νῦν δέ μιν ἀκλειῶς Ἅρπυιαι ἀνηρέψαντο·
οἴχετ᾽ ἄϊστος ἄπυστος, ἐμοὶ δ᾽ ὀδύνας τε γόους τε
κάλλιπεν· οὐδέ τι κεῖνον ὀδυρόμενος στεναχίζω
οἶον, ἐπεί νύ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδε᾽ ἔτευξαν.
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
ἠδ᾽ ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσι,
τόσσοι μητέρ᾽ ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
ἡ δ᾽ οὔτ᾽ ἀρνεῖται στυγερὸν γάμον οὔτε τελευτὴν
ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
οἶκον ἐμόν· τάχα δή με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν."
τὸν δ᾽ ἐπαλαστήσασα προσηύδα Παλλὰς Ἀθήνη·
"ὢ πόποι, ἦ δὴ πολλὸν ἀποιχομένου Ὀδυσῆος

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

δεύῃ, ὅ κε μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφείη.
εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν δόμου ἐν πρώτῃσι θύρῃσι
σταίη, ἔχων πήληκα καὶ ἀσπίδα καὶ δύο δοῦρε,
τοῖος ἐὼν οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ’ ἐνόησα
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε τερπόμενόν τε,
ἐξ Ἐφύρης ἀνιόντα παρ’ Ἴλου Μερμερίδαο· —
ᾤχετο γὰρ καὶ κεῖσε θοῆς ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς
φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὄφρα οἱ εἴη
ἰοὺς χρίεσθαι χαλκήρεας· ἀλλ’ ὁ μὲν οὔ οἱ
δῶκεν, ἐπεί ῥα θεοὺς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας,
ἀλλὰ πατήρ οἱ δῶκεν ἐμός· φιλέεσκε γὰρ αἰνῶς· —
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς·
πάντες κ’ ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
ἀλλ’ ἦ τοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
ἤ κεν νοστήσας ἀποτείσεται, ἦε καὶ οὐκί,
οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα,
ὅππως κε μνηστῆρας ἀπώσεαι ἐκ μεγάροιο.
εἰ δ’ ἄγε νῦν ξυνίει καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων·
αὔριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιοὺς
μῦθον πέφραδε πᾶσι, θεοὶ δ’ ἐπὶ μάρτυροι ἔστων.
μνηστῆρας μὲν ἐπὶ σφέτερα σκίδνασθαι ἄνωχθι,
μητέρα δ’, εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι,
ἂψ ἴτω ἐς μέγαρον πατρὸς μέγα δυναμένοιο·
οἱ δὲ γάμον τεύξουσι καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
πολλὰ μάλ’, ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
σοὶ δ’ αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, αἴ κε πίθηαι·
νῆ’ ἄρσας ἐρέτῃσιν ἐείκοσιν, ἥ τις ἀρίστη,
ἔρχεο πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,
ἤν τίς τοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσῃς
ἐκ Διός, ἥ τε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
πρῶτα μὲν ἐς Πύλον ἐλθὲ καὶ εἴρεο Νέστορα δῖον,
κεῖθεν δὲ Σπάρτηνδε παρὰ ξανθὸν Μενέλαον·
ὃς γὰρ δεύτατος ἦλθεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσῃς,
ἦ τ’ ἂν τρυχόμενός περ ἔτι τλαίης ἐνιαυτόν·
εἰ δέ κε τεθνηῶτος ἀκούσῃς μηδ’ ἔτ’ ἐόντος,
νοστήσας δὴ ἔπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
σῆμά τέ οἱ χεῦαι καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεΐξαι

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

πολλὰ μάλ’, ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δοῦναι.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα τελευτήσῃς τε καὶ ἔρξῃς,
φράζεσθαι δὴ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ὅππως κε μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
κτείνῃς ἠὲ δόλῳ ἢ ἀμφαδόν· οὐδέ τί σε χρὴ
νηπιάας ὀχέειν, ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐσσί.
ἢ οὐκ ἀΐεις οἷον κλέος ἔλλαβε δῖος Ὀρέστης
πάντας ἐπ’ ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα,
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅ οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα;
καὶ σύ, φίλος, μάλα γάρ ς’ ὁρόω καλόν τε μέγαν τε,
ἄλκιμος ἔσς’, ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων ἐῢ εἴπῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα θοὴν κατελεύσομαι ἤδη
ἠδ’ ἑτάρους, οἵ πού με μάλ’ ἀσχαλόωσι μένοντες·
σοὶ δ’ αὐτῷ μελέτω, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων.”
τὴν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“ξεῖν’, ἦ τοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις,
ὥς τε πατὴρ ᾧ παιδί, καὶ οὔ ποτε λήσομαι αὐτῶν.
ἀλλ’ ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
ὄφρα λοεσσάμενός τε τεταρπόμενός τε φίλον κῆρ
δῶρον ἔχων ἐπὶ νῆα κίῃς, χαίρων ἐνὶ θυμῷ,
τιμῆεν, μάλα καλόν, ὅ τοι κειμήλιον ἔσται
ἐξ ἐμεῦ, οἷα φίλοι ξεῖνοι ξείνοισι διδοῦσι.”
τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“μή μ’ ἔτι νῦν κατέρυκε, λιλαιόμενόν περ ὁδοῖο·
δῶρον δ’ ὅττι κέ μοι δοῦναι φίλον ἦτορ ἀνώγῃ,
αὖτις ἀνερχομένῳ δόμεναι οἶκόνδε φέρεσθαι,
καὶ μάλα καλὸν ἑλών· σοὶ δ’ ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς.”
ἡ μὲν ἄρ’ ὣς εἰποῦσ’ ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὄρνις δ’ ὣς ἀνόπαια διέπτατο· τῷ δ’ ἐνὶ θυμῷ
θῆκε μένος καὶ θάρσος, ὑπέμνησέν τέ ἑ πατρὸς
μᾶλλον ἔτ’ ἢ τὸ πάροιθεν. ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσι νοήσας
θάμβησεν κατὰ θυμόν· ὀΐσατο γὰρ θεὸν εἶναι.
αὐτίκα δὲ μνηστῆρας ἐπῴχετο ἰσόθεος φώς.
τοῖσι δ’ ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός, οἱ δὲ σιωπῇ
εἵατ’ ἀκούοντες· ὁ δ’ Ἀχαιῶν νόστον ἄειδε
λυγρόν, ὃν ἐκ Τροίης ἐπετείλατο Παλλὰς Ἀθήνη.
τοῦ δ’ ὑπερωϊόθεν φρεσὶ σύνθετο θέσπιν ἀοιδὴν
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

κλίμακα δ’ ὑψηλὴν κατεβήσετο οἷο δόμοιο,
book 1.331 οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύ’ ἕποντο.
book 1.332 ἡ δ’ ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
book 1.333 στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
book 1.334 ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
book 1.335 ἀμφίπολος δ’ ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
book 1.336 δακρύσασα δ’ ἔπειτα προσηύδα θεῖον ἀοιδόν·
book 1.337 “Φήμιε, πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν θελκτήρια οἶδας
book 1.338 ἔργ’ ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τά τε κλείουσιν ἀοιδοί·
book 1.339 τῶν ἕν γέ σφιν ἄειδε παρήμενος, οἱ δὲ σιωπῇ
book 1.340 οἶνον πινόντων· ταύτης δ’ ἀποπαύε’ ἀοιδῆς
book 1.341 λυγρῆς, ἥ τέ μοι αἰὲν ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ
book 1.342 τείρει, ἐπεί με μάλιστα καθίκετο πένθος ἄλαστον.
book 1.343 τοίην γὰρ κεφαλὴν ποθέω μεμνημένη αἰεὶ
book 1.344 ἀνδρός, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ’ Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.”
book 1.345 τὴν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
book 1.346 “μῆτερ ἐμή, τί τ’ ἄρα φθονέεις ἐρίηρον ἀοιδὸν
book 1.347 τέρπειν ὅππῃ οἱ νόος ὄρνυται; οὔ νύ τ’ ἀοιδοὶ
book 1.348 αἴτιοι, ἀλλά ποθι Ζεὺς αἴτιος, ὅς τε δίδωσιν
book 1.349 ἀνδράσιν ἀλφηστῇσιν ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ.
book 1.350 τούτῳ δ’ οὐ νέμεσις Δαναῶν κακὸν οἶτον ἀείδειν·
book 1.351 τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ’ ἄνθρωποι,
book 1.352 ἥ τις ἀϊόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.
book 1.353 σοὶ δ’ ἐπιτολμάτω κραδίη καὶ θυμὸς ἀκούειν·
book 1.354 οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς οἶος ἀπώλεσε νόστιμον ἦμαρ
book 1.355 ἐν Τροίῃ, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι φῶτες ὄλοντο.
book 1.356 ἀλλ’ εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ ς’ αὐτῆς ἔργα κόμιζε,
book 1.357 ἱστόν τ’ ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
book 1.358 ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ’ ἄνδρεσσι μελήσει
book 1.359 πᾶσι, μάλιστα δ’ ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ’ ἐνὶ οἴκῳ.”
book 1.360 ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει·
book 1.361 παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ.
book 1.362 ἐς δ’ ὑπερῷ’ ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ
book 1.363 κλαῖεν ἔπειτ’ Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
book 1.364 ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
book 1.365 μνηστῆρες δ’ ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα·
book 1.366 πάντες δ’ ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι.
book 1.367 τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων·
book 1.368

“μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες, ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες,
νῦν μὲν δαινύμενοι τερπώμεθα, μηδὲ βοητὺς
ἔστω, ἐπεὶ τό γε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
τοιοῦδ’ οἷος ὅδ’ ἐστί, θεοῖς’ ἐναλίγκιος αὐδήν.
ἠῶθεν δ’ ἀγορήνδε καθεζώμεσθα κιόντες
πάντες, ἵν’ ὕμιν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποείπω,
ἐξιέναι μεγάρων· ἄλλας δ’ ἀλεγύνετε δαῖτας,
ὑμὰ κτήματ’ ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους.
εἰ δ’ ὕμιν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσθαι,
κείρετ’· ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
αἴ κέ ποθι Ζεὺς δῷσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι·
νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες
Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε.
τὸν δ’ αὖτ’ Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
“Τηλέμαχ’, ἦ μάλα δή σε διδάσκουσιν θεοὶ αὐτοὶ
ὑψαγόρην τ’ ἔμεναι καὶ θαρσαλέως ἀγορεύειν.
μὴ σέ γ’ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλῆα Κρονίων
ποιήσειεν, ὅ τοι γενεῇ πατρώϊόν ἐστιν.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“Ἀντίνο’, εἴ πέρ μοι καὶ ἀγάσσεαι ὅττι κεν εἴπω,
καί κεν τοῦτ’ ἐθέλοιμι Διός γε διδόντος ἀρέσθαι.
ἦ φῂς τοῦτο κάκιστον ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι;
οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλευέμεν· αἶψά τέ οἱ δῶ
ἀφνειὸν πέλεται καὶ τιμηέστερος αὐτός.
ἀλλ’ ἦ τοι βασιλῆες Ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι
πολλοὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέοι ἠδὲ παλαιοί,
τῶν κέν τις τόδ’ ἔχῃσιν, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς·
αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἄναξ ἔσομ’ ἡμετέροιο
καὶ δμώων, οὕς μοι ληΐσσατο δῖος Ὀδυσσεύς.”
τὸν δ’ αὖτ’ Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἀντίον ηὔδα·
“Τηλέμαχ’, ἦ τοι ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
ὅς τις ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλεύσει Ἀχαιῶν·
κτήματα δ’ αὐτὸς ἔχοις καὶ δώμασι σοῖσιν ἀνάσσοις.
μὴ γὰρ ὅ γ’ ἔλθοι ἀνήρ, ὅς τίς ς’ ἀέκοντα βίηφι
κτήματ’ ἀπορραίσει’, Ἰθάκης ἔτι ναιεταούσης.
ἀλλ’ ἐθέλω σε, φέριστε, περὶ ξείνοιο ἐρέσθαι,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὁππόθεν οὗτος ἀνήρ· ποίης δ’ ἐξ εὔχεται εἶναι
book 1.407 γαίης; ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα;
book 1.408 ἠέ τιν’ ἀγγελίην πατρὸς φέρει ἐρχομένοιο,
book 1.409 ἦ ἑὸν αὐτοῦ χρεῖος ἐελδόμενος τόδ’ ἱκάνει;
book 1.410 οἷον ἀναΐξας ἄφαρ οἴχεται, οὐδ’ ὑπέμεινε
book 1.411 γνώμεναι· οὐ μὲν γάρ τι κακῷ εἰς ὦπα ἐῴκει.”
book 1.412 τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
book 1.413 “Εὐρύμαχ’, ἦ τοι νόστος ἀπώλετο πατρὸς ἐμοῖο·
book 1.414 οὔτ’ οὖν ἀγγελίῃ ἔτι πείθομαι, εἴ ποθεν ἔλθοι,
book 1.415 οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἥν τινα μήτηρ
book 1.416 ἐς μέγαρον καλέσασα θεοπρόπον ἐξερέηται.
book 1.417 ξεῖνος δ’ οὗτος ἐμὸς πατρώϊος ἐκ Τάφου ἐστί,
book 1.418 Μέντης δ’ Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχεται εἶναι
book 1.419 υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσει.”
book 1.420 ὣς φάτο Τηλέμαχος, φρεσὶ δ’ ἀθανάτην θεὸν ἔγνω.
book 1.421 οἱ δ’ εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
book 1.422 τρεψάμενοι τέρποντο, μένον δ’ ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
book 1.423 τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἕσπερος ἦλθε·
book 1.424 δὴ τότε κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
book 1.425 Τηλέμαχος δ’, ὅθι οἱ θάλαμος περικαλλέος αὐλῆς
book 1.426 ὑψηλὸς δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
book 1.427 ἔνθ’ ἔβη εἰς εὐνὴν πολλὰ φρεσὶ μερμηρίζων.
book 1.428 τῷ δ’ ἄρ’ ἅμ’ αἰθομένας δαΐδας φέρε κεδνὰ ἰδυῖα
book 1.429 Εὐρύκλει’, Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο,
book 1.430 τήν ποτε Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσι,
book 1.431 πρωθήβην ἔτ’ ἐοῦσαν, ἐεικοσάβοια δ’ ἔδωκεν,
book 1.432 ἶσα δέ μιν κεδνῇ ἀλόχῳ τίεν ἐν μεγάροισιν,
book 1.433 εὐνῇ δ’ οὔ ποτ’ ἔμικτο, χόλον δ’ ἀλέεινε γυναικός·
book 1.434 ἥ οἱ ἅμ’ αἰθομένας δαΐδας φέρε καί ἑ μάλιστα
book 1.435 δμῳάων φιλέεσκε καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα.
book 1.436 ὤϊξεν δὲ θύρας θαλάμου πύκα ποιητοῖο,
book 1.437 ἕζετο δ’ ἐν λέκτρῳ, μαλακὸν δ’ ἔκδυνε χιτῶνα·
book 1.438 καὶ τὸν μὲν γραίης πυκιμηδέος ἔμβαλε χερσίν.
book 1.439 ἡ μὲν τὸν πτύξασα καὶ ἀσκήσασα χιτῶνα,
book 1.440 πασσάλῳ ἀγκρεμάσασα παρὰ τρητοῖσι λέχεσσι,
book 1.441 βῆ ῥ’ ἴμεν ἐκ θαλάμοιο, θύρην δ’ ἐπέρυσσε κορώνῃ
book 1.442 ἀργυρέῃ, ἐπὶ δὲ κληῗδ’ ἐτάνυσσεν ἱμάντι.
book 1.443 ἔνθ’ ὅ γε παννύχιος, κεκαλυμμένος οἰὸς ἀώτῳ,
book 1.444

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

βούλευε φρεσὶν ᾗσιν ὁδόν, τὴν πέφραδ’ Ἀθήνη.
book 2.1 Ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
book 2.2 ὤρνυτ’ ἄρ’ ἐξ εὐνῆφιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
book 2.3 εἵματα ἑσσάμενος, περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ’ ὤμῳ,
book 2.4 ποσσὶ δ’ ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
book 2.5 βῆ δ’ ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ ἐναλίγκιος ἄντην.
book 2.6 αἶψα δὲ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
book 2.7 κηρύσσειν ἀγορήνδε κάρη κομόωντας Ἀχαιούς.
book 2.8 οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ’ ἠγείροντο μάλ’ ὦκα.
book 2.9 αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἤγερθεν ὁμηγερέες τ’ ἐγένοντο,
book 2.10 βῆ ῥ’ ἴμεν εἰς ἀγορήν, παλάμῃ δ’ ἔχε χάλκεον ἔγχος,
book 2.11 οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω κύνες ἀργοὶ ἕποντο.
book 2.12 θεσπεσίην δ’ ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη·
book 2.13 τὸν δ’ ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
book 2.14 ἕζετο δ’ ἐν πατρὸς θώκῳ, εἶξαν δὲ γέροντες.
book 2.15 τοῖσι δ’ ἔπειθ’ ἥρως Αἰγύπτιος ἦρχ’ ἀγορεύειν,
book 2.16 ὃς δὴ γήραϊ κυφὸς ἔην καὶ μυρία ᾔδη.
book 2.17 καὶ γὰρ τοῦ φίλος υἱὸς ἅμ’ ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
book 2.18 Ἴλιον εἰς εὔπωλον ἔβη κοίλῃς’ ἐνὶ νηυσίν,
book 2.19 Ἄντιφος αἰχμητής· τὸν δ’ ἄγριος ἔκτανε Κύκλωψ
book 2.20 ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ, πύματον δ’ ὁπλίσσατο δόρπον.
book 2.21 τρεῖς δέ οἱ ἄλλοι ἔσαν, καὶ ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
book 2.22 Εὐρύνομος, δύο δ’ αἰὲν ἔχον πατρώϊα ἔργα·
book 2.23 ἀλλ’ οὐδ’ ὧς τοῦ λήθετ’ ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων.
book 2.24 τοῦ ὅ γε δάκρυ χέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
book 2.25 “κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω.
book 2.26 οὔτε ποθ’ ἡμετέρη ἀγορὴ γένετ’ οὔτε θόωκος
book 2.27 ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς δῖος ἔβη κοίλῃς’ ἐνὶ νηυσί.
book 2.28 νῦν δὲ τίς ὧδ’ ἤγειρε; τίνα χρειὼ τόσον ἵκει
book 2.29 ἠὲ νέων ἀνδρῶν ἢ οἳ προγενέστεροί εἰσιν;
book 2.30 ἠέ τιν’ ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυεν ἐρχομένοιο,
book 2.31 ἥν χ’ ἥμιν σάφα εἴποι, ὅτε πρότερός γε πύθοιτο;
book 2.32 ἦέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκεται ἠδ’ ἀγορεύει;
book 2.33 ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος. εἴθε οἱ αὐτῷ
book 2.34 Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν, ὅ τι φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ.”
book 2.35 ὣς φάτο, χαῖρε δὲ φήμῃ Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
book 2.36 οὐδ’ ἄρ’ ἔτι δὴν ἧστο, μενοίνησεν δ’ ἀγορεύειν,
book 2.37 στῆ δὲ μέσῃ ἀγορῇ· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ
book 2.38

κῆρυξ Πεισήνωρ, πεπνυμένα μήδεα εἰδώς.
πρῶτον ἔπειτα γέροντα καθαπτόμενος προσέειπεν·
“ὦ γέρον, οὐχ ἑκὰς οὗτος ἀνήρ, τάχα δ’ εἴσεαι αὐτός,
ὃς λαὸν ἤγειρα· μάλιστα δέ μ’ ἄλγος ἱκάνει.
οὔτε τιν’ ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυον ἐρχομένοιο,
ἥν χ’ ὕμιν σάφα εἴπω, ὅτε πρότερός γε πυθοίμην,
οὔτε τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκομαι οὐδ’ ἀγορεύω,
ἀλλ’ ἐμὸν αὐτοῦ χρεῖος, ὅ μοι κακὰ ἔμπεσεν οἴκῳ,
δοιά· τὸ μὲν πατέρ’ ἐσθλὸν ἀπώλεσα, ὅς ποτ’ ἐν ὑμῖν
τοίσδεσσιν βασίλευε, πατὴρ δ’ ὣς ἤπιος ἦεν·
νῦν δ’ αὖ καὶ πολὺ μεῖζον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα
πάγχυ διαρραίσει, βίοτον δ’ ἀπὸ πάμπαν ὀλέσσει.
μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον οὐκ ἐθελούσῃ,
τῶν ἀνδρῶν φίλοι υἷες οἳ ἐνθάδε γ’ εἰσὶν ἄριστοι,
οἳ πατρὸς μὲν ἐς οἶκον ἀπερρίγασι νέεσθαι
Ἰκαρίου, ὅς κ’ αὐτὸς ἐεδνώσαιτο θύγατρα,
δοίη δ’ ᾧ κ’ ἐθέλοι καί οἱ κεχαρισμένος ἔλθοι·
οἱ δ’ εἰς ἡμετέρου πωλεύμενοι ἤματα πάντα,
βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄϊς καὶ πίονας αἶγας,
εἰλαπινάζουσιν πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται. οὐ γὰρ ἔπ’ ἀνήρ,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
ἡμεῖς δ’ οὔ νύ τι τοῖοι ἀμυνέμεν· ἦ καὶ ἔπειτα
λευγαλέοι τ’ ἐσόμεσθα καὶ οὐ δεδαηκότες ἀλκήν.
ἦ τ’ ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη·
οὐ γὰρ ἔτ’ ἀνσχετὰ ἔργα τετεύχαται, οὐδ’ ἔτι καλῶς
οἶκος ἐμὸς διόλωλε· νεμεσσήθητε καὶ αὐτοί,
ἄλλους τ’ αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους,
οἳ περιναιετάουσι· θεῶν δ’ ὑποδείσατε μῆνιν,
μή τι μεταστρέψωσιν ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα.
λίσσομαι ἠμὲν Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἠδὲ Θέμιστος,
ἥ τ’ ἀνδρῶν ἀγορὰς ἠμὲν λύει ἠδὲ καθίζει·
σχέσθε, φίλοι, καί μ’ οἶον ἐάσατε πένθεϊ λυγρῷ
τείρεσθ’, εἰ μή πού τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
δυσμενέων κάκ’ ἔρεξεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς,
τῶν μ’ ἀποτεινύμενοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες,
τούτους ὀτρύνοντες. ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη
ὑμέας ἐσθέμεναι κειμήλιά τε πρόβασίν τε·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

εἴ χ’ ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ’ ἄν ποτε καὶ τίσις εἴη·
τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστυ ποτιπτυσσοίμεθα μύθῳ
χρήματ’ ἀπαιτίζοντες, ἕως κ’ ἀπὸ πάντα δοθείη·
νῦν δέ μοι ἀπρήκτους ὀδύνας ἐμβάλλετε θυμῷ.”
ὣς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ,
δάκρυ’ ἀναπρήσας· οἶκτος δ’ ἕλε λαὸν ἅπαντα.
ἔνθ’ ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν, οὐδέ τις ἔτλη
Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν·
Ἀντίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπε·
“Τηλέμαχ’ ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες
ἡμέας αἰσχύνων, ἐθέλοις δέ κε μῶμον ἀνάψαι.
σοὶ δ’ οὔ τι μνηστῆρες Ἀχαιῶν αἴτιοί εἰσιν,
ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἥ τοι περὶ κέρδεα οἶδεν.
ἤδη γὰρ τρίτον ἐστὶν ἔτος, τάχα δ’ εἶσι τέταρτον,
ἐξ οὗ ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
πάντας μέν ῥ’ ἔλπει, καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
ἀγγελίας προϊεῖσα· νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
ἡ δὲ δόλον τόνδ’ ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε,
λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ’ ἡμῖν μετέειπε·
κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
μίμνετ’ ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὅ κε φᾶρος
ἐκτελέσω, μή μοι μεταμώνια νήματ’ ὄληται,
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
μοῖρ’ ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο,
μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται πολλὰ κτεατίσσας.
ὣς ἔφαθ’, ἡμῖν δ’ αὖτ’ ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστόν,
νύκτας δ’ ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς·
ἀλλ’ ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν, ἣ σάφα ᾔδη,
καὶ τήν γ’ ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν.
ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ οὐκ ἐθέλους’, ὑπ’ ἀνάγκης·
σοὶ δ’ ὧδε μνηστῆρες ὑποκρίνονται, ἵν’ εἰδῇς
αὐτὸς σῷ θυμῷ, εἰδῶσι δὲ πάντες Ἀχαιοί·
μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἄνωχθι δέ μιν γαμέεσθαι

τῷ ὅτεῴ τε πατὴρ κέλεται καὶ ἁνδάνει αὐτῇ.
εἰ δ’ ἔτ’ ἀνιήσει γε πολὺν χρόνον υἷας Ἀχαιῶν,
τὰ φρονέουσ’ ἀνὰ θυμόν, ἅ οἱ περὶ δῶκεν Ἀθήνη,
ἔργα τ’ ἐπίστασθαι περικαλλέα καὶ φρένας ἐσθλὰς
κέρδεά θ’, οἷ’ οὔ πώ τιν’ ἀκούομεν οὐδὲ παλαιῶν,
τάων αἳ πάρος ἦσαν ἐϋπλοκαμῖδες Ἀχαιαί,
Τυρώ τ’ Ἀλκμήνη τε ἐϋστέφανός τε Μυκήνη·
τάων οὔ τις ὁμοῖα νοήματα Πηνελοπείῃ
ᾔδη· ἀτὰρ μὲν τοῦτό γ’ ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησε. —
τόφρα γὰρ οὖν βίοτόν τε τεὸν καὶ κτήματ’ ἔδονται,
ὄφρα κε κείνη τοῦτον ἔχῃ νόον, ὅν τινά οἱ νῦν
ἐν στήθεσσι τιθεῖσι θεοί· μέγα μὲν κλέος αὐτῇ
ποιεῖτ’, αὐτὰρ σοί γε ποθὴν πολέος βιότοιο.
ἡμεῖς δ’ οὔτ’ ἐπὶ ἔργα πάρος γ’ ἴμεν οὔτε πῃ ἄλλῃ,
πρίν γ’ αὐτὴν γήμασθαι Ἀχαιῶν ᾧ κ’ ἐθέλῃσι.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“Ἀντίνο’, οὔ πως ἔστι δόμων ἀέκουσαν ἀπῶσαι
ἥ μ’ ἔτεχ’, ἥ μ’ ἔθρεψε, πατὴρ δ’ ἐμὸς ἄλλοθι γαίης,
ζώει ὅ γ’ ἦ τέθνηκε· κακὸν δέ με πόλλ’ ἀποτίνειν
Ἰκαρίῳ, αἴ κ’ αὐτὸς ἑκὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.
ἐκ γὰρ τοῦ πατρὸς κακὰ πείσομαι, ἄλλα δὲ δαίμων
δώσει, ἐπεὶ μήτηρ στυγερὰς ἀρήσετ’ ἐρινῦς
οἴκου ἀπερχομένη· νέμεσις δέ μοι ἐξ ἀνθρώπων
ἔσσεται· ὣς οὐ τοῦτον ἐγώ ποτε μῦθον ἐνίψω.
ὑμέτερος δ’ εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτῶν,
ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ’ ἀλεγύνετε δαῖτας
ὑμὰ κτήματ’ ἔδοντες ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους.
εἰ δ’ ὕμιν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσθαι,
κείρετ’· ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
αἴ κέ ποθι Ζεὺς δῷσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι·
νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε.”
ὣς φάτο Τηλέμαχος, τῷ δ’ αἰετὼ εὐρύοπα Ζεὺς
ὑψόθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεος προέηκε πέτεσθαι.
τὼ δ’ ἕως μέν ῥ’ ἐπέτοντο μετὰ πνοιῇς’ ἀνέμοιο,
πλησίω ἀλλήλοισι τιταινομένω πτερύγεσσιν·
ἀλλ’ ὅτε δὴ μέσσην ἀγορὴν πολύφημον ἱκέσθην,
ἔνθ’ ἐπιδινηθέντε τιναξάσθην πτερὰ πυκνά,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἐς δ᾽ ἰδέτην πάντων κεφαλάς, ὄσσοντο δ᾽ ὄλεθρον·
δρυψαμένω δ᾽ ὀνύχεσσι παρειὰς ἀμφί τε δειρὰς
δεξιὼ ἤϊξαν διά τ᾽ οἰκία καὶ πόλιν αὐτῶν.
θάμβησαν δ᾽ ὄρνιθας, ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν·
ὥρμηναν δ᾽ ἀνὰ θυμὸν ἅ περ τελέεσθαι ἔμελλον.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἁλιθέρσης
Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἶος ὁμηλικίην ἐκέκαστο
ὄρνιθας γνῶναι καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι·
ὅ σφιν ἐῢ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
“κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω·
μνηστῆρσιν δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος τάδε εἴρω.
τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται· οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς
δὴν ἀπάνευθε φίλων ὧν ἔσσεται, ἀλλά που ἤδη
ἐγγὺς ἐὼν τοίσδεσσι φόνον καὶ κῆρα φυτεύει,
πάντεσσιν· πολέσιν δὲ καὶ ἄλλοισιν κακὸν ἔσται,
οἳ νεμόμεσθ᾽ Ἰθάκην εὐδείελον. ἀλλὰ πολὺ πρὶν
φραζώμεσθ᾽ ὥς κεν καταπαύσομεν· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
παυέσθων· καὶ γάρ σφιν ἄφαρ τόδε λῴϊόν ἐστιν.
οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύομαι, ἀλλ᾽ ἐῢ εἰδώς·
καὶ γὰρ κείνῳ φημὶ τελευτηθῆναι ἅπαντα,
ὥς οἱ ἐμυθεόμην, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ δέ σφιν ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
φῆν κακὰ πολλὰ παθόντ᾽, ὀλέσαντ᾽ ἄπο πάντας ἑταίρους,
ἄγνωστον πάντεσσιν ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ
οἴκαδ᾽ ἐλεύσεσθαι· τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.”
τὸν δ᾽ αὖτ᾽ Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἀντίον ηὔδα·
“ὦ γέρον, εἰ δ᾽ ἄγε δὴ μαντεύεο σοῖσι τέκεσσιν
οἴκαδ᾽ ἰών, μή πού τι κακὸν πάσχωσιν ὀπίσσω·
ταῦτα δ᾽ ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύεσθαι.
ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ᾽ αὐγὰς ἠελίοιο
φοιτῶσ᾽, οὐδέ τε πάντες ἐναίσιμοι· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὤλετο τῆλ᾽, ὡς καὶ σὺ καταφθίσθαι σὺν ἐκείνῳ
ὤφελες· οὐκ ἂν τόσσα θεοπροπέων ἀγόρευες,
οὐδέ κε Τηλέμαχον κεχολωμένον ὧδ᾽ ἀνιείης,
σῷ οἴκῳ δῶρον ποτιδέγμενος, αἴ κε πόρῃσιν.
ἀλλ᾽ ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἴ κε νεώτερον ἄνδρα παλαιά τε πολλά τε εἰδὼς
παρφάμενος ἐπέεσσιν ἐποτρύνῃς χαλεπαίνειν,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

αὐτῷ μέν οἱ πρῶτον ἀνιηρέστερον ἔσται,
[πρῆξαι δ’ ἔμπης οὔ τι δυνήσεται εἵνεκα τῶνδε·]
σοὶ δὲ, γέρον, θωὴν ἐπιθήσομεν, ἥν κ’ ἐνὶ θυμῷ
τίνων ἀσχάλλῃς· χαλεπὸν δέ τοι ἔσσεται ἄλγος.
Τηλεμάχῳ δ’ ἐν πᾶσιν ἐγὼν ὑποθήσομαι αὐτός·
μητέρα ἣν ἐς πατρὸς ἀνωγέτω ἀπονέεσθαι·
οἱ δὲ γάμον τεύξουσι καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
πολλὰ μάλ’, ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
οὐ γὰρ πρὶν παύσεσθαι ὀΐομαι υἷας Ἀχαιῶν
μνηστύος ἀργαλέης, ἐπεὶ οὔ τινα δείδιμεν ἔμπης,
οὔτ’ οὖν Τηλέμαχον, μάλα περ πολύμυθον ἐόντα,
οὔτε θεοπροπίης ἐμπαζόμεθ’, ἣν σύ, γεραιέ,
μυθέαι ἀκράαντον, ἀπεχθάνεαι δ’ ἔτι μᾶλλον.
χρήματα δ’ αὖτε κακῶς βεβρώσεται, οὐδέ ποτ’ ἶσα
ἔσσεται, ὄφρα κεν ἥ γε διατρίβῃσιν Ἀχαιοὺς
ὃν γάμον· ἡμεῖς δ’ αὖ ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα
εἵνεκα τῆς ἀρετῆς ἐριδαίνομεν, οὐδὲ μετ’ ἄλλας
ἐρχόμεθ’, ἃς ἐπιεικὲς ὀπυιέμεν ἐστὶν ἑκάστῳ.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“Εὐρύμαχ’ ἠδὲ καὶ ἄλλοι, ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί,
ταῦτα μὲν οὐχ ὑμέας ἔτι λίσσομαι οὐδ’ ἀγορεύω·
ἤδη γὰρ τὰ ἴσασι θεοὶ καὶ πάντες Ἀχαιοί.
ἀλλ’ ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκος’ ἑταίρους,
οἵ κέ μοι ἔνθα καὶ ἔνθα διαπρήσσωσι κέλευθον.
εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
νόστον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,
ἤν τίς μοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσω
ἐκ Διός, ἥ τε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισιν.
εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσω,
ἦ τ’ ἂν τρυχόμενός περ ἔτι τλαίην ἐνιαυτόν·
εἰ δέ κε τεθνηῶτος ἀκούσω μηδ’ ἔτ’ ἐόντος,
νοστήσας δὴ ἔπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
σῆμά τέ οἱ χεύω καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεΐξω
πολλὰ μάλ’, ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δώσω.”
ἦ τοι ὅ γ’ ὣς εἰπὼν κατ’ ἄρ’ ἕζετο, τοῖσι δ’ ἀνέστη
Μέντωρ, ὅς ῥ’ Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἦεν ἑταῖρος,
καί οἱ ἰὼν ἐν νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα,
πείθεσθαί τε γέροντι καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὅ σφιν ἐῢ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
“κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω·
μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς,
ἀλλ’ αἰεὶ χαλεπός τ’ εἴη καὶ αἴσυλα ῥέζοι,
ὡς οὔ τις μέμνηται Ὀδυσσῆος θείοιο
λαῶν, οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ’ ὣς ἤπιος ἦεν.
ἀλλ’ ἦ τοι μνηστῆρας ἀγήνορας οὔ τι μεγαίρω
ἔρδειν ἔργα βίαια κακορραφίῃσι νόοιο·
σφὰς γὰρ παρθέμενοι κεφαλὰς κατέδουσι βιαίως
οἶκον Ὀδυσσῆος, τὸν δ’ οὐκέτι φασὶ νέεσθαι.
νῦν δ’ ἄλλῳ δήμῳ νεμεσίζομαι, οἷον ἅπαντες
ἧσθ’ ἄνεω, ἀτὰρ οὔ τι καθαπτόμενοι ἐπέεσσι
παύρους μνηστῆρας κατερύκετε πολλοὶ ἐόντες.”
τὸν δ’ Εὐηνορίδης Λειώκριτος ἀντίον ηὔδα·
“Μέντορ ἀταρτηρέ, φρένας ἠλεέ, ποῖον ἔειπες
ἡμέας ὀτρύνων καταπαυέμεν. ἀργαλέον δὲ
ἀνδράσι καὶ πλεόνεσσι μαχέσσασθαι περὶ δαιτί.
εἴ περ γάρ κ’ Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος αὐτὸς ἐπελθὼν
δαινυμένους κατὰ δῶμα ἑὸν μνηστῆρας ἀγαυοὺς
ἐξελάσαι μεγάροιο μενοινήσει’ ἐνὶ θυμῷ,
οὔ κέν οἱ κεχάροιτο γυνή, μάλα περ χατέουσα,
ἐλθόντ’, ἀλλά κεν αὐτοῦ ἀεικέα πότμον ἐπίσποι,
εἰ πλεόνεσσι μάχοιτο· σὺ δ’ οὐ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ’ ἄγε, λαοὶ μὲν σκίδνασθ’ ἐπὶ ἔργα ἕκαστος,
τούτῳ δ’ ὀτρυνέει Μέντωρ ὁδὸν ἠδ’ Ἁλιθέρσης,
οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώϊοί εἰσιν ἑταῖροι.
ἀλλ’, ὀΐω, καὶ δηθὰ καθήμενος ἀγγελιάων
πεύσεται εἰν Ἰθάκῃ, τελέει δ’ ὁδὸν οὔ ποτε ταύτην.”
ὣς ἄρ’ ἐφώνησεν, λῦσεν δ’ ἀγορὴν αἰψηρήν.
οἱ μὲν ἄρ’ ἐσκίδναντο ἑὰ πρὸς δώμαθ’ ἕκαστος,
μνηστῆρες δ’ ἐς δώματ’ ἴσαν θείου Ὀδυσῆος.
Τηλέμαχος δ’ ἀπάνευθε κιὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
χεῖρας νιψάμενος πολιῆς ἁλός, εὔχετ’ Ἀθήνῃ·
“κλῦθί μευ, ὃ χθιζὸς θεὸς ἤλυθες ἡμέτερον δῶ
καί μ’ ἐν νηῒ κέλευσας ἐπ’ ἠεροειδέα πόντον,
νόστον πευσόμενον πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,
ἔρχεσθαι· τὰ δὲ πάντα διατρίβουσιν Ἀχαιοί,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

μνηστῆρες δὲ μάλιστα, κακῶς ὑπερηνορέοντες.”
ὣς ἔφατ’ εὐχόμενος, σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν,
καί μιν φωνήσας’ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“Τηλέμαχ’, οὐδ’ ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι οὐδ’ ἀνοήμων·
εἰ δή τοι σοῦ πατρὸς ἐνέστακται μένος ἠΰ,
οἷος κεῖνος ἔην τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε,
οὔ τοι ἔπειθ’ ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται οὐδ’ ἀτέλεστος.
εἰ δ’ οὐ κείνου γ’ ἐσσὶ γόνος καὶ Πηνελοπείης,
οὔ σε ἔπειτα ἔολπα τελευτήσειν ἃ μενοινᾷς.
παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται,
οἱ πλέονες κακίους, παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους.
ἀλλ’ ἐπεὶ οὐδ’ ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι οὐδ’ ἀνοήμων,
οὐδέ σε πάγχυ γε μῆτις Ὀδυσσῆος προλέλοιπεν,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
τῶ νῦν μνηστήρων μὲν ἔα βουλήν τε νόον τε
ἀφραδέων, ἐπεὶ οὔ τι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι·
οὐδέ τι ἴσασιν θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν,
ὃς δή σφιν σχεδόν ἐστιν ἐπ’ ἤματι πάντας ὀλέσθαι.
σοὶ δ’ ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται ἣν σὺ μενοινᾷς·
τοῖος γάρ τοι ἑταῖρος ἐγὼ πατρώϊός εἰμι,
ὅς τοι νῆα θοὴν στελέω καὶ ἅμ’ ἕψομαι αὐτός.
ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δώματ’ ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
ὅπλισσόν τ’ ἤϊα καὶ ἄγγεσιν ἄρσον ἅπαντα,
οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι καὶ ἄλφιτα, μυελὸν ἀνδρῶν,
δέρμασιν ἐν πυκινοῖσιν· ἐγὼ δ’ ἀνὰ δῆμον ἑταίρους
αἶψ’ ἐθελοντῆρας συλλέξομαι. εἰσὶ δὲ νῆες
πολλαὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέαι ἠδὲ παλαιαί·
τάων μέν τοι ἐγὼν ἐπιόψομαι ἥ τις ἀρίστη,
ὦκα δ’ ἐφοπλίσσαντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ.”
ὣς φάτ’ Ἀθηναίη, κούρη Διός· οὐδ’ ἄρ’ ἔτι δὴν
Τηλέμαχος παρέμιμνεν, ἐπεὶ θεοῦ ἔκλυεν αὐδήν.
βῆ δ’ ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ,
εὗρε δ’ ἄρα μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσιν
αἶγας ἀνιεμένους σιάλους θ’ εὕοντας ἐν αὐλῇ.
Ἀντίνοος δ’ ἰθὺς γελάσας κίε Τηλεμάχοιο·
ἔν τ’ ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζε·
“Τηλέμαχ’ ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, μή τί τοι ἄλλο

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἐν στήθεσσι κακὸν μελέτω ἔργον τε ἔπος τε,
ἀλλὰ μάλ’ ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν, ὡς τὸ πάρος περ.
ταῦτα δέ τοι μάλα πάντα τελευτήσουσιν Ἀχαιοί,
νῆα καὶ ἐξαίτους ἐρέτας, ἵνα θᾶσσον ἵκηαι
ἐς Πύλον ἠγαθέην μετ’ ἀγαυοῦ πατρὸς ἀκουήν.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“Ἀντίνο’, οὔ πως ἔστιν ὑπερφιάλοισι μεθ’ ὑμῖν
δαίνυσθαί τ’ ἀκέοντα καὶ εὐφραίνεσθαι ἕκηλον.
ἦ οὐχ ἅλις, ὡς τὸ πάροιθεν ἐκείρετε πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
κτήματ’ ἐμά, μνηστῆρες, ἐγὼ δ’ ἔτι νήπιος ἦα;
νῦν δ’ ὅτε δὴ μέγας εἰμί, καὶ ἄλλων μῦθον ἀκούων
πυνθάνομαι, καὶ δή μοι ἀέξεται ἔνδοθι θυμός,
πειρήσω, ὥς κ’ ὔμμι κακὰς ἐπὶ κῆρας ἰήλω,
ἠὲ Πύλονδ’ ἐλθὼν ἢ αὐτοῦ τῷδ’ ἐνὶ δήμῳ.
εἶμι μέν, οὐδ’ ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται ἣν ἀγορεύω,
ἔμπορος· οὐ γὰρ νηὸς ἐπήβολος οὐδ’ ἐρετάων
γίνομαι· ὥς νύ που ὔμμιν ἐείσατο κέρδιον εἶναι.”
ἦ ῥα, καὶ ἐκ χειρὸς χεῖρα σπάσατ’ Ἀντινόοιο
ῥεῖα· μνηστῆρες δὲ δόμον κάτα δαῖτα πένοντο.
οἱ δ’ ἐπελώβευον καὶ ἐκερτόμεον ἐπέεσσιν·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
“ἦ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἥμιν μερμηρίζει.
ἤ τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντορας ἠμαθόεντος,
ἢ ὅ γε καὶ Σπάρτηθεν, ἐπεί νύ περ ἵεται αἰνῶς·
ἠὲ καὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλει, πίειραν ἄρουραν,
ἐλθεῖν, ὄφρ’ ἔνθεν θυμοφθόρα φάρμακ’ ἐνείκῃ,
ἐν δὲ βάλῃ κρητῆρι καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ.”
ἄλλος δ’ αὖτ’ εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
“τίς δ’ οἶδ’, εἴ κε καὶ αὐτὸς ἰὼν κοίλης ἐπὶ νηὸς
τῆλε φίλων ἀπόληται ἀλώμενος ὥς περ Ὀδυσσεύς;
οὕτω κεν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἄμμιν·
κτήματα γάρ κεν πάντα δασαίμεθα, οἰκία δ’ αὖτε
τούτου μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἠδ’ ὅς τις ὀπυίοι.”
ὣς φάν· ὁ δ’ ὑψόροφον θάλαμον κατεβήσετο πατρός,
εὐρύν, ὅθι νητὸς χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἔκειτο
ἐσθής τ’ ἐν χηλοῖσιν ἅλις τ’ εὐῶδες ἔλαιον.
ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο
ἕστασαν, ἄκρητον θεῖον ποτὸν ἐντὸς ἔχοντες,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἑξείης ποτὶ τοῖχον ἀρηρότες, εἴ ποτ᾽ Ὀδυσσεὺς
οἴκαδε νοστήσειε καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας.
κληϊσταὶ δ᾽ ἔπεσαν σανίδες πυκινῶς ἀραρυῖαι,
δικλίδες· ἐν δὲ γυνὴ ταμίη νύκτας τε καὶ ἦμαρ
ἔσχ᾽, ἣ πάντ᾽ ἐφύλασσε νόου πολυϊδρείῃσιν,
Εὐρύκλει᾽, Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο.
τὴν τότε Τηλέμαχος προσέφη θάλαμόνδε καλέσσας·
“μαῖ᾽, ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον
ἡδύν, ὅτις μετὰ τὸν λαρώτατος, ὃν σὺ φυλάσσεις,
κεῖνον ὀϊομένη τὸν κάμμορον, εἴ ποθεν ἔλθοι
διογενὴς Ὀδυσεὺς θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας.
δώδεκα δ᾽ ἔμπλησον καὶ πώμασιν ἄρσον ἅπαντας.
ἐν δέ μοι ἄλφιτα χεῦον ἐϋρραφέεσσι δοροῖσιν·
εἴκοσι δ᾽ ἔστω μέτρα μυληφάτου ἀλφίτου ἀκτῆς.
αὐτὴ δ᾽ οἴη ἴσθι· τὰ δ᾽ ἁθρόα πάντα τετύχθω·
ἑσπέριος γὰρ ἐγὼν αἱρήσομαι, ὁππότε κεν δὴ
μήτηρ εἰς ὑπερῷ᾽ ἀναβῇ κοίτου τε μέδηται·
εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
νόστον πευσόμενος πατρὸς φίλου, ἤν που ἀκούσω.”
ὣς φάτο, κώκυσεν δὲ φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
καί ῥ᾽ ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“τίπτε δέ τοι, φίλε τέκνον, ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
ἔπλετο; πῇ δ᾽ ἐθέλεις ἰέναι πολλὴν ἐπὶ γαῖαν
μοῦνος ἐὼν ἀγαπητός; ὁ δ᾽ ὤλετο τηλόθι πάτρης
διογενὴς Ὀδυσεὺς ἀλλογνώτῳ ἐνὶ δήμῳ.
οἱ δέ τοι αὐτίκ᾽ ἰόντι κακὰ φράσσονται ὀπίσσω,
ὥς κε δόλῳ φθίῃς, τάδε δ᾽ αὐτοὶ πάντα δάσωνται.
ἀλλὰ μέν᾽ αὖθ᾽ ἐπὶ σοῖσι καθήμενος· οὐδέ τί σε χρὴ
πόντον ἐπ᾽ ἀτρύγετον κακὰ πάσχειν οὐδ᾽ ἀλάλησθαι.”
τὴν δ᾽ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“θάρσει, μαῖ᾽, ἐπεὶ οὔ τοι ἄνευ θεοῦ ἥδε γε βουλή.
ἀλλ᾽ ὄμοσον μὴ μητρὶ φίλῃ τάδε μυθήσασθαι,
πρίν γ᾽ ὅτ᾽ ἂν ἑνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται,
ἢ αὐτὴν ποθέσαι καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι,
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃ.”
ὣς ἄρ᾽ ἔφη, γρηῢς δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ᾽ ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
αὐτίκ᾽ ἔπειτά οἱ οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσεν,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἐν δέ οἱ ἄλφιτα χεῦεν ἐϋρραφέεσσι δοροῖσι·
Τηλέμαχος δ’ ἐς δώματ’ ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει.
ἔνθ’ αὖτ’ ἄλλ’ ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τηλεμάχῳ εἰκυῖα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντῃ,
καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον,
ἑσπερίους δ’ ἐπὶ νῆα θοὴν ἀγέρεσθαι ἀνώγει.
ἡ δ’ αὖτε Φρονίοιο Νοήμονα φαίδιμον υἱὸν
ᾔτεε νῆα θοήν· ὁ δέ οἱ πρόφρων ὑπέδεκτο.
δύσετό τ’ ἠέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
καὶ τότε νῆα θοὴν ἅλαδ’ εἴρυσε, πάντα δ’ ἐν αὐτῇ
ὅπλ’ ἐτίθει, τά τε νῆες ἐΰσσελμοι φορέουσι.
στῆσε δ’ ἐπ’ ἐσχατιῇ λιμένος, περὶ δ’ ἐσθλοὶ ἑταῖροι
ἁθρόοι ἠγερέθοντο· θεὰ δ’ ὤτρυνεν ἕκαστον.
ἔνθ’ αὖτ’ ἄλλ’ ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
βῆ ῥ’ ἴμεναι πρὸς δώματ’ Ὀδυσσῆος θείοιο·
ἔνθα μνηστήρεσσιν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχευε,
πλάζε δὲ πίνοντας, χειρῶν δ’ ἔκβαλλε κύπελλα.
οἱ δ’ εὕδειν ὤρνυντο κατὰ πτόλιν, οὐδ’ ἄρ’ ἔτι δὴν
εἵατ’, ἐπεί σφισιν ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν.
αὐτὰρ Τηλέμαχον προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη
ἐκπροκαλεσσαμένη μεγάρων εὖ ναιεταόντων,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν·
“Τηλέμαχ’, ἤδη μέν τοι ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
εἵατ’ ἐπήρετμοι, τὴν σὴν ποτιδέγμενοι ὁρμήν·
ἀλλ’ ἴομεν, μὴ δηθὰ διατρίβωμεν ὁδοῖο.”
ὣς ἄρα φωνήσασ’ ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ’ ἔπειτα μετ’ ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
[αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,]
εὗρον ἔπειτ’ ἐπὶ θινὶ κάρη κομόωντας ἑταίρους.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ’ ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο·
“δεῦτε, φίλοι, ἤϊα φερώμεθα· πάντα γὰρ ἤδη
ἁθρό’ ἐνὶ μεγάρῳ· μήτηρ δ’ ἐμὴ οὔ τι πέπυσται,
οὐδ’ ἄλλαι δμῳαί, μία δ’ οἴη μῦθον ἄκουσεν.”
ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο, τοὶ δ’ ἅμ’ ἕποντο.
οἱ δ’ ἄρα πάντα φέροντες ἐϋσσέλμῳ ἐνὶ νηῒ
κάτθεσαν, ὡς ἐκέλευσεν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
ἂν δ’ ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν’, ἦρχε δ’ Ἀθήνη,
νηῒ δ’ ἐνὶ πρυμνῇ κατ’ ἄρ’ ἕζετο· ἄγχι δ’ ἄρ’ αὐτῆς

ἕζετο Τηλέμαχος. τοὶ δὲ πρυμνήσι’ ἔλυσαν,
ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῗσι καθῖζον.
τοῖσιν δ’ ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἀκραῆ ζέφυρον, κελάδοντ’ ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
Τηλέμαχος δ’ ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσεν
ὅπλων ἅπτεσθαι· τοὶ δ’ ὀτρύνοντος ἄκουσαν.
ἱστὸν δ’ εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
στῆσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν,
ἕλκον δ’ ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοεῦσιν.
ἔμπρησεν δ’ ἄνεμος μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δὲ κῦμα
στείρῃ πορφύρεον μεγάλ’ ἴαχε νηὸς ἰούσης·
[ἡ δ’ ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθον.]
δησάμενοι δ’ ἄρα ὅπλα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν
στήσαντο κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο,
λεῖβον δ’ ἀθανάτοισι θεοῖς’ αἰειγενέτῃσιν,
ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Διὸς γλαυκώπιδι κούρῃ.
παννυχίη μέν ῥ’ ἥ γε καὶ ἠῶ πεῖρε κέλευθον.
Ἠέλιος δ’ ἀνόρουσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην,
οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον, ἵν’ ἀθανάτοισι φαείνοι
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἷξον· τοὶ δ’ ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον,
ταύρους παμμέλανας, ἐνοσίχθονι κυανοχαίτῃ.
ἐννέα δ’ ἕδραι ἔσαν, πεντηκόσιοι δ’ ἐν ἑκάστῃ
εἵατο, καὶ προὔχοντο ἑκάστοθι ἐννέα ταύρους.
εὖθ’ οἱ σπλάγχνα πάσαντο, θεῷ δ’ ἐπὶ μηρί’ ἔκηαν,
οἱ δ’ ἰθὺς κατάγοντο ἰδ’ ἱστία νηὸς ἐΐσης
στεῖλαν ἀείραντες, τὴν δ’ ὥρμισαν, ἐκ δ’ ἔβαν αὐτοί·
ἐκ δ’ ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν’, ἦρχε δ’ Ἀθήνη.
τὸν προτέρη προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“Τηλέμαχ’, οὐ μέν σε χρὴ ἔτ’ αἰδοῦς οὐδ’ ἠβαιόν·
τοὔνεκα γὰρ καὶ πόντον ἐπέπλως, ὄφρα πύθηαι
πατρός, ὅπου κύθε γαῖα καὶ ὅν τινα πότμον ἐπέσπεν.
ἀλλ’ ἄγε νῦν ἰθὺς κίε Νέστορος ἱπποδάμοιο·
εἴδομεν ἥν τινα μῆτιν ἐνὶ στήθεσσι κέκευθε.
[λίσσεσθαι δέ μιν αὐτόν, ὅπως νημερτέα εἴπῃ·]
ψεῦδος δ’ οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστί.”
τὴν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

“Μέντορ, πῶς τ’ ἄρ’ ἴω, πῶς τ’ ἂρ προσπτύξομαι αὐτόν;
book 3.23 οὐδέ τί πω μύθοισι πεπείρημαι πυκινοῖσιν·
book 3.24 αἰδὼς δ’ αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι.”
book 3.25 τὸν δ’ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
book 3.26 “Τηλέμαχ’, ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις,
book 3.27 ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται· οὐ γὰρ ὀΐω
book 3.28 οὔ σε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι τε τραφέμεν τε.”
book 3.29 ὣς ἄρα φωνήσασ’ ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
book 3.30 καρπαλίμως· ὁ δ’ ἔπειτα μετ’ ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
book 3.31 ἷξον δ’ ἐς Πυλίων ἀνδρῶν ἄγυρίν τε καὶ ἕδρας,
book 3.32 ἔνθ’ ἄρα Νέστωρ ἧστο σὺν υἱάσιν, ἀμφὶ δ’ ἑταῖροι
book 3.33 δαῖτ’ ἐντυνόμενοι κρέα τ’ ὤπτων ἄλλα τ’ ἔπειρον.
book 3.34 οἱ δ’ ὡς οὖν ξείνους ἴδον, ἁθρόοι ἦλθον ἅπαντες,
book 3.35 χερσίν τ’ ἠσπάζοντο καὶ ἑδριάασθαι ἄνωγον.
book 3.36 πρῶτος Νεστορίδης Πεισίστρατος ἐγγύθεν ἐλθὼν
book 3.37 ἀμφοτέρων ἕλε χεῖρα καὶ ἵδρυσεν παρὰ δαιτὶ
book 3.38 κώεσιν ἐν μαλακοῖσιν, ἐπὶ ψαμάθοις’ ἁλίῃσι,
book 3.39 πάρ τε κασιγνήτῳ Θρασυμήδεϊ καὶ πατέρι ᾧ.
book 3.40 δῶκε δ’ ἄρα σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ’ οἶνον ἔχευε
book 3.41 χρυσείῳ δέπαϊ· δειδισκόμενος δὲ προσηύδα
book 3.42 Παλλάδ’ Ἀθηναίην, κούρην Διὸς αἰγιόχοιο·
book 3.43 “εὔχεο νῦν, ὦ ξεῖνε, Ποσειδάωνι ἄνακτι·
book 3.44 τοῦ γὰρ καὶ δαίτης ἠντήσατε δεῦρο μολόντες.
book 3.45 αὐτὰρ ἐπὴν σπείσῃς τε καὶ εὔξεαι, ἣ θέμις ἐστί,
book 3.46 δὸς καὶ τούτῳ ἔπειτα δέπας μελιηδέος οἴνου
book 3.47 σπεῖσαι, ἐπεὶ καὶ τοῦτον ὀΐομαι ἀθανάτοισιν
book 3.48 εὔχεσθαι· πάντες δὲ θεῶν χατέους’ ἄνθρωποι.
book 3.49 ἀλλὰ νεώτερός ἐστιν, ὁμηλικίη δ’ ἐμοὶ αὐτῷ·
book 3.50 τοὔνεκα σοὶ προτέρῳ δώσω χρύσειον ἄλεισον.”
book 3.51 ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἡδέος οἴνου·
book 3.52 χαῖρε δ’ Ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ,
book 3.53 οὕνεκα οἷ προτέρῃ δῶκε χρύσειον ἄλεισον·
book 3.54 αὐτίκα δ’ εὔχετο πολλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι·
book 3.55 “κλῦθι, Ποσείδαον γαιήοχε, μηδὲ μεγήρῃς
book 3.56 ἡμῖν εὐχομένοισι τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
book 3.57 Νέστορι μὲν πρώτιστα καὶ υἱάσι κῦδος ὄπαζε,
book 3.58 αὐτὰρ ἔπειτ’ ἄλλοισι δίδου χαρίεσσαν ἀμοιβὴν
book 3.59 σύμπασιν Πυλίοισιν ἀγακλειτῆς ἑκατόμβης.
book 3.60

δὸς δ’ ἔτι Τηλέμαχον καὶ ἐμὲ πρήξαντα νέεσθαι,
οὕνεκα δεῦρ’ ἱκόμεσθα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.”
ὣς ἄρ’ ἔπειτ’ ἠρᾶτο καὶ αὐτὴ πάντα τελεύτα.
δῶκε δὲ Τηλεμάχῳ καλὸν δέπας ἀμφικύπελλον·
ὣς δ’ αὔτως ἠρᾶτο Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
οἱ δ’ ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ’ ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
μοίρας δασσάμενοι δαίνυντ’ ἐρικυδέα δαῖτα.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖς’ ἄρα μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
“νῦν δὴ κάλλιόν ἐστι μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
ξείνους, οἵ τινές εἰσιν, ἐπεὶ τάρπησαν ἐδωδῆς.
ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ’ ὑγρὰ κέλευθα;
ἤ τι κατὰ πρῆξιν ἦ μαψιδίως ἀλάλησθε
οἷά τε ληϊστῆρες ὑπεὶρ ἅλα, τοί τ’ ἀλόωνται
ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
θαρσήσας· αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος Ἀθήνη
θῆχ’, ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο,
[ἠδ’ ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν·]
“ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
εἴρεαι ὁππόθεν εἰμέν· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω.
ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης Ὑπονηΐου εἰλήλουθμεν·
πρῆξις δ’ ἥδ’ ἰδίη, οὐ δήμιος, ἣν ἀγορεύω.
πατρὸς ἐμοῦ κλέος εὐρὺ μετέρχομαι, ἤν που ἀκούσω,
δίου Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὅν ποτέ φασι
σὺν σοὶ μαρνάμενον Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξαι.
ἄλλους μὲν γὰρ πάντας, ὅσοι Τρωσὶν πολέμιζον,
πευθόμεθ’, ἧχι ἕκαστος ἀπώλετο λυγρῷ ὀλέθρῳ·
κείνου δ’ αὖ καὶ ὄλεθρον ἀπευθέα θῆκε Κρονίων.
οὐ γάρ τις δύναται σάφα εἰπέμεν ὁππόθ’ ὄλωλεν,
εἴ θ’ ὅ γ’ ἐπ’ ἠπείρου δάμη ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
εἴ τε καὶ ἐν πελάγει μετὰ κύμασιν Ἀμφιτρίτης.
τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ’ ἱκάνομαι, αἴ κ’ ἐθέλῃσθα
κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴ που ὄπωπας
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζομένου· περὶ γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ·
μηδέ τί μ’ αἰδόμενος μειλίσσεο μηδ’ ἐλεαίρων,
ἀλλ’ εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

λίσσομαι, εἴ ποτέ τοί τι πατὴρ ἐμός, ἐσθλὸς Ὀδυσσεύς,
ἢ ἔπος ἠέ τι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσε
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ’ Ἀχαιοί·
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπες.”
τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
“ὦ φίλ’, ἐπεί μ’ ἔμνησας ὀϊζύος, ἣν ἐν ἐκείνῳ
δήμῳ ἀνέτλημεν μένος ἄσχετοι υἷες Ἀχαιῶν,
ἠμὲν ὅσα ξὺν νηυσὶν ἐπ’ ἠεροειδέα πόντον
πλαζόμενοι κατὰ ληΐδ’, ὅπῃ ἄρξειεν Ἀχιλλεύς,
ἠδ’ ὅσα καὶ περὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
μαρνάμεθ’· ἔνθα δ’ ἔπειτα κατέκταθεν ὅσσοι ἄριστοι·
ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται ἀρήϊος, ἔνθα δ’ Ἀχιλλεύς,
ἔνθα δὲ Πάτροκλος, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος,
ἔνθα δ’ ἐμὸς φίλος υἱός, ἅμα κρατερὸς καὶ ἀταρβής,
Ἀντίλοχος, περὶ μὲν θείειν ταχὺς ἠδὲ μαχητής·
ἄλλα τε πόλλ’ ἐπὶ τοῖς πάθομεν κακά· τίς κεν ἐκεῖνα
πάντα γε μυθήσαιτο καταθνητῶν ἀνθρώπων;
οὐδ’ εἰ πεντάετές γε καὶ ἑξάετες παραμίμνων
ἐξερέοις, ὅσα κεῖθι πάθον κακὰ δῖοι Ἀχαιοί·
πρίν κεν ἀνιηθεὶς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκοιο.
εἰνάετες γάρ σφιν κακὰ ῥάπτομεν ἀμφιέποντες
παντοίοισι δόλοισι, μόγις δ’ ἐτέλεσσε Κρονίων.
ἔνθ’ οὔ τίς ποτε μῆτιν ὁμοιωθήμεναι ἄντην
ἤθελ’, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐνίκα δῖος Ὀδυσσεὺς
παντοίοισι δόλοισι, πατὴρ τεός, εἰ ἐτεόν γε
κείνου ἔκγονός ἐσσι· σέβας μ’ ἔχει εἰσορόωντα.
ἦ τοι γὰρ μῦθοί γε ἐοικότες, οὐδέ κε φαίης
ἄνδρα νεώτερον ὧδε ἐοικότα μυθήσασθαι.
ἔνθ’ ἦ τοι εἷος μὲν ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς
οὔτε ποτ’ εἰν ἀγορῇ δίχ’ ἐβάζομεν οὔτ’ ἐνὶ βουλῇ,
ἀλλ’ ἕνα θυμὸν ἔχοντε νόῳ καὶ ἐπίφρονι βουλῇ
φραζόμεθ’ Ἀργείοισιν ὅπως ὄχ’ ἄριστα γένοιτο.
αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
[βῆμεν δ’ ἐν νήεσσι, θεὸς δ’ ἐκέδασσεν Ἀχαιούς,]
καὶ τότε δὴ Ζεὺς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μήδετο νόστον
Ἀργείοις’, ἐπεὶ οὔ τι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
πάντες ἔσαν· τῶ σφεων πολέες κακὸν οἶτον ἐπέσπον
μήνιος ἐξ ὀλοῆς γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης,

ἥ τ' ἔριν Ἀτρεΐδῃσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε.
book 3.137 τὼ δὲ καλεσσαμένω ἀγορὴν ἐς πάντας Ἀχαιούς,
book 3.138 μάψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ἐς ἠέλιον καταδύντα, —
book 3.139 οἱ δ' ἦλθον οἴνῳ βεβαρηότες υἷες Ἀχαιῶν, —
book 3.140 μῦθον μυθείσθην, τοῦ εἵνεκα λαὸν ἄγειραν.
book 3.141 ἔνθ' ἦ τοι Μενέλαος ἀνώγει πάντας Ἀχαιοὺς
book 3.142 νόστου μιμνῄσκεσθαι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης·
book 3.143 οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἑήνδανε· βούλετο γάρ ῥα
book 3.144 λαὸν ἐρυκακέειν ῥέξαι θ' ἱερὰς ἑκατόμβας,
book 3.145 ὡς τὸν Ἀθηναίης δεινὸν χόλον ἐξακέσαιτο,
book 3.146 νήπιος, οὐδὲ τὸ ᾔδη, ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν·
book 3.147 οὐ γάρ τ' αἶψα θεῶν τρέπεται νόος αἰὲν ἐόντων.
book 3.148 ὣς τὼ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένω ἐπέεσσιν
book 3.149 ἕστασαν· οἱ δ' ἀνόρουσαν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
book 3.150 ἠχῇ θεσπεσίῃ, δίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλή.
book 3.151 νύκτα μὲν ἀέσαμεν χαλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες
book 3.152 ἀλλήλοις'· ἐπὶ γὰρ Ζεὺς ἤρτυε πῆμα κακοῖο·
book 3.153 ἠῶθεν δ' οἱ μὲν νέας ἕλκομεν εἰς ἅλα δῖαν
book 3.154 κτήματά τ' ἐντιθέμεσθα βαθυζώνους τε γυναῖκας.
book 3.155 ἡμίσεες δ' ἄρα λαοὶ ἐρητύοντο μένοντες
book 3.156 αὖθι παρ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν·
book 3.157 ἡμίσεες δ' ἀναβάντες ἐλαύνομεν· αἱ δὲ μάλ' ὦκα
book 3.158 ἔπλεον, ἐστόρεσεν δὲ θεὸς μεγακήτεα πόντον.
book 3.159 ἐς Τένεδον δ' ἐλθόντες ἐρέξαμεν ἱρὰ θεοῖσιν,
book 3.160 οἴκαδε ἱέμενοι· Ζεὺς δ' οὔ πω μήδετο νόστον,
book 3.161 σχέτλιος, ὅς ῥ' ἔριν ὦρσε κακὴν ἔπι δεύτερον αὖτις.
book 3.162 οἱ μὲν ἀποστρέψαντες ἔβαν νέας ἀμφιελίσσας
book 3.163 ἀμφ' Ὀδυσῆα ἄνακτα δαΐφρονα ποικιλομήτην,
book 3.164 αὖτις ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἦρα φέροντες·
book 3.165 αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηυσὶν ἀολλέσιν, αἵ μοι ἕποντο,
book 3.166 φεῦγον, ἐπεὶ γίνωσκον, ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων.
book 3.167 φεῦγε δὲ Τυδέος υἱὸς ἀρήϊος, ὦρσε δ' ἑταίρους.
book 3.168 ὀψὲ δὲ δὴ μετὰ νῶϊ κίε ξανθὸς Μενέλαος,
book 3.169 ἐν Λέσβῳ δ' ἔκιχεν δολιχὸν πλόον ὁρμαίνοντας,
book 3.170 ἢ καθύπερθε Χίοιο νεοίμεθα παιπαλοέσσης,
book 3.171 νήσου ἔπι Ψυρίης, αὐτὴν ἐπ' ἀριστέρ' ἔχοντες,
book 3.172 ἦ ὑπένερθε Χίοιο παρ' ἠνεμόεντα Μίμαντα.
book 3.173 ᾐτέομεν δὲ θεὸν φῆναι τέρας· αὐτὰρ ὅ γ' ἥμιν
book 3.174

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

δεῖξε, καὶ ἠνώγει πέλαγος μέσον εἰς Εὔβοιαν
book 3.175 τέμνειν, ὄφρα τάχιστα ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν.
book 3.176 ὦρτο δ’ ἐπὶ λιγὺς οὖρος ἀήμεναι· αἱ δὲ μάλ’ ὦκα
book 3.177 ἰχθυόεντα κέλευθα διέδραμον, ἐς δὲ Γεραιστὸν
book 3.178 ἐννύχιαι κατάγοντο· Ποσειδάωνι δὲ ταύρων
book 3.179 πόλλ’ ἐπὶ μῆρ’ ἔθεμεν, πέλαγος μέγα μετρήσαντες.
book 3.180 τέτρατον ἦμαρ ἔην, ὅτ’ ἐν Ἄργεϊ νῆας ἐΐσας
book 3.181 Τυδεΐδεω ἕταροι Διομήδεος ἱπποδάμοιο
book 3.182 ἵστασαν· αὐτὰρ ἐγώ γε Πύλονδ’ ἔχον, οὐδέ ποτ’ ἔσβη
book 3.183 οὖρος, ἐπεὶ δὴ πρῶτα θεὸς προέηκεν ἀῆναι.
book 3.184 ὣς ἦλθον, φίλε τέκνον, ἀπευθής, οὐδέ τι οἶδα
book 3.185 κείνων, οἵ τ’ ἐσάωθεν Ἀχαιῶν οἵ τ’ ἀπόλοντο.
book 3.186 ὅσσα δ’ ἐνὶ μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισι
book 3.187 πεύθομαι, ἣ θέμις ἐστί, δαήσεαι, οὐδέ σε κεύσω.
book 3.188 εὖ μὲν Μυρμιδόνας φάσ’ ἐλθέμεν ἐγχεσιμώρους,
book 3.189 οὓς ἄγ’ Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱός,
book 3.190 εὖ δὲ φιλοκτήτην, Ποιάντιον ἀγλαὸν υἱόν.
book 3.191 πάντας δ’ Ἰδομενεὺς Κρήτην εἰσήγαγ’ ἑταίρους,
book 3.192 οἳ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δέ οἱ οὔ τιν’ ἀπηύρα.
book 3.193 Ἀτρεΐδην δὲ καὶ αὐτοὶ ἀκούετε νόσφιν ἐόντες,
book 3.194 ὥς τ’ ἦλθ’ ὥς τ’ Αἴγισθος ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον.
book 3.195 ἀλλ’ ἦ τοι κεῖνος μὲν ἐπισμυγερῶς ἀπέτεισεν.
book 3.196 ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι
book 3.197 ἀνδρός, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐτείσατο πατροφονῆα,
book 3.198 Αἴγισθον δολόμητιν, ὅ οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
book 3.199 καὶ σύ, φίλος, μάλα γάρ ς’ ὁρόω καλόν τε μέγαν τε,
book 3.200 ἄλκιμος ἔσς’, ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων ἐῢ εἴπῃ.”
book 3.201 τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
book 3.202 “ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
book 3.203 καὶ λίην κεῖνος μὲν ἐτείσατο, καί οἱ Ἀχαιοὶ
book 3.204 οἴσουσι κλέος εὐρὺ καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδήν.
book 3.205 αἲ γὰρ ἐμοὶ τοσσήνδε θεοὶ δύναμιν περιθεῖεν,
book 3.206 τείσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίης ἀλεγεινῆς,
book 3.207 οἵ τέ μοι ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
book 3.208 ἀλλ’ οὔ μοι τοιοῦτον ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον,
book 3.209 πατρί τ’ ἐμῷ καὶ ἐμοί· νῦν δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.”
book 3.210 τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
book 3.211 “ὦ φίλ’, ἐπεὶ δὴ ταῦτά μ’ ἀνέμνησας καὶ ἔειπες,
book 3.212

φασὶ μνηστῆρας σῆς μητέρος εἵνεκα πολλοὺς
ἐν μεγάροις’ ἀέκητι σέθεν κακὰ μηχανάασθαι.
εἰπέ μοι, ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέ γε λαοὶ
ἐχθαίρους’ ἀνὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ.
τίς δ’ οἶδ’ εἴ κέ ποτέ σφι βίας ἀποτείσεται ἐλθών,
ἢ ὅ γε μοῦνος ἐὼν ἢ καὶ σύμπαντες Ἀχαιοί;
εἰ γάρ ς’ ὣς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὡς τότ’ Ὀδυσσῆος περικήδετο κυδαλίμοιο
δήμῳ ἔνι Τρώων. ὅθι πάσχομεν ἄλγε’ Ἀχαιοί· —
οὐ γάρ πω ἴδον ὧδε θεοὺς ἀναφανδὰ φιλεῦντας,
ὡς κείνῳ ἀναφανδὰ παρίστατο Παλλὰς Ἀθήνη· —
εἴ ς’ οὕτως ἐθέλοι φιλέειν κήδοιτό τε θυμῷ,
τῶ κέν τις κείνων γε καὶ ἐκλελάθοιτο γάμοιο.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“ὦ γέρον, οὔ πω τοῦτο ἔπος τελέεσθαι ὀΐω·
λίην γὰρ μέγα εἶπες· ἄγη μ’ ἔχει. οὐκ ἂν ἐμοί γε
ἐλπομένῳ τὰ γένοιτ’, οὐδ’ εἰ θεοὶ ὣς ἐθέλοιεν.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.
ῥεῖα θεός γ’ ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι.
βουλοίμην δ’ ἂν ἐγώ γε καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας
οἴκαδέ τ’ ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,
ἢ ἐλθὼν ἀπολέσθαι ἐφέστιος, ὡς Ἀγαμέμνων
ὤλεθ’ ὑπ’ Αἰγίσθοιο δόλῳ καὶ ἧς ἀλόχοιο.
ἀλλ’ ἢ τοι θάνατον μὲν ὁμοίϊον οὐδὲ θεοί περ
καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὁππότε κεν δὴ
μοῖρ’ ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο.”
τὴν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“Μέντορ, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα κηδόμενοί περ·
κείνῳ δ’ οὐκέτι νόστος ἐτήτυμος, ἀλλά οἱ ἤδη
φράσσαντ’ ἀθάνατοι θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
νῦν δ’ ἐθέλω ἔπος ἄλλο μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
Νέστορ’, ἐπεὶ περίοιδε δίκας ἠδὲ φρόνιν ἄλλων·
τρὶς γὰρ δή μίν φασιν ἀνάξασθαι γένε’ ἀνδρῶν,
ὥς τέ μοι ἀθάνατος ἰνδάλλεται εἰσοράασθαι.
ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, σὺ δ’ ἀληθὲς ἐνίσπες·
πῶς ἔθαν’ Ἀτρεΐδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων;
ποῦ Μενέλαος ἔην; τίνα δ’ αὐτῷ μήσατ’ ὄλεθρον

Αἴγισθος δολόμητις, ἐπεὶ κτάνε πολλὸν ἀρείω;
ἦ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαιϊκοῦ, ἀλλά πῃ ἄλλῃ
πλάζετ’ ἐπ’ ἀνθρώπους, ὁ δὲ θαρσήσας κατέπεφνε;”
τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
“τοιγὰρ ἐγώ τοι, τέκνον, ἀληθέα πάντ’ ἀγορεύσω.
ἦ τοι μὲν τόδε καὐτὸς ὀΐεαι, ὥς κεν ἐτύχθη,
εἰ ζώοντ’ Αἴγισθον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτετμεν
Ἀτρεΐδης Τροίηθεν ἰών, ξανθὸς Μενέλαος·
τῶ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν,
ἀλλ’ ἄρα τόν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν
κείμενον ἐν πεδίῳ ἑκὰς ἄστεος, οὐδὲ κέ τίς μιν
κλαῦσεν Ἀχαιϊάδων· μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.
ἡμεῖς μὲν γὰρ κεῖθι πολέας τελέοντες ἀέθλους
ἥμεθ’· ὁ δ’ εὔκηλος μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο
πόλλ’ Ἀγαμεμνονέην ἄλοχον θέλγεσκεν ἔπεσσιν.
ἡ δ’ ἦ τοι τὸ πρὶν μὲν ἀναίνετο ἔργον ἀεικές,
δῖα Κλυταιμνήστρη· φρεσὶ γὰρ κέχρητ’ ἀγαθῇσι·
πὰρ δ’ ἄρ’ ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνήρ, ᾧ πόλλ’ ἐπέτελλεν
Ἀτρεΐδης Τροίηνδε κιὼν εἴρυσθαι ἄκοιτιν.
ἀλλ’ ὅτε δή μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε δαμῆναι,
δὴ τότε τὸν μὲν ἀοιδὸν ἄγων ἐς νῆσον ἐρήμην
κάλλιπεν οἰωνοῖσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι,
τὴν δ’ ἐθέλων ἐθέλουσαν ἀνήγαγεν ὅνδε δόμονδε.
πολλὰ δὲ μηρί’ ἔκηε θεῶν ἱεροῖς’ ἐπὶ βωμοῖς,
πολλὰ δ’ ἀγάλματ’ ἀνῆψεν, ὑφάσματά τε χρυσόν τε,
ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὃ οὔ ποτε ἔλπετο θυμῷ.
ἡμεῖς μὲν γὰρ ἅμα πλέομεν Τροίηθεν ἰόντες,
Ἀτρεΐδης καὶ ἐγώ, φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν·
ἀλλ’ ὅτε Σούνιον ἱρὸν ἀφικόμεθ’, ἄκρον Ἀθηνέων,
ἔνθα κυβερνήτην Μενελάου Φοῖβος Ἀπόλλων
οἷς’ ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνε,
πηδάλιον μετὰ χερσὶ θεούσης νηὸς ἔχοντα,
Φρόντιν Ὀνητορίδην, ὃς ἐκαίνυτο φῦλ’ ἀνθρώπων
νῆα κυβερνῆσαι, ὁπότε σπέρχοιεν ἄελλαι.
ὣς ὁ μὲν ἔνθα κατέσχετ’, ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
ὄφρ’ ἕταρον θάπτοι καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερίσειεν.
ἀλλ’ ὅτε δὴ καὶ κεῖνος ἰὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι Μαλειάων ὄρος αἰπὺ

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἷξε θεῶν, τότε δὴ στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς
ἐφράσατο, λιγέων δ’ ἀνέμων ἐπ’ ἀϋτμένα χεῦε
κύματά τε τροφόεντα πελώρια, ἶσα ὄρεσσιν.
ἔνθα διατμήξας τὰς μὲν Κρήτῃ ἐπέλασσεν,
ἧχι Κύδωνες ἔναιον Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.
ἔστι δέ τις λισσὴ αἰπεῖά τε εἰς ἅλα πέτρη
ἐσχατιῇ Γόρτυνος ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ·
ἔνθα νότος μέγα κῦμα ποτὶ σκαιὸν ῥίον ὠθεῖ,
ἐς Φαιστόν, μικρὸς δὲ λίθος μέγα κῦμ’ ἀποέργει.
αἱ μὲν ἄρ’ ἔνθ’ ἦλθον, σπουδῇ δ’ ἤλυξαν ὄλεθρον
ἄνδρες, ἀτὰρ νῆάς γε ποτὶ σπιλάδεσσιν ἔαξαν
κύματ’· ἀτὰρ τὰς πέντε νέας κυανοπρωείρους
Αἰγύπτῳ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
ὣς ὁ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων
ἠλᾶτο ξὺν νηυσὶ κατ’ ἀλλοθρόους ἀνθρώπους·
τόφρα δὲ ταῦτ’ Αἴγισθος ἐμήσατο οἴκοθι λυγρά,
κτείνας Ἀτρεΐδην, δέδμητο δὲ λαὸς ὑπ’ αὐτῷ.
ἑπτάετες δ’ ἤνασσε πολυχρύσοιο Μυκήνης,
τῷ δέ οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἤλυθε δῖος Ὀρέστης
ἂψ ἀπ’ Ἀθηνάων, κατὰ δ’ ἔκτανε πατροφονῆα,
[Αἴγισθον δολόμητιν, ὅ οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.]
ἦ τοι ὁ τὸν κτείνας δαίνυ τάφον Ἀργείοισι
μητρός τε στυγερῆς καὶ ἀνάλκιδος Αἰγίσθοιο·
αὐτῆμαρ δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
πολλὰ κτήματ’ ἄγων, ὅσα οἱ νέες ἄχθος ἄειραν.
καὶ σύ, φίλος, μὴ δηθὰ δόμων ἄπο τῆλ’ ἀλάλησο,
κτήματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ’ ἐν σοῖσι δόμοισιν
οὕτω ὑπερφιάλους, μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ’ ἐς μὲν Μενέλαον ἐγὼ κέλομαι καὶ ἄνωγα
ἐλθεῖν· κεῖνος γὰρ νέον ἄλλοθεν εἰλήλουθεν,
ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅθεν οὐκ ἔλποιτό γε θυμῷ
ἐλθέμεν, ὅν τινα πρῶτον ἀποσφήλωσιν ἄελλαι
ἐς πέλαγος μέγα τοῖον, ὅθεν τέ περ οὐδ’ οἰωνοὶ
αὐτόετες οἰχνεῦσιν, ἐπεὶ μέγα τε δεινόν τε.
ἀλλ’ ἴθι νῦν σὺν νηΐ τε σῇ καὶ σοῖς’ ἑτάροισιν·
εἰ δ’ ἐθέλεις πεζός, πάρα τοι δίφρος τε καὶ ἵπποι,
πὰρ δέ τοι υἷες ἐμοί, οἵ τοι πομπῆες ἔσονται

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος.
λίσσεσθαι δέ μιν αὐτός, ἵνα νημερτὲς ἐνίσπῃ·
ψεῦδος δ’ οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστίν.”
ὣς ἔφατ’, ἠέλιος δ’ ἄρ’ ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“ὦ γέρον, ἦ τοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατέλεξας·
ἀλλ’ ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράασθε δὲ οἶνον,
ὄφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις’ ἀθανάτοισι
σπείσαντες κοίτοιο μεδώμεθα· τοῖο γὰρ ὥρη.
ἤδη γὰρ φάος οἴχεθ’ ὑπὸ ζόφον, οὐδὲ ἔοικε
δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι.”
ἦ ῥα Διὸς θυγάτηρ, οἱ δ’ ἔκλυον αὐδησάσης·
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο,
νώμησαν δ’ ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσι·
γλώσσας δ’ ἐν πυρὶ βάλλον, ἀνιστάμενοι δ’ ἐπέλειβον.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τε πίον θ’ ὅσον ἤθελε θυμός,
δὴ τότ’ Ἀθηναίη καὶ Τηλέμαχος θεοειδὴς
ἄμφω ἱέσθην κοίλην ἐπὶ νῆα νέεσθαι·
Νέστωρ αὖ κατέρυκε καθαπτόμενος ἐπέεσσι·
“Ζεὺς τό γ’ ἀλεξήσειε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὡς ὑμεῖς παρ’ ἐμεῖο θοὴν ἐπὶ νῆα κίοιτε
ὥς τέ τευ ἢ παρὰ πάμπαν ἀνείμονος ἠὲ πενιχροῦ,
ᾧ οὔ τι χλαῖναι καὶ ῥήγεα πόλλ’ ἐνὶ οἴκῳ,
οὔτ’ αὐτῷ μαλακῶς οὔτε ξείνοισιν ἐνεύδειν.
αὐτὰρ ἐμοὶ πάρα μὲν χλαῖναι καὶ ῥήγεα καλά.
οὔ θην δὴ τοῦδ’ ἀνδρὸς Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς
νηὸς ἐπ’ ἰκριόφιν καταλέξεται, ὄφρ’ ἂν ἐγώ γε
ζώω, ἔπειτα δὲ παῖδες ἐνὶ μεγάροισι λίπωνται
ξείνους ξεινίζειν, ὅς τίς κ’ ἐμὰ δώμαθ’ ἵκηται.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“εὖ δὴ ταῦτά γ’ ἔφησθα, γέρον φίλε· σοὶ δὲ ἔοικε
Τηλέμαχον πείθεσθαι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτω.
ἀλλ’ οὗτος μὲν νῦν σοι ἅμ’ ἕψεται, ὄφρα κεν εὕδῃ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ἐγὼ δ’ ἐπὶ νῆα μέλαιναν
εἶμ’, ἵνα θαρσύνω θ’ ἑτάρους εἴπω τε ἕκαστα.
οἶος γὰρ μετὰ τοῖσι γεραίτερος εὔχομαι εἶναι·
οἱ δ’ ἄλλοι φιλότητι νεώτεροι ἄνδρες ἕπονται,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

πάντες ὁμηλικίη μεγαθύμου Τηλεμάχοιο.
ἔνθα κε λεξαίμην κοίλῃ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
νῦν· ἀτὰρ ἠῶθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους
εἶμ’, ἔνθα χρεῖός μοι ὀφέλλεται, οὔ τι νέον γε
οὐδ’ ὀλίγον· σὺ δὲ τοῦτον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα,
πέμψον σὺν δίφρῳ τε καὶ υἱέϊ· δὸς δέ οἱ ἵππους,
οἵ τοι ἐλαφρότατοι θείειν καὶ κάρτος ἄριστοι.”
ὣς ἄρα φωνήσασ’ ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
φήνῃ εἰδομένη· θάμβος δ’ ἕλε πάντας Ἀχαιούς.
θαύμαζεν δ’ ὁ γεραιός, ὅπως ἴδεν ὀφθαλμοῖσι·
Τηλεμάχου δ’ ἕλε χεῖρα, ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζεν·
“ὦ φίλος, οὔ σε ἔολπα κακὸν καὶ ἄναλκιν ἔσεσθαι,
εἰ δή τοι νέῳ ὧδε θεοὶ πομπῆες ἕπονται.
οὐ μὲν γάρ τις ὅδ’ ἄλλος Ὀλύμπια δώματ’ ἐχόντων,
ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ, ἀγελείη Τριτογένεια,
ἥ τοι καὶ πατέρ’ ἐσθλὸν ἐν Ἀργείοισιν ἐτίμα.
ἀλλά, ἄνασσ’, ἵληθι, δίδωθι δέ μοι κλέος ἐσθλόν,
αὐτῷ καὶ παίδεσσι καὶ αἰδοίῃ παρακοίτι·
σοὶ δ’ αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἦνιν εὐρυμέτωπον,
ἀδμήτην, ἣν οὔ πω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ·
τήν τοι ἐγὼ ῥέξω χρυσὸν κέρασιν περιχεύας.”
ὣς ἔφατ’ εὐχόμενος, τοῦ δ’ ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
τοῖσιν δ’ ἡγεμόνευε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
υἱάσι καὶ γαμβροῖσιν, ἑὰ πρὸς δώματα καλά.
ἀλλ’ ὅτε δώμαθ’ ἵκοντο ἀγακλυτὰ τοῖο ἄνακτος,
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
τοῖς δ’ ὁ γέρων ἐλθοῦσιν ἀνὰ κρητῆρα κέρασσεν
οἴνου ἡδυπότοιο, τὸν ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ
ὤϊξεν ταμίη καὶ ἀπὸ κρήδεμνον ἔλυσε·
τοῦ ὁ γέρων κρητῆρα κεράσσατο, πολλὰ δ’ Ἀθήνῃ
εὔχετ’ ἀποσπένδων, κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τε πίον θ’ ὅσον ἤθελε θυμός,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος,
τὸν δ’ αὐτοῦ κοίμησε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Τηλέμαχον, φίλον υἱὸν Ὀδυσσῆος θείοιο,
τρητοῖς’ ἐν λεχέεσσιν, ὑπ’ αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,
πὰρ δ’ ἄρ’ ἐϋμμελίην Πεισίστρατον, ὄρχαμον ἀνδρῶν,
ὅς οἱ ἔτ’ ἠΐθεος παίδων ἦν ἐν μεγάροισιν.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

αὐτὸς δ’ αὖτε καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο·
τῷ δ’ ἄλοχος δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.
ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
ὤρνυτ’ ἄρ’ ἐξ εὐνῆφι Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
ἐκ δ’ ἐλθὼν κατ’ ἄρ’ ἕζετ’ ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν,
οἵ οἱ ἔσαν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων
λευκοί, ἀποστίλβοντες ἀλείφατος· οἷς’ ἔπι μὲν πρὶν
Νηλεὺς ἵζεσκεν, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος·
ἀλλ’ ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεὶς Ἄϊδόσδε βεβήκει,
Νέστωρ αὖ τότ’ ἐφῖζε Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
σκῆπτρον ἔχων. περὶ δ’ υἷες ἀολλέες ἠγερέθοντο
ἐκ θαλάμων ἐλθόντες, Ἐχέφρων τε Στρατίος τε
Περσεύς τ’ Ἄρητός τε καὶ ἀντίθεος Θρασυμήδης.
τοῖσι δ’ ἔπειθ’ ἕκτος Πεισίστρατος ἤλυθεν ἥρως,
πὰρ δ’ ἄρα Τηλέμαχον θεοείκελον εἷσαν ἄγοντες.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
“καρπαλίμως μοι, τέκνα φίλα, κρηήνατ’ ἐέλδωρ,
ὄφρ’ ἦ τοι πρώτιστα θεῶν ἱλάσσομ’ Ἀθήνην,
ἥ μοι ἐναργὴς ἦλθε θεοῦ ἐς δαῖτα θάλειαν.
ἀλλ’ ἄγ’ ὁ μὲν πεδίονδ’ ἐπὶ βοῦν ἴτω, ὄφρα τάχιστα
ἔλθῃσιν, ἐλάσῃ δὲ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
εἷς δ’ ἐπὶ Τηλεμάχου μεγαθύμου νῆα μέλαιναν
πάντας ἰὼν ἑτάρους ἀγέτω, λιπέτω δὲ δύ’ οἴους·
εἷς δ’ αὖ χρυσοχόον Λαέρκεα δεῦρο κελέσθω
ἐλθεῖν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν περιχεύῃ.
οἱ δ’ ἄλλοι μένετ’ αὐτοῦ ἀολλέες, εἴπατε δ’ εἴσω
δμῳῇσιν κατὰ δώματ’ ἀγακλυτὰ δαῖτα πένεσθαι,
ἕδρας τε ξύλα τ’ ἀμφὶ καὶ ἀγλαὸν οἰσέμεν ὕδωρ.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἐποίπνυον· ἦλθε μὲν ἂρ βοῦς
ἐκ πεδίου, ἦλθον δὲ θοῆς παρὰ νηὸς ἐΐσης
Τηλεμάχου ἕταροι μεγαλήτορος, ἦλθε δὲ χαλκεὺς
ὅπλ’ ἐν χερσὶν ἔχων χαλκήϊα, πείρατα τέχνης,
ἄκμονά τε σφῦράν τ’ εὐποίητόν τε πυράγρην,
οἷσίν τε χρυσὸν ἐργάζετο· ἦλθε δ’ Ἀθήνη
ἱρῶν ἀντιόωσα. γέρων δ’ ἱππηλάτα Νέστωρ
χρυσὸν ἔδωχ’· ὁ δ’ ἔπειτα βοὸς κέρασιν περίχευεν
ἀσκήσας, ἵν’ ἄγαλμα θεὰ κεχάροιτο ἰδοῦσα.
βοῦν δ’ ἀγέτην κεράων Στρατίος καὶ δῖος Ἐχέφρων.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

χέρνιβα δέ σφ’ Ἄρητος ἐν ἀνθεμόεντι λέβητι
ἤλυθεν ἐκ θαλάμοιο φέρων, ἑτέρῃ δ’ ἔχεν οὐλὰς
ἐν κανέῳ· πέλεκυν δὲ μενεπτόλεμος Θρασυμήδης
ὀξὺν ἔχων ἐν χειρὶ παρίστατο, βοῦν ἐπικόψων.
Περσεὺς δ’ ἀμνίον εἶχε. γέρων δ’ ἱππηλάτα Νέστωρ
χέρνιβά τ’ οὐλοχύτας τε κατήρχετο, πολλὰ δ’ Ἀθήνῃ
εὔχετ’ ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλων.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ εὔξαντο καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
αὐτίκα Νέστορος υἱός, ὑπέρθυμος Θρασυμήδης,
ἤλασεν ἄγχι στάς· πέλεκυς δ’ ἀπέκοψε τένοντας
αὐχενίους, λῦσεν δὲ βοὸς μένος· αἱ δ’ ὀλόλυξαν
θυγατέρες τε νυοί τε καὶ αἰδοίη παράκοιτις
Νέστορος, Εὐρυδίκη, πρέσβα Κλυμένοιο θυγατρῶν.
οἱ μὲν ἔπειτ’ ἀνελόντες ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
ἔσχον· ἀτὰρ σφάξεν Πεισίστρατος, ὄρχαμος ἀνδρῶν.
τῆς δ’ ἐπεὶ ἐκ μέλαν αἷμα ῥύη, λίπε δ’ ὀστέα θυμός,
αἶψ’ ἄρα μιν διέχευαν, ἄφαρ δ’ ἐκ μηρία τάμνον
πάντα κατὰ μοῖραν, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ’ αὐτῶν δ’ ὠμοθέτησαν.
καῖε δ’ ἐπὶ σχίζῃς’ ὁ γέρων, ἐπὶ δ’ αἴθοπα οἶνον
λεῖβε· νέοι δὲ παρ’ αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ’ ἐκάη καὶ σπλάγχνα πάσαντο,
μίστυλλόν τ’ ἄρα τἆλλα καὶ ἀμφ’ ὀβελοῖσιν ἔπειρον,
ὤπτων δ’ ἀκροπόρους ὀβελοὺς ἐν χερσὶν ἔχοντες.
τόφρα δὲ Τηλέμαχον λοῦσεν καλὴ Πολυκάστη,
Νέστορος ὁπλοτάτη θυγάτηρ Νηληϊάδαο.
αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε καὶ ἔχρισεν λίπ’ ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
ἔκ ῥ’ ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
πὰρ δ’ ὅ γε Νέστορ’ ἰὼν κατ’ ἄρ’ ἕζετο, ποιμένα λαῶν.
οἱ δ’ ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ’ ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
δαίνυνθ’ ἑζόμενοι· ἐπὶ δ’ ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄροντο
οἶνον οἰνοχοεῦντες ἐνὶ χρυσέοις δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
“παῖδες ἐμοί, ἄγε Τηλεμάχῳ καλλίτριχας ἵππους
ζεύξαθ’ ὑφ’ ἅρματ’ ἄγοντες, ἵνα πρήσσῃσιν ὁδοῖο.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ’ ἐπίθοντο,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

καρπαλίμως δ’ ἔζευξαν ὑφ’ ἅρμασιν ὠκέας ἵππους.
ἐν δὲ γυνὴ ταμίη σῖτον καὶ οἶνον ἔθηκεν
ὄψα τε, οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες.
ἂν δ’ ἄρα Τηλέμαχος περικαλλέα βήσετο δίφρον·
πὰρ δ’ ἄρα Νεστορίδης Πεισίστρατος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ἐς δίφρον τ’ ἀνέβαινε καὶ ἡνία λάζετο χερσί,
μάστιξεν δ’ ἐλάαν, τὼ δ’ οὐκ ἀέκοντε πετέσθην
ἐς πεδίον, λιπέτην δὲ Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον.
οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
δύσετό τ’ ἠέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἐς Φηρὰς δ’ ἵκοντο Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,
υἱέος Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
ἔνθα δὲ νύκτ’ ἄεσαν, ὁ δ’ ἄρα ξεινήϊα δῶκεν.
ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
ἵππους τ’ ἐζεύγνυντ’ ἀνά θ’ ἅρματα ποικίλ’ ἔβαινον,
[ἐκ δ’ ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου·]
μάστιξεν δ’ ἐλάαν, τὼ δ’ οὐκ ἀέκοντε πετέσθην.
ἷξον δ’ ἐς πεδίον πυρηφόρον, ἔνθα δ’ ἔπειτα
ἦνον ὁδόν· τοῖον γὰρ ὑπέκφερον ὠκέες ἵπποι.
δύσετό τ’ ἠέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Οἱ δ’ ἷξον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν,
πρὸς δ’ ἄρα δώματ’ ἔλων Μενελάου κυδαλίμοιο.
τὸν δ’ εὗρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἔτησιν
υἱέος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
τὴν μὲν Ἀχιλλῆος ῥηξήνορος υἱέϊ πέμπεν·
ἐν Τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσε
δωσέμεναι, τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον·
τὴν ἄρ’ ὅ γ’ ἔνθ’ ἵπποισι καὶ ἅρμασι πέμπε νέεσθαι
Μυρμιδόνων προτὶ ἄστυ περικλυτόν, οἷσιν ἄνασσεν.
υἱέϊ δὲ Σπάρτηθεν Ἀλέκτορος ἤγετο κούρην,
ὅς οἱ τηλύγετος γένετο κρατερὸς Μεγαπένθης
ἐκ δούλης· Ἑλένῃ δὲ θεοὶ γόνον οὐκέτ’ ἔφαινον,
ἐπεὶ δὴ τὸ πρῶτον ἐγείνατο παῖδ’ ἐρατεινήν,
Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσῆς Ἀφροδίτης.
ὣς οἱ μὲν δαίνυντο καθ’ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα
γείτονες ἠδὲ ἔται Μενελάου κυδαλίμοιο,
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ’ αὐτοὺς

μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους.
τὼ δ’ αὖτ’ ἐν προθύροισι δόμων αὐτώ τε καὶ ἵππω,
Τηλέμαχός θ’ ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός,
στῆσαν· ὁ δὲ προμολὼν ἴδετο κρείων Ἐτεωνεύς,
ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο,
βῆ δ’ ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα ποιμένι λαῶν,
ἀγχοῦ δ’ ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ξείνω δή τινε τώδε, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
ἄνδρε δύω, γενεῇ δὲ Διὸς μεγάλοιο ἔϊκτον.
ἀλλ’ εἴπ’, ἤ σφωϊν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους,
ἦ ἄλλον πέμπωμεν ἱκανέμεν, ὅς κε φιλήσῃ.”
τὸν δὲ μέγ’ ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
“οὐ μὲν νήπιος ἦσθα, Βοηθοΐδη Ἐτεωνεῦ,
τὸ πρίν· ἀτὰρ μὲν νῦν γε πάϊς ὣς νήπια βάζεις.
ἦ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήϊα πολλὰ φαγόντες
ἄλλων ἀνθρώπων δεῦρ’ ἱκόμεθ’, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
ἐξοπίσω περ παύσῃ ὀϊζύος. ἀλλὰ λύ’ ἵππους
ξείνων, ἐς δ’ αὐτοὺς προτέρω ἄγε θοινηθῆναι.”
ὣς φάθ’, ὁ δὲ μεγάροιο διέσσυτο, κέκλετο δ’ ἄλλους
ὀτρηροὺς θεράποντας ἅμα σπέσθαι ἑοῖ αὐτῷ.
οἱ δ’ ἵππους μὲν λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἱδρώοντας·
καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐφ’ ἱππείῃσι κάπῃσι,
πὰρ δ’ ἔβαλον ζειάς, ἀνὰ δὲ κρῖ λευκὸν ἔμειξαν,
ἅρματα δ’ ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα,
αὐτοὺς δ’ εἰσῆγον θεῖον δόμον. οἱ δὲ ἰδόντες
θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος·
ὥς τε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης
δῶμα καθ’ ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
ἔς ῥ’ ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
τοὺς δ’ ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ’ ἄρα χλαίνας οὔλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
ἔς ῥα θρόνους ἕζοντο παρ’ Ἀτρεΐδην Μενέλαον.
χέρνιβα δ’ ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ’ αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ’ ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

[δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων, παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.]
τὼ καὶ δεικνύμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
“σίτου θ’ ἅπτεσθον καὶ χαίρετον· αὐτὰρ ἔπειτα
δείπνου πασσαμένω εἰρησόμεθ’ οἵ τινές ἐστον
ἀνδρῶν· οὐ γὰρ σφῶν γε γένος ἀπόλωλε τοκήων,
ἀλλ’ ἀνδρῶν γένος ἐστὲ διοτρεφέων βασιλήων
σκηπτούχων, ἐπεὶ οὔ κε κακοὶ τοιούσδε τέκοιεν.”
ὣς φάτο, καί σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν
ὄπτ’ ἐν χερσὶν ἑλών, τά ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ.
οἱ δ’ ἐπ’ ὀνείαθ’ ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν,
ἄγχι σχὼν κεφαλήν, ἵνα μὴ πευθοίαθ’ οἱ ἄλλοι·
“φράζεο, Νεστορίδη, τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
χαλκοῦ τε στεροπὴν κατὰ δώματα ἠχήεντα
χρυσοῦ τ’ ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου ἠδ’ ἐλέφαντος.
Ζηνός που τοιήδε γ’ Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή,
ὅσσα τάδ’ ἄσπετα πολλά· σέβας μ’ ἔχει εἰσορόωντα.”
τοῦ δ’ ἀγορεύοντος ξύνετο ξανθὸς Μενέλαος,
καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“τέκνα φίλ’, ἦ τοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἄν τις ἐρίζοι·
ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ’ ἔασιν·
ἀνδρῶν δ’ ἥ κέν τίς μοι ἐρίσσεται, ἠὲ καὶ οὐκί,
κτήμασιν. ἦ γὰρ πολλὰ παθὼν καὶ πόλλ’ ἐπαληθεὶς
ἠγαγόμην ἐν νηυσὶ καὶ ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον,
Κύπρον Φοινίκην τε καὶ Αἰγυπτίους ἐπαληθείς,
Αἰθίοπάς θ’ ἱκόμην καὶ Σιδονίους καὶ Ἐρεμβοὺς
καὶ Λιβύην, ἵνα τ’ ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι.
τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν·
ἔνθα μὲν οὔτε ἄναξ ἐπιδευὴς οὔτε τι ποιμὴν
τυροῦ καὶ κρειῶν οὐδὲ γλυκεροῖο γάλακτος,
ἀλλ’ αἰεὶ παρέχουσιν ἐπηετανὸν γάλα θῆσθαι.
εἷος ἐγὼ περὶ κεῖνα πολὺν βίοτον ξυναγείρων
ἠλώμην, τεῖός μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνε
λάθρῃ, ἀνωϊστί, δόλῳ οὐλομένης ἀλόχοιο.
ὣς οὔ τοι χαίρων τοῖσδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω· —
καὶ πατέρων τάδε μέλλετ’ ἀκουέμεν, οἵ τινες ὔμιν

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

εἰσίν· —ἐπεὶ μάλα πολλὰ πάθον καὶ ἀπώλεσα οἶκον
εὖ μάλα ναιετάοντα, κεχανδότα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
ὧν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν
ναίειν, οἱ δ’ ἄνδρες σόοι ἔμμεναι, οἳ τότ’ ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.
ἀλλ’ ἔμπης, πάντας μὲν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων,
πολλάκις ἐν μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισιν
ἄλλοτε μέν τε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ’ αὖτε
παύομαι· αἰψηρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο· —
τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
ὡς ἑνός, ὅς τέ μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἐδωδὴν,
μνωομένῳ, ἐπεὶ οὔ τις Ἀχαιῶν τόσσ’ ἐμόγησεν,
ὅσσ’ Ὀδυσεὺς ἐμόγησε καὶ ἤρατο. τῷ δ’ ἄρ’ ἔμελλεν
αὐτῷ κήδε’ ἔσεσθαι, ἐμοὶ δ’ ἄχος αἰὲν ἄλαστον
κείνου, ὅπως δὴ δηρὸν ἀποίχεται, οὐδέ τι ἴδμεν,
ζώει ὅ γ’ ἦ τέθνηκεν. ὀδύρονται νύ που αὐτὸν
Λαέρτης θ’ ὁ γέρων καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια
Τηλέμαχός θ’, ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ’ ἐνὶ οἴκῳ.”
ὣς φάτο, τῷ δ’ ἄρα πατρὸς ὑφ’ ἵμερον ὦρσε γόοιο·
δάκρυ δ’ ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε πατρὸς ἀκούσας,
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ’ ὀφθαλμοῖιν ἀνασχὼν
ἀμφοτέρῃσιν χερσί. νόησε δέ μιν Μενέλαος,
μερμήριξε δ’ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἠέ μιν αὐτὸν πατρὸς ἐάσειε μνησθῆναι,
ἦ πρῶτ’ ἐξερέοιτο ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
εἷος ὁ ταῦθ’ ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἐκ δ’ Ἑλένη θαλάμοιο θυώδεος ὑψορόφοιο
ἤλυθεν Ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ ἐϊκυῖα.
τῇ δ’ ἄρ’ ἅμ’ Ἀδρήστη κλισίην εὔτυκτον ἔθηκεν,
Ἀλκίππη δὲ τάπητα φέρεν μαλακοῦ ἐρίοιο,
Φυλὼ δ’ ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τόν οἱ ἔδωκεν
Ἀλκάνδρη, Πολύβοιο δάμαρ, ὃς ἔναι’ ἐνὶ Θήβῃς
Αἰγυπτίῃς’, ὅθι πλεῖστα δόμοις’ ἐν κτήματα κεῖται·
ὃς Μενελάῳ δῶκε δύ’ ἀργυρέας ἀσαμίνθους,
δοιοὺς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα.
χωρὶς δ’ αὖθ’ Ἑλένῃ ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα·
χρυσῆν τ’ ἠλακάτην τάλαρόν θ’ ὑπόκυκλον ὄπασσεν
ἀργύρεον, χρυσῷ δ’ ἐπὶ χείλεα κεκράαντο.

τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ παρέθηκε φέρουσα
νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ’ αὐτῷ
ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα.
ἕζετο δ’ ἐν κλισμῷ, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
αὐτίκα δ’ ἥ γ’ ἐπέεσσι πόσιν ἐρέεινεν ἕκαστα·
“ἴδμεν δή, Μενέλαε διοτρεφές, οἵ τινες οἵδε
ἀνδρῶν εὐχετόωνται ἱκανέμεν ἡμέτερον δῶ;
ψεύσομαι ἦ ἔτυμον ἐρέω; κέλεται δέ με θυμός.
οὐ γάρ πώ τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι
οὔτ’ ἄνδρ’ οὔτε γυναῖκα, σέβας μ’ ἔχει εἰσορόωσαν,
ὡς ὅδ’ Ὀδυσσῆος μεγαλήτορος υἷι ἔοικε,
Τηλεμάχῳ, τὸν ἔλειπε νέον γεγαῶτ’ ἐνὶ οἴκῳ
κεῖνος ἀνήρ, ὅτ’ ἐμεῖο κυνώπιδος εἵνεκ’ Ἀχαιοὶ
ἤλθεθ’ ὑπὸ Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὁρμαίνοντες.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
“οὕτω νῦν καὶ ἐγὼ νοέω, γύναι, ὡς σὺ ἐΐσκεις·
κείνου γὰρ τοιοίδε πόδες τοιαίδε τε χεῖρες
ὀφθαλμῶν τε βολαὶ κεφαλή τ’ ἐφύπερθέ τε χαῖται.
καὶ νῦν ἦ τοι ἐγὼ μεμνημένος ἀμφ’ Ὀδυσῆϊ
μυθεόμην, ὅσα κεῖνος ὀϊζύσας ἐμόγησεν
ἀμφ’ ἐμοί, αὐτὰρ ὁ πυκνὸν ὑπ’ ὀφρύσι δάκρυον εἶβε,
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ’ ὀφθαλμοῖιν ἀνασχών.”
τὸν δ’ αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα·
“Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
κείνου μέν τοι ὅδ’ υἱὸς ἐτήτυμον, ὡς ἀγορεύεις·
ἀλλὰ σαόφρων ἐστί, νεμεσσᾶται δ’ ἐνὶ θυμῷ
ὧδ’ ἐλθὼν τὸ πρῶτον ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν
ἄντα σέθεν, τοῦ νῶϊ θεοῦ ὣς τερπόμεθ’ αὐδῇ.
αὐτὰρ ἐμὲ προέηκε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
τῷ ἅμα πομπὸν ἕπεσθαι· ἐέλδετο γάρ σε ἰδέσθαι,
ὄφρα οἱ ἤ τι ἔπος ὑποθήεαι ἠέ τι ἔργον.
πολλὰ γὰρ ἄλγε’ ἔχει πατρὸς πάϊς οἰχομένοιο
ἐν μεγάροις’, ᾧ μὴ ἄλλοι ἀοσσητῆρες ἔωσιν,
ὡς νῦν Τηλεμάχῳ ὁ μὲν οἴχεται, οὐδέ οἱ ἄλλοι
εἴς’, οἵ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλκοιεν κακότητα.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
“ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλου ἀνέρος υἱὸς ἐμὸν δῶ
ἵκεθ’, ὃς εἵνεκ’ ἐμεῖο πολέας ἐμόγησεν ἀέθλους·

καί μιν ἔφην ἐλθόντα φιλησέμεν ἔξοχα πάντων
Ἀργείων, εἰ νῶϊν ὑπεὶρ ἅλα νόστον ἔδωκε
νηυσὶ θοῇσι γενέσθαι Ὀλύμπιος εὐρύοπα Ζεύς.
καί κέ οἱ Ἄργεϊ νάσσα πόλιν καὶ δώματ’ ἔτευξα,
ἐξ Ἰθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ τέκεϊ ᾧ
καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,
αἳ περιναιετάουσιν, ἀνάσσονται δ’ ἐμοὶ αὐτῷ.
καί κε θάμ’ ἐνθάδ’ ἐόντες ἐμισγόμεθ’· οὐδέ κεν ἥμεας
ἄλλο διέκρινεν φιλέοντέ τε τερπομένω τε,
πρίν γ’ ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν.
ἀλλὰ τὰ μέν που μέλλεν ἀγάσσασθαι θεὸς αὐτός,
ὃς κεῖνον δύστηνον ἀνόστιμον οἶον ἔθηκεν.”
ὣς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ’ ἵμερον ὦρσε γόοιο.
κλαῖε μὲν Ἀργείη Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
κλαῖε δὲ Τηλέμαχός τε καὶ Ἀτρεΐδης Μενέλαος,
οὐδ’ ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδακρύτω ἔχεν ὄσσε·
μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
τόν ῥ’ Ἠοῦς ἔκτεινε φαεινῆς ἀγλαὸς υἱός.
τοῦ ὅ γ’ ἐπιμνησθεὶς ἔπεα πτερόεντ’ ἀγόρευεν·
“Ἀτρεΐδη, περὶ μέν σε βροτῶν πεπνυμένον εἶναι
Νέστωρ φάσχ’ ὁ γέρων, ὅτ’ ἐπιμνησαίμεθα σεῖο
οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι καὶ ἀλλήλους ἐρέοιμεν·
καὶ νῦν, εἴ τί που ἔστι, πίθοιό μοι· οὐ γὰρ ἐγώ γε
τέρπομ’ ὀδυρόμενος μεταδόρπιος, ἀλλὰ καὶ Ἠὼς
ἔσσεται ἠριγένεια· νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν
κλαίειν, ὅς κε θάνῃσι βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
τοῦτό νυ καὶ γέρας οἶον ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι,
κείρασθαί τε κόμην βαλέειν τ’ ἀπὸ δάκρυ παρειῶν.
καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεός, οὔ τι κάκιστος
Ἀργείων· μέλλεις δὲ σὺ ἴδμεναι· —οὐ γὰρ ἐγώ γε
ἤντης’ οὐδὲ ἴδον· —περὶ δ’ ἄλλων φασὶ γενέσθαι
Ἀντίλοχον, περὶ μὲν θείειν ταχὺν ἠδὲ μαχητήν.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
“ὦ φίλ’, ἐπεὶ τόσα εἶπες, ὅς’ ἂν πεπνυμένος ἀνὴρ
εἴποι καὶ ῥέξειε, καὶ ὃς προγενέστερος εἴη·
τοίου γὰρ καὶ πατρός, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις.
ῥεῖα δ’ ἀρίγνωτος γόνος ἀνέρος, ᾧ τε Κρονίων
ὄλβον ἐπικλώσῃ γαμέοντί τε γεινομένῳ τε,

ὡς νῦν Νέστορι δῶκε διαμπερὲς ἤματα πάντα
αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν,
υἱέας αὖ πινυτούς τε καὶ ἔγχεσιν εἶναι ἀρίστους.
ἡμεῖς δὲ κλαυθμὸν μὲν ἐάσομεν, ὃς πρὶν ἐτύχθη,
δόρπου δ’ ἐξαῦτις μνησώμεθα, χερσὶ δ’ ἐφ’ ὕδωρ
χευάντων· μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθέν περ ἔσονται
Τηλεμάχῳ καὶ ἐμοὶ διαειπέμεν ἀλλήλοισιν.”
ὣς ἔφατ’, Ἀσφαλίων δ’ ἄρ’ ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευεν,
ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.
οἱ δ’ ἐπ’ ὀνείαθ’ ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
ἔνθ’ αὖτ’ ἄλλ’ ἐνόης’ Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα·
αὐτίκ’ ἄρ’ εἰς οἶνον βάλε φάρμακον, ἔνθεν ἔπινον,
νηπενθές τ’ ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων.
ὃς τὸ καταβρόξειεν, ἐπὴν κρητῆρι μιγείη,
οὔ κεν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,
οὐδ’ εἴ οἱ κατατεθναίη μήτηρ τε πατήρ τε,
οὐδ’ εἴ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἱὸν
χαλκῷ δηϊόῳεν, ὁ δ’ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῷτο.
τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα,
ἐσθλά, τά οἱ Πολύδαμνα πόρεν, Θῶνος παράκοιτις,
Αἰγυπτίη, τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά,
ἰητρὸς δὲ ἕκαστος ἐπιστάμενος περὶ πάντων
ἀνθρώπων· ἦ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἐνέηκε κέλευσέ τε οἰνοχοῆσαι,
ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν·
“Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς ἠδὲ καὶ οἵδε
ἀνδρῶν ἐσθλῶν παῖδες, ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτε ἄλλῳ
Ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε διδοῖ· δύναται γὰρ ἅπαντα· —
ἦ τοι νῦν δαίνυσθε καθήμενοι ἐν μεγάροισι
καὶ μύθοις τέρπεσθε· ἐοικότα γὰρ καταλέξω.
πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ’ ὀνομήνω,
ὅσσοι Ὀδυσσῆος ταλασίφρονός εἰσιν ἄεθλοι·
ἀλλ’ οἷον τόδ’ ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ’ Ἀχαιοί.
αὐτόν μιν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσσας,
σπεῖρα κάκ’ ἀμφ’ ὤμοισι βαλών, οἰκῆϊ ἐοικώς,
ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυ πόλιν εὐρυάγυιαν.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἄλλῳ δ’ αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἤϊσκε
Δέκτῃ, ὃς οὐδὲν τοῖος ἔην ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν·
τῷ ἴκελος κατέδυ Τρώων πόλιν, οἱ δ’ ἀβάκησαν
πάντες· ἐγὼ δέ μιν οἴη ἀνέγνων τοῖον ἐόντα,
καί μιν ἀνειρώτευν· ὁ δὲ κερδοσύνῃ ἀλέεινεν.
ἀλλ’ ὅτε δή μιν ἐγὼ λόεον καὶ χρῖον ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσα καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
μή με πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσ’ ἀναφῆναι,
πρίν γε τὸν ἐς νῆάς τε θοὰς κλισίας τ’ ἀφικέσθαι,
καὶ τότε δή μοι πάντα νόον κατέλεξεν Ἀχαιῶν.
πολλοὺς δὲ Τρώων κτείνας ταναήκεϊ χαλκῷ
ἦλθε μετ’ Ἀργείους, κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλήν.
ἔνθ’ ἄλλαι Τρῳαὶ λίγ’ ἐκώκυον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρ’, ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη τέτραπτο νεέσθαι
ἂψ οἶκόνδ’, ἄτην δὲ μετέστενον, ἣν Ἀφροδίτη
δῶχ’, ὅτε μ’ ἤγαγε κεῖσε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης,
παῖδά τ’ ἐμὴν νοσφισσαμένην θάλαμόν τε πόσιν τε
οὔ τευ δευόμενον, οὔτ’ ἂρ φρένας οὔτε τι εἶδος.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
“ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γύναι, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἤδη μὲν πολέων ἐδάην βουλήν τε νόον τε
ἀνδρῶν ἡρώων, πολλὴν δ’ ἐπελήλυθα γαῖαν·
ἀλλ’ οὔ πω τοιοῦτον ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
οἷον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἔσκε φίλον κῆρ.
οἷον καὶ τόδ’ ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
ἵππῳ ἔνι ξεστῷ, ἵν’ ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι
Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
ἦλθες ἔπειτα σὺ κεῖσε· κελευσέμεναι δέ σ’ ἔμελλε
δαίμων, ὃς Τρώεσσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι·
καί τοι Δηΐφοβος θεοείκελος ἕσπετ’ ἰούσῃ.
τρὶς δὲ περίστειξας κοῖλον λόχον ἀμφαφόωσα,
ἐκ δ’ ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες ἀρίστους,
πάντων Ἀργείων φωνὴν ἴσκους’ ἀλόχοισιν·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ Τυδεΐδης καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς
ἥμενοι ἐν μέσσοισιν ἀκούσαμεν, ὡς ἐβόησας.
νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὁρμηθέντες
ἢ ἐξελθέμεναι ἢ ἔνδοθεν αἶψ’ ὑπακοῦσαι·
ἀλλ’ Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένω περ.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἔνθ’ ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν υἷες Ἀχαιῶν,
Ἄντικλος δὲ σέ γ’ οἶος ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν
ἤθελεν· ἀλλ’ Ὀδυσεὺς ἐπὶ μάστακα χερσὶ πίεζε
νωλεμέως κρατερῇσι, σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιούς·
τόφρα δ’ ἔχ’, ὄφρα σε νόσφιν ἀπήγαγε Παλλὰς Ἀθήνη.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἄλγιον· οὐ γάρ οἵ τι τό γ’ ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
οὐδ’ εἴ οἱ κραδίη γε σιδηρέη ἔνδοθεν ἦεν.
ἀλλ’ ἄγετ’ εἰς εὐνὴν τράπεθ’ ἥμεας, ὄφρα καὶ ἤδη
ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες.”
ὣς ἔφατ’, Ἀργείη δ’ Ἑλένη δμῳῇσι κέλευσε
δέμνι’ ὑπ’ αἰθούσῃ θέμεναι καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε’ ἐμβαλέειν, στορέσαι τ’ ἐφύπερθε τάπητας
χλαίνας τ’ ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι.
αἱ δ’ ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι,
δέμνια δ’ ἐστόρεσαν· ἐκ δὲ ξείνους ἄγε κῆρυξ.
οἱ μὲν ἄρ’ ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο,
Τηλέμαχός θ’ ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός·
Ἀτρεΐδης δὲ καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
πὰρ δ’ Ἑλένη τανύπεπλος ἐλέξατο, δῖα γυναικῶν.
ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
ὤρνυτ’ ἄρ’ ἐξ εὐνῆφι βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
εἵματα ἑσσάμενος, περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ’ ὤμῳ,
ποσσὶ δ’ ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
βῆ δ’ ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ ἐναλίγκιος ἄντην,
Τηλεμάχῳ δὲ παρῖζεν, ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζε·
“τίπτε δέ σε χρειὼ δεῦρ’ ἤγαγε, Τηλέμαχ’ ἥρως,
ἐς Λακεδαίμονα δῖαν ἐπ’ εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
δήμιον ἦ ἴδιον; τόδε μοι νημερτὲς ἐνίσπες.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἤλυθον εἴ τινά μοι κληηδόνα πατρὸς ἐνίσποις.
ἐσθίεταί μοι οἶκος, ὄλωλε δὲ πίονα ἔργα,
δυσμενέων δ’ ἀνδρῶν πλεῖος δόμος, οἵ τέ μοι αἰεὶ
μῆλ’ ἁδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς,
μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες.
τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ’ ἱκάνομαι, αἴ κ’ ἐθέλῃσθα

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴ που ὄπωπας
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζομένου· περὶ γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ.
μηδέ τί μ’ αἰδόμενος μειλίσσεο μηδ’ ἐλεαίρων,
ἀλλ’ εὖ μοι κατάλεξον, ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.
λίσσομαι, εἴ ποτέ τοί τι πατὴρ ἐμός, ἐσθλὸς Ὀδυσσεύς,
ἢ ἔπος ἠέ τι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσε
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ’ Ἀχαιοί·
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπες.”
τὸν δὲ μέγ’ ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
“ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες.
ὡς δ’ ὁπότ’ ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς
κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὁ δ’ ἔπειτα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνήν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν,
ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
αἲ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ’ ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ
ἐξ ἔριδος Φιλομηλεΐδῃ ἐπάλαισεν ἀναστάς,
κὰδ δ’ ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί,
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς·
πάντες κ’ ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
ταῦτα δ’, ἅ μ’ εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἐγώ γε
ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν οὐδ’ ἀπατήσω·
ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτής,
τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ’ ἐπικεύσω.
Αἰγύπτῳ μ’ ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
ἔσχον, ἐπεὶ οὔ σφιν ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας·
οἱ δ’ αἰεὶ βούλοντο θεοὶ μεμνῆσθαι ἐφετμέων.
νῆσος ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
Αἰγύπτου προπάροιθε, Φάρον δέ ἑ κικλήσκουσι,
τόσσον ἄνευθ’, ὅσσον τε πανημερίη γλαφυρὴ νηῦς
ἤνυσεν, ᾗ λιγὺς οὖρος ἐπιπνείῃσιν ὄπισθεν.
ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ὅθεν τ’ ἀπὸ νῆας ἐΐσας
ἐς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ.
ἔνθα μ’ ἐείκοσιν ἤματ’ ἔχον θεοί, οὐδέ ποτ’ οὖροι

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

πνείοντες φαίνονθ’ ἁλιαέες, οἵ ῥά τε νηῶν
πομπῆες γίνονται ἐπ’ εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
καί νύ κεν ἤϊα πάντα κατέφθιτο καὶ μένε’ ἀνδρῶν,
εἰ μή τίς με θεῶν ὀλοφύρατο καί μ’ ἐλέησε,
Πρωτέος ἰφθίμου θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος,
Εἰδοθέη· τῇ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρινα·
ἥ μ’ οἴῳ ἔρροντι συνήντετο νόσφιν ἑταίρων·
αἰεὶ γὰρ περὶ νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάασκον
γναμπτοῖς’ ἀγκίστροισιν, ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
ἡ δέ μευ ἄγχι στᾶσα ἔπος φάτο φώνησέν τε·
νήπιός εἰς, ὦ ξεῖνε, λίην τόσον ἠδὲ χαλίφρων,
ἦε ἑκὼν μεθιεῖς καὶ τέρπεαι ἄλγεα πάσχων;
ὡς δὴ δήθ’ ἐνὶ νήσῳ ἐρύκεαι, οὐδέ τι τέκμωρ
εὑρέμεναι δύνασαι, μινύθει δέ τοι ἦτορ ἑταίρων.
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ἐκ μέν τοι ἐρέω, ἥ τις σύ πέρ ἐσσι θεάων,
ὡς ἐγὼ οὔ τι ἑκὼν κατερύκομαι, ἀλλά νυ μέλλω
ἀθανάτους ἀλιτέσθαι, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἰπέ, θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν,
ὅς τίς μ’ ἀθανάτων πεδάᾳ καὶ ἔδησε κελεύθου,
νόστον θ’, ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
ὣς ἐφάμην, ἡ δ’ αὐτίκ’ ἀμείβετο δῖα θεάων·
τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ’ ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
πωλεῖταί τις δεῦρο γέρων ἅλιος νημερτής,
ἀθάνατος, Πρωτεὺς Αἰγύπτιος, ὅς τε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμώς·
τὸν δέ τ’ ἐμόν φασιν πατέρ’ ἔμμεναι ἠδὲ τεκέσθαι.
τόν γ’ εἴ πως σὺ δύναιο λοχησάμενος λελαβέσθαι,
ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου
νόστον θ’, ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.
καὶ δέ κέ τοι εἴπῃσι, διοτρεφές, αἴ κ’ ἐθέλῃσθα,
ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ’ ἀγαθόν τε τέτυκται
οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
αὐτὴ νῦν φράζευ σὺ λόχον θείοιο γέροντος,
μή πώς με προϊδὼν ἠὲ προδαεὶς ἀλέηται·
ἀργαλέος γάρ τ’ ἐστὶ θεὸς βροτῷ ἀνδρὶ δαμῆναι.
ὣς ἐφάμην, ἡ δ’ αὐτίκ’ ἀμείβετο δῖα θεάων·

[τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ’ ἀτρεκέως ἀγορεύσω.]
ἦμος δ’ ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκῃ,
τῆμος ἄρ’ ἐξ ἁλὸς εἶσι γέρων ἅλιος νημερτὴς
πνοιῇ ὕπο ζεφύροιο, μελαίνῃ φρικὶ καλυφθείς,
ἐκ δ’ ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέεσι γλαφυροῖσιν·
ἀμφὶ δέ μιν φῶκαι νέποδες καλῆς ἁλοσύδνης
ἁθρόαι εὕδουσιν, πολιῆς ἁλὸς ἐξαναδῦσαι,
πικρὸν ἀποπνείουσαι ἁλὸς πολυβενθέος ὀδμήν.
ἔνθα σ’ ἐγὼν ἀγαγοῦσα ἅμ’ ἠόϊ φαινομένηφιν
εὐνάσω ἑξείης· σὺ δ’ ἐῢ κρίνασθαι ἑταίρους
τρεῖς, οἵ τοι παρὰ νηυσὶν ἐϋσσέλμοισιν ἄριστοι.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα τοῖο γέροντος.
φώκας μέν τοι πρῶτον ἀριθμήσει καὶ ἔπεισιν·
αὐτὰρ ἐπὴν πάσας πεμπάσσεται ἠδὲ ἴδηται,
λέξεται ἐν μέσσῃσι, νομεὺς ὣς πώεσι μήλων.
τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδησθε,
καὶ τότ’ ἔπειθ’ ὕμιν μελέτω κάρτος τε βίη τε,
αὖθι δ’ ἔχειν μεμαῶτα, καὶ ἐσσύμενόν περ ἀλύξαι.
πάντα δὲ γινόμενος πειρήσεται, ὅσσ’ ἐπὶ γαῖαν
ἑρπετὰ γίνονται καὶ ὕδωρ καὶ θεσπιδαὲς πῦρ·
ὑμεῖς δ’ ἀστεμφέως ἐχέμεν μᾶλλόν τε πιέζειν.
ἀλλ’ ὅτε κεν δή σ’ αὐτὸς ἀνείρηται ἐπέεσσι,
τοῖος ἐών, οἷόν κε κατευνηθέντα ἴδηαι,
καὶ τότε δὴ σχέσθαι τε βίης λῦσαί τε γέροντα,
ἥρως, εἴρεσθαι δέ, θεῶν ὅς τίς σε χαλέπτει,
νόστον θ’, ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.
ὣς εἰποῦσ’ ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅθ’ ἕστασαν ἐν ψαμάθοισιν,
ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπον θ’ ὁπλισάμεσθ’ ἐπί τ’ ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
καὶ τότε δὴ παρὰ θῖνα θαλάσσης εὐρυπόροιο
ἤϊα, πολλὰ θεοὺς γουνούμενος· αὐτὰρ ἑταίρους
τρεῖς ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ’ ἰθύν.
τόφρα δ’ ἄρ’ ἥ γ’ ὑποδῦσα θαλάσσης εὐρέα κόλπον
τέσσαρα φωκάων ἐκ πόντου δέρματ’ ἔνεικε· —

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

πάντα δ’ ἔσαν νεόδαρτα· —δόλον δ’ ἐπεμήδετο πατρί.
εὐνὰς δ’ ἐν ψαμάθοισι διαγλάψας’ ἁλίῃσιν
ἧστο μένους’· ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἤλθομεν αὐτῆς·
ἑξείης δ’ εὔνησε, βάλεν δ’ ἐπὶ δέρμα ἑκάστῳ.
ἔνθα κεν αἰνότατος λόχος ἔπλετο· τεῖρε γὰρ αἰνῶς
φωκάων ἁλιοτρεφέων ὀλοώτατος ὀδμή·
τίς γάρ κ’ εἰναλίῳ παρὰ κήτεϊ κοιμηθείη;
ἀλλ’ αὐτὴ ἐσάωσε καὶ ἐφράσατο μέγ’ ὄνειαρ·
ἀμβροσίην ὑπὸ ῥῖνα ἑκάστῳ θῆκε φέρουσα
ἡδὺ μάλα πνείουσαν, ὄλεσσε δὲ κήτεος ὀδμήν.
πᾶσαν δ’ ἠοίην μένομεν τετληότι θυμῷ·
φῶκαι δ’ ἐξ ἁλὸς ἦλθον ἀολλέες. αἱ μὲν ἔπειτα
ἑξῆς εὐνάζοντο παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
ἔνδιος δ’ ὁ γέρων ἦλθ’ ἐξ ἁλός, εὗρε δὲ φώκας
ζατρεφέας, πάσας δ’ ἄρ’ ἐπῴχετο, λέκτο δ’ ἀριθμόν.
ἐν δ’ ἡμέας πρώτους λέγε κήτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
ὠΐσθη δόλον εἶναι· ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός.
ἡμεῖς δὲ ἰάχοντες ἐπεσσύμεθ’, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
βάλλομεν· οὐδ’ ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης,
ἀλλ’ ἦ τοι πρώτιστα λέων γένετ’ ἠϋγένειος,
αὐτὰρ ἔπειτα δράκων καὶ πάρδαλις ἠδὲ μέγας σῦς·
[γίνετο δ’ ὑγρὸν ὕδωρ καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον.]
ἡμεῖς δ’ ἀστεμφέως ἔχομεν τετληότι θυμῷ.
ἀλλ’ ὅτε δή ῥ’ ἀνίαζ’ ὁ γέρων ὀλοφώϊα εἰδώς,
καὶ τότε δή μ’ ἐπέεσσιν ἀνειρόμενος προσέειπε·
τίς νύ τοι, Ἀτρέος υἱέ, θεῶν συμφράσσατο βουλάς,
ὄφρα μ’ ἕλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρή;
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
οἶσθα, γέρον· τί με ταῦτα παρατροπέων ἐρεείνεις;
ὡς δὴ δήθ’ ἐνὶ νήσῳ ἐρύκομαι, οὐδέ τι τέκμωρ
εὑρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ μοι ἔνδοθεν ἦτορ.
ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἰπέ, θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν,
ὅς τίς μ’ ἀθανάτων πεδάᾳ καὶ ἔδησε κελεύθου,
νόστον θ’, ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ’ αὐτίκ’ ἀμειβόμενος προσέειπεν·
ἀλλὰ μάλ’ ὤφελλες Διί τ’ ἄλλοισίν τε θεοῖσι
ῥέξας ἱερὰ κάλ’ ἀναβαινέμεν, ὄφρα τάχιστα
σὴν ἐς πατρίδ’ ἵκοιο πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.

οὐ γάρ τοι πρὶν μοῖρα φίλους τ’ ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
πρίν γ’ ὅτ’ ἂν Αἰγύπτοιο, διιπετέος ποταμοῖο,
αὖτις ὕδωρ ἔλθῃς ῥέξῃς θ’ ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι·
καὶ τότε τοι δώσουσιν ὁδὸν θεοί, ἣν σὺ μενοινᾷς.
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
οὕνεκά μ’ αὖτις ἄνωγεν ἐπ’ ἠεροειδέα πόντον
Αἴγυπτόνδ’ ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
ἀλλὰ καὶ ὣς μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ταῦτα μὲν οὕτω δὴ τελέω, γέρον, ὡς σὺ κελεύεις.
ἀλλ’ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἠ πάντες σὺν νηυσὶν ἀπήμονες ἦλθον Ἀχαιοί,
οὓς Νέστωρ καὶ ἐγὼ λίπομεν Τροίηθεν ἰόντες,
ἦέ τις ὤλετ’ ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ ἧς ἐπὶ νηὸς
ἠὲ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν.
ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ’ αὐτίκ’ ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Ἀτρεΐδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τί σε χρὴ
ἴδμεναι, οὐδὲ δαῆναι ἐμὸν νόον· οὐδέ σέ φημι
δὴν ἄκλαυτον ἔσεσθαι, ἐπεί κ’ ἐῢ πάντα πύθηαι.
πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν γε δάμεν, πολλοὶ δὲ λίποντο·
ἀρχοὶ δ’ αὖ δύο μοῦνοι Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
ἐν νόστῳ ἀπόλοντο· μάχῃ δέ τε καὶ σὺ παρῆσθα.
εἷς δ’ ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ.
Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμη δολιχηρέτμοισι·
Γυρῇσίν μιν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσε
πέτρῃσιν μεγάλῃσι καὶ ἐξεσάωσε θαλάσσης·
καί νύ κεν ἔκφυγε κῆρα, καὶ ἐχθόμενός περ Ἀθήνῃ,
εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε καὶ μέγ’ ἀάσθη·
φῆ ῥ’ ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης.
τοῦ δὲ Ποσειδάων μεγάλ’ ἔκλυεν αὐδήσαντος·
αὐτίκ’ ἔπειτα τρίαιναν ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσιν
ἤλασε Γυραίην πέτρην, ἀπὸ δ’ ἔσχισεν αὐτήν·
καὶ τὸ μὲν αὐτόθι μεῖνε, τὸ δὲ τρύφος ἔμπεσε πόντῳ,
τῷ ῥ’ Αἴας τὸ πρῶτον ἐφεζόμενος μέγ’ ἀάσθη·
τὸν δ’ ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα.
[ὣς ὁ μὲν ἔνθ’ ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πίεν ἁλμυρὸν ὕδωρ.]
σὸς δέ που ἔκφυγε κῆρας ἀδελφεὸς ἠδ’ ὑπάλυξεν

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι· σάωσε δὲ πότνια Ἥρη.
ἀλλ’ ὅτε δὴ τάχ’ ἔμελλε Μαλειάων ὄρος αἰπὺ
ἵξεσθαι, τότε δή μιν ἀναρπάξασα θύελλα
πόντον ἐπ’ ἰχθυόεντα φέρεν βαρέα στενάχοντα,
ἀγροῦ ἐπ’ ἐσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε Θυέστης
τὸ πρίν, ἀτὰρ τότ’ ἔναιε Θυεστιάδης Αἴγισθος.
ἀλλ’ ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων,
ἂψ δὲ θεοὶ οὖρον στρέψαν, καὶ οἴκαδ’ ἵκοντο,
ἦ τοι ὁ μὲν χαίρων ἐπεβήσετο πατρίδος αἴης,
καὶ κύνει ἁπτόμενος ἣν πατρίδα· πολλὰ δ’ ἀπ’ αὐτοῦ
δάκρυα θερμὰ χέοντ’, ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαῖαν.
τὸν δ’ ἄρ’ ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπός, ὅν ῥα καθεῖσεν
Αἴγισθος δολόμητις ἄγων, ὑπὸ δ’ ἔσχετο μισθὸν
χρυσοῦ δοιὰ τάλαντα· φύλασσε δ’ ὅ γ’ εἰς ἐνιαυτόν,
μή ἑ λάθοι παριών, μνήσαιτο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
βῆ δ’ ἴμεν ἀγγελέων πρὸς δώματα ποιμένι λαῶν.
αὐτίκα δ’ Αἴγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·
κρινάμενος κατὰ δῆμον ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους
εἷσε λόχον, ἑτέρωθι δ’ ἀνώγει δαῖτα πένεσθαι·
αὐτὰρ ὁ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.
τὸν δ’ οὐκ εἰδότ’ ὄλεθρον ἀνήγαγε καὶ κατέπεφνε
δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.
οὐδέ τις Ἀτρεΐδεω ἑτάρων λίπεθ’, οἵ οἱ ἕποντο,
οὐδέ τις Αἰγίσθου, ἀλλ’ ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν.
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
κλαῖον δ’ ἐν ψαμάθοισι καθήμενος, οὐδέ νύ μοι κῆρ
ἤθελ’ ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τε κορέσθην,
δὴ τότε με προσέειπε γέρων ἅλιος νημερτής·
μηκέτι, Ἀτρέος υἱέ, πολὺν χρόνον ἀσκελὲς οὕτω
κλαῖ’, ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δήομεν· ἀλλὰ τάχιστα
πείρα, ὅπως κεν δὴ σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι.
ἢ γάρ μιν ζωόν γε κιχήσεαι, ἤ κεν Ὀρέστης
κτεῖνεν ὑποφθάμενος· σὺ δέ κεν τάφου ἀντιβολήσαις.
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐμοὶ κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
αὖτις ἐνὶ στήθεσσι καὶ ἀχνυμένῳ περ ἰάνθη,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τούτους μὲν δὴ οἶδα· σὺ δὲ τρίτον ἄνδρ’ ὀνόμαζε,
ὅς τις ἔτι ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ
[ἠὲ θανών· ἐθέλω δὲ καὶ ἀχνύμενός περ ἀκοῦσαι.]
ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ’ αὐτίκ’ ἀμειβόμενος προσέειπεν·
υἱὸς Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων·
τὸν δ’ ἴδον ἐν νήσῳ θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντα,
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
ἴσχει· ὁ δ’ οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι·
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ’ εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
σοὶ δ’ οὐ θέσφατόν ἐστι, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
Ἄργει ἐν ἱπποβότῳ θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν,
ἀλλά σ’ ἐς Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς, —
τῇ περ ῥηΐστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν·
οὐ νιφετός, οὔτ’ ἂρ χειμὼν πολὺς οὔτε ποτ’ ὄμβρος,
ἀλλ’ αἰεὶ ζεφύροιο λιγὺ πνείοντος ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίησιν ἀναψύχειν ἀνθρώπους, —
οὕνεκ’ ἔχεις Ἑλένην καί σφιν γαμβρὸς Διός ἐσσι.
ὣς εἰπὼν ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα,
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἅμ’ ἀντιθέοις’ ἑτάροισιν
ἤϊα, πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπον θ’ ὁπλισάμεσθ’ ἐπί τ’ ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐν δ’ ἱστοὺς τιθέμεσθα καὶ ἱστία νηυσὶν ἐΐσης·
ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῖσι καθῖζον,
ἑξῆς δ’ ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἂψ δ’ εἰς Αἰγύπτοιο, διιπετέος ποταμοῖο,
στῆσα νέας καὶ ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χόλον αἰὲν ἐόντων,
χεῦ’ Ἀγαμέμνονι τύμβον, ἵν’ ἄσβεστον κλέος εἴη.
ταῦτα τελευτήσας νεόμην, ἔδοσαν δέ μοι οὖρον
ἀθάνατοι, τοί μ’ ὦκα φίλην ἐς πατρίδ’ ἔπεμψαν.
ἀλλ’ ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν,
ὄφρα κεν ἑνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

καὶ τότε ς’ εὖ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα,
τρεῖς ἵππους καὶ δίφρον ἐΰξοον· αὐτὰρ ἔπειτα
δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπένδησθα θεοῖσιν
ἀθανάτοις’ ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“’Ατρεΐδη, μὴ δή με πολὺν χρόνον ἐνθάδ’ ἔρυκε.
καὶ γάρ κ’ εἰς ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοί γ’ ἀνεχοίμην
ἥμενος, οὐδέ κέ μ’ οἴκου ἕλοι πόθος οὐδὲ τοκήων·
αἰνῶς γὰρ μύθοισιν ἔπεσσί τε σοῖσιν ἀκούων
τέρπομαι· ἀλλ’ ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἑταῖροι
ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ· σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδ’ ἐρύκεις.
δῶρον δ’, ὅττι κέ μοι δώῃς, κειμήλιον ἔστω·
ἵππους δ’ εἰς ’Ιθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
ἐνθάδε λείψω ἄγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
εὐρέος, ᾧ ἔνι μὲν λωτὸς πολύς, ἐν δὲ κύπειρον
πυροί τε ζειαί τε ἰδ’ εὐρυφυὲς κρῖ λευκόν.
ἐν δ’ ’Ιθάκῃ οὔτ’ ἂρ δρόμοι εὐρέες οὔτε τι λειμών·
αἰγίβοτος, καὶ μᾶλλον ἐπήρατος ἱπποβότοιο.
οὐ γάρ τις νήσων ἱππήλατος οὐδ’ εὐλείμων,
αἵ θ’ ἁλὶ κεκλίαται· ’Ιθάκη δέ τε καὶ περὶ πασέων.”
ὣς φάτο, μείδησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζεν·
“αἵματός εἰς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος, οἷ’ ἀγορεύεις·
τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μεταστήσω· δύναμαι γάρ.
δώρων δ’, ὅσς’ ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
δώσω, ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν ἐστι.
δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ’ ἐπὶ χείλεα κεκράανται,
ἔργον δ’ Ἡφαίστοιο· πόρεν δέ ἑ Φαίδιμος ἥρως,
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ’ ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψε
κεῖσέ με νοστήσαντα· τεῒν δ’ ἐθέλω τόδ’ ὀπάσσαι.”
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
δαιτυμόνες δ’ ἐς δώματ’ ἴσαν θείου βασιλῆος.
οἱ δ’ ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ’ εὐήνορα οἶνον·
σῖτον δέ σφ’ ἄλοχοι καλλικρήδεμνοι ἔπεμπον.
ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο,
μνηστῆρες δὲ πάροιθεν ’Οδυσσῆος μεγάροιο
δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος, ὕβριν ἔχοντες.
Ἀντίνοος δὲ καθῆστο καὶ Εὐρύμαχος θεοειδής,
ἀρχοὶ μνηστήρων, ἀρετῇ δ’ ἔσαν ἔξοχ’ ἄριστοι.
τοῖς δ’ υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων ἐγγύθεν ἐλθὼν
Ἀντίνοον μύθοισιν ἀνειρόμενος προσέειπεν·
“Ἀντίνο’, ἤ ῥά τι ἴδμεν ἐνὶ φρεσὶν ἦε καὶ οὐκί,
ὁππότε Τηλέμαχος νεῖτ’ ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος;
νῆά μοι οἴχετ’ ἄγων· ἐμὲ δὲ χρεὼ γίνεται αὐτῆς
Ἤλιδ’ ἐς εὐρύχορον διαβήμεναι, ἔνθα μοι ἵπποι
δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ’ ἡμίονοι ταλαεργοὶ
ἀδμῆτες· τῶν κέν τιν’ ἐλασσάμενος δαμασαίμην.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον· οὐ γὰρ ἔφαντο
ἐς Πύλον οἴχεσθαι Νηλήϊον, ἀλλά που αὐτοῦ
ἀγρῶν ἢ μήλοισι παρέμμεναι ἠὲ συβώτῃ.
τὸν δ’ αὖτ’ Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
“νημερτές μοι ἔνισπε· πότ’ ᾤχετο καὶ τίνες αὐτῷ
κοῦροι ἕποντ’; Ἰθάκης ἐξαίρετοι, ἦ ἑοὶ αὐτοῦ
θῆτές τε δμῶές τε; δύναιτό κε καὶ τὸ τελέσσαι.
καί μοι τοῦτ’ ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ’ ἐῢ εἰδῶ,
ἤ σε βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρα νῆα μέλαιναν,
ἦε ἑκών οἱ δῶκας, ἐπεὶ προσπτύξατο μύθῳ.”
τὸν δ’ υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων ἀντίον ηὔδα·
“αὐτὸς ἑκών οἱ δῶκα· τί κεν ῥέξειε καὶ ἄλλος,
ὁππότ’ ἀνὴρ τοιοῦτος, ἔχων μελεδήματα θυμῷ,
αἰτίζῃ; χαλεπόν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἴη.
κοῦροι δ’, οἳ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι μεθ’ ἡμέας,
οἵ οἱ ἕποντ’· ἐν δ’ ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντ’ ἐνόησα
Μέντορα ἠὲ θεόν, τῷ δ’ αὐτῷ πάντα ἐῴκει.
ἀλλὰ τὸ θαυμάζω· ἴδον ἐνθάδε Μέντορα δῖον
χθιζὸν ὑπηοῖον. τότε δ’ ἔμβη νηῒ Πύλονδε.”
ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός,
τοῖσιν δ’ ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγήνωρ.
μνηστῆρας δ’ ἄμυδις κάθισαν καὶ παῦσαν ἀέθλων.
τοῖσιν δ’ Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός,
ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
πίμπλαντ’, ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην·
“ὢ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη
Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἥδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.

εἰ τοσσῶνδ’ ἀέκητι νέος πάϊς οἴχεται αὔτως,
νῆα ἐρυσσάμενος κρίνας τ’ ἀνὰ δῆμον ἀρίστους,
ἄρξει καὶ προτέρω κακὸν ἔμμεναι· ἀλλά οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ὀλέσειε βίην, πρὶν ἥβης μέτρον ἱκέσθαι.
ἀλλ’ ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκος’ ἑταίρους,
ὄφρα μιν αὖτις ἰόντα λοχήσομαι ἠδὲ φυλάξω
ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
ὡς ἂν ἐπισμυγερῶς ναυτίλεται εἵνεκα πατρός.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἐπῄνεον ἠδ’ ἐκέλευον·
αὐτίκ’ ἔπειτ’ ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.
οὐδ’ ἄρα Πηνελόπεια πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυστος
μύθων, οὓς μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλὰς
αὐλῆς ἐκτὸς ἐών· οἱ δ’ ἔνδοθι μῆτιν ὕφαινον.
βῆ δ’ ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα Πηνελοπείῃ·
τὸν δὲ κατ’ οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια·
“κῆρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;
ἦ εἰπέμεναι δμῳῇσιν Ὀδυσσῆος θείοιο
ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ’ αὐτοῖς δαῖτα πένεσθαι;
μὴ μνηστεύσαντες μηδ’ ἄλλοθ’ ὁμιλήσαντες
ὕστατα καὶ πύματα νῦν ἐνθάδε δειπνήσειαν·
οἳ θάμ’ ἀγειρόμενοι βίοτον κατακείρετε πολλόν,
κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος. οὐδέ τι πατρῶν
ὑμετέρων τὸ πρόσθεν ἀκούετε, παῖδες ἐόντες,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μεθ’ ὑμετέροισι τοκεῦσιν,
οὔτε τινὰ ῥέξας ἐξαίσιον οὔτε τι εἰπὼν
ἐν δήμῳ; ἥ τ’ ἐστὶ δίκη θείων βασιλήων·
ἄλλον κ’ ἐχθαίρῃσι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίη.
κεῖνος δ’ οὔ ποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει·
ἀλλ’ ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς καὶ ἀεικέα ἔργα
φαίνεται, οὐδέ τίς ἐστι χάρις μετόπισθ’ εὐεργέων.”
τὴν δ’ αὖτε προσέειπε Μέδων, πεπνυμένα εἰδώς·
“εἰ γὰρ δή, βασίλεια, τόδε πλεῖστον κακὸν εἴη.
ἀλλὰ πολὺ μεῖζόν τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο
μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων·
Τηλέμαχον μεμάασι κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ
οἴκαδε νισόμενον· ὁ δ’ ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην ἠδ’ ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.”

ὣς φάτο, τῆς δ’ αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
δὴν δέ μιν ἀφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
ὀψὲ δὲ δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη προσέειπε·
“κῆρυξ, τίπτε δέ μοι παῖς οἴχεται; οὐδέ τί μιν χρεὼ
νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αἵ θ’ ἁλὸς ἵπποι
ἀνδράσι γίνονται, περόωσι δὲ πουλὺν ἐφ’ ὑγρήν.
ἦ ἵνα μηδ’ ὄνομ’ αὐτοῦ ἐν ἀνθρώποισι λίπηται;”
τὴν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
“οὐκ οἶδ’, ἤ τίς μιν θεὸς ὤρορεν, ἦε καὶ αὐτοῦ
θυμὸς ἐφωρμήθη ἴμεν ἐς Πύλον, ὄφρα πύθηται
πατρὸς ἑοῦ ἢ νόστον ἢ ὅν τινα πότμον ἐπέσπεν.”
ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δῶμ’ Ὀδυσῆος.
τὴν δ’ ἄχος ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, οὐδ’ ἄρ’ ἔτ’ ἔτλη
δίφρῳ ἐφέζεσθαι πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
ἀλλ’ ἄρ’ ἐπ’ οὐδοῦ ἷζε πολυκμήτου θαλάμοιο
οἴκτρ’ ὀλοφυρομένη· περὶ δὲ δμῳαὶ μινύριζον
πᾶσαι, ὅσαι κατὰ δώματ’ ἔσαν νέαι ἠδὲ παλαιαί.
τῇς δ’ ἁδινὸν γοόωσα μετηύδα Πηνελόπεια·
“κλῦτε, φίλαι· περὶ γάρ μοι Ὀλύμπιος ἄλγε’ ἔδωκεν
ἐκ πασέων, ὅσσαι μοι ὁμοῦ τράφον ἠδ’ ἐγένοντο,
ἣ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
παντοίῃς’ ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν,
ἐσθλόν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ’ Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.
νῦν αὖ παῖδ’ ἀγαπητὸν ἀνηρέψαντο θύελλαι
ἀκλέα ἐκ μεγάρων, οὐδ’ ὁρμηθέντος ἄκουσα.
σχέτλιαι, οὐδ’ ὑμεῖς περ ἐνὶ φρεσὶ θέσθε ἑκάστη
ἐκ λεχέων μ’ ἀνεγεῖραι, ἐπιστάμεναι σάφα θυμῷ,
ὁππότε κεῖνος ἔβη κοίλην ἐπὶ νῆα μέλαιναν.
εἰ γὰρ ἐγὼ πυθόμην ταύτην ὁδὸν ὁρμαίνοντα,
τῶ κε μάλ’ ἤ κεν ἔμεινε, καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο,
ἤ κέ με τεθνηυῖαν ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπεν.
ἀλλά τις ὀτρηρῶς Δολίον καλέσειε γέροντα,
δμῶ’ ἐμόν, ὅν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούσῃ,
καί μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον, ὄφρα τάχιστα
Λαέρτῃ τάδε πάντα παρεζόμενος καταλέξῃ,
εἰ δή πού τινα κεῖνος ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ὑφήνας
ἐξελθὼν λαοῖσιν ὀδύρεται, οἳ μεμάασιν

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὃν καὶ Ὀδυσσῆος φθεῖσαι γόνον ἀντιθέοιο.”
τὴν δ’ αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
“νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ με κατάκτανε νηλέϊ χαλκῷ,
ἢ ἔα ἐν μεγάρῳ· μῦθον δέ τοι οὐκ ἐπικεύσω.
ᾔδε’ ἐγὼ τάδε πάντα, πόρον δέ οἱ, ὅσς’ ἐκέλευσε,
σῖτον καὶ μέθυ ἡδύ· ἐμεῦ δ’ ἕλετο μέγαν ὅρκον
μὴ πρὶν σοὶ ἐρέειν, πρὶν δωδεκάτην γε γενέσθαι
ἤ ς’ αὐτὴν ποθέσαι καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι,
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃς.
ἀλλ’ ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ’ ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ’ ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
εὔχε’ Ἀθηναίῃ κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο·
ἡ γάρ κέν μιν ἔπειτα καὶ ἐκ θανάτοιο σαώσαι.
μηδὲ γέροντα κάκου κεκακωμένον· οὐ γὰρ ὀΐω
πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονὴν Ἀρκεισιάδαο
ἔχθεσθ’, ἀλλ’ ἔτι πού τις ἐπέσσεται, ὅς κεν ἔχῃσι
δώματά θ’ ὑψερεφέα καὶ ἀπόπροθι πίονας ἀγρούς.”
ὣς φάτο, τῆς δ’ εὔνησε γόον, σχέθε δ’ ὄσσε γόοιο.
ἡ δ’ ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ’ ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ’ ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
ἐν δ’ ἔθετ’ οὐλοχύτας κανέῳ, ἠρᾶτο δ’ Ἀθήνῃ·
“κλῦθί μευ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη,
εἴ ποτέ τοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν Ὀδυσσεὺς
ἢ βοὸς ἢ ὄϊος κατὰ πίονα μηρία κῆε,
τῶν νῦν μοι μνῆσαι καί μοι φίλον υἷα σάωσον,
μνηστῆρας δ’ ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερηνορέοντας.”
ὣς εἰποῦς’ ὀλόλυξε, θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν ἀρῆς.
μνηστῆρες δ’ ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
“ἦ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμνήστη βασίλεια
ἀρτύει, οὐδέ τι οἶδεν, ὅ οἱ φόνος υἷϊ τέτυκται.”
ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, τὰ δ’ οὐκ ἴσαν, ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσιν δ’ Ἀντίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
“δαιμόνιοι, μύθους μὲν ὑπερφιάλους ἀλέασθε
πάντες ὁμῶς, μή πού τις ἀπαγγείλῃσι καὶ εἴσω.
ἀλλ’ ἄγε σιγῇ τοῖον ἀναστάντες τελέωμεν
μῦθον, ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤραρεν ἥμιν.”
ὣς εἰπὼν ἐκρίνατ’ ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

βὰν δ’ ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
νῆα μὲν οὖν πάμπρωτον ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν,
ἐν δ’ ἱστόν τε τίθεντο καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ,
ἠρτύναντο δ’ ἐρετμὰ τροποῖς’ ἐν δερματίνοισι
[πάντα κατὰ μοῖραν· ἀνά θ’ ἱστία λευκὰ πέτασσαν·]
τεύχεα δέ σφ’ ἤνεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
ὑψοῦ δ’ ἐν νοτίῳ τήν γ’ ὥρμισαν, ἐκ δ’ ἔβαν αὐτοί·
ἔνθα δὲ δόρπον ἕλοντο, μένον δ’ ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
ἡ δ’ ὑπερωΐῳ αὖθι περίφρων Πηνελόπεια
κεῖτ’ ἄρ’ ἄσιτος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
ὁρμαίνους’, ἤ οἱ θάνατον φύγοι υἱὸς ἀμύμων,
ἦ ὅ γ’ ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι δαμείη.
ὅσσα δὲ μερμήριξε λέων ἀνδρῶν ἐν ὁμίλῳ
δείσας, ὁππότε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι,
τόσσα μιν ὁρμαίνουσαν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος·
εὗδε δ’ ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα.
ἔνθ’ αὖτ’ ἄλλ’ ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
εἴδωλον ποίησε, δέμας δ’ ἤϊκτο γυναικί,
Ἰφθίμῃ, κούρῃ μεγαλήτορος Ἰκαρίοιο,
τὴν Εὔμηλος ὄπυιε, Φερῇς’ ἔνι οἰκία ναίων.
πέμπε δέ μιν πρὸς δώματ’ Ὀδυσσῆος θείοιο,
εἷος Πηνελόπειαν ὀδυρομένην γοόωσαν
παύσειε κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος.
ἐς θάλαμον δ’ εἰσῆλθε παρὰ κληῖδος ἱμάντα,
στῆ δ’ ἄρ’ ὑπὲρ κεφαλῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
“εὕδεις, Πηνελόπεια, φίλον τετιημένη ἦτορ;
οὐ μέν ς’ οὐδὲ ἐῶσι θεοὶ ῥεῖα ζώοντες
κλαίειν οὐδ’ ἀκάχησθαι, ἐπεί ῥ’ ἔτι νόστιμός ἐστι
σὸς πάϊς· οὐ μὲν γάρ τι θεοῖς’ ἀλιτήμενός ἐστι.”
τὴν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
ἡδὺ μάλα κνώσσους’ ἐν ὀνειρείῃσι πύλῃσιν·
“τίπτε, κασιγνήτη, δεῦρ’ ἤλυθες; οὔ τι πάρος γε
πωλέ’, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι δώματα ναίεις·
καί με κέλεαι παύσασθαι ὀϊζύος ἠδ’ ὀδυνάων
πολλέων, αἵ μ’ ἐρέθουσι κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
ἣ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
παντοίῃς’ ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν,
ἐσθλόν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ’ Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.

νῦν αὖ παῖς ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ἐπὶ νηός,
νήπιος, οὔτε πόνων εὖ εἰδὼς οὔτ’ ἀγοράων.
τοῦ δὴ ἐγὼ καὶ μᾶλλον ὀδύρομαι ἤ περ ἐκείνου.
τοῦ δ’ ἀμφιτρομέω καὶ δείδια μή τι πάθῃσιν,
ἢ ὅ γε τῶν ἐνὶ δήμῳ, ἵν’ οἴχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ·
δυσμενέες γὰρ πολλοὶ ἐπ’ αὐτῷ μηχανόωνται,
ἱέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρόν·
“θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίην·
τοίη γάρ οἱ πομπὸς ἅμ’ ἔρχεται, ἥν τε καὶ ἄλλοι
ἀνέρες ἠρήσαντο παρεστάμεναι, δύναται γάρ,
Παλλὰς Ἀθηναίη· σὲ δ’ ὀδυρομένην ἐλεαίρει·
ἣ νῦν με προέηκε τεῒν τάδε μυθήσασθαι.”
τὴν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
“εἰ μὲν δὴ θεός ἐσσι, θεοῖό τε ἔκλυες αὐδήν,
εἰ δ’ ἄγε μοι καὶ κεῖνον ὀϊζυρὸν κατάλεξον,
ἤ που ἔτι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
ἦ ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρόν·
“οὐ μέν τοι κεῖνόν γε διηνεκέως ἀγορεύσω,
ζώει ὅ γ’ ἦ τέθνηκε· κακὸν δ’ ἀνεμώλια βάζειν.”
ὣς εἰπὸν σταθμοῖο παρὰ κληῖδα λιάσθη
ἐς πνοιὰς ἀνέμων· ἡ δ’ ἐξ ὕπνου ἀνόρουσε
κούρη Ἰκαρίοιο· φίλον δέ οἱ ἦτορ ἰάνθη,
ὥς οἱ ἐναργὲς ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς ἀμολγῷ.
μνηστῆρες δ’ ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
Τηλεμάχῳ φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν ὁρμαίνοντες.
ἔστι δέ τις νῆσος μέσσῃ ἁλὶ πετρήεσσα,
μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
Ἀστερίς, οὐ μεγάλη, λιμένες δ’ ἔνι ναύλοχοι αὐτῇ
ἀμφίδυμοι· τῇ τόν γε μένον λοχόωντες Ἀχαιοί.
Ἠὼς δ’ ἐκ λεχέων παρ’ ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
ὤρνυθ’, ἵν’ ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν·
οἱ δὲ θεοὶ θῶκόνδε καθίζανον, ἐν δ’ ἄρα τοῖσι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, οὗ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
τοῖσι δ’ Ἀθηναίη λέγε κήδεα πόλλ’ Ὀδυσῆος
μνησαμένη· μέλε γάρ οἱ ἐὼν ἐν δώμασι νύμφης·
“Ζεῦ πάτερ ἠδ’ ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς,
ἀλλ’ αἰεὶ χαλεπός τ’ εἴη καὶ αἴσυλα ῥέζοι,
ὡς οὔ τις μέμνηται Ὀδυσσῆος θείοιο
λαῶν, οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ’ ὣς ἤπιος ἦεν.
ἀλλ’ ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖται κρατέρ’ ἄλγεα πάσχων,
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
ἴσχει· ὁ δ’ οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι·
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ’ εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
νῦν αὖ παῖδ’ ἀγαπητὸν ἀποκτεῖναι μεμάασιν
οἴκαδε νισόμενον· ὁ δ’ ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην ἠδ’ ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
“τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.
οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτή,
ὡς ἦ τοι κείνους Ὀδυσεὺς ἀποτείσεται ἐλθών;
Τηλέμαχον δὲ σὺ πέμψον ἐπισταμένως, δύνασαι γάρ,
ὥς κε μάλ’ ἀσκηθὴς ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται,
μνηστῆρες δ’ ἐν νηῒ παλιμπετὲς ἀπονέωνται.”
ἦ ῥα, καὶ Ἑρμείαν, υἱὸν φίλον, ἀντίον ηὔδα·
“Ἑρμεία· σὺ γὰρ αὖτε τά τ’ ἄλλα περ ἄγγελός ἐσσι·
νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ εἰπεῖν νημερτέα βουλήν,
νόστον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται,
οὔτε θεῶν πομπῇ οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
ἀλλ’ ὅ γ’ ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου πήματα πάσχων
ἤματι εἰκοστῷ Σχερίην ἐρίβωλον ἵκοιτο,
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν·
οἵ κέν μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσουσι,
πέμψουσιν δ’ ἐν νηῒ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά τε δόντες,
πόλλ’, ὅσ’ ἂν οὐδέ ποτε Τροίης ἐξήρατ’ Ὀδυσσεύς,
εἴ περ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληΐδος αἶσαν.
ὣς γάρ οἱ μοῖρ’ ἐστὶ φίλους τ’ ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.”
ὣς ἔφατ’, οὐδ’ ἀπίθησε διάκτορος Ἀργεϊφόντης.
αὐτίκ’ ἔπειθ’ ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ’ ὑγρὴν

ἠδ’ ἐπ’ ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῇς’ ἀνέμοιο.
εἵλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ’ ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
ὧν ἐθέλει, τοὺς δ’ αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργεϊφόντης.
Πιερίην δ’ ἐπιβὰς ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ·
σεύατ’ ἔπειτ’ ἐπὶ κῦμα λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς,
ὅς τε κατὰ δεινοὺς κόλπους ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
ἰχθῦς ἀγρώσσων πυκινὰ πτερὰ δεύεται ἅλμῃ·
τῷ ἴκελος πολέεσσιν ὀχήσατο κύμασιν Ἑρμῆς.
ἀλλ’ ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφίκετο τηλόθ’ ἐοῦσαν,
ἔνθ’ ἐκ πόντου βὰς ἰοειδέος ἤπειρόνδε
ᾔϊεν, ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο, τῷ ἔνι νύμφη
ναῖεν ἐϋπλόκαμος· τὴν δ’ ἔνδοθι τέτμεν ἐοῦσαν.
πῦρ μὲν ἐπ’ ἐσχαρόφιν μέγα καίετο, τηλόσε δ’ ὀδμὴ
κέδρου τ’ εὐκεάτοιο θύου τ’ ἀνὰ νῆσον ὀδώδει
δαιομένων· ἡ δ’ ἔνδον ἀοιδιάους’ ὀπὶ καλῇ
ἱστὸν ἐποιχομένη χρυσείῃ κερκίδ’ ὕφαινεν.
ὕλη δὲ σπέος ἀμφὶ πεφύκει τηλεθόωσα,
κλήθρη τ’ αἴγειρός τε καὶ εὐώδης κυπάρισσος.
ἔνθα δέ τ’ ὄρνιθες τανυσίπτεροι εὐνάζοντο,
σκῶπές τ’ ἴρηκές τε τανύγλωσσοί τε κορῶναι
εἰνάλιαι, τῇσίν τε θαλάσσια ἔργα μέμηλεν.
ἡ δ’ αὐτοῦ τετάνυστο περὶ σπείους γλαφυροῖο
ἡμερὶς ἡβώωσα, τεθήλει δὲ σταφυλῇσι.
κρῆναι δ’ ἑξείης πίσυρες ῥέον ὕδατι λευκῷ,
πλησίαι ἀλλήλων τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλη.
ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ἴου ἠδὲ σελίνου
θήλεον. ἔνθα κ’ ἔπειτα καὶ ἀθάνατός περ ἐπελθὼν
θηήσαιτο ἰδὼν καὶ τερφθείη φρεσὶν ᾗσιν.
ἔνθα στὰς θηεῖτο διάκτορος Ἀργεϊφόντης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ,
αὐτίκ’ ἄρ’ εἰς εὐρὺ σπέος ἤλυθεν. οὐδέ μιν ἄντην
ἠγνοίησεν ἰδοῦσα Καλυψώ, δῖα θεάων·
οὐ γάρ τ’ ἀγνῶτες θεοὶ ἀλλήλοισι πέλονται
ἀθάνατοι, οὐδ’ εἴ τις ἀπόπροθι δώματα ναίει.
οὐδ’ ἄρ’ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ἔνδον ἔτετμεν,
ἀλλ’ ὅ γ’ ἐπ’ ἀκτῆς κλαῖε καθήμενος, ἔνθα πάρος περ,
δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

[πόντον ἐπ’ ἀτρύγετον δερκέσκετο δάκρυα λείβων].
Ἑρμείαν δ’ ἐρέεινε Καλυψώ, δῖα θεάων,
ἐν θρόνῳ ἱδρύσασα φαεινῷ σιγαλόεντι·
“τίπτε μοι, Ἑρμεία χρυσόρραπι, εἰλήλουθας,
αἰδοῖός τε φίλος τε; πάρος γε μὲν οὔ τι θαμίζεις.
αὔδα ὅ τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
εἰ δύναμαι τελέσαι γε καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν.
[ἀλλ’ ἕπεο προτέρω, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω.]”
ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ παρέθηκε τράπεζαν
ἀμβροσίης πλήσασα, κέρασσε δὲ νέκταρ ἐρυθρόν·
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε διάκτορος Ἀργεϊφόντης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ,
καὶ τότε δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
“εἰρωτᾷς μ’ ἐλθόντα θεὰ θεόν· αὐτὰρ ἐγώ τοι
νημερτέως τὸν μῦθον ἐνισπήσω· κέλεαι γάρ.
Ζεὺς ἐμέ γ’ ἠνώγει δεῦρ’ ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα·
τίς δ’ ἂν ἑκὼν τοσσόνδε διαδράμοι ἁλμυρὸν ὕδωρ
ἄσπετον; οὐδέ τις ἄγχι βροτῶν πόλις, οἵ τε θεοῖσιν
ἱερά τε ῥέζουσι καὶ ἐξαίτους ἑκατόμβας.
ἀλλὰ μάλ’ οὔ πως ἔστι Διὸς νόον αἰγιόχοιο
οὔτε παρεξελθεῖν ἄλλον θεὸν οὔθ’ ἁλιῶσαι.
φησί τοι ἄνδρα παρεῖναι ὀϊζυρώτατον ἄλλων,
τῶν ἀνδρῶν, οἳ ἄστυ πέρι Πριάμοιο μάχοντο
εἰνάετες, δεκάτῳ δὲ πόλιν πέρσαντες ἔβησαν
οἴκαδ’· ἀτὰρ ἐν νόστῳ Ἀθηναίην ἀλίτοντο,
ἥ σφιν ἐπῶρς’ ἄνεμόν τε κακὸν καὶ κύματα μακρά.
ἔνθ’ ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
τὸν δ’ ἄρα δεῦρ’ ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.
τὸν νῦν ς’ ἠνώγειν ἀποπεμπέμεν ὅττι τάχιστα·
οὐ γάρ οἱ τῇδ’ αἶσα φίλων ἀπονόσφιν ὀλέσθαι,
ἀλλ’ ἔτι οἱ μοῖρ’ ἐστὶ φίλους τ’ ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.”
ὣς φάτο, ῥίγησεν δὲ Καλυψώ, δῖα θεάων,
καί μιν φωνήσας’ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“σχέτλιοί ἐστε, θεοί, ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων,
οἵ τε θεαῖς’ ἀγάασθε παρ’ ἀνδράσιν εὐνάζεσθαι
ἀμφαδίην, ἤν τίς τε φίλον ποιήσετ’ ἀκοίτην.
ὣς μὲν ὅτ’ Ὠρίων’ ἕλετο ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τόφρα οἱ ἠγάασθε θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,
ἕως μιν ἐν Ὀρτυγίῃ χρυσόθρονος Ἄρτεμις ἁγνὴ
οἷς’ ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν.
ὣς δ’ ὁπότ’ Ἰασίωνι ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ,
ᾧ θυμῷ εἴξασα, μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ
νειῷ ἔνι τριπόλῳ· οὐδὲ δὴν ἦεν ἄπυστος
Ζεύς, ὅς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῆτι κεραυνῷ.
ὣς δ’ αὖ νῦν μοι ἄγασθε, θεοί, βροτὸν ἄνδρα παρεῖναι.
τὸν μὲν ἐγὼν ἐσάωσα περὶ τρόπιος βεβαῶτα
οἶον, ἐπεί οἱ νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἐλάσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
ἔνθ’ ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
τὸν δ’ ἄρα δεῦρ’ ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.
τὸν μὲν ἐγὼ φίλεόν τε καὶ ἔτρεφον ἠδὲ ἔφασκον
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα.
ἀλλ’ ἐπεὶ οὔ πως ἔστι Διὸς νόον αἰγιόχοιο
οὔτε παρεξελθεῖν ἄλλον θεὸν οὔθ’ ἁλιῶσαι,
ἐρρέτω, εἴ μιν κεῖνος ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει,
πόντον ἐπ’ ἀτρύγετον. πέμψω δέ μιν οὔ πῃ ἐγώ γε·
οὐ γάρ μοι πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ’ εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
αὐτάρ οἱ πρόφρων ὑποθήσομαι οὐδ’ ἐπικεύσω,
ὥς κε μάλ’ ἀσκηθὴς ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται.”
τὴν δ’ αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργεϊφόντης·
“οὕτω νῦν ἀπόπεμπε, Διὸς δ’ ἐποπίζεο μῆνιν,
μή πώς τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ.”
ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς Ἀργεϊφόντης·
ἡ δ’ ἐπ’ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα πότνια νύμφη
ἤϊ’, ἐπεὶ δὴ Ζηνὸς ἐπέκλυεν ἀγγελιάων.
τὸν δ’ ἄρ’ ἐπ’ ἀκτῆς εὗρε καθήμενον· οὐδέ ποτ’ ὄσσε
δακρυόφιν τέρσοντο, κατείβετο δὲ γλυκὺς αἰὼν
νόστον ὀδυρομένῳ, ἐπεὶ οὐκέτι ἥνδανε νύμφη.
ἀλλ’ ἦ τοι νύκτας μὲν ἰαύεσκεν καὶ ἀνάγκῃ
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι παρ’ οὐκ ἐθέλων ἐθελούσῃ·
ἤματα δ’ ἂμ πέτρῃσι καὶ ἠϊόνεσσι καθίζων
[δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων]
πόντον ἐπ’ ἀτρύγετον δερκέσκετο δάκρυα λείβων.
ἀγχοῦ δ’ ἱσταμένη προσεφώνεε δῖα θεάων·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

“κάμμορε, μή μοι ἔτ’ ἐνθάδ’ ὀδύρεο, μηδέ τοι αἰὼν
φθινέτω· ἤδη γάρ σε μάλα πρόφρασς’ ἀποπέμψω.
ἀλλ’ ἄγε δούρατα μακρὰ ταμὼν ἁρμόζεο χαλκῷ
εὐρεῖαν σχεδίην· ἀτὰρ ἴκρια πῆξαι ἐπ’ αὐτῆς
ὑψοῦ, ὥς σε φέρῃσιν ἐπ’ ἠεροειδέα πόντον.
αὐτὰρ ἐγὼ σῖτον καὶ ὕδωρ καὶ οἶνον ἐρυθρὸν
ἐνθήσω μενοεικέ’, ἅ κέν τοι λιμὸν ἐρύκοι,
εἵματά τ’ ἀμφιέσω· πέμψω δέ τοι οὖρον ὄπισθεν,
ὥς κε μάλ’ ἀσκηθὴς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι,
αἴ κε θεοί γ’ ἐθέλωσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οἵ μευ φέρτεροί εἰσι νοῆσαί τε κρῆναί τε.”
ὣς φάτο, ῥίγησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ἄλλο τι δὴ σύ, θεά, τόδε μήδεαι οὐδέ τι πομπήν,
ἥ με κέλεαι σχεδίῃ περάαν μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
δεινόν τ’ ἀργαλέον τε· τὸ δ’ οὐδ’ ἐπὶ νῆες ἐῗσαι
ὠκύποροι περόωσιν, ἀγαλλόμεναι Διὸς οὔρῳ.
οὐδ’ ἂν ἐγώ γ’ ἀέκητι σέθεν σχεδίης ἐπιβαίην,
εἰ μή μοι τλαίης γε, θεά, μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι
μή τί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.”
ὣς φάτο, μείδησεν δὲ Καλυψώ, δῖα θεάων,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζεν·
“ἦ δὴ ἀλιτρός γ’ ἐσσὶ καὶ οὐκ ἀποφώλια εἰδώς,
οἷον δὴ τὸν μῦθον ἐπεφράσθης ἀγορεῦσαι.
ἴστω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθε
καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος
ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι,
μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.
ἀλλὰ τὰ μὲν νοέω καὶ φράσσομαι, ἅσς’ ἂν ἐμοί περ
αὐτῇ μηδοίμην, ὅτε με χρειὼ τόσον ἵκοι·
καὶ γὰρ ἐμοὶ νόος ἐστὶν ἐναίσιμος, οὐδέ μοι αὐτῇ
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ’ ἐλεήμων.”
ὣς ἄρα φωνήσας’ ἡγήσατο δῖα θεάων
καρπαλίμως· ὁ δ’ ἔπειτα μετ’ ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
ἷξον δὲ σπεῖος γλαφυρὸν θεὸς ἠδὲ καὶ ἀνήρ·
καί ῥ’ ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ’ ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη
Ἑρμείας, νύμφη δ’ ἐτίθει πάρα πᾶσαν ἐδωδήν,
ἔσθειν καὶ πίνειν, οἷα βροτοὶ ἄνδρες ἔδουσιν·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

αὐτὴ δ’ ἀντίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο,
τῇ δὲ παρ’ ἀμβροσίην δμῳαὶ καὶ νέκταρ ἔθηκαν.
οἱ δ’ ἐπ’ ὀνείαθ’ ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
τοῖς’ ἄρα μύθων ἦρχε Καλυψώ, δῖα θεάων·
“διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν’ Ὀδυσσεῦ,
οὕτω δὴ οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
αὐτίκα νῦν ἐθέλεις ἰέναι; σὺ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπης.
εἴ γε μὲν εἰδείης σῇσι φρεσίν, ὅσσα τοι αἶσα
κήδε’ ἀναπλῆσαι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
ἐνθάδε κ’ αὖθι μένων σὺν ἐμοὶ τόδε δῶμα φυλάσσοις
ἀθάνατός τ’ εἴης, ἱμειρόμενός περ ἰδέσθαι
σὴν ἄλοχον, τῆς τ’ αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα.
οὐ μέν θην κείνης γε χερείων εὔχομαι εἶναι,
οὐ δέμας οὐδὲ φυήν, ἐπεὶ οὔ πως οὐδὲ ἔοικε
θνητὰς ἀθανάτῃσι δέμας καὶ εἶδος ἐρίζειν.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“πότνα θεά, μή μοι τόδε χώεο· οἶδα καὶ αὐτὸς
πάντα μάλ’, οὕνεκα σεῖο περίφρων Πηνελόπεια
εἶδος ἀκιδνοτέρη μέγεθός τ’ εἰσάντα ἰδέσθαι·
ἡ μὲν γὰρ βροτός ἐστι, σὺ δ’ ἀθάνατος καὶ ἀγήρως.
ἀλλὰ καὶ ὧς ἐθέλω καὶ ἐέλδομαι ἤματα πάντα
οἴκαδέ τ’ ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
εἰ δ’ αὖ τις ῥαίῃσι θεῶν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
τλήσομαι ἐν στήθεσσιν ἔχων ταλαπενθέα θυμόν·
ἤδη γὰρ μάλα πολλὰ πάθον καὶ πολλὰ μόγησα
κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.”
ὣς ἔφατ’, ἠέλιος δ’ ἄρ’ ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν·
ἐλθόντες δ’ ἄρα τώ γε μυχῷ σπείους γλαφυροῖο
τερπέσθην φιλότητι, παρ’ ἀλλήλοισι μένοντες.
ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
αὐτίχ’ ὁ μὲν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἕννυτ’ Ὀδυσσεύς,
αὐτὴ δ’ ἀργύφεον φᾶρος μέγα ἕννυτο νύμφη,
λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ’ ἰξυῖ
καλὴν χρυσείην, κεφαλῇ δ’ ἐφύπερθε καλύπτρην.
καὶ τότ’ Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μήδετο πομπήν·
δῶκε μέν οἱ πέλεκυν μέγαν, ἄρμενον ἐν παλάμῃσι,
χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

στειλειὸν περικαλλὲς ἐλάϊνον, εὖ ἐναρηρός·
book 5.237 δῶκε δ’ ἔπειτα σκέπαρνον ἐΰξοον· ἦρχε δ’ ὁδοῖο
book 5.238 νήσου ἐπ’ ἐσχατιήν, ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
book 5.239 κλήθρη τ’ αἴγειρός τ’, ἐλάτη τ’ ἦν οὐρανομήκης,
book 5.240 αὖα πάλαι, περίκηλα, τά οἱ πλώοιεν ἐλαφρῶς.
book 5.241 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δεῖξ’ ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
book 5.242 ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Καλυψώ, δῖα θεάων,
book 5.243 αὐτὰρ ὁ τάμνετο δοῦρα· θοῶς δέ οἱ ἤνυτο ἔργον.
book 5.244 εἴκοσι δ’ ἔκβαλε πάντα, πελέκκησεν δ’ ἄρα χαλκῷ,
book 5.245 ξέσσε δ’ ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνε.
book 5.246 τόφρα δ’ ἔνεικε τέρετρα Καλυψώ, δῖα θεάων·
book 5.247 τέτρηνεν δ’ ἄρα πάντα καὶ ἥρμοσεν ἀλλήλοισι,
book 5.248 γόμφοισιν δ’ ἄρα τήν γε καὶ ἁρμονίῃσιν ἄρασσεν.
book 5.249 ὅσσον τίς τ’ ἔδαφος νηὸς τορνώσεται ἀνὴρ
book 5.250 φορτίδος εὐρείης, εὖ εἰδὼς τεκτοσυνάων,
book 5.251 τόσσον ἐπ’ εὐρεῖαν σχεδίην ποιήσατ’ Ὀδυσσεύς.
book 5.252 ἴκρια δὲ στήσας, ἀραρὼν θαμέσι σταμίνεσσι,
book 5.253 ποίει· ἀτὰρ μακρῇσιν ἐπηγκενίδεσσι τελεύτα.
book 5.254 ἐν δ’ ἱστὸν ποίει καὶ ἐπίκριον ἄρμενον αὐτῷ·
book 5.255 πρὸς δ’ ἄρα πηδάλιον ποιήσατο, ὄφρ’ ἰθύνοι.
book 5.256 φράξε δέ μιν ῥίπεσσι διαμπερὲς οἰσυΐνῃσι,
book 5.257 κύματος εἶλαρ ἔμεν· πολλὴν δ’ ἐπεχεύατο ὕλην.
book 5.258 τόφρα δὲ φάρε’ ἔνεικε Καλυψώ, δῖα θεάων,
book 5.259 ἱστία ποιήσασθαι· ὁ δ’ εὖ τεχνήσατο καὶ τά.
book 5.260 ἐν δ’ ὑπέρας τε κάλους τε πόδας τ’ ἐνέδησεν ἐν αὐτῇ,
book 5.261 μοχλοῖσιν δ’ ἄρα τήν γε κατείρυσεν εἰς ἅλα δῖαν.
book 5.262 τέτρατον ἦμαρ ἔην, καὶ τῷ τετέλεστο ἅπαντα·
book 5.263 τῷ δ’ ἄρα πέμπτῳ πέμπ’ ἀπὸ νήσου δῖα Καλυψώ,
book 5.264 εἵματά τ’ ἀμφιέσασα θυώδεα καὶ λούσασα.
book 5.265 ἐν δέ οἱ ἀσκὸν ἔθηκε θεὰ μέλανος οἴνοιο
book 5.266 τὸν ἕτερον, ἕτερον δ’ ὕδατος μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἦα
book 5.267 κωρύκῳ, ἐν δέ οἱ ὄψα τίθει μενοεικέα πολλά·
book 5.268 οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
book 5.269 γηθόσυνος δ’ οὔρῳ πέτας’ ἱστία δῖος Ὀδυσσεύς.
book 5.270 αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰθύνετο τεχνηέντως
book 5.271 ἥμενος· οὐδέ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε
book 5.272 Πληϊάδας τ’ ἐσορῶντι καὶ ὀψὲ δύοντα Βοώτην
book 5.273 Ἄρκτον θ’, ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
book 5.274

ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει,
οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο·
τὴν γὰρ δή μιν ἄνωγε Καλυψώ, δῖα θεάων,
ποντοπορευέμεναι ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἔχοντα.
ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν πλέεν ἤματα ποντοπορεύων,
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης Φαιήκων, ὅθι τ' ἄγχιστον πέλεν αὐτῷ·
εἴσατο δ' ὡς ὅτε ῥινὸν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.
τὸν δ' ἐξ Αἰθιόπων ἀνιὼν κρείων ἐνοσίχθων
τηλόθεν ἐκ Σολύμων ὀρέων ἴδεν· εἴσατο γάρ οἱ
πόντον ἐπιπλείων. ὁ δ' ἐχώσατο κηρόθι μᾶλλον,
κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
“ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ μετεβούλευσαν θεοὶ ἄλλως
ἀμφ' Ὀδυσῆϊ ἐμεῖο μετ' Αἰθιόπεσσιν ἐόντος·
καὶ δὴ Φαιήκων γαίης σχεδόν, ἔνθα οἱ αἶσα
ἐκφυγέειν μέγα πεῖραρ ὀϊζύος, ἥ μιν ἱκάνει.
ἀλλ' ἔτι μέν μίν φημι ἅδην ἐλάαν κακότητος.”
ὣς εἰπὼν σύναγεν νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον
χερσὶ τρίαιναν ἑλών· πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας
παντοίων ἀνέμων, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
σὺν δ' εὖρός τε νότος τ' ἔπεσον ζέφυρός τε δυσαὴς
καὶ βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων.
καὶ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
“ὤ μοι ἐγὼ δειλός, τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
δείδω μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἶπεν,
ἥ μ' ἔφατ' ἐν πόντῳ, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
ἄλγε' ἀναπλήσειν· τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
οἵοισιν νεφέεσσι περιστέφει οὐρανὸν εὐρὺν
Ζεύς, ἐτάραξε δὲ πόντον, ἐπισπέρχουσι δ' ἄελλαι
παντοίων ἀνέμων· νῦν μοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
τρὶς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις, οἳ τότ' ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, χάριν Ἀτρεΐδῃσι φέροντες.
ὡς δὴ ἐγώ γ' ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
ἤματι τῷ ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δοῦρα
Τρῶες ἐπέρριψαν περὶ Πηλεΐωνι θανόντι.
τῶ κ' ἔλαχον κτερέων, καί μευ κλέος ἦγον Ἀχαιοί·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.”
ὣς ἄρα μιν εἰπόντ’ ἔλασεν μέγα κῦμα κατ’ ἄκρης,
δεινὸν ἐπεσσύμενον, περὶ δὲ σχεδίην ἐλέλιξε.
τῆλε δ’ ἀπὸ σχεδίης αὐτὸς πέσε, πηδάλιον δὲ
ἐκ χειρῶν προέηκε· μέσον δέ οἱ ἱστὸν ἔαξε
δεινὴ μισγομένων ἀνέμων ἐλθοῦσα θύελλα·
τηλοῦ δὲ σπεῖρον καὶ ἐπίκριον ἔμπεσε πόντῳ.
τὸν δ’ ἄρ’ ὑπόβρυχα θῆκε πολὺν χρόνον, οὐδὲ δυνάσθη
αἶψα μάλ’ ἀνσχεθέειν μεγάλου ὑπὸ κύματος ὁρμῆς·
εἵματα γάρ ἑ βάρυνε, τά οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
ὀψὲ δὲ δή ῥ’ ἀνέδυ, στόματος δ’ ἐξέπτυσεν ἅλμην
πικρήν, ἥ οἱ πολλὴ ἀπὸ κρατὸς κελάρυζεν.
ἀλλ’ οὐδ’ ὧς σχεδίης ἐπελήθετο, τειρόμενός περ,
ἀλλὰ μεθορμηθεὶς ἐνὶ κύμασιν ἐλλάβετ’ αὐτῆς,
ἐν μέσσῃ δὲ καθῖζε τέλος θανάτου ἀλεείνων.
τὴν δ’ ἐφόρει μέγα κῦμα κατὰ ῥόον ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὡς δ’ ὅτ’ ὀπωρινὸς βορέης φορέῃσιν ἀκάνθας
ἂμ πεδίον, πυκιναὶ δὲ πρὸς ἀλλήλῃσιν ἔχονται.
ὣς τὴν ἂμ πέλαγος ἄνεμοι φέρον ἔνθα καὶ ἔνθα·
ἄλλοτε μέν τε νότος βορέῃ προβάλεσκε φέρεσθαι,
ἄλλοτε δ’ αὖτ’ εὖρος ζεφύρῳ εἴξασκε διώκειν.
τὸν δὲ ἴδεν Κάδμου θυγάτηρ, καλλίσφυρος Ἰνώ,
Λευκοθέη, ἣ πρὶν μὲν ἔην βροτὸς αὐδήεσσα,
νῦν δ’ ἁλὸς ἐν πελάγεσσι θεῶν ἐξέμμορε τιμῆς.
ἥ ῥ’ Ὀδυσῆ’ ἐλέησεν ἀλώμενον, ἄλγε’ ἔχοντα·
[αἰθυίῃ δ’ εἰκυῖα ποτῇ ἀνεδύσετο λίμνης,]
ἷζε δ’ ἐπὶ σχεδίης καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
“κάμμορε, τίπτε τοι ὧδε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
ὠδύσατ’ ἐκπάγλως, ὅτι τοι κακὰ πολλὰ φυτεύει;
οὐ μὲν δή σε καταφθείσει, μάλα περ μενεαίνων.
ἀλλὰ μάλ’ ὧδ’ ἔρξαι, δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν·
εἵματα ταῦτ’ ἀποδὺς σχεδίην ἀνέμοισι φέρεσθαι
κάλλιπ’, ἀτὰρ χείρεσσι νέων ἐπιμαίεο νόστου
γαίης Φαιήκων, ὅθι τοι μοῖρ’ ἐστὶν ἀλύξαι.
τῆ δέ, τόδε κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τανύσσαι
ἄμβροτον· οὐδέ τί τοι παθέειν δέος οὐδ’ ἀπολέσθαι.
αὐτὰρ ἐπὴν χείρεσσιν ἐφάψεαι ἠπείροιο,
ἂψ ἀπολυσάμενος βαλέειν εἰς οἴνοπα πόντον

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

πολλὸν ἀπ’ ἠπείρου, αὐτὸς δ’ ἀπονόσφι τραπέσθαι.”
book 5.351 ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ κρήδεμνον ἔδωκεν,
book 5.352 αὐτὴ δ’ ἂψ ἐς πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα
book 5.353 αἰθυίῃ εἰκυῖα· μέλαν δέ ἑ κῦμ’ ἐκάλυψεν.
book 5.354 αὐτὰρ ὁ μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
book 5.355 ὀχθήσας δ’ ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
book 5.356 “ὤ μοι ἐγώ, μή τίς μοι ὑφαίνῃσιν δόλον αὖτε
book 5.357 ἀθανάτων, ὅ τέ με σχεδίης ἀποβῆναι ἀνώγει.
book 5.358 ἀλλὰ μάλ’ οὔ πω πείσομ’, ἐπεὶ ἑκὰς ὀφθαλμοῖσι
book 5.359 γαῖαν ἐγὼν ἰδόμην, ὅθι μοι φάτο φύξιμον εἶναι.
book 5.360 ἀλλὰ μάλ’ ὧδ’ ἔρξω, δοκέει δέ μοι εἶναι ἄριστον·
book 5.361 ὄφρ’ ἂν μέν κεν δούρατ’ ἐν ἁρμονίῃσιν ἀρήρῃ,
book 5.362 τόφρ’ αὐτοῦ μενέω καὶ τλήσομαι ἄλγεα πάσχων·
book 5.363 αὐτὰρ ἐπὴν δή μοι σχεδίην διὰ κῦμα τινάξῃ,
book 5.364 νήξομ’, ἐπεὶ οὐ μέν τι πάρα προνοῆσαι ἄμεινον.”
book 5.365 εἷος ὁ ταῦθ’ ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
book 5.366 ὦρσε δ’ ἐπὶ μέγα κῦμα Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
book 5.367 δεινόν τ’ ἀργαλέον τε, κατηρεφές, ἤλασε δ’ αὐτόν.
book 5.368 ὡς δ’ ἄνεμος ζαὴς ἠϊων θημῶνα τινάξῃ
book 5.369 καρφαλέων, τὰ μὲν ἄρ τε διεσκέδας’ ἄλλυδις ἄλλῃ,
book 5.370 ὣς τῆς δούρατα μακρὰ διεσκέδας’. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
book 5.371 ἀμφ’ ἑνὶ δούρατι βαῖνε, κέληθ’ ὡς ἵππον ἐλαύνων,
book 5.372 εἵματα δ’ ἐξαπέδυνε, τά οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
book 5.373 αὐτίκα δὲ κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τάνυσσεν,
book 5.374 αὐτὸς δὲ πρηνὴς ἁλὶ κάππεσε, χεῖρε πετάσσας,
book 5.375 νηχέμεναι μεμαώς. ἴδε δὲ κρείων ἐνοσίχθων,
book 5.376 κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
book 5.377 “οὕτω νῦν κακὰ πολλὰ παθὼν ἀλόω κατὰ πόντον,
book 5.378 εἰς ὅ κεν ἀνθρώποισι διοτρεφέεσσι μιγήῃς.
book 5.379 ἀλλ’ οὐδ’ ὧς σε ἔολπα ὀνόσσεσθαι κακότητος.”
book 5.380 ὣς ἄρα φωνήσας ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους,
book 5.381 ἵκετο δ’ εἰς Αἰγάς, ὅθι οἱ κλυτὰ δώματ’ ἔασιν.
book 5.382 αὐτὰρ Ἀθηναίη, κούρη Διός, ἄλλ’ ἐνόησεν·
book 5.383 ἦ τοι τῶν ἄλλων ἀνέμων κατέδησε κελεύθους,
book 5.384 παύσασθαι δ’ ἐκέλευσε καὶ εὐνηθῆναι ἅπαντας·
book 5.385 ὦρσε δ’ ἐπὶ κραιπνὸν βορέην, πρὸ δὲ κύματ’ ἔαξεν,
book 5.386 εἷος ὃ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μιγείη
book 5.387 διογενὴς Ὀδυσεύς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας.
book 5.388

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἔνθα δύω νύκτας δύο τ’ ἤματα κύματι πηγῷ
book 5.389 πλάζετο, πολλὰ δέ οἱ κραδίη προτιόσσετ’ ὄλεθρον.
book 5.390 ἀλλ’ ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ’ Ἠώς,
book 5.391 καὶ τότ’ ἔπειτ’ ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο ἠδὲ γαλήνη
book 5.392 ἔπλετο νηνεμίη· ὁ δ’ ἄρα σχεδὸν εἴσιδε γαῖαν
book 5.393 ὀξὺ μάλα προϊδών, μεγάλου ὑπὸ κύματος ἀρθείς.
book 5.394 ὡς δ’ ὅτ’ ἂν ἀσπάσιος βίοτος παίδεσσι φανήῃ
book 5.395 πατρός, ὃς ἐν νούσῳ κεῖται κρατέρ’ ἄλγεα πάσχων,
book 5.396 δηρὸν τηκόμενος, στυγερὸς δέ οἱ ἔχραε δαίμων,
book 5.397 ἀσπάσιον δ’ ἄρα τόν γε θεοὶ κακότητος ἔλυσαν,
book 5.398 ὣς Ὀδυσῆ’ ἀσπαστὸν ἐείσατο γαῖα καὶ ὕλη,
book 5.399 νῆχε δ’ ἐπειγόμενος ποσὶν ἠπείρου ἐπιβῆναι.
book 5.400 ἀλλ’ ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
book 5.401 καὶ δὴ δοῦπον ἄκουσε ποτὶ σπιλάδεσσι θαλάσσης· —
book 5.402 ῥόχθει γὰρ μέγα κῦμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο
book 5.403 δεινὸν ἐρευγόμενον, εἴλυτο δὲ πάνθ’ ἁλὸς ἄχνῃ·
book 5.404 οὐ γὰρ ἔσαν λιμένες νηῶν ὀχοί, οὐδ’ ἐπιωγαί,
book 5.405 ἀλλ’ ἀκταὶ προβλῆτες ἔσαν σπιλάδες τε πάγοι τε· —
book 5.406 καὶ τότ’ Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
book 5.407 ὀχθήσας δ’ ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
book 5.408 “ὤ μοι, ἐπεὶ δὴ γαῖαν ἀελπέα δῶκεν ἰδέσθαι
book 5.409 Ζεύς, καὶ δὴ τόδε λαῖτμα διατμήξας ἐπέρησα,
book 5.410 ἔκβασις οὔ πῃ φαίνεθ’ ἁλὸς πολιοῖο θύραζε·
book 5.411 ἔκτοσθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες, ἀμφὶ δὲ κῦμα
book 5.412 βέβρυχεν ῥόθιον, λισσὴ δ’ ἀναδέδρομε πέτρη,
book 5.413 ἀγχιβαθὴς δὲ θάλασσα, καὶ οὔ πως ἔστι πόδεσσι
book 5.414 στήμεναι ἀμφοτέροισι καὶ ἐκφυγέειν κακότητα·
book 5.415 μή πώς μ’ ἐκβαίνοντα βάλῃ λίθακι ποτὶ πέτρῃ
book 5.416 κῦμα μέγ’ ἁρπάξαν· μελέη δέ μοι ἔσσεται ὁρμή.
book 5.417 εἰ δέ κ’ ἔτι προτέρω παρανήξομαι, ἤν που ἐφεύρω
book 5.418 ἠϊόνας τε παραπλῆγας λιμένας τε θαλάσσης,
book 5.419 δείδω μή μ’ ἐξαῦτις ἀναρπάξασα θύελλα
book 5.420 πόντον ἐπ’ ἰχθυόεντα φέρῃ βαρέα στενάχοντα,
book 5.421 ἠέ τί μοι καὶ κῆτος ἐπισσεύῃ μέγα δαίμων
book 5.422 ἐξ ἁλός, οἷά τε πολλὰ τρέφει κλυτὸς Ἀμφιτρίτη·
book 5.423 οἶδα γὰρ ὥς μοι ὀδώδυσται κλυτὸς ἐννοσίγαιος.”
book 5.424 εἷος ὁ ταῦθ’ ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
book 5.425 τόφρα δέ μιν μέγα κῦμα φέρεν τρηχεῖαν ἐπ’ ἀκτήν.
book 5.426

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἔνθα κ’ ἀπὸ ῥινοὺς δρύφθη, σὺν δ’ ὀστέ’ ἀράχθη,
εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενος λάβε πέτρης,
τῆς ἔχετο στενάχων, εἷος μέγα κῦμα παρῆλθε.
καὶ τὸ μὲν ὣς ὑπάλυξε, παλιρρόθιον δέ μιν αὖτις
πλῆξεν ἐπεσσύμενον, τηλοῦ δέ μιν ἔμβαλε πόντῳ.
ὡς δ’ ὅτε πουλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο
πρὸς κοτυληδονόφιν πυκιναὶ λάϊγγες ἔχονται,
ὣς τοῦ πρὸς πέτρῃσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
ῥινοὶ ἀπέδρυφθεν· τὸν δὲ μέγα κῦμ’ ἐκάλυψεν.
ἔνθα κε δὴ δύστηνος ὑπὲρ μόρον ὤλετ’ Ὀδυσσεύς,
εἰ μὴ ἐπιφροσύνην δῶκε γλαυκῶπις Ἀθήνη·
κύματος ἐξαναδύς, τά τ’ ἐρεύγεται ἤπειρόνδε,
νῆχε παρέξ, ἐς γαῖαν ὁρώμενος, εἴ που ἐφεύροι
ἠϊόνας τε παραπλῆγας λιμένας τε θαλάσσης.
ἀλλ’ ὅτε δὴ ποταμοῖο κατὰ στόμα καλλιρόοιο
ἷξε νέων, τῇ δή οἱ ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο·
ἔγνω δὲ προρέοντα καὶ εὔξατο ὃν κατὰ θυμόν·
“κλῦθι, ἄναξ, ὅτις ἐσσί· πολύλλιστον δέ ς’ ἱκάνω
φεύγων ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνος ἐνιπάς.
αἰδοῖος μέν τ’ ἐστὶ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
ἀνδρῶν ὅς τις ἵκηται ἀλώμενος, ὡς καὶ ἐγὼ νῦν
σόν τε ῥόον σά τε γούναθ’ ἱκάνω πολλὰ μογήσας.
ἀλλ’ ἐλέαιρε, ἄναξ· ἱκέτης δέ τοι εὔχομαι εἶναι.”
ὣς φάθ’, ὁ δ’ αὐτίκα παῦσεν ἑὸν ῥόον, ἔσχε δὲ κῦμα,
πρόσθε δέ οἱ ποίησε γαλήνην, τὸν δ’ ἐσάωσεν
ἐς ποταμοῦ προχοάς. ὁ δ’ ἄρ’ ἄμφω γούνατ’ ἔκαμψε
χεῖράς τε στιβαράς· ἁλὶ γὰρ δέδμητο φίλον κῆρ·
ᾤδεε δὲ χρόα πάντα, θάλασσα δὲ κήκιε πολλὴ
ἂν στόμα τε ῥῖνάς θ’· ὁ δ’ ἄρ’ ἄπνευστος καὶ ἄναυδος
κεῖτ’ ὀλιγηπελέων, κάματος δέ μιν αἰνὸς ἵκανεν.
ἀλλ’ ὅτε δή ῥ’ ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
καὶ τότε δὴ κρήδεμνον ἀπὸ ἕο λῦσε θεοῖο.
καὶ τὸ μὲν ἐς ποταμὸν ἁλιμυρήεντα μεθῆκεν,
ἂψ δ’ ἔφερεν μέγα κῦμα κατὰ ῥόον, αἶψα δ’ ἄρ’ Ἰνὼ
δέξατο χερσὶ φίλῃσιν· ὁ δ’ ἐκ ποταμοῖο λιασθεὶς
σχοίνῳ ὑπεκλίνθη, κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὀχθήσας δ’ ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
book 5.465 “ὤ μοι ἐγώ, τί πάθω; τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
book 5.466 εἰ μέν κ’ ἐν ποταμῷ δυσκηδέα νύκτα φυλάσσω,
book 5.467 μή μ’ ἄμυδις στίβη τε κακὴ καὶ θῆλυς ἐέρση
book 5.468 ἐξ ὀλιγηπελίης δαμάσῃ κεκαφηότα θυμόν·
book 5.469 αὔρη δ’ ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνέει ἠῶθι πρό.
book 5.470 εἰ δέ κεν ἐς κλειτὺν ἀναβὰς καὶ δάσκιον ὕλην
book 5.471 θάμνοις’ ἐν πυκινοῖσι καταδράθω, εἴ με μεθείη
book 5.472 ῥῖγος καὶ κάματος, γλυκερὸς δέ μοι ὕπνος ἐπέλθοι,
book 5.473 δείδω μὴ θήρεσσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γένωμαι.”
book 5.474 ὣς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
book 5.475 βῆ ῥ’ ἴμεν εἰς ὕλην· τὴν δὲ σχεδὸν ὕδατος εὗρεν
book 5.476 ἐν περιφαινομένῳ. δοιοὺς δ’ ἄρ’ ὑπήλυθε θάμνους
book 5.477 ἐξ ὁμόθεν πεφυῶτας· ὁ μὲν φυλίης, ὁ δ’ ἐλαίης.
book 5.478 τοὺς μὲν ἄρ’ οὔτ’ ἀνέμων διάη μένος ὑγρὸν ἀέντων,
book 5.479 οὔτε ποτ’ ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
book 5.480 οὔτ’ ὄμβρος περάασκε διαμπερές· ὣς ἄρα πυκνοὶ
book 5.481 ἀλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδίς· οὓς ὑπ’ Ὀδυσσεὺς
book 5.482 δύσετ’. ἄφαρ δ’ εὐνὴν ἐπαμήσατο χερσὶ φίλῃσιν
book 5.483 εὐρεῖαν· φύλλων γὰρ ἔην χύσις ἤλιθα πολλή,
book 5.484 ὅσσον τ’ ἠὲ δύω ἠὲ τρεῖς ἄνδρας ἔρυσθαι
book 5.485 ὥρῃ χειμερίῃ, εἰ καὶ μάλα περ χαλεπαίνοι.
book 5.486 τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
book 5.487 ἐν δ’ ἄρα μέσσῃ λέκτο, χύσιν δ’ ἐπεχεύατο φύλλων.
book 5.488 ὡς δ’ ὅτε τις δαλὸν σποδιῇ ἐνέκρυψε μελαίνῃ
book 5.489 ἀγροῦ ἐπ’ ἐσχατιῆς, ᾧ μὴ πάρα γείτονες ἄλλοι,
book 5.490 σπέρμα πυρὸς σῴζων, ἵνα μή ποθεν ἄλλοθεν αὔοι,
book 5.491 ὣς Ὀδυσεὺς φύλλοισι καλύψατο. τῷ δ’ ἄρ’ Ἀθήνη
book 5.492 ὕπνον ἐπ’ ὄμμασι χεῦ’, ἵνα μιν παύσειε τάχιστα
book 5.493 δυσπονέος καμάτοιο, φίλα βλέφαρ’ ἀμφικαλύψας.
book 6.1 Ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθεῦδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
book 6.2 ὕπνῳ καὶ καμάτῳ ἀρημένος· αὐτὰρ Ἀθήνη
book 6.3 βῆ ῥ’ ἐς Φαιήκων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε·
book 6.4 οἳ πρὶν μέν ποτ’ ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ Ὑπερείῃ,
book 6.5 ἀγχοῦ Κυκλώπων ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων,
book 6.6 οἵ σφεας σινέσκοντο, βίηφι δὲ φέρτεροι ἦσαν.
book 6.7 ἔνθεν ἀναστήσας ἄγε Ναυσίθοος θεοειδής,
book 6.8 εἷσεν δὲ Σχερίῃ, ἑκὰς ἀνδρῶν ἀλφηστάων,
book 6.9

ἀμφὶ δὲ τεῖχος ἔλασσε πόλει καὶ ἐδείματο οἴκους
καὶ νηοὺς ποίησε θεῶν καὶ ἐδάσσατ’ ἀρούρας.
ἀλλ’ ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεὶς Ἄϊδόσδε βεβήκει,
Ἀλκίνοος δὲ τότ’ ἦρχε, θεῶν ἄπο μήδεα εἰδώς.
τοῦ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
νόστον Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα.
βῆ δ’ ἴμεν ἐς θάλαμον πολυδαίδαλον, ᾧ ἔνι κούρη
κοιμᾶτ’ ἀθανάτῃσι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοίη,
Ναυσικάα, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
πὰρ δὲ δύ’ ἀμφίπολοι, Χαρίτων ἄπο κάλλος ἔχουσαι,
σταθμοῖϊν ἑκάτερθε· θύραι δ’ ἐπέκειντο φαειναί.
ἡ δ’ ἀνέμου ὡς πνοιὴ ἐπέσσυτο δέμνια κούρης,
στῆ δ’ ἄρ’ ὑπὲρ κεφαλῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
εἰδομένη κούρῃ ναυσικλειτοῖο Δύμαντος,
ἥ οἱ ὁμηλικίη μὲν ἔην, κεχάριστο δὲ θυμῷ.
τῇ μιν ἐεισαμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“Ναυσικάα, τί νύ σ’ ὧδε μεθήμονα γείνατο μήτηρ;
εἵματα μέν τοι κεῖται ἀκηδέα σιγαλόεντα,
σοὶ δὲ γάμος σχεδόν ἐστιν, ἵνα χρὴ καλὰ μὲν αὐτὴν
ἕννυσθαι, τὰ δὲ τοῖσι παρασχεῖν, οἵ κέ σ’ ἄγωνται·
ἐκ γάρ τοι τούτων φάτις ἀνθρώπους ἀναβαίνει
ἐσθλή, χαίρουσιν δὲ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
ἀλλ’ ἴομεν πλυνέουσαι ἅμ’ ἠόϊ φαινομένηφι·
καί τοι ἐγὼ συνέριθος ἅμ’ ἕψομαι, ὄφρα τάχιστα
ἐντύνεαι, ἐπεὶ οὔ τοι ἔτι δὴν παρθένος ἔσσεαι·
ἤδη γάρ σε μνῶνται ἀριστῆες κατὰ δῆμον
πάντων Φαιήκων, ὅθι τοι γένος ἐστὶ καὶ αὐτῇ.
ἀλλ’ ἄγ’ ἐπότρυνον πατέρα κλυτὸν ἠῶθι πρὸ
ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν ἐφοπλίσαι, ἥ κεν ἄγῃσι
ζῶστρά τε καὶ πέπλους καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
καὶ δὲ σοὶ ὧδ’ αὐτῇ πολὺ κάλλιον ἠὲ πόδεσσιν
ἔρχεσθαι· πολλὸν γὰρ ἄπο πλυνοί εἰσι πόληος.”
ἡ μὲν ἄρ’ ὣς εἰποῦσ’ ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
Οὔλυμπόνδ’, ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
ἔμμεναι· οὔτ’ ἀνέμοισι τινάσσεται οὔτε ποτ’ ὄμβρῳ
δεύεται οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται, ἀλλὰ μάλ’ αἴθρη
πέπταται ἀννέφελος, λευκὴ δ’ ἐπιδέδρομεν αἴγλη·
τῷ ἔνι τέρπονται μάκαρες θεοὶ ἤματα πάντα.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἔνθ’ ἀπέβη γλαυκῶπις, ἐπεὶ διεπέφραδε κούρῃ.
αὐτίκα δ’ Ἠὼς ἦλθεν ἐΰθρονος, ἥ μιν ἔγειρε
Ναυσικάαν εὔπεπλον· ἄφαρ δ’ ἀπεθαύμας’ ὄνειρον,
βῆ δ’ ἴμεναι διὰ δώμαθ’, ἵν’ ἀγγείλειε τοκεῦσι,
πατρὶ φίλῳ καὶ μητρί· κιχήσατο δ’ ἔνδον ἐόντας.
ἡ μὲν ἐπ’ ἐσχάρῃ ἧστο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
ἠλάκατα στρωφῶσ’ ἁλιπόρφυρα· τῷ δὲ θύραζε
ἐρχομένῳ ξύμβλητο μετὰ κλειτοὺς βασιλῆας
ἐς βουλήν, ἵνα μιν κάλεον Φαίηκες ἀγαυοί.
ἡ δὲ μάλ’ ἄγχι στᾶσα φίλον πατέρα προσέειπε·
“πάππα φίλ’, οὐκ ἂν δή μοι ἐφοπλίσσειας ἀπήνην
ὑψηλὴν εὔκυκλον, ἵνα κλυτὰ εἵματ’ ἄγωμαι
ἐς ποταμὸν πλυνέουσα, τά μοι ῥερυπωμένα κεῖται;
καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ ἔοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντα
βουλὰς βουλεύειν καθαρὰ χροῒ εἵματ’ ἔχοντα.
πέντε δέ τοι φίλοι υἷες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
οἱ δύ’ ὀπυίοντες, τρεῖς δ’ ἠΐθεοι θαλέθοντες·
οἱ δ’ αἰεὶ ἐθέλουσι νεόπλυτα εἵματ’ ἔχοντες
ἐς χορὸν ἔρχεσθαι· τὰ δ’ ἐμῇ φρενὶ πάντα μέμηλεν.”
ὣς ἔφατ’· αἴδετο γὰρ θαλερὸν γάμον ἐξονομῆναι
πατρὶ φίλῳ· ὁ δὲ πάντα νόει καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
“οὔτε τοι ἡμιόνων φθονέω, τέκος, οὔτε τευ ἄλλου.
ἔρχευ· ἀτάρ τοι δμῶες ἐφοπλίσσουσιν ἀπήνην
ὑψηλὴν εὔκυκλον, ὑπερτερίῃ ἀραρυῖαν.”
ὣς εἰπὼν δμώεσσιν ἐκέκλετο, τοὶ δ’ ἐπίθοντο.
οἱ μὲν ἄρ’ ἐκτὸς ἄμαξαν ἐΰτροχον ἡμιονείην
ὅπλεον ἡμιόνους θ’ ὕπαγον ζεῦξάν θ’ ὑπ’ ἀπήνῃ·
κούρη δ’ ἐκ θαλάμοιο φέρεν ἐσθῆτα φαεινήν.
καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν ἐϋξέστῳ ἐπ’ ἀπήνῃ·
μήτηρ δ’ ἐν κίστῃ ἐτίθει μενοεικέ’ ἐδωδὴν
παντοίην, ἐν δ’ ὄψα τίθει, ἐν δ’ οἶνον ἔχευεν
ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ· κούρη δ’ ἐπεβήσετ’ ἀπήνης.
δῶκεν δὲ χρυσέῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,
εἷος χυτλώσαιτο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
ἡ δ’ ἔλαβεν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα,
μάστιξεν δ’ ἐλάαν· καναχὴ δ’ ἦν ἡμιόνοιϊν·
αἱ δ’ ἄμοτον τανύοντο, φέρον δ’ ἐσθῆτα καὶ αὐτήν,
οὐκ οἴην· ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

αἱ δ’ ὅτε δὴ ποταμοῖο ῥόον περικαλλέ’ ἵκοντο,
ἔνθ’ ἦ τοι πλυνοὶ ἦσαν ἐπηετανοί, πολὺ δ’ ὕδωρ
καλὸν ὑπεκπρόρεεν μάλα περ ῥυπόωντα καθῆραι,
ἔνθ’ αἵ γ’ ἡμιόνους μὲν ὑπεκπροέλυσαν ἀπήνης.
καὶ τὰς μὲν σεῦαν ποταμὸν πάρα δινήεντα
τρώγειν ἄγρωστιν μελιηδέα· ταὶ δ’ ἀπ’ ἀπήνης
εἵματα χερσὶν ἕλοντο καὶ ἐσφόρεον μέλαν ὕδωρ,
στεῖβον δ’ ἐν βόθροισι θοῶς, ἔριδα προφέρουσαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ πλῦνάν τε κάθηράν τε ῥύπα πάντα,
ἑξείης πέτασαν παρὰ θῖν’ ἁλός, ἧχι μάλιστα
λάϊγγας ποτὶ χέρσον ἀποπτύεσκε θάλασσα.
αἱ δὲ λοεσσάμεναι καὶ χρισάμεναι λίπ’ ἐλαίῳ
δεῖπνον ἔπειθ’ εἵλοντο παρ’ ὄχθῃσιν ποταμοῖο,
εἵματα δ’ ἠελίοιο μένον τερσήμεναι αὐγῇ.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθεν δμῳαί τε καὶ αὐτή,
σφαίρῃ ταὶ δ’ ἄρ’ ἔπαιζον, ἀπὸ κρήδεμνα βαλοῦσαι,
τῇσι δὲ Ναυσικάα λευκώλενος ἤρχετο μολπῆς.
οἵη δ’ Ἄρτεμις εἶσι κατ’ οὔρεα ἰοχέαιρα,
ἢ κατὰ Τηΰγετον περιμήκετον ἢ Ἐρύμανθον,
τερπομένη κάπροισι καὶ ὠκείῃς’ ἐλάφοισι·
τῇ δέ θ’ ἅμα Νύμφαι, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
ἀγρονόμοι παίζουσι· γέγηθε δέ τε φρένα Λητώ·
πασάων δ’ ὑπὲρ ἥ γε κάρη ἔχει ἠδὲ μέτωπα,
ῥεῖά τ’ ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δέ τε πᾶσαι·
ὣς ἥ γ’ ἀμφιπόλοισι μετέπρεπε παρθένος ἀδμής.
ἀλλ’ ὅτε δὴ ἄρ’ ἔμελλε πάλιν οἶκόνδε νέεσθαι
ζεύξας’ ἡμιόνους πτύξασά τε εἵματα καλά,
ἔνθ’ αὖτ’ ἄλλ’ ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὡς Ὀδυσεὺς ἔγροιτο, ἴδοι τ’ εὐώπιδα κούρην,
ἥ οἱ Φαιήκων ἀνδρῶν πόλιν ἡγήσαιτο.
σφαῖραν ἔπειτ’ ἔρριψε μετ’ ἀμφίπολον βασίλεια·
ἀμφιπόλου μὲν ἅμαρτε, βαθείῃ δ’ ἔμβαλε δίνῃ.
αἱ δ’ ἐπὶ μακρὸν ἄϋσαν· ὁ δ’ ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς,
ἑζόμενος δ’ ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
“ὤ μοι ἐγώ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω;
ἤ ῥ’ οἵ γ’ ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι,
ἦε φιλόξεινοι καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής;
ὥς τέ με κουράων ἀμφήλυθε θῆλυς ἀϋτή,

Νυμφάων, αἳ ἔχους’ ὀρέων αἰπεινὰ κάρηνα
καὶ πηγὰς ποταμῶν καὶ πίσεα ποιήεντα·
ἦ νύ που ἀνθρώπων εἰμὶ σχεδὸν αὐδηέντων.
ἀλλ’ ἄγ’ ἐγὼν αὐτὸς πειρήσομαι ἠδὲ ἴδωμαι.”
ὣς εἰπὼν θάμνων ὑπεδύσετο δῖος Ὀδυσσεύς,
ἐκ πυκινῆς δ’ ὕλης πτόρθον κλάσε χειρὶ παχείῃ
φύλλων, ὡς ῥύσαιτο περὶ χροῒ μήδεα φωτός.
βῆ δ’ ἴμεν ὥς τε λέων ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθώς,
ὅς τ’ εἶς’ ὑόμενος καὶ ἀήμενος, ἐν δέ οἱ ὄσσε
δαίεται· αὐτὰρ ὁ βουσὶ μετέρχεται ἢ ὀΐεσσιν
ἠὲ μετ’ ἀγροτέρας ἐλάφους· κέλεται δέ ἑ γαστὴρ
μήλων πειρήσοντα καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν·
ὣς Ὀδυσεὺς κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισιν ἔμελλε
μείξεσθαι, γυμνός περ ἐών· χρειὼ γὰρ ἵκανε.
σμερδαλέος δ’ αὐτῇσι φάνη κεκακωμένος ἅλμῃ,
τρέσσαν δ’ ἄλλυδις ἄλλη ἐπ’ ἠϊόνας προὐχούσας.
οἴη δ’ Ἀλκινόου θυγάτηρ μένε· τῇ γὰρ Ἀθήνη
θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε καὶ ἐκ δέος εἵλετο γυίων.
στῆ δ’ ἄντα σχομένη· ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεύς,
ἢ γούνων λίσσοιτο λαβὼν εὐώπιδα κούρην,
ἦ αὔτως ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι
λίσσοιτ’, εἰ δείξειε πόλιν καὶ εἵματα δοίη.
ὣς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
λίσσεσθαι ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι,
μή οἱ γοῦνα λαβόντι χολώσαιτο φρένα κούρη.
αὐτίκα μειλίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον·
“γουνοῦμαί σε, ἄνασσα· θεός νύ τις ἦ βροτός ἐσσι;
εἰ μέν τις θεός ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἀρτέμιδί σε ἐγώ γε, Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
εἶδός τε μέγεθός τε φυήν τ’ ἄγχιστα ἐΐσκω·
εἰ δέ τίς ἐσσι βροτῶν, οἳ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσι,
τρὶς μάκαρες μὲν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
τρὶς μάκαρες δὲ κασίγνητοι· μάλα πού σφισι θυμὸς
αἰὲν ἐϋφροσύνῃσιν ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο,
λευσσόντων τοιόνδε θάλος χορὸν εἰσοιχνεῦσαν.
κεῖνος δ’ αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων,
ὅς κέ σ’ ἐέδνοισι βρίσας οἶκόνδ’ ἀγάγηται.
οὐ γάρ πω τοιοῦτον ἴδον βροτὸν ὀφθαλμοῖσιν,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

οὔτ’ ἄνδρ’ οὔτε γυναῖκα· σέβας μ’ ἔχει εἰσορόωντα.
Δήλῳ δή ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ
φοίνικος νέον ἔρνος ἀνερχόμενον ἐνόησα·
ἦλθον γὰρ καὶ κεῖσε, πολὺς δέ μοι ἕσπετο λαός,
τὴν ὁδόν, ᾗ δὴ μέλλεν ἐμοὶ κακὰ κήδε’ ἔσεσθαι·
ὣς δ’ αὔτως καὶ κεῖνο ἰδὼν ἐτεθήπεα θυμῷ,
δήν, ἐπεὶ οὔ πω τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης,
ὡς σέ, γύναι, ἄγαμαί τε τέθηπά τε, δείδια δ’ αἰνῶς
γούνων ἅψασθαι· χαλεπὸν δέ με πένθος ἱκάνει.
χθιζὸς ἐεικοστῷ φύγον ἤματι οἴνοπα πόντον·
τόφρα δέ μ’ αἰεὶ κῦμα φόρει κραιπναί τε θύελλαι
νήσου ἀπ’ Ὠγυγίης· νῦν δ’ ἐνθάδε κάββαλε δαίμων,
ὄφρα τί που καὶ τῇδε πάθω κακόν· οὐ γὰρ ὀΐω
παύσεσθ’, ἀλλ’ ἔτι πολλὰ θεοὶ τελέουσι πάροιθεν.
ἀλλά, ἄνασσ’, ἐλέαιρε· σὲ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἐς πρώτην ἱκόμην, τῶν δ’ ἄλλων οὔ τινα οἶδα
ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
ἄστυ δέ μοι δεῖξον, δὸς δὲ ῥάκος ἀμφιβαλέσθαι,
εἴ τί που εἴλυμα σπείρων ἔχες ἐνθάδ’ ἰοῦσα.
σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν, ὅσα φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
ἄνδρα τε καὶ οἶκον, καὶ ὁμοφροσύνην ὀπάσειαν
ἐσθλήν· οὐ μὲν γὰρ τοῦ γε κρεῖσσον καὶ ἄρειον,
ἢ ὅθ’ ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον ἔχητον
ἀνὴρ ἠδὲ γυνή· πόλλ’ ἄλγεα δυσμενέεσσι,
χάρματα δ’ εὐμενέτῃσι· μάλιστα δέ τ’ ἔκλυον αὐτοί.”
τὸν δ’ αὖ Ναυσικάα λευκώλενος ἀντίον ηὔδα·
“ξεῖν’, ἐπεὶ οὔτε κακῷ οὔτ’ ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
Ζεὺς δ’ αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν,
ἐσθλοῖς’ ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν, ἑκάστῳ·
καί που σοὶ τά γ’ ἔδωκε, σὲ δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.
νῦν δ’, ἐπεὶ ἡμετέρην τε πόλιν καὶ γαῖαν ἱκάνεις,
οὔτ’ οὖν ἐσθῆτος δευήσεαι οὔτε τευ ἄλλου,
ὧν ἐπέοιχ’ ἱκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα.
ἄστυ δέ τοι δείξω, ἐρέω δέ τοι οὔνομα λαῶν·
Φαίηκες μὲν τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν,
εἰμὶ δ’ ἐγὼ θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
τοῦ δ’ ἐκ Φαιήκων ἔχεται κάρτος τε βίη τε.”
ἦ ῥα, καὶ ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι κέλευσε·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

“στῆτέ μοι ἀμφίπολοι· πόσε φεύγετε φῶτα ἰδοῦσαι;
ἦ μή πού τινα δυσμενέων φάσθ’ ἔμμεναι ἀνδρῶν;
οὐκ ἔσθ’ οὗτος ἀνὴρ διερὸς βροτὸς οὐδὲ γένηται,
ὅς κεν Φαιήκων ἀνδρῶν ἐς γαῖαν ἵκηται
δηϊοτῆτα φέρων· μάλα γὰρ φίλοι ἀθανάτοισιν.
οἰκέομεν δ’ ἀπάνευθε πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
ἔσχατοι, οὐδέ τις ἄμμι βροτῶν ἐπιμίσγεται ἄλλος.
ἀλλ’ ὅδε τις δύστηνος ἀλώμενος ἐνθάδ’ ἱκάνει,
τὸν νῦν χρὴ κομέειν· πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε πτωχοί τε, δόσις δ’ ὀλίγη τε φίλη τε.
ἀλλὰ δότ’, ἀμφίπολοι, ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε,
λούσατέ τ’ ἐν ποταμῷ, ὅθ’ ἐπὶ σκέπας ἔστ’ ἀνέμοιο.”
ὣς ἔφαθ’, αἱ δ’ ἔσταν τε καὶ ἀλλήλῃσι κέλευσαν,
κὰδ δ’ ἄρ’ Ὀδυσσέα εἷσαν ἐπὶ σκέπας, ὡς ἐκέλευσε
Ναυσικάα, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
πὰρ δ’ ἄρα οἱ φᾶρός τε χιτῶνά τε εἵματ’ ἔθηκαν,
δῶκαν δὲ χρυσέῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,
ἤνωγον δ’ ἄρα μιν λοῦσθαι ποταμοῖο ῥοῇσι.
δή ῥα τότ’ ἀμφιπόλοισι μετηύδα δῖος Ὀδυσσεύς·
“ἀμφίπολοι, στῆθ’ οὕτω ἀπόπροθεν, ὄφρ’ ἐγὼ αὐτὸς
ἅλμην ὤμοιϊν ἀπολούσομαι, ἀμφὶ δ’ ἐλαίῳ
χρίσομαι· ἦ γὰρ δηρὸν ἀπὸ χροός ἐστιν ἀλοιφή.
ἄντην δ’ οὐκ ἂν ἐγώ γε λοέσσομαι· αἰδέομαι γὰρ
γυμνοῦσθαι κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισι μετελθών.”
ὣς ἔφαθ’, αἱ δ’ ἀπάνευθεν ἴσαν, εἶπον δ’ ἄρα κούρῃ.
αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῦ χρόα νίζετο δῖος Ὀδυσσεὺς
ἅλμην, ἥ οἱ νῶτα καὶ εὐρέας ἄμπεχεν ὤμους·
ἐκ κεφαλῆς δ’ ἔσμηχεν ἁλὸς χνόον ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα λοέσσατο καὶ λίπ’ ἄλειψεν,
ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσαθ’ ἅ οἱ πόρε παρθένος ἀδμής,
τὸν μὲν Ἀθηναίη θῆκεν, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
μείζονά τ’ εἰσιδέειν καὶ πάσσονα, κὰδ δὲ κάρητος
οὔλας ἧκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
ὡς δ’ ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει,
ὣς ἄρα τῷ κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
ἕζετ’ ἔπειτ’ ἀπάνευθε κιὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

κάλλεϊ καὶ χάρισι στίλβων· θηεῖτο δὲ κούρη.
δή ῥα τότ’ ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα·
“κλῦτέ μοι, ἀμφίπολοι λευκώλενοι, ὄφρα τι εἴπω.
οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
Φαιήκεσς’ ὅδ’ ἀνὴρ ἐπιμείξεται ἀντιθέοισι·
πρόσθεν μὲν γὰρ δή μοι ἀεικέλιος δέατ’ εἶναι,
νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
αἲ γὰρ ἐμοὶ τοιόσδε πόσις κεκλημένος εἴη
ἐνθάδε ναιετάων, καί οἱ ἅδοι αὐτόθι μίμνειν.
ἀλλὰ δότ’, ἀμφίπολοι, ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε.”
ὣς ἔφαθ’, αἱ δ’ ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον ἠδ’ ἐπίθοντο,
πὰρ δ’ ἄρ’ Ὀδυσσῆϊ ἔθεσαν βρῶσίν τε πόσιν τε.
ἦ τοι ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
ἁρπαλέως· δηρὸν γὰρ ἐδητύος ἦεν ἄπαστος.
αὐτὰρ Ναυσικάα λευκώλενος ἄλλ’ ἐνόησεν·
εἵματ’ ἄρα πτύξασα τίθει καλῆς ἐπ’ ἀπήνης,
ζεῦξε δ’ ὑφ’ ἡμιόνους κρατερώνυχας, ἂν δ’ ἔβη αὐτή.
ὤτρυνεν δ’ Ὀδυσῆα ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζεν·
“ὄρσεο νῦν, ὦ ξεῖνε, πόλινδ’ ἴμεν, ὄφρα σε πέμψω
πατρὸς ἐμοῦ πρὸς δῶμα δαΐφρονος, ἔνθα σέ φημι
πάντων Φαιήκων εἰδησέμεν, ὅσσοι ἄριστοι.
ἀλλὰ μάλ’ ὧδ’ ἔρδειν· δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν·
ὄφρ’ ἂν μέν κ’ ἀγροὺς ἴομεν καὶ ἔργ’ ἀνθρώπων,
τόφρα σὺν ἀμφιπόλοισι μεθ’ ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν
καρπαλίμως ἔρχεσθαι· ἐγὼ δ’ ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
αὐτὰρ ἐπὴν πόλιος ἐπιβήομεν, ἣν πέρι πύργος
ὑψηλός, καλὸς δὲ λιμὴν ἑκάτερθε πόληος,
λεπτὴ δ’ εἰσίθμη· νῆες δ’ ὁδὸν ἀμφιέλισσαι
εἰρύαται· πᾶσιν γὰρ ἐπίστιόν ἐστιν ἑκάστῳ.
ἔνθα δέ τέ σφ’ ἀγορὴ καλὸν Ποσιδήϊον ἀμφίς,
ῥυτοῖσιν λάεσσι κατωρυχέεσς’ ἀραρυῖα.
ἔνθα δὲ νηῶν ὅπλα μελαινάων ἀλέγουσι,
πείσματα καὶ σπείρας, καὶ ἀποξύνουσιν ἐρετμά.
οὐ γὰρ Φαιήκεσσι μέλει βιὸς οὐδὲ φαρέτρη,
ἀλλ’ ἱστοὶ καὶ ἐρετμὰ νεῶν καὶ νῆες ἐῖσαι,
ᾗσιν ἀγαλλόμενοι πολιὴν περόωσι θάλασσαν.
τῶν ἀλεείνω φῆμιν ἀδευκέα, μή τις ὀπίσσω
μωμεύῃ· μάλα δ’ εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ δῆμον·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

καί νύ τις ὧδ’ εἴπῃσι κακώτερος ἀντιβολήσας·
‘τίς δ’ ὅδε Ναυσικάᾳ ἕπεται καλός τε μέγας τε
ξεῖνος; ποῦ δέ μιν εὗρε; πόσις νύ οἱ ἔσσεται αὐτῇ.
ἦ τινά που πλαγχθέντα κομίσσατο ἧς ἀπὸ νηὸς
ἀνδρῶν τηλεδαπῶν, ἐπεὶ οὔ τινες ἐγγύθεν εἰσίν·
ἤ τίς οἱ εὐξαμένῃ πολυάρητος θεὸς ἦλθεν
οὐρανόθεν καταβάς, ἕξει δέ μιν ἤματα πάντα.
βέλτερον, εἰ καὐτή περ ἐποιχομένη πόσιν εὗρεν
ἄλλοθεν· ἦ γὰρ τούσδε γ’ ἀτιμάζει κατὰ δῆμον
Φαίηκας, τοί μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἐσθλοί.‘
ὣς ἐρέουσιν, ἐμοὶ δέ κ’ ὀνείδεα ταῦτα γένοιτο.
καὶ δ’ ἄλλῃ νεμεσῶ, ἥ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
ἥ τ’ ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἐόντων
ἀνδράσι μίσγηται πρίν γ’ ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν. —
ξεῖνε, σὺ δ’ ὦκ’ ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα τάχιστα
πομπῆς καὶ νόστοιο τύχῃς παρὰ πατρὸς ἐμοῖο.
δήομεν ἀγλαὸν ἄλσος Ἀθήνης ἄγχι κελεύθου
αἰγείρων, ἐν δὲ κρήνη νάει, ἀμφὶ δὲ λειμών·
ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῦ τέμενος τεθαλυῖά τ’ ἀλωή,
τόσσον ἀπὸ πτόλιος, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας.
ἔνθα καθεζόμενος μεῖναι χρόνον, εἰς ὅ κεν ἡμεῖς
ἄστυδε ἔλθωμεν καὶ ἱκώμεθα δώματα πατρός.
αὐτὰρ ἐπὴν ἥμεας ἔλπῃ ποτὶ δώματ’ ἀφῖχθαι,
καὶ τότε Φαιήκων ἴμεν ἐς πόλιν ἠδ’ ἐρέεσθαι
δώματα πατρὸς ἐμοῦ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
ῥεῖα δ’ ἀρίγνωτ’ ἐστί, καὶ ἂν πάϊς ἡγήσαιτο
νήπιος· οὐ μὲν γάρ τι ἐοικότα τοῖσι τέτυκται
δώματα Φαιήκων, οἷος δόμος Ἀλκινόοιο
ἥρως. ἀλλ’ ὁπότ’ ἄν σε δόμοι κεκύθωσι καὶ αὐλή,
ὦκα μάλα μεγάροιο διελθέμεν, ὄφρ’ ἂν ἵκηαι
μητέρ’ ἐμήν· ἡ δ’ ἧσται ἐπ’ ἐσχάρῃ ἐν πυρὸς αὐγῇ,
ἠλάκατα στρωφῶσ’ ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι,
κίονι κεκλιμένη· δμῳαὶ δέ οἱ εἵατ’ ὄπισθεν.
ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῖο θρόνος ποτικέκλιται αὐτῇ,
τῷ ὅ γε οἰνοποτάζει ἐφήμενος ἀθάνατος ὥς.
τὸν παραμειψάμενος μητρὸς περὶ γούνασι χεῖρας
βάλλειν ἡμετέρης, ἵνα νόστιμον ἦμαρ ἴδηαι
χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐσσί.

[εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέῃσ’ ἐνὶ θυμῷ,
book 6.314 ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ’ ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
book 6.315 οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.]”
book 6.316 ὣς ἄρα φωνήσας’ ἵμασεν μάστιγι φαεινῇ
book 6.317 ἡμιόνους· αἱ δ’ ὦκα λίπον ποταμοῖο ῥέεθρα.
book 6.318 αἱ δ’ εὖ μὲν τρώχων, εὖ δ’ ἐπλίσσοντο πόδεσσιν·
book 6.319 ἡ δὲ μάλ’ ἡνιόχευεν, ὅπως ἅμ’ ἑποίατο πεζοὶ
book 6.320 ἀμφίπολοί τ’ Ὀδυσεύς τε· νόῳ δ’ ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην.
book 6.321 δύσετό τ’ ἠέλιος, καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκοντο
book 6.322 ἱρὸν Ἀθηναίης, ἵν’ ἄρ’ ἕζετο δῖος Ὀδυσσεύς.
book 6.323 αὐτίκ’ ἔπειτ’ ἠρᾶτο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο·
book 6.324 “κλῦθί μοι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη·
book 6.325 νῦν δή πέρ μευ ἄκουσον, ἐπεὶ πάρος οὔ ποτ’ ἄκουσας
book 6.326 ῥαιομένου, ὅτε μ’ ἔρραιε κλυτὸς ἐννοσίγαιος.
book 6.327 δός μ’ ἐς Φαίηκας φίλον ἐλθεῖν ἠδ’ ἐλεεινόν.”
book 6.328 ὣς ἔφατ’ εὐχόμενος, τοῦ δ’ ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη·
book 6.329 αὐτῷ δ’ οὔ πω φαίνετ’ ἐναντίη· αἴδετο γάρ ῥα
book 6.330 πατροκασίγνητον· ὁ δ’ ἐπιζαφελῶς μενέαινεν
book 6.331 ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.
book 7.1 Ὣς ὁ μὲν ἔνθ’ ἠρᾶτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
book 7.2 κούρην δὲ προτὶ ἄστυ φέρεν μένος ἡμιόνοιϊν.
book 7.3 ἡ δ’ ὅτε δὴ οὗ πατρὸς ἀγακλυτὰ δώμαθ’ ἵκανε,
book 7.4 στῆσεν ἄρ’ ἐν προθύροισι· κασίγνητοι δέ μιν ἀμφὶς
book 7.5 ἵσταντ’ ἀθανάτοις’ ἐναλίγκιοι, οἵ ῥ’ ὑπ’ ἀπήνης
book 7.6 ἡμιόνους ἔλυον ἐσθῆτά τε ἔσφερον εἴσω.
book 7.7 αὐτὴ δ’ ἐς θάλαμον ἑὸν ἤϊε· δαῖε δέ οἱ πῦρ
book 7.8 γρηῢς Ἀπειραίη, θαλαμηπόλος Εὐρυμέδουσα,
book 7.9 τήν ποτ’ Ἀπείρηθεν νέες ἤγαγον ἀμφιέλισσαι,
book 7.10 Ἀλκινόῳ δ’ αὐτὴν γέρας ἔξελον, οὕνεκα πᾶσι
book 7.11 Φαιήκεσσιν ἄνασσε, θεοῦ δ’ ὣς δῆμος ἄκουεν·
book 7.12 ἣ τρέφε Ναυσικάαν λευκώλενον ἐν μεγάροισιν.
book 7.13 ἥ οἱ πῦρ ἀνέκαιε καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμει.
book 7.14 καὶ τότ’ Ὀδυσσεὺς ὦρτο πόλινδ’ ἴμεν· ἀμφὶ δ’ Ἀθήνη
book 7.15 πολλὴν ἠέρα χεῦε φίλα φρονέους’ Ὀδυσῆϊ,
book 7.16 μή τις Φαιήκων μεγαθύμων ἀντιβολήσας
book 7.17 κερτομέοι τ’ ἐπέεσσι καὶ ἐξερέοιθ’ ὅτις εἴη.
book 7.18 ἀλλ’ ὅτε δὴ ἄρ’ ἔμελλε πόλιν δύσεσθαι ἐραννήν,
book 7.19 ἔνθα οἱ ἀντεβόλησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
book 7.20

παρθενικῇ εἰκυῖα νεήνιδι κάλπιν ἐχούσῃ.
στῆ δὲ πρόσθ’ αὐτοῦ· ὁ δ’ ἀνείρετο δῖος Ὀδυσσεύς·
“ὦ τέκος, οὐκ ἄν μοι δόμον ἀνέρος ἡγήσαιο
Ἀλκινόου, ὃς τοῖσδε μετ’ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει;
καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος ταλαπείριος ἐνθάδ’ ἱκάνω
τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· τῶ οὔ τινα οἶδα
ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν καὶ ἔργα νέμονται.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε πάτερ, δόμον, ὅν με κελεύεις,
δείξω, ἐπεί μοι πατρὸς ἀμύμονος ἐγγύθι ναίει.
ἀλλ’ ἴθι σιγῇ τοῖον, ἐγὼ δ’ ὁδὸν ἡγεμονεύσω,
μηδέ τιν’ ἀνθρώπων προτιόσσεο μηδ’ ἐρέεινε.
οὐ γὰρ ξείνους οἵ γε μάλ’ ἀνθρώπους ἀνέχονται
οὐδ’ ἀγαπαζόμενοι φιλέους’, ὅς κ’ ἄλλοθεν ἔλθῃ.
νηυσὶ θοῇσιν τοί γε πεποιθότες ὠκείῃσι
λαῖτμα μέγ’ ἐκπερόωσιν, ἐπεί σφισι δῶκ’ ἐνοσίχθων·
τῶν νέες ὠκεῖαι ὡς εἰ πτερὸν ἠὲ νόημα.”
ὣς ἄρα φωνήσας’ ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ’ ἔπειτα μετ’ ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
τὸν δ’ ἄρα Φαίηκες ναυσικλυτοὶ οὐκ ἐνόησαν
ἐρχόμενον κατὰ ἄστυ διὰ σφέας· οὐ γὰρ Ἀθήνη
εἴα ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός, ἥ ῥά οἱ ἀχλὺν
θεσπεσίην κατέχευε φίλα φρονέους’ ἐνὶ θυμῷ.
θαύμαζεν δ’ Ὀδυσεὺς λιμένας καὶ νῆας ἐΐσας,
αὐτῶν θ’ ἡρώων ἀγορὰς καὶ τείχεα μακρά,
ὑψηλά, σκολόπεσσιν ἀρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι.
ἀλλ’ ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώμαθ’ ἵκοντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“οὗτος δή τοι, ξεῖνε πάτερ, δόμος, ὅν με κελεύεις
πεφραδέμεν. δήεις δὲ διοτρεφέας βασιλῆας
δαίτην δαινυμένους· σὺ δ’ ἔσω κίε μηδέ τι θυμῷ
τάρβει· θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
ἔργοισιν τελέθει, εἰ καί ποθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.
δέσποιναν μὲν πρῶτα κιχήσεαι ἐν μεγάροισιν·
Ἀρήτη δ’ ὄνομ’ ἐστὶν ἐπώνυμον, ἐκ δὲ τοκήων
τῶν αὐτῶν, οἵ περ τέκον Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ναυσίθοον μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
γείνατο καὶ Περίβοια, γυναικῶν εἶδος ἀρίστη,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὁπλοτάτη θυγάτηρ μεγαλήτορος Εὐρυμέδοντος,
ὅς ποθ’ ὑπερθύμοισι Γιγάντεσσιν βασίλευεν.
ἀλλ’ ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ’ αὐτός·
τῇ δὲ Ποσειδάων ἐμίγη καὶ ἐγείνατο παῖδα
Ναυσίθοον μεγάθυμον, ὃς ἐν Φαίηξιν ἄνασσε·
Ναυσίθοος δ’ ἔτεκεν Ῥηξήνορά τ’ Ἀλκίνοόν τε.
τὸν μὲν ἄκουρον ἐόντα βάλ’ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
νυμφίον, ἐν μεγάρῳ μίαν οἴην παῖδα λιπόντα,
Ἀρήτην· τὴν δ’ Ἀλκίνοος ποιήσατ’ ἄκοιτιν
καί μιν ἔτισ’ ὡς οὔ τις ἐπὶ χθονὶ τίεται ἄλλη,
ὅσσαι νῦν γε γυναῖκες ὑπ’ ἀνδράσιν οἶκον ἔχουσιν.
ὣς κείνη περὶ κῆρι τετίμηταί τε καὶ ἔστιν
ἔκ τε φίλων παίδων ἔκ τ’ αὐτοῦ Ἀλκινόοιο
καὶ λαῶν, οἵ μίν ῥα θεὸν ὣς εἰσορόωντες
δειδέχαται μύθοισιν, ὅτε στείχῃσ’ ἀνὰ ἄστυ.
οὐ μὲν γάρ τι νόου γε καὶ αὐτὴ δεύεται ἐσθλοῦ,
οἷσί τ’ ἐῢ φρονέῃσι, καὶ ἀνδράσι νείκεα λύει.
εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέῃσ’ ἐνὶ θυμῷ,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.”
ὣς ἄρα φωνήσασ’ ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
πόντον ἐπ’ ἀτρύγετον, λίπε δὲ Σχερίην ἐρατεινήν,
ἵκετο δ’ ἐς Μαραθῶνα καὶ εὐρυάγυιαν Ἀθήνην,
δῦνε δ’ Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀλκινόου πρὸς δώματ’ ἴε κλυτά· πολλὰ δέ οἱ κῆρ
ὥρμαιν’ ἱσταμένῳ, πρὶν χάλκεον οὐδὸν ἱκέσθαι.
ὥς τε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης
δῶμα καθ’ ὑψερεφὲς μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
χάλκεοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐληλέδατ’ ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῦ, περὶ δὲ θριγκὸς κυάνοιο·
χρύσειαι δὲ θύραι πυκινὸν δόμον ἐντὸς ἔεργον·
ἀργύρεοι δὲ σταθμοὶ ἐν χαλκέῳ ἕστασαν οὐδῷ,
ἀργύρεον δ’ ἐφ’ ὑπερθύριον, χρυσέη δὲ κορώνη.
χρύσειοι δ’ ἑκάτερθε καὶ ἀργύρεοι κύνες ἦσαν,
οὓς Ἥφαιστος ἔτευξεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι
δῶμα φυλασσέμεναι μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
ἀθανάτους ὄντας καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα.
ἐν δὲ θρόνοι περὶ τοῖχον ἐρηρέδατ’ ἔνθα καὶ ἔνθα

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῖο διαμπερές, ἔνθ’ ἐνὶ πέπλοι
λεπτοὶ ἐΰννητοι βεβλήατο, ἔργα γυναικῶν.
ἔνθα δὲ Φαιήκων ἡγήτορες ἑδριόωντο
πίνοντες καὶ ἔδοντες· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχεσκον.
χρύσειοι δ’ ἄρα κοῦροι ἐϋδμήτων ἐπὶ βωμῶν
ἕστασαν αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,
φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα δαιτυμόνεσσι.
πεντήκοντα δέ οἱ δμῳαὶ κατὰ δῶμα γυναῖκες
αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλῃς’ ἔπι μήλοπα καρπόν,
αἱ δ’ ἱστοὺς ὑφόωσι καὶ ἠλάκατα στρωφῶσιν
ἥμεναι, οἷά τε φύλλα μακεδνῆς αἰγείροιο·
καιρουσσέων δ’ ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον.
ὅσσον Φαίηκες περὶ πάντων ἴδριες ἀνδρῶν
νῆα θοὴν ἐνὶ πόντῳ ἐλαυνέμεν, ὣς δὲ γυναῖκες
ἱστὸν τεχνῆσσαι· περὶ γάρ σφισι δῶκεν Ἀθήνη
ἔργα τ’ ἐπίστασθαι περικαλλέα καὶ φρένας ἐσθλάς.
ἔκτοσθεν δ’ αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων
τετράγυος· περὶ δ’ ἕρκος ἐλήλαται ἀμφοτέρωθεν.
ἔνθα δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκασι τηλεθάοντα,
ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι
συκέαι τε γλυκεραὶ καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι.
τάων οὔ ποτε καρπὸς ἀπόλλυται οὐδ’ ἀπολείπει
χείματος οὐδὲ θέρευς, ἐπετήσιος· ἀλλὰ μάλ’ αἰεὶ
ζεφυρίη πνείουσα τὰ μὲν φύει, ἄλλα δὲ πέσσει.
ὄγχνη ἐπ’ ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ’ ἐπὶ μήλῳ,
αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλή, σῦκον δ’ ἐπὶ σύκῳ.
ἔνθα δέ οἱ πολύκαρπος ἀλῳὴ ἐρρίζωται,
τῆς ἕτερον μέν θ’ εἱλόπεδον λευρῷ ἐνὶ χώρῳ
τέρσεται ἠελίῳ, ἑτέρας δ’ ἄρα τε τρυγόωσιν,
ἄλλας δὲ τραπέουσι· πάροιθε δέ τ’ ὄμφακές εἰσιν
ἄνθος ἀφιεῖσαι, ἕτεραι δ’ ὑποπερκάζουσιν.
ἔνθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ παρὰ νείατον ὄρχον
παντοῖαι πεφύασιν, ἐπηετανὸν γανόωσαι.
ἐν δὲ δύω κρῆναι ἡ μέν τ’ ἀνὰ κῆπον ἅπαντα
σκίδναται, ἡ δ’ ἑτέρωθεν ὑπ’ αὐλῆς οὐδὸν ἵησι
πρὸς δόμον ὑψηλόν, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται.
τοῖ’ ἄρ’ ἐν Ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα.
ἔνθα στὰς θηεῖτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ,
καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δώματος εἴσω.
εὗρε δὲ Φαιήκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
σπένδοντας δεπάεσσιν ἐϋσκόπῳ Ἀργεϊφόντῃ,
ᾧ πυμάτῳ σπένδεσκον, ὅτε μνησαίατο κοίτου.
αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
πολλὴν ἠέρ’ ἔχων, ἥν οἱ περίχευεν Ἀθήνη,
ὄφρ’ ἵκετ’ Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
ἀμφὶ δ’ ἄρ’ Ἀρήτης βάλε γούνασι χεῖρας Ὀδυσσεύς,
καὶ τότε δή ῥ’ αὐτοῖο πάλιν χύτο θέσφατος ἀήρ.
οἱ δ’ ἄνεω ἐγένοντο δόμον κάτα φῶτα ἰδόντες,
θαύμαζον δ’ ὁρόωντες· ὁ δ’ ἐλλιτάνευεν Ὀδυσσεύς·
“Ἀρήτη, θύγατερ Ῥηξήνορος ἀντιθέοιο,
σόν τε πόσιν σά τε γούναθ’ ἱκάνω πολλὰ μογήσας,
τούσδε τε δαιτυμόνας, τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν,
ζωέμεναι, καὶ παισὶν ἐπιτρέψειεν ἕκαστος
κτήματ’ ἐνὶ μεγάροισι γέρας θ’, ὅ τι δῆμος ἔδωκεν.
αὐτὰρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε πατρίδ’ ἱκέσθαι
θᾶσσον, ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχω.”
ὣς εἰπὼν κατ’ ἄρ’ ἕζετ’ ἐπ’ ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσι
πὰρ πυρί· οἱ δ’ ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος,
ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν
καὶ μύθοισι κέκαστο, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς·
ὅ σφιν ἐῢ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
“Ἀλκίνο’, οὐ μέν τοι τόδε κάλλιον οὐδὲ ἔοικε
ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἧσθαι ἐπ’ ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσιν·
οἵδε δὲ σὸν μῦθον ποτιδέγμενοι ἰσχανόωνται.
ἀλλ’ ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
ἕσσον ἀναστήσας, σὺ δὲ κηρύκεσσι κέλευσον
οἶνον ἐπικρῆσαι, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅς θ’ ἱκέτῃσιν ἅμ’ αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ·
δόρπον δὲ ξείνῳ ταμίη δότω ἔνδον ἐόντων.”
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ’ ἄκους’ ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
χειρὸς ἑλὼν Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
ὦρσεν ἀπ’ ἐσχαρόφιν καὶ ἐπὶ θρόνου εἷσε φαεινοῦ,
υἱὸν ἀναστήσας ἀγαπήνορα Λαοδάμαντα,
ὅς οἱ πλησίον ἷζε, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκε.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

χέρνιβα δ’ ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ’ αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ’ ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·
“Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅς θ’ ἱκέτῃσιν ἅμ’ αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.”
ὣς φάτο, Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα,
νώμησεν δ’ ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τε πίον θ’, ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖσιν δ’ Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
“κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ’ εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
νῦν μὲν δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ’ ἰόντες,
ἠῶθεν δὲ γέροντας ἐπὶ πλέονας καλέσαντες
ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξεινίσσομεν ἠδὲ θεοῖσι
ῥέξομεν ἱερὰ καλά, ἔπειτα δὲ καὶ περὶ πομπῆς
μνησόμεθ’, ὥς χ’ ὁ ξεῖνος ἄνευθε πόνου καὶ ἀνίης
πομπῇ ὑφ’ ἡμετέρῃ ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται
χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐστί,
μηδέ τι μεσσηγύς γε κακὸν καὶ πῆμα πάθῃσι
πρίν γε τὸν ἧς γαίης ἐπιβήμεναι· ἔνθα δ’ ἔπειτα
πείσεται, ἅσσα οἱ αἶσα κατὰ Κλῶθές τε βαρεῖαι
γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ’ οὐρανοῦ εἰλήλουθεν,
ἄλλο τι δὴ τόδ’ ἔπειτα θεοὶ περιμηχανόωνται.
αἰεὶ γὰρ τὸ πάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
ἡμῖν, εὖθ’ ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας,
δαίνυνταί τε παρ’ ἄμμι καθήμενοι ἔνθα περ ἡμεῖς.
εἰ δ’ ἄρα τις καὶ μοῦνος ἰὼν ξύμβληται ὁδίτης,
οὔ τι κατακρύπτουσιν, ἐπεί σφισιν ἐγγύθεν εἰμέν,
ὥς περ Κύκλωπές τε καὶ ἄγρια φῦλα Γιγάντων.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“Ἀλκίνο’, ἄλλο τί τοι μελέτω φρεσίν· οὐ γὰρ ἐγώ γε
ἀθανάτοισιν ἔοικα, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

οὐ δέμας οὐδὲ φυήν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν.
οὕς τινας ὑμεῖς ἴστε μάλιστ’ ὀχέοντας ὀϊζὺν
ἀνθρώπων, τοῖσίν κεν ἐν ἄλγεσιν ἰσωσαίμην·
καὶ δ’ ἔτι κεν καὶ πλείον’ ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,
ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
ἀλλ’ ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ·
οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο
ἔπλετο, ἥ τ’ ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκῃ
καὶ μάλα τειρόμενον καὶ ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔχοντα,
ὡς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν, ἡ δὲ μάλ’ αἰεὶ
ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν, ἐκ δέ με πάντων
ληθάνει, ὅσσ’ ἔπαθον, καὶ ἐνιπλησθῆναι ἀνώγει.
ὑμεῖς δ’ ὀτρύνεσθε ἅμ’ ἠόϊ φαινομένηφιν,
ὥς κ’ ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐμῆς ἐπιβήσετε πάτρης,
καί περ πολλὰ παθόντα· ἰδόντα με καὶ λίποι αἰὼν
κτῆσιν ἐμὴν δμῶάς τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἐπῄνεον ἠδ’ ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τε πίον θ’, ὅσον ἤθελε θυμός,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος,
αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
πὰρ δέ οἱ Ἀρήτη τε καὶ Ἀλκίνοος θεοειδὴς
ἥσθην· ἀμφίπολοι δ’ ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός.
τοῖσιν δ’ Ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων·
ἔγνω γὰρ φᾶρός τε χιτῶνά τε εἵματ’ ἰδοῦσα
καλά, τά ῥ’ αὐτὴ τεῦξε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί·
καί μιν φωνήσασ’ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; τίς τοι τάδε εἵματ’ ἔδωκεν;
οὐ δὴ φῂς ἐπὶ πόντον ἀλώμενος ἐνθάδ’ ἱκέσθαι;”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ἀργαλέον, βασίλεια, διηνεκέως ἀγορεῦσαι,
κήδε’ ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ Οὐρανίωνες·
τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὅ μ’ ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν εἰν ἁλὶ κεῖται·
ἔνθα μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ, δολόεσσα Καλυψώ,
ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός· οὐδέ τις αὐτῇ
μίσγεται οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἀλλ’ ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐφέστιον ἤγαγε δαίμων
οἶον, ἐπεί μοι νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἐλάσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
ἔνθ’ ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
αὐτὰρ ἐγὼ τρόπιν ἀγκὰς ἑλὼν νεὸς ἀμφιελίσσης
ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός· ἥ με λαβοῦσα
ἐνδυκέως ἐφίλει τε καὶ ἔτρεφεν ἠδὲ ἔφασκε
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
ἀλλ’ ἐμὸν οὔ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον ἔμπεδον, εἵματα δ’ αἰεὶ
δάκρυσι δεύεσκον, τά μοι ἄμβροτα δῶκε Καλυψώ·
ἀλλ’ ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε,
καὶ τότε δή μ’ ἐκέλευσεν ἐποτρύνουσα νέεσθαι
Ζηνὸς ὑπ’ ἀγγελίης, ἢ καὶ νόος ἐτράπετ’ αὐτῆς.
πέμπε δ’ ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου, πολλὰ δ’ ἔδωκε,
σῖτον καὶ μέθυ ἡδύ, καὶ ἄμβροτα εἵματα ἕσσεν,
οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν πλέον ἤματα ποντοπορεύων,
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ’ ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης ὑμετέρης, γήθησε δέ μοι φίλον ἦτορ,
δυσμόρῳ· ἦ γὰρ μέλλον ἔτι ξυνέσεσθαι ὀϊζυῖ
πολλῇ, τήν μοι ἐπῶρσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους κατέδησε κέλευθον,
ὤρινεν δὲ θάλασσαν ἀθέσφατον, οὐδέ τι κῦμα
εἴα ἐπὶ σχεδίης ἁδινὰ στενάχοντα φέρεσθαι.
τὴν μὲν ἔπειτα θύελλα διεσκέδας’· αὐτὰρ ἐγώ γε
νηχόμενος τόδε λαῖτμα διέτμαγον, ὄφρα με γαίῃ
ὑμετέρῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
ἔνθα κέ μ’ ἐκβαίνοντα βιήσατο κῦμ’ ἐπὶ χέρσου,
πέτρῃς πρὸς μεγάλῃσι βαλὸν καὶ ἀτερπέϊ χώρῳ,
ἀλλ’ ἀναχασσάμενος νῆχον πάλιν, εἷος ἐπῆλθον
ἐς ποταμόν, τῇ δή μοι ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο.
ἐκ δ’ ἔπεσον θυμηγερέων, ἐπὶ δ’ ἀμβροσίη νὺξ
ἤλυθ’· ἐγὼ δ’ ἀπάνευθε διιπετέος ποταμοῖο
ἐκβὰς ἐν θάμνοισι κατέδραθον, ἀμφὶ δὲ φύλλα

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἠφυσάμην· ὕπνον δὲ θεὸς κατ᾽ ἀπείρονα χεῦεν.
book 7.287 ἔνθα μὲν ἐν φύλλοισι, φίλον τετιημένος ἦτορ,
book 7.288 εὗδον παννύχιος καὶ ἐπ᾽ ἠῶ καὶ μέσον ἦμαρ·
book 7.289 δύσετό τ᾽ ἠέλιος, καί με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
book 7.290 ἀμφιπόλους δ᾽ ἐπὶ θινὶ τεῆς ἐνόησα θυγατρὸς
book 7.291 παιζούσας, ἐν δ᾽ αὐτὴ ἔην εἰκυῖα θεῇσι.
book 7.292 τὴν ἱκέτευς᾽· ἡ δ᾽ οὔ τι νοήματος ἤμβροτεν ἐσθλοῦ,
book 7.293 ὡς οὐκ ἂν ἔλποιο νεώτερον ἀντιάσαντα
book 7.294 ἑρξέμεν· αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέουσιν.
book 7.295 ἥ μοι σῖτον δῶκεν ἅλις ἠδ᾽ αἴθοπα οἶνον
book 7.296 καὶ λοῦς᾽ ἐν ποταμῷ καί μοι τάδε εἵματ᾽ ἔδωκε.
book 7.297 ταῦτά τοι, ἀχνύμενός περ, ἀληθείην κατέλεξα."
book 7.298 τὸν δ᾽ αὖτ᾽ Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
book 7.299 "ξεῖν᾽, ἦ τοι μὲν τοῦτό γ᾽ ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησε
book 7.300 παῖς ἐμή, οὕνεκά ς᾽ οὔ τι μετ᾽ ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
book 7.301 ἦγεν ἐς ἡμετέρου· σὺ δ᾽ ἄρα πρώτην ἱκέτευσας."
book 7.302 τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
book 7.303 "ἥρως, μή μοι τοὔνεκ᾽ ἀμύμονα νείκεε κούρην·
book 7.304 ἡ μὲν γάρ μ᾽ ἐκέλευε σὺν ἀμφιπόλοισιν ἕπεσθαι,
book 7.305 ἀλλ᾽ ἐγὼ οὐκ ἔθελον δείσας αἰσχυνόμενός τε,
book 7.306 μή πως καὶ σοὶ θυμὸς ἐπισκύσσαιτο ἰδόντι·
book 7.307 δύσζηλοι γάρ τ᾽ εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ᾽ ἀνθρώπων."
book 7.308 τὸν δ᾽ αὖτ᾽ Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
book 7.309 "ξεῖν᾽, οὔ μοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ
book 7.310 μαψιδίως κεχολῶσθαι· ἀμείνω δ᾽ αἴσιμα πάντα.
book 7.311 αἲ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
book 7.312 τοῖος ἐών, οἷός ἐσσι, τά τε φρονέων ἅ τ᾽ ἐγώ περ,
book 7.313 παῖδά τ᾽ ἐμὴν ἐχέμεν καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι,
book 7.314 αὖθι μένων· οἶκον δέ κ᾽ ἐγὼ καὶ κτήματα δοίην,
book 7.315 εἴ κ᾽ ἐθέλων γε μένοις· ἀέκοντα δέ ς᾽ οὔ τις ἐρύξει
book 7.316 Φαιήκων· μὴ τοῦτο φίλον Διὶ πατρὶ γένοιτο.
book 7.317 πομπὴν δ᾽ ἐς τόδ᾽ ἐγὼ τεκμαίρομαι, ὄφρ᾽ ἐῢ εἰδῇς,
book 7.318 αὔριον ἔς· τῆμος δὲ σὺ μὲν δεδμημένος ὕπνῳ
book 7.319 λέξεαι, οἱ δ᾽ ἐλόωσι γαλήνην, ὄφρ᾽ ἂν ἵκηαι
book 7.320 πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἴ πού τοι φίλον ἐστίν,
book 7.321 εἴ περ καὶ μάλα πολλὸν ἑκαστέρω ἔστ᾽ Εὐβοίης·
book 7.322 τὴν γὰρ τηλοτάτω φάς᾽ ἔμμεναι οἵ μιν ἴδοντο
book 7.323 λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν Ῥαδάμανθυν
book 7.324

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἦγον ἐποψόμενον Τιτυόν, Γαιήϊον υἱόν.
καὶ μὲν οἱ ἔνθ’ ἦλθον καὶ ἄτερ καμάτοιο τέλεσσαν
ἤματι τῷ αὐτῷ καὶ ἀπήνυσαν οἴκαδ’ ὀπίσσω.
εἰδήσεις δὲ καὶ αὐτὸς ἐνὶ φρεσίν, ὅσσον ἄρισται
νῆες ἐμαὶ καὶ κοῦροι ἀναρρίπτειν ἅλα πηδῷ.”
ὣς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
εὐχόμενος δ’ ἄρα εἶπεν ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζε·
“Ζεῦ πάτερ, αἴθ’, ὅσα εἶπε, τελευτήσειεν ἅπαντα
Ἀλκίνοος· τοῦ μέν κεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν
ἄσβεστον κλέος εἴη, ἐγὼ δέ κε πατρίδ’ ἱκοίμην.”
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
κέκλετο δ’ Ἀρήτη λευκώλενος ἀμφιπόλοισι
δέμνι’ ὑπ’ αἰθούσῃ θέμεναι καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε’ ἐμβαλέειν στορέσαι τ’ ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ’ ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι.
αἱ δ’ ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
ὤτρυνον Ὀδυσῆα παριστάμεναι ἐπέεσσιν·
“ὄρσο κέων, ὦ ξεῖνε· πεποίηται δέ τοι εὐνή.”
ὣς φάν· τῷ δ’ ἀσπαστὸν ἐείσατο κοιμηθῆναι.
ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθεῦδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
τρητοῖς’ ἐν λεχέεσσιν ὑπ’ αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
Ἀλκίνοος δ’ ἄρα λέκτο μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
πὰρ δὲ γυνὴ δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.
Ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
ὤρνυτ’ ἄρ’ ἐξ εὐνῆς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
ἂν δ’ ἄρα διογενὴς ὦρτο πτολίπορθος Ὀδυσσεύς.
τοῖσιν δ’ ἡγεμόνευ’ ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Φαιήκων ἀγορήνδ’, ἥ σφιν παρὰ νηυσὶ τέτυκτο.
ἐλθόντες δὲ καθῖζον ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισι
πλησίον· ἡ δ’ ἀνὰ ἄστυ μετῴχετο Παλλὰς Ἀθήνη
εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονος Ἀλκινόοιο,
νόστον Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα,
καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον·
“δεῦτ’ ἄγε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
εἰς ἀγορὴν ἰέναι, ὄφρα ξείνοιο πύθησθε,
ὃς νέον Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα
πόντον ἐπιπλαγχθείς, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.”

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὣς εἰποῦσ' ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
καρπαλίμως δ' ἔμπληντο βροτῶν ἀγοραί τε καὶ ἕδραι
ἀγρομένων· πολλοὶ δ' ἄρα θηήσαντο ἰδόντες
υἱὸν Λαέρταο δαΐφρονα. τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
θεσπεσίην κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις
καί μιν μακρότερον καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι,
ὥς κεν Φαιήκεσσι φίλος πάντεσσι γένοιτο
δεινός τ' αἰδοῖός τε καὶ ἐκτελέσειεν ἀέθλους
πολλούς, τοὺς Φαίηκες ἐπειρήσαντ' Ὀδυσῆος.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
"κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
[ὄφρ' εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.]
ξεῖνος ὅδ', οὐκ οἶδ' ὅς τις, ἀλώμενος ἵκετ' ἐμὸν δῶ,
ἠὲ πρὸς ἠοίων ἦ ἑσπερίων ἀνθρώπων·
πομπὴν δ' ὀτρύνει καὶ λίσσεται ἔμπεδον εἶναι.
ἡμεῖς δ', ὡς τὸ πάρος περ, ἐποτρυνώμεθα πομπήν·
οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος, ὅτις κ' ἐμὰ δώμαθ' ἵκηται,
ἐνθάδ' ὀδυρόμενος δηρὸν μένει εἵνεκα πομπῆς.
ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν
πρωτόπλοον, κούρω δὲ δύω καὶ πεντήκοντα
κρινάσθων κατὰ δῆμον, ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.
δησάμενοι δ' εὖ πάντες ἐπὶ κληῖσιν ἐρετμὰ
ἔκβητ'· αὐτὰρ ἔπειτα θοὴν ἀλεγύνετε δαῖτα
ἡμέτερόνδ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' ἐῢ πᾶσι παρέξω.
κούροισιν μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
σκηπτοῦχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
ἔρχεσθ', ὄφρα ξεῖνον ἐνὶ μεγάροισι φιλέωμεν·
μηδέ τις ἀρνείσθω. καλέσασθε δὲ θεῖον ἀοιδόν,
Δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς περὶ δῶκεν ἀοιδὴν
τέρπειν, ὅππῃ θυμὸς ἐποτρύνῃσιν ἀείδειν."
ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
σκηπτοῦχοι· κῆρυξ δὲ μετῴχετο θεῖον ἀοιδόν.
κούρω δὲ κρινθέντε δύω καὶ πεντήκοντα
βήτην, ὡς ἐκέλευς', ἐπὶ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν οἵ γε μέλαιναν ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν,
ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἠρτύναντο δ’ ἐρετμὰ τροποῖσ’ ἐν δερματίνοισι
πάντα κατὰ μοῖραν· παρὰ δ’ ἱστία λευκὰ τάνυσσαν.
ὑψοῦ δ’ ἐν νοτίῳ τήν γ’ ὥρμισαν· αὐτὰρ ἔπειτα
βάν ῥ’ ἴμεν Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἐς μέγα δῶμα.
πλῆντο δ’ ἄρ’ αἴθουσαί τε καὶ ἕρκεα καὶ δόμοι ἀνδρῶν
[ἀγρομένων· πολλοὶ δ’ ἄρ’ ἔσαν, νέοι ἠδὲ παλαιοί.]
τοῖσιν δ’ Ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ’ ἱέρευσεν,
ὀκτὼ δ’ ἀργιόδοντας ὕας, δύο δ’ εἰλίποδας βοῦς·
τοὺς δέρον ἀμφί θ’ ἕπον, τετύκοντό τε δαῖτ’ ἐρατεινήν.
κῆρυξ δ’ ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν,
τὸν περὶ Μοῦσ’ ἐφίλησε, δίδου δ’ ἀγαθόν τε κακόν τε·
ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ’ ἡδεῖαν ἀοιδήν.
τῷ δ’ ἄρα Ποντόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον
μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας·
κὰδ δ’ ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα λίγειαν
αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς καὶ ἐπέφραδε χερσὶν ἑλέσθαι
κῆρυξ· πὰρ δ’ ἐτίθει κάνεον καλήν τε τράπεζαν,
πὰρ δὲ δέπας οἴνοιο, πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
οἱ δ’ ἐπ’ ὀνείαθ’ ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Μοῦσ’ ἄρ’ ἀοιδὸν ἀνῆκεν ἀειδέμεναι κλέα ἀνδρῶν,
οἴμης, τῆς τότ’ ἄρα κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανε,
νεῖκος Ὀδυσσῆος καὶ Πηλεΐδεω Ἀχιλῆος,
ὥς ποτε δηρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
ἐκπάγλοισ’ ἐπέεσσιν, ἄναξ δ’ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
χαῖρε νόῳ, ὅ τ’ ἄριστοι Ἀχαιῶν δηριόωντο.
ὣς γάρ οἱ χρείων μυθήσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθ’ ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν
χρησόμενος. τότε γάρ ῥα κυλίνδετο πήματος ἀρχὴ
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς.
ταῦτ’ ἄρ’ ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
πορφύρεον μέγα φᾶρος ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσι
κὰκ κεφαλῆς εἴρυσσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα·
αἴδετο γὰρ Φαίηκας ὑπ’ ὀφρύσι δάκρυα λείβων.
ἦ τοι ὅτε λήξειεν ἀείδων θεῖος ἀοιδός,
δάκρυ’ ὀμορξάμενος κεφαλῆς ἄπο φᾶρος ἕλεσκε
καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἑλὼν σπείσασκε θεοῖσιν·
αὐτὰρ ὅτ’ ἂψ ἄρχοιτο καὶ ὀτρύνειαν ἀείδειν

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἐπεὶ τέρποντ’ ἐπέεσσιν,
ἂψ Ὀδυσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος γοάασκεν.
ἔνθ’ ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ’ ἠδ’ ἐνόησεν
ἥμενος ἄγχ’ αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν.
αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·
“κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες·
ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν ἐΐσης
φόρμιγγός θ’, ἣ δαιτὶ συνήορός ἐστι θαλείῃ·
νῦν δ’ ἐξέλθωμεν καὶ ἀέθλων πειρηθῶμεν
πάντων, ὥς χ’ ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν
οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγινόμεθ’ ἄλλων
πύξ τε παλαιμοσύνῃ τε καὶ ἅλμασιν ἠδὲ πόδεσσιν.”
ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο, τοὶ δ’ ἅμ’ ἕποντο.
κὰδ δ’ ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα λίγειαν,
Δημοδόκου δ’ ἕλε χεῖρα καὶ ἔξαγεν ἐκ μεγάροιο
κῆρυξ· ἦρχε δὲ τῷ αὐτὴν ὁδὸν ἥν περ οἱ ἄλλοι
Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἀέθλια θαυμανέοντες.
βὰν δ’ ἴμεν εἰς ἀγορήν, ἅμα δ’ ἕσπετο πουλὺς ὅμιλος,
μυρίοι· ἂν δ’ ἵσταντο νέοι πολλοί τε καὶ ἐσθλοί.
ὦρτο μὲν Ἀκρόνεώς τε καὶ Ὠκύαλος καὶ Ἐλατρεὺς
Ναυτεύς τε Πρυμνεύς τε καὶ Ἀγχίαλος καὶ Ἐρετμεὺς
Ποντεύς τε Πρῳρεύς τε, Θόων Ἀναβησίνεώς τε
Ἀμφίαλός θ’, υἱὸς Πολυνήου Τεκτονίδαο·
ἂν δὲ καὶ Εὐρύαλος, βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ,
Ναυβολίδης, ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
πάντων Φαιήκων μετ’ ἀμύμονα Λαοδάμαντα.
ἂν δ’ ἔσταν τρεῖς παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο,
Λαοδάμας θ’ Ἅλιός τε καὶ ἀντίθεος Κλυτόνηος.
οἱ δ’ ἦ τοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεσσι·
τοῖσι δ’ ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος· οἱ δ’ ἅμα πάντες
καρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
τῶν δὲ θέειν ὄχ’ ἄριστος ἔην Κλυτόνηος ἀμύμων·
ὅσσον τ’ ἐν νειῷ οὖρον πέλει ἡμιόνοιϊν,
τόσσον ὑπεκπροθέων λαοὺς ἵκεθ’, οἱ δ’ ἐλίποντο.
οἱ δὲ παλαιμοσύνης ἀλεγεινῆς πειρήσαντο·
τῇ δ’ αὖτ’ Εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους.
ἅλματι δ’ Ἀμφίαλος πάντων προφερέστατος ἦεν·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

δίσκῳ δ’ αὖ πάντων πολὺ φέρτατος ἦεν Ἐλατρεύς,
πὺξ δ’ αὖ Λαοδάμας, ἀγαθὸς πάϊς Ἀλκινόοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθησαν φρέν’ ἀέθλοις,
τοῖς’ ἄρα Λαοδάμας μετέφη, πάϊς Ἀλκινόοιο·
“δεῦτε, φίλοι, τὸν ξεῖνον ἐρώμεθα, εἴ τιν’ ἄεθλον
οἶδέ τε καὶ δεδάηκε· φυήν γε μὲν οὐ κακός ἐστι,
μηρούς τε κνήμας τε καὶ ἄμφω χεῖρας ὕπερθεν
αὐχένα τε στιβαρὸν μέγα τε σθένος· οὐδέ τι ἥβης
δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνέρρηκται πολέεσσιν.
οὐ γὰρ ἐγώ γέ τί φημι κακώτερον ἄλλο θαλάσσης
ἄνδρα γε συγχεῦαι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.”
τὸν δ’ αὖτ’ Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
“Λαοδάμαν, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
αὐτὸς νῦν προκάλεσσαι ἰὼν καὶ πέφραδε μῦθον.”
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ’ ἄκους’ ἀγαθὸς πάϊς Ἀλκινόοιο,
στῆ ῥ’ ἐς μέσσον ἰὼν καὶ Ὀδυσσῆα προσέειπε·
“δεῦρ’ ἄγε καὶ σύ, ξεῖνε πάτερ, πείρησαι ἀέθλων,
εἴ τινά που δεδάηκας· ἔοικε δέ ς’ ἴδμεν ἀέθλους.
οὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος, ὄφρα κεν ᾖσιν,
ἤ ὅ τι ποσσίν τε ῥέξῃ καὶ χερσὶν ἑῇσιν.
ἀλλ’ ἄγε πείρησαι, σκέδασον δ’ ἀπὸ κήδεα θυμοῦ·
σοὶ δ’ ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλά τοι ἤδη
νηῦς τε κατείρυσται καὶ ἐπαρτέες εἰσὶν ἑταῖροι.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“Λαοδάμαν, τί με ταῦτα κελεύετε κερτομέοντες;
κήδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν ἤ περ ἄεθλοι,
ὃς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθον καὶ πολλὰ μόγησα,
νῦν δὲ μεθ’ ὑμετέρῃ ἀγορῇ νόστοιο χατίζων
ἧμαι, λισσόμενος βασιλῆά τε πάντα τε δῆμον.”
τὸν δ’ αὖτ’ Εὐρύαλος ἀπαμείβετο νείκεσέ τ’ ἄντην·
“οὐ γάρ ς’ οὐδέ, ξεῖνε, δαήμονι φωτὶ ἐΐσκω
ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ’ ἀνθρώποισι πέλονται,
ἀλλὰ τῷ, ὅς θ’ ἅμα νηῒ πολυκλήϊδι θαμίζων,
ἀρχὸς ναυτάων, οἵ τε πρηκτῆρες ἔασι,
φόρτου τε μνήμων καὶ ἐπίσκοπος ᾖσιν ὁδαίων
κερδέων θ’ ἁρπαλέων· οὐδ’ ἀθλητῆρι ἔοικας.”
τὸν δ’ ἄρ’ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ξεῖν’, οὐ καλὸν ἔειπες· ἀτασθάλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

οὕτως οὐ πάντεσσι θεοὶ χαρίεντα διδοῦσιν
ἀνδράσιν, οὔτε φυὴν οὔτ’ ἂρ φρένας οὔτ’ ἀγορητύν.
ἄλλος μὲν γὰρ εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνήρ,
ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει· οἱ δέ τ’ ἐς αὐτὸν
τερπόμενοι λεύσσουσιν, ὁ δ’ ἀσφαλέως ἀγορεύει,
αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν,
ἐρχόμενον δ’ ἀνὰ ἄστυ θεὸν ὣς εἰσορόωσιν.
ἄλλος δ’ αὖ εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν,
ἀλλ’ οὔ οἱ χάρις ἀμφὶ περιστέφεται ἐπέεσσιν,
ὡς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπές, οὐδέ κεν ἄλλως
οὐδὲ θεὸς τεύξειε, νόον δ’ ἀποφώλιός ἐσσι.
ὤρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
εἰπὼν οὐ κατὰ κόσμον· ἐγὼ δ’ οὐ νῆϊς ἀέθλων,
ὡς σύ γε μυθεῖαι, ἀλλ’ ἐν πρώτοισιν ὀΐω
ἔμμεναι, ὄφρ’ ἥβῃ τε πεποίθεα χερσί τ’ ἐμῇσι.
νῦν δ’ ἔχομαι κακότητι καὶ ἄλγεσι· πολλὰ γὰρ ἔτλην,
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
ἀλλὰ καὶ ὧς, κακὰ πολλὰ παθών, πειρήσομ’ ἀέθλων·
θυμοδακὴς γὰρ μῦθος· ἐπώτρυνας δέ με εἰπών.”
ἦ ῥα, καὶ αὐτῷ φάρει ἀναΐξας λάβε δίσκον
μείζονα καὶ πάχετον, στιβαρώτερον οὐκ ὀλίγον περ
ἢ οἵῳ Φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισι.
τόν ῥα περιστρέψας ἧκε στιβαρῆς ἀπὸ χειρός·
βόμβησεν δὲ λίθος· κατὰ δ’ ἔπτηξαν ποτὶ γαίῃ
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσικλυτοὶ ἄνδρες,
λᾶος ὑπὸ ῥιπῆς· ὁ δ’ ὑπέρπτατο σήματα πάντων,
ῥίμφα θέων ἀπὸ χειρός· ἔθηκε δὲ τέρματ’ Ἀθήνη
ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα, ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζε·
“καί κ’ ἀλαός τοι, ξεῖνε, διακρίνειε τὸ σῆμα
ἀμφαφόων, ἐπεὶ οὔ τι μεμιγμένον ἐστὶν ὁμίλῳ,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτον. σὺ δὲ θάρσει τόνδε γ’ ἄεθλον·
οὔ τις Φαιήκων τόν γ’ ἵξεται οὐδ’ ὑπερήσει.”
ὣς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
χαίρων οὕνεχ’ ἑταῖρον ἐνηέα λεῦσσ’ ἐν ἀγῶνι.
καὶ τότε κουφότερον μετεφώνεε Φαιήκεσσι·
“τοῦτον νῦν ἀφίκεσθε, νέοι· τάχα δ’ ὕστερον ἄλλον
ἥσειν ἢ τοσσοῦτον ὀΐομαι ἢ ἔτι μάσσον.
τῶν δ’ ἄλλων ὅτινα κραδίη θυμός τε κελεύει,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

δεῦρ’ ἄγε πειρηθήτω, ἐπεί μ’ ἐχολώσατε λίην,
ἢ πὺξ ἠὲ πάλῃ ἢ καὶ ποσίν, οὔ τι μεγαίρω,
πάντων Φαιήκων πλήν γ’ αὐτοῦ Λαοδάμαντος.
ξεῖνος γάρ μοι ὅδ’ ἐστί· τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο;
ἄφρων δὴ κεῖνός γε καὶ οὐτιδανὸς πέλει ἀνήρ,
ὅς τις ξεινοδόκῳ ἔριδα προφέρηται ἀέθλων
δήμῳ ἐν ἀλλοδαπῷ· ἕο δ’ αὐτοῦ πάντα κολούει.
τῶν δ’ ἄλλων οὔ πέρ τιν’ ἀναίνομαι οὐδ’ ἀθερίζω,
ἀλλ’ ἐθέλω ἴδμεν καὶ πειρηθήμεναι ἄντην.
πάντα γὰρ οὐ κακός εἰμι, μετ’ ἀνδράσιν ὅσσοι ἄεθλοι·
εὖ μὲν τόξον οἶδα ἐΰξοον ἀμφαφάασθαι·
πρῶτός κ’ ἄνδρα βάλοιμι ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
ἀνδρῶν δυσμενέων, εἰ καὶ μάλα πολλοὶ ἑταῖροι
ἄγχι παρασταῖεν καὶ τοξαζοίατο φωτῶν.
οἶος δή με Φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ’ Ἀχαιοί·
τῶν δ’ ἄλλων ἐμέ φημι πολὺ προφερέστερον εἶναι,
ὅσσοι νῦν βροτοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ ἐθελήσω,
οὔθ’ Ἡρακλῆϊ οὔτ’ Εὐρύτῳ Οἰχαλιῆϊ,
οἵ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον περὶ τόξων.
τῶ ῥα καὶ αἶψ’ ἔθανεν μέγας Εὔρυτος οὐδ’ ἐπὶ γῆρας
ἵκετ’ ἐνὶ μεγάροισι· χολωσάμενος γὰρ Ἀπόλλων
ἔκτανεν, οὕνεκά μιν προκαλίζετο τοξάζεσθαι.
δουρὶ δ’ ἀκοντίζω ὅσον οὐκ ἄλλος τις ὀϊστῷ.
οἴοισιν δείδοικα ποσὶν μή τίς με παρέλθῃ
Φαιήκων· λίην γὰρ ἀεικελίως ἐδαμάσθην
κύμασιν ἐν πολλοῖς’, ἐπεὶ οὐ κομιδὴ κατὰ νῆα
ἦεν ἐπηετανός· τῶ μοι φίλα γυῖα λέλυνται.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπε·
“ξεῖν’, ἐπεὶ οὐκ ἀχάριστα μεθ’ ἡμῖν ταῦτ’ ἀγορεύεις,
ἀλλ’ ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν, ἥ τοι ὀπηδεῖ,
χωόμενος, ὅτι ς’ οὗτος ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι παραστὰς
νείκεσεν, ὡς ἂν σὴν ἀρετὴν βροτὸς οὔ τις ὄνοιτο,
ὅς τις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν·
ἀλλ’ ἄγε νῦν ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα καὶ ἄλλῳ
εἴπῃς ἡρώων, ὅτε κεν σοῖς’ ἐν μεγάροισι

δαινύῃ παρὰ σῇ τ’ ἀλόχῳ καὶ σοῖσι τέκεσσιν,
ἡμετέρης ἀρετῆς μεμνημένος, οἷα καὶ ἡμῖν
Ζεὺς ἐπὶ ἔργα τίθησι διαμπερὲς ἐξ ἔτι πατρῶν.
οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες οὐδὲ παλαισταί,
ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν καὶ νηυσὶν ἄριστοι,
αἰεὶ δ’ ἡμῖν δαίς τε φίλη κίθαρίς τε χοροί τε
εἵματά τ’ ἐξημοιβὰ λοετρά τε θερμὰ καὶ εὐναί.
ἀλλ’ ἄγε, Φαιήκων βητάρμονες ὅσσοι ἄριστοι,
παίσατε, ὥς χ’ ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν,
οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγινόμεθ’ ἄλλων
ναυτιλίῃ καὶ ποσσὶ καὶ ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ.
Δημοδόκῳ δέ τις αἶψα κιὼν φόρμιγγα λίγειαν
οἰσέτω, ἥ που κεῖται ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν.”
ὣς ἔφατ’ Ἀλκίνοος θεοείκελος, ὦρτο δὲ κῆρυξ
οἴσων φόρμιγγα γλαφυρὴν δόμου ἐκ βασιλῆος.
αἰσυμνῆται δὲ κριτοὶ ἐννέα πάντες ἀνέσταν,
δήμιοι, οἳ κατ’ ἀγῶνα ἐῢ πρήσσεσκον ἕκαστα,
λείηναν δὲ χορόν, καλὸν δ’ εὔρυναν ἀγῶνα.
κῆρυξ δ’ ἐγγύθεν ἦλθε φέρων φόρμιγγα λίγειαν
Δημοδόκῳ· ὁ δ’ ἔπειτα κί’ ἐς μέσον· ἀμφὶ δὲ κοῦροι
πρωθῆβαι ἵσταντο, δαήμονες ὀρχηθμοῖο,
πέπληγον δὲ χορὸν θεῖον ποσίν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ.
αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν
ἀμφ’ Ἄρεος φιλότητος ἐϋστεφάνου τ’ Ἀφροδίτης,
ὡς τὰ πρῶτ’ ἐμίγησαν ἐν Ἡφαίστοιο δόμοισι
λάθρῃ· πολλὰ δὲ δῶκε, λέχος δ’ ᾔσχυνε καὶ εὐνὴν
Ἡφαίστοιο ἄνακτος. ἄφαρ δέ οἱ ἄγγελος ἦλθεν
Ἥλιος, ὅ σφ’ ἐνόησε μιγαζομένους φιλότητι.
Ἥφαιστος δ’ ὡς οὖν θυμαλγέα μῦθον ἄκουσε,
βῆ ῥ’ ἴμεν ἐς χαλκεῶνα, κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων·
ἐν δ’ ἔθετ’ ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα, κόπτε δὲ δεσμοὺς
ἀρρήκτους ἀλύτους, ὄφρ’ ἔμπεδον αὖθι μένοιεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε δόλον κεχολωμένος Ἄρει,
βῆ ῥ’ ἴμεν ἐς θάλαμον, ὅθι οἱ φίλα δέμνια κεῖτο·
ἀμφὶ δ’ ἄρ’ ἑρμῖσιν χέε δέσματα κύκλῳ ἁπάντῃ,
πολλὰ δὲ καὶ καθύπερθε μελαθρόφιν ἐξεκέχυντο,
ἠΰτ’ ἀράχνια λεπτά· τά γ’ οὔ κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

οὐδὲ θεῶν μακάρων· περὶ γὰρ δολόεντα τέτυκτο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα δόλον περὶ δέμνια χεῦεν,
εἴσατ’ ἴμεν ἐς Λῆμνον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἥ οἱ γαιάων πολὺ φιλτάτη ἐστὶν ἁπασέων.
οὐδ’ ἀλαὸς σκοπιὴν εἶχε χρυσήνιος Ἄρης,
ὡς ἴδεν Ἥφαιστον κλυτοτέχνην νόσφι κιόντα·
βῆ δ’ ἴμεναι πρὸς δῶμα περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο,
ἰχανόων φιλότητος ἐϋστεφάνου Κυθερείης.
ἡ δὲ νέον παρὰ πατρὸς ἐρισθενέος Κρονίωνος
ἐρχομένη κατ’ ἄρ’ ἕζεθ’· ὁ δ’ εἴσω δώματος ᾔει
ἔν τ’ ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζε·
“δεῦρο, φίλη, λέκτρονδε, τραπείομεν εὐνηθέντε·
οὐ γὰρ ἔθ’ Ἥφαιστος μεταδήμιος, ἀλλά που ἤδη
οἴχεται ἐς Λῆμνον μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνους.”
ὣς φάτο, τῇ δ’ ἀσπαστὸν ἐείσατο κοιμηθῆναι.
τὼ δ’ ἐς δέμνια βάντε κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ δεσμοὶ
τεχνήεντες ἔχυντο πολύφρονος Ἡφαίστοιο,
οὐδέ τι κινῆσαι μελέων ἦν οὐδ’ ἀναεῖραι.
καὶ τότε δὴ γίνωσκον, ὅ τ’ οὐκέτι φυκτὰ πέλοντο.
ἀγχίμολον δέ σφ’ ἦλθε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις,
αὖτις ὑποστρέψας πρὶν Λήμνου γαῖαν ἱκέσθαι·
Ἠέλιος γάρ οἱ σκοπιὴν ἔχεν εἶπέ τε μῦθον.
[βῆ δ’ ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ·]
ἔστη δ’ ἐν προθύροισι, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει·
σμερδαλέον δ’ ἐβόησε γέγωνέ τε πᾶσι θεοῖσι·
“Ζεῦ πάτερ ἠδ’ ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
δεῦθ’, ἵνα ἔργ’ ἀγέλαστα καὶ οὐκ ἐπιεικτὰ ἴδησθε,
ὡς ἐμὲ χωλὸν ἐόντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
αἰὲν ἀτιμάζει, φιλέει δ’ ἀΐδηλον Ἄρηα,
οὕνεχ’ ὁ μὲν καλός τε καὶ ἀρτίπος, αὐτὰρ ἐγώ γε
ἠπεδανὸς γενόμην· ἀτὰρ οὔ τί μοι αἴτιος ἄλλος,
ἀλλὰ τοκῆε δύω, τὼ μὴ γείνασθαι ὄφελλον.
ἀλλ’ ὄψεσθ’, ἵνα τώ γε καθεύδετον ἐν φιλότητι,
εἰς ἐμὰ δέμνια βάντες· ἐγὼ δ’ ὁρόων ἀκάχημαι.
οὐ μέν σφεας ἔτ’ ἔολπα μίνυνθά γε κειέμεν οὕτω,
καὶ μάλα περ φιλέοντε· τάχ’ οὐκ ἐθελήσετον ἄμφω
εὕδειν· ἀλλά σφωε δόλος καὶ δεσμὸς ἐρύξει,
εἰς ὅ κέ μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδῷσιν ἔεδνα,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὅσσα οἱ ἐγγυάλιξα κυνώπιδος εἵνεκα κούρης,
book 8.320 οὕνεκά οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος.”
book 8.321 ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ·
book 8.322 ἦλθε Ποσειδάων γαιήοχος, ἦλθ’ ἐριούνης
book 8.323 Ἑρμείας, ἦλθεν δὲ ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων.
book 8.324 θηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αἰδόϊ οἴκοι ἑκάστη.
book 8.325 ἔσταν δ’ ἐν προθύροισι θεοί, δωτῆρες ἑάων·
book 8.326 ἄσβεστος δ’ ἄρ’ ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι
book 8.327 τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
book 8.328 ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
book 8.329 “οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν,
book 8.330 ὡς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα,
book 8.331 ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
book 8.332 χωλὸς ἐών, τέχνῃσι· τὸ καὶ μοιχάγρι’ ὀφέλλει.”
book 8.333 ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
book 8.334 Ἑρμῆν δὲ προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
book 8.335 “Ἑρμεία Διὸς υἱέ, διάκτορε, δῶτορ ἑάων,
book 8.336 ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖς’ ἐθέλοις κρατεροῖσι πιεσθεὶς
book 8.337 εὕδειν ἐν λέκτροισι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ;”
book 8.338 τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα διάκτορος Ἀργεϊφόντης·
book 8.339 “αἲ γὰρ τοῦτο γένοιτο, ἄναξ ἑκατηβόλ’ Ἄπολλον.
book 8.340 δεσμοὶ μὲν τρὶς τόσσοι ἀπείρονες ἀμφὶς ἔχοιεν,
book 8.341 ὑμεῖς δ’ εἰσορόῳτε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι,
book 8.342 αὐτὰρ ἐγὼν εὕδοιμι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.”
book 8.343 ὣς ἔφατ’, ἐν δὲ γέλως ὦρτ’ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
book 8.344 οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλως ἔχε, λίσσετο δ’ αἰεὶ
book 8.345 Ἥφαιστον κλυτοεργόν, ὅπως λύσειεν Ἄρηα·
book 8.346 καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
book 8.347 “λῦσον· ἐγὼ δέ τοι αὐτὸν ὑπίσχομαι, ὡς σὺ κελεύεις,
book 8.348 τείσειν αἴσιμα πάντα μετ’ ἀθανάτοισι θεοῖσι·”
book 8.349 τὸν δ’ αὖτε προσέειπε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις·
book 8.350 “μή με, Ποσείδαον γαιήοχε, ταῦτα κέλευε·
book 8.351 δειλαί τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι.
book 8.352 πῶς ἂν ἐγώ σε δέοιμι μετ’ ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
book 8.353 εἴ κεν Ἄρης οἴχοιτο χρέος καὶ δεσμὸν ἀλύξας;”
book 8.354 τὸν δ’ αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
book 8.355 “Ἥφαιστ’, εἴ περ γάρ κεν Ἄρης χρεῖος ὑπαλύξας
book 8.356 οἴχηται φεύγων, αὐτός τοι ἐγὼ τάδε τείσω.”
book 8.357

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα περικλυτὸς ἀμφιγυήεις·
“οὐκ ἔστ’ οὐδὲ ἔοικε τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι.”
ὣς εἰπὼν δεσμὸν ἀνίει μένος Ἡφαίστοιο.
τὼ δ’ ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθεν, κρατεροῦ περ ἐόντος,
αὐτίκ’ ἀναΐξαντε ὁ μὲν Θρῄκηνδε βεβήκει,
ἡ δ’ ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
ἐς Πάφον, ἔνθα τέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις.
ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας,
ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσαν ἐπήρατα, θαῦμα ἰδέσθαι.
ταῦτ’ ἄρ’ ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
τέρπετ’ ἐνὶ φρεσὶν ᾗσιν ἀκούων ἠδὲ καὶ ἄλλοι
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσικλυτοὶ ἄνδρες.
Ἀλκίνοος δ’ Ἅλιον καὶ Λαοδάμαντα κέλευσε
μουνὰξ ὀρχήσασθαι, ἐπεί σφισιν οὔ τις ἔριζεν.
οἱ δ’ ἐπεὶ οὖν σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἕλοντο,
πορφυρέην, τήν σφιν Πόλυβος ποίησε δαΐφρων,
τὴν ἕτερος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα
ἰδνωθεὶς ὀπίσω· ὁ δ’ ἀπὸ χθονὸς ὑψός’ ἀερθεὶς
ῥηϊδίως μεθέλεσκε, πάρος ποσὶν οὖδας ἱκέσθαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σφαίρῃ ἀν’ ἰθὺν πειρήσαντο,
ὀρχείσθην δὴ ἔπειτα ποτὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
ταρφέ’ ἀμειβομένω· κοῦροι δ’ ἐπελήκεον ἄλλοι
ἑσταότες κατ’ ἀγῶνα, πολὺς δ’ ὑπὸ κόμπος ὀρώρει.
δὴ τότ’ ἄρ’ Ἀλκίνοον προσεφώνεε δῖος Ὀδυσσεύς·
“’Αλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ἠμὲν ἀπείλησας βητάρμονας εἶναι ἀρίστους,
ἠδ’ ἄρ’ ἑτοῖμα τέτυκτο· σέβας μ’ ἔχει εἰσορόωντα.”
ὣς φάτο, γήθησεν δ’ ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·
“κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες·
ὁ ξεῖνος μάλα μοι δοκέει πεπνυμένος εἶναι.
ἀλλ’ ἄγε οἱ δῶμεν ξεινήϊον, ὡς ἐπιεικές.
δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες
ἀρχοὶ κραίνουσι, τρεισκαιδέκατος δ’ ἐγὼ αὐτός·
τῶν οἱ ἕκαστος φᾶρος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα
καὶ χρυσοῖο τάλαντον ἐνείκατε τιμήεντος.
αἶψα δὲ πάντα φέρωμεν ἀολλέα, ὄφρ’ ἐνὶ χερσὶ

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ξεῖνος ἔχων ἐπὶ δόρπον ἴῃ χαίρων ἐνὶ θυμῷ.
Εὐρύαλος δέ ἑ αὐτὸν ἀρεσσάσθω ἐπέεσσι
καὶ δώρῳ, ἐπεὶ οὔ τι ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἐπῄνεον ἠδ’ ἐκέλευον,
δῶρα δ’ ἄρ’ οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.
τὸν δ’ αὖτ’ Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
“Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
τοιγὰρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρέσσομαι, ὡς σὺ κελεύεις.
δώσω οἱ τόδ’ ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἔπι κώπη
ἀργυρέη, κολεὸν δὲ νεοπρίστου ἐλέφαντος
ἀμφιδεδίνηται· πολέος δέ οἱ ἄξιον ἔσται.”
ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει ξίφος ἀργυρόηλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε· ἔπος δ’ εἴ περ τι βέβακται
δεινόν, ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι.
σοὶ δὲ θεοὶ ἄλοχόν τ’ ἰδέειν καὶ πατρίδ’ ἱκέσθαι
δοῖεν, ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχεις.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“καὶ σύ, φίλος, μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν·
μηδέ τί τοι ξίφεός γε ποθὴ μετόπισθε γένοιτο
τούτου, ὃ δή μοι δῶκας ἀρεσσάμενος ἐπέεσσιν.”
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ’ ὤμοισι θέτο ξίφος ἀργυρόηλον.
δύσετό τ’ ἠέλιος, καὶ τῷ κλυτὰ δῶρα παρῆεν.
καὶ τά γ’ ἐς Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοί·
δεξάμενοι δ’ ἄρα παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο
μητρὶ παρ’ αἰδοίῃ ἔθεσαν περικαλλέα δῶρα.
τοῖσιν δ’ ἡγεμόνευ’ ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
ἐλθόντες δὲ καθῖζον ἐν ὑψηλοῖσι θρόνοισι.
δή ῥα τότ’ Ἀρήτην προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·
“δεῦρο, γύναι, φέρε χηλὸν ἀριπρεπέ’, ἥ τις ἀρίστη·
ἐν δ’ αὐτὴ θὲς φᾶρος ἐΰπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα.
ἀμφὶ δέ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἰήνατε, θέρμετε δ’ ὕδωρ,
ὄφρα λοεσσάμενός τε ἰδών τ’ ἐῢ κείμενα πάντα
δῶρα, τά οἱ Φαίηκες ἀμύμονες ἐνθάδ’ ἔνεικαν,
δαιτί τε τέρπηται καὶ ἀοιδῆς ὕμνον ἀκούων.
καί οἱ ἐγὼ τόδ’ ἄλεισον ἐμὸν περικαλλὲς ὀπάσσω,
χρύσεον, ὄφρ’ ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα
σπένδῃ ἐνὶ μεγάρῳ Διί τ’ ἄλλοισίν τε θεοῖσιν.”

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὣς ἔφατ’, Ἀρήτη δὲ μετὰ δμῳῇσιν ἔειπεν
ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν ὅττι τάχιστα.
αἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ’ ἵστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ,
ἐν δ’ ἄρ’ ὕδωρ ἔχεον, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἑλοῦσαι.
γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ’ ὕδωρ·
τόφρα δ’ ἄρ’ Ἀρήτη ξείνῳ περικαλλέα χηλὸν
ἐξέφερεν θαλάμοιο, τίθει δ’ ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
ἐσθῆτα χρυσόν τε, τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν·
ἐν δ’ αὐτὴ φᾶρος θῆκεν καλόν τε χιτῶνα
καί μιν φωνήσας’ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα, θοῶς δ’ ἐπὶ δεσμὸν ἴηλον,
μή τίς τοι καθ’ ὁδὸν δηλήσεται, ὁππότ’ ἂν αὖτε
εὕδῃσθα γλυκὺν ὕπνον ἐὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ.”
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ’ ἄκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
αὐτίκ’ ἐπήρτυε πῶμα, θοῶς δ’ ἐπὶ δεσμὸν ἴηλε
ποικίλον, ὅν ποτέ μιν δέδαε φρεσὶ πότνια Κίρκη.
αὐτόδιον δ’ ἄρα μιν ταμίη λούσασθαι ἀνώγει
ἔς ῥ’ ἀσάμινθον βάνθ’· ὁ δ’ ἄρ’ ἀσπασίως ἴδε θυμῷ
θερμὰ λοέτρ’, ἐπεὶ οὔ τι κομιζόμενός γε θάμιζεν,
ἐπεὶ δὴ λίπε δῶμα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο·
τόφρα δέ οἱ κομιδή γε θεῷ ὣς ἔμπεδος ἦεν.
τὸν δ’ ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ μιν χλαῖναν καλὴν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
ἔκ ῥ’ ἀσαμίνθου βὰς ἄνδρας μέτα οἰνοποτῆρας
ἤϊε· Ναυσικάα δὲ θεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
θαύμαζεν δ’ Ὀδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσα
καί μιν φωνήσας’ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“χαῖρε, ξεῖν’, ἵνα καί ποτ’ ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ
μνήσῃ ἐμεῖ’, ὅτι μοι πρώτῃ ζωάγρι’ ὀφέλλεις.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“Ναυσικάα, θύγατερ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
οὕτω νῦν Ζεὺς θείη, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
οἴκαδέ τ’ ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι·
τῶ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῷ ὣς εὐχετοῴμην
αἰεὶ ἤματα πάντα· σὺ γάρ μ’ ἐβιώσαο, κούρη.”
ἦ ῥα, καὶ ἐς θρόνον ἷζε παρ’ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
οἱ δ’ ἤδη μοίρας τ’ ἔνεμον κερόωντό τε οἶνον.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

κῆρυξ δ’ ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν,
Δημόδοκον, λαοῖσι τετιμένον· εἷσε δ’ ἄρ’ αὐτὸν
μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
νώτου ἀποπροταμών, ἐπὶ δὲ πλεῖον ἐλέλειπτο,
ἀργιόδοντος ὑός, θαλερὴ δ’ ἦν ἀμφὶς ἀλοιφή·
“κῆρυξ, τῆ δή, τοῦτο πόρε κρέας, ὄφρα φάγῃσι,
Δημοδόκῳ, καί μιν προσπτύξομαι, ἀχνύμενός περ·
πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν ἀοιδοὶ
τιμῆς ἔμμοροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, οὕνεκ’ ἄρα σφέας
οἴμας Μοῦσ’ ἐδίδαξε, φίλησε δὲ φῦλον ἀοιδῶν.”
ὣς ἄρ’ ἔφη, κῆρυξ δὲ φέρων ἐν χερσὶν ἔθηκεν
ἥρῳ Δημοδόκῳ· ὁ δ’ ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
οἱ δ’ ἐπ’ ὀνείαθ’ ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“Δημόδοκ’, ἔξοχα δή σε βροτῶν αἰνίζομ’ ἁπάντων·
ἢ σέ γε Μοῦσ’ ἐδίδαξε, Διὸς πάϊς, ἢ σέ γ’ Ἀπόλλων·
λίην γὰρ κατὰ κόσμον Ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις,
ὅσσ’ ἔρξαν τ’ ἔπαθόν τε καὶ ὅσσ’ ἐμόγησαν Ἀχαιοί,
ὥς τέ που ἢ αὐτὸς παρεὼν ἢ ἄλλου ἀκούσας.
ἀλλ’ ἄγε δὴ μετάβηθι καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον
δουρατέου, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ,
ὅν ποτ’ ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε δῖος Ὀδυσσεὺς
ἀνδρῶν ἐμπλήσας, οἵ Ἴλιον ἐξαλάπαξαν.
αἴ κεν δή μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξῃς,
αὐτίκα καὶ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνθρώποισιν,
ὡς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὤπασε θέσπιν ἀοιδήν.”
ὣς φάθ’, ὁ δ’ ὁρμηθεὶς θεοῦ ἤρχετο, φαῖνε δ’ ἀοιδήν,
ἔνθεν ἑλών, ὡς οἱ μὲν ἐϋσσέλμων ἐπὶ νηῶν
βάντες ἀπέπλειον, πῦρ ἐν κλισίῃσι βαλόντες,
Ἀργεῖοι, τοὶ δ’ ἤδη ἀγακλυτὸν ἀμφ’ Ὀδυσῆα
εἵατ’ ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ κεκαλυμμένοι ἵππῳ·
αὐτοὶ γάρ μιν Τρῶες ἐς ἀκρόπολιν ἐρύσαντο.
ὣς ὁ μὲν ἑστήκει, τοὶ δ’ ἄκριτα πόλλ’ ἀγόρευον
ἥμενοι ἀμφ’ αὐτόν· τρίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλή,
ἠὲ διατμῆξαι κοῖλον δόρυ νηλέϊ χαλκῷ,
ἢ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ’ ἄκρης,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἢ ἐάαν μέγ’ ἄγαλμα θεῶν θελκτήριον εἶναι,
τῇ περ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι ἔμελλεν·
αἶσα γὰρ ἦν ἀπολέσθαι, ἐπὴν πόλις ἀμφικαλύψῃ
δουράτεον μέγαν ἵππον, ὅθ’ εἵατο πάντες ἄριστοι
Ἀργεῖοι Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
ἤειδεν δ’ ὡς ἄστυ διέπραθον υἷες Ἀχαιῶν
ἱππόθεν ἐκχύμενοι, κοῖλον λόχον ἐκπρολιπόντες.
ἄλλον δ’ ἄλλῃ ἄειδε πόλιν κεραϊζέμεν αἰπήν,
αὐτὰρ Ὀδυσσῆα προτὶ δώματα Δηϊφόβοιο
βήμεναι, ἠΰτ’ Ἄρηα, σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ.
κεῖθι δὴ αἰνότατον πόλεμον φάτο τολμήσαντα
νικῆσαι καὶ ἔπειτα διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.
ταῦτ’ ἄρ’ ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
τήκετο, δάκρυ δ’ ἔδευεν ὑπὸ βλεφάροισι παρειάς.
ὡς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα,
ὅς τε ἑῆς πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσῃσιν,
ἄστεϊ καὶ τεκέεσσιν ἀμύνων νηλεὲς ἦμαρ·
ἡ μὲν τὸν θνῄσκοντα καὶ ἀσπαίροντα ἰδοῦσα
ἀμφ’ αὐτῷ χυμένη λίγα κωκύει· οἱ δέ τ’ ὄπισθε
κόπτοντες δούρεσσι μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμους
εἴρερον εἰσανάγουσι, πόνον τ’ ἐχέμεν καὶ ὀϊζύν·
τῆς δ’ ἐλεεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσι παρειαί·
ὣς Ὀδυσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ’ ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν.
ἔνθ’ ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ’ ἠδ’ ἐνόησεν
ἥμενος ἄγχ’ αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν.
αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·
“κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Δημόδοκος δ’ ἤδη σχεθέτω φόρμιγγα λίγειαν·
οὐ γάρ πως πάντεσσι χαριζόμενος τάδ’ ἀείδει.
ἐξ οὗ δορπέομέν τε καὶ ὤρορε θεῖος ἀοιδός,
ἐκ τοῦδ’ οὔ πω παύσατ’ ὀϊζυροῖο γόοιο
ὁ ξεῖνος· μάλα πού μιν ἄχος φρένας ἀμφιβέβηκεν.
ἀλλ’ ἄγ’ ὁ μὲν σχεθέτω, ἵν’ ὁμῶς τερπώμεθα πάντες,
ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτω·
εἵνεκα γὰρ ξείνοιο τάδ’ αἰδοίοιο τέτυκται,
πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τὰ οἱ δίδομεν φιλέοντες.
ἀντὶ κασιγνήτου ξεῖνός θ’ ἱκέτης τε τέτυκται

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἀνέρι, ὅς τ’ ὀλίγον περ ἐπιψαύῃ πραπίδεσσι.
τῶ νῦν μηδὲ σὺ κεῦθε νοήμασι κερδαλέοισιν,
ὅττι κέ ς’ εἴρωμαι· φάσθαι δέ σε κάλλιόν ἐστιν.
εἴπ’ ὄνομ’, ὅττι σε κεῖθι κάλεον μήτηρ τε πατήρ τε,
ἄλλοι θ’ οἳ κατὰ ἄστυ καὶ οἳ περιναιετάουσιν.
οὐ μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμός ἐστ’ ἀνθρώπων,
οὐ κακὸς οὐδὲ μὲν ἐσθλός, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται,
ἀλλ’ ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεί κε τέκωσι, τοκῆες.
εἰπὲ δέ μοι γαῖάν τε τεὴν δῆμόν τε πόλιν τε,
ὄφρα σε τῇ πέμψωσι τιτυσκόμεναι φρεσὶ νῆες.
οὐ γὰρ Φαιήκεσσι κυβερνητῆρες ἔασιν,
οὐδέ τι πηδάλι’ ἐστί, τά τ’ ἄλλαι νῆες ἔχουσιν·
ἀλλ’ αὐταὶ ἴσασι νοήματα καὶ φρένας ἀνδρῶν,
καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πίονας ἀγροὺς
ἀνθρώπων καὶ λαῖτμα τάχισθ’ ἁλὸς ἐκπερόωσιν
ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμέναι· οὐδέ ποτέ σφιν
οὔτε τι πημανθῆναι ἔπι δέος οὔτ’ ἀπολέσθαι.
ἀλλὰ τόδ’ ὥς ποτε πατρὸς ἐγὼν εἰπόντος ἄκουσα
Ναυσιθόου, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων’ ἀγάσασθαι
ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἁπάντων·
φῆ ποτε Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα νῆα
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ’ ἧμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
ὣς ἀγόρευ’ ὁ γέρων· τὰ δέ κεν θεὸς ἢ τελέσειεν,
ἤ κ’ ἀτέλεστ’ εἴη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
ἀλλ’ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ὅππῃ ἀπεπλάγχθης τε καὶ ἅς τινας ἵκεο χώρας
ἀνθρώπων, αὐτούς τε πόλιάς τ’ ἐῢ ναιεταούσας,
ἠμὲν ὅσοι χαλεποί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι,
οἵ τε φιλόξεινοι καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής.
εἰπὲ δ’ ὅ τι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἔνδοθι θυμῷ
Ἀργείων Δαναῶν ἠδ’ Ἰλίου οἶτον ἀκούων.
τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεῦξαν, ἐπεκλώσαντο δ’ ὄλεθρον
ἀνθρώποις’, ἵνα ᾖσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή.
ἦ τίς τοι καὶ πηὸς ἀπέφθιτο Ἰλιόθι πρό,
ἐσθλὸς ἐών, γαμβρὸς ἢ πενθερός; οἵ τε μάλιστα
κήδιστοι τελέθουσι μεθ’ αἷμά τε καὶ γένος αὐτῶν.
ἦ τίς που καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδώς,

ἐσθλός; ἐπεὶ οὐ μέν τι κασιγνήτοιο χερείων
γίνεται, ὅς κεν ἑταῖρος ἐὼν πεπνυμένα εἰδῇ.”
Τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ἦ τοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
τοιοῦδ’, οἷος ὅδ’ ἐστί, θεοῖς’ ἐναλίγκιος αὐδήν.
οὐ γὰρ ἐγώ γέ τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι
ἢ ὅτ’ ἐϋφροσύνη μὲν ἔχῃ κάτα δῆμον ἅπαντα,
δαιτυμόνες δ’ ἀνὰ δώματ’ ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ
ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ’ ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
οἰνοχόος φορέῃσι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσι·
τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.
σοὶ δ’ ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο στονόεντα
εἴρεσθ’, ὄφρ’ ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω.
τί πρῶτόν τοι ἔπειτα, τί δ’ ὑστάτιον καταλέξω;
κήδε’ ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ Οὐρανίωνες.
νῦν δ’ ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
εἴδετ’, ἐγὼ δ’ ἂν ἔπειτα φυγὼν ὕπο νηλεὲς ἦμαρ
ὑμῖν ξεῖνος ἔω καὶ ἀπόπροθι δώματα ναίων.
εἴμ’ Ὀδυσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
ἀνθρώποισι μέλω, καί μευ κλέος οὐρανὸν ἵκει.
ναιετάω δ’ Ἰθάκην εὐδείελον· ἐν δ’ ὄρος αὐτῇ,
Νήριτον εἰνοσίφυλλον, ἀριπρεπές· ἀμφὶ δὲ νῆσοι
πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλῃσι,
Δουλίχιόν τε Σάμη τε καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος.
αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται
πρὸς ζόφον, αἱ δέ τ’ ἄνευθε πρὸς ἠῶ τ’ ἠέλιόν τε,
τρηχεῖ’, ἀλλ’ ἀγαθὴ κουροτρόφος· οὔ τι ἐγώ γε
ἧς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
ἦ μέν μ’ αὐτόθ’ ἔρυκε Καλυψώ, δῖα θεάων,
[ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·]
ὣς δ’ αὔτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
ἀλλ’ ἐμὸν οὔ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
ὡς οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος οὐδὲ τοκήων
γίνεται, εἴ περ καί τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον
γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπάνευθε τοκήων.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

εἰ δ’ ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ’ ἐνίσπω,
ὅν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντι.
Ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν,
Ἰσμάρῳ· ἔνθα δ’ ἐγὼ πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ’ αὐτούς.
ἐκ πόλιος δ’ ἀλόχους καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες
δασσάμεθ’, ὡς μή τίς μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
ἔνθ’ ἦ τοι μὲν ἐγὼ διερῷ ποδὶ φευγέμεν ἡμέας
ἠνώγεα, τοὶ δὲ μέγα νήπιοι οὐκ ἐπίθοντο.
ἔνθα δὲ πολλὸν μὲν μέθυ πίνετο, πολλὰ δὲ μῆλα
ἔσφαζον παρὰ θῖνα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
τόφρα δ’ ἄρ’ οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γεγώνευν,
οἵ σφιν γείτονες ἦσαν, ἅμα πλέονες καὶ ἀρείους,
ἤπειρον ναίοντες, ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ’ ἵππων
ἀνδράσι μάρνασθαι καὶ ὅθι χρὴ πεζὸν ἐόντα.
ἦλθον ἔπειθ’, ὅσα φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεται ὥρῃ,
ἠέριοι· τότε δή ῥα κακὴ Διὸς αἶσα παρέστη
ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἵν’ ἄλγεα πολλὰ πάθοιμεν.
στησάμενοι δ’ ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θοῇσι,
βάλλον δ’ ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
τόφρα δ’ ἀλεξόμενοι μένομεν πλέονάς περ ἐόντας·
ἦμος δ’ ἠέλιος μετενίσετο βουλυτόνδε,
καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες Ἀχαιούς.
ἓξ δ’ ἀφ’ ἑκάστης νηὸς ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
ὤλονθ’· οἱ δ’ ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε μόρον τε.
ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
οὐδ’ ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
πρίν τινα τῶν δειλῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον ἀῦσαι,
οἳ θάνον ἐν πεδίῳ Κικόνων ὕπο δῃωθέντες.
νηυσὶ δ’ ἐπῶρς’ ἄνεμον βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ’ οὐρανόθεν νύξ.
αἱ μὲν ἔπειτ’ ἐφέροντ’ ἐπικάρσιαι, ἱστία δέ σφιν
τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διέσχισεν ἲς ἀνέμοιο.
καὶ τὰ μὲν ἐς νῆας κάθεμεν, δείσαντες ὄλεθρον,
αὐτὰς δ’ ἐσσυμένως προερέσσαμεν ἤπειρόνδε.
ἔνθα δύω νύκτας δύο τ’ ἤματα συννεχὲς αἰεὶ

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

κείμεθ’, ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
ἀλλ’ ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ’ Ἠώς,
ἱστοὺς στησάμενοι ἀνά θ’ ἱστία λεύκ’ ἐρύσαντες
ἥμεθα· τὰς δ’ ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ’ ἴθυνον.
καί νύ κεν ἀσκηθὴς ἱκόμην ἐς πατρίδα γαῖαν,
ἀλλά με κῦμα ῥόος τε περιγνάμπτοντα Μάλειαν
καὶ βορέης ἀπέωσε, παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων.
ἔνθεν δ’ ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς’ ἀνέμοισι
πόντον ἐπ’ ἰχθυόεντα· ἀτὰρ δεκάτῃ ἐπέβημεν
γαίης Λωτοφάγων, οἵ τ’ ἄνθινον εἶδαρ ἔδουσιν.
ἔνθα δ’ ἐπ’ ἠπείρου βῆμεν καὶ ἀφυσσάμεθ’ ὕδωρ,
αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ’ ἐπασσάμεθ’ ἠδὲ ποτῆτος,
δὴ τότ’ ἐγὼν ἑτάρους προΐην πεύθεσθαι ἰόντας,
οἵ τινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες,
ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ’ ἅμ’ ὀπάσσας.
οἱ δ’ αἶψ’ οἰχόμενοι μίγεν ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν·
οὐδ’ ἄρα Λωτοφάγοι μήδονθ’ ἑτάροισιν ὄλεθρον
ἡμετέροις’, ἀλλά σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.
τῶν δ’ ὅς τις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπόν,
οὐκέτ’ ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν οὐδὲ νέεσθαι,
ἀλλ’ αὐτοῦ βούλοντο μετ’ ἀνδράσι Λωτοφάγοισι
λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν νόστου τε λαθέσθαι.
τοὺς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκῃ,
νηυσὶ δ’ ἐνὶ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἐρύσσας·
αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκειάων,
μή πώς τις λωτοῖο φαγὼν νόστοιο λάθηται.
οἱ δ’ αἶψ’ εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθῖζον,
ἑξῆς δ’ ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ.
Κυκλώπων δ’ ἐς γαῖαν ὑπερφιάλων ἀθεμίστων
ἱκόμεθ’, οἵ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν
οὔτε φυτεύουσιν χερσὶν φυτὸν οὔτ’ ἀρόωσιν,
ἀλλὰ τά γ’ ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
πυροὶ καὶ κριθαὶ ἠδ’ ἄμπελοι, αἵ τε φέρουσιν
οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
τοῖσιν δ’ οὔτ’ ἀγοραὶ βουληφόροι οὔτε θέμιστες,

ἀλλ’ οἵ γ’ ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
παίδων ἠδ’ ἀλόχων, οὐδ’ ἀλλήλων ἀλέγουσι.
νῆσος ἔπειτα λάχεια παρὲκ λιμένος τετάνυσται,
γαίης Κυκλώπων οὔτε σχεδὸν οὔτ’ ἀποτηλοῦ,
ὑλήεσς’· ἐν δ’ αἶγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν
ἄγριαι· οὐ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀπερύκει,
οὐδέ μιν εἰσοιχνεῦσι κυνηγέται, οἵ τε καθ’ ὕλην
ἄλγεα πάσχουσιν κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.
οὔτ’ ἄρα ποίμνῃσιν καταΐσχεται οὔτ’ ἀρότοισιν,
ἀλλ’ ἥ γ’ ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἤματα πάντα
ἀνδρῶν χηρεύει, βόσκει δέ τε μηκάδας αἶγας.
οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλτοπάρῃοι,
οὐδ’ ἄνδρες νηῶν ἔνι τέκτονες, οἵ κε κάμοιεν
νῆας ἐϋσσέλμους, αἵ κεν τελέοιεν ἕκαστα
ἄστε’ ἐπ’ ἀνθρώπων ἱκνεύμεναι, οἷά τε πολλὰ
ἄνδρες ἐπ’ ἀλλήλους νηυσὶν περόωσι θάλασσαν·
οἵ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐϋκτιμένην ἐκάμοντο.
οὐ μὲν γάρ τι κακή γε, φέροι δέ κεν ὥρια πάντα·
ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἁλὸς πολιοῖο παρ’ ὄχθας
ὑδρηλοὶ μαλακοί· μάλα κ’ ἄφθιτοι ἄμπελοι εἶεν·
ἐν δ’ ἄροσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήϊον αἰεὶ
εἰς ὥρας ἀμόῳεν, ἐπεὶ μάλα πῖαρ ὑπ’ οὖδας.
ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ἵν’ οὐ χρεὼ πείσματός ἐστιν,
οὔτ’ εὐνὰς βαλέειν οὔτε πρυμνήσι’ ἀνάψαι,
ἀλλ’ ἐπικέλσαντας μεῖναι χρόνον, εἰς ὅ κε ναυτέων
θυμὸς ἐποτρύνῃ καὶ ἐπιπνεύσωσιν ἀῆται.
αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,
κρήνη ὑπὸ σπείους· περὶ δ’ αἴγειροι πεφύασιν.
ἔνθα κατεπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευε
νύκτα δι’ ὀρφναίην, οὐδὲ προὐφαίνετ’ ἰδέσθαι·
ἀὴρ γὰρ περὶ νηυσὶ βαθεῖ’ ἦν, οὐδὲ σελήνη
οὐρανόθεν προὔφαινε, κατείχετο δὲ νεφέεσσιν.
ἔνθ’ οὔ τις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν,
οὔτ’ οὖν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα προτὶ χέρσον
εἰσίδομεν, πρὶν νῆας ἐϋσσέλμους ἐπικέλσαι.
κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ καθείλομεν ἱστία πάντα,
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἔνθα δ’ ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.
book 9.152 ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
book 9.153 νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεόμεσθα κατ’ αὐτήν.
book 9.154 ὦρσαν δὲ Νύμφαι, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
book 9.155 αἶγας ὀρεσκῴους, ἵνα δειπνήσειαν ἑταῖροι.
book 9.156 αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰγανέας δολιχαύλους
book 9.157 εἱλόμεθ’ ἐκ νηῶν, διὰ δὲ τρίχα κοσμηθέντες
book 9.158 βάλλομεν· αἶψα δὲ δῶκε θεὸς μενοεικέα θήρην.
book 9.159 νῆες μέν μοι ἕποντο δυώδεκα, ἐς δὲ ἑκάστην
book 9.160 ἐννέα λάγχανον αἶγες· ἐμοὶ δὲ δέκ’ ἔξελον οἴῳ.
book 9.161 ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
book 9.162 ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ’ ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
book 9.163 οὐ γάρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος ἐρυθρός,
book 9.164 ἀλλ’ ἐνέην· πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
book 9.165 ἠφύσαμεν Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἑλόντες.
book 9.166 Κυκλώπων δ’ ἐς γαῖαν ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντων,
book 9.167 καπνόν τ’ αὐτῶν τε φθογγὴν ὀΐων τε καὶ αἰγῶν.
book 9.168 ἦμος δ’ ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
book 9.169 δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
book 9.170 ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
book 9.171 καὶ τότ’ ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον·
book 9.172 ‘ἄλλοι μὲν νῦν μίμνετ’, ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι·
book 9.173 αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηΐ τ’ ἐμῇ καὶ ἐμοῖς’ ἑτάροισιν
book 9.174 ἐλθὼν τῶνδ’ ἀνδρῶν πειρήσομαι, οἵ τινές εἰσιν,
book 9.175 ἤ ῥ’ οἵ γ’ ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι,
book 9.176 ἦε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής.‘
book 9.177 ὣς εἰπὼν ἀνὰ νηὸς ἔβην, ἐκέλευσα δ’ ἑταίρους
book 9.178 αὐτούς τ’ ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
book 9.179 οἱ δ’ αἶψ’ εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθῖζον,
book 9.180 ἑξῆς δ’ ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
book 9.181 ἀλλ’ ὅτε δὴ τὸν χῶρον ἀφικόμεθ’ ἐγγὺς ἐόντα,
book 9.182 ἔνθα δ’ ἐπ’ ἐσχατιῇ σπέος εἴδομεν ἄγχι θαλάσσης,
book 9.183 ὑψηλόν, δάφνῃσι κατηρεφές· ἔνθα δὲ πολλὰ
book 9.184 μῆλ’, ὄϊές τε καὶ αἶγες, ἰαύεσκον· περὶ δ’ αὐλὴ
book 9.185 ὑψηλὴ δέδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισι
book 9.186 μακρῇσίν τε πίτυσσιν ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.
book 9.187 ἔνθα δ’ ἀνὴρ ἐνίαυε πελώριος, ὅς ῥα τὰ μῆλα
book 9.188 οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδὲ μετ’ ἄλλους
book 9.189

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

πωλεῖτ’, ἀλλ’ ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ᾔδη.
book 9.190 καὶ γὰρ θαῦμ’ ἐτέτυκτο πελώριον, οὐδὲ ἐῴκει
book 9.191 ἀνδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
book 9.192 ὑψηλῶν ὀρέων, ὅ τε φαίνεται οἶον ἀπ’ ἄλλων.
book 9.193 δὴ τότε τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
book 9.194 αὐτοῦ πὰρ νηΐ τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι·
book 9.195 αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἑτάρων δυοκαίδεκ’ ἀρίστους
book 9.196 βῆν· ἀτὰρ αἴγεον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο,
book 9.197 ἡδέος, ὅν μοι δῶκε Μάρων, Εὐάνθεος υἱός,
book 9.198 ἱρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει,
book 9.199 οὕνεκά μιν σὺν παιδὶ περισχόμεθ’ ἠδὲ γυναικὶ
book 9.200 ἁζόμενοι· ᾤκει γὰρ ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι
book 9.201 Φοίβου Ἀπόλλωνος. ὁ δέ μοι πόρεν ἀγλαὰ δῶρα·
book 9.202 χρυσοῦ μέν μοι δῶκ’ εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα,
book 9.203 δῶκε δέ μοι κρητῆρα πανάργυρον, αὐτὰρ ἔπειτα
book 9.204 οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν ἀφύσσας,
book 9.205 ἡδὺν ἀκηράσιον, θεῖον ποτόν· οὐδέ τις αὐτὸν
book 9.206 ἠείδη δμώων οὐδ’ ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ,
book 9.207 ἀλλ’ αὐτὸς ἄλοχός τε φίλη ταμίη τε μί’ οἴη.
book 9.208 τὸν δ’ ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἐρυθρόν,
book 9.209 ἓν δέπας ἐμπλήσας ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα
book 9.210 χεῦ’, ὀδμὴ δ’ ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει,
book 9.211 θεσπεσίη· τότ’ ἂν οὔ τοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
book 9.212 τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ καὶ ᾖα
book 9.213 κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι ὀΐσατο θυμὸς ἀγήνωρ
book 9.214 ἄνδρ’ ἐπελεύσεσθαι μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν,
book 9.215 ἄγριον, οὔτε δίκας εὖ εἰδότα οὔτε θέμιστας.
book 9.216 καρπαλίμως δ’ εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ’, οὐδέ μιν ἔνδον
book 9.217 εὕρομεν, ἀλλ’ ἐνόμευε νομὸν κάτα πίονα μῆλα.
book 9.218 ἐλθόντες δ’ εἰς ἄντρον ἐθηεύμεσθα ἕκαστα·
book 9.219 ταρσοὶ μὲν τυρῶν βρῖθον στείνοντο δὲ σηκοὶ
book 9.220 ἀρνῶν ἠδ’ ἐρίφων· διακεκριμέναι δὲ ἕκασται
book 9.221 ἔρχατο, χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέτασσαι,
book 9.222 χωρὶς δ’ αὖθ’ ἕρσαι· ναῖον δ’ ὀρῷ ἄγγεα πάντα,
book 9.223 γαυλοί τε σκαφίδες τε, τετυγμένα, τοῖς’ ἐνάμελγεν.
book 9.224 ἔνθ’ ἐμὲ μὲν πρώτισθ’ ἕταροι λίσσοντ’ ἐπέεσσι
book 9.225 τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν, αὐτὰρ ἔπειτα
book 9.226 καρπαλίμως ἐπὶ νῆα θοὴν ἐρίφους τε καὶ ἄρνας
book 9.227

σηκῶν ἐξελάσαντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
ἀλλ’ ἐγὼ οὐ πιθόμην, —ἦ τ’ ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν, —
ὄφρ’ αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη.
οὐδ’ ἄρ’ ἔμελλ’ ἑτάροισι φανεὶς ἐρατεινὸς ἔσεσθαι.
ἔνθα δὲ πῦρ κήαντες ἐθύσαμεν ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν, μένομέν τέ μιν ἔνδον
ἥμενοι, εἷος ἐπῆλθε νέμων. φέρε δ’ ὄβριμον ἄχθος
ὕλης ἀζαλέης, ἵνα οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
ἔντοσθεν δ’ ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν·
ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ’ ἐς μυχὸν ἄντρου.
αὐτὰρ ὅ γ’ εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα,
πάντα μάλ’, ὅσς’ ἤμελγε, τὰ δ’ ἄρσενα λεῖπε θύρηφιν,
ἀρνειούς τε τράγους τε, βαθείης ἔντοθεν αὐλῆς.
αὐτὰρ ἔπειτ’ ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψός’ ἀείρας,
ὄβριμον· οὐκ ἂν τόν γε δύω καὶ εἴκος’ ἅμαξαι
ἐσθλαὶ τετράκυκλοι ἀπ’ οὔδεος ὀχλίσσειαν·
τόσσην ἠλίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρῃσιν.
ἑζόμενος δ’ ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ’ ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
αὐτίκα δ’ ἥμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος
πλεκτοῖς’ ἐν ταλάροισιν ἀμησάμενος κατέθηκεν,
ἥμισυ δ’ αὖτ’ ἔστησεν ἐν ἄγγεσιν, ὄφρα οἱ εἴη
πίνειν αἰνυμένῳ καί οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε καὶ εἴσιδεν, εἴρετο δ’ ἥμεας·
‘ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ’ ὑγρὰ κέλευθα;
ἤ τι κατὰ πρῆξιν ἦ μαψιδίως ἀλάλησθε
οἷά τε ληϊστῆρες ὑπεὶρ ἅλα, τοί τ’ ἀλόωνται
ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;‘
ὣς ἔφαθ’, ἡμῖν δ’ αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
δεισάντων φθόγγον τε βαρὺν αὐτόν τε πέλωρον.
ἀλλὰ καὶ ὣς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
‘ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες Ἀχαιοὶ
παντοίοις’ ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
οἴκαδε ἱέμενοι, ἄλλην ὁδὸν ἄλλα κέλευθα
ἤλθομεν· οὕτω που Ζεὺς ἤθελε μητίσασθαι.
λαοὶ δ’ Ἀτρεΐδεω Ἀγαμέμνονος εὐχόμεθ’ εἶναι,
τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουράνιον κλέος ἐστί·

τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν καὶ ἀπώλεσε λαοὺς
πολλούς. ἡμεῖς δ᾽ αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
ἱκόμεθ᾽, εἴ τι πόροις ξεινήϊον ἠὲ καὶ ἄλλως
δοίης δωτίνην, ἥ τε ξείνων θέμις ἐστίν.
ἀλλ᾽ αἰδεῖο, φέριστε, θεούς· ἱκέται δέ τοί εἰμεν.
Ζεὺς δ᾽ ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε,
ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ᾽ αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.‘
ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ᾽ αὐτίκ᾽ ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
‘νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν᾽, ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
ὅς με θεοὺς κέλεαι ἢ δειδίμεν ἢ ἀλέασθαι.
οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν
οὐδὲ θεῶν μακάρων, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰμεν·
οὐδ᾽ ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος πεφιδοίμην
οὔτε σεῦ οὔθ᾽ ἑτάρων, εἰ μὴ θυμός με κελεύοι.
ἀλλά μοι εἴφ᾽, ὅπῃ ἔσχες ἰὼν εὐεργέα νῆα,
ἤ που ἐπ᾽ ἐσχατιῆς ἦ καὶ σχεδόν, ὄφρα δαείω.‘
ὣς φάτο πειράζων, ἐμὲ δ᾽ οὐ λάθεν εἰδότα πολλά,
ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην δολίοις᾽ ἐπέεσσι·
‘νέα μέν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
ἄκρῃ προσπελάσας· ἄνεμος δ᾽ ἐκ πόντου ἔνεικεν·
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.‘
ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ᾽ οὐδὲν ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ,
ἀλλ᾽ ὅ γ᾽ ἀναΐξας ἑτάροις᾽ ἐπὶ χεῖρας ἴαλλε,
σὺν δὲ δύω μάρψας ὥς τε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
κόπτ᾽· ἐκ δ᾽ ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
τοὺς δὲ διὰ μελεϊστὶ ταμὼν ὁπλίσσατο δόρπον·
ἤσθιε δ᾽ ὥς τε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ᾽ ἀπέλειπεν,
ἔγκατά τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόεντα.
ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεσχέθομεν Διὶ χεῖρας,
σχέτλια ἔργ᾽ ὁρόωντες· ἀμηχανίη δ᾽ ἔχε θυμόν.
αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδὺν
ἀνδρόμεα κρέ᾽ ἔδων καὶ ἐπ᾽ ἄκρητον γάλα πίνων,
κεῖτ᾽ ἔντοσθ᾽ ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων.
τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμὸν
ἄσσον ἰών, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
οὐτάμεναι πρὸς στῆθος, ὅθι φρένες ἧπαρ ἔχουσι,
χείρ᾽ ἐπιμασσάμενος· ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυκεν.

αὐτοῦ γάρ κε καὶ ἄμμες ἀπωλόμεθ’ αἰπὺν ὄλεθρον·
οὐ γάρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλάων
χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον, ὃν προσέθηκεν.
ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.
ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε καὶ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ’ ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
σὺν δ’ ὅ γε δὴ αὖτε δύω μάρψας ὁπλίσσατο δεῖπνον.
δειπνήσας δ’ ἄντρου ἐξήλασε πίονα μῆλα,
ῥηϊδίως ἀφελὼν θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
ἂψ ἐπέθηχ’, ὡς εἴ τε φαρέτρῃ πῶμ’ ἐπιθείη.
πολλῇ δὲ ῥοίζῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα
Κύκλωψ· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ βυσσοδομεύων,
εἴ πως τεισαίμην, δοίη δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ,
χλωρὸν ἐλαΐνεον· τὸ μὲν ἔκταμεν, ὄφρα φοροίη
αὐανθέν. τὸ μὲν ἄμμες ἐΐσκομεν εἰσορόωντες
ὅσσον θ’ ἱστὸν νηὸς ἐεικοσόροιο μελαίνης,
φορτίδος εὐρείης, ἥ τ’ ἐκπεράᾳ μέγα λαῖτμα·
τόσσον ἔην μῆκος, τόσσον πάχος εἰσοράασθαι.
τοῦ μὲν ὅσον τ’ ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παραστὰς
καὶ παρέθηχ’ ἑτάροισιν, ἀποξῦναι δ’ ἐκέλευσα·
οἱ δ’ ὁμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δ’ ἐθόωσα παραστὰς
ἄκρον, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ κηλέῳ.
καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
ἥ ῥα κατὰ σπείους κέχυτο μεγάλ’ ἤλιθα πολλή·
αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κλήρῳ πεπαλέσθαι ἄνωγον,
ὅς τις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν ἀείρας
τρῖψαι ἐν ὀφθαλμῷ, ὅτε τὸν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
οἱ δ’ ἔλαχον, τοὺς ἄν κε καὶ ἤθελον αὐτὸς ἑλέσθαι,
τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην.
ἑσπέριος δ’ ἦλθεν καλλίτριχα μῆλα νομεύων·
αὐτίκα δ’ εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα,
πάντα μάλ’, οὐδέ τι λεῖπε βαθείης ἔντοθεν αὐλῆς,
ἤ τι ὀϊσάμενος, ἢ καὶ θεὸς ὣς ἐκέλευσεν.
αὐτὰρ ἔπειτ’ ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ’ ἀείρας·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἑζόμενος δ’ ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ’ ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
σὺν δ’ ὅ γε δὴ αὖτε δύω μάρψας ὁπλίσσατο δόρπον.
καὶ τότ’ ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παραστάς,
κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο·
‘Κύκλωψ, τῆ, πίε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα,
ὄφρ’ εἰδῇς, οἷόν τι ποτὸν τόδε νηῦς ἐκεκεύθει
ἡμετέρη· σοὶ δ’ αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ’ ἐλεήσας
οἴκαδε πέμψειας· σὺ δὲ μαίνεαι οὐκέτ’ ἀνεκτῶς.
σχέτλιε, πῶς κέν τίς σε καὶ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
ἀνθρώπων πολέων; ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας.‘
ὣς ἐφάμην, ὁ δὲ δέκτο καὶ ἔκπιεν· ἥσατο δ’ αἰνῶς
ἡδὺ ποτὸν πίνων καί μ’ ᾔτεε δεύτερον αὖτις·
‘δός μοι ἔτι πρόφρων καί μοι τεὸν οὔνομα εἰπὲ
αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον, ᾧ κε σὺ χαίρῃς.
καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα
οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει·
ἀλλὰ τόδ’ ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀπορρώξ.‘
ὣς ἔφατ’· αὐτάρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἴθοπα οἶνον·
τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ’ ἔκπιεν ἀφραδίῃσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἤλυθεν οἶνος,
καὶ τότε δή μιν ἔπεσσι προσηύδων μειλιχίοισι·
‘Κύκλωψ, εἰρωτᾷς μ’ ὄνομα κλυτόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι
ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥς περ ὑπέστης.
Οὖτις ἐμοί γ’ ὄνομα· Οὖτιν δέ με κικλήσκουσι
μήτηρ ἠδὲ πατὴρ ἠδ’ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.‘
ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ’ αὐτίκ’ ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
‘Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς’ ἑτάροισι,
τοὺς δ’ ἄλλους πρόσθεν· τὸ δέ τοι ξεινήϊον ἔσται.‘
ἦ, καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος, αὐτὰρ ἔπειτα
κεῖτ’ ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα, κὰδ δέ μιν ὕπνος
ᾕρει πανδαμάτωρ· φάρυγος δ’ ἐξέσσυτο οἶνος
ψωμοί τ’ ἀνδρόμεοι· ὁ δ’ ἐρεύγετο οἰνοβαρείων.
καὶ τότ’ ἐγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλῆς,
εἷος θερμαίνοιτο· ἔπεσσι δὲ πάντας ἑταίρους
θάρσυνον, μή τίς μοι ὑποδδείσας ἀναδύῃ.
ἀλλ’ ὅτε δὴ τάχ’ ὁ μοχλὸς ἐλάϊνος ἐν πυρὶ μέλλεν

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἅψασθαι, χλωρός περ ἐών, διεφαίνετο δ’ αἰνῶς,
book 9.380 καὶ τότ’ ἐγὼν ἆσσον φέρον ἐκ πυρός, ἀμφὶ δ’ ἑταῖροι
book 9.381 ἵσταντ’· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων.
book 9.382 οἱ μὲν μοχλὸν ἑλόντες ἐλάϊνον, ὀξὺν ἐπ’ ἄκρῳ,
book 9.383 ὀφθαλμῷ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ’ ἐφύπερθεν ἐρεισθεὶς
book 9.384 δίνεον, ὡς ὅτε τις τρυπᾷ δόρυ νήϊον ἀνὴρ
book 9.385 τρυπάνῳ, οἱ δέ τ’ ἔνερθεν ὑποσσείουσιν ἱμάντι
book 9.386 ἁψάμενοι ἑκάτερθε, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεί·
book 9.387 ὣς τοῦ ἐν ὀφθαλμῷ πυριήκεα μοχλὸν ἑλόντες
book 9.388 δινέομεν, τὸν δ’ αἷμα περίρρεε θερμὸν ἐόντα.
book 9.389 πάντα δέ οἱ βλέφαρ’ ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὗσεν ἀϋτμὴ
book 9.390 γλήνης καιομένης· σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι.
book 9.391 ὡς δ’ ὅτ’ ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἠὲ σκέπαρνον
book 9.392 εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτῃ μεγάλα ἰάχοντα
book 9.393 φαρμάσσων· τὸ γὰρ αὖτε σιδήρου γε κράτος ἐστίν·
book 9.394 ὣς τοῦ σίζ’ ὀφθαλμὸς ἐλαϊνέῳ περὶ μοχλῷ.
book 9.395 σμερδαλέον δὲ μέγ’ ᾤμωξεν, περὶ δ’ ἴαχε πέτρη,
book 9.396 ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ’. αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
book 9.397 ἐξέρυς’ ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον αἵματι πολλῷ.
book 9.398 τὸν μὲν ἔπειτ’ ἔρριψεν ἀπὸ ἕο χερσὶν ἀλύων,
book 9.399 αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ’ ἤπυεν, οἵ ῥά μιν ἀμφὶς
book 9.400 ᾤκεον ἐν σπήεσσι δι’ ἄκριας ἠνεμοέσσας.
book 9.401 οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος,
book 9.402 ἱστάμενοι δ’ εἴροντο περὶ σπέος, ὅττι ἑ κήδοι·
book 9.403 ‘τίπτε τόσον, Πολύφημ’, ἀρημένος ὧδ’ ἐβόησας
book 9.404 νύκτα δι’ ἀμβροσίην καὶ ἀΰπνους ἄμμε τίθησθα;
book 9.405 ἦ μή τίς σευ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει;
book 9.406 ἦ μή τίς ς’ αὐτὸν κτείνει δόλῳ ἠὲ βίηφι;‘
book 9.407 τοὺς δ’ αὖτ’ ἐξ ἄντρου προσέφη κρατερὸς Πολύφημος·
book 9.408 ‘ὦ φίλοι, Οὖτίς με κτείνει δόλῳ οὐδὲ βίηφιν.‘
book 9.409 οἱ δ’ ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ’ ἀγόρευον·
book 9.410 ‘εἰ μὲν δὴ μή τίς σε βιάζεται οἶον ἐόντα,
book 9.411 νοῦσόν γ’ οὔ πως ἔστι Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι,
book 9.412 ἀλλὰ σύ γ’ εὔχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.‘
book 9.413 ὣς ἄρ’ ἔφαν ἀπιόντες, ἐμὸν δ’ ἐγέλασσε φίλον κῆρ,
book 9.414 ὡς ὄνομ’ ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μῆτις ἀμύμων.
book 9.415 Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ὠδίνων ὀδύνῃσι,
book 9.416 χερσὶ ψηλαφόων, ἀπὸ μὲν λίθον εἷλε θυράων,
book 9.417

αὐτὸς δ’ εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο χεῖρε πετάσσας,
εἴ τινά που μετ’ ὄεσσι λάβοι στείχοντα θύραζε·
οὕτω γάρ πού μ’ ἤλπετ’ ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον, ὅπως ὄχ’ ἄριστα γένοιτο,
εἴ τιν’ ἑταίροισιν θανάτου λύσιν ἠδ’ ἐμοὶ αὐτῷ
εὑροίμην· πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὕφαινον,
ὥς τε περὶ ψυχῆς· μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
ἄρσενες οἴιες ἦσαν ἐΰτρεφέες δασύμαλλοι,
καλοί τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχοντες·
τοὺς ἀκέων συνέεργον ἐϋστρεφέεσσι λύγοισι,
τῇς’ ἔπι Κύκλωψ εὗδε πέλωρ, ἀθεμίστια εἰδώς,
σύντρεις αἰνύμενος· ὁ μὲν ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκε,
τὼ δ’ ἑτέρω ἑκάτερθεν ἴτην σώοντες ἑταίρους.
τρεῖς δὲ ἕκαστον φῶτ’ ὄϊες φέρον· αὐτὰρ ἐγώ γε, —
ἀρνειὸς γὰρ ἔην μήλων ὄχ’ ἄριστος ἁπάντων, —
τοῦ κατὰ νῶτα λαβών, λασίην ὑπὸ γαστέρ’ ἐλυσθεὶς
κείμην· αὐτὰρ χερσὶν ἀώτου θεσπεσίοιο
νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμην τετληότι θυμῷ.
ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.
ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
καὶ τότ’ ἔπειτα νομόνδ’ ἐξέσσυτο ἄρσενα μῆλα,
θήλειαι δὲ μέμηκον ἀνήμελκτοι περὶ σηκούς·
οὔθατα γὰρ σφαραγεῦντο. ἄναξ δ’ ὀδύνῃσι κακῇσι
τειρόμενος πάντων ὀΐων ἐπεμαίετο νῶτα
ὀρθῶν ἑσταότων· τὸ δὲ νήπιος οὐκ ἐνόησεν,
ὥς οἱ ὑπ’ εἰροπόκων ὀΐων στέρνοισι δέδεντο.
ὕστατος ἀρνειὸς μήλων ἔστειχε θύραζε,
λάχνῳ στεινόμενος καὶ ἐμοὶ πυκινὰ φρονέοντι.
τὸν δ’ ἐπιμασσάμενος προσέφη κρατερὸς Πολύφημος·
‘κριὲ πέπον, τί μοι ὧδε διὰ σπέος ἔσσυο μήλων
ὕστατος; οὔ τι πάρος γε λελειμμένος ἔρχεαι οἰῶν,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμεαι τέρεν’ ἄνθεα ποίης
μακρὰ βιβάς, πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις,
πρῶτος δὲ σταθμόνδε λιλαίεαι ἀπονέεσθαι
ἑσπέριος, νῦν αὖτε πανύστατος. ἦ σύ γ’ ἄνακτος
ὀφθαλμὸν ποθέεις; τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσε
σὺν λυγροῖς’ ἑτάροισι, δαμασσάμενος φρένας οἴνῳ,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

Οὖτις, ὃν οὔ πώ φημι πεφυγμένον ἔμμεν ὄλεθρον.
εἰ δὴ ὁμοφρονέοις ποτιφωνήεις τε γένοιο
εἰπεῖν, ὅππῃ κεῖνος ἐμὸν μένος ἠλασκάζει·
τῶ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλῃ
θεινομένου ῥαίοιτο πρὸς οὔδεϊ, κὰδ δέ τ᾽ ἐμὸν κῆρ
λωφήσειε κακῶν, τά μοι οὐτιδανὸς πόρεν Οὖτις.‘
ὣς εἰπὼν τὸν κριὸν ἀπὸ ἕο πέμπε θύραζε.
ἐλθόντες δ᾽ ἠβαιὸν ἀπὸ σπείους τε καὶ αὐλῆς
πρῶτος ὑπ᾽ ἀρνειοῦ λυόμην, ὑπέλυσα δ᾽ ἑταίρους.
καρπαλίμως δὲ τὰ μῆλα ταναύποδα, πίονα δημῷ,
πολλὰ περιτροπέοντες ἐλαύνομεν, ὄφρ᾽ ἐπὶ νῆα
ἱκόμεθ᾽· ἀσπάσιοι δὲ φίλοις᾽ ἑτάροισι φάνημεν,
οἳ φύγομεν θάνατον· τοὺς δὲ στενάχοντο γοῶντες.
ἀλλ᾽ ἐγὼ οὐκ εἴων, ἀνὰ δ᾽ ὀφρύσι νεῦον ἑκάστῳ,
κλαίειν· ἀλλ᾽ ἐκέλευσα θοῶς καλλίτριχα μῆλα
πόλλ᾽ ἐν νηῒ βαλόντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ.
οἱ δ᾽ αἶψ᾽ εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῗσι καθῖζον·
ἑξῆς δ᾽ ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ᾽ ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
καὶ τότ᾽ ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων κερτομίοισι·
‘Κύκλωψ, οὐκ ἄρ᾽ ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους
ἔδμεναι ἐν σπῇϊ γλαφυρῷ κρατερῆφι βίηφι.
καὶ λίην σέ γ᾽ ἔμελλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,
σχέτλι᾽, ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἅζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ
ἐσθέμεναι· τῶ σε Ζεὺς τείσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.‘
ὣς ἐφάμην, ὁ δ᾽ ἔπειτα χολώσατο κηρόθι μᾶλλον·
ἧκε δ᾽ ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο,
κὰδ δ᾽ ἔβαλε προπάροιθε νεὸς κυανοπρῴροιο
[τυτθόν, ἐδεύησεν δ᾽ οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.]
ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·
τὴν δ᾽ ἂψ ἤπειρόνδε παλιρρόθιον φέρε κῦμα,
πλημυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ χείρεσσι λαβὼν περιμήκεα κοντὸν
ὦσα παρέξ· ἑτάροισι δ᾽ ἐποτρύνας ἐκέλευσα
[ἐμβαλέειν κώπης᾽, ἵν᾽ ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν,]
κρατὶ καταννεύων· οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον.
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ δὶς τόσσον ἅλα πρήσσοντες ἀπῆμεν,
καὶ τότε δὴ Κύκλωπα προσηύδων· ἀμφὶ δ᾽ ἑταῖροι

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

μειλιχίοις’ ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·
‘σχέτλιε, τίπτ’ ἐθέλεις ἐρεθιζέμεν ἄγριον ἄνδρα;
ὃς καὶ νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος ἤγαγε νῆα
αὖτις ἐς ἤπειρον, καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ’ ὀλέσθαι.
εἰ δὲ φθεγξαμένου τευ ἢ αὐδήσαντος ἄκουσε,
σύν κεν ἄραξ’ ἡμέων κεφαλὰς καὶ νήϊα δοῦρα
μαρμάρῳ ὀκριόεντι βαλών· τόσσον γὰρ ἵησιν.‘
ὣς φάσαν, ἀλλ’ οὐ πεῖθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμόν,
ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην κεκοτηότι θυμῷ·
‘Κύκλωψ, αἴ κέν τίς σε καταθνητῶν ἀνθρώπων
ὀφθαλμοῦ εἴρηται ἀεικελίην ἀλαωτύν,
φάσθαι Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι,
υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί’ ἔχοντα.‘
ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ’ οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ·
‘ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ’ ἱκάνει.
ἔσκε τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐκέκαστο
καὶ μαντευόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσσιν·
ὅς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἁμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.
ἀλλ’ αἰεί τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην
ἐνθάδ’ ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν·
νῦν δέ μ’ ἐὼν ὀλίγος τε καὶ οὐτιδανὸς καὶ ἄκικυς
ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεί μ’ ἐδαμάσσατο οἴνῳ.
ἀλλ’ ἄγε δεῦρ’, Ὀδυσεῦ, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω,
πομπήν τ’ ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν ἐννοσίγαιον·
τοῦ γὰρ ἐγὼ πάϊς εἰμί, πατὴρ δ’ ἐμὸς εὔχεται εἶναι.
αὐτὸς δ’, αἴ κ’ ἐθέλῃς’, ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος
οὔτε θεῶν μακάρων οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.‘
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
‘αἲ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην
εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω,
ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ’ ἰήσεται οὐδ’ ἐνοσίχθων.‘
ὣς ἐφάμην, ὁ δ’ ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
εὔχετο, χεῖρ’ ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα·
‘κλῦθι, Ποσείδαον γαιήοχε κυανοχαῖτα·
εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δ’ ἐμὸς εὔχεαι εἶναι,
δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον οἴκαδ’ ἱκέσθαι,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

[υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί’ ἔχοντα.]
book 9.532 ἀλλ’ εἴ οἱ μοῖρ’ ἐστὶ φίλους τ’ ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
book 9.533 οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
book 9.534 ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους,
book 9.535 νηὸς ἐπ’ ἀλλοτρίης, εὕροι δ’ ἐν πήματα οἴκῳ.‘
book 9.536 ὣς ἔφατ’ εὐχόμενος, τοῦ δ’ ἔκλυε κυανοχαίτης.
book 9.537 αὐτὰρ ὅ γ’ ἐξαῦτις πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας
book 9.538 ἧκ’ ἐπιδινήσας, ἐπέρεισε δὲ ἶν’ ἀπέλεθρον·
book 9.539 κὰδ δ’ ἔβαλεν μετόπισθε νεὸς κυανοπρῴροιο
book 9.540 τυτθόν, ἐδεύησεν δ’ οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.
book 9.541 ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·
book 9.542 τὴν δὲ πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
book 9.543 ἀλλ’ ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ’, ἔνθα περ ἄλλαι
book 9.544 νῆες ἐΰσσελμοι μένον ἁθρόαι, ἀμφὶ δ’ ἑταῖροι
book 9.545 εἵατ’ ὀδυρόμενοι, ἡμέας ποτιδέγμενοι αἰεί,
book 9.546 νῆα μὲν ἔνθ’ ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
book 9.547 [ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.]
book 9.548 μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
book 9.549 δασσάμεθ’, ὡς μή τίς μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
book 9.550 ἀρνειὸν δ’ ἐμοὶ οἴῳ ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
book 9.551 μήλων δαιομένων δόσαν ἔξοχα· τὸν δ’ ἐπὶ θινὶ
book 9.552 Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
book 9.553 ῥέξας μηρί’ ἔκαιον· ὁ δ’ οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
book 9.554 ἀλλ’ ὅ γε μερμήριζεν, ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι
book 9.555 νῆες ἐΰσσελμοι καὶ ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι.
book 9.556 ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
book 9.557 ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ’ ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
book 9.558 ἦμος δ’ ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
book 9.559 δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
book 9.560 ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
book 9.561 δὴ τότ’ ἐγὼν ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
book 9.562 αὐτούς τ’ ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
book 9.563 οἱ δ’ αἶψ’ εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῗσι καθῖζον,
book 9.564 ἑξῆς δ’ ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
book 9.565 ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
book 9.566 ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
book 10.1 Αἰολίην δ’ ἐς νῆσον ἀφικόμεθ’· ἔνθα δ’ ἔναιεν
book 10.2 Αἴολος Ἱπποτάδης, φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι,
book 10.3

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

πλωτῇ ἐνὶ νήσῳ· πᾶσαν δέ τέ μιν πέρι τεῖχος
χάλκεον ἄρρηκτον, λισσὴ δ’ ἀναδέδρομε πέτρη.
τοῦ καὶ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ’ υἱέες ἡβώοντες.
ἔνθ’ ὅ γε θυγατέρας πόρεν υἱάσιν εἶναι ἀκοίτις.
οἱ δ’ αἰεὶ παρὰ πατρὶ φίλῳ καὶ μητέρι κεδνῇ
δαίνυνται· παρὰ δέ σφιν ὀνείατα μυρία κεῖται,
κνισῆεν δέ τε δῶμα περιστεναχίζεται αὐλῇ,
ἤματα· νύκτας δ’ αὖτε παρ’ αἰδοίῃς’ ἀλόχοισιν
εὕδους’ ἔν τε τάπησι καὶ ἐν τρητοῖσι λέχεσσι.
καὶ μὲν τῶν ἱκόμεσθα πόλιν καὶ δώματα καλά.
μῆνα δὲ πάντα φίλει με καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα,
Ἴλιον Ἀργείων τε νέας καὶ νόστον Ἀχαιῶν·
καὶ μὲν ἐγὼ τῷ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
ἀλλ’ ὅτε δὴ καὶ ἐγὼν ὁδὸν ᾔτεον ἠδ’ ἐκέλευον
πεμπέμεν, οὐδέ τι κεῖνος ἀνήνατο, τεῦχε δὲ πομπήν.
δῶκε δέ μ’ ἐκδείρας ἀσκὸν βοὸς ἐννεώροιο,
ἔνθα δὲ βυκτάων ἀνέμων κατέδησε κέλευθα·
κεῖνον γὰρ ταμίην ἀνέμων ποίησε Κρονίων,
ἠμὲν παυέμεναι ἠδ’ ὀρνύμεν, ὅν κ’ ἐθέλῃσι.
νηῒ δ’ ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδει μέρμιθι φαεινῇ
ἀργυρέῃ, ἵνα μή τι παραπνεύσει’ ὀλίγον περ·
αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν ζεφύρου προέηκεν ἀῆναι,
ὄφρα φέροι νῆάς τε καὶ αὐτούς· οὐδ’ ἄρ’ ἔμελλεν
ἐκτελέειν· αὐτῶν γὰρ ἀπωλόμεθ’ ἀφραδίῃσιν.
ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ,
τῇ δεκάτῃ δ’ ἤδη ἀνεφαίνετο πατρὶς ἄρουρα,
καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντας.
ἔνθ’ ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπέλλαβε κεκμηῶτα·
αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμων, οὐδέ τῳ ἄλλῳ
δῶχ’ ἑτάρων, ἵνα θᾶσσον ἱκοίμεθα πατρίδα γαῖαν·
οἱ δ’ ἕταροι ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον
καί μ’ ἔφασαν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον οἴκαδ’ ἄγεσθαι,
δῶρα παρ’ Αἰόλοο μεγαλήτορος Ἱπποτάδαο.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
‘ὢ πόποι, ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιός ἐστιν
ἀνθρώποις’, ὅτεών κε πόλιν καὶ γαῖαν ἵκηται.
πολλὰ μὲν ἐκ Τροίης ἄγεται κειμήλια καλὰ

ληΐδος· ἡμεῖς δ’ αὖτε ὁμὴν ὁδὸν ἐκτελέσαντες
οἴκαδε νισόμεθα κενεὰς σὺν χεῖρας ἔχοντες.
καὶ νῦν οἱ τά γε δῶκε χαριζόμενος φιλότητι
Αἴολος. ἀλλ’ ἄγε θᾶσσον ἰδώμεθα, ὅττι τάδ’ ἐστίν,
ὅσσος τις χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἀσκῷ ἔνεστιν.‘
ὣς ἔφασαν, βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἑταίρων·
ἀσκὸν μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ’ ἐκ πάντες ὄρουσαν,
τοὺς δ’ αἶψ’ ἁρπάξασα φέρεν πόντονδε θύελλα
κλαίοντας, γαίης ἄπο πατρίδος. αὐτὰρ ἐγώ γε
ἐγρόμενος κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμήριξα,
ἠὲ πεσὼν ἐκ νηὸς ἀποφθίμην ἐνὶ πόντῳ,
ἦ ἀκέων τλαίην καὶ ἔτι ζωοῖσι μετείην.
ἀλλ’ ἔτλην καὶ ἔμεινα, καλυψάμενος δ’ ἐνὶ νηΐ
κείμην· αἱ δ’ ἐφέροντο κακῇ ἀνέμοιο θυέλλῃ
αὖτις ἐπ’ Αἰολίην νῆσον, στενάχοντο δ’ ἑταῖροι.
ἔνθα δ’ ἐπ’ ἠπείρου βῆμεν καὶ ἀφυσσάμεθ’ ὕδωρ·
αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ’ ἐπασσάμεθ’ ἠδὲ ποτῆτος,
δὴ τότ’ ἐγὼ κήρυκά τ’ ὀπασσάμενος καὶ ἑταῖρον,
βῆν εἰς Αἰόλοο κλυτὰ δώματα· τὸν δ’ ἐκίχανον
δαινύμενον παρὰ ᾗ τ’ ἀλόχῳ καὶ οἷσι τέκεσσιν.
ἐλθόντες δ’ ἐς δῶμα παρὰ σταθμοῖσιν ἐπ’ οὐδοῦ
ἑζόμεθ’· οἱ δ’ ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον ἔκ τ’ ἐρέοντο·
‘πῶς ἦλθες, Ὀδυσεῦ; τίς τοι κακὸς ἔχραε δαίμων;
ἦ μέν ς’ ἐνδυκέως ἀπεπέμπομεν, ὄφρα ἵκοιο
πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἴ πού τοι φίλον ἐστίν.‘
ὣς φάσαν· αὐτὰρ ἐγὼ μετεφώνεον ἀχνύμενος κῆρ·
‘ἄασάν μ’ ἕταροί τε κακοὶ πρὸς τοῖσί τε ὕπνος
σχέτλιος. ἀλλ’ ἀκέσασθε, φίλοι· δύναμις γὰρ ἐν ὑμῖν.‘
ὣς ἐφάμην μαλακοῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσιν·
οἱ δ’ ἄνεω ἐγένοντο· πατὴρ δ’ ἠμείβετο μύθῳ·
‘ἔρρ’ ἐκ νήσου θᾶσσον, ἐλέγχιστε ζωόντων·
οὐ γάρ μοι θέμις ἐστὶ κομιζέμεν οὐδ’ ἀποπέμπειν
ἄνδρα τόν, ὅς τε θεοῖσιν ἀπέχθηται μακάρεσσιν.
[ἔρρ’, ἐπεὶ ἀθανάτοισιν ἀπεχθόμενος τόδ’ ἱκάνεις.‘]
ὣς εἰπὼν ἀπέπεμπε δόμων βαρέα στενάχοντα.
ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ·
τείρετο δ’ ἀνδρῶν θυμὸς ὑπ’ εἰρεσίης ἀλεγεινῆς

ἡμετέρῃ ματίῃ, ἐπεὶ οὐκέτι φαίνετο πομπή.
ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
ἑβδομάτῃ δ’ ἱκόμεσθα Λάμου αἰπὺ πτολίεθρον,
Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην, ὅθι ποιμένα ποιμὴν
ἠπύει εἰσελάων, ὁ δέ τ’ ἐξελάων ὑπακούει.
ἔνθα κ’ ἄϋπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθούς,
τὸν μὲν βουκολέων, τὸν δ’ ἄργυφα μῆλα νομεύων·
ἐγγὺς γὰρ νυκτός τε καὶ ἤματός εἰσι κέλευθοι.
ἔνθ’ ἐπεὶ ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν, ὃν πέρι πέτρη
ἠλίβατος τετύχηκε διαμπερὲς ἀμφοτέρωθεν,
ἀκταὶ δὲ προβλῆτες ἐναντίαι ἀλλήλῃσιν
ἐν στόματι προὔχουσιν, ἀραιὴ δ’ εἴσοδός ἐστιν,
ἔνθ’ οἵ γ’ εἴσω πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας.
αἱ μὲν ἄρ’ ἔντοσθεν λιμένος κοίλοιο δέδεντο
πλησίαι· οὐ μὲν γάρ ποτ’ ἀέξετο κῦμά γ’ ἐν αὐτῷ,
οὔτε μέγ’ οὔτ’ ὀλίγον, λευκὴ δ’ ἦν ἀμφὶ γαλήνη.
αὐτὰρ ἐγὼν οἶος σχέθον ἔξω νῆα μέλαιναν,
αὐτοῦ ἐπ’ ἐσχατιῇ, πέτρης ἐκ πείσματα δήσας.
ἔστην δὲ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθών·
ἔνθα μὲν οὔτε βοῶν οὔτ’ ἀνδρῶν φαίνετο ἔργα,
καπνὸν δ’ οἶον ὁρῶμεν ἀπὸ χθονὸς ἀΐσσοντα.
δὴ τότ’ ἐγὼν ἑτάρους προΐην πεύθεσθαι ἰόντας,
οἵ τινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες,
ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ’ ἅμ’ ὀπάσσας.
οἱ δ’ ἴσαν ἐκβάντες λείην ὁδόν, ᾗ περ ἅμαξαι
ἄστυδ’ ἀφ’ ὑψηλῶν ὀρέων καταγίνεον ὕλην.
κούρῃ δὲ ξύμβληντο πρὸ ἄστεος ὑδρευούσῃ,
θυγατέρ’ ἰφθίμῃ Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο.
ἡ μὲν ἄρ’ ἐς κρήνην κατεβήσετο καλλιρέεθρον
Ἀρτακίην· ἔνθεν γὰρ ὕδωρ προτὶ ἄστυ φέρεσκον·
οἱ δὲ παριστάμενοι προσεφώνεον ἔκ τ’ ἐρέοντο,
ὅς τις τῶνδ’ εἴη βασιλεὺς καὶ οἷσιν ἀνάσσοι.
ἡ δὲ μάλ’ αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ.
οἱ δ’ ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δώματα, τὴν δὲ γυναῖκα
εὗρον ὅσην τ’ ὄρεος κορυφήν, κατὰ δ’ ἔστυγον αὐτήν.
ἡ δ’ αἶψ’ ἐξ ἀγορῆς ἐκάλει κλυτὸν Ἀντιφατῆα,
ὃν πόσιν, ὃς δὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον.
αὐτίχ’ ἕνα μάρψας ἑτάρων ὁπλίσσατο δεῖπνον.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τὼ δὲ δύ’ ἀΐξαντε φυγῇ ἐπὶ νῆας ἱκέσθην.
αὐτὰρ ὁ τεῦχε βοὴν διὰ ἄστεος· οἱ δ’ ἀΐοντες
φοίτων ἴφθιμοι Λαιστρυγόνες ἄλλοθεν ἄλλος,
μυρίοι, οὐκ ἄνδρεσσιν ἐοικότες, ἀλλὰ Γίγασιν.
οἵ ῥ’ ἀπὸ πετράων ἀνδραχθέσι χερμαδίοισι
βάλλον· ἄφαρ δὲ κακὸς κόναβος κατὰ νῆας ὀρώρει
ἀνδρῶν τ’ ὀλλυμένων νηῶν θ’ ἅμα ἀγνυμενάων·
ἰχθῦς δ’ ὣς πείροντες ἀτερπέα δαῖτα φέροντο.
ὄφρ’ οἱ τοὺς ὄλεκον λιμένος πολυβενθέος ἐντός,
τόφρα δ’ ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
τῷ ἀπὸ πείσματ’ ἔκοψα νεὸς κυανοπρῴροιο·
αἶψα δ’ ἐμοῖς’ ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπης’, ἵν’ ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν·
οἱ δ’ ἅμα πάντες ἀνέρριψαν, δείσαντες ὄλεθρον.
ἀσπασίως δ’ ἐς πόντον ἐπηρεφέας φύγε πέτρας
νηῦς ἐμή· αὐτὰρ αἱ ἄλλαι ἀολλέες αὐτόθ’ ὄλοντο.
ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
Αἰαίην δ’ ἐς νῆσον ἀφικόμεθ’· ἔνθα δ’ ἔναιε
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα,
αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο·
ἄμφω δ’ ἐκγεγάτην φαεσιμβρότου Ἠελίοιο
μητρός τ’ ἐκ Πέρσης, τὴν Ὠκεανὸς τέκε παῖδα.
ἔνθα δ’ ἐπ’ ἀκτῆς νηῒ κατηγαγόμεσθα σιωπῇ
ναύλοχον ἐς λιμένα, καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν.
ἔνθα τότ’ ἐκβάντες δύο τ’ ἤματα καὶ δύο νύκτας
κείμεθ’, ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
ἀλλ’ ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλες’ Ἠώς,
καὶ τότ’ ἐγὼν ἐμὸν ἔγχος ἑλὼν καὶ φάσγανον ὀξὺ
καρπαλίμως παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἐς περιωπήν,
εἴ πως ἔργα ἴδοιμι βροτῶν ἐνοπήν τε πυθοίμην.
ἔστην δὲ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθών,
καί μοι ἐείσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Κίρκης ἐν μεγάροισι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.
μερμήριξα δ’ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
ἐλθεῖν ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἴθοπα καπνόν.
ὧδε δέ μοι φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
πρῶτ’ ἐλθόντ’ ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

δεῖπνον ἑταίροισιν δόμεναι προέμεν τε πυθέσθαι.
ἀλλ’ ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
καὶ τότε τίς με θεῶν ὀλοφύρατο μοῦνον ἐόντα,
ὅς ῥά μοι ὑψίκερων ἔλαφον μέγαν εἰς ὁδὸν αὐτὴν
ἧκεν· ὁ μὲν ποταμόνδε κατήϊεν ἐκ νομοῦ ὕλης
πιόμενος· δὴ γάρ μιν ἔχεν μένος ἠελίοιο.
τὸν δ’ ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατὰ κνῆστιν μέσα νῶτα
πλῆξα· τὸ δ’ ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησε,
κὰδ δ’ ἔπες’ ἐν κονίῃσι μακών, ἀπὸ δ’ ἔπτατο θυμός.
τῷ δ’ ἐγὼ ἐμβαίνων δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς
εἰρυσάμην· τὸ μὲν αὖθι κατακλίνας ἐπὶ γαίῃ
εἴας’· αὐτὰρ ἐγὼ σπασάμην ῥῶπάς τε λύγους τε,
πεῖσμα δ’ ὅσον τ’ ὄργυιαν ἐϋστρεφὲς ἀμφοτέρωθεν
πλεξάμενος συνέδησα πόδας δεινοῖο πελώρου,
βῆν δὲ καταλλοφάδια φέρων ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
ἔγχει ἐρειδόμενος, ἐπεὶ οὔ πως ἦεν ἐπ’ ὤμου
χειρὶ φέρειν ἑτέρῃ· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.
κὰδ δ’ ἔβαλον προπάροιθε νεός, ἀνέγειρα δ’ ἑταίρους
μειλιχίοις’ ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον·
‘ὦ φίλοι, οὐ γάρ πω καταδυσόμεθ’, ἀχνύμενοί περ,
εἰς Ἀΐδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ·
ἀλλ’ ἄγετ’, ὄφρ’ ἐν νηῒ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε,
μνησόμεθα βρώμης μηδὲ τρυχώμεθα λιμῷ.‘
ὣς ἐφάμην, οἱ δ’ ὦκα ἐμοῖς’ ἐπέεσσι πίθοντο·
ἐκ δὲ καλυψάμενοι παρὰ θῖν’ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
θηήσαντ’ ἔλαφον· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσι,
χεῖρας νιψάμενοι τεύχοντ’ ἐρικυδέα δαῖτα.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ’ ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
ἦμος δ’ ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
καὶ τότ’ ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον·
[‘κέκλυτέ μευ μύθων, κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι·]
ὦ φίλοι, οὐ γὰρ ἴδμεν ὅπῃ ζόφος οὐδ’ ὅπῃ ἠώς,
οὐδ’ ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶς’ ὑπὸ γαῖαν
οὐδ’ ὅπῃ ἀννεῖται· ἀλλὰ φραζώμεθα θᾶσσον,

εἴ τις ἔτ’ ἔσται μῆτις· ἐγὼ δ’ οὐκ οἴομαι εἶναι.
εἶδον γὰρ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν
νῆσον, τὴν πέρι πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται.
αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ κεῖται· καπνὸν δ’ ἐνὶ μέσσῃ
ἔδρακον ὀφθαλμοῖσι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.‘
ὣς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ
μνησαμένοις’ ἔργων Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο
Κύκλωπός τε βίης μεγαλήτορος ἀνδροφάγοιο.
κλαῖον δὲ λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες·
ἀλλ’ οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν.
αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
ἠρίθμεον, ἀρχὸν δὲ μετ’ ἀμφοτέροισιν ὄπασσα·
τῶν μὲν ἐγὼν ἦρχον, τῶν δ’ Εὐρύλοχος θεοειδής.
κλήρους δ’ ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλομεν ὦκα·
ἐκ δ’ ἔθορε κλῆρος μεγαλήτορος Εὐρυλόχοιο.
βῆ δ’ ἰέναι, ἅμα τῷ γε δύω καὶ εἴκος’ ἑταῖροι
κλαίοντες· κατὰ δ’ ἄμμε λίπον γοόωντας ὄπισθεν.
εὗρον δ’ ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα Κίρκης
ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι ἠδὲ λέοντες,
τοὺς αὐτὴ κατέθελξεν, ἐπεὶ κακὰ φάρμακ’ ἔδωκεν.
οὐδ’ οἵ γ’ ὡρμήθησαν ἐπ’ ἀνδράσιν, ἀλλ’ ἄρα τοί γε
οὐρῇσιν μακρῇσι περισσαίνοντες ἀνέσταν.
ὡς δ’ ὅτ’ ἂν ἀμφὶ ἄνακτα κύνες δαίτηθεν ἰόντα
σαίνωσ’· αἰεὶ γάρ τε φέρει μειλίγματα θυμοῦ·
ὣς τοὺς ἀμφὶ λύκοι κρατερώνυχες ἠδὲ λέοντες
σαῖνον· τοὶ δ’ ἔδδεισαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα.
ἔσταν δ’ ἐν προθύροισι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο,
Κίρκης δ’ ἔνδον ἄκουον ἀειδούσης ὀπὶ καλῇ
ἱστὸν ἐποιχομένης μέγαν ἄμβροτον, οἷα θεάων
λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Πολίτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ὅς μοι κήδιστος ἑτάρων ἦν κεδνότατός τε·
‘ὦ φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποιχομένη μέγαν ἱστὸν
καλὸν ἀοιδιάει, δάπεδον δ’ ἅπαν ἀμφιμέμυκεν,
ἢ θεὸς ἠὲ γυνή· ἀλλὰ φθεγγώμεθα θᾶσσον.‘
ὣς ἄρ’ ἐφώνησεν, τοὶ δ’ ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
ἡ δ’ αἶψ’ ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

καὶ κάλει· οἱ δ’ ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
Εὐρύλοχος δ’ ὑπέμεινεν· ὀΐσατο γὰρ δόλον εἶναι.
εἷσεν δ’ εἰσαγαγοῦσα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
ἐν δέ σφιν τυρόν τε καὶ ἄλφιτα καὶ μέλι χλωρὸν
οἴνῳ Πραμνείῳ ἐκύκα· ἀνέμισγε δὲ σίτῳ
φάρμακα λύγρ’, ἵνα πάγχυ λαθοίατο πατρίδος αἴης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον, αὐτίκ’ ἔπειτα
ῥάβδῳ πεπληγυῖα κατὰ συφεοῖσιν ἐέργνυ.
οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε τρίχας τε
καὶ δέμας, αὐτὰρ νοῦς ἦν ἔμπεδος ὡς τὸ πάρος περ.
ὣς οἱ μὲν κλαίοντες ἐέρχατο· τοῖσι δὲ Κίρκη
πὰρ ἄκυλον βάλανόν τ’ ἔβαλεν καρπόν τε κρανείης
ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.
Εὐρύλοχος δ’ ἂψ ἦλθε θοὴν ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
ἀγγελίην ἑτάρων ἐρέων καὶ ἀδευκέα πότμον.
οὐδέ τι ἐκφάσθαι δύνατο ἔπος, ἱέμενός περ,
κῆρ ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος· ἐν δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ’ ὠΐετο θυμός.
ἀλλ’ ὅτε δή μιν πάντες ἀγαζόμεθ’ ἐξερέοντες,
καὶ τότε τῶν ἄλλων ἑτάρων κατέλεξεν ὄλεθρον·
‘ἤομεν, ὡς ἐκέλευες, ἀνὰ δρυμά, φαίδιμ’ Ὀδυσσεῦ·
εὕρομεν ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα καλὰ
[ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.]
ἔνθα δέ τις μέγαν ἱστὸν ἐποιχομένη λίγ’ ἄειδεν
ἢ θεὸς ἠὲ γυνή· τοὶ δ’ ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
ἡ δ’ αἶψ’ ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς
καὶ κάλει· οἱ δ’ ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα, ὀϊσάμενος δόλον εἶναι.
οἱ δ’ ἅμ’ ἀϊστώθησαν ἀολλέες, οὐδέ τις αὐτῶν
ἐξεφάνη· δηρὸν δὲ καθήμενος ἐσκοπίαζον.‘
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐγὼ περὶ μὲν ξίφος ἀργυρόηλον
ὤμοιϊν βαλόμην, μέγα χάλκεον, ἀμφὶ δὲ τόξα·
τὸν δ’ ἂψ ἠνώγεα αὐτὴν ὁδὸν ἡγήσασθαι.
αὐτὰρ ὅ γ’ ἀμφοτέρῃσι λαβὼν ἐλλίσσετο γούνων
[καί μ’ ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·]
‘μή μ’ ἄγε κεῖσ’ ἀέκοντα, διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ’ αὐτοῦ·
οἶδα γὰρ ὡς οὔτ’ αὐτὸς ἐλεύσεαι οὔτε τιν’ ἄλλον
ἄξεις σῶν ἑτάρων. ἀλλὰ ξὺν τοίσδεσι θᾶσσον

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

φεύγωμεν· ἔτι γάρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἦμαρ.‘
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
‘Εὐρύλοχ’, ἦ τοι μὲν σὺ μέν’ αὐτοῦ τῷδ’ ἐνὶ χώρῳ
ἔσθων καὶ πίνων κοίλῃ παρὰ νηῒ μελαίνῃ·
αὐτὰρ ἐγὼν εἶμι· κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ’ ἀνάγκη.‘
ὣς εἰπὼν παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδὲ θαλάσσης.
ἀλλ’ ὅτε δὴ ἄρ’ ἔμελλον ἰὼν ἱερὰς ἀνὰ βήσσας
Κίρκης ἵξεσθαι πολυφαρμάκου ἐς μέγα δῶμα,
ἔνθα μοι Ἑρμείας χρυσόρραπις ἀντεβόλησεν
ἐρχομένῳ πρὸς δῶμα, νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικώς,
πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦ περ χαριεστάτη ἥβη·
ἔν τ’ ἄρα μοι φῦ χειρὶ ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζε·
‘πῇ δὴ αὖτ’, ὦ δύστηνε, δι’ ἄκριας ἔρχεαι οἶος,
χώρου ἄϊδρις ἐών; ἕταροι δέ τοι οἵδ’ ἐνὶ Κίρκης
ἔρχαται ὥς τε σύες πυκινοὺς κευθμῶνας ἔχοντες.
ἦ τοὺς λυσόμενος δεῦρ’ ἔρχεαι; οὐδέ σέ φημι
αὐτὸν νοστήσειν, μενέεις δὲ σύ γ’ ἔνθα περ ἄλλοι.
ἀλλ’ ἄγε δή σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ σαώσω·
τῆ, τόδε φάρμακον ἐσθλὸν ἔχων ἐς δώματα Κίρκης
ἔρχευ, ὅ κέν τοι κρατὸς ἀλάλκῃσιν κακὸν ἦμαρ.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα δήνεα Κίρκης.
τεύξει τοι κυκεῶ, βαλέει δ’ ἐν φάρμακα σίτῳ·
ἀλλ’ οὐδ’ ὧς θέλξαι σε δυνήσεται· οὐ γὰρ ἐάσει
φάρμακον ἐσθλόν, ὅ τοι δώσω, ἐρέω δὲ ἕκαστα.
ὁππότε κεν Κίρκη ς’ ἐλάσῃ περιμήκεϊ ῥάβδῳ,
δὴ τότε σὺ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Κίρκῃ ἐπαΐξαι ὥς τε κτάμεναι μενεαίνων.
ἡ δέ ς’ ὑποδδείσασα κελήσεται εὐνηθῆναι·
ἔνθα σὺ μηκέτ’ ἔπειτ’ ἀπανήνασθαι θεοῦ εὐνήν,
ὄφρα κέ τοι λύσῃ θ’ ἑτάρους αὐτόν τε κομίσσῃ·
ἀλλὰ κέλεσθαί μιν μακάρων μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι
μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο,
μή ς’ ἀπογυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θήῃ.‘
ὣς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον Ἀργεϊφόντης
ἐκ γαίης ἐρύσας καί μοι φύσιν αὐτοῦ ἔδειξε.
ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος·
μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί, χαλεπὸν δέ τ’ ὀρύσσειν
ἀνδράσι γε θνητοῖσι· θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

Ἑρμείας μὲν ἔπειτ’ ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον
νῆσον ἀν’ ὑλήεσσαν, ἐγὼ δ’ ἐς δώματα Κίρκης
ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
ἔστην δ’ εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο·
ἔνθα στὰς ἐβόησα, θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς.
ἡ δ’ αἶψ’ ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς
καὶ κάλει· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
εἷσε δέ μ’ εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
[καλοῦ δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν·]
τεῦχε δέ μοι κυκεῶ χρυσέῳ δέπᾳ, ὄφρα πίοιμι,
ἐν δέ τε φάρμακον ἧκε, κακὰ φρονέους’ ἐνὶ θυμῷ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον οὐδέ μ’ ἔθελξε,
ῥάβδῳ πεπληγυῖα ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζεν·
‘ἔρχεο νῦν συφεόνδε, μετ’ ἄλλων λέξο ἑταίρων.‘
ὣς φάτ’, ἐγὼ δ’ ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Κίρκῃ ἐπήϊξα ὥς τε κτάμεναι μενεαίνων.
ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων
καί μ’ ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
‘τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
θαῦμά μ’ ἔχει, ὡς οὔ τι πιὼν τάδε φάρμακ’ ἐθέλχθης.
οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ’ ἀνέτλη,
ὅς κε πίῃ καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων·
σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν.
ἦ σύ γ’ Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὅν τέ μοι αἰεὶ
φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόρραπις Ἀργεϊφόντης,
ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
ἀλλ’ ἄγε δὴ κολεῷ μὲν ἄορ θέο, νῶϊ δ’ ἔπειτα
εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβήομεν, ὄφρα μιγέντε
εὐνῇ καὶ φιλότητι πεποίθομεν ἀλλήλοισιν.‘
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
‘ὦ Κίρκη, πῶς γάρ με κέλῃ σοὶ ἤπιον εἶναι,
ἥ μοι σῦς μὲν ἔθηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἑταίρους,
αὐτὸν δ’ ἐνθάδ’ ἔχουσα δολοφρονέουσα κελεύεις
ἐς θάλαμόν τ’ ἰέναι καὶ σῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
ὄφρα με γυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θήῃς.
οὐδ’ ἂν ἐγώ γ’ ἐθέλοιμι τεῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
εἰ μή μοι τλαίης γε, θεά, μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μή τί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.‘

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὣς ἐφάμην, ἡ δ’ αὐτίκ’ ἀπώμνυεν, ὡς ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
καὶ τότ’ ἐγὼ Κίρκης ἐπέβην περικαλλέος εὐνῆς.
ἀμφίπολοι δ’ ἄρα τεῖος ἐνὶ μεγάροισι πένοντο
τέσσαρες, αἵ οἱ δῶμα κάτα δρήστειραι ἔασι.
γίνονται δ’ ἄρα ταί γ’ ἔκ τε κρηνέων ἀπό τ’ ἀλσέων
ἔκ θ’ ἱερῶν ποταμῶν, οἵ τ’ εἰς ἅλαδε προρέουσι.
τάων ἡ μὲν ἔβαλλε θρόνοις’ ἔνι ῥήγεα καλὰ
πορφύρεα καθύπερθ’, ὑπένερθε δὲ λῖθ’ ὑπέβαλλεν·
ἡ δ’ ἑτέρη προπάροιθε θρόνων ἐτίταινε τραπέζας
ἀργυρέας, ἐπὶ δέ σφι τίθει χρύσεια κάνεια·
ἡ δὲ τρίτη κρητῆρι μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα
ἡδὺν ἐν ἀργυρέῳ, νέμε δὲ χρύσεια κύπελλα·
ἡ δὲ τετάρτη ὕδωρ ἐφόρει καὶ πῦρ ἀνέκαιε
πολλὸν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ· ἰαίνετο δ’ ὕδωρ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ,
ἔς ῥ’ ἀσάμινθον ἕσασα λό’ ἐκ τρίποδος μεγάλοιο,
θυμῆρες κεράσασα, κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων,
ὄφρα μοι ἐκ κάματον θυμοφθόρον εἵλετο γυίων.
αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε καὶ ἔχρισεν λίπ’ ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ με χλαῖναν καλὴν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
εἷσε δέ μ’ εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
καλοῦ δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν·
[χέρνιβα δ’ ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ’ αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ’ ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·]
ἐσθέμεναι δ’ ἐκέλευεν· ἐμῷ δ’ οὐχ ἥνδανε θυμῷ,
ἀλλ’ ἥμην ἀλλοφρονέων, κακὰ δ’ ὄσσετο θυμός.
Κίρκη δ’ ὡς ἐνόησεν ἔμ’ ἥμενον οὐδ’ ἐπὶ σίτῳ
χεῖρας ἰάλλοντα, στυγερὸν δέ με πένθος ἔχοντα,
ἄγχι παρισταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
‘τίφθ’ οὕτως, Ὀδυσεῦ, κατ’ ἄρ’ ἕζεαι ἶσος ἀναύδῳ,
θυμὸν ἔδων, βρώμης δ’ οὐχ ἅπτεαι οὐδὲ ποτῆτος;
ἦ τινά που δόλον ἄλλον ὀΐεαι; οὐδέ τί σε χρὴ
δειδίμεν· ἤδη γάρ τοι ἀπώμοσα καρτερὸν ὅρκον.‘
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

‘ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνήρ, ὃς ἐναίσιμος εἴη,
πρὶν τλαίη πάσσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
πρὶν λύσασθ’ ἑτάρους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι;
ἀλλ’ εἰ δὴ πρόφρασσα πιεῖν φαγέμεν τε κελεύεις,
λῦσον, ἵν’ ὀφθαλμοῖσιν ἴδω ἐρίηρας ἑταίρους.‘
ὣς ἐφάμην, Κίρκη δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει
ῥάβδον ἔχους’ ἐν χειρί, θύρας δ’ ἀνέῳξε συφειοῦ,
ἐκ δ’ ἔλασεν σιάλοισιν ἐοικότας ἐννεώροισιν.
οἱ μὲν ἔπειτ’ ἔστησαν ἐναντίοι, ἡ δὲ δι’ αὐτῶν
ἐρχομένη προσάλειφεν ἑκάστῳ φάρμακον ἄλλο.
τῶν δ’ ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔρρεον, ἃς πρὶν ἔφυσε
φάρμακον οὐλόμενον, τό σφιν πόρε πότνια Κίρκη·
ἄνδρες δ’ ἂψ ἐγένοντο νεώτεροι ἢ πάρος ἦσαν
καὶ πολὺ καλλίονες καὶ μείζονες εἰσοράασθαι.
ἔγνωσαν δέ με κεῖνοι, ἔφυν τ’ ἐν χερσὶν ἕκαστος·
πᾶσιν δ’ ἱμερόεις ὑπέδυ γόος, ἀμφὶ δὲ δῶμα
σμερδαλέον κονάβιζε· θεὰ δ’ ἐλέαιρε καὶ αὐτή.
ἡ δέ μευ ἄγχι στᾶσα προσηύδα δῖα θεάων·
‘διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν’ Ὀδυσσεῦ,
ἔρχεο νῦν ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσατε ἤπειρόνδε,
κτήματα δ’ ἐν σπήεσσι πελάσσατε ὅπλα τε πάντα·
αὐτὸς δ’ ἂψ ἰέναι καὶ ἄγειν ἐρίηρας ἑταίρους.‘
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐμοί γ’ ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ,
βῆν δ’ ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
εὗρον ἔπειτ’ ἐπὶ νηῒ θοῇ ἐρίηρας ἑταίρους
οἴκτρ’ ὀλοφυρομένους, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντας.
ὡς δ’ ὅτε ἄγραυλοι πόριες περὶ βοῦς ἀγελαίας,
ἐλθούσας ἐς κόπρον, ἐπὴν βοτάνης κορέσωνται,
πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίαι· οὐδ’ ἔτι σηκοὶ
ἴσχους’, ἀλλ’ ἁδινὸν μυκώμεναι ἀμφιθέουσι
μητέρας· ὣς ἐμὲ κεῖνοι, ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
δακρυόεντες ἔχυντο· δόκησε δ’ ἄρα σφίσι θυμὸς
ὣς ἔμεν, ὡς εἰ πατρίδ’ ἱκοίατο καὶ πόλιν αὐτὴν
τρηχείης Ἰθάκης, ἵνα τ’ ἔτραφον ἠδ’ ἐγένοντο·
καί μ’ ὀλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
‘σοὶ μὲν νοστήσαντι, διοτρεφές, ὣς ἐχάρημεν,
ὡς εἴ τ’ εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἀλλ’ ἄγε, τῶν ἄλλων ἑτάρων κατάλεξον ὄλεθρον.‘
ὣς ἔφαν, αὐτὰρ ἐγὼ προσέφην μαλακοῖς’ ἐπέεσσι·
‘νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσομεν ἤπειρόνδε,
κτήματα δ’ ἐν σπήεσσι πελάσσομεν ὅπλα τε πάντα·
αὐτοὶ δ’ ὀτρύνεσθε ἐμοὶ ἅμα πάντες ἕπεσθαι,
ὄφρα ἴδηθ’ ἑτάρους ἱεροῖς’ ἐν δώμασι Κίρκης
πίνοντας καὶ ἔδοντας· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχουσιν.‘
ὣς ἐφάμην, οἱ δ’ ὦκα ἐμοῖς’ ἐπέεσσι πίθοντο·
Εὐρύλοχος δέ μοι οἶος ἐρύκακε πάντας ἑταίρους
[καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·]
‘ἆ δειλοί, πός’ ἴμεν; τί κακῶν ἱμείρετε τούτων;
Κίρκης ἐς μέγαρον καταβήμεναι, ἥ κεν ἅπαντας
ἢ σῦς ἠὲ λύκους ποιήσεται ἠὲ λέοντας,
οἵ κέν οἱ μέγα δῶμα φυλάσσοιμεν καὶ ἀνάγκῃ,
ὥς περ Κύκλωψ ἕρξ’, ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο
ἡμέτεροι ἕταροι, σὺν δ’ ὁ θρασὺς εἵπετ’ Ὀδυσσεύς·
τούτου γὰρ καὶ κεῖνοι ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.‘
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐγώ γε μετὰ φρεσὶ μερμήριξα,
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ,
τῷ οἱ ἀποτμήξας κεφαλὴν οὖδάσδε πελάσσαι,
καὶ πηῷ περ ἐόντι μάλα σχεδόν· ἀλλά μ’ ἑταῖροι
μειλιχίοις’ ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·
‘διογενές, τοῦτον μὲν ἐάσομεν, εἰ σὺ κελεύεις,
αὐτοῦ πὰρ νηΐ τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι·
ἡμῖν δ’ ἡγεμόνευ’ ἱερὰ πρὸς δώματα Κίρκης.‘
ὣς φάμενοι παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδὲ θαλάσσης.
οὐδὲ μὲν Εὐρύλοχος κοίλῃ παρὰ νηῒ λέλειπτο,
ἀλλ’ ἕπετ’· ἔδδεισεν γὰρ ἐμὴν ἔκπαγλον ἐνιπήν.
τόφρα δὲ τοὺς ἄλλους ἑτάρους ἐν δώμασι Κίρκη
ἐνδυκέως λοῦσέν τε καὶ ἔχρισεν λίπ’ ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ’ ἄρα χλαίνας οὔλας βάλεν ἠδὲ χιτῶνας·
δαινυμένους δ’ εὖ πάντας ἐφεύρομεν ἐν μεγάροισιν.
οἱ δ’ ἐπεὶ ἀλλήλους εἶδον φράσσαντό τ’ ἐσάντα,
κλαῖον ὀδυρόμενοι, περὶ δὲ στεναχίζετο δῶμα.
ἡ δέ μευ ἄγχι στᾶσα προσηύδα δῖα θεάων·
[‘διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν’ Ὀδυσσεῦ,]
μηκέτι νῦν θαλερὸν γόον ὄρνυτε· οἶδα καὶ αὐτή,
ἠμὲν ὅς’ ἐν πόντῳ πάθετ’ ἄλγεα ἰχθυόεντι,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἠδ’ ὅς’ ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ’ ἐπὶ χέρσου.
ἀλλ’ ἄγετ’ ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον,
εἰς ὅ κεν αὖτις θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι λάβητε,
οἷον ὅτε πρώτιστον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν
τρηχείης Ἰθάκης· νῦν δ’ ἀσκελέες καὶ ἄθυμοι,
αἰὲν ἄλης χαλεπῆς μεμνημένοι· οὐδέ ποθ’ ὕμιν
θυμὸς ἐν εὐφροσύνῃ, ἐπεὶ ἦ μάλα πολλὰ πέπασθε.‘
ὣς ἔφαθ’, ἡμῖν δ’ αὖτ’ ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἔνθα μὲν ἤματα πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
ἥμεθα, δαινύμενοι κρέα τ’ ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
ἀλλ’ ὅτε δή ῥ’ ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ’ ἔτραπον ὧραι,
[μηνῶν φθινόντων, περὶ δ’ ἤματα μακρὰ τελέσθη,]
καὶ τότε μ’ ἐκκαλέσαντες ἔφαν ἐρίηρες ἑταῖροι·
‘δαιμόνι’, ἤδη νῦν μιμνήσκεο πατρίδος αἴης,
εἴ τοι θέσφατόν ἐστι σαωθῆναι καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.‘
[ὣς ἔφαν, αὐτὰρ ἐμοί γ’ ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα, δαινύμενοι κρέα τ’ ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
ἦμος δ’ ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
οἱ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.]
αὐτὰρ ἐγὼ Κίρκης ἐπιβὰς περικαλλέος εὐνῆς
γούνων ἐλλιτάνευσα, θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς,
[καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·]
‘ὦ Κίρκη, τέλεσόν μοι ὑπόσχεσιν, ἥν περ ὑπέστης,
οἴκαδε πεμψέμεναι· θυμὸς δέ μοι ἔσσυται ἤδη
ἠδ’ ἄλλων ἑτάρων, οἵ μευ φθινύθουσι φίλον κῆρ
ἀμφ’ ἔμ’ ὀδυρόμενοι, ὅτε που σύ γε νόσφι γένηαι.‘
ὣς ἐφάμην, ἡ δ’ αὐτίκ’ ἀμείβετο δῖα θεάων·
‘διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν’ Ὀδυσσεῦ,
μηκέτι νῦν ἀέκοντες ἐμῷ ἐνὶ μίμνετε οἴκῳ.
ἀλλ’ ἄλλην χρὴ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι καὶ ἱκέσθαι
εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης
ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο,
μάντιος ἀλαοῦ, τοῦ τε φρένες ἔμπεδοί εἰσι·
τῷ καὶ τεθνηῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια
οἴῳ πεπνῦσθαι· τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν.‘
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

κλαῖον δ’ ἐν λεχέεσσι καθήμενος, οὐδέ νύ μοι κῆρ
ἤθελ’ ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τε κορέσθην,
καὶ τότε δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
‘ὦ Κίρκη, τίς γὰρ ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεύσει;
εἰς Ἄϊδος δ’ οὔ πώ τις ἀφίκετο νηῒ μελαίνῃ.‘
ὣς ἐφάμην, ἡ δ’ αὐτίκ’ ἀμείβετο δῖα θεάων·
[‘διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν’ Ὀδυσσεῦ,]
μή τί τοι ἡγεμόνος γε ποθὴ παρὰ νηῒ μελέσθω·
ἱστὸν δὲ στήσας ἀνά θ’ ἱστία λευκὰ πετάσσας
ἧσθαι· τὴν δέ κέ τοι πνοιὴ βορέαο φέρῃσιν.
ἀλλ’ ὁπότ’ ἂν δὴ νηῒ δι’ Ὠκεανοῖο περήσῃς,
ἔνθ’ ἀκτή τε λάχεια καὶ ἄλσεα Περσεφονείης
μακραί τ’ αἴγειροι καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι,
νῆα μὲν αὐτοῦ κέλσαι ἐπ’ Ὠκεανῷ βαθυδίνῃ,
αὐτὸς δ’ εἰς Ἀΐδεω ἰέναι δόμον εὐρώεντα.
ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσι
Κώκυτός θ’, ὃς δὴ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ,
πέτρη τε ξύνεσίς τε δύω ποταμῶν ἐριδούπων·
ἔνθα δ’ ἔπειθ’, ἥρως, χριμφθεὶς πέλας, ὥς σε κελεύω,
βόθρον ὀρύξαι ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἀμφ’ αὐτῷ δὲ χοὴν χεῖσθαι πᾶσιν νεκύεσσι,
πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
τὸ τρίτον αὖθ’ ὕδατι· ἐπὶ δ’ ἄλφιτα λευκὰ παλύνειν.
πολλὰ δὲ γουνοῦσθαι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην στεῖραν βοῦν, ἥ τις ἀρίστη,
ῥέξειν ἐν μεγάροισι πυρήν τ’ ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν,
Τειρεσίῃ δ’ ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερευσέμεν οἴῳ
παμμέλαν’, ὃς μήλοισι μεταπρέπει ὑμετέροισιν.
αὐτὰρ ἐπὴν εὐχῇσι λίσῃ κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν,
ἔνθ’ ὄϊν ἀρνειὸν ῥέζειν θῆλύν τε μέλαιναν
εἰς Ἔρεβος στρέψας, αὐτὸς δ’ ἀπονόσφι τραπέσθαι
ἱέμενος ποταμοῖο ῥοάων· ἔνθα δὲ πολλαὶ
ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων κατατεθνηώτων.
δὴ τότ’ ἔπειθ’ ἑτάροισιν ἐποτρῦναι καὶ ἀνῶξαι
μῆλα, τὰ δὴ κατάκειτ’ ἐσφαγμένα νηλέϊ χαλκῷ,
δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ’ Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ·

αὐτὸς δὲ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἧσθαι, μηδὲ ἐᾶν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἆσσον ἴμεν πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
ἔνθα τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται, ὄρχαμε λαῶν,
ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου
νόστον θ’, ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.‘
ὣς ἔφατ’, αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν Ἠώς.
ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσεν·
αὐτὴ δ’ ἀργύφεον φᾶρος μέγα ἕννυτο νύμφη,
λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ’ ἰξυῖ
καλὴν χρυσείην, κεφαλῇ δ’ ἐπέθηκε καλύπτρην.
αὐτὰρ ἐγὼ διὰ δώματ’ ἰὼν ὤτρυνον ἑταίρους
μειλιχίοις’ ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον·
‘μηκέτι νῦν εὕδοντες ἀωτεῖτε γλυκὺν ὕπνον,
ἀλλ’ ἴομεν· δὴ γάρ μοι ἐπέφραδε πότνια Κίρκη.‘
ὣς ἐφάμην, τοῖσιν δ’ ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
οὐδὲ μὲν οὐδ’ ἔνθεν περ ἀπήμονας ἦγον ἑταίρους.
Ἐλπήνωρ δέ τις ἔσκε νεώτατος, οὔτε τι λίην
ἄλκιμος ἐν πολέμῳ οὔτε φρεσὶν ᾗσιν ἀρηρώς,
ὅς μοι ἄνευθ’ ἑτάρων ἱεροῖς’ ἐν δώμασι Κίρκης,
ψύχεος ἱμείρων, κατελέξατο οἰνοβαρείων·
κινυμένων δ’ ἑτάρων ὅμαδον καὶ δοῦπον ἀκούσας
ἐξαπίνης ἀνόρουσε καὶ ἐκλάθετο φρεσὶν ᾗσιν
ἄψορρον καταβῆναι ἰὼν ἐς κλίμακα μακρήν,
ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσεν· ἐκ δέ οἱ αὐχὴν
ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ’ Ἄϊδόσδε κατῆλθεν.
ἐρχομένοισι δὲ τοῖσιν ἐγὼ μετὰ μῦθον ἔειπον·
‘φάσθε νύ που οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
ἔρχεσθ’· ἄλλην δ’ ἧμιν ὁδὸν τεκμήρατο Κίρκη
εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης
ψυχῇ χρησομένους θηβαίου Τειρεσίαο.‘
ὣς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
ἑζόμενοι δὲ κατ’ αὖθι γόων τίλλοντό τε χαίτας·
ἀλλ’ οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν.
ἀλλ’ ὅτε δή ῥ’ ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης
ᾔομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες,
τόφρα δ’ ἄρ’ οἰχομένη Κίρκη παρὰ νηῒ μελαίνῃ
ἀρνειὸν κατέδησεν ὄϊν θῆλύν τε μέλαιναν,

ῥεῖα παρεξελθοῦσα· τίς ἂν θεὸν οὐκ ἐθέλοντα
ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτ’ ἢ ἔνθ’ ἢ ἔνθα κιόντα;
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐν δ’ ἱστὸν τιθέμεσθα καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ,
ἐν δὲ τὰ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ
βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
ἡμῖν δ’ αὖ κατόπισθε νεὸς κυανοπρῴροιο
ἴκμενον οὖρον ἵει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
ἡμεῖς δ’ ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
ἥμεθα· τὴν δ’ ἄνεμός τε κυβερνήτης τ’ ἴθυνε.
τῆς δὲ πανημερίης τέταθ’ ἱστία ποντοπορούσης.
δύσετό τ’ ἠέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἡ δ’ ἐς πείραθ’ ἵκανε βαθυρρόου Ὠκεανοῖο.
ἔνθα δὲ Κιμμερίων ἀνδρῶν δῆμός τε πόλις τε,
ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι· οὐδέ ποτ’ αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων καταδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
οὔθ’ ὁπότ’ ἂν στείχῃσι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
οὔθ’ ὅτ’ ἂν ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ’ οὐρανόθεν προτράπηται,
ἀλλ’ ἐπὶ νὺξ ὀλοὴ τέταται δειλοῖσι βροτοῖσι.
νῆα μὲν ἔνθ’ ἐλθόντες ἐκέλσαμεν, ἐκ δὲ τὰ μῆλα
εἱλόμεθ’· αὐτοὶ δ’ αὖτε παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο
ᾔομεν, ὄφρ’ ἐς χῶρον ἀφικόμεθ’, ὃν φράσε Κίρκη.
ἔνθ’ ἱερήϊα μὲν Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
ἔσχον· ἐγὼ δ’ ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
βόθρον ὄρυξ’ ὅσσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἀμφ’ αὐτῷ δὲ χοὴν χεόμην πᾶσιν νεκύεσσι,
πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
τὸ τρίτον αὖθ’ ὕδατι· ἐπὶ δ’ ἄλφιτα λευκὰ πάλυνον.
πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην στεῖραν βοῦν, ἥ τις ἀρίστη,
ῥέξειν ἐν μεγάροισι πυρήν τ’ ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν,
Τειρεσίῃ δ’ ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερευσέμεν οἴῳ
παμμέλαν’, ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισι.
τοὺς δ’ ἐπεὶ εὐχωλῇσι λιτῇσί τε, ἔθνεα νεκρῶν,
ἐλλισάμην, τὰ δὲ μῆλα λαβὼν ἀπεδειροτόμησα
ἐς βόθρον, ῥέε δ’ αἷμα κελαινεφές· αἱ δ’ ἀγέροντο

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ψυχαὶ ὑπὲξ Ἐρέβευς νεκύων κατατεθνηώτων·
νύμφαι τ᾽ ἠΐθεοί τε πολύτλητοί τε γέροντες
παρθενικαί τ᾽ ἀταλαὶ νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι,
πολλοὶ δ᾽ οὐτάμενοι χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν,
ἄνδρες ἀρηΐφατοι, βεβροτωμένα τεύχε᾽ ἔχοντες·
οἳ πολλοὶ περὶ βόθρον ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
θεσπεσίῃ ἰαχῇ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει.
δὴ τότ᾽ ἔπειθ᾽ ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
μῆλα, τὰ δὴ κατέκειτ᾽ ἐσφαγμένα νηλέϊ χαλκῷ,
δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ᾽ Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ·
αὐτὸς δὲ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἥμην οὐδ᾽ εἴων νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἄσσον ἴμεν πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
πρώτη δὲ ψυχὴ Ἐλπήνορος ἦλθεν ἑταίρου·
οὐ γάρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης·
σῶμα γὰρ ἐν Κίρκης μεγάρῳ κατελείπομεν ἡμεῖς
ἄκλαυτον καὶ ἄθαπτον, ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἔπειγε.
τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν ἐλέησά τε θυμῷ
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
‘Ἐλπῆνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα;
ἔφθης πεζὸς ἰὼν ἢ ἐγὼ σὺν νηῒ μελαίνῃ.‘
ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ᾽ οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ·
[‘διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν᾽ Ὀδυσσεῦ,]
ἆσέ με δαίμονος αἶσα κακὴ καὶ ἀθέσφατος οἶνος·
Κίρκης δ᾽ ἐν μεγάρῳ καταλέγμενος οὐκ ἐνόησα
ἄψορρον καταβῆναι ἰὼν ἐς κλίμακα μακρήν,
ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσον· ἐκ δέ μοι αὐχὴν
ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ᾽ Ἄϊδόσδε κατῆλθε.
νῦν δέ σε τῶν ὄπιθεν γουνάζομαι, οὐ παρεόντων,
πρός τ᾽ ἀλόχου καὶ πατρός, ὅ ς᾽ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Τηλεμάχου θ᾽, ὃν μοῦνον ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπες·
οἶδα γὰρ ὡς ἐνθένδε κιὼν δόμου ἐξ Ἀΐδαο
νῆσον ἐς Αἰαίην σχήσεις εὐεργέα νῆα·
ἔνθα ς᾽ ἔπειτα, ἄναξ, κέλομαι μνήσασθαι ἐμεῖο.
μή μ᾽ ἄκλαυτον ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν
νοσφισθείς, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι,
ἀλλά με κακκῆαι σὺν τεύχεσιν, ἅσσα μοί ἐστι,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

σῆμά τέ μοι χεῦαι πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης,
ἀνδρὸς δυστήνοιο, καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι·
ταῦτά τέ μοι τελέσαι πῆξαί τ᾽ ἐπὶ τύμβῳ ἐρετμόν,
τῷ καὶ ζωὸς ἔρεσσον ἐὼν μετ᾽ ἐμοῖς᾽ ἑτάροισιν.‘
ὣς ἔφατ᾽, αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
‘ταῦτά τοι, ὦ δύστηνε, τελευτήσω τε καὶ ἔρξω.‘
νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω στυγεροῖσιν
ἥμεθ᾽, ἐγὼ μὲν ἄνευθεν ἐφ᾽ αἵματι φάσγανον ἴσχων,
εἴδωλον δ᾽ ἑτέρωθεν ἑταίρου πόλλ᾽ ἀγόρευεν.
ἦλθε δ᾽ ἐπὶ ψυχὴ μητρὸς κατατεθνηυίης,
Αὐτολύκου θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀντίκλεια,
τὴν ζωὴν κατέλειπον ἰὼν εἰς Ἴλιον ἱρήν.
τὴν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν ἐλέησά τε θυμῷ·
ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὧς εἴων προτέρην, πυκινόν περ ἀχεύων,
αἵματος ἄσσον ἴμεν πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
ἦλθε δ᾽ ἐπὶ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο,
χρύσεον σκῆπτρον ἔχων, ἐμὲ δ᾽ ἔγνω καὶ προσέειπε·
[‘διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν᾽ Ὀδυσσεῦ,]
τίπτ᾽ αὖτ᾽, ὦ δύστηνε, λιπὼν φάος ἠελίοιο
ἤλυθες, ὄφρα ἴδῃ νέκυας καὶ ἀτερπέα χῶρον;
ἀλλ᾽ ἀποχάζεο βόθρου, ἄπισχε δὲ φάσγανον ὀξύ,
αἵματος ὄφρα πίω καί τοι νημερτέα εἴπω.‘
ὣς φάτ᾽, ἐγὼ δ᾽ ἀναχασσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον
κουλεῷ ἐγκατέπηξ᾽. ὁ δ᾽ ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν,
καὶ τότε δή μ᾽ ἐπέεσσι προσηύδα μάντις ἀμύμων·
‘νόστον δίζηαι μελιηδέα, φαίδιμ᾽ Ὀδυσσεῦ·
τὸν δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεός. οὐ γὰρ ὀΐω
λήσειν ἐννοσίγαιον, ὅ τοι κότον ἔνθετο θυμῷ,
χωόμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
ἀλλ᾽ ἔτι μέν κε καὶ ὧς, κακά περ πάσχοντες, ἵκοισθε,
αἴ κ᾽ ἐθέλῃς σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν καὶ ἑταίρων,
ὁππότε κεν πρῶτον πελάσῃς εὐεργέα νῆα
Θρινακίῃ νήσῳ, προφυγὼν ἰοειδέα πόντον,
βοσκομένας δ᾽ εὕρητε βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἠελίου, ὃς πάντ᾽ ἐφορᾷ καὶ πάντ᾽ ἐπακούει.
τὰς εἰ μέν κ᾽ ἀσινέας ἐάᾳς νόστου τε μέδηαι,
καί κεν ἔτ᾽ εἰς Ἰθάκην, κακά περ πάσχοντες, ἵκοισθε·
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ᾽ ὄλεθρον

νηΐ τε καὶ ἑτάροις’. αὐτὸς δ’ εἴ πέρ κεν ἀλύξῃς,
ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους,
νηὸς ἐπ’ ἀλλοτρίης· δήεις δ’ ἐν πήματα οἴκῳ,
ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἵ τοι βίοτον κατέδουσι
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἕδνα διδόντες.
ἀλλ’ ἦ τοι κείνων γε βίας ἀποτείσεαι ἐλθών·
αὐτὰρ ἐπὴν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
κτείνῃς ἠὲ δόλῳ ἢ ἀμφαδὸν ὀξέϊ χαλκῷ,
ἔρχεσθαι δὴ ἔπειτα, λαβὼν εὐῆρες ἐρετμόν,
εἰς ὅ κε τοὺς ἀφίκηαι, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
ἀνέρες οὐδέ θ’ ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν·
οὐδ’ ἄρα τοὶ ἴσασι νέας φοινικοπαρῄους,
οὐδ’ εὐήρε’ ἐρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ’ ἀριφραδές, οὐδέ σε λήσει·
ὁππότε κεν δή τοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
καὶ τότε δὴ γαίῃ πήξας εὐῆρες ἐρετμόν,
ἕρξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἀρνειὸν ταῦρόν τε συῶν τ’ ἐπιβήτορα κάπρον,
οἴκαδ’ ἀποστείχειν ἕρδειν θ’ ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
πᾶσι μάλ’ ἑξείης. θάνατος δέ τοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ σε πέφνῃ
γήρᾳ ὕπο λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
ὄλβιοι ἔσσονται. τὰ δέ τοι νημερτέα εἴρω.‘
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
‘Τειρεσίη, τὰ μὲν ἄρ που ἐπέκλωσαν θεοὶ αὐτοί.
ἀλλ’ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
μητρὸς τήνδ’ ὁρόω ψυχὴν κατατεθνηυίης·
ἡ δ’ ἀκέους’ ἧσται σχεδὸν αἵματος οὐδ’ ἑὸν υἱὸν
ἔτλη ἐσάντα ἰδεῖν οὐδὲ προτιμυθήσασθαι·
εἰπέ, ἄναξ, πῶς κέν με ἀναγνοίη τὸν ἐόντα;‘
ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ’ αὐτίκ’ ἀμειβόμενος προσέειπε·
‘ῥηΐδιόν τοι ἔπος ἐρέω καὶ ἐνὶ φρεσὶ θήσω·
ὅν τινα μέν κεν ἐᾷς νεκύων κατατεθνηώτων
αἵματος ἆσσον ἴμεν, ὁ δέ τοι νημερτὲς ἐνίψει·
ᾧ δέ κ’ ἐπιφθονέῃς, ὁ δέ τοι πάλιν εἶσιν ὀπίσσω.‘
ὣς φαμένη ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

Τειρεσίαο ἄνακτος, ἐπεὶ κατὰ θέσφατ’ ἔλεξεν·
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, ὄφρ’ ἐπὶ μήτηρ
ἤλυθε καὶ πίεν αἷμα κελαινεφές· αὐτίκα δ’ ἔγνω
καί μ’ ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
‘τέκνον ἐμόν, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα
ζωὸς ἐών; χαλεπὸν δὲ τάδε ζωοῖσιν ὁρᾶσθαι.
μέσσῳ γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δεινὰ ῥέεθρα,
Ὠκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸν οὔ πως ἔστι περῆσαι
πεζὸν ἐόντ’, ἢν μή τις ἔχῃ εὐεργέα νῆα.
ἦ νῦν δὴ Τροίηθεν ἀλώμενος ἐνθάδ’ ἱκάνεις
νηΐ τε καὶ ἑτάροισι πολὺν χρόνον; οὐδέ πω ἦλθες
εἰς Ἰθάκην οὐδ’ εἶδες ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκα;‘
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
‘μῆτερ ἐμή, χρειώ με κατήγαγεν εἰς Ἀΐδαο
ψυχῇ χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο·
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος οὐδέ πω ἁμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ’ αἰὲν ἔχων ἀλάλημαι ὀϊζύν,
ἐξ οὗ τὰ πρώτισθ’ ἑπόμην Ἀγαμέμνονι δίῳ
Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μαχοίμην.
ἀλλ’ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο;
ἢ δολιχὴ νοῦσος, ἦ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
οἷς’ ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;
εἰπὲ δέ μοι πατρός τε καὶ υἱέος, ὃν κατέλειπον,
ἢ ἔτι πὰρ κείνοισιν ἐμὸν γέρας, ἦέ τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλος ἔχει, ἐμὲ δ’ οὐκέτι φασὶ νέεσθαι.
εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχου βουλήν τε νόον τε,
ἠὲ μένει παρὰ παιδὶ καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσει,
ἦ ἤδη μιν ἔγημεν Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος.‘
ὣς ἐφάμην, ἡ δ’ αὐτίκ’ ἀμείβετο πότνια μήτηρ·
‘καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἤματα δάκρυ χεούσῃ.
σὸν δ’ οὔ πώ τις ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλὰ ἕκηλος
Τηλέμαχος τεμένεα νέμεται καὶ δαῖτας ἐΐσας
δαίνυται, ἃς ἐπέοικε δικασπόλον ἄνδρ’ ἀλεγύνειν·
πάντες γὰρ καλέουσι. πατὴρ δὲ σὸς αὐτόθι μίμνει
ἀγρῷ οὐδὲ πόλινδε κατέρχεται· οὐδέ οἱ εὐναὶ

δέμνια καὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
ἀλλ’ ὅ γε χεῖμα μὲν εὕδει ὅθι δμῶες ἐνὶ οἴκῳ,
ἐν κόνι ἄγχι πυρός, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷται·
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρος τεθαλυῖά τ’ ὀπώρη,
πάντῃ οἱ κατὰ γουνὸν ἀλῳῆς οἰνοπέδοιο
φύλλων κεκλιμένων χθαμαλαὶ βεβλήαται εὐναί.
ἔνθ’ ὅ γε κεῖτ’ ἀχέων, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἀέξει
σὸν νόστον ποθέων· χαλεπὸν δ’ ἐπὶ γῆρας ἱκάνει.
οὕτω γὰρ καὶ ἐγὼν ὀλόμην καὶ πότμον ἐπέσπον·
οὔτ’ ἐμέ γ’ ἐν μεγάροισιν ἐΰσκοπος ἰοχέαιρα
οἷς’ ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν,
οὔτε τις οὖν μοι νοῦσος ἐπήλυθεν, ἥ τε μάλιστα
τηκεδόνι στυγερῇ μελέων ἐξείλετο θυμόν·
ἀλλά με σός τε πόθος σά τε μήδεα, φαίδιμ’ Ὀδυσσεῦ,
σή τ’ ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα.‘
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐγώ γ’ ἔθελον φρεσὶ μερμηρίξας
μητρὸς ἐμῆς ψυχὴν ἑλέειν κατατεθνηυίης.
τρὶς μὲν ἐφωρμήθην, ἑλέειν τέ με θυμὸς ἀνώγει,
τρὶς δέ μοι ἐκ χειρῶν σκιῇ εἴκελον ἢ καὶ ὀνείρῳ
ἔπτατ’· ἐμοὶ δ’ ἄχος ὀξὺ γενέσκετο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
‘μῆτερ ἐμή, τί νύ μ’ οὐ μίμνεις ἑλέειν μεμαῶτα,
ὄφρα καὶ εἰν Ἀΐδαο φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε
ἀμφοτέρω κρυεροῖο τεταρπώμεσθα γόοιο;
ἦ τί μοι εἴδωλον τόδ’ ἀγαυὴ Περσεφόνεια
ὤτρυν’, ὄφρ’ ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω;‘
ὣς ἐφάμην, ἡ δ’ αὐτίκ’ ἀμείβετο πότνια μήτηρ·
‘ὤ μοι, τέκνον ἐμόν, περὶ πάντων κάμμορε φωτῶν,
οὔ τί σε Περσεφόνεια Διὸς θυγάτηρ ἀπαφίσκει,
ἀλλ’ αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν, ὅτε τίς κε θάνῃσιν.
οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνες ἔχουσιν,
ἀλλὰ τὰ μέν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
δαμνᾷ, ἐπεί κε πρῶτα λίπῃ λεύκ’ ὀστέα θυμός,
ψυχὴ δ’ ἠΰτ’ ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται.
ἀλλὰ φόωσδε τάχιστα λιλαίεο· ταῦτα δὲ πάντα
ἴσθ’, ἵνα καὶ μετόπισθε τεῇ εἴπῃσθα γυναικί.‘
νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβόμεθ’, αἱ δὲ γυναῖκες
ἤλυθον, ὤτρυνεν γὰρ ἀγαυὴ Περσεφόνεια,

ὅσσαι ἀριστήων ἄλοχοι ἔσαν ἠδὲ θύγατρες.
αἱ δ’ ἀμφ’ αἷμα κελαινὸν ἀολλέες ἠγερέθοντο,
αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον, ὅπως ἐρέοιμι ἑκάστην.
ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ
οὐκ εἴων πίνειν ἅμα πάσας αἷμα κελαινόν.
αἱ δὲ προμνηστῖναι ἐπήϊσαν, ἠδὲ ἑκάστη
ὃν γόνον ἐξαγόρευεν· ἐγὼ δ’ ἐρέεινον ἁπάσας.
ἔνθ’ ἦ τοι πρώτην Τυρὼ ἴδον εὐπατέρειαν,
ἣ φάτο Σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος εἶναι,
φῆ δὲ Κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι Αἰολίδαο·
ἣ ποταμοῦ ἠράσσατ’ Ἐνιπῆος θείοιο,
ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἵησι,
καί ῥ’ ἐπ’ Ἐνιπῆος πωλέσκετο καλὰ ῥέεθρα.
τῷ δ’ ἄρα εἰσάμενος γαιήοχος ἐννοσίγαιος
ἐν προχοῇς ποταμοῦ παρελέξατο δινήεντος·
πορφύρεον δ’ ἄρα κῦμα περιστάθη οὔρεϊ ἶσον,
κυρτωθέν, κρύψεν δὲ θεὸν θνητήν τε γυναῖκα.
[λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην, κατὰ δ’ ὕπνον ἔχευεν.]
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια ἔργα,
ἔν τ’ ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζε·
‘χαῖρε, γύναι, φιλότητι· περιπλομένου δ’ ἐνιαυτοῦ
τέξεαι ἀγλαὰ τέκνα, ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιοι εὐναὶ
ἀθανάτων· σὺ δὲ τοὺς κομέειν ἀτιταλλέμεναί τε.
νῦν δ’ ἔρχευ πρὸς δῶμα καὶ ἴσχεο μηδ’ ὀνομήνῃς·
αὐτὰρ ἐγώ τοί εἰμι Ποσειδάων ἐνοσίχθων.‘
ὣς εἰπὼν ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα.
ἡ δ’ ὑποκυσαμένη Πελίην τέκε καὶ Νηλῆα,
τὼ κρατερὼ θεράποντε Διὸς μεγάλοιο γενέσθην
ἀμφοτέρω· Πελίης μὲν ἐν εὐρυχόρῳ Ἰαολκῷ
ναῖε πολύρρηνος, ὁ δ’ ἄρ’ ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι.
τοὺς δ’ ἑτέρους Κρηθῆϊ τέκεν βασίλεια γυναικῶν,
Αἴσονά τ’ ἠδὲ Φέρητ’ Ἀμυθάονά θ’ ἱππιοχάρμην.
τὴν δὲ μέτ’ Ἀντιόπην ἴδον, Ἀσωποῖο θύγατρα,
ἣ δὴ καὶ Διὸς εὔχετ’ ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαῦσαι,
καί ῥ’ ἔτεκεν δύο παῖδ’, Ἀμφίονά τε Ζῆθόν τε,
οἳ πρῶτοι Θήβης ἕδος ἔκτισαν ἑπταπύλοιο
πύργωσάν τ’, ἐπεὶ οὐ μὲν ἀπύργωτόν γ’ ἐδύναντο

ναιέμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερώ περ ἐόντε.
τὴν δὲ μετ’ Ἀλκμήνην ἴδον, Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν,
ἥ ῥ’ Ἡρακλῆα θρασυμέμνονα θυμολέοντα
γείνατ’ ἐν ἀγκοίνῃσι Διὸς μεγάλοιο μιγεῖσα·
καὶ Μεγάρην, Κρείοντος ὑπερθύμοιο θύγατρα,
τὴν ἔχεν Ἀμφιτρύωνος υἱὸς μένος αἰὲν ἀτειρής.
μητέρα τ’ Οἰδιπόδαο ἴδον, καλὴν Ἐπικάστην,
ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοιο
γημαμένη ᾧ υἷϊ· ὁ δ’ ὃν πατέρ’ ἐξεναρίξας
γῆμεν· ἄφαρ δ’ ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
ἀλλ’ ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων
Καδμείων ἤνασσε θεῶν ὀλοὰς διὰ βουλάς·
ἡ δ’ ἔβη εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο κρατεροῖο,
ἁψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ’ ὑψηλοῖο μελάθρου
ᾧ ἄχεϊ σχομένη· τῷ δ’ ἄλγεα κάλλιπ’ ὀπίσσω
πολλὰ μάλ’, ὅσσα τε μητρὸς ἐρινύες ἐκτελέουσι.
καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα, τήν ποτε Νηλεὺς
γῆμεν ἑὸν διὰ κάλλος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα,
ὁπλοτάτην κούρην Ἀμφίονος Ἰασίδαο,
ὅς ποτ’ ἐν Ὀρχομενῷ Μινυηΐῳ ἶφι ἄνασσεν·
ἡ δὲ Πύλου βασίλευε, τέκεν δέ οἱ ἀγλαὰ τέκνα,
Νέστορά τε Χρομίον τε Περικλύμενόν τ’ ἀγέρωχον.
τοῖσι δ’ ἐπ’ ἰφθίμην Πηρὼ τέκε, θαῦμα βροτοῖσι,
τὴν πάντες μνώοντο περικτίται· οὐδέ τι Νηλεὺς
τῷ ἐδίδου, ὃς μὴ ἕλικας βόας εὐρυμετώπους
ἐκ Φυλάκης ἐλάσειε βίης Ἰφικληείης
ἀργαλέας. τὰς δ’ οἶος ὑπέσχετο μάντις ἀμύμων
ἐξελάαν· χαλεπὴ δὲ θεοῦ κατὰ μοῖρα πέδησε
δεσμοί τ’ ἀργαλέοι καὶ βουκόλοι ἀγροιῶται.
ἀλλ’ ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο
ἂψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
καὶ τότε δή μιν ἔλυσε βίη Ἰφικληείη
θέσφατα πάντ’ εἰπόντα· Διὸς δ’ ἐτελείετο βουλή.
καὶ Λήδην εἶδον, τὴν Τυνδαρέου παράκοιτιν,
ἥ ῥ’ ὑπὸ Τυνδαρέῳ κρατερόφρονε γείνατο παῖδε,
Κάστορά θ’ ἱππόδαμον καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα,
τοὺς ἄμφω ζωοὺς κατέχει φυσίζοος αἶα·
οἳ καὶ νέρθεν γῆς τιμὴν πρὸς Ζηνὸς ἔχοντες

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἄλλοτε μὲν ζώους’ ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ’ αὖτε
τεθνᾶσιν· τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἶσα θεοῖσι.
τὴν δὲ μέτ’ Ἰφιμέδειαν, Ἀλωῆος παράκοιτιν,
εἴσιδον, ἣ δὴ φάσκε Ποσειδάωνι μιγῆναι,
καί ῥ’ ἔτεκεν δύο παῖδε, μινυνθαδίω δὲ γενέσθην,
Ὦτόν τ’ ἀντίθεον τηλεκλειτόν τ’ Ἐφιάλτην,
οὓς δὴ μηκίστους θρέψε ζείδωρος ἄρουρα
καὶ πολὺ καλλίστους μετά γε κλυτὸν Ὠρίωνα·
ἐννέωροι γὰρ τοί γε καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν
εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γενέσθην ἐννεόργυιοι.
οἵ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην ἐν Ὀλύμπῳ
φυλόπιδα στήσειν πολυάϊκος πολέμοιο.
Ὄσσαν ἐπ’ Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ’ Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν’ οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.
καί νύ κεν ἐξετέλεσσαν, εἰ ἥβης μέτρον ἵκοντο·
ἀλλ’ ὄλεσεν Διὸς υἱός, ὃν ἠύκομος τέκε Λητώ,
ἀμφοτέρω, πρίν σφωϊν ὑπὸ κροτάφοισιν ἰούλους
ἀνθῆσαι πυκάσαι τε γένυς εὐανθέϊ λάχνῃ.
Φαίδρην τε Πρόκριν τε ἴδον καλήν τ’ Ἀριάδνην,
κούρην Μίνωος ὀλοόφρονος, ἥν ποτε Θησεὺς
ἐκ Κρήτης ἐς γουνὸν Ἀθηνάων ἱεράων
ἦγε μέν, οὐδ’ ἀπόνητο· πάρος δέ μιν Ἄρτεμις ἔκτα
Δίῃ ἐν ἀμφιρύτῃ Διονύσου μαρτυρίῃσι.
Μαῖράν τε Κλυμένην τε ἴδον στυγερήν τ’ Ἐριφύλην,
ἣ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα.
πάσας δ’ οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ’ ὀνομήνω,
ὅσσας ἡρώων ἀλόχους ἴδον ἠδὲ θύγατρας·
πρὶν γάρ κεν καὶ νὺξ φθῖτ’ ἄμβροτος. ἀλλὰ καὶ ὥρη
εὕδειν, ἢ ἐπὶ νῆα θοὴν ἐλθόντ’ ἐς ἑταίρους
ἢ αὐτοῦ· πομπὴ δὲ θεοῖς’ ὑμῖν τε μελήσει.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
κηληθμῷ δ’ ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τοῖσιν δ’ Ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων·
“Φαίηκες, πῶς ὔμμιν ἀνὴρ ὅδε φαίνεται εἶναι
εἶδός τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐΐσας;
ξεῖνος δ’ αὖτ’ ἐμός ἐστιν, ἕκαστος δ’ ἔμμορε τιμῆς.
τῶ μὴ ἐπειγόμενοι ἀποπέμπετε μηδὲ τὰ δῶρα
οὕτω χρηΐζοντι κολούετε· πολλὰ γὰρ ὑμῖν

κτήματ’ ἐνὶ μεγάροισι θεῶν ἰότητι κέονται.”
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος,
[ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν·]
“ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἧμιν ἀπὸ σκοποῦ οὐδ’ ἀπὸ δόξης
μυθεῖται βασίλεια περίφρων· ἀλλὰ πίθεσθε.
Ἀλκινόου δ’ ἐκ τοῦδ’ ἔχεται ἔργον τε ἔπος τε.”
τὸν δ’ αὖτ’ Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
“τοῦτο μὲν οὕτω δὴ ἔσται ἔπος, αἴ κεν ἐγώ γε
ζωὸς Φαιήκεσσι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω·
ξεῖνος δὲ τλήτω, μάλα περ νόστοιο χατίζων,
ἔμπης οὖν ἐπιμεῖναι ἐς αὔριον, εἰς ὅ κε πᾶσαν
δωτίνην τελέσω. πομπὴ δ’ ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ’ ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ’ ἐνὶ δήμῳ.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
εἴ με καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἀνώγοιτ’ αὐτόθι μίμνειν
πομπήν τ’ ὀτρύνοιτε καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῖτε,
καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
πλειοτέρῃ σὺν χειρὶ φίλην ἐς πατρίδ’ ἱκέσθαι,
καί κ’ αἰδοιότερος καὶ φίλτερος ἀνδράσιν εἴην
πᾶσιν, ὅσοι μ’ Ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα.”
τὸν δ’ αὖτ’ Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
“ὦ Ὀδυσεῦ, τὸ μὲν οὔ τί ς’ ἐΐσκομεν εἰσορόωντες
ἠπεροπῆά τ’ ἔμεν καὶ ἐπίκλοπον, οἷά τε πολλοὺς
βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας ἀνθρώπους
ψεύδεά τ’ ἀρτύνοντας, ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο·
σοὶ δ’ ἔπι μὲν μορφὴ ἐπέων, ἔνι δὲ φρένες ἐσθλαί,
μῦθον δ’ ὡς ὅτ’ ἀοιδὸς ἐπισταμένως κατέλεξας,
πάντων Ἀργείων σέο τ’ αὐτοῦ κήδεα λυγρά.
ἀλλ’ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἴ τινας ἀντιθέων ἑτάρων ἴδες, οἵ τοι ἅμ’ αὐτῷ
Ἴλιον εἰς ἅμ’ ἕποντο καὶ αὐτοῦ πότμον ἐπέσπον.
νὺξ δ’ ἥδε μάλα μακρή, ἀθέσφατος, οὐδέ πω ὥρη
εὕδειν ἐν μεγάρῳ· σὺ δέ μοι λέγε θέσκελα ἔργα.
καί κεν ἐς ἠῶ δῖαν ἀνασχοίμην, ὅτε μοι σὺ
τλαίης ἐν μεγάρῳ τὰ σὰ κήδεα μυθήσασθαι.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὥρη μὲν πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου·
εἰ δ’ ἔτ’ ἀκουέμεναί γε λιλαίεαι, οὐκ ἂν ἔπειτα
τούτων σοι φθονέοιμι καὶ οἰκτρότερ’ ἄλλ’ ἀγορεύειν,
κήδε’ ἐμῶν ἑτάρων, οἳ δὴ μετόπισθεν ὄλοντο,
οἳ Τρώων μὲν ὑπεξέφυγον στονόεσσαν ἀϋτήν,
ἐν νόστῳ δ’ ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι γυναικός.
αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπεσκέδας’ ἄλλυδις ἄλλῃ
ἁγνὴ Περσεφόνεια γυναικῶν θηλυτεράων,
ἦλθε δ’ ἐπὶ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
ἀχνυμένη· περὶ δ’ ἄλλαι ἀγηγέραθ’, ὅσσοι ἅμ’ αὐτῷ
οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.
ἔγνω δ’ αἶψ’ ἐμὲ κεῖνος, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι·
κλαῖε δ’ ὅ γε λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἴβων,
πιτνὰς εἰς ἐμὲ χεῖρας ὀρέξασθαι μενεαίνων·
ἀλλ’ οὐ γάρ οἱ ἔτ’ ἦν ἲς ἔμπεδος οὐδ’ ἔτι κῖκυς,
οἵη περ πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι.
τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν ἐλέησά τε θυμῷ
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
‘Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο;
ἦέ σέ γ’ ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν
ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν;
ἦέ σ’ ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ’ ἐπὶ χέρσου
βοῦς περιταμνόμενον ἠδ’ οἰῶν πώεα καλὰ
ἠὲ περὶ πτόλιος μαχεούμενον ἠδὲ γυναικῶν;‘
ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ’ αὐτίκ’ ἀμειβόμενος προσέειπε·
‘διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν’ Ὀδυσσεῦ,
οὔτ’ ἐμέ γ’ ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν
[ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν,]
οὔτε μ’ ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ’ ἐπὶ χέρσου,
ἀλλά μοι Αἴγισθος τεύξας θάνατόν τε μόρον τε
ἔκτα σὺν οὐλομένῃ ἀλόχῳ οἶκόνδε καλέσσας,
δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.
ὣς θάνον οἰκτίστῳ θανάτῳ· περὶ δ’ ἄλλοι ἑταῖροι
νωλεμέως κτείνοντο σύες ὣς ἀργιόδοντες,
οἵ ῥά τ’ ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο
ἢ γάμῳ ἢ ἐράνῳ ἢ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ.
ἤδη μὲν πολέων φόνῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας,

μουνὰξ κτεινομένων καὶ ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ὀλοφύραο θυμῷ,
ὡς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πληθούσας
κείμεθ’ ἐνὶ μεγάρῳ, δάπεδον δ’ ἅπαν αἵματι θῦεν.
οἰκτροτάτην δ’ ἤκουσα ὄπα Πριάμοιο θυγατρὸς
Κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε Κλυταιμνήστρη δολόμητις
ἀμφ’ ἐμοί· αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἀείρων
βάλλον ἀποθνῄσκων περὶ φασγάνῳ· ἡ δὲ κυνῶπις
νοσφίσατ’ οὐδέ μοι ἔτλη, ἰόντι περ εἰς Ἀΐδαο,
χερσὶ κατ’ ὀφθαλμοὺς ἑλέειν σύν τε στόμ’ ἐρεῖσαι.
ὣς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικός,
[ἥ τις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ἔργα βάληται·]
οἷον δὴ καὶ κείνη ἐμήσατο ἔργον ἀεικές,
κουριδίῳ τεύξασα πόσει φόνον. ἦ τοι ἔφην γε
ἀσπάσιος παίδεσσιν ἰδὲ δμώεσσιν ἐμοῖσιν
οἴκαδ’ ἐλεύσεσθαι· ἡ δ’ ἔξοχα λυγρὰ ἰδυῖα
οἷ τε κατ’ αἶσχος ἔχευε καὶ ἐσσομένῃσιν ὀπίσσω
θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥ κ’ εὐεργὸς ἔῃσιν.‘
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
‘ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον Ἀτρέος εὐρύοπα Ζεὺς
ἐκπάγλως ἤχθηρε γυναικείας διὰ βουλὰς
ἐξ ἀρχῆς· Ἑλένης μὲν ἀπωλόμεθ’ εἵνεκα πολλοί,
σοὶ δὲ Κλυταιμνήστρη δόλον ἤρτυε τηλόθ’ ἐόντι.‘
ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ’ αὐτίκ’ ἀμειβόμενος προσέειπε·
‘τῶ νῦν μή ποτε καὶ σὺ γυναικί περ ἤπιος εἶναι
μηδ’ οἱ μῦθον ἅπαντα πιφαυσκέμεν, ὅν κ’ ἐῢ εἰδῇς,
ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ καὶ κεκρυμμένον εἶναι.
ἀλλ’ οὐ σοί γ’, Ὀδυσεῦ, φόνος ἔσσεται ἔκ γε γυναικός·
λίην γὰρ πινυτή τε καὶ εὖ φρεσὶ μήδεα οἶδε
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια.
ἦ μέν μιν νύμφην γε νέην κατελείπομεν ἡμεῖς
ἐρχόμενοι πόλεμόνδε· πάϊς δέ οἱ ἦν ἐπὶ μαζῷ
νήπιος, ὅς που νῦν γε μετ’ ἀνδρῶν ἵζει ἀριθμῷ,
ὄλβιος· ἦ γὰρ τόν γε πατὴρ φίλος ὄψεται ἐλθών,
καὶ κεῖνος πατέρα προσπτύξεται, ἣ θέμις ἐστίν.
ἡ δ’ ἐμὴ οὐδέ περ υἷος ἐνιπλησθῆναι ἄκοιτις
ὀφθαλμοῖσιν ἔασε· πάρος δέ με πέφνε καὶ αὐτόν.
[ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ’ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

κρύβδην, μηδ’ ἀναφανδά, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
νῆα κατισχέμεναι, ἐπεὶ οὐκέτι πιστὰ γυναιξίν.]
ἀλλ’ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἴ που ἔτι ζώοντος ἀκούετε παιδὸς ἐμοῖο
ἤ που ἐν Ὀρχομενῷ ἢ ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι
ἤ που πὰρ Μενελάῳ ἐνὶ Σπάρτῃ εὐρείῃ·
οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀρέστης.‘
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
‘Ἀτρεΐδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τι οἶδα,
ζώει ὅ γ’ ἦ τέθνηκε· κακὸν δ’ ἀνεμώλια βάζειν.‘
νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω στυγεροῖσιν
ἕσταμεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες·
ἦλθε δ’ ἐπὶ ψυχὴ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
καὶ Πατροκλῆος καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
Αἴαντός θ’, ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ’ ἀμύμονα Πηλεΐωνα.
ἔγνω δὲ ψυχή με ποδώκεος Αἰακίδαο
καί ῥ’ ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
‘διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν’ Ὀδυσσεῦ,
σχέτλιε, τίπτ’ ἔτι μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μήσεαι ἔργον;
πῶς ἔτλης Ἄϊδόσδε κατελθέμεν, ἔνθα τε νεκροὶ
ἀφραδέες ναίουσι, βροτῶν εἴδωλα καμόντων;‘
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
‘ὦ Ἀχιλεῦ, Πηλῆος υἱέ, μέγα φέρτατ’ Ἀχαιῶν,
ἦλθον Τειρεσίαο κατὰ χρέος, εἴ τινα βουλὴν
εἴποι, ὅπως Ἰθάκην ἐς παιπαλόεσσαν ἱκοίμην·
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος οὐδέ πω ἁμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ’ αἰὲν ἔχω κακά. σεῖο δ’, Ἀχιλλεῦ,
οὔ τις ἀνὴρ προπάροιθε μακάρτερος οὔτ’ ἄρ’ ὀπίσσω·
πρὶν μὲν γάρ σε ζωὸν ἐτίομεν ἶσα θεοῖσιν
Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν
ἐνθάδ’ ἐών· τῶ μή τι θανὼν ἀκαχίζευ, Ἀχιλλεῦ.‘
ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ’ αὐτίκ’ ἀμειβόμενος προσέειπε·
‘μὴ δή μοι θάνατόν γε παραύδα, φαίδιμ’ Ὀδυσσεῦ.
βουλοίμην κ’ ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ,
ἀνδρὶ παρ’ ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.
ἀλλ’ ἄγε μοι τοῦ παιδὸς ἀγαυοῦ μῦθον ἐνίσπες,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἢ ἔπετ᾽ ἐς πόλεμον πρόμος ἔμμεναι ἦε καὶ οὐκί.
εἰπὲ δέ μοι Πηλῆος ἀμύμονος εἴ τι πέπυσσαι,
ἢ ἔτ᾽ ἔχει τιμὴν πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
ἦ μιν ἀτιμάζουσιν ἀν᾽ Ἑλλάδα τε Φθίην τε,
οὕνεκά μιν κατὰ γῆρας ἔχει χεῖράς τε πόδας τε.
εἰ γὰρ ἐγὼν ἐπαρωγὸς ὑπ᾽ αὐγὰς ἠελίοιο,
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ᾽ ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
πέφνον λαὸν ἄριστον, ἀμύνων Ἀργείοισιν, —
εἰ τοιόσδ᾽ ἔλθοιμι μίνυνθά περ ἐς πατέρος δῶ,
τῶ κέ τεῳ στύξαιμι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
οἳ κεῖνον βιόωνται ἐέργουσίν τ᾽ ἀπὸ τιμῆς.‘
ὣς ἔφατ᾽, αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
‘ἦ τοι μὲν Πηλῆος ἀμύμονος οὔ τι πέπυσμαι,
αὐτάρ τοι παιδός γε Νεοπτολέμοιο φίλοιο
πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὥς με κελεύεις·
αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς ἐΐσης
ἤγαγον ἐκ Σκύρου μετ᾽ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
ἦ τοι ὅτ᾽ ἀμφὶ πόλιν Τροίην φραζοίμεθα βουλάς,
αἰεὶ πρῶτος ἔβαζε καὶ οὐχ ἡμάρτανε μύθων·
Νέστωρ δ᾽ ἀντίθεος καὶ ἐγὼ νικάσκομεν οἴω.
αὐτὰρ ὅτ᾽ ἐν πεδίῳ Τρώων μαρναίμεθ᾽ Ἀχαιοί,
οὔ ποτ᾽ ἐνὶ πληθυῖ μένεν ἀνδρῶν οὐδ᾽ ἐν ὁμίλῳ,
ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων·
πολλοὺς δ᾽ ἄνδρας ἔπεφνεν ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
πάντας δ᾽ οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ᾽ ὀνομήνω,
ὅσσον λαὸν ἔπεφνεν ἀμύνων Ἀργείοισιν,
ἀλλ᾽ οἷον τὸν Τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ,
ἥρω᾽ Εὐρύπυλον· πολλοὶ δ᾽ ἀμφ᾽ αὐτὸν ἑταῖροι
Κήτειοι κτείνοντο γυναίων εἵνεκα δώρων.
κεῖνον δὴ κάλλιστον ἴδον μετὰ Μέμνονα δῖον.
αὐτὰρ ὅτ᾽ εἰς ἵππον κατεβαίνομεν, ὃν κάμ᾽ Ἐπειός,
Ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἐμοὶ δ᾽ ἐπὶ πάντ᾽ ἐτέταλτο,
[ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον ἠδ᾽ ἐπιθεῖναι,]
ἔνθ᾽ ἄλλοι Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
δάκρυά τ᾽ ὠμόργνυντο, τρέμον θ᾽ ὑπὸ γυῖα ἑκάστου·
κεῖνον δ᾽ οὔ ποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
οὔτ᾽ ὠχρήσαντα χρόα κάλλιμον οὔτε παρειῶν
δάκρυ᾽ ὀμορξάμενον· ὁ δέ με μάλα πόλλ᾽ ἱκέτευεν

ἱππόθεν ἐξέμεναι, ξίφεος δ’ ἐπεμαίετο κώπην
καὶ δόρυ χαλκοβαρές, κακὰ δὲ Τρώεσσι μενοίνα.
ἀλλ’ ὅτε δὴ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
μοῖραν καὶ γέρας ἐσθλὸν ἔχων ἐπὶ νηὸς ἔβαινεν
ἀσκηθής, οὔτ’ ἂρ βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ
οὔτ’ αὐτοσχεδίην οὐτασμένος, οἷά τε πολλὰ
γίνεται ἐν πολέμῳ· ἐπιμὶξ δέ τε μαίνεται Ἄρης.‘
ὣς ἐφάμην, ψυχὴ δὲ ποδώκεος Αἰακίδαο
φοίτα μακρὰ βιβᾶσα κατ’ ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
γηθοσύνη, ὅ οἱ υἱὸν ἔφην ἀριδείκετον εἶναι.
αἱ δ’ ἄλλαι ψυχαὶ νεκύων κατατεθνηώτων
ἕστασαν ἀχνύμεναι, εἴροντο δὲ κήδε’ ἑκάστη.
οἴη δ’ Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
νόσφιν ἀφεστήκει, κεχολωμένη εἵνεκα νίκης,
τήν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσὶ
τεύχεσιν ἀμφ’ Ἀχιλῆος· ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ,
παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.
ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικᾶν τοιῷδ’ ἐπ’ ἀέθλῳ·
τοίην γὰρ κεφαλὴν ἕνεκ’ αὐτῶν γαῖα κατέσχεν,
Αἴανθ’, ὃς περὶ μὲν εἶδος, περὶ δ’ ἔργα τέτυκτο
τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ’ ἀμύμονα Πηλεΐωνα.
τὸν μὲν ἐγὼν ἐπέεσσι προσηύδων μειλιχίοισιν·
‘Αἶαν, παῖ Τελαμῶνος ἀμύμονος, οὐκ ἄρ’ ἔμελλες
οὐδὲ θανὼν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλου εἵνεκα τευχέων
οὐλομένων; τὰ δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν Ἀργείοισι·
τοῖος γάρ σφιν πύργος ἀπώλεο· σεῖο δ’ Ἀχαιοὶ
ἶσον Ἀχιλλῆος κεφαλῇ Πηληϊάδαο
ἀχνύμεθα φθιμένοιο διαμπερές· οὐδέ τις ἄλλος
αἴτιος, ἀλλὰ Ζεὺς Δαναῶν στρατὸν αἰχμητάων
ἐκπάγλως ἤχθηρε, τεῒν δ’ ἐπὶ μοῖραν ἔθηκεν.
ἀλλ’ ἄγε δεῦρο, ἄναξ, ἵν’ ἔπος καὶ μῦθον ἀκούσῃς
ἡμέτερον· δάμασον δὲ μένος καὶ ἀγήνορα θυμόν.‘
ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ’ οὐδὲν ἀμείβετο, βῆ δὲ μετ’ ἄλλας
ψυχὰς εἰς Ἔρεβος νεκύων κατατεθνηώτων.
ἔνθα χ’ ὅμως προσέφη κεχολωμένος, ἤ κεν ἐγὼ τόν·
ἀλλά μοι ἤθελε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
τῶν ἄλλων ψυχὰς ἰδέειν κατατεθνηώτων.
ἔνθ’ ἦ τοι Μίνωα ἴδον, Διὸς ἀγλαὸν υἱόν,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα θεμιστεύοντα νέκυσσιν,
ἥμενον· οἱ δέ μιν ἀμφὶ δίκας εἴροντο ἄνακτα,
ἥμενοι ἑσταότες τε, κατ’ εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.
τὸν δὲ μέτ’ Ὠρίωνα πελώριον εἰσενόησα
θῆρας ὁμοῦ εἰλεῦντα κατ’ ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οἰοπόλοισιν ὄρεσσι,
χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον, αἰὲν ἀαγές.
καὶ Τιτυὸν εἶδον, Γαίης ἐρικυδέος υἱόν,
κείμενον ἐν δαπέδῳ. ὁ δ’ ἐπ’ ἐννέα κεῖτο πέλεθρα,
γῦπε δέ μιν ἑκάτερθε παρημένω ἧπαρ ἔκειρον,
δέρτρον ἔσω δύνοντες· ὁ δ’ οὐκ ἀπαμύνετο χερσί.
Λητὼ γὰρ ἕλκησε, Διὸς κυδρὴν παράκοιτιν,
Πυθώδ’ ἐρχομένην διὰ καλλιχόρου Πανοπῆος.
καὶ μὴν Τάνταλον εἰσεῖδον χαλέπ’ ἄλγε’ ἔχοντα,
ἑσταότ’ ἐν λίμνῃ· ἡ δὲ προσέπλαζε γενείῳ.
στεῦτο δὲ διψάων, πιέειν δ’ οὐκ εἶχεν ἑλέσθαι·
ὁσσάκι γὰρ κύψει’ ὁ γέρων πιέειν μενεαίνων,
τοσσάχ’ ὕδωρ ἀπολέσκετ’ ἀναβροχέν, ἀμφὶ δὲ ποσσὶ
γαῖα μέλαινα φάνεσκε, καταζήνασκε δὲ δαίμων.
δένδρεα δ’ ὑψιπέτηλα κατὰ κρῆθεν χέε καρπόν,
ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι
συκέαι τε γλυκεραὶ καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι·
τῶν ὁπότ’ ἰθύσει’ ὁ γέρων ἐπὶ χερσὶ μάσασθαι,
τὰς δ’ ἄνεμος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα.
καὶ μὴν Σίσυφον εἰσεῖδον κρατέρ’ ἄλγε’ ἔχοντα,
λᾶαν βαστάζοντα πελώριον ἀμφοτέρῃσιν.
ἦ τοι ὁ μὲν σκηριπτόμενος χερσίν τε ποσίν τε
λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον· ἀλλ’ ὅτε μέλλοι
ἄκρον ὑπερβαλέειν, τότ’ ἀποστρέψασκε Κραταιΐς·
αὖτις ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδής.
αὐτὰρ ὅ γ’ ἂψ ὤσασκε τιταινόμενος, κατὰ δ’ ἱδρὼς
ἔρρεεν ἐκ μελέων, κονίη δ’ ἐκ κρατὸς ὀρώρει.
τὸν δὲ μέτ’ εἰσενόησα βίην Ἡρακληείην,
εἴδωλον· αὐτὸς δὲ μετ’ ἀθανάτοισι θεοῖσι
τέρπεται ἐν θαλίῃς καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην,
[παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου.]
ἀμφὶ δέ μιν κλαγγὴ νεκύων ἦν οἰωνῶν ὥς,
πάντοσ’ ἀτυζομένων· ὁ δ’ ἐρεμνῇ νυκτὶ ἐοικώς,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

γυμνὸν τόξον ἔχων καὶ ἐπὶ νευρῆφιν ὀϊστόν,
δεινὸν παπταίνων, αἰεὶ βαλέοντι ἐοικώς.
σμερδαλέος δέ οἱ ἀμφὶ περὶ στήθεσσιν ἀορτὴρ
χρύσεος ἦν τελαμών, ἵνα θέσκελα ἔργα τέτυκτο,
ἄρκτοι τ’ ἀγρότεροί τε σύες χαροποί τε λέοντες,
ὑσμῖναί τε μάχαι τε φόνοι τ’ ἀνδροκτασίαι τε.
μὴ τεχνησάμενος μηδ’ ἄλλο τι τεχνήσαιτο,
ὃς κεῖνον τελαμῶνα ἑῇ ἐγκάτθετο τέχνῃ.
ἔγνω δ’ αἶψ’ ἐμὲ κεῖνος, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι,
καί μ’ ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
‘διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν’ Ὀδυσσεῦ,
ἆ δείλ’, ἦ τινὰ καὶ σὺ κακὸν μόρον ἡγηλάζεις,
ὅν περ ἐγὼν ὀχέεσκον ὑπ’ αὐγὰς ἠελίοιο.
Ζηνὸς μὲν πάϊς ἦα Κρονίονος, αὐτὰρ ὀϊζὺν
εἶχον ἀπειρεσίην· μάλα γὰρ πολὺ χείρονι φωτὶ
δεδμήμην, ὁ δέ μοι χαλεποὺς ἐπετέλλετ’ ἀέθλους.
καί ποτέ μ’ ἐνθάδ’ ἔπεμψε κύν’ ἄξοντ’· οὐ γὰρ ἔτ’ ἄλλον
φράζετο τοῦδέ γέ μοι κρατερώτερον εἶναι ἄεθλον.
τὸν μὲν ἐγὼν ἀνένεικα καὶ ἤγαγον ἐξ Ἀΐδαο·
Ἑρμείας δέ μ’ ἔπεμπεν ἰδὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη.‘
ὣς εἰπὼν ὁ μὲν αὖτις ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω,
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, εἴ τις ἔτ’ ἔλθοι
ἀνδρῶν ἡρώων, οἳ δὴ τὸ πρόσθεν ὄλοντο.
καί νύ κ’ ἔτι προτέρους ἴδον ἀνέρας, οὓς ἔθελόν περ,
Θησέα Πειρίθοόν τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα·
ἀλλὰ πρὶν ἐπὶ ἔθνε’ ἀγείρετο μυρία νεκρῶν
ἠχῇ θεσπεσίῃ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει,
μή μοι Γοργείην κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου
ἐξ Ἄϊδος πέμψειεν ἀγαυὴ Περσεφόνεια.
αὐτίκ’ ἔπειτ’ ἐπὶ νῆα κιὼν ἐκέλευον ἑταίρους
αὐτούς τ’ ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι·
οἱ δ’ αἶψ’ εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθῖζον.
τὴν δὲ κατ’ Ὠκεανὸν ποταμὸν φέρε κῦμα ῥόοιο,
πρῶτα μὲν εἰρεσίῃ, μετέπειτα δὲ κάλλιμος οὖρος.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὠκεανοῖο
νηῦς, ἀπὸ δ’ ἵκετο κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο
νῆσόν τ’ Αἰαίην, ὅθι τ’ Ἠοῦς ἠριγενείης
οἰκία καὶ χοροί εἰσι καὶ ἀντολαὶ Ἠελίοιο,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

νῆα μὲν ἔνθ’ ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
book 12.6 ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
book 12.7 ἔνθα δ’ ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.
book 12.8 ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
book 12.9 δὴ τότ’ ἐγὼν ἑτάρους προΐην ἐς δώματα Κίρκης
book 12.10 οἰσέμεναι νεκρὸν Ἐλπήνορα τεθνηῶτα.
book 12.11 φιτροὺς δ’ αἶψα ταμόντες, ὅθ’ ἀκροτάτη πρόεχ’ ἀκτή,
book 12.12 θάπτομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
book 12.13 αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ’ ἐκάη καὶ τεύχεα νεκροῦ,
book 12.14 τύμβον χεύαντες καὶ ἐπὶ στήλην ἐρύσαντες
book 12.15 πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ εὐῆρες ἐρετμόν.
book 12.16 ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν· οὐδ’ ἄρα Κίρκην
book 12.17 ἐξ Ἀΐδεω ἐλθόντες ἐλήθομεν, ἀλλὰ μάλ’ ὦκα
book 12.18 ἦλθ’ ἐντυναμένη· ἅμα δ’ ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ
book 12.19 σῖτον καὶ κρέα πολλὰ καὶ αἴθοπα οἶνον ἐρυθρόν.
book 12.20 ἡ δ’ ἐν μέσσῳ στᾶσα μετηύδα δῖα θεάων·
book 12.21 ‘σχέτλιοι, οἳ ζώοντες ὑπήλθετε δῶμ’ Ἀΐδαο,
book 12.22 δισθανέες, ὅτε τ’ ἄλλοι ἅπαξ θνῄσκους’ ἄνθρωποι.
book 12.23 ἀλλ’ ἄγετ’ ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον
book 12.24 αὖθι πανημέριοι· ἅμα δ’ ἠόϊ φαινομένηφι
book 12.25 πλεύσεσθ’· αὐτὰρ ἐγὼ δείξω ὁδὸν ἠδὲ ἕκαστα
book 12.26 σημανέω, ἵνα μή τι κακορραφίῃ ἀλεγεινῇ
book 12.27 ἢ ἁλὸς ἢ ἐπὶ γῆς ἀλγήσετε πῆμα παθόντες.‘
book 12.28 ὣς ἔφαθ’, ἡμῖν δ’ αὖτ’ ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
book 12.29 ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
book 12.30 ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ’ ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
book 12.31 ἦμος δ’ ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
book 12.32 οἱ μὲν κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός,
book 12.33 ἡ δ’ ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα φίλων ἀπονόσφιν ἑταίρων
book 12.34 εἷσέ τε καὶ προσέλεκτο καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα·
book 12.35 αὐτὰρ ἐγὼ τῇ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
book 12.36 καὶ τότε δή μ’ ἐπέεσσι προσηύδα πότνια Κίρκη·
book 12.37 ‘ταῦτα μὲν οὕτω πάντα πεπείρανται, σὺ δ’ ἄκουσον,
book 12.38 ὥς τοι ἐγὼν ἐρέω, μνήσει δέ σε καὶ θεὸς αὐτός.
book 12.39 Σειρῆνας μὲν πρῶτον ἀφίξεαι, αἵ ῥά τε πάντας
book 12.40 ἀνθρώπους θέλγουσιν, ὅτίς σφεας εἰσαφίκηται.
book 12.41 ὅς τις ἀϊδρείῃ πελάσῃ καὶ φθόγγον ἀκούσῃ
book 12.42 Σειρήνων, τῷ δ’ οὔ τι γυνὴ καὶ νήπια τέκνα
book 12.43

οἴκαδε νοστήσαντι παρίσταται οὐδὲ γάνυνται,
ἀλλά τε Σειρῆνες λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ,
ἥμεναι ἐν λειμῶνι· πολὺς δ’ ἀμφ’ ὀστεόφιν θὶς
ἀνδρῶν πυθομένων, περὶ δὲ ῥινοὶ μινύθουσιν.
ἀλλὰ παρὲξ ἐλάαν, ἐπὶ δ’ οὔατ’ ἀλεῖψαι ἑταίρων
κηρὸν δεψήσας μελιηδέα, μή τις ἀκούσῃ
τῶν ἄλλων· ἀτὰρ αὐτὸς ἀκουέμεν αἴ κ’ ἐθέλῃσθα,
δησάντων ς’ ἐν νηῒ θοῇ χεῖράς τε πόδας τε
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ’ αὐτοῦ πείρατ’ ἀνήφθω,
ὄφρα κε τερπόμενος ὄπ’ ἀκούσῃς Σειρήνοιϊν.
εἰ δέ κε λίσσηαι ἑτάρους λῦσαί τε κελεύῃς,
οἱ δέ ς’ ἔτι πλεόνεσσι τότ’ ἐν δεσμοῖσι διδέντων.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τάς γε παρὲξ ἐλάσωσιν ἑταῖροι,
ἔνθα τοι οὐκέτ’ ἔπειτα διηνεκέως ἀγορεύσω,
ὁπποτέρῃ δή τοι ὁδὸς ἔσσεται, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
θυμῷ βουλεύειν· ἐρέω δέ τοι ἀμφοτέρωθεν.
ἔνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφέες, προτὶ δ’ αὐτὰς
κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης·
Πλαγκτὰς δή τοι τάς γε θεοὶ μάκαρες καλέουσι.
τῇ μέν τ’ οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι
τρήρωνες, ταί τ’ ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν,
ἀλλά τε καὶ τῶν αἰὲν ἀφαιρεῖται λὶς πέτρη·
ἀλλ’ ἄλλην ἐνίησι πατὴρ ἐναρίθμιον εἶναι.
τῇ δ’ οὔ πώ τις νηῦς φύγεν ἀνδρῶν, ἥ τις ἵκηται,
ἀλλά θ’ ὁμοῦ πίνακάς τε νεῶν καὶ σώματα φωτῶν
κύμαθ’ ἁλὸς φορέουσι πυρός τ’ ὀλοοῖο θύελλαι.
οἴη δὴ κείνῃ γε παρέπλω ποντοπόρος νηῦς
Ἀργὼ πᾶσι μέλουσα, παρ’ Αἰήταο πλέουσα·
καί νύ κε τὴν ἔνθ’ ὦκα βάλεν μεγάλας ποτὶ πέτρας,
ἀλλ’ Ἥρη παρέπεμψεν, ἐπεὶ φίλος ἦεν Ἰήσων.
οἱ δὲ δύω σκόπελοι ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει
ὀξείῃ κορυφῇ, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε
κυανέη· τὸ μὲν οὔ ποτ’ ἐρωεῖ, οὐδέ ποτ’ αἴθρη
κείνου ἔχει κορυφὴν οὔτ’ ἐν θέρει οὔτ’ ἐν ὀπώρῃ·
οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς ἀνὴρ οὐδ’ ἐπιβαίη,
οὐδ’ εἴ οἱ χεῖρές γε ἐείκοσι καὶ πόδες εἶεν·
πέτρη γὰρ λίς ἐστι, περιξέστῃ ἐϊκυῖα.
μέσσῳ δ’ ἐν σκοπέλῳ ἐστὶ σπέος ἠεροειδές,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

πρὸς ζόφον εἰς Ἔρεβος τετραμμένον, ᾗ περ ἂν ὑμεῖς
νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύνετε, φαίδιμ’ Ὀδυσσεῦ.
οὐδέ κεν ἐκ νηὸς γλαφυρῆς αἰζήϊος ἀνὴρ
τόξῳ ὀϊστεύσας κοῖλον σπέος εἰσαφίκοιτο.
ἔνθα δ’ ἐνὶ Σκύλλη ναίει δεινὸν λελακυῖα.
τῆς ἦ τοι φωνὴ μὲν ὅση σκύλακος νεογιλλῆς
γίνεται, αὐτὴ δ’ αὖτε πέλωρ κακόν· οὐδέ κέ τίς μιν
γηθήσειεν ἰδών, οὐδ’ εἰ θεὸς ἀντιάσειε.
τῆς ἦ τοι πόδες εἰσὶ δυώδεκα πάντες ἄωροι,
ἓξ δέ τέ οἱ δειραὶ περιμήκεες, ἐν δὲ ἑκάστῃ
σμερδαλέη κεφαλή, ἐν δὲ τρίστοιχοι ὀδόντες,
πυκνοὶ καὶ θαμέες, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
μέσση μέν τε κατὰ σπείους κοίλοιο δέδυκεν,
ἔξω δ’ ἐξίσχει κεφαλὰς δεινοῖο βερέθρου·
αὐτοῦ δ’ ἰχθυάᾳ, σκόπελον περιμαιμώωσα,
δελφῖνάς τε κύνας τε καὶ εἴ ποθι μεῖζον ἕλῃσι
κῆτος, ἃ μυρία βόσκει ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη.
τῇ δ’ οὔ πώ ποτε ναῦται ἀκήριοι εὐχετόωνται
παρφυγέειν σὺν νηΐ· φέρει δέ τε κρατὶ ἑκάστῳ
φῶτ’ ἐξαρπάξασα νεὸς κυανοπρῴροιο.
τὸν δ’ ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ὄψει, Ὀδυσσεῦ,
πλησίον ἀλλήλων· καί κεν διοϊστεύσειας.
τῷ δ’ ἐν ἐρινεός ἐστι μέγας, φύλλοισι τεθηλώς·
τῷ δ’ ὑπὸ δῖα Χάρυβδις ἀναρρυβδεῖ μέλαν ὕδωρ.
τρὶς μὲν γάρ τ’ ἀνίησιν ἐπ’ ἤματι, τρὶς δ’ ἀναρυβδεῖ,
δεινόν· μὴ σύ γε κεῖθι τύχοις, ὅτε ῥυβδήσειεν·
οὐ γάρ κεν ῥύσαιτό ς’ ὑπὲκ κακοῦ οὐδ’ ἐνοσίχθων.
ἀλλὰ μάλα Σκύλλης σκοπέλῳ πεπλημένος ὦκα
νῆα παρὲξ ἐλάαν, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
ἓξ ἑτάρους ἐν νηῒ ποθήμεναι ἢ ἅμα πάντας.‘
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀτυζόμενος προσέειπον·
‘εἰ δ’ ἄγε δή μοι τοῦτο, θεά, νημερτὲς ἐνίσπες,
εἴ πως τὴν ὀλοὴν μὲν ὑπεκπροφύγοιμι Χάρυβδιν,
τὴν δέ κ’ ἀμυναίμην, ὅτε μοι σίνοιτό γ’ ἑταίρους.‘
ὣς ἐφάμην, ἡ δ’ αὐτίκ’ ἀμείβετο δῖα θεάων·
‘σχέτλιε, καὶ δὴ αὖ τοι πολεμήϊα ἔργα μέμηλε
καὶ πόνος, οὐδὲ θεοῖσιν ὑπείξεαι ἀθανάτοισιν;
ἡ δέ τοι οὐ θνητή, ἀλλ’ ἀθάνατον κακόν ἐστι,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

δεινόν τ’ ἀργαλέον τε καὶ ἄγριον οὐδὲ μαχητόν·
οὐδέ τις ἔστ’ ἀλκή· φυγέειν κάρτιστον ἀπ’ αὐτῆς.
ἢν γὰρ δηθύνησθα κορυσσόμενος παρὰ πέτρῃ,
δείδω μή ς’ ἐξαῦτις ἐφορμηθεῖσα κίχῃσι
τόσσῃσιν κεφαλῇσι, τόσους δ’ ἐκ φῶτας ἕληται.
ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βωστρεῖν δὲ Κράταιϊν,
μητέρα τῆς Σκύλλης, ἥ μιν τέκε πῆμα βροτοῖσιν·
ἥ μιν ἔπειτ’ ἀποπαύσει ἐς ὕστερον ὁρμηθῆναι.
Θρινακίην δ’ ἐς νῆσον ἀφίξεαι· ἔνθα δὲ πολλαὶ
βόσκοντ’ Ἠελίοιο βόες καὶ ἴφια μῆλα.
ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι, τόσα δ’ οἰῶν πώεα καλά,
πεντήκοντα δ’ ἕκαστα. γόνος δ’ οὐ γίνεται αὐτῶν,
οὐδέ ποτε φθινύθουσι. θεαὶ δ’ ἐπιποιμένες εἰσί,
νύμφαι ἐϋπλόκαμοι, Φαέθουσά τε Λαμπετίη τε,
ἃς τέκεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι δῖα Νέαιρα.
τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε πότνια μήτηρ
Θρινακίην ἐς νῆσον ἀπῴκισε τηλόθι ναίειν,
μῆλα φυλασσέμεναι πατρώϊα καὶ ἕλικας βοῦς.
τὰς εἰ μέν κ’ ἀσινέας ἐάᾳς νόστου τε μέδηαι,
ἦ τ’ ἂν ἔτ’ εἰς Ἰθάκην, κακά περ πάσχοντες, ἵκοισθε·
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ’ ὄλεθρον
[νηΐ τε καὶ ἑτάροις’. αὐτὸς δ’ εἴ πέρ κεν ἀλύξῃς,
ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους.‘]
ὣς ἔφατ’, αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν Ἠώς.
ἡ μὲν ἔπειτ’ ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχε δῖα θεάων·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν ὤτρυνον ἑταίρους
αὐτούς τ’ ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ’ αἶψ’ εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθῖζον,
[ἑξῆς δ’ ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.]
ἡμῖν δ’ αὖ κατόπισθε νεὸς κυανοπρῴροιο
ἴκμενον οὖρον ἵει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
αὐτίκα δ’ ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
ἥμεθα· τὴν δ’ ἄνεμός τε κυβερνήτης τ’ ἴθυνε.
δὴ τότ’ ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ·
‘ὦ φίλοι, οὐ γὰρ χρὴ ἕνα ἴδμεναι οὐδὲ δύ’ οἴους
θέσφαθ’, ἅ μοι Κίρκη μυθήσατο, δῖα θεάων·
ἀλλ’ ἐρέω μὲν ἐγών, ἵνα εἰδότες ἤὲ θάνωμεν

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἤ κεν ἀλευάμενοι θάνατον καὶ κῆρα φύγοιμεν.
Σειρήνων μὲν πρῶτον ἀνώγει θεσπεσιάων
φθόγγον ἀλεύασθαι καὶ λειμῶν' ἀνθεμόεντα.
οἶον ἔμ' ἠνώγει ὄπ' ἀκουέμεν· ἀλλά με δεσμῷ
δήσατ' ἐν ἀργαλέῳ, ὄφρ' ἔμπεδον αὐτόθι μίμνω,
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω.
εἰ δέ κε λίσσωμαι ὑμέας λῦσαί τε κελεύω,
ὑμεῖς δὲ πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι πιέζειν.'
ἦ τοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἑτάροισι πίφαυσκον·
τόφρα δὲ καρπαλίμως ἐξίκετο νηῦς ἐϋεργὴς
νῆσον Σειρήνοιϊν· ἔπειγε γὰρ οὖρος ἀπήμων.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο ἠδὲ γαλήνη
ἔπλετο νηνεμίη, κοίμησε δὲ κύματα δαίμων.
ἀνστάντες δ' ἕταροι νεὸς ἱστία μηρύσαντο,
καὶ τὰ μὲν ἐν νηῒ γλαφυρῇ θέσαν, οἱ δ' ἐπ' ἐρετμὰ
ἑζόμενοι λεύκαινον ὕδωρ ξεστῇς' ἐλάτῃσιν.
αὐτὰρ ἐγὼ κηροῖο μέγαν τροχὸν ὀξέϊ χαλκῷ
τυτθὰ διατμήξας χερσὶ στιβαρῇσι πίεζον·
αἶψα δ' ἰαίνετο κηρός, ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἲς
Ἠελίου τ' αὐγὴ Ὑπεριονίδαο ἄνακτος·
ἑξείης δ' ἑτάροισιν ἐπ' οὔατα πᾶσιν ἄλειψα.
οἱ δ' ἐν νηΐ μ' ἔδησαν ὁμοῦ χεῖράς τε πόδας τε
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνῆπτον·
αὐτοὶ δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆμεν, ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
ῥίμφα διώκοντες, τὰς δ' οὐ λάθεν ὠκύαλος νηῦς
ἐγγύθεν ὀρνυμένη, λιγυρὴν δ' ἔντυνον ἀοιδήν·
'δεῦρ' ἄγ' ἰών, πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
νῆα κατάστησον, ἵνα νωϊτέρην ὄπ' ἀκούσῃς.
οὐ γάρ πώ τις τῇδε παρήλασε νηῒ μελαίνῃ,
πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὄπ' ἀκοῦσαι,
ἀλλ' ὅ γε τερψάμενος νεῖται καὶ πλείονα εἰδώς.
ἴδμεν γάρ τοι πάνθ', ὅς' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν,
ἴδμεν δ' ὅσσα γένηται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ.'
ὣς φάσαν ἱεῖσαι ὄπα κάλλιμον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
ἤθελ' ἀκουέμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον ἑταίρους
ὀφρύσι νευστάζων· οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον.

αὐτίκα δ’ ἀνστάντες Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
πλείοσί μ’ ἐν δεσμοῖσι δέον μᾶλλόν τε πίεζον.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τάς γε παρήλασαν οὐδ’ ἔτ’ ἔπειτα
φθόγγον Σειρήνων ἠκούομεν οὐδέ τ’ ἀοιδήν,
αἶψ’ ἀπὸ κηρὸν ἕλοντο ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι,
ὅν σφιν ἐπ’ ὠσὶν ἄλειψ’, ἐμέ τ’ ἐκ δεσμῶν ἀνέλυσαν.
ἀλλ’ ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, αὐτίκ’ ἔπειτα
καπνὸν καὶ μέγα κῦμα ἴδον καὶ δοῦπον ἄκουσα.
τῶν δ’ ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατ’ ἐρετμά,
βόμβησαν δ’ ἄρα πάντα κατὰ ῥόον· ἔσχετο δ’ αὐτοῦ
νηῦς, ἐπεὶ οὐκέτ’ ἐρετμὰ προήκεα χερσὶν ἔπειγον.
αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἰὼν ὤτρυνον ἑταίρους
μειλιχίοις’ ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον·
‘ὦ φίλοι, οὐ γάρ πώ τι κακῶν ἀδαήμονές εἰμεν·
οὐ μὲν δὴ τόδε μεῖζον ἔπι κακόν, ἢ ὅτε Κύκλωψ
εἴλει ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῆφι βίηφιν·
ἀλλὰ καὶ ἔνθεν ἐμῇ ἀρετῇ βουλῇ τε νόῳ τε
ἐκφύγομεν, καί που τῶνδε μνήσεσθαι ὀΐω.
νῦν δ’ ἄγεθ’, ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
ὑμεῖς μὲν κώπῃσιν ἁλὸς ῥηγμῖνα βαθεῖαν
τύπτετε κληΐδεσσιν ἐφήμενοι, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
δώῃ τόνδε γ’ ὄλεθρον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι·
σοὶ δέ, κυβερνῆθ’, ὧδ’ ἐπιτέλλομαι· ἀλλ’ ἐνὶ θυμῷ
βάλλευ, ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἰήϊα νωμᾷς·
τούτου μὲν καπνοῦ καὶ κύματος ἐκτὸς ἔεργε
νῆα, σὺ δὲ σκοπέλου ἐπιμαίεο, μή σε λάθῃσι
κεῖς’ ἐξορμήσασα καὶ ἐς κακὸν ἄμμε βάλῃσθα.‘
ὣς ἐφάμην, οἱ δ’ ὦκα ἐμοῖς’ ἐπέεσσι πίθοντο.
Σκύλλην δ’ οὐκέτ’ ἐμυθεόμην, ἄπρηκτον ἀνίην,
μή πώς μοι δείσαντες ἀπολλήξειαν ἑταῖροι
εἰρεσίης, ἐντὸς δὲ πυκάζοιεν σφέας αὐτούς.
καὶ τότε δὴ Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
λανθανόμην, ἐπεὶ οὔ τί μ’ ἀνώγει θωρήσσεσθαι·
αὐτὰρ ἐγὼ καταδὺς κλυτὰ τεύχεα καὶ δύο δοῦρε
μάκρ’ ἐν χερσὶν ἑλὼν εἰς ἴκρια νηὸς ἔβαινον
πρῴρης· ἔνθεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα φανεῖσθαι
Σκύλλην πετραίην, ἥ μοι φέρε πῆμ’ ἑτάροισιν.
οὐδέ πῃ ἀθρῆσαι δυνάμην· ἔκαμον δέ μοι ὄσσε

πάντῃ παπταίνοντι πρὸς ἠεροειδέα πέτρην.
ἡμεῖς μὲν στεινωπὸν ἀνεπλέομεν γοόωντες·
ἔνθεν γὰρ Σκύλλη, ἑτέρωθι δὲ δῖα Χάρυβδις
δεινὸν ἀνερρύβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
ἦ τοι ὅτ’ ἐξεμέσειε, λέβης ὣς ἐν πυρὶ πολλῷ
πᾶσ’ ἀναμορμύρεσκε κυκωμένη· ὑψόσε δ’ ἄχνη
ἄκροισι σκοπέλοισιν ἐπ’ ἀμφοτέροισιν ἔπιπτεν.
ἀλλ’ ὅτ’ ἀναβρόξειε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ,
πᾶσ’ ἔντοσθε φάνεσκε κυκωμένη, ἀμφὶ δὲ πέτρη
δεινὸν βεβρύχει, ὑπένερθε δὲ γαῖα φάνεσκε
ψάμμῳ κυανέη· τοὺς δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει.
ἡμεῖς μὲν πρὸς τὴν ἴδομεν δείσαντες ὄλεθρον·
τόφρα δέ μοι Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑταίρους
ἓξ ἕλεθ’, οἳ χερσίν τε βίηφί τε φέρτατοι ἦσαν.
σκεψάμενος δ’ ἐς νῆα θοὴν ἅμα καὶ μεθ’ ἑταίρους
ἤδη τῶν ἐνόησα πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν
ὑψός’ ἀειρομένων· ἐμὲ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες
ἐξονομακλήδην, τότε γ’ ὕστατον, ἀχνύμενοι κῆρ.
ὡς δ’ ὅτ’ ἐπὶ προβόλῳ ἁλιεὺς περιμήκεϊ ῥάβδῳ
ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ εἴδατα βάλλων
ἐς πόντον προΐησι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο,
ἀσπαίροντα δ’ ἔπειτα λαβὼν ἔρριψε θύραζε,
ὣς οἵ γ’ ἀσπαίροντες ἀείροντο προτὶ πέτρας.
αὐτοῦ δ’ εἰνὶ θύρῃσι κατήσθιε κεκλήγοντας,
χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
οἴκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς’ ἴδον ὀφθαλμοῖσι
πάντων, ὅσ’ ἐμόγησα πόρους ἁλὸς ἐξερεείνων.
αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν δεινήν τε Χάρυβδιν
Σκύλλην τ’, αὐτίκ’ ἔπειτα θεοῦ ἐς ἀμύμονα νῆσον
ἱκόμεθ’· ἔνθα δ’ ἔσαν καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι,
πολλὰ δὲ ἴφια μῆλ’ Ὑπερίονος Ἠελίοιο.
δὴ τότ’ ἐγὼν ἔτι πόντῳ ἐὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ
μυκηθμοῦ τ’ ἤκουσα βοῶν αὐλιζομενάων
οἰῶν τε βληχήν· καί μοι ἔπος ἔμπεσε θυμῷ
μάντιος ἀλαοῦ, Θηβαίου Τειρεσίαο,
Κίρκης τ’ Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πόλλ’ ἐπέτελλε
νῆσον ἀλεύασθαι τερψιμβρότου Ἠελίοιο.
δὴ τότ’ ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

‘κέκλυτέ μευ μύθων, κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι,
ὄφρ’ ὕμιν εἴπω μαντήϊα Τειρεσίαο
Κίρκης τ’ Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πόλλ’ ἐπέτελλε
νῆσον ἀλεύασθαι τερψιμβρότου Ἠελίοιο·
ἔνθα γὰρ αἰνότατον κακὸν ἔμμεναι ἄμμιν ἔφασκεν.
ἀλλὰ παρὲξ τὴν νῆσον ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν.‘
ὣς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
αὐτίκα δ’ Εὐρύλοχος στυγερῷ μ’ ἠμείβετο μύθῳ·
‘σχέτλιός εἰς, Ὀδυσεῦ, περί τοι μένος, οὐδέ τι γυῖα
κάμνεις· ἦ ῥά νυ σοί γε σιδήρεα πάντα τέτυκται,
ὅς ῥ’ ἑτάρους καμάτῳ ἀδηκότας ἠδὲ καὶ ὕπνῳ
οὐκ ἐάᾳς γαίης ἐπιβήμεναι, ἔνθα κεν αὖτε
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον,
ἀλλ’ αὔτως διὰ νύκτα θοὴν ἀλάλησθαι ἄνωγας,
νήσου ἀποπλαγχθέντας, ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.
ἐκ νυκτῶν δ’ ἄνεμοι χαλεποί, δηλήματα νηῶν,
γίνονται· πῇ κέν τις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
ἤν πως ἐξαπίνης ἔλθῃ ἀνέμοιο θύελλα,
ἢ νότου ἢ ζεφύροιο δυσαέος, οἵ τε μάλιστα
νῆα διαρραίουσι, θεῶν ἀέκητι ἀνάκτων;
ἀλλ’ ἦ τοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ
δόρπον θ’ ὁπλισόμεσθα θοῇ παρὰ νηῒ μένοντες·
ἠῶθεν δ’ ἀναβάντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ.‘
ὣς ἔφατ’ Εὐρύλοχος, ἐπὶ δ’ ᾔνεον ἄλλοι ἑταῖροι.
καὶ τότε δὴ γίνωσκον, ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
‘Εὐρύλοχ’, ἦ μάλα δή με βιάζετε μοῦνον ἐόντα.
ἀλλ’ ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον·
εἴ κέ τιν’ ἠὲ βοῶν ἀγέλην ἢ πῶϋ μέγ’ οἰῶν
εὕρωμεν, μή πού τις ἀτασθαλίῃσι κακῇσιν
ἢ βοῦν ἠέ τι μῆλον ἀποκτάνῃ· ἀλλὰ ἕκηλοι
ἐσθίετε βρώμην, τὴν ἀθανάτη πόρε Κίρκη.‘
ὣς ἐφάμην, οἱ δ’ αὐτίκ’ ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
στήσαμεν ἐν λιμένι γλαφυρῷ εὐεργέα νῆα
ἄγχ’ ὕδατος γλυκεροῖο καὶ ἐξαπέβησαν ἑταῖροι
νηός, ἔπειτα δὲ δόρπον ἐπισταμένως τετύκοντο.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

μνησάμενοι δὴ ἔπειτα φίλους ἔκλαιον ἑταίρους,
οὓς ἔφαγε Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλοῦσα·
κλαιόντεσσι δὲ τοῖσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος.
ἦμος δὲ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ’ ἄστρα βεβήκει,
ὦρσεν ἔπι ζαὴν ἄνεμον νεφεληγερέτα Ζεὺς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ’ οὐρανόθεν νύξ.
ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
νῆα μὲν ὡρμίσαμεν, κοῖλον σπέος εἰσερύσαντες·
ἔνθα δ’ ἔσαν Νυμφέων καλοὶ χοροὶ ἠδὲ θόωκοι·
καὶ τότ’ ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον·
‘ὦ φίλοι, ἐν γὰρ νηῒ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε
ἔστιν, τῶν δὲ βοῶν ἀπεχώμεθα, μή τι πάθωμεν·
δεινοῦ γὰρ θεοῦ αἵδε βόες καὶ ἴφια μῆλα,
Ἠελίου, ὃς πάντ’ ἐφορᾷ καὶ πάντ’ ἐπακούει.‘
ὣς ἐφάμην, τοῖσιν δ’ ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
μῆνα δὲ πάντ’ ἄλληκτος ἄη νότος, οὐδέ τις ἄλλος
γίνετ’ ἔπειτ’ ἀνέμων, εἰ μὴ εὖρός τε νότος τε.
οἱ δ’ εἷος μὲν σῖτον ἔχον καὶ οἶνον ἐρυθρόν,
τόφρα βοῶν ἀπέχοντο λιλαιόμενοι βιότοιο·
ἀλλ’ ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο ἤϊα πάντα,
καὶ δὴ ἄγρην ἐφέπεσκον ἀλητεύοντες ἀνάγκῃ,
ἰχθῦς ὄρνιθάς τε, φίλας ὅ τι χεῖρας ἵκοιτο,
γναμπτοῖς’ ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός·
δὴ τότ’ ἐγὼν ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχον, ὄφρα θεοῖσιν
εὐξαίμην, εἴ τίς μοι ὁδὸν φήνειε νέεσθαι.
ἀλλ’ ὅτε δὴ διὰ νήσου ἰὼν ἤλυξα ἑταίρους,
χεῖρας νιψάμενος, ὅθ’ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο,
ἠρώμην πάντεσσι θεοῖς’, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν·
οἱ δ’ ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευαν.
Εὐρύλοχος δ’ ἑτάροισι κακῆς ἐξήρχετο βουλῆς·
‘κέκλυτέ μευ μύθων, κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι·
πάντες μὲν στυγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι,
λιμῷ δ’ οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
ἀλλ’ ἄγετ’, Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
ῥέξομεν ἀθανάτοισι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
εἰ δέ κεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα, πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι πίονα νηὸν

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τεύξομεν, ἐν δέ κε θεῖμεν ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
εἰ δὲ χολωσάμενός τι βοῶν ὀρθοκραιράων
νῆ’ ἐθέλῃ ὀλέσαι, ἐπὶ δ’ ἕσπωνται θεοὶ ἄλλοι,
βούλομ’ ἅπαξ πρὸς κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι
ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.‘
ὣς ἔφατ’ Εὐρύλοχος, ἐπὶ δ’ ᾔνεον ἄλλοι ἑταῖροι.
αὐτίκα δ’ Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
ἐγγύθεν· —οὐ γὰρ τῆλε νεὸς κυανοπρῴροιο
βοσκέσκονθ’ ἕλικες καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι· —
τὰς δὲ περιστήσαντο καὶ εὐχετόωντο θεοῖσι,
φύλλα δρεψάμενοι τέρενα δρυὸς ὑψικόμοιο·
οὐ γὰρ ἔχον κρῖ λευκὸν ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηός.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ εὔξαντο καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
μηρούς τ’ ἐξέταμον κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ’ αὐτῶν δ’ ὠμοθέτησαν.
οὐδ’ εἶχον μέθυ λεῖψαι ἐπ’ αἰθομένοις’ ἱεροῖσιν,
ἀλλ’ ὕδατι σπένδοντες ἐπώπτων ἔγκατα πάντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ’ ἐκάη καὶ σπλάγχνα πάσαντο,
μίστυλλόν τ’ ἄρα τἆλλα καὶ ἀμφ’ ὀβελοῖσιν ἔπειρον.
καὶ τότε μοι βλεφάρων ἐξέσσυτο νήδυμος ὕπνος·
βῆν δ’ ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
ἀλλ’ ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
καὶ τότε με κνίσης ἀμφήλυθεν ἡδὺς ἀϋτμή·
οἰμώξας δὲ θεοῖσι μετ’ ἀθανάτοισι γεγώνευν·
‘Ζεῦ πάτερ ἠδ’ ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
ἦ με μάλ’ εἰς ἄτην κοιμήσατε νηλέϊ ὕπνῳ,
οἱ δ’ ἕταροι μέγα ἔργον ἐμητίσαντο μένοντες.‘
ὠκέα δ’ Ἠελίῳ Ὑπερίονι ἄγγελος ἦλθε
Λαμπετίη τανύπεπλος, ὅ οἱ βόας ἔκταμεν ἡμεῖς.
αὐτίκα δ’ ἀθανάτοισι μετηύδα χωόμενος κῆρ·
‘Ζεῦ πάτερ ἠδ’ ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
τεῖσαι δὴ ἑτάρους Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
οἵ μευ βοῦς ἔκτειναν ὑπέρβιον, ᾗσιν ἐγώ γε
χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
ἠδ’ ὁπότ’ ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ’ οὐρανόθεν προτραποίμην.
εἰ δέ μοι οὐ τείσουσι βοῶν ἐπιεικέ’ ἀμοιβήν,
δύσομαι εἰς Ἀΐδαο καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω.‘
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

‘Ἠέλι’, ἦ τοι μὲν σὺ μετ’ ἀθανάτοισι φάεινε
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
τῶν δέ κ’ ἐγὼ τάχα νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
τυτθὰ βαλὼν κεάσαιμι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.‘
ταῦτα δ’ ἐγὼν ἤκουσα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο·
ἡ δ’ ἔφη Ἑρμείαο διακτόρου αὐτὴ ἀκοῦσαι.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
νείκεον ἄλλοθεν ἄλλον ἐπισταδόν, οὐδέ τι μῆχος
εὑρέμεναι δυνάμεσθα· βόες δ’ ἀποτέθνασαν ἤδη.
τοῖσιν δ’ αὐτίκ’ ἔπειτα θεοὶ τέραα προὔφαινον·
εἷρπον μὲν ῥινοί, κρέα δ’ ἀμφ’ ὀβελοῖς’ ἐμεμύκει,
ὀπταλέα τε καὶ ὠμά· βοῶν δ’ ὣς γίνετο φωνή.
ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι
δαίνυντ’ Ἠελίοιο βοῶν ἐλόωντες ἀρίστας·
ἀλλ’ ὅτε δὴ ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
καὶ τότ’ ἔπειτ’ ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων,
ἡμεῖς δ’ αἶψ’ ἀναβάντες ἐνήκαμεν εὐρέϊ πόντῳ,
ἱστὸν στησάμενοι ἀνά θ’ ἱστία λεύκ’ ἐρύσαντες.
ἀλλ’ ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαιάων, ἀλλ’ οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
νηὸς ὕπερ γλαφυρῆς, ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ’ αὐτῆς.
ἡ δ’ ἔθει οὐ μάλα πολλὸν ἐπὶ χρόνον· αἶψα γὰρ ἦλθε
κεκληγὼς ζέφυρος μεγάλῃ σὺν λαίλαπι θύων.
ἱστοῦ δὲ προτόνους ἔρρηξ’ ἀνέμοιο θύελλα
ἀμφοτέρους, ἱστὸς δ’ ὀπίσω πέσεν, ὅπλα τε πάντα
εἰς ἄντλον κατέχυνθ’· ὁ δ’ ἄρα πρυμνῇ ἐνὶ νηῒ
πλῆξε κυβερνήτεω κεφαλήν, σὺν δ’ ὀστέ’ ἄραξε
πάντ’ ἄμυδις κεφαλῆς· ὁ δ’ ἄρ’ ἀρνευτῆρι ἐοικὼς
κάππες’ ἀπ’ ἰκριόφιν, λίπε δ’ ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ.
Ζεὺς δ’ ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν·
ἡ δ’ ἐλελίχθη πᾶσα Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
ἐν δὲ θεείου πλῆτο· πέσον δ’ ἐκ νηὸς ἑταῖροι.
οἱ δὲ κορώνῃσιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
κύμασιν ἐμφορέοντο, θεὸς δ’ ἀποαίνυτο νόστον.
αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἐφοίτων, ὄφρ’ ἀπὸ τοίχους
λῦσε κλύδων τρόπιος· τὴν δὲ ψιλὴν φέρε κῦμα.
ἐκ δέ οἱ ἱστὸν ἄραξε ποτὶ τρόπιν· αὐτὰρ ἐπ’ αὐτῷ

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἐπίτονος βέβλητο, βοὸς ῥινοῖο τετευχώς·
τῷ ῥ’ ἄμφω συνέεργον ὁμοῦ τρόπιν ἠδὲ καὶ ἱστόν,
ἑζόμενος δ’ ἐπὶ τοῖς φερόμην ὀλοοῖς’ ἀνέμοισιν.
ἔνθ’ ἢ τοι ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων,
ἦλθε δ’ ἐπὶ νότος ὦκα, φέρων ἐμῷ ἄλγεα θυμῷ,
ὄφρ’ ἔτι τὴν ὀλοὴν ἀναμετρήσαιμι Χάρυβδιν.
παννύχιος φερόμην, ἅμα δ’ ἠελίῳ ἀνιόντι
ἦλθον ἐπὶ Σκύλλης σκόπελον δεινήν τε Χάρυβδιν.
ἡ μὲν ἀνερρύβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ·
αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψός’ ἀερθείς,
τῷ προσφὺς ἐχόμην ὡς νυκτερίς· οὐδέ πῃ εἶχον
οὔτε στηρίξαι ποσὶν ἔμπεδον οὔτ’ ἐπιβῆναι·
ῥίζαι γὰρ ἑκὰς εἶχον, ἀπήωροι δ’ ἔσαν ὄζοι
μακροί τε μεγάλοι τε, κατεσκίαον δὲ Χάρυβδιν.
νωλεμέως δ’ ἐχόμην, ὄφρ’ ἐξεμέσειεν ὀπίσσω
ἱστὸν καὶ τρόπιν αὖτις· ἐελδομένῳ δέ μοι ἦλθον,
ὄψ’· ἦμος δ’ ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ἀγορῆθεν ἀνέστη
κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων αἰζηῶν,
τῆμος δὴ τά γε δοῦρα Χαρύβδιος ἐξεφαάνθη.
ἧκα δ’ ἐγὼ καθύπερθε πόδας καὶ χεῖρε φέρεσθαι,
μέσσῳ δ’ ἐνδούπησα παρὲξ περιμήκεα δοῦρα,
ἑζόμενος δ’ ἐπὶ τοῖσι διήρεσα χερσὶν ἐμῇσι.
Σκύλλην δ’ οὐκέτ’ ἔασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
εἰσιδέειν· οὐ γάρ κεν ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
ἔνθεν δ’ ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ
νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα,
ἥ μ’ ἐφίλει τ’ ἐκόμει τε. τί τοι τάδε μυθολογεύω;
ἤδη γάρ τοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ
σοί τε καὶ ἰφθίμῃ ἀλόχῳ· ἐχθρὸν δέ μοί ἐστιν
αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν.”
Ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
κηληθμῷ δ’ ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τὸν δ’ αὖτ’ Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
“ὦ Ὀδυσεῦ, ἐπεὶ ἵκευ ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
ὑψερεφές, τῶ ς’ οὔ τι πάλιν πλαγχθέντα γ’ ὀΐω
ἂψ ἀπονοστήσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πέπονθας.
ὑμέων δ’ ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἐφιέμενος τάδε εἴρω,

ὅσσοι ἐνὶ μεγάροισι γερούσιον αἴθοπα οἶνον
αἰεὶ πίνετ’ ἐμοῖσιν, ἀκουάζεσθε δ’ ἀοιδοῦ·
εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐϋξέστῃ ἐνὶ χηλῷ
κεῖται καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος ἄλλα τε πάντα
δῶρ’, ὅσα Φαιήκων βουληφόροι ἐνθάδ’ ἔνεικαν·
ἀλλ’ ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα
ἀνδρακάς, ἡμεῖς δ’ αὖτε ἀγειρόμενοι κατὰ δῆμον
τεισόμεθ’· ἀργαλέον γὰρ ἕνα προικὸς χαρίσασθαι.”
ὣς ἔφατ’ Ἀλκίνοος, τοῖσιν δ’ ἐπιήνδανε μῦθος.
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος·
ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
νῆάδ’ ἐπεσσεύοντο, φέρον δ’ εὐήνορα χαλκόν.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηχ’ ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
αὐτὸς ἰὼν διὰ νηός, ὑπὸ ζυγά, μή τιν’ ἑταίρων
βλάπτοι ἐλαυνόντων, ὁπότε σπερχοίατ’ ἐρετμοῖς·
οἱ δ’ εἰς Ἀλκινόοιο κίον καὶ δαῖτ’ ἀλέγυνον.
τοῖσι δὲ βοῦν ἱέρευς’ ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.
μῆρα δὲ κήαντες δαίνυντ’ ἐρικυδέα δαῖτα
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός,
Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
πολλὰ πρὸς ἠέλιον κεφαλὴν τρέπε παμφανόωντα,
δῦναι ἐπειγόμενος· δὴ γὰρ μενέαινε νέεσθαι.
ὡς δ’ ὅτ’ ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ᾧ τε πανῆμαρ
νειὸν ἀν’ ἕλκητον βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον·
ἀσπασίως δ’ ἄρα τῷ κατέδυ φάος ἠελίοιο
δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γούνατ’ ἰόντι·
ὣς Ὀδυσῆ’ ἀσπαστὸν ἔδυ φάος ἠελίοιο.
αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Ἀλκινόῳ δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος φάτο μῦθον·
“Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
πέμπετέ με σπείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ’ αὐτοί.
ἤδη γὰρ τετέλεσται ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμός,
πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ Οὐρανίωνες
ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ’ οἴκοι ἄκοιτιν
νοστήσας εὕροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
ὑμεῖς δ’ αὖθι μένοντες ἐϋφραίνοιτε γυναῖκας
κουριδίας καὶ τέκνα· θεοὶ δ’ ἀρετὴν ὀπάσειαν

παντοίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον εἴη.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἐπῄνεον ἠδ’ ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπε.
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·
“Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὄφρ’ εὐξάμενοι Διὶ πατρὶ
τὸν ξεῖνον πέμπωμεν ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.”
ὣς φάτο, Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα,
νώμησεν δ’ ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν· οἱ δὲ θεοῖσιν
ἔσπεισαν μακάρεσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
αὐτόθεν ἐξ ἑδρέων. ἀνὰ δ’ ἵστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτῃ δ’ ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“χαῖρέ μοι, ὦ βασίλεια, διαμπερές, εἰς ὅ κε γῆρας
ἔλθῃ καὶ θάνατος, τά τ’ ἐπ’ ἀνθρώποισι πέλονται.
αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο τῷδ’ ἐνὶ οἴκῳ
παισί τε καὶ λαοῖσι καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ.”
ὣς εἰπὼν ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς.
τῷ δ’ ἅμα κήρυκα προΐει μένος Ἀλκινόοιο
ἡγεῖσθαι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
Ἀρήτη δ’ ἄρα οἱ δμῳὰς ἅμ’ ἔπεμπε γυναῖκας,
τὴν μὲν φᾶρος ἔχουσαν ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
τὴν δ’ ἑτέρην χηλὸν πυκινὴν ἅμ’ ὄπασσε κομίζειν·
ἡ δ’ ἄλλη σῖτόν τ’ ἔφερεν καὶ οἶνον ἐρυθρόν.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
αἶψα τά γ’ ἐν νηῒ γλαφυρῇ πομπῆες ἀγαυοὶ
δεξάμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρῶσιν ἅπασαν·
κὰδ δ’ ἄρ’ Ὀδυσσῆϊ στόρεσαν ῥῆγός τε λίνον τε
νηὸς ἐπ’ ἰκριόφιν γλαφυρῆς, ἵνα νήγρετον εὕδοι,
πρυμνῆς· ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο καὶ κατέλεκτο
σιγῇ· τοὶ δὲ καθῖζον ἐπὶ κληῗσιν ἕκαστοι
κόσμῳ, πεῖσμα δ’ ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο.
εὖθ’ οἳ ἀνακλινθέντες ἀνερρίπτουν ἅλα πηδῷ,
καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
νήγρετος ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς.
ἡ δ’, ὥς τ’ ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι,
πάντες ἅμ’ ὁρμηθέντες ὑπὸ πληγῇσιν ἱμάσθλης
ὑψός’ ἀειρόμενοι ῥίμφα πρήσσουσι κέλευθον,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὣς ἄρα τῆς πρύμνη μὲν ἀείρετο, κῦμα δ’ ὄπισθεν
πορφύρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
ἡ δὲ μάλ’ ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον· οὐδέ κεν ἴρηξ
κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν·
ὣς ἡ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ’ ἔταμνεν,
ἄνδρα φέρουσα θεοῖς’ ἐναλίγκια μήδε’ ἔχοντα,
ὃς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθ’ ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων·
δὴ τότε γ’ ἀτρέμας εὗδε, λελασμένος ὅσς’ ἐπεπόνθει.
εὖτ’ ἀστὴρ ὑπερέσχε φαάντατος, ὅς τε μάλιστα
ἔρχεται ἀγγέλλων φάος Ἠοῦς ἠριγενείης,
τῆμος δὴ νήσῳ προσεπίλνατο ποντοπόρος νηῦς.
Φόρκυνος δέ τίς ἐστι λιμήν, ἁλίοιο γέροντος,
ἐν δήμῳ Ἰθάκης· δύο δὲ προβλῆτες ἐν αὐτῷ
ἀκταὶ ἀπορρῶγες, λιμένος πότι πεπτηυῖαι,
αἵ τ’ ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήων μέγα κῦμα
ἔκτοθεν· ἔντοσθεν δέ τ’ ἄνευ δεσμοῖο μένουσι
νῆες ἐΰσσελμοι, ὅτ’ ἂν ὅρμου μέτρον ἵκωνται.
αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη,
ἀγχόθι δ’ αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἠεροειδές,
ἱρὸν Νυμφάων, αἳ Νηϊάδες καλέονται.
ἐν δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφιφορῆες ἔασι
λάϊνοι· ἔνθα δ’ ἔπειτα τιθαιβώσσουσι μέλισσαι.
ἐν δ’ ἱστοὶ λίθεοι περιμήκεες, ἔνθα τε Νύμφαι
φάρε’ ὑφαίνουσιν ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι·
ἐν δ’ ὕδατ’ ἀενάοντα. δύω δέ τέ οἱ θύραι εἰσίν,
αἱ μὲν πρὸς βορέαο καταιβαταὶ ἀνθρώποισιν,
αἱ δ’ αὖ πρὸς νότου εἰσὶ θεώτεραι· οὐδέ τι κείνῃ
ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ’ ἀθανάτων ὁδός ἐστιν.
ἔνθ’ οἵ γ’ εἰσέλασαν, πρὶν εἰδότες. ἡ μὲν ἔπειτα
ἠπείρῳ ἐπέκελσεν ὅσον τ’ ἐπὶ ἥμισυ πάσης,
σπερχομένη· τοῖον γὰρ ἐπείγετο χέρς’ ἐρετάων.
οἱ δ’ ἐκ νηὸς βάντες ἐϋζύγου ἤπειρόνδε
πρῶτον Ὀδυσσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν
αὐτῷ σύν τε λίνῳ καὶ ῥήγεϊ σιγαλόεντι,
κὰδ δ’ ἄρ’ ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν δεδμημένον ὕπνῳ,
ἐκ δὲ κτήματ’ ἄειραν, ἅ οἱ Φαίηκες ἀγαυοὶ
ὤπασαν οἴκαδ’ ἰόντι διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

καὶ τὰ μὲν οὖν παρὰ πυθμέν’ ἐλαίης ἁθρόα θῆκαν
ἐκτὸς ὁδοῦ, μή πώ τις ὁδιτάων ἀνθρώπων,
πρὶν Ὀδυσῆ’ ἐγρέσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο·
αὐτοὶ δ’ αὖ οἶκόνδε πάλιν κίον. οὐδ’ ἐνοσίχθων
λήθετ’ ἀπειλάων, τὰς ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
πρῶτον ἐπηπείλησε, Διὸς δ’ ἐξείρετο βουλήν·
“Ζεῦ πάτερ, οὐκέτ’ ἐγώ γε μετ’ ἀθανάτοισι θεοῖσι
τιμήεις ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ οὔ τι τίουσι,
Φαίηκες, τοί πέρ τε ἐμῆς ἔξ εἰσι γενέθλης.
καὶ γὰρ νῦν Ὀδυσῆ’ ἐφάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
οἴκαδ’ ἐλεύσεσθαι· —νόστον δέ οἱ οὔ ποτ’ ἀπηύρων
πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας· —
οἱ δ’ εὕδοντ’ ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἀγλαὰ δῶρα,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά θ’ ὑφαντήν,
πόλλ’, ὅσ’ ἂν οὐδέ ποτε Τροίης ἐξήρατ’ Ὀδυσσεύς,
εἴ περ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληΐδος αἶσαν.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
“ὢ πόποι, ἐννοσίγαι’ εὐρυσθενές, οἷον ἔειπες.
οὔ τί σ’ ἀτιμάζουσι θεοί· χαλεπὸν δέ κεν εἴη
πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμίῃσιν ἰάλλειν.
ἀνδρῶν δ’ εἴ πέρ τίς σε βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων
οὔ τι τίει, σοὶ δ’ ἐστὶ καὶ ἐξοπίσω τίσις αἰεί.
ἔρξον ὅπως ἐθέλεις καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ.”
τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
“αἶψά κ’ ἐγὼν ἔρξαιμι, κελαινεφές, ὡς ἀγορεύεις·
ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἠδ’ ἀλεείνω.
νῦν αὖ Φαιήκων ἐθέλω περικαλλέα νῆα
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαῖσαι, ἵν’ ἤδη σχῶνται, ἀπολλήξωσι δὲ πομπῆς
ἀνθρώπων, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
“ὢ πέπον, ὧς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα·
ὁππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην προΐδωνται
λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης
νηῒ θοῇ ἴκελον, ἵνα θαυμάζωσιν ἅπαντες
ἄνθρωποι, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.”
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ’ ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

βῆ ῥ’ ἴμεν ἐς Σχερίην, ὅθι Φαίηκες γεγάασιν.
ἔνθ’ ἔμεν’· ἡ δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθε ποντοπόρος νηῦς
ῥίμφα διωκομένη. τῆς δὲ σχεδὸν ἦλθ’ ἐνοσίχθων,
ὅς μιν λᾶαν ἔθηκε καὶ ἐρρίζωσεν ἔνερθε
χειρὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας· ὁ δὲ νόσφι βεβήκει.
οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ’ ἀγόρευον
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσικλυτοὶ ἄνδρες.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
“ὤ μοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησ’ ἐνὶ πόντῳ
οἴκαδ’ ἐλαυνομένην; καὶ δὴ προὐφαίνετο πᾶσα.”
ὣς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ’ οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσιν δ’ Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
“ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ’ ἱκάνει
πατρὸς ἐμοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων’ ἀγάσασθαι
ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἁπάντων.
φῆ ποτε Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα νῆα
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ’ ἧμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
ὣς ἀγόρευ’ ὁ γέρων· τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
ἀλλ’ ἄγεθ’, ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
πομπῆς μὲν παύεσθε βροτῶν, ὅτε κέν τις ἵκηται
ἡμέτερον προτὶ ἄστυ· Ποσειδάωνι δὲ ταύρους
δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἴ κ’ ἐλεήσῃ
μηδ’ ἥμιν περίμηκες ὄρος πόλει ἀμφικαλύψῃ.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἔδδεισαν, ἑτοιμάσσαντο δὲ ταύρους.
ὣς οἱ μέν ῥ’ εὔχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι
δήμου Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἑσταότες περὶ βωμόν. ὁ δ’ ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεὺς
εὕδων ἐν γαίῃ πατρωΐῃ, οὐδέ μιν ἔγνω,
ἤδη δὴν ἀπεών· περὶ γὰρ θεὸς ἠέρα χεῦε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός, ὄφρα μιν αὐτὸν
ἄγνωστον τεύξειεν ἕκαστά τε μυθήσαιτο,
μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίη ἀστοί τε φίλοι τε,
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτεῖσαι.
τοὔνεκ’ ἄρ’ ἀλλοειδέα φαινέσκετο πάντα ἄνακτι,
ἀτραπιτοί τε διηνεκέες λιμένες τε πάνορμοι
πέτραι τ’ ἠλίβατοι καὶ δένδρεα τηλεθάοντα.
στῆ δ’ ἄρ’ ἀναΐξας καί ῥ’ εἴσιδε πατρίδα γαῖαν,

ᾤμωξέν τ’ ἄρ’ ἔπειτα καὶ ὣ πεπλήγετο μηρὼ
χερσὶ καταπρηνέσς’, ὀλοφυρόμενος δ’ ἔπος ηὔδα·
“ὤ μοι ἐγώ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω;
ἤ ῥ’ οἵ γ’ ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι,
ἦε φιλόξεινοι καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής;
πῇ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῇ δὲ καὶ αὐτὸς
πλάγξομαι; αἴθ’ ὄφελον μεῖναι παρὰ Φαιήκεσσιν
αὐτοῦ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
ἐξικόμην, ὅς κέν μ’ ἐφίλει καὶ ἔπεμπε νέεσθαι.
νῦν δ’ οὔτ’ ἄρ πῃ θέσθαι ἐπίσταμαι, οὐδὲ μὲν αὐτοῦ
καλλείψω, μή πώς μοι ἕλωρ ἄλλοισι γένηται.
ὢ πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
ἦσαν Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
οἵ μ’ εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον· ἦ τέ μ’ ἔφαντο
ἄξειν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, οὐδ’ ἐτέλεσσαν.
Ζεύς σφεας τείσαιτο ἱκετήσιος, ὅς τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ἐφορᾷ καὶ τείνυται, ὅς τις ἁμάρτῃ.
ἀλλ’ ἄγε δὴ τὰ χρήματ’ ἀριθμήσω καὶ ἴδωμαι,
μή τί μοι οἴχωνται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντες.”
ὣς εἰπὼν τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας
ἠρίθμει καὶ χρυσὸν ὑφαντά τε εἵματα καλά.
τῶν μὲν ἄρ’ οὔ τι πόθει· ὁ δ’ ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν
ἑρπύζων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
πόλλ’ ὀλοφυρόμενος. σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα νέῳ, ἐπιβώτορι μήλων,
παναπάλῳ, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔασι,
δίπτυχον ἀμφ’ ὤμοισιν ἔχους’ εὐεργέα λώπην·
ποσσὶ δ’ ὑπὸ λιπαροῖσι πέδιλ’ ἔχε, χερσὶ δ’ ἄκοντα.
τὴν δ’ Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν καὶ ἐναντίος ἦλθε
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ὦ φίλ’, ἐπεί σε πρῶτα κιχάνω τῷδ’ ἐνὶ χώρῳ,
χαῖρέ τε καὶ μή μοί τι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσαις,
ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ’ ἐμέ· σοὶ γὰρ ἐγώ γε
εὔχομαι ὥς τε θεῷ καί σευ φίλα γούναθ’ ἱκάνω.
καί μοι τοῦτ’ ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ’ ἐῢ εἰδῶ·
τίς γῆ, τίς δῆμος, τίνες ἀνέρες ἐγγεγάασιν;
ἤ πού τις νήσων εὐδείελος, ἦέ τις ἀκτὴ
κεῖθ’ ἁλὶ κεκλιμένη ἐριβώλακος ἠπείροιο;”

τὸν δ’ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν’, ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
εἰ δὴ τήνδε τε γαῖαν ἀνείρεαι. οὐδέ τι λίην
οὕτω νώνυμός ἐστιν· ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοί,
ἠμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ’ ἠέλιόν τε,
ἠδ’ ὅσσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
ἦ τοι μὲν τρηχεῖα καὶ οὐχ ἱππήλατός ἐστιν
οὐδὲ λίην λυπρή, ἀτὰρ οὐδ’ εὐρεῖα τέτυκται.
ἐν μὲν γάρ οἱ σῖτος ἀθέσφατος, ἐν δέ τε οἶνος
γίνεται· αἰεὶ δ’ ὄμβρος ἔχει τεθαλυῖά τ’ ἐέρση.
αἰγίβοτος δ’ ἀγαθὴ καὶ βούβοτος· ἔστι μὲν ὕλη
παντοίη, ἐν δ’ ἀρδμοὶ ἐπηετανοὶ παρέασι.
τῶ τοι, ξεῖν’, Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ’ ἵκει,
τήν περ τηλοῦ φασὶν Ἀχαιΐδος ἔμμεναι αἴης.”
ὣς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
χαίρων ᾗ γαίῃ πατρωΐῃ, ὥς οἱ ἔειπε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· —
οὐδ’ ὅ γ’ ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ’ ὅ γε λάζετο μῦθον,
αἰὲν ἐνὶ στήθεσσι νόον πολυκερδέα νωμῶν· —
“πυνθανόμην Ἰθάκης γε καὶ ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ,
τηλοῦ ὑπὲρ πόντου· νῦν δ’ εἰλήλουθα καὶ αὐτὸς
χρήμασι σὺν τοίσδεσσι· λιπὼν δ’ ἔτι παισὶ τοσαῦτα
φεύγω, ἐπεὶ φίλον υἷα κατέκτανον Ἰδομενῆος,
Ὀρσίλοχον πόδας ὠκύν, ὃς ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ
ἀνέρας ἀλφηστὰς νίκα ταχέεσσι πόδεσσιν,
οὕνεκά με στερέσαι τῆς ληΐδος ἤθελε πάσης
Τρωϊάδος, τῆς εἵνεκ’ ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων,
οὕνεκ’ ἄρ’ οὐχ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον
δήμῳ ἔνι Τρώων, ἀλλ’ ἄλλων ἦρχον ἑταίρων.
τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλον χαλκήρεϊ δουρὶ
ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἑταίρῳ·
νὺξ δὲ μάλα δνοφερὴ κάτεχ’ οὐρανόν, οὐδέ τις ἥμεας
ἀνθρώπων ἐνόησε, λάθον δέ ἑ θυμὸν ἀπούρας.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τόν γε κατέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
αὐτίκ’ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν Φοίνικας ἀγαυοὺς
ἐλλισάμην καί σφιν μενοεικέα ληΐδα δῶκα·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τούς μ’ ἐκέλευσα Πύλονδε καταστῆσαι καὶ ἐφέσσαι
ἢ εἰς Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
ἀλλ’ ἦ τοί σφεας κεῖθεν ἀπώσατο ἶς ἀνέμοιο
πόλλ’ ἀεκαζομένους, οὐδ’ ἤθελον ἐξαπατῆσαι.
κεῖθεν δὲ πλαγχθέντες ἱκάνομεν ἐνθάδε νυκτός.
σπουδῇ δ’ ἐς λιμένα προερέσσαμεν, οὐδέ τις ἧμιν
δόρπου μνῆστις ἔην μάλα περ χατέουσιν ἑλέσθαι,
ἀλλ’ αὔτως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἅπαντες.
ἔνθ’ ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπέλλαβε κεκμηῶτα,
οἱ δὲ χρήματ’ ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
κάτθεσαν, ἔνθα περ αὐτὸς ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
οἱ δ’ ἐς Σιδονίην εὖ ναιομένην ἀναβάντες
ᾤχοντ’· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.”
ὣς φάτο, μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
χειρί τέ μιν κατέρεξε· δέμας δ’ ἤϊκτο γυναικὶ
καλῇ τε μεγάλῃ τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυίῃ·
καί μιν φωνήσασ’ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“κερδαλέος κ’ εἴη καὶ ἐπίκλοπος, ὅς σε παρέλθοι
ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσειε.
σχέτλιε, ποικιλομῆτα, δόλων ἆατ’, οὐκ ἄρ’ ἔμελλες,
οὐδ’ ἐν σῇ περ ἐὼν γαίῃ, λήξειν ἀπατάων
μύθων τε κλοπίων, οἵ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν.
ἀλλ’ ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, εἰδότες ἄμφω
κέρδε’, ἐπεὶ σὺ μέν ἐσσι βροτῶν ὄχ’ ἄριστος ἁπάντων
βουλῇ καὶ μύθοισιν, ἐγὼ δ’ ἐν πᾶσι θεοῖσι
μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν· οὐδὲ σύ γ’ ἔγνως
Παλλάδ’ Ἀθηναίην, κούρην Διός, ἥ τέ τοι αἰεὶ
ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδὲ φυλάσσω,
καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα.
νῦν αὖ δεῦρ’ ἱκόμην, ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφήνω
χρήματά τε κρύψω, ὅσα τοι Φαίηκες ἀγαυοὶ
ὤπασαν οἴκαδ’ ἰόντι ἐμῇ βουλῇ τε νόῳ τε,
εἴπω θ’ ὅσσα τοι αἶσα δόμοις’ ἔνι ποιητοῖσι
κήδε’ ἀνασχέσθαι· σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκῃ,
μηδέ τῳ ἐκφάσθαι μήτ’ ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν,
πάντων, οὕνεκ’ ἄρ’ ἦλθες ἀλώμενος, ἀλλὰ σιωπῇ
πάσχειν ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

“ἀργαλέον σε, θεά, γνῶναι βροτῷ ἀντιάσαντι
καὶ μάλ’ ἐπισταμένῳ· σὲ γὰρ αὐτὴν παντὶ ἐΐσκεις.
τοῦτο δ’ ἐγὼν εὖ οἶδ’, ὅτι μοι πάρος ἠπίη ἦσθα,
εἷος ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν·
αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
βῆμεν δ’ ἐν νήεσσι, θεὸς δ’ ἐκέδασσεν Ἀχαιούς,
οὔ ς’ ἔτ’ ἔπειτα ἴδον, κούρη Διός, οὐδ’ ἐνόησα
νηὸς ἐμῆς ἐπιβᾶσαν, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάλκοις.
ἀλλ’ αἰεὶ φρεσὶν ᾗσιν ἔχων δεδαϊγμένον ἦτορ
ἠλώμην, εἷός με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν·
πρίν γ’ ὅτε Φαιήκων ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
θάρσυνάς τ’ ἐπέεσσι καὶ ἐς πόλιν ἤγαγες αὐτή.
νῦν δέ σε πρὸς πατρὸς γουνάζομαι· —οὐ γὰρ ὀΐω
ἥκειν εἰς ’Ιθάκην εὐδείελον, ἀλλά τιν’ ἄλλην
γαῖαν ἀναστρέφομαι· σὲ δὲ κερτομέουσαν ὀΐω
ταῦτ’ ἀγορευέμεναι, ἵν’ ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύῃς· —
εἰπέ μοι εἰ ἐτεόν γε φίλην ἐς πατρίδ’ ἱκάνω.”
τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“αἰεί τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
τῶ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν δύστηνον ἐόντα,
οὕνεκ’ ἐπητής ἐσσι καὶ ἀγχίνοος καὶ ἐχέφρων.
ἀσπασίως γάρ κ’ ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ἵετ’ ἐνὶ μεγάροις’ ἰδέειν παῖδάς τ’ ἄλοχόν τε·
σοὶ δ’ οὔ πω φίλον ἐστὶ δαήμεναι οὐδὲ πυθέσθαι,
πρίν γ’ ἔτι σῆς ἀλόχου πειρήσεαι, ἥ τέ τοι αὔτως
ἧσται ἐνὶ μεγάροισιν, ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἤματα δάκρυ χεούσῃ.
αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν οὔ ποτ’ ἀπίστεον, ἀλλ’ ἐνὶ θυμῷ
ᾔδε’, ὃ νοστήσεις ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους·
ἀλλά τοι οὐκ ἐθέλησα Ποσειδάωνι μάχεσθαι
πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι κότον ἔνθετο θυμῷ,
χωόμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
ἀλλ’ ἄγε τοι δείξω ’Ιθάκης ἕδος, ὄφρα πεποίθῃς·
Φόρκυνος μὲν ὅδ’ ἐστὶ λιμήν, ἁλίοιο γέροντος,
ἥδε δ’ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
[ἀγχόθι δ’ αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἠεροειδές,
ἱρὸν Νυμφάων, αἳ Νηϊάδες καλέονται·]
τοῦτο δέ τοι σπέος εὐρὺ κατηρεφές, ἔνθα σὺ πολλὰς

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἕρδεσκες Νύμφῃσι τεληέσσας ἑκατόμβας·
τοῦτο δὲ Νήριτόν ἐστιν ὄρος καταειμένον ὕλῃ.”
ὣς εἰποῦσα θεὰ σκέδασ’ ἠέρα, εἴσατο δὲ χθών·
γήθησέν τ’ ἄρ’ ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
χαίρων ᾗ γαίῃ, κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν.
αὐτίκα δὲ Νύμφῃς’ ἠρήσατο χεῖρας ἀνασχών·
“Νύμφαι Νηϊάδες, κοῦραι Διός, οὔ ποτ’ ἐγώ γε
ὄψεσθ’ ὔμμ’ ἐφάμην· νῦν δ’ εὐχωλῇς’ ἀγανῇσι
χαίρετ’· ἀτὰρ καὶ δῶρα διδώσομεν, ὡς τὸ πάρος περ,
αἴ κεν ἐᾷ πρόφρων με Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη
αὐτόν τε ζώειν καί μοι φίλον υἱὸν ἀέξῃ.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
“θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων·
ἀλλὰ χρήματα μὲν μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
θείομεν αὐτίκα νῦν, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνῃ·
αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ’, ὅπως ὄχ’ ἄριστα γένηται.”
ὣς εἰποῦσα θεὰ δῦνε σπέος ἠεροειδές,
μαιομένη κευθμῶνας ἀνὰ σπέος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἆσσον πάντ’ ἐφόρει, χρυσὸν καὶ ἀτειρέα χαλκὸν
εἵματά τ’ εὐποίητα, τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε, λίθον δ’ ἐπέθηκε θύρῃσι
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.
τὼ δὲ καθεζομένω ἱερῆς παρὰ πυθμέν’ ἐλαίης
φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν’ Ὀδυσσεῦ,
φράζευ ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσεις,
οἳ δή τοι τρίετες μέγαρον κάτα κοιρανέουσι,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἕδνα διδόντες·
ἡ δὲ σὸν αἰεὶ νόστον ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
πάντας μέν ῥ’ ἔλπει καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
ἀγγελίας προϊεῖσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
φθείσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,
εἰ μή μοι σὺ ἕκαστα, θεά, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ’ ἄγε μῆτιν ὕφηνον, ὅπως ἀποτείσομαι αὐτούς·
πὰρ δέ μοι αὐτὴ στῆθι μένος πολυθαρσὲς ἐνεῖσα,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

οἷον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.
αἴ κέ μοι ὣς μεμαυῖα παρασταίης, γλαυκῶπι,
καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεσσι μαχοίμην
σὺν σοί, πότνα θεά, ὅτε μοι πρόφρασσ᾽ ἐπαρήγοις.”
τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“καὶ λίην τοι ἐγώ γε παρέσσομαι, οὐδέ με λήσεις,
ὁππότε κεν δὴ ταῦτα πενώμεθα· καί τιν᾽ ὀΐω
αἵματί τ᾽ ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον οὖδας
[ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.]
ἀλλ᾽ ἄγε σ᾽ ἄγνωστον τεύξω πάντεσσι βροτοῖσι·
κάρψω μὲν χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
ξανθὰς δ᾽ ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
ἕσσω, ὅ κεν στυγέῃσιν ἰδὼν ἄνθρωπος ἔχοντα,
κνυζώσω δέ τοι ὄσσε πάρος περικαλλέ᾽ ἐόντε,
ὡς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνηστῆρσι φανήῃς
σῇ τ᾽ ἀλόχῳ καὶ παιδί, τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδε,
παῖδά τε σὸν φιλέει καὶ ἐχέφρονα Πηνελόπειαν.
δήεις τόν γε σύεσσι παρήμενον· αἱ δὲ νέμονται
πὰρ Κόρακος πέτρῃ ἐπί τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ,
ἔσθουσαι βάλανον μενοεικέα καὶ μέλαν ὕδωρ
πίνουσαι, τά θ᾽ ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν.
ἔνθα μένειν καὶ πάντα παρήμενος ἐξερέεσθαι,
ὄφρ᾽ ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτην ἐς καλλιγύναικα
Τηλέμαχον καλέουσα, τεὸν φίλον υἱόν, Ὀδυσσεῦ·
ὅς τοι ἐς εὐρύχορον Λακεδαίμονα πὰρ Μενέλαον
ᾤχετο πευσόμενος μετὰ σὸν κλέος, εἴ που ἔτ᾽ εἴης.”
τὴν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“τίπτε τ᾽ ἄρ᾽ οὔ οἱ ἔειπες, ἐνὶ φρεσὶ πάντα ἰδυῖα;
ἦ ἵνα που καὶ κεῖνος ἀλώμενος ἄλγεα πάσχῃ
πόντον ἐπ᾽ ἀτρύγετον, βίοτον δέ οἱ ἄλλοι ἔδωσι;”
τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“μὴ δή τοι κεῖνός γε λίην ἐνθύμιος ἔστω.
αὐτή μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο
κεῖσ᾽ ἐλθών· ἀτὰρ οὔ τιν᾽ ἔχει πόνον, ἀλλὰ ἕκηλος
ἧσται ἐν Ἀτρεΐδαο δόμοις, παρὰ δ᾽ ἄσπετα κεῖται.
ἦ μέν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηῒ μελαίνῃ,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἱέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι·
ἀλλὰ τά γ’ οὐκ ὀΐω· πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.”
ὣς ἄρα μιν φαμένη ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ’ Ἀθήνη.
κάρψε μέν οἱ χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
ξανθὰς δ’ ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα
πάντεσσιν μελέεσσι παλαιοῦ θῆκε γέροντος,
κνύζωσεν δέ οἱ ὄσσε πάρος περικαλλέ’ ἐόντε·
ἀμφὶ δέ μιν ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
ῥωγαλέα ῥυπόωντα, κακῷ μεμορυγμένα καπνῷ·
ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἕσς’ ἐλάφοιο,
ψιλόν· δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον καὶ ἀεικέα πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
τώ γ’ ὣς βουλεύσαντε διέτμαγεν· ἡ μὲν ἔπειτα
ἐς Λακεδαίμονα δῖαν ἔβη μετὰ παῖδ’ Ὀδυσῆος.
Αὐτὰρ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρπὸν
χῶρον ἀν’ ὑλήεντα δι’ ἄκριας, ᾗ οἱ Ἀθήνη
πέφραδε δῖον ὑφορβόν, ὅ οἱ βιότοιο μάλιστα
κήδετο οἰκήων, οὓς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
τὸν δ’ ἄρ’ ἐνὶ προδόμῳ εὗρ’ ἥμενον, ἔνθα οἱ αὐλὴ
ὑψηλὴ δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
καλή τε μεγάλη τε, περίδρομος· ἥν ῥα συβώτης
αὐτὸς δείμαθ’ ὕεσσιν ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος,
ῥυτοῖσιν λάεσσι καὶ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ.
σταυροὺς δ’ ἐκτὸς ἔλασσε διαμπερὲς ἔνθα καὶ ἔνθα
πυκνοὺς καὶ θαμέας, τὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσσας.
ἔντοσθεν δ’ αὐλῆς συφεοὺς δυοκαίδεκα ποίει
πλησίον ἀλλήλων, εὐνὰς συσίν· ἐν δὲ ἑκάστῳ
πεντήκοντα σύες χαμαιευνάδες ἐρχατόωντο,
θήλειαι τοκάδες· τοὶ δ’ ἄρσενες ἐκτὸς ἴαυον,
πολλὸν παυρότεροι· τοὺς γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
ἀντίθεοι μνηστῆρες, ἐπεὶ προΐαλλε συβώτης
αἰεὶ ζατρεφέων σιάλων τὸν ἄριστον ἁπάντων·
οἱ δὲ τριηκόσιοί τε καὶ ἑξήκοντα πέλοντο.
πὰρ δὲ κύνες θήρεσσιν ἐοικότες αἰὲν ἴαυον
τέσσαρες, οὓς ἔθρεψε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν.
αὐτὸς δ’ ἀμφὶ πόδεσσιν ἑοῖς ἀράρισκε πέδιλα,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τάμνων δέρμα βόειον ἐϋχροές· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
ᾤχοντ’ ἄλλυδις ἄλλος ἅμ’ ἀγρομένοισι σύεσσιν,
οἱ τρεῖς· τὸν δὲ τέταρτον ἀποπροέηκε πόλινδε
σῦν ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ἀνάγκῃ,
ὄφρ’ ἱερεύσαντες κρειῶν κορεσαίατο θυμόν.
ἐξαπίνης δ’ Ὀδυσῆα ἴδον κύνες ὑλακόμωροι.
οἱ μὲν κεκλήγοντες ἐπέδραμον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἕζετο κερδοσύνῃ, σκῆπτρον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
ἔνθα κεν ᾧ πὰρ σταθμῷ ἀεικέλιον πάθεν ἄλγος·
ἀλλὰ συβώτης ὦκα ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπὼν
ἔσσυτ’ ἀνὰ πρόθυρον, σκῦτος δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
τοὺς μὲν ὁμοκλήσας σεῦεν κύνας ἄλλυδις ἄλλον
πυκνῇσιν λιθάδεσσιν, ὁ δὲ προσέειπεν ἄνακτα·
“ὦ γέρον, ἦ ὀλίγου σε κύνες διεδηλήσαντο
ἐξαπίνης, καί κέν μοι ἐλεγχείην κατέχευας.
καὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγεά τε στοναχάς τε·
ἀντιθέου γὰρ ἄνακτος ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
ἧμαι, ἄλλοισιν δὲ σύας σιάλους ἀτιτάλλω
ἔδμεναι· αὐτὰρ κεῖνος ἐελδόμενός που ἐδωδῆς
πλάζετ’ ἐπ’ ἀλλοθρόων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
εἴ που ἔτι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
ἀλλ’ ἕπεο, κλισίηνδ’ ἴομεν, γέρον, ὄφρα καὶ αὐτός,
σίτου καὶ οἴνοιο κορεσσάμενος κατὰ θυμόν,
εἴπῃς, ὁππόθεν ἐσσὶ καὶ ὁππόσα κήδε’ ἀνέτλης.”
ὣς εἰπὼν κλισίηνδ’ ἡγήσατο δῖος ὑφορβός,
εἷσεν δ’ εἰσαγαγών, ῥῶπας δ’ ὑπέχευε δασείας,
ἐστόρεσεν δ’ ἐπὶ δέρμα ἰονθάδος ἀγρίου αἰγός,
αὐτοῦ ἐνεύναιον, μέγα καὶ δασύ. χαῖρε δ’ Ὀδυσσεύς,
ὅττι μιν ὣς ὑπέδεκτο, ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζε·
“Ζεύς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὅττι μάλιστ’ ἐθέλεις, ὅτι με πρόφρων ὑπέδεξο.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
“ξεῖν’, οὔ μοι θέμις ἔστ’, οὐδ’ εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι,
ξεῖνον ἀτιμῆσαι· πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε πτωχοί τε. δόσις δ’ ὀλίγη τε φίλη τε
γίνεται ἡμετέρη· ἡ γὰρ δμώων δίκη ἐστίν,
αἰεὶ δειδιότων, ὅτ’ ἐπικρατέωσιν ἄνακτες
οἱ νέοι. ἦ γὰρ τοῦ γε θεοὶ κατὰ νόστον ἔδησαν,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὅς κεν ἔμ’ ἐνδυκέως ἐφίλει καὶ κτῆσιν ὄπασσεν,
οἷά τε ᾧ οἰκῆϊ ἄναξ εὔθυμος ἔδωκεν,
οἶκόν τε κλῆρόν τε πολυμνήστην τε γυναῖκα,
ὅς οἱ πολλὰ κάμῃσι, θεὸς δ’ ἐπὶ ἔργον ἀέξῃ,
ὡς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται, ᾧ ἐπιμίμνω.
τῶ κέ με πόλλ’ ὤνησεν ἄναξ, εἰ αὐτόθ’ ἐγήρα·
ἀλλ’ ὄλεθ’. ὡς ὤφελλ’ Ἑλένης ἀπὸ φῦλον ὀλέσθαι
πρόχνυ, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ’ ἔλυσε·
καὶ γὰρ κεῖνος ἔβη Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς
Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.”
ὣς εἰπὼν ζωστῆρι θοῶς συνέεργε χιτῶνα,
βῆ δ’ ἴμεν ἐς συφεούς, ὅθι ἔθνεα ἔρχατο χοίρων.
ἔνθεν ἑλὼν δύ’ ἔνεικε καὶ ἀμφοτέρους ἱέρευσεν,
εὗσέ τε μίστυλλέν τε καὶ ἀμφ’ ὀβελοῖσιν ἔπειρεν.
ὀπτήσας δ’ ἄρα πάντα φέρων παρέθηκ’ Ὀδυσῆϊ
θέρμ’ αὐτοῖς’ ὀβελοῖσιν, ὁ δ’ ἄλφιτα λευκὰ πάλυνεν.
ἐν δ’ ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον,
αὐτὸς δ’ ἀντίον ἷζεν, ἐποτρύνων δὲ προσηύδα·
“ἔσθιε νῦν, ὦ ξεῖνε, τά τε δμώεσσι πάρεστι,
χοίρε’· ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσιν,
οὐκ ὄπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν οὐδ’ ἐλεητύν.
οὐ μὲν σχέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
ἀλλὰ δίκην τίουσι καὶ αἴσιμα ἔργ’ ἀνθρώπων.
καὶ μὲν δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι, οἵ τ’ ἐπὶ γαίης
ἀλλοτρίης βῶσιν καί σφιν Ζεὺς ληΐδα δώῃ,
πλησάμενοι δέ τε νῆας ἔβαν οἶκόνδε νέεσθαι, —
καὶ μὲν τοῖς’ ὄπιδος κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει·
οἵδε δέ τοι ἴσασι, θεοῦ δέ τιν’ ἔκλυον αὐδήν,
κείνου λυγρὸν ὄλεθρον, ὅ τ’ οὐκ ἐθέλουσι δικαίως
μνᾶσθαι οὐδὲ νέεσθαι ἐπὶ σφέτερ’, ἀλλὰ ἕκηλοι
κτήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ’ ἔπι φειδώ.
ὅσσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐκ Διός εἰσιν,
οὔ ποθ’ ἓν ἱρεύους’ ἱερήϊον οὐδὲ δύ’ οἶα·
οἶνον δὲ φθινύθουσιν ὑπέρβιον ἐξαφύοντες.
ἦ γάρ οἱ ζωή γ’ ἦν ἄσπετος· οὔ τινι τόσση
ἀνδρῶν ἡρώων, οὔτ’ ἠπείροιο μελαίνης
οὔτ’ αὐτῆς Ἰθάκης· οὐδὲ ξυνεείκοσι φωτῶν
ἔστ’ ἄφενος τοσσοῦτον· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

δώδεκ’ ἐν ἠπείρῳ ἀγέλαι· τόσα πώεα οἰῶν,
τόσσα συῶν συβόσια, τός’ αἰπόλια πλατέ’ αἰγῶν
βόσκουσι ξεῖνοί τε καὶ αὐτοῦ βώτορες ἄνδρες·
ἐνθάδε τ’ αἰπόλια πλατέ’ αἰγῶν ἕνδεκα πάντα
ἐσχατιῇ βόσκοντ’, ἐπὶ δ’ ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄρονται.
τῶν αἰεί σφιν ἕκαστος ἐπ’ ἤματι μῆλον ἀγινεῖ,
ζατρεφέων αἰγῶν ὅς τις φαίνηται ἄριστος.
αὐτὰρ ἐγὼ σῦς τάσδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε
καί σφι συῶν τὸν ἄριστον ἐῢ κρίνας ἀποπέμπω.”
ὣς φάθ’· ὁ δ’ ἐνδυκέως κρέα τ’ ἤσθιε πῖνέ τε οἶνον,
ἁρπαλέως ἀκέων, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ,
καί οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφος, ᾧ περ ἔπινεν,
οἴνου ἐνίπλειον· ὁ δ’ ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν,
ὧδε μάλ’ ἀφνειὸς καὶ καρτερός, ὡς ἀγορεύεις;
φῂς δ’ αὐτὸν φθίσθαι Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς.
εἰπέ μοι, αἴ κέ ποθι γνώω τοιοῦτον ἐόντα.
Ζεὺς γάρ που τό γε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
εἴ κέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδών· ἐπὶ πολλὰ δ’ ἀλήθην.”
τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
“ὦ γέρον, οὔ τις κεῖνον ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ἀγγέλλων πείσειε γυναῖκά τε καὶ φίλον υἱόν,
ἀλλ’ ἄλλως, κομιδῆς κεχρημένοι, ἄνδρες ἀλῆται
ψεύδοντ’ οὐδ’ ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
ὃς δέ κ’ ἀλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται,
ἐλθὼν ἐς δέσποιναν ἐμὴν ἀπατήλια βάζει·
ἡ δ’ εὖ δεξαμένη φιλέει καὶ ἕκαστα μεταλλᾷ,
καί οἱ ὀδυρομένῃ βλεφάρων ἄπο δάκρυα πίπτει,
ἣ θέμις ἐστὶ γυναικός, ἐπὴν πόσις ἄλλοθ’ ὄληται.
αἶψά κε καὶ σύ, γεραιέ, ἔπος παρατεκτήναιο,
εἴ τίς τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δοίη.
τοῦ δ’ ἤδη μέλλουσι κύνες ταχέες τ’ οἰωνοὶ
ῥινὸν ἀπ’ ὀστεόφιν ἐρύσαι, ψυχὴ δὲ λέλοιπεν·
ἢ τόν γ’ ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὀστέα δ’ αὐτοῦ
κεῖται ἐπ’ ἠπείρου ψαμάθῳ εἰλυμένα πολλῇ.
ὣς ὁ μὲν ἔνθ’ ἀπόλωλε, φίλοισι δὲ κήδε’ ὀπίσσω

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τετεύχαται· οὐ γὰρ ἔτ’ ἄλλον
ἤπιον ὧδε ἄνακτα κιχήσομαι, ὁππός’ ἐπέλθω,
οὐδ’ εἴ κεν πατρὸς καὶ μητέρος αὖτις ἵκωμαι
οἶκον, ὅθι πρῶτον γενόμην καί μ’ ἔτρεφον αὐτοί.
οὐδέ νυ τῶν ἔτι τόσσον ὀδύρομαι, ἱέμενός περ
ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ·
ἀλλά μ’ Ὀδυσσῆος πόθος αἴνυται οἰχομένοιο.
τὸν μὲν ἐγών, ὦ ξεῖνε, καὶ οὐ παρεόντ’ ὀνομάζειν
αἰδέομαι· περὶ γάρ μ’ ἐφίλει καὶ κήδετο θυμῷ·
ἀλλά μιν ἠθεῖον καλέω καὶ νόσφιν ἐόντα.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
“ὦ φίλ’, ἐπεὶ δὴ πάμπαν ἀναίνεαι οὐδ’ ἔτι φῆσθα
κεῖνον ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος·
ἀλλ’ ἐγὼ οὐκ αὔτως μυθήσομαι, ἀλλὰ σὺν ὅρκῳ,
ὡς νεῖται Ὀδυσεύς· εὐαγγέλιον δέ μοι ἔστω
αὐτίκ’, ἐπεί κεν κεῖνος ἰὼν τὰ ἃ δώμαθ’ ἵκηται·
[ἕσσαι με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·]
πρὶν δέ κε, καὶ μάλα περ κεχρημένος, οὔ τι δεχοίμην.
ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσι
γίνεται, ὃς πενίῃ εἴκων ἀπατήλια βάζει.
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ξενίη τε τράπεζα
ἱστίη τ’ Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω·
ἦ μέν τοι τάδε πάντα τελείεται ὡς ἀγορεύω.
τοῦδ’ αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ’ Ὀδυσσεύς,
τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ’ ἱσταμένοιο,
οἴκαδε νοστήσας, καὶ τείσεται, ὅς τις ἐκείνου
ἐνθάδ’ ἀτιμάζει ἄλοχον καὶ φαίδιμον υἱόν.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
“ὦ γέρον, οὔτ’ ἄρ’ ἐγὼν εὐαγγέλιον τόδε τείσω
οὔτ’ Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται· ἀλλὰ ἕκηλος
πῖνε, καὶ ἄλλα παρὲξ μεμνώμεθα, μηδέ με τούτων
μίμνῃσκ’· ἦ γὰρ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
ἄχνυται, ὁππότε τις μνήσῃ κεδνοῖο ἄνακτος.
ἀλλ’ ἦ τοι ὅρκον μὲν ἐάσομεν, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἔλθοι, ὅπως μιν ἐγώ γ’ ἐθέλω καὶ Πηνελόπεια
Λαέρτης θ’ ὁ γέρων καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι, ὃν τέκ’ Ὀδυσσεύς,
Τηλεμάχου. τὸν ἐπεὶ θρέψαν θεοὶ ἔρνεϊ ἶσον,

καί μιν ἔφην ἔσσεσθαι ἐν ἀνδράσιν οὔ τι χέρεια
πατρὸς ἑοῖο φίλοιο, δέμας καὶ εἶδος ἀγητόν,
τὸν δέ τις ἀθανάτων βλάψε φρένας ἔνδον ἐΐσας
ἠέ τις ἀνθρώπων· ὁ δ’ ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην· τὸν δὲ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
οἴκαδ’ ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὄληται
νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκεισίου ἀντιθέοιο.
ἀλλ’ ἦ τοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἁλώῃ
ἦ κε φύγῃ καί κέν οἱ ὑπέρσχῃ χεῖρα Κρονίων.
ἀλλ’ ἄγε μοι σύ, γεραιέ, τὰ ς’ αὐτοῦ κήδε’ ἐνίσπες
καί μοι τοῦτ’ ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ’ ἐῢ εἰδῶ·
τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ὁπποίης τ’ ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ’ ἱκέσθαι.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ’ ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
εἴη μὲν νῦν νῶϊν ἐπὶ χρόνον ἠμὲν ἐδωδὴ
ἠδὲ μέθυ γλυκερὸν κλισίης ἔντοσθεν ἐοῦσι
δαίνυσθαι ἀκέοντ’, ἄλλοι δ’ ἐπὶ ἔργον ἕποιεν·
ῥηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
οὔ τι διαπρήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμοῦ,
ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχομαι εὐρειάων,
ἀνέρος ἀφνειοῖο πάϊς· πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι
υἷες ἐνὶ μεγάρῳ ἠμὲν τράφον ἠδ’ ἐγένοντο
γνήσιοι ἐξ ἀλόχου· ἐμὲ δ’ ὠνητὴ τέκε μήτηρ
παλλακίς, ἀλλά με ἶσον ἰθαιγενέεσσιν ἐτίμα
Κάστωρ Ὑλακίδης, τοῦ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι·
ὃς τότ’ ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὣς τίετο δήμῳ
ὄλβῳ τε πλούτῳ τε καὶ υἱάσι κυδαλίμοισιν.
ἀλλ’ ἦ τοι τὸν κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι
εἰς Ἀΐδαο δόμους· τοὶ δὲ ζωὴν ἐδάσαντο
παῖδες ὑπέρθυμοι καὶ ἐπὶ κλήρους ἐβάλοντο,
αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα παῦρα δόσαν καὶ οἰκί’ ἔνειμαν.
ἠγαγόμην δὲ γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων
εἵνεκ’ ἐμῆς ἀρετῆς. ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα
οὐδὲ φυγοπτόλεμος· νῦν δ’ ἤδη πάντα λέλοιπεν·

ἀλλ’ ἔμπης καλάμην γέ ς’ ὀΐομαι εἰσορόωντα
γινώσκειν· ἦ γάρ με δύη ἔχει ἤλιθα πολλή.
ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ’ ἔδοσαν καὶ Ἀθήνη
καὶ ῥηξηνορίην· ὁπότε κρίνοιμι λόχονδε
ἄνδρας ἀριστῆας, κακὰ δυσμενέεσσι φυτεύων,
οὔ ποτέ μοι θάνατον προτιόσσετο θυμὸς ἀγήνωρ,
ἀλλὰ πολὺ πρώτιστος ἐπάλμενος ἔγχει ἕλεσκον
ἀνδρῶν δυσμενέων ὅ τέ μοι εἴξειε πόδεσσι.
τοῖος ἔα ἐν πολέμῳ· ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἔσκεν
οὐδ’ οἰκωφελίη, ἥ τε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα,
ἀλλά μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν
καὶ πόλεμοι καὶ ἄκοντες ἐΰξεστοι καὶ ὀϊστοί,
λυγρά, τά τ’ ἄλλοισίν γε καταρριγηλὰ πέλονται.
αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ’ ἔσκε, τά που θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν·
ἄλλος γάρ τ’ ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
πρὶν μὲν γὰρ Τροίης ἐπιβήμεναι υἷας Ἀχαιῶν
εἰνάκις ἀνδράσιν ἦρξα καὶ ὠκυπόροισι νέεσσιν
ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς, καί μοι μάλα τύγχανε πολλά.
τῶν ἐξαιρεύμην μενοεικέα, πολλὰ δ’ ὀπίσσω
λάγχανον· αἶψα δὲ οἶκος ὀφέλλετο, καί ῥα ἔπειτα
δεινός τ’ αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσσι τετύγμην.
ἀλλ’ ὅτε δὴ τήν γε στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς
ἐφράσαθ’, ἣ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ’ ἔλυσε,
δὴ τότ’ ἔμ’ ἤνωγον καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα
νήεσς’ ἡγήσασθαι ἐς Ἴλιον· οὐδέ τι μῆχος
ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ’ ἔχε δήμου φῆμις.
ἔνθα μὲν εἰνάετες πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν,
τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν Πριάμου πέρσαντες ἔβημεν
οἴκαδε σὺν νήεσσι, θεὸς δ’ ἐκέδασσεν Ἀχαιούς.
αὐτὰρ ἐμοὶ δειλῷ κακὰ μήδετο μητίετα Ζεύς·
μῆνα γὰρ οἶον ἔμεινα τεταρπόμενος τεκέεσσι
κουριδίῃ τ’ ἀλόχῳ καὶ κτήμασιν· αὐτὰρ ἔπειτα
Αἴγυπτόνδε με θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
νῆας ἐῢ στείλαντα, σὺν ἀντιθέοις’ ἑτάροισιν.
ἐννέα νῆας στεῖλα, θοῶς δ’ ἐσαγείρετο λαός.
ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι
δαίνυντ’· αὐτὰρ ἐγὼν ἱερήϊα πολλὰ παρεῖχον
θεοῖσίν τε ῥέζειν αὐτοῖσί τε δαῖτα πένεσθαι.

ἑβδομάτῃ δ’ ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης εὐρείης
ἐπλέομεν βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ καλῷ
ῥηϊδίως, ὡς εἴ τε κατὰ ῥόον· οὐδέ τις οὖν μοι
νηῶν πημάνθη, ἀλλ’ ἀσκηθέες καὶ ἄνουσοι
ἥμεθα, τὰς δ’ ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ’ ἴθυνον.
πεμπταῖοι δ’ Αἴγυπτον ἐϋρρείτην ἱκόμεσθα,
στῆσα δ’ ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
ἔνθ’ ἦ τοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι,
ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι·
οἱ δ’ ὕβρει εἴξαντες, ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ,
αἶψα μάλ’ Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
αὐτούς τ’ ἔκτεινον· τάχα δ’ ἐς πόλιν ἵκετ’ ἀϋτή.
οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἅμ’ ἠόϊ φαινομένηφι
ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων
χαλκοῦ τε στεροπῆς. ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
φύζαν ἐμοῖς’ ἑτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
μεῖναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη.
ἔνθ’ ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
τοὺς δ’ ἄναγον ζωούς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὧδε νόημα
ποίης’· —ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ· ἔτι γάρ νύ με πῆμ’ ὑπέδεκτο· —
αὐτίκ’ ἀπὸ κρατὸς κυνέην εὔτυκτον ἔθηκα
καὶ σάκος ὤμοιϊν, δόρυ δ’ ἔκβαλον ἔκτοσε χειρός·
αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἤλυθον ἵππων
καὶ κύσα γούναθ’ ἑλών· ὁ δ’ ἐρύσατο καί μ’ ἐλέησεν,
ἐς δίφρον δέ μ’ ἕσας ἄγεν οἴκαδε δάκρυ χέοντα.
ἦ μέν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήϊσσον μελίῃσιν,
ἱέμενοι κτεῖναι· δὴ γὰρ κεχολώατο λίην·
ἀλλ’ ἀπὸ κεῖνος ἔρυκε, Διὸς δ’ ὠπίζετο μῆνιν
ξεινίου, ὅς τε μάλιστα νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα.
ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον αὐτόθι, πολλὰ δ’ ἄγειρα
χρήματ’ ἀν’ Αἰγυπτίους ἄνδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαντες.
ἀλλ’ ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε,
δὴ τότε Φοῖνιξ ἦλθεν ἀνὴρ ἀπατήλια εἰδώς,
τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κάκ’ ἀνθρώπους ἐεόργει·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὅς μ’ ἄγε παρπεπιθὼν ᾗσι φρεσίν, ὄφρ’ ἱκόμεσθα
book 14.291 Φοινίκην, ὅθι τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ’ ἔκειτο.
book 14.292 ἔνθα παρ’ αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
book 14.293 ἀλλ’ ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο
book 14.294 ἂψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
book 14.295 ἐς Λιβύην μ’ ἐπὶ νηὸς ἐφέσσατο ποντοπόροιο,
book 14.296 ψεύδεα βουλεύσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι,
book 14.297 κεῖθι δέ μ’ ὡς περάσειε καὶ ἄσπετον ὦνον ἕλοιτο.
book 14.298 τῷ ἑπόμην ἐπὶ νηός, ὀϊόμενός περ, ἀνάγκῃ.
book 14.299 ἡ δ’ ἔθεεν βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ καλῷ
book 14.300 μέσσον ὑπὲρ Κρήτης· Ζεὺς δέ σφισι μήδετ’ ὄλεθρον.
book 14.301 ἀλλ’ ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
book 14.302 φαίνετο γαιάων, ἀλλ’ οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
book 14.303 δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
book 14.304 νηὸς ὕπερ γλαφυρῆς, ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ’ αὐτῆς.
book 14.305 Ζεὺς δ’ ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν·
book 14.306 ἡ δ’ ἐλελίχθη πᾶσα Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
book 14.307 ἐν δὲ θεείου πλῆτο· πέσον δ’ ἐκ νηὸς ἅπαντες.
book 14.308 οἱ δὲ κορώνῃσιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
book 14.309 κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ’ ἀποαίνυτο νόστον.
book 14.310 αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτός, ἔχοντί περ ἄλγεα θυμῷ,
book 14.311 ἱστὸν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρῴροιο
book 14.312 ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι.
book 14.313 τῷ ῥα περιπλεχθεὶς φερόμην ὀλοοῖσ’ ἀνέμοισιν.
book 14.314 ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
book 14.315 γαίῃ Θεσπρωτῶν πέλασεν μέγα κῦμα κυλίνδον.
book 14.316 ἔνθα με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φείδων
book 14.317 ἥρως ἀπριάτην· τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν
book 14.318 αἴθρῳ καὶ καμάτῳ δεδμημένον ἦγεν ἐς οἶκον,
book 14.319 χειρὸς ἀναστήσας, ὄφρ’ ἵκετο δώματα πατρός·
book 14.320 ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσεν.
book 14.321 ἔνθ’ Ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην· κεῖνος γὰρ ἔφασκε
book 14.322 ξεινίσαι ἠδὲ φιλῆσαι ἰόντ’ ἐς πατρίδα γαῖαν,
book 14.323 καί μοι κτήματ’ ἔδειξεν, ὅσα ξυναγείρατ’ Ὀδυσσεύς,
book 14.324 χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.
book 14.325 καί νύ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ’ ἔτι βόσκοι·
book 14.326 τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
book 14.327 τὸν δ’ ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
book 14.328

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσαι,
ὅππως νοστήσει' Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον,
ἤδη δὴν ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν ἦε κρυφηδόν.
ὤμοσε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτόν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρύσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν ἑταίρους,
οἳ δή μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον.
ἔνθ' ὅ γέ μ' ἠνώγει πέμψαι βασιλῆϊ Ἀκάστῳ
ἐνδυκέως· τοῖσιν δὲ κακὴ φρεσὶν ἥνδανε βουλὴ
ἀμφ' ἐμοί, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ἐπὶ πῆμα γενοίμην.
ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω ποντοπόρος νηῦς,
αὐτίκα δούλιον ἦμαρ ἐμοὶ περιμηχανόωντο.
ἐκ μέν με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔδυσαν,
ἀμφὶ δέ με ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
ῥωγαλέα, τὰ καὶ αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὅρηαι.
ἑσπέριοι δ' Ἰθάκης εὐδειέλου ἔργ' ἀφίκοντο.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν ἐϋσσέλμῳ ἐνὶ νηῒ
ὅπλῳ ἐϋστρεφέϊ στερεῶς, αὐτοὶ δ' ἀποβάντες
ἐσσυμένως παρὰ θῖνα θαλάσσης δόρπον ἕλοντο.
αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν μὲν ἀνέγναμψαν θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως· κεφαλῇ δὲ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας,
ξεστὸν ἐφόλκαιον καταβὰς ἐπέλασσα θαλάσσῃ
στῆθος, ἔπειτα δὲ χερσὶ διήρεσα ἀμφοτέρῃσι
νηχόμενος, μάλα δ' ὦκα θύρηθ' ἔα ἀμφὶς ἐκείνων.
ἔνθ' ἀναβάς, ὅθι τε δρίος ἦν πολυανθέος ὕλης,
κείμην πεπτηώς. οἱ δὲ μεγάλα στενάχοντες
φοίτων· ἀλλ' οὐ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι
μαίεσθαι προτέρω, τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον
νηὸς ἔπι γλαφυρῆς· ἐμὲ δ' ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως, καί με σταθμῷ ἐπέλασσαν ἄγοντες
ἀνδρὸς ἐπισταμένου· ἔτι γάρ νύ μοι αἶσα βιῶναι."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
"ἆ δειλὲ ξείνων, ἦ μοι μάλα θυμὸν ὄρινας
ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἠδ' ὅσ' ἀλήθης.
ἀλλὰ τά γ' οὐ κατὰ κόσμον, ὀΐομαι, οὐδέ με πείσεις,
εἰπὼν ἀμφ' Ὀδυσῆϊ. τί σε χρὴ τοῖον ἐόντα
μαψιδίως ψεύδεσθαι; ἐγὼ δ' ἐῢ οἶδα καὶ αὐτὸς

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

νόστον ἐμοῖο ἄνακτος, ὅ τ’ ἤχθετο πᾶσι θεοῖσι
πάγχυ μάλ’, ὅττι μιν οὔ τι μετὰ Τρώεσσι δάμασσαν
ἠὲ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσε.
[τῶ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ’ ὀπίσσω.]
νῦν δέ μιν ἀκλειῶς Ἅρπυιαι ἀνηρέψαντο.
αὐτὰρ ἐγὼ παρ’ ὕεσσιν ἀπότροπος· οὐδὲ πόλινδε
ἔρχομαι, εἰ μή πού τι περίφρων Πηνελόπεια
ἐλθέμεν ὀτρύνῃσιν, ὅτ’ ἀγγελίη ποθὲν ἔλθῃ.
ἀλλ’ οἱ μὲν τὰ ἕκαστα παρήμενοι ἐξερέουσιν,
ἠμὲν οἳ ἄχνυνται δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος,
ἠδ’ οἳ χαίρουσιν βίοτον νήποινον ἔδοντες·
ἀλλ’ ἐμοὶ οὐ φίλον ἐστὶ μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
ἐξ οὗ δή μ’ Αἰτωλὸς ἀνὴρ ἐξήπαφε μύθῳ,
ὅς ῥ’ ἄνδρα κτείνας πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἀληθεὶς
ἤλυθ’ ἐμὸν πρὸς σταθμόν· ἐγὼ δέ μιν ἀμφαγάπαζον.
φῆ δέ μιν ἐν Κρήτεσσι παρ’ Ἰδομενῆϊ ἰδέσθαι
νῆας ἀκειόμενον, τάς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι·
καὶ φάτ’ ἐλεύσεσθαι ἢ ἐς θέρος ἢ ἐς ὀπώρην,
πολλὰ χρήματ’ ἄγοντα, σὺν ἀντιθέοις’ ἑτάροισι.
καὶ σύ, γέρον πολυπενθές, ἐπεί σέ μοι ἤγαγε δαίμων,
μήτε τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο μήτε τι θέλγε·
οὐ γὰρ τοὔνεκ’ ἐγώ ς’ αἰδέσσομαι οὐδὲ φιλήσω,
ἀλλὰ Δία ξένιον δείσας αὐτόν τ’ ἐλεαίρων.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἄπιστος,
οἷόν ς’ οὐδ’ ὀμόσας περ ἐπήγαγον οὐδέ σε πείθω.
ἀλλ’ ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ’· αὐτὰρ ὄπισθεν
μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοί, τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
εἰ μέν κεν νοστήσῃ ἄναξ τεὸς ἐς τόδε δῶμα,
ἕσσας με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα πέμψαι
Δουλίχιόνδ’ ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·
εἰ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν ἄναξ τεὸς ὡς ἀγορεύω,
δμῶας ἐπισσεύας βαλέειν μεγάλης κατὰ πέτρης,
ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλεύεται ἠπεροπεύειν.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε δῖος ὑφορβός·
“ξεῖν’, οὕτω γάρ κέν μοι ἐϋκλείη τ’ ἀρετή τε
εἴη ἐπ’ ἀνθρώπους, ἅμα τ’ αὐτίκα καὶ μετέπειτα,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὅς ς’ ἐπεὶ ἐς κλισίην ἄγαγον καὶ ξείνια δῶκα,
αὖτις δὲ κτείναιμι φίλον τ’ ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην·
πρόφρων κεν δὴ ἔπειτα Δία Κρονίωνα λιτοίμην.
νῦν δ’ ὥρη δόρποιο· τάχιστά μοι ἔνδον ἑταῖροι
εἶεν, ἵν’ ἐν κλισίῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον.”
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
ἀγχίμολον δὲ σύες τε καὶ ἀνέρες ἦλθον ὑφορβοί.
τὰς μὲν ἄρα ἔρξαν κατὰ ἤθεα κοιμηθῆναι,
κλαγγὴ δ’ ἄσπετος ὦρτο συῶν αὐλιζομενάων.
αὐτὰρ ὁ οἷς’ ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὑφορβός·
“ἄξεθ’ ὑῶν τὸν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω
τηλεδαπῷ· πρὸς δ’ αὐτοὶ ὀνησόμεθ’, οἵ περ ὀϊζὺν
δὴν ἔχομεν πάσχοντες ὑῶν ἕνεκ’ ἀργιοδόντων·
ἄλλοι δ’ ἡμέτερον κάματον νήποινον ἔδουσιν.”
ὣς ἄρα φωνήσας κέασε ξύλα νηλέϊ χαλκῷ·
οἱ δ’ ὗν εἰσῆγον μάλα πίονα πενταέτηρον.
τὸν μὲν ἔπειτ’ ἔστησαν ἐπ’ ἐσχάρῃ· οὐδὲ συβώτης
λήθετ’ ἄρ’ ἀθανάτων· φρεσὶ γὰρ κέχρητ’ ἀγαθῇσιν·
ἀλλ’ ὅ γ’ ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλεν
ἀργιόδοντος ὑὸς καὶ ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσι
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.
κόψε δ’ ἀνασχόμενος σχίζῃ δρυός, ἣν λίπε κείων·
τὸν δ’ ἔλιπε ψυχή. τοὶ δ’ ἔσφαξάν τε καὶ εὗσαν,
αἶψα δέ μιν διέχευαν· ὁ δ’ ὠμοθετεῖτο συβώτης,
πάντων ἀρχόμενος μελέων, ἐς πίονα δημόν.
καὶ τὰ μὲν ἐν πυρὶ βάλλε, παλύνας ἀλφίτου ἀκτῇ,
μίστυλλόν τ’ ἄρα τἆλλα καὶ ἀμφ’ ὀβελοῖσιν ἔπειρον
ὤπτησάν τε περιφραδέως ἐρύσαντό τε πάντα,
βάλλον δ’ εἰν ἐλεοῖσιν ἀολλέα. ἂν δὲ συβώτης
ἵστατο δαιτρεύσων· περὶ γὰρ φρεσὶν αἴσιμα ᾔδη.
καὶ τὰ μὲν ἔπταχα πάντα διεμμοιρᾶτο δαΐζων·
τὴν μὲν ἴαν Νύμφῃσι καὶ Ἑρμῇ, Μαιάδος υἷι,
θῆκεν ἐπευξάμενος, τὰς δ’ ἄλλας νεῖμεν ἑκάστῳ·
νώτοισιν δ’ Ὀδυσῆα διηνεκέεσσι γέραιρεν
ἀργιόδοντος ὑός, κύδαινε δὲ θυμὸν ἄνακτος.
καί μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“αἴθ’ οὕτως, Εὔμαιε, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο
ὡς ἐμοί, ὅττι με τοῖον ἐόντ’ ἀγαθοῖσι γεραίρεις.”

τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
“ἔσθιε, δαιμόνιε ξείνων, καὶ τέρπεο τοῖσδε,
οἷα πάρεστι· θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ’ ἐάσει,
ὅττι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλῃ· δύναται γὰρ ἅπαντα.”
ἦ ῥα, καὶ ἄργματα θῦσε θεοῖς’ αἰειγενέτῃσι,
σπείσας δ’ αἴθοπα οἶνον Ὀδυσσῆϊ πτολιπόρθῳ
ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν· ὁ δ’ ἕζετο ᾗ παρὰ μοίρῃ.
σῖτον δέ σφιν ἔνειμε Μεσαύλιος, ὅν ῥα συβώτης
αὐτὸς κτήσατο οἶος ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος·
πὰρ δ’ ἄρα μιν Ταφίων πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.
οἱ δ’ ἐπ’ ὀνείαθ’ ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
σῖτον μέν σφιν ἀφεῖλε Μεσαύλιος, οἱ δ’ ἐπὶ κοῖτον,
σίτου καὶ κρειῶν κεκορημένοι, ἐσσεύοντο.
νὺξ δ’ ἄρ’ ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος· ὗε δ’ ἄρα Ζεὺς
πάννυχος, αὐτὰρ ἄη ζέφυρος μέγας αἰὲν ἔφυδρος.
τοῖς δ’ Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
εἴ πώς οἱ ἐκδὺς χλαῖναν πόροι ἤ τιν’ ἑταίρων
ἄλλον ἐποτρύνειεν, ἐπεί ἑο κήδετο λίην·
“κέκλυθι νῦν, Εὔμαιε καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι,
εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω· οἶνος γὰρ ἀνώγει,
ἠλεός, ὅς τ’ ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ’ ἀεῖσαι
καί θ’ ἁπαλὸν γελάσαι καί τ’ ὀρχήσασθαι ἀνῆκε,
καί τι ἔπος προέηκεν, ὅ πέρ τ’ ἄρρητον ἄμεινον.
ἀλλ’ ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, οὐκ ἐπικεύσω.
εἴθ’ ὣς ἡβώοιμι βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
ὡς ὅθ’ ὑπὸ Τροίην λόχον ἤγομεν ἀρτύναντες.
ἡγείσθην δ’ Ὀδυσεύς τε καὶ Ἀτρεΐδης Μενέλαος,
τοῖσι δ’ ἅμα τρίτος ἦρχον ἐγών· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
ἀλλ’ ὅτε δή ῥ’ ἱκόμεσθα ποτὶ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος,
ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστυ κατὰ ῥωπήϊα πυκνά,
ἂν δόνακας καὶ ἕλος, ὑπὸ τεύχεσι πεπτηῶτες
κείμεθα, νὺξ δ’ ἄρ’ ἐπῆλθε κακὴ βορέαο πεσόντος,
πηγυλίς· αὐτὰρ ὕπερθε χιὼν γένετ’ ἠΰτε πάχνη,
ψυχρή, καὶ σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος.
ἔνθ’ ἄλλοι πάντες χλαίνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας,
εὗδον δ’ εὔκηλοι, σάκεσιν εἰλυμένοι ὤμους·

αὐτὰρ ἐγὼ χλαῖναν μὲν ἰὼν ἑτάροισιν ἔλειπον
book 14.481 ἀφραδέως, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγωσέμεν ἔμπης,
book 14.482 ἀλλ’ ἑπόμην σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα φαεινόν.
book 14.483 ἀλλ’ ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ’ ἄστρα βεβήκει,
book 14.484 καὶ τότ’ ἐγὼν Ὀδυσῆα προσηύδων ἐγγὺς ἐόντα
book 14.485 ἀγκῶνι νύξας· ὁ δ’ ἄρ’ ἐμμαπέως ὑπάκουσε·
book 14.486 ‘διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν’ Ὀδυσσεῦ,
book 14.487 οὔ τοι ἔτι ζωοῖσι μετέσσομαι, ἀλλά με χεῖμα
book 14.488 δάμναται· οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν· παρά μ’ ἤπαφε δαίμων
book 14.489 οἰοχίτων’ ἴμεναι· νῦν δ’ οὐκέτι φυκτὰ πέλονται.‘
book 14.490 ὣς ἐφάμην, ὁ δ’ ἔπειτα νόον σχέθε τόνδ’ ἐνὶ θυμῷ,
book 14.491 οἷος κεῖνος ἔην βουλευέμεν ἠδὲ μάχεσθαι·
book 14.492 φθεγξάμενος δ’ ὀλίγῃ ὀπί με πρὸς μῦθον ἔειπε·
book 14.493 ‘σίγα νῦν, μή τίς σευ Ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ.‘
book 14.494 ἦ, καὶ ἐπ’ ἀγκῶνος κεφαλὴν σχέθεν εἶπέ τε μῦθον·
book 14.495 ‘κλῦτε, φίλοι· θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος.
book 14.496 λίην γὰρ νηῶν ἑκὰς ἤλθομεν. ἀλλά τις εἴη
book 14.497 εἰπεῖν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
book 14.498 εἰ πλέονας παρὰ ναῦφιν ἐποτρύνειε νέεσθαι.‘
book 14.499 ὣς ἔφατ’, ὦρτο δ’ ἔπειτα Θόας, Ἀνδραίμονος υἱός,
book 14.500 καρπαλίμως, ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε φοινικόεσσαν,
book 14.501 βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ’ ἐνὶ εἵματι κείνου
book 14.502 κείμην ἀσπασίως, φάε δὲ χρυσόθρονος Ἠώς.
book 14.503 ὣς νῦν ἡβώοιμι βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη·
book 14.504 δοίη κέν τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν,
book 14.505 ἀμφότερον, φιλότητι καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἑῆος·
book 14.506 νῦν δέ μ’ ἀτιμάζουσι κακὰ χροῒ εἵματ’ ἔχοντα.”
book 14.507 τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
book 14.508 “ὦ γέρον, αἶνος μέν τοι ἀμύμων, ὃν κατέλεξας,
book 14.509 οὐδέ τί πω παρὰ μοῖραν ἔπος νηκερδὲς ἔειπες·
book 14.510 τῶ οὔτ’ ἐσθῆτος δευήσεαι οὔτε τευ ἄλλου,
book 14.511 ὧν ἐπέοιχ’ ἱκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα,
book 14.512 νῦν· ἀτὰρ ἠῶθέν γε τὰ σὰ ῥάκεα δνοπαλίξεις.
book 14.513 οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι ἐπημοιβοί τε χιτῶνες
book 14.514 ἐνθάδε ἕννυσθαι, μία δ’ οἴη φωτὶ ἑκάστῳ.
book 14.515 [αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
book 14.516 κεῖνός σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσει,
book 14.517 πέμψει δ’, ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.”]
book 14.518

ὣς εἰπὼν ἀνόρουσε, τίθει δ᾽ ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγὺς
εὐνήν, ἐν δ᾽ ὀΐων τε καὶ αἰγῶν δέρματ᾽ ἔβαλλεν.
ἔνθ᾽ Ὀδυσεὺς κατέλεκτ᾽. ἐπὶ δὲ χλαῖναν βάλεν αὐτῷ
πυκνὴν καὶ μεγάλην, ἥ οἱ παρακέσκετ᾽ ἀμοιβὰς
ἕννυσθαι, ὅτε τις χειμὼν ἔκπαγλος ὄροιτο.
ὣς ὁ μὲν ἔνθ᾽ Ὀδυσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δὲ παρ᾽ αὐτὸν
ἄνδρες κοιμήσαντο νεηνίαι. οὐδὲ συβώτῃ
ἥνδανεν αὐτόθι κοῖτος, ὑῶν ἄπο κοιμηθῆναι,
ἀλλ᾽ ὅ γ᾽ ἄρ᾽ ἔξω ἰὼν ὁπλίζετο· χαῖρε δ᾽ Ὀδυσσεύς,
ὅττι ῥά οἱ βιότου περικήδετο νόσφιν ἐόντος.
πρῶτον μὲν ξίφος ὀξὺ περὶ στιβαροῖς βάλετ᾽ ὤμοις,
ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἐέσσατ᾽, ἀλεξάνεμον μάλα πυκνήν,
ἂν δὲ νάκην ἕλετ᾽ αἰγὸς ἐϋτρεφέος μεγάλοιο,
εἵλετο δ᾽ ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν.
βῆ δ᾽ ἴμεναι κείων, ὅθι περ σύες ἀργιόδοντες
πέτρῃ ὕπο γλαφυρῇ εὗδον, βορέω ὑπ᾽ ἰωγῇ.
Ἡ δ᾽ εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα Παλλὰς Ἀθήνη
ᾤχετ᾽, Ὀδυσσῆος μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
νόστου ὑπομνήσουσα καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
εὗρε δὲ Τηλέμαχον καὶ Νέστορος ἀγλαὸν υἱὸν
εὕδοντ᾽ ἐν προδόμῳ Μενελάου κυδαλίμοιο,
ἦ τοι Νεστορίδην μαλακῷ δεδμημένον ὕπνῳ·
Τηλέμαχον δ᾽ οὐχ ὕπνος ἔχε γλυκύς, ἀλλ᾽ ἐνὶ θυμῷ
νύκτα δι᾽ ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρεν.
ἀγχοῦ δ᾽ ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“Τηλέμαχ᾽, οὐκέτι καλὰ δόμων ἄπο τῆλ᾽ ἀλάλησαι,
κτήματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ᾽ ἐν σοῖσι δόμοισιν
οὕτω ὑπερφιάλους· μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ᾽ ὄτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον
πεμπέμεν, ὄφρ᾽ ἔτι οἴκοι ἀμύμονα μητέρα τέτμῃς.
ἤδη γάρ ῥα πατήρ τε κασίγνητοί τε κέλονται
Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὁ γὰρ περιβάλλει ἅπαντας
μνηστῆρας δώροισι καὶ ἐξώφελλεν ἔεδνα·
μή νύ τι σεῦ ἀέκητι δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται.
οἶσθα γὰρ οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός·
κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν, ὅς κεν ὀπυίῃ,
παίδων δὲ προτέρων καὶ κουριδίοιο φίλοιο

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

οὐκέτι μέμνηται τεθνηότος οὐδὲ μεταλλᾷ.
book 15.24 ἀλλὰ σύ γ᾽ ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψειας ἕκαστα,
book 15.25 δμῳάων ἥ τίς τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι,
book 15.26 εἰς ὅ κέ τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὴν παράκοιτιν.
book 15.27 ἄλλο δέ τοί τι ἔπος ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο θυμῷ.
book 15.28 μνηστήρων ς᾽ ἐπιτηδὲς ἀριστῆες λοχόωσιν
book 15.29 ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης
book 15.30 ἱέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
book 15.31 ἀλλὰ τά γ᾽ οὐκ ὀΐω· πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
book 15.32 ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
book 15.33 ἀλλὰ ἑκὰς νήσων ἀπέχειν εὐεργέα νῆα,
book 15.34 νυκτὶ δ᾽ ὁμῶς πλείειν· πέμψει δέ τοι οὖρον ὄπισθεν
book 15.35 ἀθανάτων ὅς τίς σε φυλάσσει τε ῥύεταί τε.
book 15.36 αὐτὰρ ἐπὴν πρώτην ἀκτὴν Ἰθάκης ἀφίκηαι,
book 15.37 νῆα μὲν ἐς πόλιν ὀτρῦναι καὶ πάντας ἑταίρους,
book 15.38 αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
book 15.39 ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδεν.
book 15.40 ἔνθα δὲ νύκτ᾽ ἀέσαι· τὸν δ᾽ ὀτρῦναι πόλιν εἴσω
book 15.41 ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
book 15.42 οὕνεκά οἱ σῶς ἐσσι καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθας."
book 15.43 ἡ μὲν ἄρ᾽ ὣς εἰποῦσ᾽ ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον,
book 15.44 αὐτὰρ ὁ Νεστορίδην ἐξ ἡδέος ὕπνου ἔγειρε
book 15.45 λὰξ ποδὶ κινήσας, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
book 15.46 "ἔγρεο, Νεστορίδη Πεισίστρατε· μώνυχας ἵππους
book 15.47 ζεῦξον ὑφ᾽ ἅρματ᾽ ἄγων, ὄφρα πρήσσωμεν ὁδοῖο."
book 15.48 τὸν δ᾽ αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα·
book 15.49 "Τηλέμαχ᾽, οὔ πως ἔστιν, ἐπειγομένους περ ὁδοῖο,
book 15.50 νύκτα διὰ δνοφερὴν ἐλάαν· τάχα δ᾽ ἔσσεται ἠώς.
book 15.51 ἀλλὰ μέν᾽, εἰς ὅ κε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θήῃ
book 15.52 ἥρως Ἀτρεΐδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος,
book 15.53 καὶ μύθοις᾽ ἀγανοῖσι παραυδήσας ἀποπέμψῃ.
book 15.54 τοῦ γάρ τε ξεῖνος μιμνῄσκεται ἤματα πάντα
book 15.55 ἀνδρὸς ξεινοδόκου, ὅς κεν φιλότητα παράσχῃ."
book 15.56 ὣς ἔφατ᾽, αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν Ἠώς.
book 15.57 ἀγχίμολον δέ σφ᾽ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
book 15.58 ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς, Ἑλένης πάρα καλλικόμοιο.
book 15.59 τὸν δ᾽ ὡς οὖν ἐνόησεν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
book 15.60 σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροΐ σιγαλόεντα
book 15.61

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

δῦνεν καὶ μέγα φᾶρος ἐπὶ στιβαροῖς βάλετ’ ὤμοις
ἥρως, βῆ δὲ θύραζε, παριστάμενος δὲ προσηύδα
[Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·]
“Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἤδη νῦν μ’ ἀπόπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἴκαδ’ ἱκέσθαι.”
τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
“Τηλέμαχ’, οὔ τί σ’ ἐγώ γε πολὺν χρόνον ἐνθάδ’ ἐρύξω
ἱέμενον νόστοιο· νεμεσσῶμαι δὲ καὶ ἄλλῳ
ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ’ ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν,
ἔξοχα δ’ ἐχθαίρῃσιν· ἀμείνω δ’ αἴσιμα πάντα.
ἶσόν τοι κακόν ἐσθ’, ὅς τ’ οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι
ξεῖνον ἐποτρύνῃ καὶ ὃς ἐσσύμενον κατερύκῃ.
[χρὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.]
ἀλλὰ μέν’, εἰς ὅ κε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείω
καλά, σὺ δ’ ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, εἴπω δὲ γυναιξὶ
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἅλις ἔνδον ἐόντων.
ἀμφότερον, κῦδός τε καὶ ἀγλαΐη καὶ ὄνειαρ,
δειπνήσαντας ἴμεν πολλὴν ἐπ’ ἀπείρονα γαῖαν.
εἰ δ’ ἐθέλεις τραφθῆναι ἀν’ Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος,
ὄφρα τοι αὐτὸς ἕπωμαι, ὑποζεύξω δέ τοι ἵππους,
ἄστεα δ’ ἀνθρώπων ἡγήσομαι· οὐδέ τις ἥμεας
αὔτως ἀππέμψει, δώσει δέ τε ἕν γε φέρεσθαι,
ἠέ τινα τριπόδων εὐχάλκων ἠὲ λεβήτων
ἠὲ δύ’ ἡμιόνους ἠὲ χρύσειον ἄλεισον.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ’ ἡμέτερ’· οὐ γὰρ ὄπισθεν
οὖρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσι·
μὴ πατέρ’ ἀντίθεον διζήμενος αὐτὸς ὄλωμαι,
ἤ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὄληται.”
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ’ ἄκουσε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
αὐτίκ’ ἄρ’ ᾗ ἀλόχῳ ἠδὲ δμῳῇσι κέλευσε
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἅλις ἔνδον ἐόντων.
ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Βοηθοΐδης Ἐτεωνεύς,
ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς, ἐπεὶ οὐ πολὺ ναῖεν ἀπ’ αὐτοῦ·
τὸν πῦρ κῆαι ἄνωγε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
ὀπτῆσαί τε κρεῶν· ὁ δ’ ἄρ’ οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας.

αὐτὸς δ’ ἐς θάλαμον κατεβήσετο κηώεντα,
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γ’ Ἑλένη κίε καὶ Μεγαπένθης.
ἀλλ’ ὅτε δή ῥ’ ἵκαν’, ὅθι οἱ κειμήλια κεῖτο,
Ἀτρεΐδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον,
υἱὸν δὲ κρητῆρα φέρειν Μεγαπένθε’ ἄνωγεν
ἀργύρεον· Ἑλένη δὲ παρίστατο φωριαμοῖσιν,
ἔνθ’ ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, οὓς κάμεν αὐτή.
τῶν ἕν’ ἀειραμένη Ἑλένη φέρε, δῖα γυναικῶν,
ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν ἠδὲ μέγιστος,
ἀστὴρ δ’ ὣς ἀπέλαμπεν· ἔκειτο δὲ νείατος ἄλλων.
βὰν δ’ ἰέναι προτέρω διὰ δώματος, εἷος ἵκοντο
Τηλέμαχον· τὸν δὲ προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
“Τηλέμαχ’, ἦ τοι νόστον, ὅπως φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
ὥς τοι Ζεὺς τελέσειεν, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
δώρων δ’, ὅσσ’ ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν ἐστι.
δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ’ ἐπὶ χείλεα κεκράανται,
ἔργον δ’ Ἡφαίστοιο· πόρεν δέ ἑ Φαίδιμος ἥρως,
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ’ ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψε
κεῖσέ με νοστήσαντα· τεῒν δ’ ἐθέλω τόδ’ ὀπάσσαι.”
ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον
ἥρως Ἀτρεΐδης· ὁ δ’ ἄρα κρητῆρα φαεινὸν
θῆκ’ αὐτοῦ προπάροιθε φέρων κρατερὸς Μεγαπένθης,
ἀργύρεον· Ἑλένη δὲ παρίστατο καλλιπάρῃος
πέπλον ἔχους’ ἐν χερσίν, ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζε·
“δῶρόν τοι καὶ ἐγώ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι,
μνῆμ’ Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὥρην,
σῇ ἀλόχῳ φορέειν· τεῖος δὲ φίλῃ παρὰ μητρὶ
κεῖσθαι ἐνὶ μεγάρῳ. σὺ δέ μοι χαίρων ἀφίκοιο
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.”
ὣς εἰποῦς’ ἐν χερσὶ τίθει, ὁ δ’ ἐδέξατο χαίρων.
καὶ τὰ μὲν ἐς πείρινθα τίθει Πεισίστρατος ἥρως
δεξάμενος, καὶ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ·
τοὺς δ’ ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος.
ἑζέσθην δ’ ἄρ’ ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
χέρνιβα δ’ ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ’ αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
[εἴδατα πόλλ’ ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·]
πὰρ δὲ Βοηθοΐδης κρέα δαίετο καὶ νέμε μοίρας·
οἰνοχόει δ’ υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.
οἱ δ’ ἐπ’ ὀνείαθ’ ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
ἵππους τ’ ἐζεύγνυντ’ ἀνά θ’ ἅρματα ποικίλ’ ἔβαινον,
ἐκ δ’ ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
τοὺς δὲ μετ’ Ἀτρεΐδης ἔκιε ξανθὸς Μενέλαος,
οἶνον ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῆφι,
ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην.
στῆ δ’ ἵππων προπάροιθε, δεδισκόμενος δὲ προσηύδα·
“χαίρετον, ὦ κούρω, καὶ Νέστορι ποιμένι λαῶν
εἰπεῖν· ἦ γὰρ ἐμοί γε πατὴρ ὣς ἤπιος ἦεν,
εἷος ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“καὶ λίην κείνῳ γε, διοτρεφές, ὡς ἀγορεύεις,
πάντα τάδ’ ἐλθόντες καταλέξομεν. αἲ γὰρ ἐγὼν ὣς
νοστήσας Ἰθάκηνδε κιχὼν Ὀδυσῆ’ ἐνὶ οἴκῳ
εἴποιμ’, ὡς παρὰ σεῖο τυχὼν φιλότητος ἁπάσης
ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγω κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά.”
ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
αἰετὸς ἀργὴν χῆνα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
ἥμερον ἐξ αὐλῆς· οἱ δ’ ἰύζοντες ἕποντο
ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες· ὁ δέ σφισιν ἐγγύθεν ἐλθὼν
δεξιὸς ἤϊξε πρόσθ’ ἵππων. οἱ δὲ ἰδόντες
γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
τοῖσι δὲ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἤρχετο μύθων·
“φράζεο δή, Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἢ νῶϊν τόδ’ ἔφηνε θεὸς τέρας ἦε σοὶ αὐτῷ.”
ὣς φάτο, μερμήριξε δ’ ἀρηΐφιλος Μενέλαος,
ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρίναιτο νοήσας.
τὸν δ’ Ἑλένη τανύπεπλος ὑποφθαμένη φάτο μῦθον·
“κλῦτέ μευ· αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι καὶ ὡς τελέεσθαι ὀΐω.
ὡς ὅδε χῆν’ ἥρπαξ’ ἀτιταλλομένην ἐνὶ οἴκῳ

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἐλθὼν ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ γενεή τε τόκος τε,
ὣς Ὀδυσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν καὶ πόλλ’ ἐπαληθεὶς
οἴκαδε νοστήσει καὶ τείσεται· ἠὲ καὶ ἤδη
οἴκοι, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει.”
τὴν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“οὕτω νῦν Ζεὺς θείη, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης·
τῶ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῷ ὣς εὐχετοῴμην.”
ἦ, καὶ ἐφ’ ἵπποιϊν μάστιν βάλε· τοὶ δὲ μάλ’ ὦκα
ἤϊξαν πεδίονδε διὰ πτόλιος μεμαῶτες.
οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
δύσετό τ’ ἠέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἐς Φηρὰς δ’ ἵκοντο Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,
υἱέος Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
ἔνθα δὲ νύκτ’ ἄεσαν, ὁ δὲ τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν.
ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
ἵππους τ’ ἐζεύγνυντ’ ἀνά θ’ ἅρματα ποικίλ’ ἔβαινον,
ἐκ δ’ ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου·
μάστιξεν δ’ ἐλάαν, τὼ δ’ οὐκ ἀέκοντε πετέσθην.
αἶψα δ’ ἔπειθ’ ἵκοντο Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον·
καὶ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν·
“Νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος τελέσειας
μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δὲ διαμπερὲς εὐχόμεθ’ εἶναι
ἐκ πατέρων φιλότητος, ἀτὰρ καὶ ὁμήλικές εἰμεν·
ἥδε δ’ ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνῃσιν ἐνήσει.
μή με παρὲξ ἄγε νῆα, διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ’ αὐτοῦ,
μή μ’ ὁ γέρων ἀέκοντα κατάσχῃ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
ἱέμενος φιλέειν· ἐμὲ δὲ χρεὼ θᾶσσον ἱκέσθαι.”
ὣς φάτο, Νεστορίδης δ’ ἄρ’ ἑῷ συμφράσσατο θυμῷ,
ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποσχόμενος τελέσειεν.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
στρέψ’ ἵππους ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης,
νηῒ δ’ ἐνὶ πρυμνῇ ἐξαίνυτο κάλλιμα δῶρα,
ἐσθῆτα χρυσόν τε, τά οἱ Μενέλαος ἔδωκε·
καί μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“σπουδῇ νῦν ἀνάβαινε κέλευέ τε πάντας ἑταίρους,
πρὶν ἐμὲ οἴκαδ’ ἱκέσθαι ἀπαγγεῖλαί τε γέροντι.
εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
οἷος κείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὔ σε μεθήσει,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἀλλ’ αὐτὸς καλέων δεῦρ’ εἴσεται, οὐδέ ἕ φημι
ἂψ ἰέναι κενεόν· μάλα γὰρ κεχολώσεται ἔμπης.”
ὣς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους
ἂψ Πυλίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ’ ἄρα δώμαθ’ ἵκανε.
Τηλέμαχος δ’ ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσεν·
“ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχε’, ἑταῖροι, νηῒ μελαίνῃ,
αὐτοί τ’ ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ’ ἐπίθοντο,
αἶψα δ’ ἄρ’ εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῗσι καθῖζον.
ἦ τοι ὁ μὲν τὰ πονεῖτο καὶ εὔχετο, θῦε δ’ Ἀθήνῃ
νηῒ πάρα πρυμνῇ· σχεδόθεν δέ οἱ ἤλυθεν ἀνὴρ
τηλεδαπός, φεύγων ἐξ Ἄργεος ἄνδρα κατακτάς,
μάντις· ἀτὰρ γενεήν γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν,
ὃς πρὶν μέν ποτ’ ἔναιε Πύλῳ ἔνι, μητέρι μήλων,
ἀφνειὸς Πυλίοισι μέγ’ ἔξοχα δώματα ναίων·
δὴ τότε γ’ ἄλλων δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φεύγων
Νηλέα τε μεγάθυμον, ἀγαυότατον ζωόντων,
ὅς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
εἶχε βίῃ. ὁ δὲ τεῖος ἐνὶ μεγάροις Φυλάκοιο
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δέδετο, κρατέρ’ ἄλγεα πάσχων
εἵνεκα Νηλῆος κούρης ἄτης τε βαρείης,
τήν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δασπλῆτις Ἐρινύς.
ἀλλ’ ὁ μὲν ἔκφυγε κῆρα καὶ ἤλασε βοῦς ἐριμύκους
ἐς Πύλον ἐκ Φυλάκης καὶ ἐτείσατο ἔργον ἀεικὲς
ἀντίθεον Νηλῆα, κασιγνήτῳ δὲ γυναῖκα
ἠγάγετο πρὸς δώμαθ’· ὁ δ’ ἄλλων ἵκετο δῆμον,
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον· τόθι γάρ νύ οἱ αἴσιμον ἦεν
ναιέμεναι πολλοῖσιν ἀνάσσοντ’ Ἀργείοισιν.
ἔνθα δ’ ἔγημε γυναῖκα καὶ ὑψερεφὲς θέτο δῶμα,
γείνατο δ’ Ἀντιφάτην καὶ Μάντιον, υἷε κραταιώ.
Ἀντιφάτης μὲν τίκτεν Ὀϊκλῆα μεγάθυμον,
αὐτὰρ Ὀϊκλείης λαοσσόον Ἀμφιάρηον,
ὃν περὶ κῆρι φίλει Ζεύς τ’ αἰγίοχος καὶ Ἀπόλλων
παντοίην φιλότητ’· οὐδ’ ἵκετο γήραος οὐδόν,
ἀλλ’ ὄλετ’ ἐν Θήβησι γυναίων εἵνεκα δώρων.
τοῦ υἱεῖς ἐγένοντ’ Ἀλκμάων Ἀμφίλοχός τε.
Μάντιος αὖ τέκετο Πολυφείδεά τε Κλεῖτόν τε·
ἀλλ’ ἦ τοι Κλεῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠὼς

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν’ ἀθανάτοισι μετείη·
αὐτὰρ ὑπέρθυμον Πολυφείδεα μάντιν Ἀπόλλων
θῆκε βροτῶν ὄχ’ ἄριστον, ἐπεὶ θάνεν Ἀμφιάρηος·
ὅς ῥ’ Ὑπερησίηνδ’ ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθείς,
ἔνθ’ ὅ γε ναιετάων μαντεύετο πᾶσι βροτοῖσι.
τοῦ μὲν ἄρ’ υἱὸς ἐπῆλθε, Θεοκλύμενος δ’ ὄνομ’ ἦεν,
ὃς τότε Τηλεμάχου πέλας ἵστατο· τὸν δ’ ἐκίχανε
σπένδοντ’ εὐχόμενόν τε θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ὦ φίλ’, ἐπεί σε θύοντα κιχάνω τῷδ’ ἐνὶ χώρῳ,
λίσσομ’ ὑπὲρ θυέων καὶ δαίμονος, αὐτὰρ ἔπειτα
σῆς τ’ αὐτοῦ κεφαλῆς καὶ ἑταίρων, οἵ τοι ἕπονται,
εἰπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα μηδ’ ἐπικεύσῃς·
τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ’ ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμί, πατὴρ δέ μοί ἐστιν Ὀδυσσεύς,
εἴ ποτ’ ἔην· νῦν δ’ ἤδη ἀπέφθιτο λυγρῷ ὀλέθρῳ.
τοὔνεκα νῦν ἑτάρους τε λαβὼν καὶ νῆα μέλαιναν
ἦλθον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
“οὕτω τοι καὶ ἐγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς
ἔμφυλον· πολλοὶ δὲ κασίγνητοί τε ἔται τε
Ἄργος ἀν’ ἱππόβοτον, μέγα δὲ κρατέουσιν Ἀχαιῶν·
τῶν ὑπαλευάμενος θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν
φεύγω, ἐπεί νύ μοι αἶσα κατ’ ἀνθρώπους ἀλάλησθαι.
ἀλλά με νηὸς ἔφεσσαι, ἐπεί σε φυγὼν ἱκέτευσα,
μή με κατακτείνωσι· διωκέμεναι γὰρ ὀΐω.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“οὐ μὲν δή ς’ ἐθέλοντά γ’ ἀπώσω νηὸς ἐΐσης,
ἀλλ’ ἕπευ· αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεαι, οἷά κ’ ἔχωμεν.”
ὣς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος·
καὶ τό γ’ ἐπ’ ἰκριόφιν τάνυσεν νεὸς ἀμφιελίσσης,
ἂν δὲ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσετο ποντοπόροιο.
ἐν πρύμνῃ δ’ ἄρ’ ἔπειτα καθέζετο, πὰρ δὲ οἷ αὐτῷ
εἷσε Θεοκλύμενον· τοὶ δὲ πρυμνήσι’ ἔλυσαν.
Τηλέμαχος δ’ ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσεν
ὅπλων ἅπτεσθαι· τοὶ δ’ ἐσσυμένως ἐπίθοντο.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἱστὸν δ’ εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
book 15.290 στῆσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν,
book 15.291 ἕλκον δ’ ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοεῦσι.
book 15.292 τοῖσιν δ’ ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
book 15.293 λάβρον ἐπαιγίζοντα δι’ αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
book 15.294 νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
book 15.295 [βὰν δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα καλλιρέεθρον.]
book 15.296 δύσετό τ’ ἠέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
book 15.297 ἡ δὲ Φεὰς ἐπέβαλλεν ἐπειγομένη Διὸς οὔρῳ,
book 15.298 ἠδὲ παρ’ Ἦλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
book 15.299 ἔνθεν δ’ αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῇσιν,
book 15.300 ὁρμαίνων, ἤ κεν θάνατον φύγοι ἦ κεν ἁλοίη.
book 15.301 τὼ δ’ αὖτ’ ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
book 15.302 δορπείτην· παρὰ δέ σφιν ἐδόρπεον ἀνέρες ἄλλοι.
book 15.303 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
book 15.304 τοῖς δ’ Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
book 15.305 ἤ μιν ἔτ’ ἐνδυκέως φιλέοι μεῖναί τε κελεύοι
book 15.306 αὐτοῦ ἐνὶ σταθμῷ ἦ ὀτρύνειε πόλινδε·
book 15.307 “κέκλυθι νῦν, Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι·
book 15.308 ἠῶθεν προτὶ ἄστυ λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
book 15.309 πτωχεύσων, ἵνα μή σε κατατρύχω καὶ ἑταίρους.
book 15.310 ἀλλά μοι εὖ θ’ ὑπόθευ καὶ ἅμ’ ἡγεμόν’ ἐσθλὸν ὄπασσον,
book 15.311 ὅς κέ με κεῖς’ ἀγάγῃ· κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκῃ
book 15.312 πλάγξομαι, αἴ κέν τις κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ.
book 15.313 καί κ’ ἐλθὼν πρὸς δώματ’ Ὀδυσσῆος θείοιο
book 15.314 ἀγγελίην εἴποιμι περίφρονι Πηνελοπείῃ,
book 15.315 καί κε μνηστήρεσσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην,
book 15.316 εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν ὀνείατα μυρί’ ἔχοντες.
book 15.317 αἶψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν, ὅττι θέλοιεν.
book 15.318 ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον·
book 15.319 Ἑρμείαο ἕκητι διακτόρου, ὅς ῥά τε πάντων
book 15.320 ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάζει,
book 15.321 δρηστοσύνῃ οὐκ ἄν μοι ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος,
book 15.322 πῦρ τ’ εὖ νηῆσαι διά τε ξύλα δανὰ κεάσσαι,
book 15.323 δαιτρεῦσαί τε καὶ ὀπτῆσαι καὶ οἰνοχοῆσαι,
book 15.324 οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραδρώωσι χέρηες.”
book 15.325 τὸν δὲ μέγ’ ὀχθήσας προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
book 15.326 “ὤ μοι, ξεῖνε, τίη τοι ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
book 15.327

ἔπλετο; ἦ σύ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ’ ὀλέσθαι,
εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις καταδῦναι ὅμιλον,
τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
οὔ τοι τοιοίδ’ εἰσὶν ὑποδρηστῆρες ἐκείνων,
ἀλλὰ νέοι, χλαίνας εὖ εἱμένοι ἠδὲ χιτῶνας,
αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ πρόσωπα,
οἵ σφιν ὑποδρώωσιν· ἐΰξεστοι δὲ τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν ἠδ’ οἴνου βεβρίθασιν.
ἀλλὰ μέν’· οὐ γάρ τίς τοι ἀνιᾶται παρεόντι,
οὔτ’ ἐγὼ οὔτε τις ἄλλος ἑταίρων, οἵ μοι ἔασιν.
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
κεῖνός σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσει,
πέμψει δ’ ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.”
τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
“αἴθ’ οὕτως, Εὔμαιε, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο
ὡς ἐμοί, ὅττι μ’ ἔπαυσας ἄλης καὶ ὀϊζύος αἰνῆς.
πλαγκτοσύνης δ’ οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν·
ἀλλ’ ἕνεκ’ οὐλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε’ ἔχουσιν
[ἀνέρες, ὅν τιν’ ἵκηται ἄλη καὶ πῆμα καὶ ἄλγος.]
νῦν δ’ ἐπεὶ ἰσχανάᾳς μεῖναί τέ με κεῖνον ἄνωγας,
εἴπ’ ἄγε μοι περὶ μητρὸς Ὀδυσσῆος θείοιο
πατρός θ’, ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραος οὐδῷ,
ἤ που ἔτι ζώουσιν ὑπ’ αὐγὰς ἠελίοιο,
ἦ ἤδη τεθνᾶσι καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
“τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ’ ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Λαέρτης μὲν ἔτι ζώει, Διὶ δ’ εὔχεται αἰεὶ
θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς’ ἐν μεγάροισιν·
ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο
κουριδίης τ’ ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἥ ἑ μάλιστα
ἤκαχ’ ἀποφθιμένη καὶ ἐν ὠμῷ γήραϊ θῆκεν.
ἡ δ’ ἄχεϊ οὗ παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίμοιο,
λευγαλέῳ θανάτῳ, ὡς μὴ θάνοι ὅς τις ἐμοί γε
ἐνθάδε ναιετάων φίλος εἴη καὶ φίλα ἔρδοι.
ὄφρα μὲν οὖν δὴ κείνη ἔην, ἀχέουσά περ ἔμπης,
τόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
οὕνεκά μ’ αὐτὴ θρέψεν ἅμα Κτιμένῃ τανυπέπλῳ,
θυγατέρ’ ἰφθίμῃ, τὴν ὁπλοτάτην τέκε παίδων·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τῇ ὁμοῦ ἐτρεφόμην, ὀλίγον δέ τί μ’ ἧσσον ἐτίμα.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἥβην πολυήρατον ἱκόμεθ’ ἄμφω,
τὴν μὲν ἔπειτα Σάμηνδ’ ἔδοσαν καὶ μυρί’ ἕλοντο,
αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ’ ἐκείνη
καλὰ μάλ’ ἀμφιέσασα ποσίν θ’ ὑποδήματα δοῦσα
ἀγρόνδε προΐαλλε· φίλει δέ με κηρόθι μᾶλλον.
νῦν δ’ ἤδη τούτων ἐπιδεύομαι· ἀλλά μοι αὐτῷ
ἔργον ἀέξουσιν μάκαρες θεοί, ᾧ ἐπιμίμνω·
τῶν ἔφαγόν τ’ ἔπιόν τε καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα.
ἐκ δ’ ἄρα δεσποίνης οὐ μείλιχόν ἐστιν ἀκοῦσαι
οὔτ’ ἔπος οὔτε τι ἔργον, ἐπεὶ κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ,
ἄνδρες ὑπερφίαλοι· μέγα δὲ δμῶες χατέουσιν
ἀντία δεσποίνης φάσθαι καὶ ἕκαστα πυθέσθαι
καὶ φαγέμεν πιέμεν τε, ἔπειτα δὲ καί τι φέρεσθαι
ἀγρόνδ’, οἷά τε θυμὸν ἀεὶ δμώεσσιν ἰαίνει.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ὢ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐών, Εὔμαιε συβῶτα,
πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκήων.
ἀλλ’ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἠὲ διεπράθετο πτόλις ἀνδρῶν εὐρυάγυια,
ᾗ ἔνι ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
ἦ σέ γε μουνωθέντα παρ’ οἴεσιν ἢ παρὰ βουσὶν
ἄνδρες δυσμενέες νηυσὶν λάβον ἠδ’ ἐπέρασσαν
τοῦδ’ ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ’, ὁ δ’ ἄξιον ὦνον ἔδωκε.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
“ξεῖν’, ἐπεὶ ἂρ δὴ ταῦτά μ’ ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπεο πῖνέ τε οἶνον,
ἥμενος. αἵδε δὲ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὕδειν,
ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκουέμεν· οὐδέ τί σε χρή,
πρὶν ὥρη, καταλέχθαι· ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος.
τῶν δ’ ἄλλων ὅτινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει,
εὑδέτω ἐξελθών· ἅμα δ’ ἠόϊ φαινομένηφι
δειπνήσας ἅμ’ ὕεσσιν ἀνακτορίῃσιν ἑπέσθω.
νῶϊ δ’ ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένω τε
κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λευγαλέοισι
μνωομένω· μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνήρ,
ὅς τις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πόλλ’ ἐπαληθῇ.
τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὅ μ’ ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, εἴ που ἀκούεις,
Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο,
οὔ τι περιπληθὴς λίην τόσον, ἀλλ’ ἀγαθὴ μέν,
εὔβοος εὔμηλος, οἰνοπληθὴς πολύπυρος.
πείνη δ’ οὔ ποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
νοῦσος ἐπὶ στυγερὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
ἀλλ’ ὅτε γηράσκωσι πόλιν κάτα φῦλ’ ἀνθρώπων,
ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξύν,
οἷς’ ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
ἔνθα δύω πόλιες, δίχα δέ σφισι πάντα δέδασται·
τῇσιν δ’ ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευε,
Κτήσιος Ὀρμενίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.
ἔνθα δὲ Φοίνικες ναυσικλυτοὶ ἤλυθον ἄνδρες,
τρῶκται, μυρί’ ἄγοντες ἀθύρματα νηῒ μελαίνῃ.
ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισς’ ἐνὶ οἴκῳ,
καλή τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυῖα·
τὴν δ’ ἄρα Φοίνικες πολυπαίπαλοι ἠπερόπευον.
πλυνούσῃ τις πρῶτα μίγη κοίλῃ παρὰ νηῒ
εὐνῇ καὶ φιλότητι, τά τε φρένας ἠπεροπεύει
θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥ κ’ εὐεργὸς ἔῃσιν.
εἰρώτα δὴ ἔπειτα, τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι·
ἡ δὲ μάλ’ αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ·
‘ἐκ μὲν Σιδῶνος πολυχάλκου εὔχομαι εἶναι,
κούρη δ’ εἴμ’ Ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυδὸν ἀφνειοῖο·
ἀλλά μ’ ἀνήρπαξαν Τάφιοι ληΐστορες ἄνδρες
ἀγρόθεν ἐρχομένην, πέρασαν δέ με δεῦρ’ ἀγαγόντες
τοῦδ’ ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ’· ὁ δ’ ἄξιον ὦνον ἔδωκε.‘
τὴν δ’ αὖτε προσέειπεν ἀνήρ, ὃς μίσγετο λάθρῃ·
‘ἦ ῥά κε νῦν πάλιν αὖτις ἅμ’ ἡμῖν οἴκαδ’ ἕποιο,
ὄφρα ἴδῃ πατρὸς καὶ μητέρος ὑψερεφὲς δῶ
αὐτούς τ’; ἦ γὰρ ἔτ’ εἰσὶ καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.‘
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
‘εἴη κεν καὶ τοῦτ’, εἴ μοι ἐθέλοιτέ γε, ναῦται,
ὅρκῳ πιστωθῆναι ἀπήμονά μ’ οἴκαδ’ ἀπάξειν.‘
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἐπώμνυον, ὡς ἐκέλευεν.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
τοῖς δ’ αὖτις μετέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
‘σιγῇ νῦν· μή τίς με προσαυδάτω ἐπέεσσιν

ὑμετέρων ἑτάρων ξυμβλήμενος ἢ ἐν ἀγυιῇ
ἤ που ἐπὶ κρήνῃ· μή τις ποτὶ δῶμα γέροντι
ἐλθὼν ἐξείπῃ, ὁ δ᾽ ὀϊσάμενος καταδήσῃ
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ᾽ ἐπιφράσσετ᾽ ὄλεθρον.
ἀλλ᾽ ἔχετ᾽ ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγετε δ᾽ ὦνον ὁδαίων.
ἀλλ᾽ ὅτε κεν δὴ νηῦς πλείη βιότοιο γένηται,
ἀγγελίη μοι ἔπειτα θοῶς πρὸς δώμαθ᾽ ἱκέσθω·
οἴσω γὰρ καὶ χρυσόν, ὅτις χ᾽ ὑποχείριος ἔλθῃ.
καὶ δέ κεν ἄλλ᾽ ἐπίβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην·
παῖδα γὰρ ἀνδρὸς ἐῆος ἐνὶ μεγάροις᾽ ἀτιτάλλω,
κερδαλέον δὴ τοῖον, ἅμα τροχόωντα θύραζε·
τόν κεν ἄγοιμ᾽ ἐπὶ νηός, ὁ δ᾽ ὕμιν μυρίον ὦνον
ἄλφοι, ὅπῃ περάσητε κατ᾽ ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.‘
ἡ μὲν ἄρ᾽ ὣς εἰποῦσ᾽ ἀπέβη πρὸς δώματα καλά·
οἱ δ᾽ ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ᾽ ἡμῖν αὖθι μένοντες
ἐν νηῒ γλαφυρῇ βίοτον πολὺν ἐμπολόωντο.
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ κοίλη νηῦς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι,
καὶ τότ᾽ ἄρ᾽ ἄγγελον ἧκαν, ὃς ἀγγείλειε γυναικί.
ἤλυθ᾽ ἀνὴρ πολύϊδρις ἐμοῦ πρὸς δώματα πατρὸς
χρύσεον ὅρμον ἔχων, μετὰ δ᾽ ἠλέκτροισιν ἔερτο.
τὸν μὲν ἄρ᾽ ἐν μεγάρῳ δμῳαὶ καὶ πότνια μήτηρ
χερσίν τ᾽ ἀμφαφόωντο καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντο,
ὦνον ὑπισχόμεναι· ὁ δὲ τῇ κατένευσε σιωπῇ.
ἦ τοι ὁ καννεύσας κοίλην ἐπὶ νῆα βεβήκει,
ἡ δ᾽ ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα δόμων ἐξῆγε θύραζε.
εὗρε δ᾽ ἐνὶ προδόμῳ ἠμὲν δέπα ἠδὲ τραπέζας
ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἵ μευ πατέρ᾽ ἀμφεπένοντο.
οἱ μὲν ἄρ᾽ ἐς θῶκον πρόμολον δήμιόν τε φῆμιν,
ἡ δ᾽ αἶψα τρί᾽ ἄλεισα κατακρύψας᾽ ὑπὸ κόλπῳ
ἔκφερεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀεσιφροσύνῃσι.
δύσετό τ᾽ ἠέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἡμεῖς δ᾽ ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν ὦκα κιόντες,
ἔνθ᾽ ἄρα Φοινίκων ἀνδρῶν ἦν ὠκύαλος νηῦς.
οἱ μὲν ἔπειτ᾽ ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
νὼ ἀναβησάμενοι· ἐπὶ δὲ Ζεὺς οὖρον ἴαλλεν.
ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ᾽ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,

ἄντλῳ δ’ ἐνδούπησε πεσοῦς’ ὡς εἰναλίη κήξ.
καὶ τὴν μὲν φώκῃσι καὶ ἰχθύσι κύρμα γενέσθαι
ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
τοὺς δ’ Ἰθάκῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ,
ἔνθα με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.
οὕτω τήνδε τε γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσι.”
τὸν δ’ αὖ διογενὴς Ὀδυσεὺς ἠμείβετο μύθῳ·
“Εὔμαι’, ἦ μάλα δή μοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρινας
ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
ἀλλ’ ἦ τοι σοὶ μὲν παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκε
Ζεύς, ἐπεὶ ἀνδρὸς δώματ’ ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
ἠπίου, ὃς δή τοι παρέχει βρῶσίν τε πόσιν τε
ἐνδυκέως, ζώεις δ’ ἀγαθὸν βίον· αὐτὰρ ἐγώ γε
πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε’ ἀλώμενος ἐνθάδ’ ἱκάνω.”
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
καδδραθέτην δ’ οὐ πολλὸν ἐπὶ χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα·
αἶψα γὰρ Ἠὼς ἦλθεν ἐΰθρονος. οἱ δ’ ἐπὶ χέρσου
Τηλεμάχου ἕταροι λύον ἱστία, κὰδ δ’ ἕλον ἱστὸν
καρπαλίμως, τὴν δ’ εἰς ὅρμον προέρεσσαν ἐρετμοῖς.
ἐκ δ’ εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι’ ἔδησαν·
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης
δεῖπνόν τ’ ἐντύνοντο κερῶντό τε αἴθοπα οἶνον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων·
“ὑμεῖς μὲν νῦν ἄστυδ’ ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν,
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγροὺς ἐπιείσομαι ἠδὲ βοτῆρας·
ἑσπέριος δ’ εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι.
ἠῶθεν δέ κεν ὔμμιν ὁδοιπόριον παραθείμην,
δαῖτ’ ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἴνου ἡδυπότοιο.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
“πῇ γὰρ ἐγώ, φίλε τέκνον, ἴω; τεῦ δώμαθ’ ἵκωμαι
ἀνδρῶν, οἳ κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν;
ἦ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“ἄλλως μέν ς’ ἂν ἐγώ γε καὶ ἡμέτερόνδε κελοίμην
ἔρχεσθ’· οὐ γάρ τι ξενίων ποθή· ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
χεῖρον, ἐπεί τοι ἐγὼ μὲν ἀπέσσομαι, οὐδέ σε μήτηρ
ὄψεται· οὐ μὲν γάρ τι θαμὰ μνηστῆρς’ ἐνὶ οἴκῳ

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

φαίνεται, ἀλλ’ ἀπὸ τῶν ὑπερωΐῳ ἱστὸν ὑφαίνει.
ἀλλά τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι, ὅν κεν ἵκοιο,
Εὐρύμαχον, Πολύβοιο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱόν,
τὸν νῦν ἶσα θεῷ Ἰθακήσιοι εἰσορόωσι·
καὶ γὰρ πολλὸν ἄριστος ἀνὴρ μέμονέν τε μάλιστα
μητέρ’ ἐμὴν γαμέειν καὶ Ὀδυσσῆος γέρας ἕξειν.
ἀλλὰ τά γε Ζεὺς οἶδεν Ὀλύμπιος, αἰθέρι ναίων,
εἴ κέ σφιν πρὸ γάμοιο τελευτήσει κακὸν ἦμαρ.”
ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
κίρκος, Ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· ἐν δὲ πόδεσσι
τίλλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δὲ πτερὰ χεῦεν ἔραζε
μεσσηγὺς νηός τε καὶ αὐτοῦ Τηλεμάχοιο.
τὸν δὲ Θεοκλύμενος ἑτάρων ἀπονόσφι καλέσσας
ἔν τ’ ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζε·
“Τηλέμαχ’, οὔ τοι ἄνευ θεοῦ ἤλυθε δεξιὸς ὄρνις·
ἔγνων γάρ μιν ἐσάντα ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα.
ὑμετέρου δ’ οὐκ ἔστι γένευς βασιλεύτερον ἄλλο
ἐν δήμῳ Ἰθάκης, ἀλλ’ ὑμεῖς καρτεροὶ αἰεί.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“αἲ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη·
τῶ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.”
ἦ, καὶ Πείραιον προσεφώνεε, πιστὸν ἑταῖρον·
“Πείραιε Κλυτίδη, σὺ δέ μοι τά περ ἄλλα μάλιστα
πείθῃ ἐμῶν ἑτάρων, οἵ μοι Πύλον εἰς ἅμ’ ἕποντο·
καὶ νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων ἐν δώμασι σοῖσιν
ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὅ κεν ἔλθω.”
τὸν δ’ αὖ Πείραιος δουρικλυτὸς ἀντίον ηὔδα·
“Τηλέμαχ’, εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνοις,
τόνδε τ’ ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δέ οἱ οὐ ποθὴ ἔσται.”
ὣς εἰπὼν ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ’ ἑταίρους
αὐτούς τ’ ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ’ αἶψ’ εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῗσι καθῖζον.
Τηλέμαχος δ’ ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
εἵλετο δ’ ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
νηὸς ἀπ’ ἰκριόφιν· τοὶ δὲ πρυμνήσι’ ἔλυσαν.
οἱ μὲν ἀνώσαντες πλέον ἐς πόλιν, ὡς ἐκέλευσε
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τὸν δ’ ὦκα προβιβῶντα πόδες φέρον, ὄφρ’ ἵκετ’ αὐλήν,
ἔνθα οἱ ἦσαν ὕες μάλα μυρίαι, ᾗσι συβώτης
ἐσθλὸς ἐὼν ἐνίαυεν, ἀνάκτεσιν ἤπια εἰδώς.
Τὼ δ’ αὖτ’ ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
ἐντύνοντ’ ἄριστον ἅμ’ ἠόϊ, κηαμένω πῦρ,
ἔκπεμψάν τε νομῆας ἅμ’ ἀγρομένοισι σύεσσι.
Τηλέμαχον δὲ περίσσαινον κύνες ὑλακόμωροι,
οὐδ’ ὕλαον προσιόντα· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
σαίνοντάς τε κύνας, περί τε κτύπος ἦλθε ποδοῖϊν.
αἶψα δ’ ἄρ’ Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“Εὔμαι’, ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ’ ἑταῖρος
ἢ καὶ γνώριμος ἄλλος, ἐπεὶ κύνες οὐχ ὑλάουσιν,
ἀλλὰ περισσαίνουσι· ποδῶν δ’ ὑπὸ δοῦπον ἀκούω.”
οὔ πω πᾶν εἴρητο ἔπος, ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
ἔστη ἐνὶ προθύροισι. ταφὼν δ’ ἀνόρουσε συβώτης,
ἐκ δ’ ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς’ ἐπονεῖτο
κιρνὰς αἴθοπα οἶνον. ὁ δ’ ἀντίος ἦλθεν ἄνακτος,
κύσσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ
χεῖράς τ’ ἀμφοτέρας· θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
ὡς δὲ πατὴρ ὃν παῖδα φίλα φρονέων ἀγαπάζῃ
ἐλθόντ’ ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
μοῦνον τηλύγετον, τῷ ἐπ’ ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ,
ὣς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς
πάντα κύσεν περιφύς, ὡς ἐκ θανάτοιο φυγόντα·
καί ῥ’ ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος· οὔ ς’ ἔτ’ ἐγώ γε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ᾤχεο νηῒ Πύλονδε.
ἀλλ’ ἄγε νῦν εἴσελθε, φίλον τέκος, ὄφρα σε θυμῷ
τέρψομαι εἰσορόων νέον ἄλλοθεν ἔνδον ἐόντα.
οὐ μὲν γάρ τι θάμ’ ἀγρὸν ἐπέρχεαι οὐδὲ νομῆας,
ἀλλ’ ἐπιδημεύεις· ὣς γάρ νύ τοι εὔαδε θυμῷ,
ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορᾶν ἀΐδηλον ὅμιλον.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“ἔσσεται οὕτως, ἄττα· σέθεν δ’ ἕνεκ’ ἐνθάδ’ ἱκάνω,
ὄφρα σέ τ’ ὀφθαλμοῖσιν ἴδω καὶ μῦθον ἀκούσω,
ἤ μοι ἔτ’ ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἦέ τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλος ἔγημεν, Ὀδυσσῆος δέ που εὐνὴ
χήτει ἐνευναίων κάκ’ ἀράχνια κεῖται ἔχουσα.”

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τὸν δ’ αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
book 16.37 “καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
book 16.38 σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
book 16.39 φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἤματα δάκρυ χεούσῃ.”
book 16.40 ὣς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος·
book 16.41 αὐτὰρ ὅ γ’ εἴσω ἴεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
book 16.42 τῷ δ’ ἕδρης ἐπιόντι πατὴρ ὑπόειξεν Ὀδυσσεύς·
book 16.43 Τηλέμαχος δ’ ἑτέρωθεν ἐρήτυε φώνησέν τε·
book 16.44 “ἧσο, ξεῖν’· ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλοθι δήομεν ἕδρην
book 16.45 σταθμῷ ἐν ἡμετέρῳ· παρὰ δ’ ἀνήρ, ὃς καταθήσει.”
book 16.46 ὣς φάθ’, ὁ δ’ αὖτις ἰὼν κατ’ ἄρ’ ἕζετο· τῷ δὲ συβώτης
book 16.47 χεῦεν ὕπο χλωρὰς ῥῶπας καὶ κῶας ὕπερθεν·
book 16.48 ἔνθα καθέζετ’ ἔπειτα Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
book 16.49 τοῖσιν δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης
book 16.50 ὀπταλέων, ἅ ῥα τῇ προτέρῃ ὑπέλειπον ἔδοντες,
book 16.51 σῖτον δ’ ἐσσυμένως παρενήεεν ἐν κανέοισιν,
book 16.52 ἐν δ’ ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον·
book 16.53 αὐτὸς δ’ ἀντίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο.
book 16.54 οἱ δ’ ἐπ’ ὀνείαθ’ ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
book 16.55 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
book 16.56 δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε δῖον ὑφορβόν·
book 16.57 “ἄττα, πόθεν τοι ξεῖνος ὅδ’ ἵκετο; πῶς δέ ἑ ναῦται
book 16.58 ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
book 16.59 οὐ μὲν γάρ τί ἑ πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ’ ἱκέσθαι.”
book 16.60 τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
book 16.61 “τοιγὰρ ἐγώ τοι, τέκνον, ἀληθέα πάντ’ ἀγορεύσω.
book 16.62 ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχεται εὐρειάων,
book 16.63 φησὶ δὲ πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστεα δινηθῆναι
book 16.64 πλαζόμενος· ὣς γάρ οἱ ἐπέκλωσεν τά γε δαίμων.
book 16.65 νῦν αὖ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν παρὰ νηὸς ἀποδρὰς
book 16.66 ἤλυθ’ ἐμὸν πρὸς σταθμόν, ἐγὼ δέ τοι ἐγγυαλίξω.
book 16.67 ἕρξον ὅπως ἐθέλεις· ἱκέτης δέ τοι εὔχεται εἶναι.”
book 16.68 τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
book 16.69 “Εὔμαι’, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες.
book 16.70 πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ;
book 16.71 αὐτὸς μὲν νέος εἰμὶ καὶ οὔ πω χερσὶ πέποιθα
book 16.72 ἄνδρ’ ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ·
book 16.73 μητρὶ δ’ ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
book 16.74

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἢ αὐτοῦ παρ’ ἐμοί τε μένῃ καὶ δῶμα κομίζῃ,
εὐνήν τ’ αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε φῆμιν,
ἦ ἤδη ἅμ’ ἕπηται, Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρῃσιν.
ἀλλ’ ἦ τοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα,
ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα καλά,
δώσω δὲ ξίφος ἄμφηκες καὶ ποσσὶ πέδιλα,
πέμψω δ’, ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.
εἰ δ’ ἐθέλεις, σὺ κόμισσον ἐνὶ σταθμοῖσιν ἐρύξας·
εἵματα δ’ ἐνθάδ’ ἐγὼ πέμψω καὶ σῖτον ἅπαντα
ἔδμεναι, ὡς ἂν μή σε κατατρύχῃ καὶ ἑταίρους.
κεῖσε δ’ ἂν οὔ μιν ἐγώ γε μετὰ μνηστῆρας ἐῷμι
ἔρχεσθαι, λίην γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριν ἔχουσι·
μή μιν κερτομέωσιν· ἐμοὶ δ’ ἄχος ἔσσεται αἰνόν.
πρῆξαι δ’ ἀργαλέον τι μετὰ πλεόνεσσιν ἐόντα
ἄνδρα καὶ ἴφθιμον, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰσι.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
“ὦ φίλ’, ἐπεί θήν μοι καὶ ἀμείψασθαι θέμις ἐστίν,
ἦ μάλα μευ καταδάπτετ’ ἀκούοντος φίλον ἦτορ,
οἷά φατε μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανάασθαι
ἐν μεγάροις’, ἀέκητι σέθεν τοιούτου ἐόντος.
εἰπέ μοι, ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέ γε λαοὶ
ἐχθαίρους’ ἀνὰ δῆμον ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ·
ἦ τι κασιγνήτοις’ ἐπιμέμφεαι, οἷσί περ ἀνὴρ
μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται;
αἲ γὰρ ἐγὼν οὕτω νέος εἴην τῷδ’ ἐπὶ θυμῷ,
ἢ παῖς ἐξ Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἠὲ καὶ αὐτὸς
ἔλθοι ἀλητεύων· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα·
αὐτίκ’ ἔπειτ’ ἀπ’ ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς,
εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι γενοίμην
[ἐλθὼν ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.]
εἰ δ’ αὖ με πληθυῖ δαμασαίατο μοῦνον ἐόντα,
βουλοίμην κ’ ἐν ἐμοῖσι κατακτάμενος μεγάροισι
τεθνάμεν ἢ τάδε γ’ αἰὲν ἀεικέα ἔργ’ ὁράασθαι,
ξείνους τε στυφελιζομένους δμῳάς τε γυναῖκας
ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά,
καὶ οἶνον διαφυσσόμενον, καὶ σῖτον ἔδοντας
μὰψ αὔτως ἀτέλεστον, ἀνηνύστῳ ἐπὶ ἔργῳ.”

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ’ ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
οὔτε τί μοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,
οὔτε κασιγνήτοις’ ἐπιμέμφομαι, οἷσί περ ἀνὴρ
μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
ὧδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μούνωσε Κρονίων·
μοῦνον Λαέρτην Ἀρκείσιος υἱὸν ἔτικτε,
μοῦνον δ’ αὖτ’ Ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μοῦνον ἔμ’ ἐν μεγάροισι τεκὼν λίπεν, οὐδ’ ἀπόνητο.
τῶ νῦν δυσμενέες μάλα μυρίοι εἴς’ ἐνὶ οἴκῳ.
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
ἠδ’ ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσι,
τόσσοι μητέρ’ ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
ἡ δ’ οὔτ’ ἀρνεῖται στυγερὸν γάμον οὔτε τελευτὴν
ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
οἶκον ἐμόν· τάχα δή με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
ἀλλ’ ἦ τοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται·
ἄττα, σὺ δ’ ἔρχεο θᾶσσον, ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
εἴφ’, ὅτι οἱ σῶς εἰμι καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθα.
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω, σὺ δὲ δεῦρο νέεσθαι
οἴῃ ἀπαγγείλας· τῶν δ’ ἄλλων μή τις Ἀχαιῶν
πευθέσθω· πολλοὶ γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωνται.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
“γινώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
ἀλλ’ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ καὶ Λαέρτῃ αὐτὴν ὁδὸν ἄγγελος ἔλθω
δυσμόρῳ, ὃς τεῖος μὲν Ὀδυσσῆος μέγ’ ἀχεύων
ἔργα τ’ ἐποπτεύεσκε μετὰ δμώων τ’ ἐνὶ οἴκῳ
πῖνε καὶ ἦσθ’, ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγοι·
αὐτὰρ νῦν, ἐξ οὗ σύ γε ᾤχεο νηῒ Πύλονδε,
οὔ πώ μίν φασιν φαγέμεν καὶ πιέμεν αὔτως,
οὐδ’ ἐπὶ ἔργα ἰδεῖν, ἀλλὰ στοναχῇ τε γόῳ τε
ἧσται ὀδυρόμενος, φθινύθει δ’ ἀμφ’ ὀστεόφι χρώς.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“ἄλγιον, ἀλλ’ ἔμπης μιν ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ.
εἰ γάρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσι,
πρῶτόν κεν τοῦ πατρὸς ἑλοίμεθα νόστιμον ἦμαρ.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἀλλὰ σύ γ᾽ ἀγγείλας ὀπίσω κίε, μηδὲ κατ᾽ ἀγροὺς
πλάζεσθαι μετ᾽ ἐκεῖνον· ἀτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν
ἀμφίπολον ταμίην ὀτρυνέμεν ὅττι τάχιστα
κρύβδην· κείνη γάρ κεν ἀπαγγείλειε γέροντι.”
ἦ ῥα, καὶ ὦρσε συφορβόν· ὁ δ᾽ εἵλετο χερσὶ πέδιλα,
δησάμενος δ᾽ ὑπὸ ποσσὶ πόλινδ᾽ ἴεν. οὐδ᾽ ἄρ᾽ Ἀθήνην
λῆθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιὼν Εὔμαιος ὑφορβός,
ἀλλ᾽ ἥ γε σχεδὸν ἦλθε· δέμας δ᾽ ἤϊκτο γυναικὶ
καλῇ τε μεγάλῃ τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυίῃ.
στῆ δὲ κατ᾽ ἀντίθυρον κλισίης Ὀδυσῆϊ φανεῖσα·
οὐδ᾽ ἄρα Τηλέμαχος ἴδεν ἀντίον οὐδ᾽ ἐνόησεν, —
οὐ γάρ πως πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς, —
ἀλλ᾽ Ὀδυσεύς τε κύνες τε ἴδον, καί ῥ᾽ οὐχ ὑλάοντο,
κνυζηθμῷ δ᾽ ἑτέρωσε διὰ σταθμοῖο φόβηθεν.
ἡ δ᾽ ἄρ᾽ ἐπ᾽ ὀφρύσι νεῦσε· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς,
ἐκ δ᾽ ἦλθεν μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς,
στῆ δὲ πάροιθ᾽ αὐτῆς. τὸν δὲ προσέειπεν Ἀθήνη·
“διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν᾽ Ὀδυσσεῦ,
ἤδη νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο μηδ᾽ ἐπίκευθε,
ὡς ἂν μνηστῆρσιν θάνατον καὶ κῆρ᾽ ἀραρόντε
ἔρχησθον προτὶ ἄστυ περικλυτόν· οὐδ᾽ ἐγὼ αὐτὴ
δηρὸν ἀπὸ σφῶϊν ἔσομαι μεμαυῖα μάχεσθαι.”
ἦ, καὶ χρυσείῃ ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ᾽ Ἀθήνη.
φᾶρος μέν οἱ πρῶτον ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα
θῆκ᾽ ἀμφὶ στήθεσφι, δέμας δ᾽ ὤφελλε καὶ ἥβην.
ἂψ δὲ μελαγχροιὴς γένετο, γναθμοὶ δ᾽ ἐτάνυσθεν,
κυάνεαι δ᾽ ἐγένοντο ἐθειράδες ἀμφὶ γένειον.
ἡ μὲν ἄρ᾽ ὣς ἔρξασα πάλιν κίεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἤϊεν ἐς κλισίην. θάμβησε δέ μιν φίλος υἱός,
ταρβήσας δ᾽ ἑτέρωσε βάλ᾽ ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ἀλλοῖός μοι, ξεῖνε, φάνης νέον ἠὲ πάροιθεν,
ἄλλα δὲ εἵματ᾽ ἔχεις καί τοι χρὼς οὐκέθ᾽ ὁμοῖος.
ἦ μάλα τις θεός ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν·
ἀλλ᾽ ἵληθ᾽, ἵνα τοι κεχαρισμένα δώομεν ἱρὰ
ἠδὲ χρύσεα δῶρα, τετυγμένα· φείδεο δ᾽ ἡμέων.”
τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
“οὔ τίς τοι θεός εἰμι· τί μ᾽ ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις;

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἀλλὰ πατὴρ τεός εἰμι, τοῦ εἵνεκα σὺ στεναχίζων
πάσχεις ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.”
ὣς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσε, κὰδ δὲ παρειῶν
δάκρυον ἧκε χαμᾶζε· πάρος δ’ ἔχε νωλεμὲς αἰεί.
Τηλέμαχος δ’, —οὐ γάρ πω ἐπείθετο ὃν πατέρ’ εἶναι, —
ἐξαῦτίς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
“οὐ σύ γ’ Ὀδυσσεύς ἐσσι πατὴρ ἐμός, ἀλλά με δαίμων
θέλγει, ὄφρ’ ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω.
οὐ γάρ πως ἂν θνητὸς ἀνὴρ τάδε μηχανόῳτο
ᾧ αὐτοῦ γε νόῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν
ῥηϊδίως ἐθέλων θείη νέον ἠδὲ γέροντα.
ἦ γάρ τοι νέον ἦσθα γέρων καὶ ἀεικέα ἕσσο·
νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικας, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“Τηλέμαχ’, οὔ σε ἔοικε φίλον πατέρ’ ἔνδον ἐόντα
οὔτε τι θαυμάζειν περιώσιον οὔτ’ ἀγάασθαι·
οὐ μὲν γάρ τοι ἔτ’ ἄλλος ἐλεύσεται ἐνθάδ’ Ὀδυσσεύς,
ἀλλ’ ὅδ’ ἐγὼ τοιόσδε, παθὼν κακά, πολλὰ δ’ ἀληθείς,
ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
αὐτάρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης,
ἥ τέ με τοῖον ἔθηκεν ὅπως ἐθέλει, δύναται γάρ,
ἄλλοτε μὲν πτωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ’ αὖτε
ἀνδρὶ νέῳ καὶ καλὰ περὶ χροῒ εἵματ’ ἔχοντι.
ῥηΐδιον δὲ θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ἠμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν ἠδὲ κακῶσαι.”
ὣς ἄρα φωνήσας κατ’ ἄρ’ ἕζετο, Τηλέμαχος δὲ
ἀμφιχυθεὶς πατέρ’ ἐσθλὸν ὀδύρετο δάκρυα λείβων.
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὑφ’ ἵμερος ὦρτο γόοιο·
κλαῖον δὲ λιγέως, ἁδινώτερον ἤ τ’ οἰωνοί,
φῆναι ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, οἷσί τε τέκνα
ἀγρόται ἐξείλοντο πάρος πετεηνὰ γενέσθαι·
ὣς ἄρα τοί γ’ ἐλεεινὸν ὑπ’ ὀφρύσι δάκρυον εἶβον.
καί νύ κ’ ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ’ αἶψα·
“ποίῃ γὰρ νῦν δεῦρο, πάτερ φίλε, νηΐ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
[οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ’ ἱκέσθαι.”]
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

“τοιγὰρ ἐγώ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω.
Φαίηκές μ’ ἄγαγον ναυσικλυτοί, οἵ τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτίς σφεας εἰσαφίκηται·
καί μ’ εὕδοντ’ ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔπορον δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά θ’ ὑφαντήν.
καὶ τὰ μὲν ἐν σπήεσσι θεῶν ἰότητι κέονται·
νῦν αὖ δεῦρ’ ἱκόμην ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης,
ὄφρα κε δυσμενέεσσι φόνου πέρι βουλεύσωμεν.
ἀλλ’ ἄγε μοι μνηστῆρας ἀριθμήσας κατάλεξον,
ὄφρ’ εἰδέω, ὅσσοι τε καὶ οἵ τινες ἀνέρες εἰσί·
καί κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμηρίξας
φράσσομαι, ἤ κεν νῶϊ δυνησόμεθ’ ἀντιφέρεσθαι
μούνω ἄνευθ’ ἄλλων, ἦ καὶ διζησόμεθ’ ἄλλους.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“ὦ πάτερ, ἦ τοι σεῖο μέγα κλέος αἰὲν ἄκουον,
χεῖράς τ’ αἰχμητὴν ἔμεναι καὶ ἐπίφρονα βουλήν·
ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες· ἄγη μ’ ἔχει· οὐδέ κεν εἴη
ἄνδρε δύω πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισι μάχεσθαι.
μνηστήρων δ’ οὔτ’ ἂρ δεκὰς ἀτρεκὲς οὔτε δύ’ οἶαι,
ἀλλὰ πολὺ πλέονες· τάχα δ’ εἴσεαι ἐνθάδ’ ἀριθμόν.
ἐκ μὲν Δουλιχίοιο δύω καὶ πεντήκοντα
κοῦροι κεκριμένοι, ἓξ δὲ δρηστῆρες ἕπονται·
ἐκ δὲ Σάμης πίσυρες τε καὶ εἴκοσι φῶτες ἔασιν,
ἐκ δὲ Ζακύνθου ἔασιν ἐείκοσι κοῦροι Ἀχαιῶν,
ἐκ δ’ αὐτῆς Ἰθάκης δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι,
καί σφιν ἅμ’ ἐστὶ Μέδων κῆρυξ καὶ θεῖος ἀοιδὸς
καὶ δοιὼ θεράποντε, δαήμονε δαιτροσυνάων.
τῶν εἴ κεν πάντων ἀντήσομεν ἔνδον ἐόντων,
μὴ πολύπικρα καὶ αἰνὰ βίας ἀποτείσεαι ἐλθών.
ἀλλὰ σύ γ’, εἰ δύνασαί τιν’ ἀμύντορα μερμηρίξαι,
φράζευ, ὅ κέν τις νῶϊν ἀμύνοι πρόφρονι θυμῷ.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
“τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον,
καὶ φράσαι, ἤ κεν νῶϊν Ἀθήνη σὺν Διὶ πατρὶ
ἀρκέσει, ἦέ τιν’ ἄλλον ἀμύντορα μερμηρίξω.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“ἐσθλώ τοι τούτω γ’ ἐπαμύντορε, τοὺς ἀγορεύεις,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὕψι περ ἐν νεφέεσσι καθημένω· ὥ τε καὶ ἄλλοις
ἀνδράσι τε κρατέουσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
“οὐ μέν τοι κείνω γε πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἔσεσθον
φυλόπιδος κρατερῆς, ὁπότε μνηστῆρσι καὶ ἡμῖν
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι μένος κρίνηται Ἄρηος.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἔρχευ ἅμ’ ἠόϊ φαινομένηφι
οἴκαδε καὶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει·
αὐτὰρ ἐμὲ προτὶ ἄστυ συβώτης ὕστερον ἄξει
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι.
εἰ δέ μ’ ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
τετλάτω ἐν στήθεσσι κακῶς πάσχοντος ἐμεῖο,
ἤν περ καὶ διὰ δῶμα ποδῶν ἕλκωσι θύραζε
ἢ βέλεσιν βάλλωσι· σὺ δ’ εἰσορόων ἀνέχεσθαι.
ἀλλ’ ἦ τοι παύεσθαι ἀνωγέμεν ἀφροσυνάων,
μειλιχίοις’ ἐπέεσσι παραυδῶν· οἱ δέ τοι οὔ τι
πείσονται· δὴ γάρ σφι παρίσταται αἴσιμον ἦμαρ.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ’ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ὁππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θῇσιν Ἀθήνη,
νεύσω μέν τοι ἐγὼ κεφαλῇ, σὺ δ’ ἔπειτα νοήσας,
ὅσσα τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήϊα τεύχεα κεῖται,
ἐς μυχὸν ὑψηλοῦ θαλάμου καταθεῖναι ἀείρας
πάντα μάλ’· αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς’ ἐπέεσσι
παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
‘ἐκ καπνοῦ κατέθηκ’, ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐῴκει,
οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ κατῄκισται, ὅσσον πυρὸς ἵκετ’ ἀϋτμή.
πρὸς δ’ ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων,
μή πως οἰνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
ἀλλήλους τρώσητε καταισχύνητέ τε δαῖτα
καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.‘
νῶϊν δ’ οἴοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε
καλλιπέειν καὶ δοιὰ βοάγρια χερσὶν ἑλέσθαι,
ὡς ἂν ἐπιθύσαντες ἑλοίμεθα· τοὺς δέ κ’ ἔπειτα
Παλλὰς Ἀθηναίη θέλξει καὶ μητίετα Ζεύς.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ’ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
εἰ ἐτεόν γ’ ἐμός ἐσσι καὶ αἵματος ἡμετέροιο,
μή τις ἔπειτ’ Ὀδυσῆος ἀκουσάτω ἔνδον ἐόντος·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

μήτ’ οὖν Λαέρτης ἴστω τό γε μήτε συβώτης
μήτε τις οἰκήων μήτ’ αὐτὴ Πηνελόπεια,
ἀλλ’ οἶοι σύ τ’ ἐγώ τε γυναικῶν γνώομεν ἰθύν.
καί κέ τεο δμώων ἀνδρῶν ἔτι πειρηθεῖμεν,
ἠμὲν ὅ πού τις νῶϊ τίει καὶ δείδιε θυμῷ,
ἠδ’ ὅτις οὐκ ἀλέγει, σὲ δ’ ἀτιμᾷ τοῖον ἐόντα.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
“ὦ πάτερ, ἦ τοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπειτά γ’, ὀΐω,
γνώσεαι· οὐ μὲν γάρ τι χαλιφροσύναι γέ μ’ ἔχουσιν·
ἀλλ’ οὔ τοι τόδε κέρδος ἐγὼν ἔσσεσθαι ὀΐω
ἡμῖν ἀμφοτέροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα.
δηθὰ γὰρ αὔτως εἴσῃ ἑκάστου πειρητίζων,
ἔργα μετερχόμενος· τοὶ δ’ ἐν μεγάροισιν ἕκηλοι
κτήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ’ ἔπι φειδώ.
ἀλλ’ ἦ τοί σε γυναῖκας ἐγὼ δεδάασθαι ἄνωγα,
αἵ τέ ς’ ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλείτιδές εἰσιν·
ἀνδρῶν δ’ οὐκ ἂν ἐγώ γε κατὰ σταθμοὺς ἐθέλοιμι
ἡμέας πειράζειν, ἀλλ’ ὕστερα ταῦτα πένεσθαι,
εἰ ἐτεόν γέ τι οἶσθα Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.”
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
ἡ δ’ ἄρ’ ἔπειτ’ Ἰθάκηνδε κατήγετο νηῦς ἐϋεργής,
ἣ φέρε Τηλέμαχον Πυλόθεν καὶ πάντας ἑταίρους.
οἱ δ’ ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
νῆα μὲν οἵ γε μέλαιναν ἐπ’ ἠπείροιο ἔρυσσαν,
τεύχεα δέ σφ’ ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες,
αὐτίκα δ’ ἐς Κλυτίοιο φέρον περικαλλέα δῶρα.
αὐτὰρ κήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
οὕνεκα Τηλέμαχος μὲν ἐπ’ ἀγροῦ, νῆα δ’ ἀνώγει
ἄστυδ’ ἀποπλείειν, ἵνα μὴ δείσας’ ἐνὶ θυμῷ
ἰφθίμη βασίλεια τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβοι.
τὼ δὲ συναντήτην κῆρυξ καὶ δῖος ὑφορβὸς
τῆς αὐτῆς ἕνεκ’ ἀγγελίης, ἐρέοντε γυναικί.
ἀλλ’ ὅτε δή ῥ’ ἵκοντο δόμον θείου βασιλῆος,
κῆρυξ μέν ῥα μέσῃσι μετὰ δμῳῇσιν ἔειπεν·
“ἤδη τοι, βασίλεια, φίλος πάϊς εἰλήλουθε.”
Πηνελοπείῃ δ’ εἶπε συβώτης ἄγχι παραστὰς
πάνθ’ ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπε,
βῆ ῥ’ ἴμεναι μεθ’ ὕας, λίπε δ’ ἕρκεά τε μέγαρόν τε.
μνηστῆρες δ’ ἀκάχοντο κατήφησάν τ’ ἐνὶ θυμῷ,
ἐκ δ’ ἦλθον μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς,
αὐτοῦ δὲ προπάροιθε θυράων ἑδριόωντο.
τοῖσιν δ’ Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἦρχ’ ἀγορεύειν·
“ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη
Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἥδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
ἀλλ’ ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν, ἥ τις ἀρίστη,
ἐς δ’ ἐρέτας ἁλιῆας ἀγείρομεν, οἵ κε τάχιστα
κείνοις’ ἀγγείλωσι θοῶς οἶκόνδε νέεσθαι.”
οὔ πω πᾶν εἴρηθ’, ὅτ’ ἄρ’ Ἀμφίνομος ἴδε νῆα,
στρεφθεὶς ἐκ χώρης, λιμένος πολυβενθέος ἐντός,
ἱστία τε στέλλοντας ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.
ἡδὺ δ’ ἄρ’ ἐκγελάσας μετεφώνεεν οἷς’ ἑτάροισι·
“μή τιν’ ἔτ’ ἀγγελίην ὀτρύνομεν· οἵδε γὰρ ἔνδον.
ἤ τίς σφιν τόδ’ ἔειπε θεῶν ἢ εἴσιδον αὐτοὶ
νῆα παρερχομένην, τὴν δ’ οὐκ ἐδύναντο κιχῆναι.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἀνστάντες ἔβαν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
αἶψα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ’ ἠπείροιο ἔρυσσαν,
τεύχεα δέ σφ’ ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
αὐτοὶ δ’ εἰς ἀγορὴν κίον ἁθρόοι, οὐδέ τιν’ ἄλλον
εἴων οὔτε νέων μεταΐζειν οὔτε γερόντων.
τοῖσιν δ’ Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός·
“ὢ πόποι, ὡς τόνδ’ ἄνδρα θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
ἤματα μὲν σκοποὶ ἷζον ἐπ’ ἄκριας ἠνεμοέσσας
αἰὲν ἐπασσύτεροι· ἅμα δ’ ἠελίῳ καταδύντι
οὔ ποτ’ ἐπ’ ἠπείρου νύκτ’ ἄσαμεν, ἀλλ’ ἐνὶ πόντῳ
νηῒ θοῇ πλείοντες ἐμίμνομεν Ἠῶ δῖαν,
Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθείσωμεν ἑλόντες
αὐτόν· τὸν δ’ ἄρα τεῖος ἀπήγαγεν οἴκαδε δαίμων.
ἡμεῖς δ’ ἐνθάδε οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον
Τηλεμάχῳ, μηδ’ ἧμας ὑπεκφύγοι· οὐ γὰρ ὀΐω
τούτου γε ζώοντος ἀνύσσεσθαι τάδε ἔργα.
αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπιστήμων βουλῇ τε νόῳ τε,
λαοὶ δ’ οὐκέτι πάμπαν ἐφ’ ἡμῖν ἦρα φέρουσιν.
ἀλλ’ ἄγετε, πρὶν κεῖνον ὁμηγυρίσασθαι Ἀχαιοὺς
εἰς ἀγορήν· —οὐ γάρ τι μεθησέμεναί μιν ὀΐω,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἀλλ’ ἀπομηνίσει, ἐρέει δ’ ἐν πᾶσιν ἀναστάς,
book 16.379 οὕνεκά οἱ φόνον αἰπὺν ἐράπτομεν οὐδ’ ἐκίχημεν·
book 16.380 οἱ δ’ οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα·
book 16.381 μή τι κακὸν ῥέξωσι καὶ ἥμεας ἐξελάσωσι
book 16.382 γαίης ἡμετέρης, ἄλλων δ’ ἀφικώμεθα δῆμον.
book 16.383 ἀλλὰ φθέωμεν ἑλόντες ἐπ’ ἀγροῦ νόσφι πόληος
book 16.384 ἢ ἐν ὁδῷ· βίοτον δ’ αὐτοὶ καὶ κτήματ’ ἔχωμεν,
book 16.385 δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ’ ἡμέας, οἰκία δ’ αὖτε
book 16.386 κείνου μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἠδ’ ὅς τις ὀπυίοι.
book 16.387 εἰ δ’ ὕμιν ὅδε μῦθος ἀφανδάνει, ἀλλὰ βόλεσθε
book 16.388 αὐτόν τε ζώειν καὶ ἔχειν πατρώϊα πάντα,
book 16.389 μή οἱ χρήματ’ ἔπειτα ἅλις θυμηδέ’ ἔδωμεν
book 16.390 ἐνθάδ’ ἀγειρόμενοι, ἀλλ’ ἐκ μεγάροιο ἕκαστος
book 16.391 μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἡ δέ κ’ ἔπειτα
book 16.392 γήμαιθ’ ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.”
book 16.393 ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
book 16.394 τοῖσιν δ’ Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
book 16.395 Νίσου φαίδιμος υἱός, Ἀρητιάδαο ἄνακτος,
book 16.396 ὅς ῥ’ ἐκ Δουλιχίου πολυπύρου ποιήεντος
book 16.397 ἡγεῖτο μνηστῆρσι, μάλιστα δὲ Πηνελοπείῃ
book 16.398 ἥνδανε μύθοισι· φρεσὶ γὰρ κέχρητ’ ἀγαθῇσιν·
book 16.399 ὅ σφιν ἐῢ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
book 16.400 “ὦ φίλοι, οὐκ ἂν ἐγώ γε κατακτείνειν ἐθέλοιμι
book 16.401 Τηλέμαχον· δεινὸν δὲ γένος βασιλήϊόν ἐστι
book 16.402 κτείνειν· ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς.
book 16.403 εἰ μέν κ’ αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες,
book 16.404 αὐτός τε κτενέω τούς τ’ ἄλλους πάντας ἀνώξω·
book 16.405 εἰ δέ κ’ ἀποτρωπῶσι θεοί, παύσασθαι ἄνωγα.”
book 16.406 ὣς ἔφατ’ Ἀμφίνομος, τοῖσιν δ’ ἐπιήνδανε μῦθος.
book 16.407 αὐτίκ’ ἔπειτ’ ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
book 16.408 ἐλθόντες δὲ καθῖζον ἐπὶ ξεστοῖσι θρόνοισιν.
book 16.409 ἡ δ’ αὖτ’ ἄλλ’ ἐνόησε περίφρων Πηνελόπεια,
book 16.410 μνηστήρεσσι φανῆναι ὑπέρβιον ὕβριν ἔχουσι.
book 16.411 πεύθετο γὰρ οὗ παιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὄλεθρον·
book 16.412 κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλάς.
book 16.413 βῆ δ’ ἰέναι μέγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
book 16.414 ἀλλ’ ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
book 16.415 στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
book 16.416

ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα,
Ἀντίνοον δ’ ἐνένιπεν ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζεν·
“Ἀντίνο’, ὕβριν ἔχων, κακομήχανε, καὶ δέ σέ φασιν
ἐν δήμῳ Ἰθάκης μεθ’ ὁμήλικας ἔμμεν ἄριστον
βουλῇ καὶ μύθοισι· σὺ δ’ οὐκ ἄρα τοῖος ἔησθα.
μάργε, τίη δὲ σὺ Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
ῥάπτεις, οὐδ’ ἱκέτας ἐμπάζεαι, οἷσιν ἄρα Ζεὺς
μάρτυρος; οὐδ’ ὁσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν.
ἦ οὐκ οἶσθ’ ὅτε δεῦρο πατὴρ τεὸς ἵκετο φεύγων,
δῆμον ὑποδδείσας; δὴ γὰρ κεχολώατο λίην,
οὕνεκα ληϊστῆρσιν ἐπισπόμενος Ταφίοισιν
ἤκαχε Θεσπρωτούς· οἱ δ’ ἥμιν ἄρθμιοι ἦσαν.
τόν ῥ’ ἔθελον φθεῖσαι καὶ ἀπορραῖσαι φίλον ἦτορ
ἠδὲ κατὰ ζωὴν φαγέειν μενοεικέα πολλήν·
ἀλλ’ Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένους περ.
τοῦ νῦν οἶκον ἄτιμον ἔδεις, μνάᾳ δὲ γυναῖκα
παῖδά τ’ ἀποκτείνεις, ἐμὲ δὲ μεγάλως ἀκαχίζεις·
ἀλλά σε παύεσθαι κέλομαι καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους.”
τὴν δ’ αὖτ’ Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἀντίον ηὔδα·
“κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια,
θάρσει· μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
οὐκ ἔσθ’ οὗτος ἀνὴρ οὐδ’ ἔσσεται οὐδὲ γένηται,
ὅς κεν Τηλεμάχῳ, σῷ υἱέϊ, χεῖρας ἐποίσει
ζώοντός γ’ ἐμέθεν καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται·
αἶψά οἱ αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρὶ
ἡμετέρῳ, ἐπεὶ ἦ καὶ ἐμὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
πολλάκι γούνασιν οἷσιν ἐφεσσάμενος κρέας ὀπτὸν
ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν ἐπέσχε τε οἶνον ἐρυθρόν.
τῶ μοι Τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν
ἀνδρῶν, οὐδέ τί μιν θάνατον τρομέεσθαι ἄνωγα
ἔκ γε μνηστήρων· θεόθεν δ’ οὐκ ἔστ’ ἀλέασθαι.”
ὣς φάτο θαρσύνων, τῷ δ’ ἤρτυεν αὐτὸς ὄλεθρον.
ἡ μὲν ἄρ’ εἰσαναβᾶσ’ ὑπερώϊα σιγαλόεντα
κλαῖεν ἔπειτ’ Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
ἑσπέριος δ’ Ὀδυσῆϊ καὶ υἱέϊ δῖος ὑφορβὸς
ἤλυθεν· οἱ δ’ ἄρα δόρπον ἐπισταδὸν ὁπλίζοντο,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

σῦν ἱερεύσαντες ἐνιαύσιον. αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
ῥάβδῳ πεπληγυῖα πάλιν ποίησε γέροντα,
λυγρὰ δὲ εἵματα ἕσσε περὶ χροΐ, μή ἑ συβώτης
γνοίη ἐσάντα ἰδὼν καὶ ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
ἔλθοι ἀπαγγέλλων μηδὲ φρεσὶν εἰρύσσαιτο.
τὸν καὶ Τηλέμαχος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·
“ἦλθες, δῖ’ Εὔμαιε· τί δὴ κλέος ἔστ’ ἀνὰ ἄστυ;
ἦ ῥ’ ἤδη μνηστῆρες ἀγήνορες ἔνδον ἔασιν
ἐκ λόχου, ἦ ἔτι μ’ αὖθ’ εἰρύαται οἴκαδ’ ἰόντα;”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
“οὐκ ἔμελέν μοι ταῦτα μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
ἄστυ καταβλώσκοντα· τάχιστά με θυμὸς ἀνώγει
ἀγγελίην εἰπόντα πάλιν δεῦρ’ ἀπονέεσθαι.
ὡμήρησε δέ μοι παρ’ ἑταίρων ἄγγελος ὠκύς,
κῆρυξ, ὃς δὴ πρῶτος ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν.
ἄλλο δέ τοι τόδε οἶδα· τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν·
ἤδη ὑπὲρ πόλιος, ὅθι Ἕρμαιος λόφος ἐστίν,
ἦα κιών, ὅτε νῆα θοὴν ἰδόμην κατιοῦσαν
ἐς λιμέν’ ἡμέτερον· πολλοὶ δ’ ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ,
βεβρίθει δὲ σάκεσσι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι·
καί σφεας ᾠΐσθην τοὺς ἔμμεναι, οὐδέ τι οἶδα.”
ὣς φάτο, μείδησεν δ’ ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο
ἐς πατέρ’ ὀφθαλμοῖσιν ἰδών, ἀλέεινε δ’ ὑφορβόν.
οἱ δ’ ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
δαίνυντ’, οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
κοίτου τε μνήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.
Ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
δὴ τότ’ ἔπειθ’ ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
εἵλετο δ’ ἄλκιμον ἔγχος, ὅ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει,
ἄστυδε ἱέμενος, καὶ ἑὸν προσέειπε συβώτην·
“ἄττ’, ἦ τοι μὲν ἐγὼν εἶμ’ ἐς πόλιν, ὄφρα με μήτηρ
ὄψεται· οὐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι ὀΐω
κλαυθμοῦ τε στυγεροῖο γόοιό τε δακρυόεντος,
πρίν γ’ αὐτόν με ἴδηται· ἀτὰρ σοί γ’ ὧδ’ ἐπιτέλλω·
τὸν ξεῖνον δύστηνον ἄγ’ ἐς πόλιν, ὄφρ’ ἂν ἐκεῖθι

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ ὅς κ’ ἐθέλῃσι,
πύρνον καὶ κοτύλην· ἐμὲ δ’ οὔ πως ἔστιν ἅπαντας
ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
ὁ ξεῖνος δ’ εἴ περ μάλα μηνίει, ἄλγιον αὐτῷ
ἔσσεται· ἦ γὰρ ἐμοὶ φίλ’ ἀληθέα μυθήσασθαι.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ὦ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω.
πτωχῷ βέλτερόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἠὲ κατ’ ἀγροὺς
δαῖτα πτωχεύειν· δώσει δέ μοι ὅς κ’ ἐθέλῃσιν.
οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί,
ὥς τ’ ἐπιτειλαμένῳ σημάντορι πάντα πιθέσθαι.
ἀλλ’ ἔρχευ· ἐμὲ δ’ ἄξει ἀνὴρ ὅδε, τὸν σὺ κελεύεις,
αὐτίκ’ ἐπεί κε πυρὸς θερέω ἀλέη τε γένηται.
αἰνῶς γὰρ τάδε εἵματ’ ἔχω κακά· μή με δαμάσσῃ
στίβη ὑπηοίη· ἕκαθεν δέ τε ἄστυ φάτ’ εἶναι.”
ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διὲκ σταθμοῖο βεβήκει,
κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἵκανε δόμους ἐῢ ναιετάοντας,
ἔγχος μέν ῥ’ ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρήν,
αὐτὸς δ’ εἴσω ἴεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
τὸν δὲ πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια,
κώεα καστορνῦσα θρόνοις’ ἔνι δαιδαλέοισι,
δακρύσασα δ’ ἔπειτ’ ἰθὺς κίεν· ἀμφὶ δ’ ἄρ’ ἄλλαι
δμῳαὶ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠγερέθοντο
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους.
ἡ δ’ ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ,
ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε δακρύσασα,
κύσσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά,
καί ῥ’ ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος· οὔ ς’ ἔτ’ ἐγώ γε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ᾤχεο νηῒ Πύλονδε
λάθρῃ, ἐμεῦ ἀέκητι, φίλου μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
ἀλλ’ ἄγε μοι κατάλεξον, ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.”
τὴν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“μῆτερ ἐμή, μή μοι γόον ὄρνυθι μηδέ μοι ἦτορ
ἐν στήθεσσιν ὄρινε φυγόντι περ αἰπὺν ὄλεθρον·
ἀλλ’ ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ’ ἑλοῦσα,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

[εἰς ὑπερῷ’ ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν]
εὔχεο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας
ῥέξειν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορήνδε ἐλεύσομαι, ὄφρα καλέσσω
ξεῖνον, ὅτίς μοι κεῖθεν ἅμ’ ἕσπετο δεῦρο κιόντι.
τὸν μὲν ἐγὼ προὔπεμψα σὺν ἀντιθέοις’ ἑτάροισι,
Πείραιον δέ μιν ἠνώγεα προτὶ οἶκον ἄγοντα
ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὅ κεν ἔλθω.”
ὣς ἄρ’ ἐφώνησεν, τῇ δ’ ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
ἡ δ’ ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ’ ἑλοῦσα,
εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας
ῥέξειν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
Τηλέμαχος δ’ ἄρ’ ἔπειτα διὲκ μεγάροιο βεβήκει
ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
θεσπεσίην δ’ ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη·
τὸν δ’ ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
ἀμφὶ δέ μιν μνηστῆρες ἀγήνορες ἠγερέθοντο
ἔσθλ’ ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
αὐτὰρ ὁ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πουλὺν ὅμιλον,
ἀλλ’ ἵνα Μέντωρ ἧστο καὶ Ἄντιφος ἠδ’ Ἁλιθέρσης,
οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώϊοι ἦσαν ἑταῖροι,
ἔνθα καθέζετ’ ἰών· τοὶ δ’ ἐξερέεινον ἕκαστα.
τοῖσι δὲ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθε
ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν· οὐδ’ ἄρ’ ἔτι δὴν
Τηλέμαχος ξείνοιο ἑκὰς τράπετ’, ἀλλὰ παρέστη.
τὸν καὶ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε·
“Τηλέμαχ’, αἶψ’ ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖκας,
ὥς τοι δῶρ’ ἀποπέμψω, ἅ τοι Μενέλαος ἔδωκε.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“Πείραι’, οὐ γάρ τ’ ἴδμεν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
εἴ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν μεγάροισι
λάθρῃ κτείναντες πατρώϊα πάντα δάσωνται,
αὐτὸν ἔχοντα σὲ βούλομ’ ἐπαυρέμεν ἤ τινα τῶνδε·
εἰ δέ κ’ ἐγὼ τούτοισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
δὴ τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων.”
ὣς εἰπὼν ξεῖνον ταλαπείριον ἦγεν ἐς οἶκον.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἵκοντο δόμους ἐῢ ναιετάοντας,
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἐς δ’ ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
τοὺς δ’ ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ’ ἄρα χλαίνας οὔλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
ἔκ ῥ’ ἀσαμίνθων βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι καθῖζον.
χέρνιβα δ’ ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ’ αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ’ ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
μήτηρ δ’ ἀντίον ἷζε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο
κλισμῷ κεκλιμένη, λέπτ’ ἠλάκατα στρωφῶσα.
οἱ δ’ ἐπ’ ὀνείαθ’ ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια·
“Τηλέμαχ’, ἦ τοι ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
λέξομαι εἰς εὐνήν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
αἰεὶ δάκρυσ’ ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
ᾤχεθ’ ἅμ’ Ἀτρεΐδησιν ἐς Ἴλιον· οὐδέ μοι ἔτλης,
πρὶν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγήνορας ἐς τόδε δῶμα,
νόστον σοῦ πατρὸς σάφα εἰπέμεν, εἴ που ἄκουσας.”
τὴν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“τοιγὰρ ἐγώ τοι, μῆτερ, ἀληθείην καταλέξω.
ᾠχόμεθ’ ἔς τε Πύλον καὶ Νέστορα, ποιμένα λαῶν·
δεξάμενος δέ με κεῖνος ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν
ἐνδυκέως ἐφίλει, ὡς εἴ τε πατὴρ ἑὸν υἷα
ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν· ὣς ἐμὲ κεῖνος
ἐνδυκέως ἐκόμιζε σὺν υἱάσι κυδαλίμοισιν.
αὐτὰρ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος οὔ ποτ’ ἔφασκε
ζωοῦ οὐδὲ θανόντος ἐπιχθονίων τευ ἀκοῦσαι,
ἀλλά μ’ ἐς Ἀτρεΐδην, δουρικλειτὸν Μενέλαον,
ἵπποισι προὔπεμψε καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν.
ἔνθ’ ἴδον Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλὰ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.
εἴρετο δ’ αὐτίκ’ ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
ὅττευ χρηΐζων ἱκόμην Λακεδαίμονα δῖαν·
αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα.
καὶ τότε δή μ’ ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
‘ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἤθελον εὐνηθῆναι, ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες.
ὡς δ’ ὁπότ’ ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς
κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὁ δ’ ἔπειτα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνήν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν,
ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
αἲ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ’ ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ
ἐξ ἔριδος Φιλομηλεΐδῃ ἐπάλαισεν ἀναστάς,
κὰδ δ’ ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί,
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς·
πάντες κ’ ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
ταῦτα δ’ ἅ μ’ εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἐγώ γε
ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν οὐδ’ ἀπατήσω·
ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτής,
τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ’ ἐπικεύσω.
φῆ μιν ὅ γ’ ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατέρ’ ἄλγε’ ἔχοντα,
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
ἴσχει· ὁ δ’ οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι·
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ’ εὐρέα νῶτα θαλάσσης.‘
ὣς ἔφατ’ Ἀτρεΐδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος.
ταῦτα τελευτήσας νεόμην· ἔδοσαν δέ μοι οὖρον
ἀθάνατοι, τοί μ’ ὦκα φίλην ἐς πατρίδ’ ἔπεμψαν.”
ὣς φάτο, τῇ δ’ ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
“ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
ἦ τοι ὅ γ’ οὐ σάφα οἶδεν, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον·
ἀτρεκέως γάρ τοι μαντεύσομαι οὐδ’ ἐπικεύσω.
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ξενίη τε τράπεζα
ἱστίη τ’ Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
ὡς ἦ τοι Ὀδυσεὺς ἤδη ἐν πατρίδι γαίῃ,
ἥμενος ἢ ἕρπων, τάδε πευθόμενος κακὰ ἔργα,
ἔστιν, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει,
οἷον ἐγὼν οἰωνὸν ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηὸς
ἥμενος ἐφρασάμην καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνευν.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

“αἳ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη·
τῶ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμεῦ, ὡς κέν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.”
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσῆος μεγάροιο
δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες
ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος, ὕβριν ἔχοντες.
ἀλλ’ ὅτε δὴ δείπνηστος ἔην καὶ ἐπήλυθε μῆλα
πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ’ ἤγαγον οἳ τὸ πάρος περ,
καὶ τότε δή σφιν ἔειπε Μέδων· ὃς γάρ ῥα μάλιστα
ἥνδανε κηρύκων καί σφιν παρεγίνετο δαιτί·
“κοῦροι, ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθητε φρέν’ ἀέθλοις,
ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ’, ἵν’ ἐντυνώμεθα δαῖτα·
οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἑλέσθαι.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἀνστάντες ἔβαν πείθοντό τε μύθῳ.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἵκοντο δόμους ἐῢ ναιετάοντας,
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
οἱ δ’ ἱέρευον ὄϊς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας,
ἵρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην,
δαῖτ’ ἐντυνόμενοι. τοὶ δ’ ἐξ ἀγροῖο πόλινδε
ὠτρύνοντ’ Ὀδυσεύς τ’ ἰέναι καὶ δῖος ὑφορβός.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
“ξεῖν’, ἐπεὶ ἂρ δὴ ἔπειτα πόλινδ’ ἴμεναι μενεαίνεις
σήμερον, ὡς ἐπέτελλεν ἄναξ ἐμός· —ἦ ς’ ἂν ἐγώ γε
αὐτοῦ βουλοίμην σταθμῶν ῥυτῆρα λιπέσθαι·
ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι καὶ δείδια, μή μοι ὀπίσσω
νεικείῃ· χαλεπαὶ δέ τ’ ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί· —
ἀλλ’ ἄγε νῦν ἴομεν· δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα
ἦμαρ, ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἕσπερα ῥίγιον ἔσται.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“γινώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
ἀλλ’ ἴομεν, σὺ δ’ ἔπειτα διαμπερὲς ἡγεμόνευε.
δὸς δέ μοι, εἴ ποθί τοι ῥόπαλον τετμημένον ἐστί,
σκηρίπτεσθ’, ἐπεὶ ἦ φατ’ ἀρισφαλέ’ ἔμμεναι οὐδόν.”
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ’ ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ·
Εὔμαιος δ’ ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἔδωκε.
τὼ βήτην, σταθμὸν δὲ κύνες καὶ βώτορες ἄνδρες

ῥύατ’ ὄπισθε μένοντες. ὁ δ’ ἐς πόλιν ἦγεν ἄνακτα
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.
ἀλλ’ ὅτε δὴ στείχοντες ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
ἄστεος ἐγγὺς ἔσαν καὶ ἐπὶ κρήνην ἀφίκοντο
τυκτὴν καλλίροον, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
τὴν ποίης’ Ἴθακος καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύκτωρ·
ἀμφὶ δ’ ἄρ’ αἰγείρων ὑδατοτρεφέων ἦν ἄλσος,
πάντοσε κυκλοτερές, κατὰ δὲ ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
ὑψόθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ’ ἐφύπερθε τέτυκτο
Νυμφάων, ὅθι πάντες ἐπιρρέζεσκον ὁδῖται·
ἔνθα σφέας ἐκίχανεν υἱὸς Δολίοιο Μελανθεὺς
αἶγας ἄγων, αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
δεῖπνον μνηστήρεσσι· δύω δ’ ἅμ’ ἕποντο νομῆες.
τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζεν
ἔκπαγλον καὶ ἀεικές· ὄρινε δὲ κῆρ Ὀδυσῆος·
“νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει,
ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.
πῇ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,
πτωχὸν ἀνιηρόν, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρα;
ὃς πολλῇς φλιῇσι παραστὰς φλίψεται ὤμους,
αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορα οὐδὲ λέβητας.
τόν γ’ εἴ μοι δοίης σταθμῶν ῥυτῆρα γενέσθαι
σηκοκόρον τ’ ἔμεναι θαλλόν τ’ ἐρίφοισι φορῆναι,
καί κεν ὀρὸν πίνων μεγάλην ἐπιγουνίδα θεῖτο.
ἀλλ’ ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ’ ἔμμαθεν, οὐκ ἐθελήσει
ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἣν γαστέρ’ ἄναλτον.
ἀλλ’ ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἴ κ’ ἔλθῃ πρὸς δώματ’ Ὀδυσσῆος θείοιο,
πολλά οἱ ἀμφὶ κάρη σφέλα ἀνδρῶν ἐκ παλαμάων
πλευραὶ ἀποτρίψουσι δόμον κάτα βαλλομένοιο.”
ὣς φάτο, καὶ παριὼν λὰξ ἔνθορεν ἀφραδίῃσιν
ἰσχίῳ· οὐδέ μιν ἐκτὸς ἀταρπιτοῦ ἐστυφέλιξεν,
ἀλλ’ ἔμεν’ ἀσφαλέως. ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεύς,
ἠὲ μεταΐξας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἕλοιτο
ἦ πρὸς γῆν ἐλάσειε κάρη ἀμφουδὶς ἀείρας·
ἀλλ’ ἐπετόλμησε, φρεσὶ δ’ ἔσχετο. τὸν δὲ συβώτης

νείκες’ ἐσάντα ἰδών, μέγα δ’ εὔξατο χεῖρας ἀνασχών·
“Νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διός, εἴ ποτ’ Ὀδυσσεὺς
ὔμμ’ ἐπὶ μηρί’ ἔκηε, καλύψας πίονι δημῷ,
ἀρνῶν ἠδ’ ἐρίφων, τόδε μοι κρηήνατ’ ἐέλδωρ,
ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνήρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων.
τῶ κέ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἁπάσας,
τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ
ἄστυ κάτ’· αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
“ὢ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώϊα εἰδώς,
τόν ποτ’ ἐγὼν ἐπὶ νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης
ἄξω τῆλ’ Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολὺν ἄλφοι.
αἲ γὰρ Τηλέμαχον βάλοι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
σήμερον ἐν μεγάροις’, ἢ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
ὡς Ὀδυσῆΐ γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ.”
ὣς εἰπὼν τοὺς μὲν λίπεν αὐτόθι ἦκα κιόντας,
αὐτὰρ ὁ βῆ, μάλα δ’ ὦκα δόμους ἵκανεν ἄνακτος.
αὐτίκα δ’ εἴσω ἴεν, μετὰ δὲ μνηστῆρσι καθῖζεν,
ἀντίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.
τῷ πάρα μὲν κρειῶν μοῖραν θέσαν οἳ πονέοντο,
σῖτον δ’ αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα
ἔδμεναι. ἀγχίμολον δ’ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
στήτην ἐρχομένω, περὶ δέ σφεας ἤλυθ’ ἰωὴ
φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀνὰ γάρ σφισι βάλλετ’ ἀείδειν
Φήμιος. αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἑλὼν προσέειπε συβώτην·
“Εὔμαι’, ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ’ Ὀδυσῆος·
ῥεῖα δ’ ἀρίγνωτ’ ἐστὶ καὶ ἐν πολλοῖσιν ἰδέσθαι.
ἐξ ἑτέρων ἕτερ’ ἐστίν, ἐπήσκηται δέ οἱ αὐλὴ
τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ’ εὐερκέες εἰσὶ
δικλίδες· οὔ κέν τίς μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσσαιτο.
γινώσκω δ’, ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται
ἄνδρες, ἐπεὶ κνίση μὲν ἐνήνοθεν, ἐν δέ τε φόρμιγξ
ἠπύει, ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
“ῥεῖ’ ἔγνως, ἐπεὶ οὐδὲ τά τ’ ἄλλα πέρ ἐσς’ ἀνοήμων.
ἀλλ’ ἄγε δὴ φραζώμεθ’, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
ἠὲ σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους εὖ ναιετάοντας,
δύσεο δὲ μνηστῆρας, ἐγὼ δ’ ὑπολείψομαι αὐτοῦ·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

εἰ δ’ ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ’ εἶμι προπάροιθεν.
μηδὲ σὺ δηθύνειν, μή τίς ς’ ἔκτοσθε νοήσας
ἢ βάλῃ ἢ ἐλάσῃ· τὰ δέ σε φράζεσθαι ἄνωγα.”
τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
“γινώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
ἀλλ’ ἔρχευ προπάροιθεν, ἐγὼ δ’ ὑπολείψομαι αὐτοῦ.
οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων οὐδὲ βολάων·
τολμήεις μοι θυμός, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
γαστέρα δ’ οὔ πως ἔστιν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν,
οὐλομένην, ἣ πολλὰ κάκ’ ἀνθρώποισι δίδωσι·
τῆς ἕνεκεν καὶ νῆες ἐΰζυγοι ὁπλίζονται
πόντον ἐπ’ ἀτρύγετον κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.”
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἂν δὲ κύων κεφαλήν τε καὶ οὔατα κείμενος ἔσχεν,
Ἄργος, Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὅν ῥά ποτ’ αὐτὸς
θρέψε μέν, οὐδ’ ἀπόνητο, πάρος δ’ εἰς Ἴλιον ἱρὴν
ᾤχετο. τὸν δὲ πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
αἶγας ἐπ’ ἀγροτέρας ἠδὲ πρόκας ἠδὲ λαγωούς·
δὴ τότε κεῖτ’ ἀπόθεστος ἀποιχομένοιο ἄνακτος
ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἥ οἱ προπάροιθε θυράων
ἡμιόνων τε βοῶν τε ἅλις κέχυτ’, ὄφρ’ ἂν ἄγοιεν
δμῶες Ὀδυσσῆος τέμενος μέγα κοπρίσσοντες·
ἔνθα κύων κεῖτ’ Ἄργος ἐνίπλειος κυνοραιστέων.
δὴ τότε γ’, ὡς ἐνόησεν Ὀδυσσέα ἐγγὺς ἐόντα,
οὐρῇ μέν ῥ’ ὅ γ’ ἔσηνε καὶ οὔατα κάββαλεν ἄμφω,
ἆσσον δ’ οὐκέτ’ ἔπειτα δυνήσατο οἷο ἄνακτος
ἐλθέμεν· αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ,
ῥεῖα λαθὼν Εὔμαιον, ἄφαρ δ’ ἐρεείνετο μύθῳ·
“Εὔμαι’, ἦ μάλα θαῦμα κύων ὅδε κεῖτ’ ἐνὶ κόπρῳ.
καλὸς μὲν δέμας ἐστίν, ἀτὰρ τόδε γ’ οὐ σάφα οἶδα,
ἢ δὴ καὶ ταχὺς ἔσκε θέειν ἐπὶ εἴδεϊ τῷδε,
ἦ αὔτως οἷοί τε τραπεζῆες κύνες ἀνδρῶν
γίνοντ’, ἀγλαΐης δ’ ἕνεκεν κομέουσιν ἄνακτες.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
“καὶ λίην ἀνδρός γε κύων ὅδε τῆλε θανόντος
εἰ τοιόσδ’ εἴη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα,
οἷόν μιν Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

αἶψά κε θηήσαιο ἰδὼν ταχυτῆτα καὶ ἀλκήν.
οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βένθεσιν ὕλης
κνώδαλον, ὅττι δίοιτο· καὶ ἴχνεσι γὰρ περιῄδη.
νῦν δ’ ἔχεται κακότητι, ἄναξ δέ οἱ ἄλλοθι πάτρης
ὤλετο, τὸν δὲ γυναῖκες ἀκηδέες οὐ κομέουσι.
δμῶες δ’, εὖτ’ ἂν μηκέτ’ ἐπικρατέωσιν ἄνακτες,
οὐκέτ’ ἔπειτ’ ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι·
ἥμισυ γάρ τ’ ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
ἀνέρος, εὖτ’ ἄν μιν κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλῃσιν.”
ὣς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους ἐῢ ναιετάοντας,
βῆ δ’ ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς.
Ἄργον δ’ αὖ κατὰ μοῖρ’ ἔλαβεν μέλανος θανάτοιο,
αὐτίκ’ ἰδόντ’ Ὀδυσῆα ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ.
τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδὴς
ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτην, ὦκα δ’ ἔπειτα
νεῦσ’ ἐπὶ οἷ καλέσας· ὁ δὲ παπτήνας ἕλε δίφρον
κείμενον, ἔνθα τε δαιτρὸς ἐφίζεσκε κρέα πολλὰ
δαιόμενος μνηστῆρσι δόμον κάτα δαινυμένοισι·
τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
ἀντίον, ἔνθα δ’ ἄρ’ αὐτὸς ἐφέζετο· τῷ δ’ ἄρα κῆρυξ
μοῖραν ἑλὼν ἐτίθει κανέου τ’ ἐκ σῖτον ἀείρας.
ἀγχίμολον δὲ μετ’ αὐτὸν ἐδύσετο δώματ’ Ὀδυσσεύς,
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιος ἠδὲ γέροντι,
σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.
ἷζε δ’ ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ ἔντοσθε θυράων
κλινάμενος σταθμῷ κυπαρισσίνῳ, ὅν ποτε τέκτων
ξέσσεν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνε.
Τηλέμαχος δ’ ἐπὶ οἷ καλέσας προσέειπε συβώτην,
ἄρτον τ’ οὖλον ἑλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο
καὶ κρέας, ὥς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον ἀμφιβαλόντι·
“δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων αὐτόν τε κέλευε
αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
αἰδὼς δ’ οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι.”
ὣς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν,
ἀγχοῦ δ’ ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντ’ ἀγόρευε·
“Τηλέμαχός τοι, ξεῖνε, διδοῖ τάδε καί σε κελεύει
αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
αἰδῶ δ’ οὐκ ἀγαθήν φησ’ ἔμμεναι ἀνδρὶ προΐκτῃ.”

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
book 17.354 “Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι,
book 17.355 καί οἱ πάντα γένοιτο, ὅσα φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ.”
book 17.356 ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο καὶ κατέθηκεν
book 17.357 αὖθι ποδῶν προπάροιθεν, ἀεικελίης ἐπὶ πήρης,
book 17.358 ἤσθιε δ’ εἷος ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν.
book 17.359 εὖθ’ ὁ δεδειπνήκειν, ὁ δ’ ἐπαύετο θεῖος ἀοιδός·
book 17.360 μνηστῆρες δ’ ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρ’. αὐτὰρ Ἀθήνη
book 17.361 ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
book 17.362 ὤτρυν’, ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι
book 17.363 γνοίη θ’ οἵ τινές εἰσιν ἐναίσιμοι οἵ τ’ ἀθέμιστοι·
book 17.364 ἀλλ’ οὐδ’ ὧς τιν’ ἔμελλ’ ἀπαλεξήσειν κακότητος.
book 17.365 βῆ δ’ ἴμεν αἰτήσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον,
book 17.366 πάντοσε χεῖρ’ ὀρέγων, ὡς εἰ πτωχὸς πάλαι εἴη.
book 17.367 οἱ δ’ ἐλεαίροντες δίδοσαν καὶ ἐθάμβεον αὐτὸν
book 17.368 ἀλλήλους τ’ εἴροντο, τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι.
book 17.369 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
book 17.370 “κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
book 17.371 τοῦδε περὶ ξείνου· ἦ γὰρ πρόσθεν μιν ὄπωπα.
book 17.372 ἦ τοι μέν οἱ δεῦρο συβώτης ἡγεμόνευεν,
book 17.373 αὐτὸν δ’ οὐ σάφα οἶδα, πόθεν γένος εὔχεται εἶναι.”
book 17.374 ὣς ἔφατ’, Ἀντίνοος δ’ ἔπεσιν νείκεσσε συβώτην·
book 17.375 “ὦ ἀρίγνωτε συβῶτα, τίη δὲ σὺ τόνδε πόλινδε
book 17.376 ἤγαγες; ἦ οὐχ ἅλις ἧμιν ἀλήμονές εἰσι καὶ ἄλλοι,
book 17.377 πτωχοὶ ἀνιηροί, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες;
book 17.378 ἦ ὄνοσαι, ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος
book 17.379 ἐνθάδ’ ἀγειρόμενοι, σὺ δὲ καί ποθι τόνδ’ ἐκάλεσσας;”
book 17.380 τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
book 17.381 “Ἀντίνο’, οὐ μὲν καλὰ καὶ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορεύεις·
book 17.382 τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
book 17.383 ἄλλον γ’, εἰ μὴ τῶν, οἳ δημιοεργοὶ ἔασι;
book 17.384 μάντιν ἢ ἰητῆρα κακῶν ἢ τέκτονα δούρων,
book 17.385 ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδόν, ὅ κεν τέρπῃσιν ἀείδων.
book 17.386 οὗτοι γὰρ κλητοί γε βροτῶν ἐπ’ ἀπείρονα γαῖαν·
book 17.387 πτωχὸν δ’ οὐκ ἄν τις καλέοι τρύξοντα ἓ αὐτόν.
book 17.388 ἀλλ’ αἰεὶ χαλεπὸς περὶ πάντων εἰς μνηστήρων
book 17.389 δμωσὶν Ὀδυσσῆος, περὶ δ’ αὖτ’ ἐμοί· αὐτὰρ ἐγώ γε
book 17.390 οὐκ ἀλέγω, εἷός μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια
book 17.391

ζώει ἐνὶ μεγάροις καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“σίγα, μή μοι τοῦτον ἀμείβεο πόλλ’ ἐπέεσσιν·
Ἀντίνοος δ’ εἴωθε κακῶς ἐρεθιζέμεν αἰεὶ
μύθοισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλους.”
ἦ ῥα, καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“Ἀντίνο’, ἦ μευ καλὰ πατὴρ ὣς κήδεαι υἷος,
ὃς τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι
μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειε.
δός οἱ ἑλών· οὔ τοι φθονέω· κέλομαι γὰρ ἐγώ γε.
μήτ’ οὖν μητέρ’ ἐμὴν ἅζευ τό γε μήτε τιν’ ἄλλον
[δμώων, οἳ κατὰ δώματ’ Ὀδυσσῆος θείοιο.]
ἀλλ’ οὔ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλεαι ἢ δόμεν ἄλλῳ.”
τὸν δ’ αὖτ’ Ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος προσέειπε·
“Τηλέμαχ’ ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες.
εἴ οἱ τόσσον πάντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,
καί κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἶκος ἐρύκοι.”
ὣς ἄρ’ ἔφη, καὶ θρῆνυν ἑλὼν ὑπέφηνε τραπέζης
κείμενον, ᾧ ῥ’ ἔπεχεν λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων.
οἱ δ’ ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλῆσαν δ’ ἄρα πήρην
σίτου καὶ κρειῶν. τάχα δὴ καὶ μέλλεν Ὀδυσσεὺς
αὖτις ἐπ’ οὐδὸν ἰὼν προικὸς γεύσασθαι Ἀχαιῶν·
στῆ δὲ παρ’ Ἀντίνοον καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
“δός, φίλος· οὐ μέν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν
ἔμμεναι, ἀλλ’ ὤριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
τῶ σε χρὴ δόμεναι καὶ λώϊον ἠέ περ ἄλλοι
σίτου· ἐγὼ δέ κέ σε κλείω κατ’ ἀπείρονα γαῖαν.
καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
ὄλβιος ἀφνειὸν καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ
τοίῳ, ὁποῖος ἔοι καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι·
ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι ἄλλα τε πολλά,
οἷσίν τ’ εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· —ἤθελε γάρ που· —
ὅς μ’ ἅμα ληϊστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν
Αἴγυπτόνδ’ ἰέναι, δολιχὴν ὁδόν, ὄφρ’ ἀπολοίμην.
στῆσα δ’ ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
ἔνθ’ ἦ τοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι,
ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι.
οἱ δ’ ὕβρει εἴξαντες, ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ,
αἶψα μάλ’ Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα
αὐτούς τ’ ἔκτεινον· τάχα δ’ ἐς πόλιν ἵκετ’ ἀϋτή.
οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἅμ’ ἠόϊ φαινομένηφι
ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων
χαλκοῦ τε στεροπῆς. ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
φύζαν ἐμοῖς’ ἑτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
στῆναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη.
ἔνθ’ ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
τοὺς δ’ ἄναγον ζωούς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
αὐτὰρ ἔμ’ ἐς Κύπρον ξείνῳ δόσαν ἀντιάσαντι,
Δμήτορι Ἰασίδῃ, ὃς Κύπρου ἶφι ἄνασσεν.
ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ’ ἵκω πήματα πάσχων.”
τὸν δ’ αὖτ’ Ἀντίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
“τίς δαίμων τόδε πῆμα προσήγαγε, δαιτὸς ἀνίην;
στῆθ’ οὕτως ἐς μέσσον, ἐμῆς ἀπάνευθε τραπέζης,
μὴ τάχα πικρὴν Αἴγυπτον καὶ Κύπρον ἴδηαι·
ὥς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδής ἐσσι προΐκτης.
ἑξείης πάντεσσι παρίστασαι· οἱ δὲ διδοῦσι
μαψιδίως, ἐπεὶ οὔ τις ἐπίσχεσις οὐδ’ ἐλεητὺς
ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἑκάστῳ.”
τὸν δ’ ἀναχωρήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ὢ πόποι, οὐκ ἄρα σοί γ’ ἐπὶ εἴδεϊ καὶ φρένες ἦσαν.
οὐ σύ γ’ ἂν ἐξ οἴκου σῷ ἐπιστάτῃ οὐδ’ ἅλα δοίης,
ὃς νῦν ἀλλοτρίοισι παρήμενος οὔ τί μοι ἔτλης
σίτου ἀποπροελὼν δόμεναι· τὰ δὲ πολλὰ πάρεστιν.”
ὣς ἔφατ’, Ἀντίνοος δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον
καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“νῦν δή ς’ οὐκέτι καλὰ διὲκ μεγάροιο ὀΐω
ἂψ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὀνείδεα βάζεις.”
ὣς ἄρ’ ἔφη, καὶ θρῆνυν ἑλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον
πρυμνότατον κατὰ νῶτον. ὁ δ’ ἐστάθη ἠΰτε πέτρη
ἔμπεδον, οὐδ’ ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀντινόοιο,
ἀλλ’ ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
ἂψ δ’ ὅ γ’ ἐπ’ οὐδὸν ἰὼν κατ’ ἄρ’ ἕζετο, κὰδ δ’ ἄρα πήρην

θῆκεν ἐΰπλείην, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπε·
“κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ’ εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
οὐ μὰν οὔτ’ ἄχος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν οὔτε τι πένθος,
ὁππότ’ ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχειόμενος κτεάτεσσι
βλήεται ἢ περὶ βουσὶν ἢ ἀργεννῇς’ ὀΐεσσιν·
αὐτὰρ ἔμ’ Ἀντίνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς,
οὐλομένης, ἣ πολλὰ κάκ’ ἀνθρώποισι δίδωσιν.
ἀλλ’ εἴ που πτωχῶν γε θεοὶ καὶ ἐρινύες εἰσίν,
Ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχείη.”
τὸν δ’ αὖτ’ Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
“ἔσθι’ ἕκηλος, ξεῖνε, καθήμενος, ἢ ἄπιθ’ ἄλλῃ,
μή σε νέοι διὰ δώματ’ ἐρύσσως’, οἷ’ ἀγορεύεις,
ἢ ποδὸς ἢ καὶ χειρός, ἀποδρύψωσι δὲ πάντα.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
“Ἀντίνο’, οὐ μὲν κάλ’ ἔβαλες δύστηνον ἀλήτην.
οὐλόμεν’, εἰ δή πού τις ἐπουράνιος θεός ἐστι·
καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι,
παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστρωφῶσι πόληας,
ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.”
ὣς ἄρ’ ἔφαν μνηστῆρες, ὁ δ’ οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
Τηλέμαχος δ’ ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πένθος ἄεξε
βλημένου, οὐδ’ ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάροιϊν,
ἀλλ’ ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
τοῦ δ’ ὡς οὖν ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια
βλημένου ἐν μεγάρῳ, μετ’ ἄρα δμῳῇσιν ἔειπεν·
“αἴθ’ οὕτως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων.”
τὴν δ’ αὖτ’ Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
“εἰ γὰρ ἐπ’ ἀρῇσιν τέλος ἡμετέρῃσι γένοιτο·
οὐκ ἄν τις τούτων γε ἐΰθρονον Ἠῶ ἵκοιτο.”
τὴν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
“μαῖ’, ἐχθροὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται·
Ἀντίνοος δὲ μάλιστα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικε.
ξεῖνός τις δύστηνος ἀλητεύει κατὰ δῶμα
ἀνέρας αἰτίζων· ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει·
ἔνθ’ ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησάν τ’ ἔδοσάν τε,
οὗτος δὲ θρήνυι πρυμνὸν βάλε δεξιὸν ὦμον.”

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἡ μὲν ἄρ’ ὣς ἀγόρευε μετὰ δμῳῇσι γυναιξὶν
ἡμένη ἐν θαλάμῳ· ὁ δ’ ἐδείπνει δῖος Ὀδυσσεύς.
ἡ δ’ ἐπὶ οἷ καλέσασα προσηύδα δῖον ὑφορβόν·
“ἔρχεο, δῖ’ Εὔμαιε, κιὼν τὸν ξεῖνον ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρα τί μιν προσπτύξομαι ἠδ’ ἐρέωμαι,
εἴ που Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠὲ πέπυσται
ἢ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι· πολυπλάγκτῳ γὰρ ἔοικε.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
“εἰ γάρ τοι, βασίλεια, σιωπήσειαν Ἀχαιοί·
οἷ’ ὅ γε μυθεῖται, θέλγοιτό κέ τοι φίλον ἦτορ.
τρεῖς γὰρ δή μιν νύκτας ἔχον, τρία δ’ ἤματ’ ἔρυξα
ἐν κλισίῃ· πρῶτον γὰρ ἔμ’ ἵκετο νηὸς ἀποδράς·
ἀλλ’ οὔ πω κακότητα διήνυσεν ἣν ἀγορεύων.
ὡς δ’ ὅτ’ ἀοιδὸν ἀνὴρ ποτιδέρκεται, ὅς τε θεῶν ἒξ
ἀείδῃ δεδαὼς ἔπε’ ἱμερόεντα βροτοῖσι,
τοῦ δ’ ἄμοτον μεμάασιν ἀκουέμεν, ὁππότ’ ἀείδῃ·
ὣς ἐμὲ κεῖνος ἔθελγε παρήμενος ἐν μεγάροισι.
φησὶ δ’ Ὀδυσσῆος ξεῖνος πατρώϊος εἶναι,
Κρήτῃ ναιετάων, ὅθι Μίνωος γένος ἐστίν.
ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ’ ἵκετο πήματα πάσχων
προπροκυλινδόμενος· στεῦται δ’ Ὀδυσῆος ἀκοῦσαι
ἀγχοῦ, Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ,
ζωοῦ· πολλὰ δ’ ἄγει κειμήλια ὅνδε δόμονδε.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
“ἔρχεο, δεῦρο κάλεσσον, ἵν’ ἀντίον αὐτὸς ἐνίσπῃ.
οὗτοι δ’ ἠὲ θύρῃσι καθήμενοι ἑψιαάσθων
ἢ αὐτοῦ κατὰ δώματ’, ἐπεί σφισι θυμὸς ἐΰφρων.
αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ’ ἀκήρατα κεῖτ’ ἐνὶ οἴκῳ,
σῖτος καὶ μέθυ ἡδύ· τὰ μέν τ’ οἰκῆες ἔδουσιν,
οἱ δ’ εἰς ἡμετέρου πωλεύμενοι ἤματα πάντα,
βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄϊς καὶ πίονας αἶγας,
εἰλαπινάζουσιν πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται· οὐ γὰρ ἔπ’ ἀνήρ,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
εἰ δ’ Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ’ ἐς πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κε σὺν ᾧ παιδὶ βίας ἀποτείσεται ἀνδρῶν.”
ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ μέγ’ ἔπταρεν, ἀμφὶ δὲ δῶμα
σμερδαλέον κονάβησε· γέλασσε δὲ Πηνελόπεια,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

αἶψα δ’ ἄρ’ Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ἔρχεό μοι, τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον.
οὐχ ὁράᾳς, ὅ μοι υἱὸς ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπεσσι;
τῶ κε καὶ οὐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο
πᾶσι μάλ’, οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ’ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
αἴ κ’ αὐτὸν γνώω νημερτέα πάντ’ ἐνέποντα,
ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.”
ὣς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν,
ἀγχοῦ δ’ ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ξεῖνε πάτερ, καλέει σε περίφρων Πηνελόπεια,
μήτηρ Τηλεμάχοιο· μεταλλῆσαί τί ἑ θυμὸς
ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ κήδεά περ πεπαθυίῃ.
εἰ δέ κέ σε γνώῃ νημερτέα πάντ’ ἐνέποντα,
ἕσσει σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, τῶν σὺ μάλιστα
χρηΐζεις· σῖτον δὲ καὶ αἰτίζων κατὰ δῆμον
γαστέρα βοσκήσεις· δώσει δέ τοι ὅς κ’ ἐθέλῃσι.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
“Εὔμαι’, αἶψά κ’ ἐγὼ νημερτέα πάντ’ ἐνέποιμι
κούρῃ Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ·
οἶδα γὰρ εὖ περὶ κείνου, ὁμὴν δ’ ἀνεδέγμεθ’ ὀϊζύν.
ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπῶν ὑποδείδι’ ὅμιλον,
[τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.]
καὶ γὰρ νῦν, ὅτε μ’ οὗτος ἀνὴρ κατὰ δῶμα κιόντα
οὔ τι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύνῃσιν ἔδωκεν,
οὔτε τι Τηλέμαχος τό γ’ ἐπήρκεσεν οὔτε τις ἄλλος.
τῶ νῦν Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν ἄνωχθι
μεῖναι, ἐπειγομένην περ, ἐς ἠέλιον καταδύντα·
καὶ τότε μ’ εἰρέσθω πόσιος πέρι νόστιμον ἦμαρ
ἀσσοτέρω καθίσασα παραὶ πυρί· εἵματα γάρ τοι
λύγρ’ ἔχω· οἶσθα καὶ αὐτός, ἐπεί σε πρῶθ’ ἱκέτευσα.”
ὣς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσε.
τὸν δ’ ὑπὲρ οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια·
“οὐ σύ γ’ ἄγεις, Εὔμαιε; τί τοῦτ’ ἐνόησεν ἀλήτης;
ἦ τινά που δείσας ἐξαίσιον ἦε καὶ ἄλλως
αἰδεῖται κατὰ δῶμα; κακὸς δ’ αἰδοῖος ἀλήτης.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
“μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἅ πέρ κ’ οἴοιτο καὶ ἄλλος,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὕβριν ἀλυσκάζων ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων·
ἀλλά σε μεῖναι ἄνωγεν ἐς ἠέλιον καταδύντα.
καὶ δὲ σοὶ ὧδ’ αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ὦ βασίλεια,
οἵην πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος ἠδ’ ἐπακοῦσαι.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
“οὐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος ὀΐεται, ὥς περ ἂν εἴη·
οὐ γάρ πώ τινες ὧδε καταθνητῶν ἀνθρώπων
ἀνέρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.”
ἡ μὲν ἄρ’ ὣς ἀγόρευεν, ὁ δ’ ᾤχετο δῖος ὑφορβὸς
μνηστήρων ἐς ὅμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄγχι σχὼν κεφαλήν, ἵνα μὴ πευθοίαθ’ οἱ ἄλλοι·
“ὦ φίλ’, ἐγὼ μὲν ἄπειμι σύας καὶ κεῖνα φυλάξων,
σὸν καὶ ἐμὸν βίοτον· σοὶ δ’ ἐνθάδε πάντα μελόντων.
αὐτὸν μὲν σὲ πρῶτα σάω, καὶ φράζεο θυμῷ,
μή τι πάθῃς· πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν,
τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε πρὶν ἥμιν πῆμα γενέσθαι.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“ἔσσεται οὕτως, ἄττα· σὺ δ’ ἔρχεο δειελιήσας·
ἠῶθεν δ’ ἰέναι καὶ ἄγειν ἱερήϊα καλά.
αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.”
ὣς φάθ’, ὁ δ’ αὖτις ἄρ’ ἕζετ’ ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου.
πλησάμενος δ’ ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος
βῆ ῥ’ ἴμεναι μεθ’ ὕας, λίπε δ’ ἕρκεά τε μέγαρόν τε
πλεῖον δαιτυμόνων· οἱ δ’ ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ
τέρποντ’· ἤδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ.
Ἦλθε δ’ ἐπὶ πτωχὸς πανδήμιος, ὃς κατὰ ἄστυ
πτωχεύεσκ’ Ἰθάκης, μετὰ δ’ ἔπρεπε γαστέρι μάργῃ
ἀζηχὲς φαγέμεν καὶ πιέμεν· οὐδέ οἱ ἦν ἲς
οὐδὲ βίη, εἶδος δὲ μάλα μέγας ἦν ὁράασθαι.
Ἀρναῖος δ’ ὄνομ’ ἔσκε· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ
ἐκ γενετῆς· Ἶρον δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,
οὕνεκ’ ἀπαγγέλλεσκε κιών, ὅτε πού τις ἀνώγοι.
ὅς ῥ’ ἐλθὼν Ὀδυσῆα διώκετο οἷο δόμοιο,
καί μιν νεικείων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“εἶκε, γέρον, προθύρου, μὴ δὴ τάχα καὶ ποδὸς ἕλκῃ.
οὐκ ἀΐεις, ὅτι δή μοι ἐπιλλίζουσιν ἅπαντες,
ἑλκέμεναι δὲ κέλονται; ἐγὼ δ’ αἰσχύνομαι ἔμπης.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἀλλ’ ἄνα, μὴ τάχα νῶϊν ἔρις καὶ χερσὶ γένηται.”
τὸν δ’ ἄρ’ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“δαιμόνι’, οὔτε τί σε ῥέζω κακὸν οὔτ’ ἀγορεύω,
οὔτε τινὰ φθονέω δόμεναι καὶ πόλλ’ ἀνελόντα.
οὐδὸς δ’ ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται, οὐδέ τί σε χρὴ
ἀλλοτρίων φθονέειν· δοκέεις δέ μοι εἶναι ἀλήτης
ὥς περ ἐγών, ὄλβον δὲ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν.
χερσὶ δὲ μή τι λίην προκαλίζεο, μή με χολώσῃς,
μή σε γέρων περ ἐὼν στῆθος καὶ χείλεα φύρσω
αἵματος· ἡσυχίη δ’ ἂν ἐμοὶ καὶ μᾶλλον ἔτ’ εἴη
αὔριον· οὐ μὲν γάρ τί σ’ ὑποστρέψεσθαι ὀΐω
δεύτερον ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.”
τὸν δὲ χολωσάμενος προσεφώνεεν Ἶρος ἀλήτης·
“ὢ πόποι, ὡς ὁ μολοβρὸς ἐπιτροχάδην ἀγορεύει,
γρηῒ καμινοῖ ἶσος· ὃν ἂν κακὰ μητισαίμην
κόπτων ἀμφοτέρῃσι, χαμαὶ δέ κε πάντας ὀδόντας
γναθμῶν ἐξελάσαιμι συὸς ὣς ληϊβοτείρης.
ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ἐπιγνώωσι καὶ οἵδε
μαρναμένους· πῶς δ’ ἂν σὺ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχοιο;”
ὣς οἱ μὲν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων
οὐδοῦ ἔπι ξεστοῦ πανθυμαδὸν ὀκριόωντο.
τοῖϊν δὲ ξυνέηχ’ ἱερὸν μένος Ἀντινόοιο,
ἡδὺ δ’ ἄρ’ ἐκγελάσας μετεφώνει μνηστήρεσσιν·
“ὦ φίλοι, οὐ μέν πώ τι πάρος τοιοῦτον ἐτύχθη,
οἵην τερπωλὴν θεὸς ἤγαγεν ἐς τόδε δῶμα·
ὁ ξεῖνός τε καὶ Ἶρος ἐρίζετον ἀλλήλοιϊν
χερσὶ μαχέσσασθαι· ἀλλὰ ξυνελάσσομεν ὦκα.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἀνήϊξαν γελόωντες,
ἀμφὶ δ’ ἄρα πτωχοὺς κακοείμονας ἠγερέθοντο.
τοῖσιν δ’ Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός·
“κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγήνορες, ὄφρα τι εἴπω.
γαστέρες αἵδ’ αἰγῶν κέατ’ ἐν πυρί, τὰς ἐπὶ δόρπῳ
κατθέμεθα κνίσης τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντες.
ὁππότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
τάων ἥν κ’ ἐθέλῃσιν ἀναστὰς αὐτὸς ἑλέσθω·
αἰεὶ δ’ αὖθ’ ἥμιν μεταδαίσεται, οὐδέ τιν’ ἄλλον
πτωχὸν ἔσω μίσγεσθαι ἐάσομεν αἰτήσοντα.”
ὣς ἔφατ’ Ἀντίνοος, τοῖσιν δ’ ἐπιήνδανε μῦθος.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
book 18.52 “ὦ φίλοι, οὔ πως ἔστι νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχεσθαι
book 18.53 ἄνδρα γέροντα δύῃ ἀρημένον· ἀλλά με γαστὴρ
book 18.54 ὀτρύνει κακοεργός, ἵνα πληγῇσι δαμείω.
book 18.55 ἀλλ’ ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
book 18.56 μή τις ἐπ’ Ἴρῳ ἦρα φέρων ἐμὲ χειρὶ βαρείῃ
book 18.57 πλήξῃ ἀτασθάλλων, τούτῳ δέ με ἶφι δαμάσσῃ.”
book 18.58 ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἐπώμνυον, ὡς ἐκέλευεν.
book 18.59 [αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,]
book 18.60 τοῖς δ’ αὖτις μετέειφ’ ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο·
book 18.61 “ξεῖν’, εἴ ς’ ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
book 18.62 τοῦτον ἀλέξασθαι, τῶν δ’ ἄλλων μή τιν’ Ἀχαιῶν
book 18.63 δείδιθ’, ἐπεὶ πλεόνεσσι μαχήσεται ὅς κέ σε θείνῃ.
book 18.64 ξεινοδόκος μὲν ἐγών, ἐπὶ δ’ αἰνεῖτον βασιλῆες,
book 18.65 Εὐρύμαχός τε καὶ Ἀντίνοος, πεπνυμένω ἄμφω.”
book 18.66 ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἐπῄνεον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
book 18.67 ζώσατο μὲν ῥάκεσιν περὶ μήδεα, φαῖνε δὲ μηροὺς
book 18.68 καλούς τε μεγάλους τε, φάνεν δέ οἱ εὐρέες ὦμοι
book 18.69 στήθεά τε στιβαροί τε βραχίονες· αὐτὰρ Ἀθήνη
book 18.70 ἄγχι παρισταμένη μέλε’ ἤλδανε ποιμένι λαῶν.
book 18.71 μνηστῆρες δ’ ἄρα πάντες ὑπερφιάλως ἀγάσαντο·
book 18.72 ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
book 18.73 “ἦ τάχα Ἶρος Ἄϊρος ἐπίσπαστον κακὸν ἕξει,
book 18.74 οἵην ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.”
book 18.75 ὣς ἄρ’ ἔφαν, Ἴρῳ δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμός.
book 18.76 ἀλλὰ καὶ ὧς δρηστῆρες ἄγον ζώσαντες ἀνάγκῃ
book 18.77 δειδιότα· σάρκες δὲ περιτρομέοντο μέλεσσιν.
book 18.78 Ἀντίνοος δ’ ἐνένιπεν ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζε·
book 18.79 “νῦν μὲν μήτ’ εἴης, βουγάϊε, μήτε γένοιο,
book 18.80 εἰ δὴ τοῦτόν γε τρομέεις καὶ δείδιας αἰνῶς,
book 18.81 ἄνδρα γέροντα δύῃ ἀρημένον, ἥ μιν ἱκάνει.
book 18.82 ἀλλ’ ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
book 18.83 αἴ κέν ς’ οὗτος νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
book 18.84 πέμψω ς’ ἤπειρόνδε, βαλὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ,
book 18.85 εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
book 18.86 ὅς κ’ ἀπὸ ῥῖνα τάμῃσι καὶ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ
book 18.87 μήδεά τ’ ἐξερύσας δώῃ κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι.”
book 18.88 ὣς φάτο, τῷ δ’ ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τρόμος ἤλυθε γυῖα.
book 18.89

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἐς μέσσον δ’ ἄναγον· τὼ δ’ ἄμφω χεῖρας ἀνέσχον.
δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ἢ ἐλάσει’ ὥς μιν ψυχὴ λίποι αὖθι πεσόντα,
ἦέ μιν ἦκ’ ἐλάσειε τανύσσειέν τ’ ἐπὶ γαίῃ.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
ἦκ’ ἐλάσαι, ἵνα μή μιν ἐπιφρασσαίατ’ Ἀχαιοί.
δὴ τότ’ ἀνασχομένω ὁ μὲν ἤλασε δεξιὸν ὦμον
Ἶρος, ὁ δ’ αὐχέν’ ἔλασσεν ὑπ’ οὔατος, ὀστέα δ’ εἴσω
ἔθλασεν· αὐτίκα δ’ ἦλθεν ἀνὰ στόμα φοίνιον αἷμα,
κὰδ δ’ ἔπες’ ἐν κονίῃσι μακών, σὺν δ’ ἤλας’ ὀδόντας
λακτίζων ποσὶ γαῖαν· ἀτὰρ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλῳ ἔκθανον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἕλκε διὲκ προθύροιο λαβὼν ποδός, ὄφρ’ ἵκετ’ αὐλὴν
αἰθούσης τε θύρας· καί μιν ποτὶ ἑρκίον αὐλῆς
εἷσεν ἀνακλίνας, σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρί,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο κύνας τε σύας τ’ ἀπερύκων,
μηδὲ σύ γε ξείνων καὶ πτωχῶν κοίρανος εἶναι
λυγρὸς ἐών, μή πού τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρῃ.”
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ’ ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
ἂψ δ’ ὅ γ’ ἐπ’ οὐδὸν ἰὼν κατ’ ἄρ’ ἕζετο· τοὶ δ’ ἴσαν εἴσω
ἡδὺ γελώοντες καὶ δεικανόωντ’ ἐπέεσσι·
“Ζεύς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὅττι μάλιστ’ ἐθέλεις καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
ὃς τοῦτον τὸν ἄναλτον ἀλητεύειν ἀπέπαυσας
ἐν δήμῳ· τάχα γάρ μιν ἀνάξομεν ἤπειρόνδε
εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων.”
ὣς ἄρ’ ἔφαν, χαῖρεν δὲ κλεηδόνι δῖος Ὀδυσσεύς.
Ἀντίνοος δ’ ἄρα οἱ μεγάλην παρὰ γαστέρα θῆκεν,
ἐμπλείην κνίσης τε καὶ αἵματος· Ἀμφίνομος δὲ
ἄρτους ἐκ κανέοιο δύω παρέθηκεν ἀείρας
καὶ δέπαϊ χρυσέῳ δειδίσκετο φώνησέν τε·
“χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτό τοι ἔς περ ὀπίσσω
ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς’ ἔχεαι πολέεσσι.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“Ἀμφίνομ’, ἦ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένος εἶναι·
τοίου γὰρ καὶ πατρός, ἐπεὶ κλέος ἐσθλὸν ἄκουον

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

Νῖσον Δουλιχιῆα ἐΰν τ’ ἔμεν ἀφνειόν τε·
τοῦ ς’ ἔκ φασι γενέσθαι, ἐπητῇ δ’ ἀνδρὶ ἔοικας.
τοὔνεκά τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον·
οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο
[πάντων, ὅσσα τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἕρπει.]
οὐ μὲν γάρ ποτέ φησι κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,
ὄφρ’ ἀρετὴν παρέχωσι θεοὶ καὶ γούνατ’ ὀρώρῃ·
ἀλλ’ ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέωσι,
καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ.
τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
οἷον ἐπ’ ἦμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
καὶ γὰρ ἐγώ ποτ’ ἔμελλον ἐν ἀνδράσιν ὄλβιος εἶναι,
πολλὰ δ’ ἀτάσθαλ’ ἔρεξα βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων,
πατρί τ’ ἐμῷ πίσυνος καὶ ἐμοῖσι κασιγνήτοισι.
τῶ μή τίς ποτε πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη,
ἀλλ’ ὅ γε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅττι διδοῖεν.
οἷ’ ὁρόω μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανόωντας,
κτήματα κείροντας καὶ ἀτιμάζοντας ἄκοιτιν
ἀνδρός, ὃν οὐκέτι φημὶ φίλων καὶ πατρίδος αἴης
δηρὸν ἀπέσσεσθαι· μάλα δὲ σχεδόν. ἀλλά σε δαίμων
οἴκαδ’ ὑπεξαγάγοι, μηδ’ ἀντιάσειας ἐκείνῳ,
ὁππότε νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
οὐ γὰρ ἀναιμωτί γε διακρινέεσθαι ὀΐω
μνηστῆρας καὶ κεῖνον, ἐπεί κε μέλαθρον ὑπέλθῃ.”
ὣς φάτο, καὶ σπείσας ἔπιεν μελιηδέα οἶνον,
ἂψ δ’ ἐν χερσὶν ἔθηκε δέπας κοσμήτορι λαῶν.
αὐτὰρ ὁ βῆ κατὰ δῶμα φίλον τετιημένος ἦτορ,
νευστάζων κεφαλῇ· δὴ γὰρ κακὸν ὄσσετο θυμῷ.
ἀλλ’ οὐδ’ ὣς φύγε κῆρα· πέδησε δὲ καὶ τὸν Ἀθήνη
Τηλεμάχου ὑπὸ χερσὶ καὶ ἔγχεϊ ἶφι δαμῆναι.
ἂψ δ’ αὖτις κατ’ ἄρ’ ἕζετ’ ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
τῇ δ’ ἄρ’ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
κούρῃ Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ,
μνηστήρεσσι φανῆναι, ὅπως πετάσειε μάλιστα
θυμὸν μνηστήρων ἰδὲ τιμήεσσα γένοιτο
μᾶλλον πρὸς πόσιός τε καὶ υἱέος ἢ πάρος ἦεν.
ἀχρεῖον δ’ ἐγέλασσεν ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζεν·
“Εὐρυνόμη, θυμός μοι ἐέλδεται, οὔ τι πάρος γε,

μνηστήρεσσι φανῆναι, ἀπεχθομένοισί περ ἔμπης·
παιδὶ δέ κεν εἴποιμι ἔπος, τό κε κέρδιον εἴη,
μὴ πάντα μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμιλεῖν,
οἵ τ’ εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ’ ὄπιθεν φρονέουσι.”
τὴν δ’ αὖτ’ Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπε·
“ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, τέκος, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ’ ἴθι καὶ σῷ παιδὶ ἔπος φάο μηδ’ ἐπίκευθε,
χρῶτ’ ἀπονιψαμένη καὶ ἐπιχρίσασα παρειάς,
μηδ’ οὕτω δακρύοισι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπα
ἔρχευ, ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί.
ἤδη μὲν γάρ τοι παῖς τηλίκος, ὃν σὺ μάλιστα
ἠρῶ ἀθανάτοισι γενειήσαντα ἰδέσθαι.”
τὴν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
“Εὐρυνόμη, μὴ ταῦτα παραύδα, κηδομένη περ,
χρῶτ’ ἀπονίπτεσθαι καὶ ἐπιχρίεσθαι ἀλοιφῇ·
ἀγλαΐην γὰρ ἐμοί γε θεοί, τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
ὤλεσαν, ἐξ οὗ κεῖνος ἔβη κοίλῃς’ ἐνὶ νηυσίν.
ἀλλά μοι Αὐτονόην τε καὶ Ἱπποδάμειαν ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρα κέ μοι παρστήετον ἐν μεγάροισιν·
οἴη δ’ οὐ κεῖς’ εἶμι μετ’ ἀνέρας· αἰδέομαι γάρ.”
ὣς ἄρ’ ἔφη, γρηῢς δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
ἔνθ’ αὖτ’ ἄλλ’ ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
κούρῃ Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν,
εὗδε δ’ ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα
αὐτοῦ ἐνὶ κλιντῆρι· τέως δ’ ἄρα δῖα θεάων
ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα θηησαίατ’ Ἀχαιοί.
κάλλεϊ μέν οἱ πρῶτα προσώπατα καλὰ κάθηρεν
ἀμβροσίῳ, οἵῳ περ ἐϋστέφανος Κυθέρεια
χρίεται, εὖτ’ ἂν ἴῃ Χαρίτων χορὸν ἱμερόεντα·
καί μιν μακροτέρην καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι,
λευκοτέρην δ’ ἄρα μιν θῆκε πριστοῦ ἐλέφαντος.
ἡ μὲν ἄρ’ ὣς ἔρξας’ ἀπεβήσετο δῖα θεάων·
ἦλθον δ’ ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο
φθόγγῳ ἐπερχόμεναι· τὴν δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκε,
καί ῥ’ ἀπομόρξατο χερσὶ παρειὰς φώνησέν τε·
“ἦ με μάλ’ αἰνοπαθῆ μαλακὸν περὶ κῶμ’ ἐκάλυψεν.
αἴθε μοι ὣς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἄρτεμις ἁγνὴ

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ’ ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
αἰῶνα φθινύθω, πόσιος ποθέουσα φίλοιο
παντοίην ἀρετήν, ἐπεὶ ἔξοχος ἦεν Ἀχαιῶν.”
ὣς φαμένη κατέβαιν’ ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύ’ ἕποντο.
ἡ δ’ ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο
ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
ἀμφίπολος δ’ ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
τῶν δ’ αὐτοῦ λύτο γούνατ’, ἔρῳ δ’ ἄρα θυμὸν ἔθελχθεν,
πάντες δ’ ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι.
ἡ δ’ αὖ Τηλέμαχον προσεφώνεεν, ὃν φίλον υἱόν·
“Τηλέμαχ’, οὐκέτι τοι φρένες ἔμπεδοι οὐδὲ νόημα.
παῖς ἔτ’ ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδε’ ἐνώμας·
νῦν δ’, ὅτε δὴ μέγας ἐσσὶ καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνεις,
καί κέν τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου ἀνδρὸς
ἐς μέγεθος καὶ κάλλος ὁρώμενος, ἀλλότριος φώς,
οὐκέτι τοι φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι οὐδὲ νόημα.
οἷον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,
ὃς τὸν ξεῖνον ἔασας ἀεικισθήμεναι οὕτω.
πῶς νῦν, εἴ τι ξεῖνος ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
ἥμενος ὧδε πάθοι ῥυστακτύος ἐξ ἀλεγεινῆς;
σοί κ’ αἶσχος λώβη τε μετ’ ἀνθρώποισι πέλοιτο.”
τὴν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“μῆτερ ἐμή, τὸ μὲν οὔ σε νεμεσσῶμαι κεχολῶσθαι·
αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια· πάρος δ’ ἔτι νήπιος ἦα.
ἀλλά τοι οὐ δύναμαι πεπνυμένα πάντα νοῆσαι·
ἐκ γάρ με πλήσσουσι παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος
οἵδε κακὰ φρονέοντες, ἐμοὶ δ’ οὐκ εἰσὶν ἀρωγοί.
οὐ μέν τοι ξείνου γε καὶ Ἴρου μῶλος ἐτύχθη
μνηστήρων ἰότητι, βίῃ δ’ ὅ γε φέρτερος ἦεν.
αἲ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
οὕτω νῦν μνηστῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισι
νεύοιεν κεφαλὰς δεδμημένοι, οἱ μὲν ἐν αὐλῇ,
οἱ δ’ ἔντοσθε δόμοιο, λελῦτο δὲ γυῖα ἑκάστου,
ὡς νῦν Ἶρος ἐκεῖνος ἐπ’ αὐλείῃσι θύρῃσιν
ἧσται νευστάζων κεφαλῇ, μεθύοντι ἐοικώς,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

οὐδ’ ὀρθὸς στῆναι δύναται ποσὶν οὐδὲ νέεσθαι
οἴκαδ’, ὅπῃ οἱ νόστος, ἐπεὶ φίλα γυῖα λέλυνται.”
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Εὐρύμαχος δ’ ἐπέεσσι προσηύδα Πηνελόπειαν·
“κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια,
εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἀν’ Ἴασον Ἄργος Ἀχαιοί,
πλέονές κε μνηστῆρες ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν
ἠῶθεν δαινύατ’, ἐπεὶ περίεσσι γυναικῶν
εἶδός τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐΐσας.”
τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
“Εὐρύμαχ’, ἦ τοι ἐμὴν ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ’ ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
εἰ κεῖνός γ’ ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
μεῖζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτω.
νῦν δ’ ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
ἦ μὲν δὴ ὅτε τ’ ᾖε λιπὼν κάτα πατρίδα γαῖαν,
δεξιτερὴν ἐπὶ καρπῷ ἑλὼν ἐμὲ χεῖρα προσηύδα·
‘ὦ γύναι, οὐ γὰρ ὀΐω ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
ἐκ Τροίης εὖ πάντας ἀπήμονας ἀπονέεσθαι·
καὶ γὰρ Τρῶάς φασι μαχητὰς ἔμμεναι ἄνδρας,
ἠμὲν ἀκοντιστὰς ἠδὲ ῥυτῆρας ὀϊστῶν
ἵππων τ’ ὠκυπόδων ἐπιβήτορας, οἵ τε τάχιστα
ἔκριναν μέγα νεῖκος ὁμοιΐου πτολέμοιο.
τῶ οὐκ οἶδ’, ἤ κέν μ’ ἀνέσει θεός, ἦ κεν ἁλώω
αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ· σοὶ δ’ ἐνθάδε πάντα μελόντων·
μεμνῆσθαι πατρὸς καὶ μητέρος ἐν μεγάροισιν
ὡς νῦν, ἢ ἔτι μᾶλλον, ἐμεῦ ἀπονόσφιν ἐόντος·
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα γενειήσαντα ἴδηαι,
γήμασθ’ ᾧ κ’ ἐθέλῃσθα, τεὸν κατὰ δῶμα λιποῦσα.‘
κεῖνος τὼς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
νὺξ δ’ ἔσται, ὅτε δὴ στυγερὸς γάμος ἀντιβολήσει
οὐλομένης ἐμέθεν, τῆς τε Ζεὺς ὄλβον ἀπηύρα.
ἀλλὰ τόδ’ αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει·
μνηστήρων οὐχ ἥδε δίκη τὸ πάροιθε τέτυκτο,
οἵ τ’ ἀγαθήν τε γυναῖκα καὶ ἀφνειοῖο θύγατρα
μνηστεύειν ἐθέλωσι καὶ ἀλλήλοις’ ἐρίσωσιν·
αὐτοὶ τοί γ’ ἀπάγουσι βόας καὶ ἴφια μῆλα

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

κούρης δαῖτα φίλοισι, καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῦσιν·
ἀλλ’ οὐκ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν.”
ὣς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
οὕνεκα τῶν μὲν δῶρα παρέλκετο, θέλγε δὲ θυμὸν
μειλιχίοις’ ἐπέεσσι, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοίνα.
τὴν δ’ αὖτ’ Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
“κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια,
δῶρα μὲν ὅς κ’ ἐθέλῃσιν Ἀχαιῶν ἐνθάδ’ ἐνεῖκαι,
δέξασθ’· οὐ γὰρ καλὸν ἀνήνασθαι δόσιν ἐστίν·
ἡμεῖς δ’ οὔτ’ ἐπὶ ἔργα πάρος γ’ ἴμεν οὔτε πῃ ἄλλῃ,
πρίν γέ σε τῷ γήμασθαι Ἀχαιῶν, ὅς τις ἄριστος.”
ὣς ἔφατ’ Ἀντίνοος, τοῖσιν δ’ ἐπιήνδανε μῦθος.
δῶρα δ’ ἄρ’ οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.
Ἀντινόῳ μὲν ἔνεικε μέγαν περικαλλέα πέπλον,
ποικίλον· ἐν δ’ ἄρ’ ἔσαν περόναι δυοκαίδεκα πᾶσαι
χρύσειαι, κληῖσιν ἐϋγνάμπτοις’ ἀραρυῖαι·
ὅρμον δ’ Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτίκ’ ἔνεικε,
χρύσεον, ἠλέκτροισιν ἐερμένον, ἠέλιον ὥς·
ἕρματα δ’ Εὐρυδάμαντι δύω θεράποντες ἔνεικαν
τρίγληνα μορόεντα, χάρις δ’ ἀπελάμπετο πολλή·
ἐκ δ’ ἄρα Πεισάνδροιο Πολυκτορίδαο ἄνακτος
ἴσθμιον ἤνεικεν θεράπων, περικαλλὲς ἄγαλμα·
ἄλλο δ’ ἄρ’ ἄλλος δῶρον Ἀχαιῶν καλὸν ἔνεικεν.
ἡ μὲν ἔπειτ’ ἀνέβαιν’ ὑπερώϊα δῖα γυναικῶν,
τῇ δ’ ἄρ’ ἅμ’ ἀμφίπολοι ἔφερον περικαλλέα δῶρα·
οἱ δ’ εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τρεψάμενοι τέρποντο, μένον δ’ ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἕσπερος ἦλθεν·
αὐτίκα λαμπτῆρας τρεῖς ἵστασαν ἐν μεγάροισιν,
ὄφρα φαείνοιεν· περὶ δὲ ξύλα κάγκανα θῆκαν,
αὖα πάλαι, περίκηλα, νέον κεκεασμένα χαλκῷ,
καὶ δαΐδας μετέμισγον· ἀμοιβηδὶς δ’ ἀνέφαινον
δμῳαὶ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος. αὐτὰρ ὁ τῇσιν
αὐτὸς διογενὴς μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“δμῳαὶ Ὀδυσσῆος, δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος,
ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ’, ἵν’ αἰδοίη βασίλεια·
τῇ δὲ παρ’ ἠλάκατα στροφαλίζετε, τέρπετε δ’ αὐτὴν
ἥμεναι ἐν μεγάρῳ, ἢ εἴρια πείκετε χερσίν·

αὐτὰρ ἐγὼ τούτοισι φάος πάντεσσι παρέξω.
εἴ περ γάρ κ’ ἐθέλωσιν ἐΰθρονον Ἠῶ μίμνειν,
οὔ τί με νικήσουσι· πολυτλήμων δὲ μάλ’ εἰμί.”
ὣς ἔφαθ’, αἱ δ’ ἐγέλασσαν, ἐς ἀλλήλας δὲ ἴδοντο.
τὸν δ’ αἰσχρῶς ἐνένιπε Μελανθὼ καλλιπάρῃος,
τὴν Δολίος μὲν ἔτικτε, κόμισσε δὲ Πηνελόπεια,
παῖδα δὲ ὣς ἀτίταλλε, δίδου δ’ ἄρ’ ἀθύρματα θυμῷ·
ἀλλ’ οὐδ’ ὧς ἔχε πένθος ἐνὶ φρεσὶ Πηνελοπείης,
ἀλλ’ ἥ γ’ Εὐρυμάχῳ μισγέσκετο καὶ φιλέεσκεν.
ἥ ῥ’ Ὀδυσῆ’ ἐνένιπεν ὀνειδείοις’ ἐπέεσσι·
“ξεῖνε τάλαν, σύ γέ τις φρένας ἐκπεπαταγμένος ἐσσί,
οὐδ’ ἐθέλεις εὕδειν χαλκήϊον ἐς δόμον ἐλθὼν
ἠέ που ἐς λέσχην, ἀλλ’ ἐνθάδε πόλλ’ ἀγορεύεις
θαρσαλέως πολλοῖσι μετ’ ἀνδράσιν, οὐδέ τι θυμῷ
ταρβεῖς· ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἤ νύ τοι αἰεὶ
τοιοῦτος νόος ἐστίν, ὃ καὶ μεταμώνια βάζεις.
ἦ ἀλύεις ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην;
μή τίς τοι τάχα Ἴρου ἀμείνων ἄλλος ἀναστῇ,
ὅς τίς ς’ ἀμφὶ κάρη κεκοπὼς χερσὶ στιβαρῇσι
δώματος ἐκπέμψῃσι φορύξας αἵματι πολλῷ.”
τὴν δ’ ἄρ’ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ἦ τάχα Τηλεμάχῳ ἐρέω, κύον, οἷ’ ἀγορεύεις,
κεῖς’ ἐλθών, ἵνα ς’ αὖθι διὰ μελεϊστὶ τάμῃσιν.”
ὣς εἰπὼν ἐπέεσσι διεπτοίησε γυναῖκας.
βὰν δ’ ἴμεναι διὰ δῶμα, λύθεν δ’ ὑπὸ γυῖα ἑκάστης
ταρβοσύνῃ· φὰν γάρ μιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
αὐτὰρ ὁ πὰρ λαμπτῆρσι φαείνων αἰθομένοισιν
ἑστήκειν ἐς πάντας ὁρώμενος· ἄλλα δέ οἱ κῆρ
ὥρμαινε φρεσὶν ᾗσιν, ἅ ῥ’ οὐκ ἀτέλεστα γένοντο.
μνηστῆρας δ’ οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἴα Ἀθήνη
λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὄφρ’ ἔτι μᾶλλον
δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
τοῖσιν δ’ Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἦρχ’ ἀγορεύειν
κερτομέων Ὀδυσῆα· γέλω δ’ ἑτάροισιν ἔτευχε·
“κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ’ εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
οὐκ ἀθεεὶ ὅδ’ ἀνὴρ Ὀδυσήϊον ἐς δόμον ἵκει·
ἔμπης μοι δοκέει δαΐδων σέλας ἔμμεναι αὐτοῦ

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

κὰκ κεφαλῆς, ἐπεὶ οὔ οἱ ἔνι τρίχες οὐδ’ ἠβαιαί.”
ἦ ῥ’, ἅμα τε προσέειπεν Ὀδυσσῆα πτολίπορθον·
“ξεῖν’, ἦ ἄρ κ’ ἐθέλοις θητευέμεν, εἴ ς’ ἀνελοίμην,
ἀγροῦ ἐπ’ ἐσχατιῆς, —μισθὸς δέ τοι ἄρκιος ἔσται, —
αἱμασιάς τε λέγων καὶ δένδρεα μακρὰ φυτεύων;
ἔνθα κ’ ἐγὼ σῖτον μὲν ἐπηετανὸν παρέχοιμι,
εἵματα δ’ ἀμφιέσαιμι ποσίν θ’ ὑποδήματα δοίην.
ἀλλ’ ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ’ ἔμμαθες, οὐκ ἐθελήσεις
ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσειν κατὰ δῆμον
βούλεαι, ὄφρ’ ἂν ἔχῃς βόσκειν σὴν γαστέρ’ ἄναλτον.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“Εὐρύμαχ’, εἰ γὰρ νῶϊν ἔρις ἔργοιο γένοιτο
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ’ ἤματα μακρὰ πέλονται,
ἐν ποίῃ, δρέπανον μὲν ἐγὼν εὐκαμπὲς ἔχοιμι,
καὶ δὲ σὺ τοῖον ἔχοις, ἵνα πειρησαίμεθα ἔργου
νήστιες ἄχρι μάλα κνέφαος, ποίη δὲ παρείη·
εἰ δ’ αὖ καὶ βόες εἶεν ἐλαυνέμεν, οἵ περ ἄριστοι,
αἴθωνες μεγάλοι, ἄμφω κεκορηότε ποίης,
ἥλικες ἰσοφόροι, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν,
τετράγυον δ’ εἴη, εἴκοι δ’ ὑπὸ βῶλος ἀρότρῳ·
τῶ κέ μ’ ἴδοις, εἰ ὦλκα διηνεκέα προταμοίμην.
εἰ δ’ αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὁρμήσειε Κρονίων
σήμερον, αὐτὰρ ἐμοὶ σάκος εἴη καὶ δύο δοῦρε
καὶ κυνέη πάγχαλκος ἐπὶ κροτάφοις’ ἀραρυῖα,
τῶ κέ μ’ ἴδοις πρώτοισιν ἐνὶ προμάχοισι μιγέντα,
οὐδ’ ἄν μοι τὴν γαστέρ’ ὀνειδίζων ἀγορεύοις.
ἀλλὰ μάλ’ ὑβρίζεις καί τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής·
καί πού τις δοκέεις μέγας ἔμμεναι ἠδὲ κραταιός,
οὕνεκα πὰρ παύροισι καὶ οὐκ ἀγαθοῖσιν ὁμιλεῖς.
εἰ δ’ Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ’ ἐς πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κέ τοι τὰ θύρετρα, καὶ εὐρέα περ μάλ’ ἐόντα,
φεύγοντι στείνοιτο διὲκ προθύροιο θύραζε.”
ὣς ἔφατ’, Εὐρύμαχος δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον
καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ἆ δείλ’, ἦ τάχα τοι τελέω κακόν, οἷ’ ἀγορεύεις
θαρσαλέως πολλοῖσι μετ’ ἀνδράσιν, οὐδέ τι θυμῷ
ταρβεῖς· ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἤ νύ τοι αἰεὶ
τοιοῦτος νόος ἐστίν, ὃ καὶ μεταμώνια βάζεις.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

[ἦ ἀλύεις, ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην;”]
book 18.394 ὣς ἄρα φωνήσας σφέλας ἔλλαβεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
book 18.395 Ἀμφινόμου πρὸς γοῦνα καθέζετο Δουλιχιῆος,
book 18.396 Εὐρύμαχον δείσας. ὁ δ’ ἄρ’ οἰνοχόον βάλε χεῖρα
book 18.397 δεξιτερήν· πρόχοος δὲ χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα,
book 18.398 αὐτὰρ ὅ γ’ οἰμώξας πέσεν ὕπτιος ἐν κονίῃσι.
book 18.399 μνηστῆρες δ’ ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα,
book 18.400 ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
book 18.401 “αἴθ’ ὤφελλ’ ὁ ξεῖνος ἀλώμενος ἄλλοθ’ ὀλέσθαι
book 18.402 πρὶν ἐλθεῖν· τῶ κ’ οὔ τι τόσον κέλαδον μετέθηκε.
book 18.403 νῦν δὲ περὶ πτωχῶν ἐριδαίνομεν, οὐδέ τι δαιτὸς
book 18.404 ἐσθλῆς ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.”
book 18.405 τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ’ ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο·
book 18.406 “δαιμόνιοι, μαίνεσθε καὶ οὐκέτι κεύθετε θυμῷ
book 18.407 βρωτὺν οὐδὲ ποτῆτα· θεῶν νύ τις ὔμμ’ ὀροθύνει.
book 18.408 ἀλλ’ εὖ δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ’ ἰόντες,
book 18.409 ὁππότε θυμὸς ἄνωγε· διώκω δ’ οὔ τιν’ ἐγώ γε.”
book 18.410 ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες
book 18.411 Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε.
book 18.412 τοῖσιν δ’ Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε
book 18.413 [Νίσου φαίδιμος υἱός, Ἀρητιάδαο ἄνακτος.]
book 18.414 “ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ
book 18.415 ἀντιβίοις’ ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι·
book 18.416 μήτε τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε μήτε τιν’ ἄλλον
book 18.417 δμώων, οἳ κατὰ δώματ’ Ὀδυσσῆος θείοιο.
book 18.418 ἀλλ’ ἄγετ’, οἰνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
book 18.419 ὄφρα σπείσαντες κατακείομεν οἴκαδ’ ἰόντες·
book 18.420 τὸν ξεῖνον δὲ ἐῶμεν ἐνὶ μεγάροις’ Ὀδυσῆος
book 18.421 Τηλεμάχῳ μελέμεν· τοῦ γὰρ φίλον ἵκετο δῶμα.”
book 18.422 ὣς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ἑαδότα μῦθον ἔειπε.
book 18.423 τοῖσιν δὲ κρητῆρα κεράσσατο Μούλιος ἥρως,
book 18.424 κῆρυξ Δουλιχιεύς· θεράπων δ’ ἦν Ἀμφινόμοιο·
book 18.425 νώμησεν δ’ ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν· οἱ δὲ θεοῖσι
book 18.426 λείψαντες μακάρεσσι πίον μελιηδέα οἶνον.
book 18.427 αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τε πίον θ’ ὅσον ἤθελε θυμός,
book 18.428 βάν ῥ’ ἴμεναι κείοντες ἑὰ πρὸς δώμαθ’ ἕκαστος.
book 19.1 Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
book 19.2 μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
book 19.3

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“Τηλέμαχε, χρὴ τεύχε’ ἀρήϊα κατθέμεν εἴσω
πάντα μάλ’, αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς’ ἐπέεσσι
παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
‘ἐκ καπνοῦ κατέθηκ’, ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐῴκει,
οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ κατῄκισται, ὅσσον πυρὸς ἵκετ’ ἀϋτμή.
πρὸς δ’ ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε δαίμων·
μή πως οἰνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
ἀλλήλους τρώσητε καταισχύνητέ τε δαῖτα
καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.’”
ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί,
ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·
“μαῖ’, ἄγε δή μοι ἔρυξον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
ὄφρα κεν ἐς θάλαμον καταθείομαι ἔντεα πατρός,
καλά, τά μοι κατὰ οἶκον ἀκηδέα καπνὸς ἀμέρδει
πατρὸς ἀποιχομένοιο· ἐγὼ δ’ ἔτι νήπιος ἦα·
νῦν δ’ ἐθέλω καταθέσθαι, ἵν’ οὐ πυρὸς ἵξετ’ ἀϋτμή.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
“αἲ γὰρ δή ποτε, τέκνον, ἐπιφροσύνας ἀνέλοιο
οἴκου κήδεσθαι καὶ κτήματα πάντα φυλάσσειν.
ἀλλ’ ἄγε, τίς τοι ἔπειτα μετοιχομένη φάος οἴσει;
δμῳὰς δ’ οὐκ εἴας προβλωσκέμεν, αἵ κεν ἔφαινον.”
τὴν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“ξεῖνος ὅδ’· οὐ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξομαι, ὅς κεν ἐμῆς γε
χοίνικος ἅπτηται, καὶ τηλόθεν εἰληλουθώς.”
ὣς ἄρ’ ἐφώνησεν, τῇ δ’ ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
κλήϊσεν δὲ θύρας μεγάρων ἐῢ ναιεταόντων.
τὼ δ’ ἄρ’ ἀναΐξαντ’ Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱὸς
ἐσφόρεον κόρυθάς τε καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας
ἔγχεά τ’ ὀξυόεντα· πάροιθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
χρύσεον λύχνον ἔχουσα φάος περικαλλὲς ἐποίει.
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ’ αἶψα·
“ὦ πάτερ, ἦ μέγα θαῦμα τόδ’ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
ἔμπης μοι τοῖχοι μεγάρων καλαί τε μεσόδμαι
εἰλάτιναί τε δοκοὶ καὶ κίονες ὑψός’ ἔχοντες
φαίνοντ’ ὀφθαλμοῖς’ ὡς εἰ πυρὸς αἰθομένοιο.
ἦ μάλα τις θεὸς ἔνδον, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι.”

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“σίγα καὶ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε μηδ’ ἐρέεινε·
αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι, ἐγὼ δ’ ὑπολείψομαι αὐτοῦ,
ὄφρα κ’ ἔτι δμῳὰς καὶ μητέρα σὴν ἐρεθίζω·
ἡ δέ μ’ ὀδυρομένη εἰρήσεται ἀμφὶς ἕκαστα.”
ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει
κείων ἐς θάλαμον δαΐδων ὕπο λαμπομενάων,
ἔνθα πάρος κοιμᾶθ’, ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι·
ἔνθ’ ἄρα καὶ τότ’ ἔλεκτο καὶ Ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν.
αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεὺς
μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
ἡ δ’ ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
τῇ παρὰ μὲν κλισίην πυρὶ κάτθεσαν, ἔνθ’ ἄρ’ ἐφῖζε,
δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ, ἥν ποτε τέκτων
ποίησ’ Ἰκμάλιος καὶ ὑπὸ θρῆνυν ποσὶν ἧκε
προσφυέ’ ἐξ αὐτῆς, ὅθ’ ἐπὶ μέγα βάλλετο κῶας.
ἔνθα καθέζετ’ ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια.
ἦλθον δὲ δμῳαὶ λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο.
αἱ δ’ ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ᾕρεον ἠδὲ τραπέζας
καὶ δέπα, ἔνθεν ἄρ’ ἄνδρες ὑπερμενέοντες ἔπινον·
πῦρ δ’ ἀπὸ λαμπτήρων χαμάδις βάλον, ἄλλα δ’ ἐπ’ αὐτῶν
νήησαν ξύλα πολλά, φόως ἔμεν ἠδὲ θέρεσθαι.
ἡ δ’ Ὀδυσῆ’ ἐνένιπε Μελανθὼ δεύτερον αὖτις·
“ξεῖν’, ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ’ ἀνιήσεις διὰ νύκτα
δινεύων κατὰ οἶκον, ὀπιπεύσεις δὲ γυναῖκας;
ἀλλ’ ἔξελθε θύραζε, τάλαν, καὶ δαιτὸς ὄνησο·
ἢ τάχα καὶ δαλῷ βεβλημένος εἶσθα θύραζε.”
τὴν δ’ ἄρ’ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“δαιμονίη, τί μοι ὧδ’ ἐπέχεις κεκοτηότι θυμῷ;
ἦ ὅτι δὴ ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷμαι,
πτωχεύω δ’ ἀνὰ δῆμον; ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει.
τοιοῦτοι πτωχοὶ καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασι.
καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
ὄλβιος ἀφνειὸν καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ
τοίῳ, ὁποῖος ἔοι καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι·
ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι ἄλλα τε πολλά,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

οἷσίν τ’ εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἤθελε γάρ που.
τῶ νῦν μή ποτε καὶ σύ, γύναι, ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσῃς
ἀγλαΐην, τῇ νῦν γε μετὰ δμῳῇσι κέκασσαι,
ἤν πώς τοι δέσποινα κοτεσσαμένη χαλεπήνῃ
ἢ Ὀδυσεὺς ἔλθῃ· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα.
εἰ δ’ ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε καὶ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν,
ἀλλ’ ἤδη παῖς τοῖος Ἀπόλλωνός γε ἕκητι,
Τηλέμαχος· τὸν δ’ οὔ τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
λήθει ἀτασθάλλους’, ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐστίν.”
ὣς φάτο, τοῦ δ’ ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια,
ἀμφίπολον δ’ ἐνένιπεν ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζε·
“πάντως, θαρσαλέη, κύον ἀδδεές, οὔ τί με λήθεις
ἕρδουσα μέγα ἔργον, ὃ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις.
πάντα γὰρ εὖ ᾔδησθ’, ἐπεὶ ἐξ ἐμεῦ ἔκλυες αὐτῆς,
ὡς τὸν ξεῖνον ἔμελλον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
ἀμφὶ πόσει εἴρεσθαι, ἐπεὶ πυκινῶς ἀκάχημαι.”
ἦ ῥα, καὶ Εὐρυνόμην ταμίην πρὸς μῦθον ἔειπεν·
“Εὐρυνόμη, φέρε δὴ δίφρον καὶ κῶας ἐπ’ αὐτοῦ,
ὄφρα καθεζόμενος εἴπῃ ἔπος ἠδ’ ἐπακούσῃ
ὁ ξεῖνος ἐμέθεν· ἐθέλω δέ μιν ἐξερέεσθαι.”
ὣς ἔφαθ’, ἡ δὲ μάλ’ ὀτραλέως κατέθηκε φέρουσα
δίφρον ἐΰξεστον καὶ ἐπ’ αὐτῷ κῶας ἔβαλλεν·
ἔνθα καθέζετ’ ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια·
“ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ὦ γύναι, οὐκ ἄν τίς σε βροτῶν ἐπ’ ἀπείρονα γαῖαν
νεικέοι· ἦ γάρ σευ κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει,
ὥς τέ τευ ἢ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅς τε θεουδὴς
[ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων]
εὐδικίας ἀνέχῃσι, φέρῃσι δὲ γαῖα μέλαινα
πυροὺς καὶ κριθάς, βρίθῃσι δὲ δένδρεα καρπῷ,
τίκτῃ δ’ ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχῃ ἰχθῦς
ἐξ εὐηγεσίης, ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ’ αὐτοῦ.
τῶ ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μετάλλα σῷ ἐνὶ οἴκῳ,
μηδέ μοι ἐξερέεινε γένος καὶ πατρίδα γαῖαν,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων
μνησαμένῳ· μάλα δ’ εἰμὶ πολύστονος· οὐδέ τί με χρὴ
οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοόωντά τε μυρόμενόν τε
ἧσθαι, ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί·
μή τίς μοι δμῳῶν νεμεσήσεται ἠὲ σύ γ’ αὐτή,
φῇ δὲ δάκρυ πλώειν βεβαρηότα με φρένας οἴνῳ.”
τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
“ξεῖν’, ἦ τοι μὲν ἐμὴν ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ’ ἐμὸς πόσις ᾖεν Ὀδυσσεύς.
εἰ κεῖνός γ’ ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
μεῖζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτω.
νῦν δ’ ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
οἵ τ’ αὐτὴν Ἰθάκην εὐδείελον ἀμφινέμονται,
οἵ μ’ ἀεκαζομένην μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
τῶ οὔτε ξείνων ἐμπάζομαι οὔθ’ ἱκετάων
οὔτε τι κηρύκων, οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν·
ἀλλ’ Ὀδυσῆ ποθέουσα φίλον κατατήκομαι ἦτορ.
οἱ δὲ γάμον σπεύδουσιν· ἐγὼ δὲ δόλους τολυπεύω.
φᾶρος μέν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων
στησαμένῃ μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνειν,
λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ’ αὐτοῖς μετέειπον·
‘κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
μίμνετ’ ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὅ κε φᾶρος
ἐκτελέσω, μή μοι μεταμώνια νήματ’ ὄληται,
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
μοῖρ’ ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο·
μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται πολλὰ κτεατίσσας.‘
ὣς ἐφάμην, τοῖσιν δ’ ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκον μέγαν ἱστόν,
νύκτας δ’ ἀλλύεσκον, ἐπὴν δαΐδας παραθείμην.
ὣς τρίετες μὲν ἔληθον ἐγὼ καὶ ἔπειθον Ἀχαιούς·
ἀλλ’ ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
[μηνῶν φθινόντων, περὶ δ’ ἤματα πόλλ’ ἐτελέσθη,]
καὶ τότε δή με διὰ δμῳάς, κύνας οὐκ ἀλεγούσας,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

εἷλον ἐπελθόντες καὶ ὁμόκλησαν ἐπέεσσιν.
book 19.156 ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσα καὶ οὐκ ἐθέλους’, ὑπ’ ἀνάγκης·
book 19.157 νῦν δ’ οὔτ’ ἐκφυγέειν δύναμαι γάμον οὔτε τιν’ ἄλλην
book 19.158 μῆτιν ἔθ’ εὑρίσκω· μάλα δ’ ὀτρύνουσι τοκῆες
book 19.159 γήμασθ’, ἀσχαλάᾳ δὲ πάϊς βίοτον κατεδόντων,
book 19.160 γινώσκων· ἤδη γὰρ ἀνὴρ οἷός τε μάλιστα
book 19.161 οἴκου κήδεσθαι, τῷ τε Ζεὺς ὄλβον ὀπάζει.
book 19.162 ἀλλὰ καὶ ὧς μοι εἰπὲ τεὸν γένος, ὁππόθεν ἐσσί·
book 19.163 οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου οὐδ’ ἀπὸ πέτρης.”
book 19.164 τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
book 19.165 “ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
book 19.166 οὐκέτ’ ἀπολλήξεις τὸν ἐμὸν γόνον ἐξερέουσα;
book 19.167 ἀλλ’ ἔκ τοι ἐρέω. ἦ μέν μ’ ἀχέεσσί γε δώσεις
book 19.168 πλείοσιν ἢ ἔχομαι· ἡ γὰρ δίκη, ὁππότε πάτρης
book 19.169 ἧς ἀπέῃσιν ἀνὴρ τόσσον χρόνον ὅσσον ἐγὼ νῦν,
book 19.170 πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε’ ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων.
book 19.171 ἀλλὰ καὶ ὧς ἐρέω ὅ μ’ ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
book 19.172 Κρήτη τις γαῖ’ ἔστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
book 19.173 καλὴ καὶ πίειρα, περίρρυτος· ἐν δ’ ἄνθρωποι
book 19.174 πολλοὶ ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες· —
book 19.175 ἄλλη δ’ ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί,
book 19.176 ἐν δ’ Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες
book 19.177 Δωριέες τε τριχάϊκες δῖοί τε Πελασγοί· —
book 19.178 τῇσι δ’ ἐνὶ Κνωσός, μεγάλη πόλις, ἔνθα τε Μίνως
book 19.179 ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής,
book 19.180 πατρὸς ἐμοῖο πατήρ, μεγαθύμου Δευκαλίωνος.
book 19.181 Δευκαλίων δ’ ἐμὲ τίκτε καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
book 19.182 ἀλλ’ ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω
book 19.183 ᾤχεθ’ ἅμ’ Ἀτρεΐδῃσιν· ἐμοὶ δ’ ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
book 19.184 ὁπλότερος γενεῇ· ὁ δ’ ἅμα πρότερος καὶ ἀρείων.
book 19.185 ἔνθ’ Ὀδυσῆα ἐγὼν ἰδόμην καὶ ξείνια δῶκα.
book 19.186 καὶ γὰρ τὸν Κρήτηνδε κατήγαγεν ἲς ἀνέμοιο
book 19.187 ἱέμενον Τροίηνδε, παραπλάγξασα Μαλειῶν·
book 19.188 στῆσε δ’ ἐν Ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος Εἰλειθυίης,
book 19.189 ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι, μόγις δ’ ὑπάλυξεν ἀέλλας.
book 19.190 αὐτίκα δ’ Ἰδομενῆα μετάλλα ἄστυδ’ ἀνελθών·
book 19.191 ξεῖνον γάρ οἱ ἔφασκε φίλον τ’ ἔμεν αἰδοῖόν τε.
book 19.192 τῷ δ’ ἤδη δεκάτη ἢ ἑνδεκάτη πέλεν ἠὼς
book 19.193

οἰχομένῳ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω.
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ’ ἄγων ἐῢ ἐξείνισσα,
ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
καί οἱ τοῖς ἄλλοις’ ἑτάροις’, οἳ ἅμ’ αὐτῷ ἕποντο,
δημόθεν ἄλφιτα δῶκα καὶ αἴθοπα οἶνον ἀγείρας
καὶ βοῦς ἱρεύσασθαι, ἵνα πλησαίατο θυμόν.
ἔνθα δυώδεκα μὲν μένον ἤματα δῖοι Ἀχαιοί·
εἴλει γὰρ βορέης ἄνεμος μέγας οὐδ’ ἐπὶ γαίῃ
εἴα ἵστασθαι, χαλεπὸς δέ τις ὤρορε δαίμων·
τῇ τρεισκαιδεκάτῃ δ’ ἄνεμος πέσε, τοὶ δ’ ἀνάγοντο.”
ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
τῆς δ’ ἄρ’ ἀκουούσης ῥέε δάκρυα, τήκετο δὲ χρώς.
ὡς δὲ χιὼν κατατήκετ’ ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν,
ἥν τ’ εὖρος κατέτηξεν, ἐπὴν ζέφυρος καταχεύῃ,
τηκομένης δ’ ἄρα τῆς ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες·
ὣς τῆς τήκετο καλὰ παρήϊα δάκρυ χεούσης,
κλαιούσης ἑὸν ἄνδρα, παρήμενον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
θυμῷ μὲν γοόωσαν ἑὴν ἐλέαιρε γυναῖκα,
ὀφθαλμοὶ δ’ ὡς εἰ κέρα ἕστασαν ἠὲ σίδηρος
ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι· δόλῳ δ’ ὅ γε δάκρυα κεῦθεν.
ἡ δ’ ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
ἐξαῦτίς μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη προσέειπε·
“νῦν μὲν δή σευ ξεῖνέ γ’ ὀΐω πειρήσεσθαι,
εἰ ἐτεὸν δὴ κεῖθι σὺν ἀντιθέοις’ ἑτάροισι
ξείνισας ἐν μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν, ὡς ἀγορεύεις.
εἰπέ μοι, ὁπποῖ’ ἄσσα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο,
αὐτός θ’ οἷος ἔην, καὶ ἑταίρους, οἵ οἱ ἕποντο.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ὦ γύναι, ἀργαλέον τόσσον χρόνον ἀμφὶς ἐόντα
εἰπεῖν· ἤδη γὰρ τόδ’ ἐεικοστὸν ἔτος ἐστίν,
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης·
αὐτάρ τοι ἐρέω, ὥς μοι ἰνδάλλεται ἦτορ.
χλαῖναν πορφυρέην οὔλην ἔχε δῖος Ὀδυσσεύς,
διπλῆν· ἐν δ’ ἄρα οἱ περόνη χρυσοῖο τέτυκτο
αὐλοῖσιν διδύμοισι· πάροιθε δὲ δαίδαλον ἦεν·
ἐν προτέροισι πόδεσσι κύων ἔχε ποικίλον ἐλλόν,
ἀσπαίροντα λάων· τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες,
ὡς οἱ χρύσεοι ἐόντες ὁ μὲν λάε νεβρὸν ἀπάγχων,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

αὐτὰρ ὁ ἐκφυγέειν μεμαὼς ἤσπαιρε πόδεσσι.
τὸν δὲ χιτῶν’ ἐνόησα περὶ χροΐ σιγαλόεντα,
οἷόν τε κρομύοιο λοπὸν κάτα ἰσχαλέοιο·
τὼς μὲν ἔην μαλακός, λαμπρὸς δ’ ἦν ἠέλιος ὥς.
ἦ μὲν πολλαί γ’ αὐτὸν ἐθηήσαντο γυναῖκες.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ’ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
οὐκ οἶδ’, ἢ τάδε ἕστο περὶ χροΐ οἴκοθ’ Ὀδυσσεύς,
ἦ τις ἑταίρων δῶκε θοῆς ἐπὶ νηὸς ἰόντι
ἤ τίς που καὶ ξεῖνος, ἐπεὶ πολλοῖσιν Ὀδυσσεὺς
ἔσκε φίλος· παῦροι γὰρ Ἀχαιῶν ἦσαν ὁμοῖοι.
καί οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα
καλὴν πορφυρέην καὶ τερμιόεντα χιτῶνα,
αἰδοίως δ’ ἀπέπεμπον ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηός.
καὶ μέν οἱ κῆρυξ ὀλίγον προγενέστερος αὐτοῦ
εἵπετο· καὶ τόν τοι μυθήσομαι, οἷος ἔην περ·
γυρὸς ἐν ὤμοισιν, μελανόχροος, οὐλοκάρηνος,
Εὐρυβάτης δ’ ὄνομ’ ἔσκε· τίεν δέ μιν ἔξοχον ἄλλων
ὧν ἑτάρων Ὀδυσεύς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη.”
ὣς φάτο, τῇ δ’ ἔτι μᾶλλον ὑφ’ ἵμερον ὦρσε γόοιο
σήματ’ ἀναγνούσῃ, τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ’ Ὀδυσσεύς.
ἡ δ’ ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπε·
“νῦν μὲν δή μοι, ξεῖνε, πάρος περ ἐὼν ἐλεεινός,
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι φίλος τ’ ἔσῃ αἰδοῖός τε·
αὐτὴ γὰρ τάδε εἵματ’ ἐγὼ πόρον, οἷ’ ἀγορεύεις,
πτύξασ’ ἐκ θαλάμου, περόνην τ’ ἐπέθηκα φαεινὴν
κείνῳ ἄγαλμ’ ἔμεναι. τὸν δ’ οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις
οἴκαδε νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
τῶ ῥα κακῇ αἴσῃ κοίλης ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς
ᾤχετ’ ἐποψόμενος Κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν χρόα καλὸν ἐναίρεο μηδέ τι θυμὸν
τῆκε πόσιν γοόωσα. νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδέν·
καὶ γάρ τίς τ’ ἀλλοῖον ὀδύρεται ἄνδρ’ ὀλέσασα
κουρίδιον, τῷ τέκνα τέκῃ φιλότητι μιγεῖσα,
ἢ Ὀδυσῆ’, ὅν φασι θεοῖς’ ἐναλίγκιον εἶναι.
ἀλλὰ γόου μὲν παῦσαι, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι οὐδ’ ἐπικεύσω,
ὡς ἤδη Ὀδυσῆος ἐγὼ περὶ νόστου ἄκουσα
ἀγχοῦ, Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ,
ζωοῦ· αὐτὰρ ἄγει κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά,
αἰτίζων ἀνὰ δῆμον. ἀτὰρ ἐρίηρας ἑταίρους
ὤλεσε καὶ νῆα γλαφυρὴν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Θρινακίης ἄπο νήσου ἰών· ὀδύσαντο γὰρ αὐτῷ
Ζεύς τε καὶ Ἠέλιος· τοῦ γὰρ βόας ἔκταν ἑταῖροι.
οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ·
τὸν δ’ ἄρ’ ἐπὶ τρόπιος νηὸς βάλε κῦμ’ ἐπὶ χέρσου,
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν·
οἳ δή μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσαντο
καί οἱ πολλὰ δόσαν πέμπειν τέ μιν ἤθελον αὐτοὶ
οἴκαδ’ ἀπήμαντον. καί κεν πάλαι ἐνθάδ’ Ὀδυσσεὺς
ἤην· ἀλλ’ ἄρα οἱ τό γε κέρδιον εἴσατο θυμῷ,
χρήματ’ ἀγυρτάζειν πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι·
ὣς περὶ κέρδεα πολλὰ καταθνητῶν ἀνθρώπων
οἶδ’ Ὀδυσεύς, οὐδ’ ἄν τις ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος.
ὥς μοι Θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο Φείδων·
ὤμνυε δὲ πρὸς ἔμ’ αὐτόν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρύσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν ἑταίρους,
οἳ δή μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ’ ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον.
καί μοι κτήματ’ ἔδειξεν, ὅσα ξυναγείρατ’ Ὀδυσσεύς·
καί νύ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ’ ἔτι βόσκοι·
τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
τὸν δ’ ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσαι,
ὅππως νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
ἤδη δὴν ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν ἦε κρυφηδόν.
ὣς ὁ μὲν οὕτως ἐστὶ σόος καὶ ἐλεύσεται ἤδη
ἄγχι μάλ’, οὐδ’ ἔτι τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
δηρὸν ἀπεσσεῖται· ἔμπης δέ τοι ὅρκια δώσω.
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα, θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
ἱστίη τ’ Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω·
ἦ μέν τοι τάδε πάντα τελείεται ὡς ἀγορεύω.
τοῦδ’ αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ’ Ὀδυσσεύς,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ’ ἱσταμένοιο.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
“αἲ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη·
τῶ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.
ἀλλά μοι ὧδ’ ἀνὰ θυμὸν ὀΐεται, ὡς ἔσεταί περ·
οὔτ’ Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, οὔτε σὺ πομπῆς
τεύξῃ, ἐπεὶ οὐ τοῖοι σημάντορές εἰς’ ἐνὶ οἴκῳ,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μετ’ ἀνδράσιν, εἴ ποτ’ ἔην γε,
ξείνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν ἠδὲ δέχεσθαι.
ἀλλά μιν, ἀμφίπολοι, ἀπονίψατε, κάτθετε δ’ εὐνήν,
δέμνια καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
ὥς κ’ εὖ θαλπιόων χρυσόθρονον Ἠῶ ἵκηται.
ἠῶθεν δὲ μάλ’ ἦρι λοέσσαι τε χρῖσαί τε,
ὥς κ’ ἔνδον παρὰ Τηλεμάχῳ δείπνοιο μέδηται
ἥμενος ἐν μεγάρῳ. τῷ δ’ ἄλγιον, ὅς κεν ἐκείνων
τοῦτον ἀνιάζῃ θυμοφθόρος· οὐδέ τι ἔργον
ἐνθάδ’ ἔτι πρήξει, μάλα περ κεχολωμένος αἰνῶς.
πῶς γὰρ ἐμεῦ σύ, ξεῖνε, δαήσεαι, εἴ τι γυναικῶν
ἀλλάων περίειμι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
εἴ κεν ἀϋσταλέος, κακὰ εἱμένος ἐν μεγάροισι
δαινύῃ; ἄνθρωποι δὲ μινυνθάδιοι τελέθουσιν.
ὃς μὲν ἀπηνὴς αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀπηνέα εἰδῇ,
τῷ δὲ καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε’ ὀπίσσω
ζωῷ, ἀτὰρ τεθνεῶτί γ’ ἐφεψιόωνται ἅπαντες·
ὃς δ’ ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
τοῦ μέν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξεῖνοι φορέουσι
πάντας ἐπ’ ἀνθρώπους, πολλοί τέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
ἦ τοι ἐμοὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα
ἤχθεθ’, ὅτε πρῶτον Κρήτης ὄρεα νιφόεντα
νοσφισάμην ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο·
κείω δ’ ὡς τὸ πάρος περ ἀΰπνους νύκτας ἴαυον.
πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῳ ἐνὶ κοίτῃ
ἄεσα καί τ’ ἀνέμεινα ἐΰθρονον Ἠῶ δῖαν.
οὐδέ τί μοι ποδάνιπτρα ποδῶν ἐπιήρανα θυμῷ
γίνεται· οὐδὲ γυνὴ ποδὸς ἅψεται ἡμετέροιο

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τάων, αἵ τοι δῶμα κάτα δρήστειραι ἔασιν,
εἰ μή τις γρηῦς ἐστι παλαιή, κεδνὰ ἰδυῖα,
ἥ τις δὴ τέτληκε τόσα φρεσὶν ὅσσα τ’ ἐγώ περ·
τῇ δ’ οὐκ ἂν φθονέοιμι ποδῶν ἅψασθαι ἐμεῖο.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
“ξεῖνε φίλ’· οὐ γάρ πώ τις ἀνὴρ πεπνυμένος ὧδε
ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα,
ὡς σὺ μάλ’ εὐφραδέως πεπνυμένα πάντ’ ἀγορεύεις·
ἔστι δέ μοι γρηῢς πυκινὰ φρεσὶ μήδε’ ἔχουσα,
ἣ κεῖνον δύστηνον ἐῢ τρέφεν ἠδ’ ἀτίταλλε
δεξαμένη χείρεσς’, ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ·
ἥ σε πόδας νίψει, ὀλιγηπελέουσά περ ἔμπης.
ἀλλ’ ἄγε νῦν ἀνστᾶσα, περίφρων Εὐρύκλεια,
νίψον σοῖο ἄνακτος ὁμήλικα· καί που ’Οδυσσεὺς
ἤδη τοιόσδ’ ἐστὶ πόδας τοιόσδε τε χεῖρας·
αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν.”
ὣς ἄρ’ ἔφη, γρηῢς δὲ κατέσχετο χερσὶ πρόσωπα,
δάκρυα δ’ ἔκβαλε θερμά, ἔπος δ’ ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
“ὤ μοι ἐγὼ σέο, τέκνον, ἀμήχανος· ἦ σε περὶ Ζεὺς
ἀνθρώπων ἤχθηρε θεουδέα θυμὸν ἔχοντα.
οὐ γάρ πώ τις τόσσα βροτῶν Διὶ τερπικεραύνῳ
πίονα μηρί’ ἔκη’ οὐδ’ ἐξαίτους ἑκατόμβας,
ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδους ἀρώμενος, εἷος ἵκοιο
γῆράς τε λιπαρὸν θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν·
νῦν δέ τοι οἴῳ πάμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
οὕτω που καὶ κείνῳ ἐφεψιόωντο γυναῖκες
ξείνων τηλεδαπῶν, ὅτε τευ κλυτὰ δώμαθ’ ἵκοιτο,
ὡς σέθεν αἱ κύνες αἵδε καθεψιόωνται ἅπασαι,
τάων νῦν λώβην τε καὶ αἴσχεα πόλλ’ ἀλεείνων
οὐκ ἐάᾳς νίζειν· ἐμὲ δ’ οὐκ ἀέκουσαν ἄνωγε
κούρη ’Ικαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια.
τῶ σε πόδας νίψω ἅμα τ’ αὐτῆς Πηνελοπείης
καὶ σέθεν εἵνεκ’, ἐπεί μοι ὀρώρεται ἔνδοθι θυμὸς
κήδεσιν. ἀλλ’ ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος, ὅττι κεν εἴπω·
πολλοὶ δὴ ξεῖνοι ταλαπείριοι ἐνθάδ’ ἵκοντο,
ἀλλ’ οὔ πώ τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι
ὡς σὺ δέμας φωνήν τε πόδας τ’ ’Οδυσῆϊ ἔοικας.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ’Οδυσσεύς·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

“ὦ γρηῦ, οὕτω φασὶν ὅσοι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
ἡμέας ἀμφοτέρους, μάλα εἰκέλω ἀλλήλοιϊν
ἔμμεναι, ὡς σύ περ αὐτὴ ἐπιφρονέους’ ἀγορεύεις.”
ὣς ἄρ’ ἔφη, γρηῢς δὲ λέβηθ’ ἕλε παμφανόωντα,
τῷ πόδας ἐξαπένιζεν, ὕδωρ δ’ ἐνεχεύατο πολλόν,
ψυχρόν, ἔπειτα δὲ θερμὸν ἐπήφυσεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἷζεν ἀπ’ ἐσχαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότον ἐτράπετ’ αἶψα·
αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν ὀΐσατο, μή ἑ λαβοῦσα
οὐλὴν ἀμφράσσαιτο καὶ ἀμφαδὰ ἔργα γένοιτο.
νίζε δ’ ἄρ’ ἄσσον ἰοῦσα ἄναχθ’ ἑόν· αὐτίκα δ’ ἔγνω
οὐλήν, τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
Παρνησόνδ’ ἐλθόντα μετ’ Αὐτόλυκόν τε καὶ υἷας,
μητρὸς ἑῆς πατέρ’ ἐσθλόν, ὃς ἀνθρώπους ἐκέκαστο
κλεπτοσύνῃ θ’ ὅρκῳ τε· θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
Ἑρμείας· τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρία καῖεν
ἀρνῶν ἠδ’ ἐρίφων· ὁ δέ οἱ πρόφρων ἅμ’ ὀπήδει.
Αὐτόλυκος δ’ ἐλθὼν Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον
παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς·
τόν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις’ ἐπὶ γούνασι θῆκε
παυομένῳ δόρποιο, ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζεν·
“Αὐτόλυκ’, αὐτὸς νῦν ὄνομ’ εὕρεο, ὅττι κε θεῖο
παιδὸς παιδὶ φίλῳ· πολυάρητος δέ τοί ἐστι.”
τὴν δ’ αὖτ’ Αὐτόλυκος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
“γαμβρὸς ἐμὸς θύγατέρ τε, τίθεσθ’ ὄνομ’, ὅττι κεν εἴπω·
πολλοῖσιν γὰρ ἐγώ γε ὀδυσσάμενος τόδ’ ἱκάνω,
ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶν ἀνὰ χθόνα βωτιάνειραν·
τῷ δ’ Ὀδυσεὺς ὄνομ’ ἔστω ἐπώνυμον. αὐτὰρ ἐγώ γε,
ὁππότ’ ἂν ἡβήσας μητρώϊον ἐς μέγα δῶμα
ἔλθῃ Παρνησόνδ’, ὅθι πού μοι κτήματ’ ἔασι,
τῶν οἱ ἐγὼ δώσω καί μιν χαίροντ’ ἀποπέμψω.”
τῶν ἕνεκ’ ἦλθ’ Ὀδυσεύς, ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
τὸν μὲν ἄρ’ Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
χερσίν τ’ ἠσπάζοντο ἔπεσσί τε μειλιχίοισι·
μήτηρ δ’ Ἀμφιθέη μητρὸς περιφῦς’ Ὀδυσῆϊ
κύσ’ ἄρα μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά.
Αὐτόλυκος δ’ υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισι
δεῖπνον ἐφοπλίσσαι· τοὶ δ’ ὀτρύνοντος ἄκουσαν.
αὐτίκα δ’ εἰσάγαγον βοῦν ἄρσενα πενταέτηρον·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τὸν δέρον ἀμφί θ’ ἕπον καί μιν διέχευαν ἅπαντα
μίστυλλόν τ’ ἄρ’ ἐπισταμένως πεῖράν τ’ ὀβελοῖσιν
ὤπτησάν τε περιφραδέως δάσσαντό τε μοίρας.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
δαίνυντ’, οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης·
ἦμος δ’ ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.
ἦμος δ’ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
βάν ῥ’ ἴμεν ἐς θήρην, ἠμὲν κύνες ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
ἤϊεν· αἰπὺ δ’ ὄρος προσέβαν καταειμένον ὕλῃ
Παρνησοῦ, τάχα δ’ ἵκανον πτύχας ἠνεμοέσσας.
Ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας
ἐξ ἀκαλαρρείταο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο,
οἱ δ’ ἐς βῆσσαν ἵκανον ἐπακτῆρες· πρὸ δ’ ἄρ’ αὐτῶν
ἴχνι’ ἐρευνῶντες κύνες ἤϊσαν, αὐτὰρ ὄπισθεν
υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
ἤϊεν ἄγχι κυνῶν, κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.
ἔνθα δ’ ἄρ’ ἐν λόχμῃ πυκινῇ κατέκειτο μέγας σῦς·
τὴν μὲν ἄρ’ οὔτ’ ἀνέμων διάη μένος ὑγρὸν ἀέντων,
οὔτε μιν ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
οὔτ’ ὄμβρος περάασκε διαμπερές· ὣς ἄρα πυκνὴ
ἦεν, ἀτὰρ φύλλων ἐνέην χύσις ἤλιθα πολλή.
τὸν δ’ ἀνδρῶν τε κυνῶν τε περὶ κτύπος ἦλθε ποδοῖϊν,
ὡς ἐπάγοντες ἐπῇσαν· ὁ δ’ ἀντίος ἐκ ξυλόχοιο,
φρίξας εὖ λοφιήν, πῦρ δ’ ὀφθαλμοῖσι δεδορκώς,
στῆ ῥ’ αὐτῶν σχεδόθεν. ὁ δ’ ἄρα πρώτιστος Ὀδυσσεὺς
ἔσσυτ’ ἀνασχόμενος δολιχὸν δόρυ χειρὶ παχείῃ,
οὐτάμεναι μεμαώς· ὁ δέ μιν φθάμενος ἔλασεν σῦς
γουνὸς ὕπερ, πολλὸν δὲ διήφυσε σαρκὸς ὀδόντι
λικριφὶς ἀΐξας, οὐδ’ ὀστέον ἵκετο φωτός.
τὸν δ’ Ὀδυσεὺς οὔτησε τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον,
ἀντικρὺ δὲ διῆλθε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκή·
κὰδ δ’ ἔπες’ ἐν κονίῃσι μακών, ἀπὸ δ’ ἔπτατο θυμός.
τὸν μὲν ἄρ’ Αὐτολύκου παῖδες φίλοι ἀμφεπένοντο,
ὠτειλὴν δ’ Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἀντιθέοιο
δῆσαν ἐπισταμένως, ἐπαοιδῇ δ’ αἷμα κελαινὸν
ἔσχεθον, αἶψα δ’ ἵκοντο φίλου πρὸς δώματα πατρός.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τὸν μὲν ἄρ’ Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
εὖ ἰησάμενοι ἠδ’ ἀγλαὰ δῶρα πορόντες
καρπαλίμως χαίροντα φίλως χαίροντες ἔπεμπον
εἰς Ἰθάκην. τῷ μέν ῥα πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
χαῖρον νοστήσαντι καὶ ἐξερέεινον ἕκαστα,
οὐλὴν ὅττι πάθοι· ὁ δ’ ἄρα σφίσιν εὖ κατέλεξεν,
ὥς μιν θηρεύοντ’ ἔλασεν σῦς λευκῷ ὀδόντι
Παρνησόνδ’ ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.
τὴν γρηῢς χείρεσσι καταπρηνέσσι λαβοῦσα
γνῶ ῥ’ ἐπιμασσαμένη, πόδα δὲ προέηκε φέρεσθαι·
ἐν δὲ λέβητι πέσε κνήμη, κανάχησε δὲ χαλκός,
ἂψ δ’ ἑτέρωσ’ ἐκλίθη· τὸ δ’ ἐπὶ χθονὸς ἐξέχυθ’ ὕδωρ.
τὴν δ’ ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἕλε φρένα, τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
ἁψαμένη δὲ γενείου Ὀδυσσῆα προσέειπεν·
“ἦ μάλ’ Ὀδυσσεύς ἐσσι, φίλον τέκος· οὐδέ σ’ ἐγώ γε
πρὶν ἔγνων, πρὶν πάντα ἄνακτ’ ἐμὸν ἀμφαφάασθαι.”
ἦ, καὶ Πηνελόπειαν ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσι,
πεφραδέειν ἐθέλουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
ἡ δ’ οὔτ’ ἀθρῆσαι δύνατ’ ἀντίη οὔτε νοῆσαι·
τῇ γὰρ Ἀθηναίη νόον ἔτραπεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
χείρ’ ἐπιμασσάμενος φάρυγος λάβε δεξιτερῆφι,
τῇ δ’ ἑτέρῃ ἕθεν ἆσσον ἐρύσσατο φώνησέν τε·
“μαῖα, τίη μ’ ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ’ ἔτρεφες αὐτὴ
τῷ σῷ ἐπὶ μαζῷ· νῦν δ’ ἄλγεα πολλὰ μογήσας
ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ’ ἐπεὶ ἐφράσθης καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
σίγα, μή τίς τ’ ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται·
εἴ χ’ ὑπ’ ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
οὐδὲ τροφοῦ οὔσης σεῦ ἀφέξομαι, ὁππότ’ ἂν ἄλλας
δμῳὰς ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείνωμι γυναῖκας.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια·
“τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.
οἶσθα μέν, οἷον ἐμὸν μένος ἔμπεδον οὐδ’ ἐπιεικτόν·
ἕξω δ’ ὡς ὅτε τις στερεὴ λίθος ἠὲ σίδηρος.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ’ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
εἴ χ’ ὑπὸ σοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

δὴ τότε τοι καταλέξω ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
αἵ τέ σ’ ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλείτιδές εἰσι.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“μαῖα, τίη δὲ σὺ τὰς μυθήσεαι; οὐδέ τί σε χρή·
εὖ νυ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι καὶ εἴσομ’ ἑκάστην.
ἀλλ’ ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεψον δὲ θεοῖσιν.”
ὣς ἄρ’ ἔφη, γρηῢς δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει
οἰσομένη ποδάνιπτρα· τὰ γὰρ πρότερ’ ἔκχυτο πάντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ νίψεν τε καὶ ἤλειψεν λίπ’ ἐλαίῳ,
αὖτις ἄρ’ ἀσσοτέρω πυρὸς ἕλκετο δίφρον Ὀδυσσεὺς
θερσόμενος, οὐλὴν δὲ κατὰ ῥακέεσσι κάλυψε.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια·
“ξεῖνε, τὸ μέν σ’ ἔτι τυτθὸν ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
καὶ γὰρ δὴ κοίτοιο τάχ’ ἔσσεται ἡδέος ὥρη,
ὅν τινά γ’ ὕπνος ἕλῃ γλυκερὸς καὶ κηδόμενόν περ.
αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πένθος ἀμέτρητον πόρε δαίμων·
ἤματα μὲν γὰρ τέρπομ’ ὀδυρομένη γοόωσα,
ἔς τ’ ἐμὰ ἔργ’ ὁρόωσα καὶ ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ·
αὐτὰρ ἐπὴν νὺξ ἔλθῃ, ἕλῃσί τε κοῖτος ἅπαντας,
κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ, πυκιναὶ δέ μοι ἀμφ’ ἁδινὸν κῆρ
ὀξεῖαι μελεδῶναι ὀδυρομένην ἐρέθουσιν.
ὡς δ’ ὅτε Πανδαρέου κούρη, χλωρηῒς ἀηδών,
καλὸν ἀείδῃσιν ἔαρος νέον ἱσταμένοιο,
δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσιν,
ἥ τε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυδευκέα φωνήν,
παῖδ’ ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὅν ποτε χαλκῷ
κτεῖνε δι’ ἀφραδίας, κοῦρον Ζήθοιο ἄνακτος·
ὣς καὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἠὲ μένω παρὰ παιδὶ καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσω,
κτῆσιν ἐμήν, δμῳάς τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
εὐνήν τ’ αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε φῆμιν,
ἦ ἤδη ἅμ’ ἕπωμαι, Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
παῖς δ’ ἐμὸς εἷος ἔην ἔτι νήπιος ἠδὲ χαλίφρων,
γήμασθ’ οὔ μ’ εἴα πόσιος κατὰ δῶμα λιποῦσαν·
νῦν δ’ ὅτε δὴ μέγας ἐστὶ καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνει,
καὶ δή μ’ ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο,
κτήσιος ἀσχαλόων, τήν οἱ κατέδουσιν Ἀχαιοί.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἀλλ’ ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑπόκριναι καὶ ἄκουσον.
χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν
ἐξ ὕδατος, καί τέ σφιν ἰαίνομαι εἰσορόωσα·
ἐλθὼν δ’ ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχήλης
πᾶσι κατ’ αὐχένας ἦξε καὶ ἔκτανεν· οἱ δ’ ἐκέχυντο
ἁθρόοι ἐν μεγάροις’, ὁ δ’ ἐς αἰθέρα δῖαν ἀέρθη.
αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἐκώκυον ἔν περ ὀνείρῳ,
ἀμφὶ δέ μ’ ἠγερέθοντο ἐϋπλοκαμῖδες Ἀχαιαί,
οἴκτρ’ ὀλοφυρομένην, ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας.
ἂψ δ’ ἐλθὼν κατ’ ἄρ’ ἕζετ’ ἐπὶ προὔχοντι μελάθρῳ,
φωνῇ δὲ βροτέῃ κατερήτυε φώνησέν τε·
‘θάρσει, Ἰκαρίου κούρη τηλεκλειτοῖο·
οὐκ ὄναρ, ἀλλ’ ὕπαρ ἐσθλόν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται.
χῆνες μὲν μνηστῆρες, ἐγὼ δέ τοι αἰετὸς ὄρνις
ἦα πάρος, νῦν αὖτε τεὸς πόσις εἰλήλουθα,
ὃς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφήσω.‘
ὣς ἔφατ’, αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδὴς ὕπνος ἀνῆκε·
παπτήνασα δὲ χῆνας ἐνὶ μεγάροις’ ἐνόησα
πυρὸν ἐρεπτομένους παρὰ πύελον, ἧχι πάρος περ.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ὦ γύναι, οὔ πως ἔστιν ὑποκρίνασθαι ὄνειρον
ἄλλῃ ἀποκλίναντ’, ἐπεὶ ἦ ῥά τοι αὐτὸς Ὀδυσσεὺς
πέφραδ’, ὅπως τελέει· μνηστῆρσι δὲ φαίνετ’ ὄλεθρος
πᾶσι μάλ’, οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
“ξεῖν’, ἦ τοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι
γίνοντ’, οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων·
αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται, αἱ δ’ ἐλέφαντι.
τῶν οἳ μέν κ’ ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος,
οἵ ῥ’ ἐλεφαίρονται, ἔπε’ ἀκράαντα φέροντες·
οἳ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
οἵ ῥ’ ἔτυμα κραίνουσι, βροτῶν ὅτε κέν τις ἴδηται.
ἀλλ’ ἐμοὶ οὐκ ἐντεῦθεν ὀΐομαι αἰνὸν ὄνειρον
ἐλθέμεν· ἦ κ’ ἀσπαστὸν ἐμοὶ καὶ παιδὶ γένοιτο.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ’ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ἥδε δὴ ἠὼς εἶσι δυσώνυμος, ἥ μ’ Ὀδυσῆος
οἴκου ἀποσχήσει· νῦν γὰρ καταθήσω ἄεθλον,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τοὺς πελέκεας, τοὺς κεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσιν
book 19.574 ἵστασχ’ ἑξείης, δρυόχους ὥς, δώδεκα πάντας·
book 19.575 στὰς δ’ ὅ γε πολλὸν ἄνευθε διαρρίπτασκεν ὀϊστόν.
book 19.576 νῦν δὲ μνηστήρεσσιν ἄεθλον τοῦτον ἐφήσω·
book 19.577 ὃς δέ κε ῥηΐτατ’ ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι
book 19.578 καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
book 19.579 τῷ κεν ἅμ’ ἑσποίμην, νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
book 19.580 κουρίδιον, μάλα καλόν, ἐνίπλειον βιότοιο,
book 19.581 τοῦ ποτε μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἔν περ ὀνείρῳ.”
book 19.582 τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
book 19.583 “ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
book 19.584 μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις’ ἔνι τοῦτον ἄεθλον·
book 19.585 πρὶν γάρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται ἐνθάδ’ Ὀδυσσεύς,
book 19.586 πρὶν τούτους τόδε τόξον ἐΰξοον ἀμφαφόωντας
book 19.587 νευρήν τ’ ἐντανύσαι διοϊστεῦσαί τε σιδήρου.”
book 19.588 τὸν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
book 19.589 “εἴ κ’ ἐθέλοις μοι, ξεῖνε, παρήμενος ἐν μεγάροισι
book 19.590 τέρπειν, οὔ κέ μοι ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι χυθείη.
book 19.591 ἀλλ’ οὐ γάρ πως ἔστιν ἀΰπνους ἔμμεναι αἰὲν
book 19.592 ἀνθρώπους· ἐπὶ γάρ τοι ἑκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
book 19.593 ἀθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
book 19.594 ἀλλ’ ἦ τοι μὲν ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
book 19.595 λέξομαι εἰς εὐνήν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
book 19.596 αἰεὶ δάκρυς’ ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
book 19.597 ᾤχετ’ ἐποψόμενος Κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.
book 19.598 ἔνθα κε λεξαίμην· σὺ δὲ λέξεο τῷδ’ ἐνὶ οἴκῳ,
book 19.599 ἢ χαμάδις στορέσας, ἤ τοι κατὰ δέμνια θέντων.”
book 19.600 ὣς εἰποῦς’ ἀνέβαιν’ ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
book 19.601 οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
book 19.602 ἐς δ’ ὑπερῷ’ ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ
book 19.603 κλαῖεν ἔπειτ’ Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
book 19.604 ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
book 20.1 Αὐτὰρ ὁ ἐν προδόμῳ εὐνάζετο δῖος Ὀδυσσεύς·
book 20.2 κὰμ μὲν ἀδέψητον βοέην στόρες’, αὐτὰρ ὕπερθεν
book 20.3 κώεα πόλλ’ οΐων, τοὺς ἱρεύεσκον Ἀχαιοί·
book 20.4 Εὐρυνόμη δ’ ἄρ’ ἐπὶ χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.
book 20.5 ἔνθ’ Ὀδυσεὺς μνηστῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ
book 20.6 κεῖτ’ ἐγρηγορόων· ταὶ δ’ ἐκ μεγάροιο γυναῖκες
book 20.7

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἤϊσαν, αἳ μνηστῆρσιν ἐμισγέσκοντο πάρος περ,
ἀλλήλῃσι γέλω τε καὶ εὐφροσύνην παρέχουσαι.
τοῦ δ’ ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι·
πολλὰ δὲ μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἠὲ μεταΐξας θάνατον τεύξειεν ἑκάστῃ,
ἦ ἔτ’ ἐῷ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγῆναι
ὕστατα καὶ πύματα· κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει.
ὡς δὲ κύων ἀμαλῇσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα
ἄνδρ’ ἀγνοιήσασ’ ὑλάει μέμονέν τε μάχεσθαι,
ὥς ῥα τοῦ ἔνδον ὑλάκτει ἀγαιομένου κακὰ ἔργα.
στῆθος δὲ πλήξας κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ·
“τέτλαθι δή, κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ’ ἔτλης,
ἤματι τῷ, ὅτε μοι μένος ἄσχετος ἤσθιε Κύκλωψ
ἰφθίμους ἑτάρους· σὺ δ’ ἐτόλμας, ὄφρα σε μῆτις
ἐξάγαγ’ ἐξ ἄντροιο ὀϊόμενον θανέεσθαι.”
ὣς ἔφατ’, ἐν στήθεσσι καθαπτόμενος φίλον ἦτορ·
τῷ δὲ μάλ’ ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληυῖα
νωλεμέως· ἀτὰρ αὐτὸς ἑλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὡς δ’ ὅτε γαστέρ’ ἀνὴρ πολέος πυρὸς αἰθομένοιο,
ἐμπλείην κνίσης τε καὶ αἵματος, ἔνθα καὶ ἔνθα
αἰόλλῃ, μάλα δ’ ὦκα λιλαίεται ὀπτηθῆναι,
ὣς ἄρ’ ὅ γ’ ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλίσσετο μερμηρίζων,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει,
μοῦνος ἐὼν πολέσι. σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη
οὐρανόθεν καταβᾶσα, δέμας δ’ ἤϊκτο γυναικί·
στῆ δ’ ἄρ’ ὑπὲρ κεφαλῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
“τίπτ’ αὖτ’ ἐγρήσσεις, πάντων περὶ κάμμορε φωτῶν;
οἶκος μέν τοι ὅδ’ ἐστί, γυνὴ δέ τοι ἥδ’ ἐνὶ οἴκῳ
καὶ πάϊς, οἷόν πού τις ἐέλδεται ἔμμεναι υἷα.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, θεά, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἀλλά τί μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσω,
μοῦνος ἐών· οἱ δ’ αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔασι.
πρὸς δ’ ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω·
εἴ περ γὰρ κτείναιμι Διός τε σέθεν τε ἕκητι,
πῇ κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τά σε φράζεσθαι ἄνωγα.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

“σχέτλιε, καὶ μέν τίς τε χερείονι πείθεθ’ ἑταίρῳ,
ὅς περ θνητός τ’ ἐστὶ καὶ οὐ τόσα μήδεα οἶδεν·
αὐτὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, διαμπερὲς ἥ σε φυλάσσω
ἐν πάντεσσι πόνοις’. ἐρέω δέ τοι ἐξαναφανδόν·
εἴ περ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
νῶϊ περισταῖεν, κτεῖναι μεμαῶτες Ἄρηϊ,
καί κεν τῶν ἐλάσαιο βόας καὶ ἴφια μῆλα.
ἀλλ’ ἑλέτω σε καὶ ὕπνος· ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν
πάννυχον ἐγρήσσοντα, κακῶν δ’ ὑποδύσεαι ἤδη.”
ὣς φάτο, καί ῥά οἱ ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευεν,
αὐτὴ δ’ ἂψ ἐς Ὄλυμπον ἀπέστιχε δῖα θεάων.
εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε, λύων μελεδήματα θυμοῦ,
λυσιμελής, ἄλοχος δ’ ἄρ’ ἐπέγρετο κεδνὰ ἰδυῖα,
κλαῖεν δ’ ἐν λέκτροισι καθεζομένη μαλακοῖσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορέσσατο ὃν κατὰ θυμόν,
Ἀρτέμιδι πρώτιστον ἐπεύξατο δῖα γυναικῶν·
“Ἄρτεμι, πότνα θεά, θύγατερ Διός, αἴθε μοι ἤδη
ἰὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλοῦσ’ ἐκ θυμὸν ἕλοιο
αὐτίκα νῦν, ἢ ἔπειτά μ’ ἀναρπάξασα θύελλα
οἴχοιτο προφέρουσα κατ’ ἠερόεντα κέλευθα,
ἐν προχοῇς δὲ βάλοι ἀψορρόου Ὠκεανοῖο.
ὡς δ’ ὅτε Πανδαρέου κούρας ἀνέλοντο θύελλαι·
τῇσι τοκῆας μὲν φθεῖσαν θεοί, αἱ δ’ ἐλίποντο
ὀρφαναὶ ἐν μεγάροισι, κόμισσε δὲ δῖ’ Ἀφροδίτη
τυρῷ καὶ μέλιτι γλυκερῷ καὶ ἡδέϊ οἴνῳ·
Ἥρη δ’ αὐτῇσιν περὶ πασέων δῶκε γυναικῶν
εἶδος καὶ πινυτήν, μῆκος δ’ ἔπορ’ Ἄρτεμις ἁγνή,
ἔργα δ’ Ἀθηναίη δέδαε κλυτὰ ἐργάζεσθαι.
εὖτ’ Ἀφροδίτη δῖα προσέστιχε μακρὸν Ὄλυμπον,
κούρῃς’ αἰτήσουσα τέλος θαλεροῖο γάμοιο,
ἐς Δία τερπικέραυνον, —ὁ γάρ τ’ εὖ οἶδεν ἅπαντα,
μοῖράν τ’ ἀμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων, —
τόφρα δὲ τὰς κούρας Ἅρπυιαι ἀνηρέψαντο
καί ῥ’ ἔδοσαν στυγερῇσιν Ἐρινύσιν ἀμφιπολεύειν·
ὣς ἔμ’ ἀϊστώσειαν Ὀλύμπια δώματ’ ἔχοντες,
ἠέ μ’ ἐϋπλόκαμος βάλοι Ἄρτεμις, ὄφρ’ Ὀδυσῆα
ὀσσομένη καὶ γαῖαν ὕπο στυγερὴν ἀφικοίμην,
μηδέ τι χείρονος ἀνδρὸς ἐϋφραίνοιμι νόημα.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακόν, ὁππότε κέν τις
ἤματα μὲν κλαίῃ, πυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ,
νύκτας δ’ ὕπνος ἔχῃσιν, —ὁ γάρ τ’ ἐπέλησεν ἁπάντων,
ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἂρ βλέφαρ’ ἀμφικαλύψῃ· —
αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ ὀνείρατ’ ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
τῇδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρέδραθεν εἴκελος αὐτῷ,
τοῖος ἐών, οἷος ἦεν ἅμα στρατῷ· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρ’, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ὄναρ ἔμμεναι, ἀλλ’ ὕπαρ ἤδη.”
ὣς ἔφατ’, αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν Ἠώς.
τῆς δ’ ἄρα κλαιούσης ὄπα σύνθετο δῖος Ὀδυσσεύς·
μερμήριξε δ’ ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
ἤδη γινώσκουσα παρεστάμεναι κεφαλῆφι.
χλαῖναν μὲν συνελὼν καὶ κώεα, τοῖσιν ἐνεῦδεν,
ἐς μέγαρον κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου, ἐκ δὲ βοείην
θῆκε θύραζε φέρων, Διὶ δ’ εὔξατο χεῖρας ἀνασχών·
“Ζεῦ πάτερ, εἴ μ’ ἐθέλοντες ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρὴν
ἤγετ’ ἐμὴν ἐς γαῖαν, ἐπεί μ’ ἐκακώσατε λίην,
φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων
ἔνδοθεν, ἔκτοσθεν δὲ Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω.”
ὣς ἔφατ’ εὐχόμενος· τοῦ δ’ ἔκλυε μητίετα Ζεύς,
αὐτίκα δ’ ἐβρόντησεν ἀπ’ αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
ὑψόθεν ἐκ νεφέων· γήθησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
φήμην δ’ ἐξ οἴκοιο γυνὴ προέηκεν ἀλετρὶς
πλησίον, ἔνθ’ ἄρα οἱ μύλαι εἵατο ποιμένι λαῶν.
τῇσιν δώδεκα πᾶσαι ἐπερρώοντο γυναῖκες
ἄλφιτα τεύχουσαι καὶ ἀλείατα, μυελὸν ἀνδρῶν·
αἱ μὲν ἄρ’ ἄλλαι εὗδον, ἐπεὶ κατὰ πυρὸν ἄλεσσαν,
ἡ δὲ μί’ οὔ πω παύετ’, ἀφαυροτάτη δὲ τέτυκτο·
ἥ ῥα μύλην στήσασα ἔπος φάτο, σῆμα ἄνακτι·
“Ζεῦ πάτερ, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
ἦ μεγάλ’ ἐβρόντησας ἀπ’ οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
οὐδέ ποθι νέφος ἐστί· τέρας νύ τεῳ τόδε φαίνεις.
κρῆνον νῦν καὶ ἐμοὶ δειλῇ ἔπος, ὅττι κεν εἴπω·
μνηστῆρες πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤματι τῷδε
ἐν μεγάροις’ Ὀδυσῆος ἑλοίατο δαῖτ’ ἐρατεινήν,
οἳ δή μοι καμάτῳ θυμαλγέϊ γούνατ’ ἔλυσαν
ἄλφιτα τευχούσῃ· νῦν ὕστατα δειπνήσειαν.”
ὣς ἄρ’ ἔφη, χαῖρεν δὲ κληεδόνι δῖος Ὀδυσσεὺς

Ζηνός τε βροντῇ· φάτο γὰρ τείσασθαι ἀλείτας.
αἱ δ’ ἄλλαι δμῳαὶ κατὰ δώματα κάλ’ Ὀδυσῆος
ἐγρόμεναι ἀνέκαιον ἐπ’ ἐσχάρῃ ἀκάματον πῦρ.
Τηλέμαχος δ’ εὐνῆθεν ἀνίστατο, ἰσόθεος φώς,
εἵματα ἑσσάμενος, περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ’ ὤμῳ,
ποσσὶ δ’ ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
εἵλετο δ’ ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ.
στῆ δ’ ἄρ’ ἐπ’ οὐδὸν ἰών, πρὸς δ’ Εὐρύκλειαν ἔειπε·
“μαῖα φίλη, πῶς ξεῖνον ἐτιμήσασθ’ ἐνὶ οἴκῳ
εὐνῇ καὶ σίτῳ, ἦ αὔτως κεῖται ἀκηδής;
τοιαύτη γὰρ ἐμὴ μήτηρ, πινυτή περ ἐοῦσα·
ἐμπλήγδην ἕτερόν γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
χείρονα, τὸν δέ τ’ ἀρείον’ ἀτιμήσας’ ἀποπέμπει.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια·
“οὐκ ἄν μιν νῦν, τέκνον, ἀναίτιον αἰτιόῳο.
οἶνον μὲν γὰρ πῖνε καθήμενος, ὄφρ’ ἔθελ’ αὐτός,
σίτου δ’ οὐκέτ’ ἔφη πεινήμεναι· εἴρετο γάρ μιν.
ἀλλ’ ὅτε δὴ κοίτοιο καὶ ὕπνου μιμνῄσκοντο,
ἡ μὲν δέμνι’ ἄνωγεν ὑποστορέσαι δμῳῇσιν,
αὐτὰρ ὅ γ’, ὥς τις πάμπαν ὀϊζυρὸς καὶ ἄποτμος,
οὐκ ἔθελ’ ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσσι καθεύδειν,
ἀλλ’ ἐν ἀδεψήτῳ βοέῃ καὶ κώεσιν οἰῶν
ἔδραθ’ ἐνὶ προδόμῳ· χλαῖναν δ’ ἐπιέσσαμεν ἡμεῖς.”
ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει
ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
βῆ δ’ ἴμεν εἰς ἀγορὴν μετ’ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
ἡ δ’ αὖτε δμῳῇσιν ἐκέκλετο δῖα γυναικῶν,
Εὐρύκλει’, Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο·
“ἄγρειθ’, αἱ μὲν δῶμα κορήσατε ποιπνύσασαι
ῥάσσατέ τ’ ἔν τε θρόνοις’ εὐποιήτοισι τάπητας
βάλλετε πορφυρέους· αἱ δὲ σπόγγοισι τραπέζας
πάσας ἀμφιμάσασθε, καθήρατε δὲ κρητῆρας
καὶ δέπα ἀμφικύπελλα τετυγμένα· ταὶ δὲ μεθ’ ὕδωρ
ἔρχεσθε κρήνηνδε καὶ οἴσετε θᾶσσον ἰοῦσαι.
οὐ γὰρ δὴν μνηστῆρες ἀπέσσονται μεγάροιο,
ἀλλὰ μάλ’ ἦρι νέονται, ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή.”
ὣς ἔφαθ’, αἱ δ’ ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον ἠδ’ ἐπίθοντο.
αἱ μὲν ἐείκοσι βῆσαν ἐπὶ κρήνην μελάνυδρον,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

αἱ δ’ αὐτοῦ κατὰ δώματ’ ἐπισταμένως πονέοντο.
ἐς δ’ ἦλθον δρηστῆρες ἀγήνορες· οἱ μὲν ἔπειτα
εὖ καὶ ἐπισταμένως κέασαν ξύλα, ταὶ δὲ γυναῖκες
ἦλθον ἀπὸ κρήνης. ἐπὶ δέ σφισιν ἦλθε συβώτης
τρεῖς σιάλους κατάγων, οἳ ἔσαν μετὰ πᾶσιν ἄριστοι.
καὶ τοὺς μέν ῥ’ εἴασε καθ’ ἕρκεα καλὰ νέμεσθαι,
αὐτὸς δ’ αὖτ’ Ὀδυσῆα προσηύδα μειλιχίοισι·
“ξεῖν’, ἦ ἄρ τί σε μᾶλλον Ἀχαιοὶ εἰσορόωσιν,
ἦέ ς’ ἀτιμάζουσι κατὰ μέγαρ’ ὡς τὸ πάρος περ;”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“αἲ γὰρ δή, Εὔμαιε, θεοὶ τεισαίατο λώβην,
ἣν οἵδ’ ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται
οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ, οὐδ’ αἰδοῦς μοῖραν ἔχουσιν.”
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δέ σφ’ ἦλθε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
αἶγας ἄγων, αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
δεῖπνον μνηστήρεσσι· δύω δ’ ἅμ’ ἕποντο νομῆες.
καὶ τὰς μὲν κατέδησαν ὑπ’ αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,
αὐτὸς δ’ αὖτ’ Ὀδυσῆα προσηύδα κερτομίοισι·
“ξεῖν’, ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ’ ἀνιήσεις κατὰ δῶμα
ἀνέρας αἰτίζων, ἀτὰρ οὐκ ἔξεισθα θύραζε;
πάντως οὐκέτι νῶϊ διακρινέεσθαι ὀΐω
πρὶν χειρῶν γεύσασθαι, ἐπεὶ σύ περ οὐ κατὰ κόσμον
αἰτίζεις· εἰσὶν δὲ καὶ ἄλλοθι δαῖτες Ἀχαιῶν.”
ὣς φάτο, τὸν δ’ οὔ τι προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ἀλλ’ ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
τοῖσι δ’ ἐπὶ τρίτος ἦλθε Φιλοίτιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
βοῦν στεῖραν μνηστῆρσιν ἄγων καὶ πίονας αἶγας.
πορθμῆες δ’ ἄρα τούς γε διήγαγον, οἵ τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτίς σφεας εἰσαφίκηται.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέδησεν ὑπ’ αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,
αὐτὸς δ’ αὖτ’ ἐρέεινε συβώτην ἄγχι παραστάς·
“τίς δὴ ὅδε ξεῖνος νέον εἰλήλουθε, συβῶτα,
ἡμέτερον πρὸς δῶμα; τέων δ’ ἒξ εὔχεται εἶναι
ἀνδρῶν; ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα;
δύσμορος· ἦ τε ἔοικε δέμας βασιλῆϊ ἄνακτι·
ἀλλὰ θεοὶ δυόωσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους,
ὁππότε καὶ βασιλεῦσιν ἐπικλώσωνται ὀϊζύν.”

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἦ, καὶ δεξιτερῇ δειδίσκετο χειρὶ παραστὰς
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτό τοι ἔς περ ὀπίσσω
ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς’ ἔχεαι πολέεσσι.
Ζεῦ πάτερ, οὔ τις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὴν δὴ γείνεαι αὐτός,
μισγέμεναι κακότητι καὶ ἄλγεσι λευγαλέοισιν.
ἴδιον, ὡς ἐνόησα, δεδάκρυνται δέ μοι ὄσσε
μνησαμένῳ Ὀδυσῆος, ἐπεὶ καὶ κεῖνον ὀΐω
τοιάδε λαίφε’ ἔχοντα κατ’ ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,
εἴ που ἔτι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
εἰ δ’ ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
ὤ μοι ἔπειτ’ Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς μ’ ἐπὶ βουσὶν
εἷς’ ἔτι τυτθὸν ἐόντα Κεφαλλήνων ἐνὶ δήμῳ.
νῦν δ’ αἱ μὲν γίνονται ἀθέσφατοι, οὐδέ κεν ἄλλως
ἀνδρί γ’ ὑποσταχύοιτο βοῶν γένος εὐρυμετώπων·
τὰς δ’ ἄλλοι με κέλονται ἀγινέμεναι σφίσιν αὐτοῖς
ἔδμεναι· οὐδέ τι παιδὸς ἐνὶ μεγάροις’ ἀλέγουσιν,
οὐδ’ ὄπιδα τρομέουσι θεῶν· μεμάασι γὰρ ἤδη
κτήματα δάσσασθαι δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος.
αὐτὰρ ἐμοὶ τόδε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
πόλλ’ ἐπιδινεῖται· μάλα μὲν κακὸν υἷος ἐόντος
ἄλλων δῆμον ἱκέσθαι ἰόντ’ αὐτῇσι βόεσσιν
ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς· τὸ δὲ ῥίγιον αὖθι μένοντα
βουσὶν ἐπ’ ἀλλοτρίῃσι καθήμενον ἄλγεα πάσχειν.
καί κεν δὴ πάλαι ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
ἐξικόμην φεύγων, ἐπεὶ οὐκέτ’ ἀνεκτὰ πέλονται·
ἀλλ’ ἔτι τὸν δύστηνον ὀΐομαι, εἴ ποθεν ἐλθὼν
ἀνδρῶν μνηστήρων σκέδασιν κατὰ δώματα θείη.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“βουκόλ’, ἐπεὶ οὔτε κακῷ οὔτ’ ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
γινώσκω δὲ καὶ αὐτός, ὅ τοι πινυτὴ φρένας ἵκει,
τοὔνεκά τοι ἐρέω καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι·
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα, θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
ἱστίη τ’ Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω·
ἦ σέθεν ἐνθάδ’ ἐόντος ἐλεύσεται οἴκαδ’ Ὀδυσσεύς·
σοῖσιν δ’ ὀφθαλμοῖσιν ἐπόψεαι, αἴ κ’ ἐθέλῃσθα,
κτεινομένους μνηστῆρας, οἳ ἐνθάδε κοιρανέουσι.”

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τὸν δ’ αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
“αἲ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τελέσειε Κρονίων·
γνοίης χ’, οἵη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται.”
ὣς δ’ αὔτως Εὔμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσι
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
μνηστῆρες δ’ ἄρα Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
ἤρτυον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἤλυθεν ὄρνις,
αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχε δὲ τρήρωνα πέλειαν.
τοῖσιν δ’ Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
“ὦ φίλοι, οὐχ ἥμιν συνθεύσεται ἥδε γε βουλή,
Τηλεμάχοιο φόνος· ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτός.”
ὣς ἔφατ’ Ἀμφίνομος, τοῖσιν δ’ ἐπιήνδανε μῦθος.
ἐλθόντες δ’ ἐς δώματ’ Ὀδυσσῆος θείοιο
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
οἱ δ’ ἱέρευον ὄϊς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας,
ἵρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην·
σπλάγχνα δ’ ἄρ’ ὀπτήσαντες ἐνώμων, ἐν δέ τε οἶνον
κρητῆρσιν κερόωντο· κύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης.
σῖτον δέ σφ’ ἐπένειμε Φιλοίτιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
καλοῖς’ ἐν κανέοισιν, ἐοινοχόει δὲ Μελανθεύς.
οἱ δ’ ἐπ’ ὀνείαθ’ ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Τηλέμαχος δ’ Ὀδυσῆα καθίδρυε, κέρδεα νωμῶν,
ἐντὸς ἐϋσταθέος μεγάρου, παρὰ λάϊνον οὐδόν,
δίφρον ἀεικέλιον καταθεὶς ὀλίγην τε τράπεζαν·
πὰρ δ’ ἐτίθει σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ’ οἶνον ἔχευεν
ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
“ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο μετ’ ἀνδράσιν οἰνοποτάζων·
κερτομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφέξω
πάντων μνηστήρων, ἐπεὶ οὔ τοι δήμιός ἐστιν
οἶκος ὅδ’, ἀλλ’ Ὀδυσῆος, ἐμοὶ δ’ ἐκτήσατο κεῖνος.
ὑμεῖς δέ, μνηστῆρες, ἐπίσχετε θυμὸν ἐνιπῆς
καὶ χειρῶν, ἵνα μή τις ἔρις καὶ νεῖκος ὄρηται.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες
Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε.
τοῖσιν δ’ Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός·
“καὶ χαλεπόν περ ἐόντα δεχώμεθα μῦθον, Ἀχαιοί,
Τηλεμάχου· μάλα δ’ ἧμιν ἀπειλήσας ἀγορεύει.

οὐ γὰρ Ζεὺς εἴασε Κρονίων· τῶ κέ μιν ἤδη
παύσαμεν ἐν μεγάροισι, λιγύν περ ἐόντ’ ἀγορητήν.”
ὣς ἔφατ’ Ἀντίνοος· ὁ δ’ ἄρ’ οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
κήρυκες δ’ ἀνὰ ἄστυ θεῶν ἱερὴν ἑκατόμβην
ἦγον· τοὶ δ’ ἀγέροντο κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
ἄλσος ὕπο σκιερὸν ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
οἱ δ’ ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ’ ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
μοίρας δασσάμενοι δαίνυντ’ ἐρικυδέα δαῖτα.
πὰρ δ’ ἄρ’ Ὀδυσσῆϊ μοῖραν θέσαν, οἳ πονέοντο,
ἴσην, ὡς αὐτοί περ ἐλάγχανον· ὣς γὰρ ἀνώγει
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
μνηστῆρας δ’ οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἴα Ἀθήνη
λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὄφρ’ ἔτι μᾶλλον
δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
ἦν δέ τις ἐν μνηστῆρσιν ἀνὴρ ἀθεμίστια εἰδώς,
Κτήσιππος δ’ ὄνομ’ ἔσκε, Σάμῃ δ’ ἐνὶ οἰκία ναῖεν·
ὃς δή τοι κτεάτεσσι πεποιθὼς πατρὸς ἑοῖο
μνάσκετ’ Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα.
ὅς ῥα τότε μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μετηύδα·
“κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγήνορες, ὄφρα τι εἴπω·
μοῖραν μὲν δὴ ξεῖνος ἔχει πάλαι, ὡς ἐπέοικεν,
ἴσην· οὐ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ’ ἵκηται.
ἀλλ’ ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δῶ ξείνιον, ὄφρα καὶ αὐτὸς
ἠὲ λοετροχόῳ δώῃ γέρας ἠέ τῳ ἄλλῳ
δμώων, οἳ κατὰ δώματ’ Ὀδυσσῆος θείοιο.”
ὣς εἰπὼν ἔρριψε βοὸς πόδα χειρὶ παχείῃ,
κείμενον ἐκ κανέοιο λαβών· ὁ δ’ ἀλεύατ’ Ὀδυσσεὺς
ἦκα παρακλίνας κεφαλήν, μείδησε δὲ θυμῷ
σαρδάνιον μάλα τοῖον· ὁ δ’ εὔδμητον βάλε τοῖχον.
Κτήσιππον δ’ ἄρα Τηλέμαχος ἠνίπαπε μύθῳ·
“Κτήσιππ’, ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ·
οὐκ ἔβαλες τὸν ξεῖνον· ἀλεύατο γὰρ βέλος αὐτός.
ἦ γάρ κέν σε μέσον βάλον ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
καί κέ τοι ἀντὶ γάμοιο πατὴρ τάφον ἀμφεπονεῖτο
ἐνθάδε. τῶ μή τίς μοι ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ
φαινέτω· ἤδη γὰρ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια· πάρος δ’ ἔτι νήπιος ἦα.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἀλλ’ ἔμπης τάδε μὲν καὶ τέτλαμεν εἰσορόωντες,
μήλων σφαζομένων οἴνοιό τε πινομένοιο
καὶ σίτου· χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἕνα πολλούς.
ἀλλ’ ἄγε μηκέτι μοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες·
εἰ δ’ ἤδη μ’ αὐτὸν κτεῖναι μενεαίνετε χαλκῷ,
καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
τεθνάμεν ἢ τάδε γ’ αἰὲν ἀεικέα ἔργ’ ὁράασθαι,
ξείνους τε στυφελιζομένους δμῳάς τε γυναῖκας
ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος·
“ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ
ἀντιβίοις’ ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι·
μήτε τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε μήτε τιν’ ἄλλον
δμώων, οἳ κατὰ δώματ’ Ὀδυσσῆος θείοιο.
Τηλεμάχῳ δέ κε μῦθον ἐγὼ καὶ μητέρι φαίην
ἤπιον, εἴ σφωϊν κραδίῃ ἅδοι ἀμφοτέροιϊν.
ὄφρα μὲν ὕμιν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε,
τόφρ’ οὔ τις νέμεσις μενέμεν τ’ ἦν ἰσχέμεναί τε
μνηστῆρας κατὰ δώματ’, ἐπεὶ τόδε κέρδιον ἦεν,
εἰ νόστης’ Ὀδυσεὺς καὶ ὑπότροπος ἵκετο δῶμα·
νῦν δ’ ἤδη τόδε δῆλον, ὅ τ’ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν.
ἀλλ’ ἄγε σῇ τάδε μητρὶ παρεζόμενος κατάλεξον,
γήμασθ’ ὅς τις ἄριστος ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρῃσιν,
ὄφρα σὺ μὲν χαίρων πατρώϊα πάντα νέμηαι,
ἔσθων καὶ πίνων, ἡ δ’ ἄλλου δῶμα κομίζῃ.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“οὐ μὰ Ζῆν’, Ἀγέλαε, καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο,
ὅς που τῆλ’ Ἰθάκης ἢ ἔφθιται ἢ ἀλάληται,
οὔ τι διατρίβω μητρὸς γάμον, ἀλλὰ κελεύω
γήμασθ’ ᾧ κ’ ἐθέλῃ, ποτὶ δ’ ἄσπετα δῶρα δίδωμι·
αἰδέομαι δ’ ἀέκουσαν ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι
μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειεν.”
ὣς φάτο Τηλέμαχος· μνηστῆρσι δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
ἄσβεστον γέλω ὦρσε, παρέπλαγξεν δὲ νόημα.
οἱ δ’ ἤδη γναθμοῖσι γελώων ἀλλοτρίοισιν,
αἱμοφόρυκτα δὲ δὴ κρέα ἤσθιον· ὄσσε δ’ ἄρα σφέων

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ’ ὠΐετο θυμός.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
“ἆ δειλοί, τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γοῦνα,
οἰμωγὴ δὲ δέδηε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί,
αἵματι δ’ ἐρράδαται τοῖχοι καλαί τε μεσόδμαι·
εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλή,
ἱεμένων Ἔρεβόσδε ὑπὸ ζόφον· ἠέλιος δὲ
οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ’ ἐπιδέδρομεν ἀχλύς.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἐπ’ αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
τοῖσιν δ’ Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἦρχ’ ἀγορεύειν·
“ἀφραίνει ξεῖνος νέον ἄλλοθεν εἰληλουθώς.
ἀλλά μιν αἶψα, νέοι, δόμου ἐκπέμψασθε θύραζε
εἰς ἀγορὴν ἔρχεσθαι, ἐπεὶ τάδε νυκτὶ ἐΐσκει.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
“Εὐρύμαχ’, οὔ τί σ’ ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας ὀπάζειν.
εἰσί μοι ὀφθαλμοί τε καὶ οὔατα καὶ πόδες ἄμφω
καὶ νόος ἐν στήθεσσι τετυγμένος, οὐδὲν ἀεικής·
τοῖς’ ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὔμμιν
ἐρχόμενον, τό κεν οὔ τις ὑπεκφύγοι οὐδ’ ἀλέαιτο
μνηστήρων, οἳ δῶμα κατ’ ἀντιθέου Ὀδυσῆος
ἀνέρας ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανάασθε.”
ὣς εἰπὼν ἐξῆλθε δόμων ἐῢ ναιεταόντων,
ἵκετο δ’ ἐς Πείραιον, ὅ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο.
μνηστῆρες δ’ ἄρα πάντες ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες
Τηλέμαχον ἐρέθιζον, ἐπὶ ξείνοις γελόωντες.
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
“Τηλέμαχ’, οὔ τις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος,
οἷον μέν τινα τοῦτον ἔχεις ἐπίμαστον ἀλήτην,
σίτου καὶ οἴνου κεχρημένον, οὐδέ τι ἔργων
ἔμπαιον οὐδὲ βίης, ἀλλ’ αὔτως ἄχθος ἀρούρης·
ἄλλος δ’ αὖτέ τις οὗτος ἀνέστη μαντεύεσθαι.
ἀλλ’ εἴ μοί τι πίθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη·
τοὺς ξείνους ἐν νηῒ πολυκληῗδι βαλόντες
ἐς Σικελοὺς πέμψωμεν, ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἄλφοι.”
ὣς ἔφασαν μνηστῆρες· ὁ δ’ οὐκ ἐμπάζετο μύθων,
ἀλλ’ ἀκέων πατέρα προσεδέρκετο, δέγμενος αἰεί,
ὁππότε δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἡ δὲ κατ’ ἄντηστιν θεμένη περικαλλέα δίφρον
book 20.388 κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια,
book 20.389 ἀνδρῶν ἐν μεγάροισιν ἑκάστου μῦθον ἄκουε.
book 20.390 δεῖπνον μὲν γὰρ τοί γε γελώοντες τετύκοντο
book 20.391 ἡδύ τε καὶ μενοεικές, ἐπεὶ μάλα πόλλ’ ἱέρευσαν·
book 20.392 δόρπου δ’ οὐκ ἄν πως ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο,
book 20.393 οἷον δὴ τάχ’ ἔμελλε θεὰ καὶ καρτερὸς ἀνὴρ
book 20.394 θησέμεναι· πρότεροι γὰρ ἀεικέα μηχανόωντο.
book 21.1 Τῇ δ’ ἄρ’ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
book 21.2 κούρῃ Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ,
book 21.3 τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον
book 21.4 ἐν μεγάροις’ Ὀδυσῆος, ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
book 21.5 κλίμακα δ’ ὑψηλὴν προσεβήσετο οἷο δόμοιο,
book 21.6 εἵλετο δὲ κληῖδ’ εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ,
book 21.7 καλὴν χαλκείην· κώπη δ’ ἐλέφαντος ἐπῆεν.
book 21.8 βῆ δ’ ἴμεναι θάλαμόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
book 21.9 ἔσχατον· ἔνθα δέ οἱ κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
book 21.10 χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος.
book 21.11 ἔνθα δὲ τόξον κεῖτο παλίντονον ἠδὲ φαρέτρη
book 21.12 ἰοδόκος, πολλοὶ δ’ ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί,
book 21.13 δῶρα τά οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας
book 21.14 Ἴφιτος Εὐρυτίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισι.
book 21.15 τὼ δ’ ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιϊν
book 21.16 οἴκῳ ἐν Ὀρτιλόχοιο δαΐφρονος. ἦ τοι Ὀδυσσεὺς
book 21.17 ἦλθε μετὰ χρεῖος, τό ῥά οἱ πᾶς δῆμος ὄφελλε·
book 21.18 μῆλα γὰρ ἐξ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρες ἄειραν
book 21.19 νηυσὶ πολυκλήϊσι τριηκόσι’ ἠδὲ νομῆας.
book 21.20 τῶν ἕνεκ’ ἐξεσίην πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν Ὀδυσσεύς,
book 21.21 παιδνὸς ἐών· πρὸ γὰρ ἧκε πατὴρ ἄλλοι τε γέροντες·
book 21.22 Ἴφιτος αὖθ’ ἵππους διζήμενος, αἵ οἱ ὄλοντο
book 21.23 δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ’ ἡμίονοι ταλαεργοί·
book 21.24 αἳ δή οἱ καὶ ἔπειτα φόνος καὶ μοῖρα γένοντο,
book 21.25 ἐπεὶ δὴ Διὸς υἱὸν ἀφίκετο καρτερόθυμον,
book 21.26 φῶθ’ Ἡρακλῆα, μεγάλων ἐπιίστορα ἔργων,
book 21.27 ὅς μιν ξεῖνον ἐόντα κατέκτανεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ,
book 21.28 σχέτλιος, οὐδὲ θεῶν ὄπιν αἰδέσατ’ οὐδὲ τράπεζαν,
book 21.29 τὴν ἥν οἱ παρέθηκεν· ἔπειτα δὲ πέφνε καὶ αὐτόν,
book 21.30 ἵππους δ’ αὐτὸς ἔχε κρατερώνυχας ἐν μεγάροισι.
book 21.31

τὰς ἐρέων Ὀδυσῆϊ συνήντετο, δῶκε δὲ τόξον,
τὸ πρὶν μὲν ἐφόρει μέγας Εὔρυτος, αὐτὰρ ὁ παιδὶ
κάλλιπ’ ἀποθνήσκων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσι.
τῷ δ’ Ὀδυσεὺς ξίφος ὀξὺ καὶ ἄλκιμον ἔγχος ἔδωκεν,
ἀρχὴν ξεινοσύνης προσκηδέος· οὐδὲ τραπέζῃ
γνώτην ἀλλήλω· πρὶν γὰρ Διὸς υἱὸς ἔπεφνεν
Ἴφιτον Εὐρυτίδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
ὅς οἱ τόξον ἔδωκε. τὸ δ’ οὔ ποτε δῖος Ὀδυσσεὺς
ἐρχόμενος πόλεμόνδε μελαινάων ἐπὶ νηῶν
ᾑρεῖτ’, ἀλλ’ αὐτοῦ μνῆμα ξείνοιο φίλοιο
κέσκετ’ ἐνὶ μεγάροισι, φόρει δέ μιν ἧς ἐπὶ γαίης.
ἡ δ’ ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκετο δῖα γυναικῶν
οὐδόν τε δρύϊνον προσεβήσετο, τόν ποτε τέκτων
ξέσσεν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν,
ἐν δὲ σταθμοὺς ἄρσε, θύρας δ’ ἐπέθηκε φαεινάς,
αὐτίκ’ ἄρ’ ἥ γ’ ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε κορώνης,
ἐν δὲ κληῖδ’ ἧκε, θυρέων δ’ ἀνέκοπτεν ὀχῆας
ἄντα τιτυσκομένη. τὰ δ’ ἀνέβραχεν ἠΰτε ταῦρος
βοσκόμενος λειμῶνι· τός’ ἔβραχε καλὰ θύρετρα
πληγέντα κληῖδι, πετάσθησαν δέ οἱ ὦκα.
ἡ δ’ ἄρ’ ἐφ’ ὑψηλῆς σανίδος βῆ· ἔνθα δὲ χηλοὶ
ἕστασαν, ἐν δ’ ἄρα τῇσι θυώδεα εἵματ’ ἔκειτο.
ἔνθεν ὀρεξαμένη ἀπὸ πασσάλου αἴνυτο τόξον
αὐτῷ γωρυτῷ, ὅς οἱ περίκειτο φαεινός.
ἑζομένη δὲ κατ’ αὖθι, φίλοις’ ἐπὶ γούνασι θεῖσα,
κλαῖε μάλα λιγέως, ἐκ δ’ ᾕρεε τόξον ἄνακτος.
ἡ δ’ ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
βῆ ῥ’ ἴμεναι μέγαρόνδε μετὰ μνηστῆρας ἀγαυοὺς
τόξον ἔχους’ ἐν χειρὶ παλίντονον ἠδὲ φαρέτρην
ἰοδόκον· πολλοὶ δ’ ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί.
τῇ δ’ ἄρ’ ἅμ’ ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιον, ἔνθα σίδηρος
κεῖτο πολὺς καὶ χαλκός, ἀέθλια τοῖο ἄνακτος.
ἡ δ’ ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
ἀμφίπολος δ’ ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
αὐτίκα δὲ μνηστῆρσι μετηύδα καὶ φάτο μῦθον·
“κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγήνορες, οἳ τόδε δῶμα

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἐχράετ’ ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν ἐμμενὲς αἰεὶ
ἀνδρὸς ἀποιχομένοιο πολὺν χρόνον, οὐδέ τιν’ ἄλλην
μύθου ποιήσασθαι ἐπισχεσίην ἐδύνασθε,
ἀλλ’ ἐμὲ ἱέμενοι γῆμαι θέσθαι τε γυναῖκα.
ἀλλ’ ἄγετε, μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ’ ἄεθλον·
θήσω γὰρ μέγα τόξον Ὀδυσσῆος θείοιο·
ὃς δέ κε ῥηΐτατ’ ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι
καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
τῷ κεν ἅμ’ ἑσποίμην, νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
κουρίδιον, μάλα καλόν, ἐνίπλειον βιότοιο,
τοῦ ποτε μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἔν περ ὀνείρῳ.”
ὣς φάτο, καί ῥ’ Εὔμαιον ἀνώγει, δῖον ὑφορβόν,
τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον.
δακρύσας δ’ Εὔμαιος ἐδέξατο καὶ κατέθηκε·
κλαῖε δὲ βουκόλος ἄλλοθ’, ἐπεὶ ἴδε τόξον ἄνακτος.
Ἀντίνοος δ’ ἐνένιπεν ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζε·
“νήπιοι ἀγροιῶται, ἐφημέρια φρονέοντες,
ἆ δειλώ, τί νυ δάκρυ κατείβετον ἠδὲ γυναικὶ
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὀρίνετον; ᾗ τε καὶ ἄλλως
κεῖται ἐν ἄλγεσι θυμός, ἐπεὶ φίλον ὤλεσ’ ἀκοίτην.
ἀλλ’ ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι, ἠὲ θύραζε
κλαίετον ἐξελθόντε κατ’ αὐτόθι τόξα λιπόντε,
μνηστήρεσσιν ἄεθλον ἀάατον· οὐ γὰρ ὀΐω
ῥηϊδίως τόδε τόξον ἐΰξοον ἐντανύεσθαι.
οὐ γάρ τις μέτα τοῖος ἀνὴρ ἐν τοίσδεσι πᾶσιν,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν· ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς ὄπωπα,
καὶ γὰρ μνήμων εἰμί, πάϊς δ’ ἔτι νήπιος ἦα.”
ὣς φάτο, τῷ δ’ ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
νευρὴν ἐντανύειν διοϊστεύσειν τε σιδήρου.
ἦ τοι ὀϊστοῦ γε πρῶτος γεύσασθαι ἔμελλεν
ἐκ χειρῶν Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὃν τότ’ ἀτίμα
ἥμενος ἐν μεγάροις’, ἐπὶ δ’ ὤρνυε πάντας ἑταίρους.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ’ ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο·
“ὢ πόποι, ἦ μάλα με Ζεὺς ἄφρονα θῆκε Κρονίων·
μήτηρ μέν μοί φησι φίλη, πινυτή περ ἐοῦσα,
ἄλλῳ ἅμ’ ἕψεσθαι νοσφισσαμένη τόδε δῶμα·
αὐτὰρ ἐγὼ γελόω καὶ τέρπομαι ἄφρονι θυμῷ.
ἀλλ’ ἄγετε, μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ’ ἄεθλον,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

οἵη νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ’ Ἀχαιΐδα γαῖαν,
οὔτε Πύλου ἱερῆς οὔτ’ Ἄργεος οὔτε Μυκήνης,
[οὔτ’ αὐτῆς Ἰθάκης οὔτ’ ἠπείροιο μελαίνης·]
καὶ δ’ αὐτοὶ τόδε ἴστε· τί με χρὴ μητέρος αἴνου; —
ἀλλ’ ἄγε μὴ μύνῃσι παρέλκετε μηδ’ ἔτι τόξου
δηρὸν ἀποτρωπᾶσθε τανυστύος, ὄφρα ἴδωμεν.
καὶ δέ κεν αὐτὸς ἐγὼ τοῦ τόξου πειρησαίμην·
εἰ δέ κεν ἐντανύσω διοϊστεύσω τε σιδήρου,
οὔ κέ μοι ἀχνυμένῳ τάδε δώματα πότνια μήτηρ
λείποι ἅμ’ ἄλλῳ ἰοῦσ’, ὅτ’ ἐγὼ κατόπισθε λιποίμην
οἷός τ’ ἤδη πατρὸς ἀέθλια κάλ’ ἀνελέσθαι.”
ἦ, καὶ ἀπ’ ὤμοιϊν χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν
ὀρθὸς ἀναΐξας, ἀπὸ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ’ ὤμων.
πρῶτον μὲν πελέκεας στῆσεν, διὰ τάφρον ὀρύξας
πᾶσι μίαν μακρήν, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν,
ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἔναξε. τάφος δ’ ἕλε πάντας ἰδόντας,
ὡς εὐκόσμως στῆσε· πάρος δ’ οὔ πώ ποτ’ ὀπώπει.
στῆ δ’ ἄρ’ ἐπ’ οὐδὸν ἰὼν καὶ τόξου πειρήτιζε.
τρὶς μέν μιν πελέμιξεν ἐρύσσεσθαι μενεαίνων,
τρὶς δὲ μεθῆκε βίης, ἐπιελπόμενος τό γε θυμῷ,
νευρὴν ἐντανύειν διοϊστεύσειν τε σιδήρου.
καί νύ κε δὴ ἐτάνυσσε βίῃ τὸ τέταρτον ἀνέλκων,
ἀλλ’ Ὀδυσεὺς ἀνένευε καὶ ἔσχεθεν ἱέμενόν περ.
τοῖς δ’ αὖτις μετέειφ’ ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο·
“ὢ πόποι, ἦ καὶ ἔπειτα κακός τ’ ἔσομαι καὶ ἄκικυς,
ἠὲ νεώτερός εἰμι καὶ οὔ πω χερσὶ πέποιθα
ἄνδρ’ ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.
ἀλλ’ ἄγεθ’, οἵ περ ἐμεῖο βίῃ προφερέστεροί ἐστε,
τόξου πειρήσασθε, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.”
ὣς εἰπὼν τόξον μὲν ἀπὸ ἕο θῆκε χαμᾶζε,
κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστῃς σανίδεσσιν,
αὐτοῦ δ’ ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ,
ἂψ δ’ αὖτις κατ’ ἄρ’ ἕζετ’ ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη.
τοῖσιν δ’ Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός·
“ὄρνυσθ’ ἑξείης ἐπιδέξια πάντες ἑταῖροι,
ἀρξάμενοι τοῦ χώρου, ὅθεν τέ περ οἰνοχοεύει.”
ὣς ἔφατ’ Ἀντίνοος, τοῖσιν δ’ ἐπιήνδανε μῦθος.
Λειώδης δὲ πρῶτος ἀνίστατο, Ἤνοπος υἱός,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὅ σφι θυοσκόος ἔσκε, παρὰ κρητῆρα δὲ καλὸν
ἷζε μυχοίτατος αἰεί· ἀτασθαλίαι δέ οἱ οἴῳ
ἐχθραὶ ἔσαν, πᾶσιν δὲ νεμέσσα μνηστήρεσσιν·
ὅς ῥα τότε πρῶτος τόξον λάβε καὶ βέλος ὠκύ.
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν καὶ τόξου πειρήτιζεν,
οὐδέ μιν ἐντάνυσε· πρὶν γὰρ κάμε χεῖρας ἀνέλκων
ἀτρίπτους ἁπαλάς. μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·
"ὦ φίλοι, οὐ μὲν ἐγὼ τανύω, λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος.
πολλοὺς γὰρ τόδε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει
θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερόν ἐστι
τεθνάμεν ἢ ζώοντας ἁμαρτεῖν, οὗ θ' ἕνεκ' αἰεὶ
ἐνθάδ' ὁμιλέομεν, ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα.
νῦν μέν τις καὶ ἔλπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ μενοινᾷ
γῆμαι Πηνελόπειαν, Ὀδυσσῆος παράκοιτιν·
αὐτὰρ ἐπὴν τόξου πειρήσεται ἠδὲ ἴδηται, —
ἄλλην δή τιν' ἔπειτα Ἀχαιϊάδων εὐπέπλων
μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἡ δέ κ' ἔπειτα
γήμαιθ' ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι."
ὣς ἄρ' ἐφώνησεν καὶ ἀπὸ ἕο τόξον ἔθηκε,
κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστῃς σανίδεσσιν,
αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ,
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
"Λειῶδες, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε, νεμεσσῶμαι δέ τ' ἀκούων,
εἰ δὴ τοῦτό γε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει
θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ οὐ δύνασαι σὺ τανύσσαι.
οὐ γάρ τοι σέ γε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ,
οἷόν τε ῥυτῆρα βιοῦ τ' ἔμεναι καὶ ὀϊστῶν·
ἀλλ' ἄλλοι τανύουσι τάχα μνηστῆρες ἀγαυοί."
ὣς φάτο, καί ῥ' ἐκέλευσε Μελάνθιον, αἰπόλον αἰγῶν·
"ἄγρει δή, πῦρ κῆον ἐνὶ μεγάροισι, Μελανθεῦ,
πὰρ δὲ τίθει δίφρον τε μέγαν καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος,
ὄφρα νέοι θάλποντες, ἐπιχρίοντες ἀλοιφῇ,
τόξου πειρώμεσθα καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον."
ὣς φάθ', ὁ δ' αἶψ' ἀνέκαιε Μελάνθιος ἀκάματον πῦρ,
πὰρ δὲ φέρων δίφρον θῆκεν καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος.
τῷ ῥα νέοι θάλποντες ἐπειρῶντ’, οὐδ’ ἐδύναντο
ἐντανύσαι, πολλὸν δὲ βίης ἐπιδευέες ἦσαν.
Ἀντίνοος δ’ ἔτ’ ἐπεῖχε καὶ Εὐρύμαχος θεοειδής,
ἀρχοὶ μνηστήρων· ἀρετῇ δ’ ἔσαν ἔξοχ’ ἄριστοι.
τὼ δ’ ἐξ οἴκου βῆσαν ὁμαρτήσαντες ἅμ’ ἄμφω
βουκόλος ἠδὲ συφορβὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
ἐκ δ’ αὐτὸς μετὰ τοὺς δόμου ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεύς.
ἀλλ’ ὅτε δή ῥ’ ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἠδὲ καὶ αὐλῆς,
φθεγξάμενός σφ’ ἐπέεσσι προσηύδα μειλιχίοισι·
“βουκόλε καὶ σύ, συφορβέ, ἔπος τί κε μυθησαίμην,
ἦ αὐτὸς κεύθω; φάσθαι δέ με θυμὸς ἀνώγει.
ποῖοί κ’ εἶτ’ Ὀδυσῆϊ ἀμυνέμεν, εἴ ποθεν ἔλθοι
ὧδε μάλ’ ἐξαπίνης καί τις θεὸς αὐτὸν ἐνείκαι;
ἤ κε μνηστήρεσσιν ἀμύνοιτ’ ἦ Ὀδυσῆϊ;
εἴπαθ’ ὅπως ὑμέας κραδίη θυμός τε κελεύει.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
“Ζεῦ πάτερ, αἲ γὰρ τοῦτο τελευτήσειας ἐέλδωρ,
ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνήρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων·
γνοίης χ’, οἵη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται.”
ὣς δ’ αὔτως Εὔμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσι
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τῶν γε νόον νημερτέ’ ἀνέγνω,
ἐξαῦτίς σφ’ ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
“ἔνδον μὲν δὴ ὅδ’ αὐτὸς ἐγώ, κακὰ πολλὰ μογήσας,
ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
γινώσκω δ’ ὡς σφῶϊν ἐελδομένοισιν ἱκάνω
οἴοισι δμώων· τῶν δ’ ἄλλων οὔ τευ ἄκουσα
εὐξαμένου ἐμὲ αὖτις ὑπότροπον οἴκαδ’ ἱκέσθαι.
σφῶϊν δ’, ὡς ἔσεταί περ, ἀληθείην καταλέξω·
εἴ χ’ ὑπ’ ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
ἄξομαι ἀμφοτέροις’ ἀλόχους καὶ κτήματ’ ὀπάσσω
οἰκία τ’ ἐγγὺς ἐμεῖο τετυγμένα· καί μοι ἔπειτα
Τηλεμάχου ἑτάρω τε κασιγνήτω τε ἔσεσθον.
εἰ δ’ ἄγε δὴ καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι δείξω,
ὄφρα μ’ ἐῢ γνῶτον πιστωθῆτόν τ’ ἐνὶ θυμῷ,
[οὐλήν, τήν ποτέ με σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
Παρνησόνδ’ ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.”]

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὣς εἰπὼν ῥάκεα μεγάλης ἀποέργαθεν οὐλῆς.
τὼ δ’ ἐπεὶ εἰσιδέτην εὖ τ’ ἐφράσσαντο ἕκαστα,
κλαῖον ἄρ’ ἀμφ’ Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι χεῖρε βαλόντε
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλήν τε καὶ ὤμους·
ὣς δ’ αὔτως Ὀδυσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἔκυσσε.
καί νύ κ’ ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς ἐρύκακε φώνησέν τε·
“παύεσθον κλαυθμοῖο γόοιό τε, μή τις ἴδηται
ἐξελθὼν μεγάροιο, ἀτὰρ εἴπῃσι καὶ εἴσω.
ἀλλὰ προμνηστῖνοι ἐσέλθετε, μηδ’ ἅμα πάντες,
πρῶτος ἐγώ, μετὰ δ’ ὔμμες. ἀτὰρ τόδε σῆμα τετύχθω·
ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί,
οὐκ ἐάσουσιν ἐμοὶ δόμεναι βιὸν ἠδὲ φαρέτρην·
ἀλλὰ σύ, δῖ’ Εὔμαιε, φέρων ἀνὰ δώματα τόξον
ἐν χείρεσσιν ἐμοὶ θέμεναι, εἰπεῖν δὲ γυναιξὶ
κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
ἢν δέ τις ἢ στοναχῆς ἠὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μή τι θύραζε
προβλώσκειν, ἀλλ’ αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.
σοὶ δέ, Φιλοίτιε δῖε, θύρας ἐπιτέλλομαι αὐλῆς
κληῖσαι κληῗδι, θοῶς δ’ ἐπὶ δεσμὸν ἰῆλαι.”
ὣς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας·
ἕζετ’ ἔπειτ’ ἐπὶ δίφρον ἰών, ἔνθεν περ ἀνέστη.
ἐς δ’ ἄρα καὶ τὼ δμῶε ἴτην θείου Ὀδυσῆος.
Εὐρύμαχος δ’ ἤδη τόξον μετὰ χερσὶν ἐνώμα,
θάλπων ἔνθα καὶ ἔνθα σέλᾳ πυρός· ἀλλά μιν οὐδ’ ὧς
ἐντανύσαι δύνατο, μέγα δ’ ἔστενε κυδάλιμον κῆρ·
ὀχθήσας δ’ ἄρα εἶπεν ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζεν·
“ὢ πόποι, ἦ μοι ἄχος περί τ’ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων.
οὔ τι γάμου τοσσοῦτον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ· —
εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλαὶ Ἀχαιΐδες, αἱ μὲν ἐν αὐτῇ
ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, αἱ δ’ ἄλλῃσιν πολίεσσιν· —
ἀλλ’ εἰ δὴ τοσσόνδε βίης ἐπιδευέες εἰμὲν
ἀντιθέου Ὀδυσῆος, ὅ τ’ οὐ δυνάμεσθα τανύσσαι
τόξον· ἐλεγχείη δὲ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.”
τὸν δ’ αὖτ’ Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
“Εὐρύμαχ’, οὐχ οὕτως ἔσται· νοέεις δὲ καὶ αὐτός.
νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἑορτὴ τοῖο θεοῖο

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἁγνή· τίς δέ κε τόξα τιταίνοιτ’; ἀλλὰ ἕκηλοι
κάτθετ’. ἀτὰρ πελέκεάς γε καὶ εἴ κ’ εἰῶμεν ἅπαντας
ἑστάμεν· οὐ μὲν γάρ τιν’ ἀναιρήσεσθαι ὀΐω,
ἐλθόντ’ ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
ἀλλ’ ἄγετ’, οἰνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
ὄφρα σπείσαντες καταθείομεν ἀγκύλα τόξα·
ἠῶθεν δὲ κέλεσθε Μελάνθιον, αἰπόλον αἰγῶν,
αἶγας ἄγειν, αἳ πᾶσι μέγ’ ἔξοχοι αἰπολίοισιν,
ὄφρ’ ἐπὶ μηρία θέντες Ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ
τόξου πειρώμεσθα καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.”
ὣς ἔφατ’ Ἀντίνοος, τοῖσιν δ’ ἐπιήνδανε μῦθος.
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο,
νώμησαν δ’ ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
οἱ δ’ ἐπεὶ οὖν σπεῖσάν τε πίον θ’, ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
[ὄφρ’ εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·]
Εὐρύμαχον δὲ μάλιστα καὶ Ἀντίνοον θεοειδέα
λίσσομ’, ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπε,
νῦν μὲν παῦσαι τόξον, ἐπιτρέψαι δὲ θεοῖσιν·
ἠῶθεν δὲ θεὸς δώσει κράτος, ᾧ κ’ ἐθέλῃσιν.
ἀλλ’ ἄγ’ ἐμοὶ δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα μεθ’ ὑμῖν
χειρῶν καὶ σθένεος πειρήσομαι, ἤ μοι ἔτ’ ἐστὶν
ἴς, οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
ἦ ἤδη μοι ὄλεσσεν ἄλη τ’ ἀκομιστίη τε.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν,
δείσαντες μὴ τόξον ἐΰξοον ἐντανύσειεν.
Ἀντίνοος δ’ ἐνένιπεν ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζεν·
“ἆ δειλὲ ξείνων, ἔνι τοι φρένες οὐδ’ ἠβαιαί.
οὐκ ἀγαπᾷς, ὃ ἕκηλος ὑπερφιάλοισι μεθ’ ἡμῖν
δαίνυσαι οὐδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεαι, αὐτὰρ ἀκούεις
μύθων ἡμετέρων καὶ ῥήσιος; οὐδέ τις ἄλλος
ἡμετέρων μύθων ξεῖνος καὶ πτωχὸς ἀκούει.
οἶνός σε τρώει μελιηδής, ὅς τε καὶ ἄλλους
βλάπτει, ὃς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ μηδ’ αἴσιμα πίνῃ.
οἶνος καὶ Κένταυρον, ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα,
ἄας’ ἐνὶ μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἐς Λαπίθας ἐλθόνθ᾽· ὁ δ᾽ ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ,
μαινόμενος κάκ᾽ ἔρεξε δόμον κάτα Πειριθόοιο.
ἥρωας δ᾽ ἄχος εἷλε, διὲκ προθύρου δὲ θύραζε
ἕλκον ἀναΐξαντες, ἀπ᾽ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ
ῥῖνάς τ᾽ ἀμήσαντες· ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσιν ἀασθεὶς
ἤϊεν ἣν ἄτην ὀχέων ἀεσίφρονι θυμῷ.
ἐξ οὗ Κενταύροισι καὶ ἀνδράσι νεῖκος ἐτύχθη,
οἷ δ᾽ αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὕρετο οἰνοβαρείων.
ὣς καὶ σοὶ μέγα πῆμα πιφαύσκομαι, αἴ κε τὸ τόξον
ἐντανύσῃς· οὐ γάρ τευ ἐπητύος ἀντιβολήσεις
ἡμετέρῳ ἐνὶ δήμῳ, ἄφαρ δέ σε νηῒ μελαίνῃ
εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
πέμψομεν· ἔνθεν δ᾽ οὔ τι σαώσεαι. ἀλλὰ ἕκηλος
πῖνέ τε μηδ᾽ ἐρίδαινε μετ᾽ ἀνδράσι κουροτέροισι."
τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
"Ἀντίνο᾽, οὐ μὲν καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ᾽ ἵκηται.
ἔλπεαι, αἴ χ᾽ ὁ ξεῖνος Ὀδυσσῆος μέγα τόξον
ἐντανύσῃ χερσίν τε βίηφί τε ἧφι πιθήσας,
οἴκαδέ μ᾽ ἄξεσθαι καὶ ἑὴν θήσεσθαι ἄκοιτιν;
οὐδ᾽ αὐτός που τοῦτό γ᾽ ἐνὶ στήθεσσιν ἔολπε·
μηδέ τις ὑμείων τοῦ γ᾽ εἵνεκα θυμὸν ἀχεύων
ἐνθάδε δαινύσθω, ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικε."
τὴν δ᾽ αὖτ᾽ Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἀντίον ηὔδα·
"κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια,
οὔ τί σε τόνδ᾽ ἄξεσθαι ὀΐομεθ᾽, οὐδὲ ἔοικεν,
ἀλλ᾽ αἰσχυνόμενοι φάτιν ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν,
μή ποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν·
'ἦ πολὺ χείρονες ἄνδρες ἀμύμονος ἀνδρὸς ἄκοιτιν
μνῶνται, οὐδέ τι τόξον ἐΰξοον ἐντανύουσιν·
ἀλλ᾽ ἄλλος τις πτωχὸς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ῥηϊδίως ἐτάνυσσε βιόν, διὰ δ᾽ ἧκε σιδήρου.'
ὣς ἐρέους᾽, ἡμῖν δ᾽ ἂν ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο."
τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
"Εὐρύμαχ᾽, οὔ πως ἔστιν ἐϋκλεῖας κατὰ δῆμον
ἔμμεναι, οἳ δὴ οἶκον ἀτιμάζοντες ἔδουσιν
ἀνδρὸς ἀριστῆος· τί δ᾽ ἐλέγχεα ταῦτα τίθεσθε;
οὗτος δὲ ξεῖνος μάλα μὲν μέγας ἠδ᾽ εὐπηγής,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

πατρὸς δ’ ἐξ ἀγαθοῦ γένος εὔχεται ἔμμεναι υἱός.
ἀλλ’ ἄγε οἱ δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα ἴδωμεν.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
εἴ κέ μιν ἐντανύσῃ, δώῃ δέ οἱ εὖχος Ἀπόλλων,
ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά,
δώσω δ’ ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν,
καὶ ξίφος ἄμφηκες· δώσω δ’ ὑπὸ ποσσὶ πέδιλα,
πέμψω δ’ ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.”
τὴν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“μῆτερ ἐμή, τόξον μὲν Ἀχαιῶν οὔ τις ἐμεῖο
κρείσσων, ᾧ κ’ ἐθέλω, δόμεναί τε καὶ ἀρνήσασθαι,
οὔθ’ ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν,
οὔθ’ ὅσσοι νήσοισι πρὸς Ἤλιδος ἱπποβότοιο·
τῶν οὔ τίς μ’ ἀέκοντα βιήσεται, αἴ κ’ ἐθέλωμι
καὶ καθάπαξ ξείνῳ δόμεναι τάδε τόξα φέρεσθαι.
ἀλλ’ εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ ς’ αὐτῆς ἔργα κόμιζε,
ἱστόν τ’ ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι· τόξον δ’ ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ’ ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ’ ἐνὶ οἴκῳ.”
ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει·
παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ.
ἐς δ’ ὑπερῷ’ ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ
κλαῖεν ἔπειτ’ Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα δῖος ὑφορβός·
μνηστῆρες δ’ ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
“πῇ δὴ καμπύλα τόξα φέρεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,
πλαγκτέ; τάχ’ αὖ ς’ ἐφ’ ὕεσσι κύνες ταχέες κατέδονται
οἶον ἀπ’ ἀνθρώπων, οὓς ἔτρεφες, εἴ κεν Ἀπόλλων
ἡμῖν ἱλήκῃσι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.”
ὣς φάσαν, αὐτὰρ ὁ θῆκε φέρων αὐτῇ ἐνὶ χώρῃ,
δείσας, οὕνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι.
Τηλέμαχος δ’ ἑτέρωθεν ἀπειλήσας ἐγεγώνει·
“ἄττα, πρόσω φέρε τόξα· τάχ’ οὐκ εὖ πᾶσι πιθήσεις·
μή σε καὶ ὁπλότερος περ ἐὼν ἀγρόνδε δίωμαι
βάλλων χερμαδίοισι· βίηφι δὲ φέρτερός εἰμι.
αἴ γὰρ πάντων τόσσον, ὅσοι κατὰ δώματ’ ἔασι,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

μνηστήρων χερσίν τε βίηφί τε φέρτερος εἴην·
τῶ κε τάχα στυγερῶς τιν’ ἐγὼ πέμψαιμι νέεσθαι
ἡμετέρου ἐξ οἴκου, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἐπ’ αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν
μνηστῆρες καὶ δὴ μέθιεν χαλεποῖο χόλοιο
Τηλεμάχῳ· τὰ δὲ τόξα φέρων ἀνὰ δῶμα συβώτης
ἐν χείρεσσ’ Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι θῆκε παραστάς.
ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·
“Τηλέμαχος κέλεταί σε, περίφρων Εὐρύκλεια,
κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
ἢν δέ τις ἢ στοναχῆς ἠὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μή τι θύραζε
προβλώσκειν, ἀλλ’ αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.”
ὣς ἄρ’ ἐφώνησεν, τῇ δ’ ἄπτερος ἔπλετο μῦθος,
κλήϊσεν δὲ θύρας μεγάρων ἐῢ ναιεταόντων.
σιγῇ δ’ ἐξ οἴκοιο Φιλοίτιος ἆλτο θύραζε,
κλήϊσεν δ’ ἄρ’ ἔπειτα θύρας εὐερκέος αὐλῆς.
κεῖτο δ’ ὑπ’ αἰθούσῃ ὅπλον νεὸς ἀμφιελίσσης
βύβλινον, ᾧ ῥ’ ἐπέδησε θύρας, ἐς δ’ ἤϊεν αὐτός·
ἕζετ’ ἔπειτ’ ἐπὶ δίφρον ἰών, ἔνθεν περ ἀνέστη,
εἰσορόων Ὀδυσῆα. ὁ δ’ ἤδη τόξον ἐνώμα
πάντῃ ἀναστρωφῶν, πειρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
μὴ κέρα ἶπες ἔδοιεν ἀποιχομένοιο ἄνακτος.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
“ἦ τις θηητὴρ καὶ ἐπίκλοπος ἔπλετο τόξων·
ἤ ῥά νύ που τοιαῦτα καὶ αὐτῷ οἴκοθι κεῖται,
ἢ ὅ γ’ ἐφορμᾶται ποιησέμεν, ὡς ἐνὶ χερσὶ
νωμᾷ ἔνθα καὶ ἔνθα κακῶν ἔμπαιος ἀλήτης.”
ἄλλος δ’ αὖτ’ εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
“αἲ γὰρ δὴ τοσσοῦτον ὀνήσιος ἀντιάσειεν,
ὡς οὗτός ποτε τοῦτο δυνήσεται ἐντανύσασθαι.”
ὣς ἄρ’ ἔφαν μνηστῆρες· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεύς,
αὐτίκ’ ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάστασε καὶ ἴδε πάντῃ,
ὡς ὅτ’ ἀνὴρ φόρμιγγος ἐπιστάμενος καὶ ἀοιδῆς
ῥηϊδίως ἐτάνυσσε νέῳ περὶ κόλλοπι χορδήν,
ἅψας ἀμφοτέρωθεν ἐϋστρεφὲς ἔντερον οἰός,
ὣς ἄρ’ ἄτερ σπουδῆς τάνυσεν μέγα τόξον Ὀδυσσεύς.
δεξιτερῇ δ’ ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο νευρῆς·

ἡ δ’ ὑπὸ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδήν.
μνηστῆρσιν δ’ ἄρ’ ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ’ ἄρα χρὼς
ἐτράπετο. Ζεὺς δὲ μεγάλ’ ἔκτυπε σήματα φαίνων·
γήθησέν τ’ ἄρ’ ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ὅττι ῥά οἱ τέρας ἧκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω.
εἵλετο δ’ ὠκὺν ὀϊστόν, ὅ οἱ παρέκειτο τραπέζῃ
γυμνός· τοὶ δ’ ἄλλοι κοίλης ἔντοσθε φαρέτρης
κείατο, τῶν τάχ’ ἔμελλον Ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.
τόν ῥ’ ἐπὶ πήχει ἑλὼν ἕλκεν νευρὴν γλυφίδας τε,
αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος, ἧκε δ’ ὀϊστὸν
ἄντα τιτυσκόμενος, πελέκεων δ’ οὐκ ἤμβροτε πάντων
πρώτης στειλειῆς, διὰ δ’ ἀμπερὲς ἦλθε θύραζε
ἰὸς χαλκοβαρής. ὁ δὲ Τηλέμαχον προσέειπε·
“Τηλέμαχ’, οὔ ς’ ὁ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει
ἥμενος, οὐδέ τι τοῦ σκοποῦ ἤμβροτον οὐδέ τι τόξον
δὴν ἔκαμον τανύων· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν,
οὐχ ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντες ὄνονται.
νῦν δ’ ὥρη καὶ δόρπον Ἀχαιοῖσιν τετυκέσθαι
ἐν φάει, αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως ἑψιάασθαι
μολπῇ καὶ φόρμιγγι· τὰ γάρ τ’ ἀναθήματα δαιτός.”
ἦ, καὶ ἐπ’ ὀφρύσι νεῦσεν· ὁ δ’ ἀμφέθετο ξίφος ὀξὺ
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
ἀμφὶ δὲ χεῖρα φίλην βάλεν ἔγχεϊ, ἄγχι δ’ ἄρ’ αὐτοῦ
πὰρ θρόνον ἑστήκει κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.
Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ἆλτο δ’ ἐπὶ μέγαν οὐδὸν ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
ἰῶν ἐμπλείην, ταχέας δ’ ἐκχεύατ’ ὀϊστοὺς
αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·
“οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται·
νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὔ πώ τις βάλεν ἀνήρ,
εἴσομαι, αἴ κε τύχωμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.”
ἦ, καὶ ἐπ’ Ἀντινόῳ ἰθύνετο πικρὸν ὀϊστόν.
ἦ τοι ὁ καλὸν ἄλεισον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλε,
χρύσεον ἄμφωτον, καὶ δὴ μετὰ χερσὶν ἐνώμα,
ὄφρα πίοι οἴνοιο· φόνος δέ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
μέμβλετο. τίς κ’ οἴοιτο μετ’ ἀνδράσι δαιτυμόνεσσι
μοῦνον ἐνὶ πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
οἷ τεύξειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν;

τὸν δ’ Ὀδυσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐπισχόμενος βάλεν ἰῷ,
ἀντικρὺ δ’ ἁπαλοῖο δι’ αὐχένος ἤλυθ’ ἀκωκή.
ἐκλίνθη δ’ ἑτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
βλημένου, αὐτίκα δ’ αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν
αἵματος ἀνδρομέοιο· θοῶς δ’ ἀπὸ εἷο τράπεζαν
ὦσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ’ εἴδατα χεῦεν ἔραζε·
σῖτός τε κρέα τ’ ὀπτὰ φορύνετο. τοὶ δ’ ὁμάδησαν
μνηστῆρες κατὰ δώμαθ’, ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα,
ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
πάντοσε παπταίνοντες ἐϋδμήτους ποτὶ τοίχους·
οὐδέ που ἀσπὶς ἔην οὐδ’ ἄλκιμον ἔγχος ἑλέσθαι.
νείκειον δ’ Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσι·
“ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι· οὐκέτ’ ἀέθλων
ἄλλων ἀντιάσεις· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες, ὃς μέγ’ ἄριστος
κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τῶ ς’ ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.”
ἴσκεν ἕκαστος ἀνήρ, ἐπεὶ ἦ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
ἄνδρα κατακτεῖναι· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν,
ὡς δή σφιν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ’ ἐφῆπτο.
τοὺς δ’ ἄρ’ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ὦ κύνες, οὔ μ’ ἔτ’ ἐφάσκεθ’ ὑπότροπον οἴκαδε νεῖσθαι
δήμου ἄπο Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον
δμῳῇσίν τε γυναιξὶ παρευνάζεσθε βιαίως
αὐτοῦ τε ζώοντος ὑπεμνάασθε γυναῖκα,
οὔτε θεοὺς δείσαντες, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οὔτε τιν’ ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔσεσθαι.
νῦν ὕμιν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ’ ἐφῆπται.”
ὣς φάτο, τοὺς δ’ ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλε·
[πάπτηνεν δὲ ἕκαστος, ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.]
Εὐρύμαχος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν·
“εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος εἰλήλουθας,
ταῦτα μὲν αἴσιμα εἶπες, ὅσα ῥέζεσκον Ἀχαιοί,
πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ’ ἐπ’ ἀγροῦ.
ἀλλ’ ὁ μὲν ἤδη κεῖται, ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων,
Ἀντίνοος· οὗτος γὰρ ἐπίηλεν τάδε ἔργα,
οὔ τι γάμου τόσσον κεχρημένος οὐδὲ χατίζων,
ἀλλ’ ἄλλα φρονέων, τά οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων,
ὄφρ’ Ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐϋκτιμένης βασιλεύοι

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

αὐτός, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχήσας.
νῦν δ᾽ ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφαται, σὺ δὲ φείδεο λαῶν
σῶν· ἀτὰρ ἄμμες ὄπισθεν ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον,
ὅσσα τοι ἐκπέποται καὶ ἐδήδοται ἐν μεγάροισι,
τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες ἐεικοσάβοιον ἕκαστος,
χαλκόν τε χρυσόν τ᾽ ἀποδώσομεν, εἰς ὅ κε σὸν κῆρ
ἰανθῇ· πρὶν δ᾽ οὔ τι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.”
τὸν δ᾽ ἄρ᾽ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“Εὐρύμαχ᾽, οὐδ᾽ εἴ μοι πατρώϊα πάντ᾽ ἀποδοῖτε,
ὅσσα τε νῦν ὔμμ᾽ ἐστὶ καὶ εἴ ποθεν ἄλλ᾽ ἐπιθεῖτε,
οὐδέ κεν ὧς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο,
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτεῖσαι.
νῦν ὔμιν παράκειται ἐναντίον ἠὲ μάχεσθαι
ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ·
ἀλλά τιν᾽ οὐ φεύξεσθαι ὀΐομαι αἰπὺν ὄλεθρον.”
ὣς φάτο, τῶν δ᾽ αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
τοῖσιν δ᾽ Εὐρύμαχος μετεφώνεε δεύτερον αὖτις·
“ὦ φίλοι, οὐ γὰρ σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους,
ἀλλ᾽ ἐπεὶ ἔλλαβε τόξον ἐΰξοον ἠδὲ φαρέτρην,
οὐδοῦ ἄπο ξεστοῦ τοξάσσεται, εἰς ὅ κε πάντας
ἄμμε κατακτείνῃ. ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης·
φάσγανά τε σπάσσασθε καὶ ἀντίσχεσθε τραπέζας
ἰῶν ὠκυμόρων· ἐπὶ δ᾽ αὐτῷ πάντες ἔχωμεν
ἁθρόοι, εἴ κέ μιν οὐδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων,
ἔλθωμεν δ᾽ ἀνὰ ἄστυ, βοὴ δ᾽ ὤκιστα γένηται·
τῶ κε τάχ᾽ οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.”
ὣς ἄρα φωνήσας εἰρύσσατο φάσγανον ὀξύ,
χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον, ἆλτο δ᾽ ἐπ᾽ αὐτῷ
σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δ᾽ ἁμαρτῇ δῖος Ὀδυσσεὺς
ἰὸν ἀποπροΐει, βάλε δὲ στῆθος παρὰ μαζόν,
ἐν δέ οἱ ἥπατι πῆξε θοὸν βέλος. ἐκ δ᾽ ἄρα χειρὸς
φάσγανον ἧκε χαμᾶζε, περιρρηδὴς δὲ τραπέζῃ
κάππεσεν ἰδνωθείς, ἀπὸ δ᾽ εἴδατα χεῦεν ἔραζε
καὶ δέπας ἀμφικύπελλον· ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ
θυμῷ ἀνιάζων, ποσὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέροισι
λακτίζων ἐτίνασσε· κατ᾽ ὀφθαλμῶν δ᾽ ἔχυτ᾽ ἀχλύς.
Ἀμφίνομος δ᾽ Ὀδυσῆος ἐείσατο κυδαλίμοιο
ἀντίος ἀΐξας, εἴρυτο δὲ φάσγανον ὀξύ,

εἴ πώς οἱ εἴξειε θυράων. ἀλλ’ ἄρα μιν φθῆ
book 22.92 Τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ
book 22.93 ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε·
book 22.94 δούπησεν δὲ πεσών, χθόνα δ’ ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
book 22.95 Τηλέμαχος δ’ ἀπόρουσε, λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος
book 22.96 αὐτοῦ ἐν Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ δίε, μή τις Ἀχαιῶν
book 22.97 ἔγχος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειε
book 22.98 φασγάνῳ ἀΐξας ἠὲ προπρηνέα τύψας.
book 22.99 βῆ δὲ θέειν, μάλα δ’ ὦκα φίλον πατέρ’ εἰσαφίκανεν,
book 22.100 ἀγχοῦ δ’ ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
book 22.101 “ὦ πάτερ, ἤδη τοι σάκος οἴσω καὶ δύο δοῦρε
book 22.102 καὶ κυνέην πάγχαλκον, ἐπὶ κροτάφοις’ ἀραρυῖαν,
book 22.103 αὐτός τ’ ἀμφιβαλεῦμαι ἰών, δώσω δὲ συβώτῃ
book 22.104 καὶ τῷ βουκόλῳ ἄλλα· τετευχῆσθαι γὰρ ἄμεινον.”
book 22.105 τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
book 22.106 “οἶσε θέων, εἷός μοι ἀμύνεσθαι πάρ’ ὀϊστοί,
book 22.107 μή μ’ ἀποκινήσωσι θυράων μοῦνον ἐόντα.”
book 22.108 ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί,
book 22.109 βῆ δ’ ἴμεναι θάλαμόνδ’, ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
book 22.110 ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε’ εἵλετο, δούρατα δ’ ὀκτὼ
book 22.111 καὶ πίσυρας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας·
book 22.112 βῆ δὲ φέρων, μάλα δ’ ὦκα φίλον πατέρ’ εἰσαφίκανεν.
book 22.113 αὐτὸς δὲ πρώτιστα περὶ χροῒ δύσετο χαλκόν·
book 22.114 ὣς δ’ αὔτως τὼ δμῶε δυέσθην τεύχεα καλά,
book 22.115 ἔσταν δ’ ἀμφ’ Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην.
book 22.116 αὐτὰρ ὅ γ’, ὄφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἔσαν ἰοί,
book 22.117 τόφρα μνηστήρων ἕνα γ’ αἰεὶ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
book 22.118 βάλλε τιτυσκόμενος· τοὶ δ’ ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
book 22.119 αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ ὀϊστεύοντα ἄνακτα,
book 22.120 τόξον μὲν πρὸς σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
book 22.121 ἔκλιν’ ἑστάμεναι, πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα,
book 22.122 αὐτὸς δ’ ἀμφ’ ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον,
book 22.123 κρατὶ δ’ ἐπ’ ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν,
book 22.124 ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
book 22.125 εἵλετο δ’ ἄλκιμα δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ.
book 22.126 ὀρσοθύρη δέ τις ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ,
book 22.127 ἀκρότατον δὲ παρ’ οὐδὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
book 22.128 ἦν ὁδὸς ἐς λαύρην, σανίδες δ’ ἔχον εὖ ἀραρυῖαι·
book 22.129

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τὴν Ὀδυσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
ἑσταότ’ ἄγχ’ αὐτῆς· μία δ’ οἴη γίνετ’ ἐφορμή.
τοῖς δ’ Ἀγέλεως μετέειπεν ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων·
“ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀν’ ὀρσοθύρην ἀναβαίη
καὶ εἴποι λαοῖσι, βοὴ δ’ ὤκιστα γένοιτο;
τῶ κε τάχ’ οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
“οὔ πως ἔστ’, Ἀγέλαε διοτρεφές· ἄγχι γὰρ αἰνῶς
αὐλῆς καλὰ θύρετρα, καὶ ἀργαλέον στόμα λαύρης·
καί χ’ εἷς πάντας ἐρύκοι ἀνήρ, ὅς τ’ ἄλκιμος εἴη.
ἀλλ’ ἄγεθ’, ὑμῖν τεύχε’ ἐνείκω θωρηχθῆναι
ἐκ θαλάμου· ἔνδον γάρ, ὀΐομαι, οὐδέ πῃ ἄλλῃ
τεύχεα κατθέσθην Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.”
ὣς εἰπὼν ἀνέβαινε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.
ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε’ ἔξελε, τόσσα δὲ δοῦρα
καὶ τόσσας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας·
βῆ δ’ ἴμεναι, μάλα δ’ ὦκα φέρων μνηστῆρσιν ἔδωκε.
καὶ τότ’ Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὡς περιβαλλομένους ἴδε τεύχεα χερσί τε δοῦρα
μακρὰ τινάσσοντας· μέγα δ’ αὐτῷ φαίνετο ἔργον.
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“Τηλέμαχ’, ἦ μάλα δή τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
νῶϊν ἐποτρύνει πόλεμον κακὸν ἠὲ Μελανθεύς.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ’ ἤμβροτον, —οὐδέ τις ἄλλος
αἴτιος, —ὃς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν
κάλλιπον ἀγκλίνας· τῶν δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
ἀλλ’ ἴθι, δῖ’ Εὔμαιε, θύρην ἐπίθες θαλάμοιο,
καὶ φράσαι, ἤ τις ἄρ’ ἐστὶ γυναικῶν, ἣ τάδε ῥέζει,
ἦ υἱὸς Δολίοιο Μελανθεύς, τόν περ ὀΐω.”
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
βῆ δ’ αὖτις θάλαμόνδε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
οἴσων τεύχεα καλά· νόησε δὲ δῖος ὑφορβός,
αἶψα δ’ Ὀδυσσῆα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
“διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν’ Ὀδυσσεῦ,
κεῖνος δὴ αὖτ’ ἀΐδηλος ἀνήρ, ὃν ὀϊόμεθ’ αὐτοί,
ἔρχεται ἐς θάλαμον· σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπες,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἤ μιν ἀποκτείνω, αἴ κε κρείσσων γε γένωμαι,
ἦέ σοι ἐνθάδ’ ἄγω, ἵν’ ὑπερβασίας ἀποτείσῃ
πολλάς, ὅσσας οὗτος ἐμήσατο σῷ ἐνὶ οἴκῳ.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ἦ τοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγαυοὺς
σχήσομεν ἔντοσθεν μεγάρων μάλα περ μεμαῶτας·
σφῶϊ δ’ ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν
[ἐς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ’ ἐκδῆσαι ὄπισθε,]
σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε
κίον’ ἀν’ ὑψηλὴν ἐρύσαι πελάσαι τε δοκοῖσιν,
ὥς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν χαλέπ’ ἄλγεα πάσχῃ.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ’ ἐπίθοντο,
βὰν δ’ ἴμεν ἐς θάλαμον, λαθέτην δέ μιν ἔνδον ἐόντα.
ἦ τοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε’ ἐρεύνα,
τὼ δ’ ἔσταν ἑκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.
εὖθ’ ὑπὲρ οὐδὸν ἔβαινε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
τῇ ἑτέρῃ μὲν χειρὶ φέρων καλὴν τρυφάλειαν,
τῇ δ’ ἑτέρῃ σάκος εὐρὺ γέρον, πεπαλαγμένον ἄζῃ,
Λαέρτεω ἥρωος, ὃ κουρίζων φορέεσκε·
δὴ τότε γ’ ἤδη κεῖτο, ῥαφαὶ δ’ ἐλέλυντο ἱμάντων·
τὼ δ’ ἄρ’ ἐπαΐξανθ’ ἑλέτην ἔρυσάν τέ μιν εἴσω
κουρίξ, ἐν δαπέδῳ δὲ χαμαὶ βάλον ἀχνύμενον κῆρ,
σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέον θυμαλγέϊ δεσμῷ
εὖ μάλ’ ἀποστρέψαντε διαμπερές, ὡς ἐκέλευσεν
[υἱὸς Λαέρταο, πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·]
σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε
κίον’ ἀν’ ὑψηλὴν ἔρυσαν πέλασάν τε δοκοῖσι.
τὸν δ’ ἐπικερτομέων προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
“νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ, Μελάνθιε, νύκτα φυλάξεις,
εὐνῇ ἔνι μαλακῇ καταλέγμενος, ὥς σε ἔοικεν·
οὐδὲ σέ γ’ ἠριγένεια παρ’ Ὠκεανοῖο ῥοάων
λήσει ἀνερχομένη χρυσόθρονος, ἡνίκ’ ἀγινεῖς
αἶγας μνηστήρεσσι δόμον κάτα δαῖτα πένεσθαι.”
ὣς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο, ταθεὶς ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ·
τὼ δ’ ἐς τεύχεα δύντε, θύρην ἐπιθέντε φαεινήν,
βήτην εἰς Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην.
ἔνθα μένος πνείοντες ἐφέστασαν, οἱ μὲν ἐπ’ οὐδοῦ
τέσσαρες, οἱ δ’ ἔντοσθε δόμων πολέες τε καὶ ἐσθλοί.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τοῖσι δ’ ἐπ’ ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
τὴν δ’ Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν καὶ μῦθον ἔειπε·
“Μέντορ, ἄμυνον ἀρήν, μνῆσαι δ’ ἑτάροιο φίλοιο,
ὅς ς’ ἀγαθὰ ῥέζεσκον· ὁμηλικίη δέ μοί ἐσσι.”
ὣς φάτ’, ὀϊόμενος λαοσσόον ἔμμεν’ Ἀθήνην.
μνηστῆρες δ’ ἑτέρωθεν ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι·
πρῶτος τήν γ’ ἐνένιπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος·
“Μέντορ, μή ς’ ἐπέεσσι παραιπεπίθῃσιν Ὀδυσσεὺς
μνηστήρεσσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δὲ οἷ αὐτῷ.
ὧδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι ὀΐω·
ὁππότε κεν τούτους κτέωμεν, πατέρ’ ἠδὲ καὶ υἱόν,
ἐν δὲ σὺ τοῖσιν ἔπειτα πεφήσεαι, οἷα μενοινᾷς
ἔρδειν ἐν μεγάροις· σῷ δ’ αὐτοῦ κράατι τείσεις.
αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
κτήμαθ’ ὁπόσσα τοί ἐστι, τά τ’ ἔνδοθι καὶ τὰ θύρηφι,
τοῖσιν Ὀδυσσῆος μεταμείξομεν· οὐδέ τοι υἷας
ζώειν ἐν μεγάροισιν ἐάσομεν, οὐδὲ θύγατρας
οὐδ’ ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεύειν.”
ὣς φάτ’, Ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
νείκεσσεν δ’ Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
“οὐκέτι σοί γ’, Ὀδυσεῦ, μένος ἔμπεδον οὐδέ τις ἀλκή,
οἵη ὅτ’ ἀμφ’ Ἑλένῃ λευκωλένῳ εὐπατερείῃ
εἰνάετες Τρώεσσιν ἐμάρναο νωλεμὲς αἰεί,
πολλοὺς δ’ ἄνδρας ἔπεφνες ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
σῇ δ’ ἥλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγυια.
πῶς δὴ νῦν, ὅτε σόν γε δόμον καὶ κτήμαθ’ ἱκάνεις,
ἄντα μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι;
ἀλλ’ ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ’ ἔμ’ ἵστασο καὶ ἴδε ἔργον,
ὄφρ’ εἰδῇς, οἷός τοι ἐν ἀνδράσι δυσμενέεσσι
Μέντωρ Ἀλκιμίδης εὐεργεσίας ἀποτίνειν.”
ἦ ῥα, καὶ οὔ πω πάγχυ δίδου ἑτεραλκέα νίκην,
ἀλλ’ ἔτ’ ἄρα σθένεός τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν
ἠμὲν Ὀδυσσῆος ἠδ’ υἱοῦ κυδαλίμοιο.
αὐτὴ δ’ αἰθαλόεντος ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον
ἕζετ’ ἀναΐξασα, χελιδόνι εἰκέλη ἄντην.
μνηστῆρας δ’ ὤτρυνε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος
Εὐρύνομός τε καὶ Ἀμφιμέδων Δημοπτόλεμός τε

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

Πείσανδρός τε Πολυκτορίδης Πόλυβός τε δαΐφρων·
οἱ γὰρ μνηστήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ’ ἄριστοι,
ὅσσοι ἔτ’ ἔζωον περί τε ψυχέων ἐμάχοντο·
τοὺς δ’ ἤδη ἐδάμασσε βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί.
τοῖς δ’ Ἀγέλεως μετέειπεν ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων·
“ὦ φίλοι, ἤδη σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους·
καὶ δή οἱ Μέντωρ μὲν ἔβη κενὰ εὔγματα εἰπών,
οἱ δ’ οἶοι λείπονται ἐπὶ πρώτῃσι θύρῃσι.
τῶ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἐφίετε δούρατα μακρά,
ἀλλ’ ἄγεθ’ οἱ ἓξ πρῶτον ἀκοντίσατ’, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
δώῃ Ὀδυσσῆα βλῆσθαι καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
τῶν δ’ ἄλλων οὐ κῆδος, ἐπὴν οὗτός γε πέσῃσιν.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἀκόντισαν, ὡς ἐκέλευεν,
ἱέμενοι· τὰ δὲ πάντα ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
βεβλήκειν, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·
ἄλλου δ’ ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δούρατ’ ἀλεύαντο μνηστήρων,
τοῖς’ ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
“ὦ φίλοι, ἤδη μέν κεν ἐγὼν εἴποιμι καὶ ἄμμι
μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκοντίσαι, οἳ μεμάασιν
ἡμέας ἐξεναρίξαι ἐπὶ προτέροισι κακοῖσιν.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα
ἄντα τιτυσκόμενοι· Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,
Εὐρυάδην δ’ ἄρα Τηλέμαχος, Ἔλατον δὲ συβώτης,
Πείσανδρον δ’ ἄρ’ ἔπεφνε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ.
οἱ μὲν ἔπειθ’ ἅμα πάντες ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας,
μνηστῆρες δ’ ἀνεχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε·
τοὶ δ’ ἄρ’ ἐπήϊξαν, νεκύων δ’ ἐξ ἔγχε’ ἕλοντο.
αὖτις δὲ μνηστῆρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα
ἱέμενοι· τὰ δὲ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
βεβλήκειν, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·
ἄλλου δ’ ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Ἀμφιμέδων δ’ ἄρα Τηλέμαχον βάλε χεῖρ’ ἐπὶ καρπῷ
λίγδην, ἄκρην δὲ ῥινὸν δηλήσατο χαλκός.
Κτήσιππος δ’ Εὔμαιον ὑπὲρ σάκος ἔγχεϊ μακρῷ
ὦμον ἐπέγραψεν· τὸ δ’ ὑπέρπτατο, πῖπτε δ’ ἔραζε.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τοὶ δ’ αὖτ’ ἀμφ’ Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα.
ἔνθ’ αὖτ’ Εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος Ὀδυσσεύς,
Ἀμφιμέδοντα δὲ Τηλέμαχος, Πόλυβον δὲ συβώτης·
Κτήσιππον δ’ ἄρ’ ἔπειτα βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ
βεβλήκει πρὸς στῆθος, ἐπευχόμενος δὲ προσηύδα·
“ὦ Πολυθερσεΐδη φιλοκέρτομε, μή ποτε πάμπαν
εἴκων ἀφραδίῃς μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσι
μῦθον ἐπιτρέψαι, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον, ὅν ποτ’ ἔδωκας
ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ δόμον κάτ’ ἀλητεύοντι.”
ἦ ῥα βοῶν ἑλίκων ἐπιβουκόλος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
οὖτα Δαμαστορίδην αὐτοσχεδὸν ἔγχεϊ μακρῷ·
Τηλέμαχος δ’ Εὐηνορίδην Λειώκριτον οὖτα
δουρὶ μέσον κενεῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν·
ἤριπε δὲ πρηνής, χθόνα δ’ ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
δὴ τότ’ Ἀθηναίη φθισίμβροτον αἰγίδ’ ἀνέσχεν
ὑψόθεν ἐξ ὀροφῆς· τῶν δὲ φρένες ἐπτοίηθεν.
οἱ δ’ ἐφέβοντο κατὰ μέγαρον βόες ὣς ἀγελαῖαι·
τὰς μέν τ’ αἰόλος οἶστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ’ ἤματα μακρὰ πέλονται·
οἱ δ’ ὥς τ’ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχῆλαι
ἐξ ὀρέων ἐλθόντες ἐπ’ ὀρνίθεσσι θόρωσι.
ταὶ μέν τ’ ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσαι ἵενται,
οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι, οὐδέ τις ἀλκὴ
γίνεται οὐδὲ φυγή· χαίρουσι δέ τ’ ἀνέρες ἄγρῃ·
ὣς ἄρα τοὶ μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
τύπτον ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ’ ἀεικὴς
κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ’ ἅπαν αἵματι θῦεν.
Λειώδης δ’ Ὀδυσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνων
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“γουνοῦμαί ς’, Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ’ αἴδεο καί μ’ ἐλέησον·
οὐ γάρ πώ τινά φημι γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
εἰπεῖν οὐδέ τι ῥέξαι ἀτάσθαλον· ἀλλὰ καὶ ἄλλους
παύεσκον μνηστῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
ἀλλά μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἄπο χεῖρας ἔχεσθαι·
τῶ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος οὐδὲν ἐοργὼς

κείσομαι, ὡς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ’ εὐεργέων.”
τὸν δ’ ἄρ’ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος εὔχεαι εἶναι,
πολλάκι που μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισι
τηλοῦ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
σοὶ δ’ ἄλοχόν τε φίλην σπέσθαι καὶ τέκνα τεκέσθαι·
τῶ οὐκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγέα προφύγοισθα.”
ὣς ἄρα φωνήσας ξίφος εἵλετο χειρὶ παχείῃ
κείμενον, ὅ ῥ’ Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε
κτεινόμενος· τῷ τόν γε κατ’ αὐχένα μέσσον ἔλασσε·
φθεγγομένου δ’ ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τερπιάδης δ’ ἔτ’ ἀοιδὸς ἀλύσκανε κῆρα μέλαιναν,
Φήμιος, ὅς ῥ’ ἤειδε παρὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
ἔστη δ’ ἐν χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
ἄγχι παρ’ ὀρσοθύρην· δίχα δὲ φρεσὶ μερμήριζεν,
ἢ ἐκδὺς μεγάροιο Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν
ἑρκείου ἕζοιτο τετυγμένον, ἔνθ’ ἄρα πολλὰ
Λαέρτης Ὀδυσεύς τε βοῶν ἐπὶ μηρί’ ἔκηαν,
ἦ γούνων λίσσοιτο προσαΐξας Ὀδυσῆα.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
γούνων ἅψασθαι Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
ἦ τοι ὁ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε
μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου,
αὐτὸς δ’ αὖτ’ Ὀδυσῆα προσαΐξας λάβε γούνων
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“γουνοῦμαί ς’, Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ’ αἴδεο καί μ’ ἐλέησον.
αὐτῷ τοι μετόπισθ’ ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν
πέφνῃς, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω.
αὐτοδίδακτος δ’ εἰμί, θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας
παντοίας ἐνέφυσεν· ἔοικα δέ τοι παραείδειν
ὥς τε θεῷ· τῶ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι.
καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ’ εἴποι, σὸς φίλος υἱός,
ὡς ἐγὼ οὔ τι ἑκὼν ἐς σὸν δόμον οὐδὲ χατίζων
πωλεύμην μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας,
ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκῃ.”
ὣς φάτο, τοῦ δ’ ἤκους’ ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
αἶψα δ’ ἑὸν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
“ἴσχεο, μηδέ τι τοῦτον ἀναίτιον οὔταε χαλκῷ.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅς τέ μευ αἰεὶ
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδέσκετο παιδὸς ἐόντος,
εἰ δὴ μή μιν ἔπεφνε Φιλοίτιος ἠὲ συβώτης,
ἠὲ σοὶ ἀντεβόλησεν ὀρινομένῳ κατὰ δῶμα.”
ὣς φάτο, τοῦ δ’ ἤκουσε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
πεπτηὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δὲ δέρμα
ἕστο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
αἶψα δ’ ὑπὸ θρόνου ὦρτο, βοὸς δ’ ἀπέδυνε βοείην,
Τηλέμαχον δ’ ἄρ’ ἔπειτα προσαΐξας λάβε γούνων
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ὦ φίλ’, ἐγὼ μὲν ὅδ’ εἰμί, σὺ δ’ ἴσχεο· εἰπὲ δὲ πατρί,
μή με περισθενέων δηλήσεται ὀξέϊ χαλκῷ,
ἀνδρῶν μνηστήρων κεχολωμένος, οἵ οἱ ἔκειρον
κτήματ’ ἐνὶ μεγάροις, σὲ δὲ νήπιοι οὐδὲν ἔτιον.”
τὸν δ’ ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“θάρσει, ἐπεὶ δή ς’ οὗτος ἐρύσατο καὶ ἐσάωσεν,
ὄφρα γνῷς κατὰ θυμόν, ἀτὰρ εἴπῃσθα καὶ ἄλλῳ,
ὡς κακοεργίης εὐεργεσίη μέγ’ ἀμείνων.
ἀλλ’ ἐξελθόντες μεγάρων ἕζεσθε θύραζε
ἐκ φόνου εἰς αὐλήν, σύ τε καὶ πολύφημος ἀοιδός,
ὄφρ’ ἂν ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι ὅττεό με χρή.”
ὣς φάτο, τὼ δ’ ἔξω βήτην μεγάροιο κιόντε·
ἑζέσθην δ’ ἄρα τώ γε Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν,
πάντοσε παπταίνοντε, φόνον ποτιδεγμένω αἰεί.
πάπτηνεν δ’ Ὀδυσεὺς καθ’ ἑὸν δόμον, εἴ τις ἔτ’ ἀνδρῶν
ζωὸς ὑποκλοπέοιτο, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
τοὺς δὲ ἴδεν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσι
πεπτεῶτας πολλούς, ὥς τ’ ἰχθύας, οὕς θ’ ἁλιῆες
κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἔκτοσθε θαλάσσης
δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῷ· οἱ δέ τε πάντες
κύμαθ’ ἁλὸς ποθέοντες ἐπὶ ψαμάθοισι κέχυνται·
τῶν μέν τ’ ἠέλιος φαέθων ἐξείλετο θυμόν·
ὣς τότ’ ἄρα μνηστῆρες ἐπ’ ἀλλήλοισι κέχυντο.
δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“Τηλέμαχ’, εἰ δ’ ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύκλειαν,
ὄφρα ἔπος εἴπωμι, τό μοι καταθύμιόν ἐστιν.”
ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί,
κινήσας δὲ θύρην προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

“δεῦρο δὴ ὄρσο, γρηῢ παλαιγενές, ἥ τε γυναικῶν
δμῳάων σκοπός ἐσσι κατὰ μέγαρ’ ἡμετεράων,
ἔρχεο· κικλήσκει σε πατὴρ ἐμός, ὄφρα τι εἴπῃ.”
ὣς ἄρ’ ἐφώνησεν, τῇ δ’ ἄπτερος ἔπλετο μῦθος,
ὤϊξεν δὲ θύρας μεγάρων ἐῢ ναιεταόντων,
βῆ δ’ ἴμεν· αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ’ ἡγεμόνευεν.
εὗρεν ἔπειτ’ Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν
αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον ὥς τε λέοντα,
ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο·
πᾶν δ’ ἄρα οἱ στῆθός τε παρήϊά τ’ ἀμφοτέρωθεν
αἱματόεντα πέλει, δεινὸς δ’ εἰς ὦπα ἰδέσθαι·
ὣς Ὀδυσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
ἡ δ’ ὡς οὖν νέκυάς τε καὶ ἄσπετον εἴσιδεν αἷμα,
ἴθυσέν ῥ’ ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἴσιδεν ἔργον·
ἀλλ’ Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένην περ
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ἐν θυμῷ, γρηῦ, χαῖρε καὶ ἴσχεο μηδ’ ὀλόλυζε·
οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ’ ἀνδράσιν εὐχετάασθαι.
τούσδε δὲ μοῖρ’ ἐδάμασσε θεῶν καὶ σχέτλια ἔργα·
οὔ τινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὅτίς σφεας εἰσαφίκοιτο·
τῶ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
ἀλλ’ ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον,
αἵ τέ μ’ ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλείτιδές εἰσι.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
“τοιγὰρ ἐγώ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω.
πεντήκοντά τοί εἰσιν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
δμῳαί, τὰς μέν τ’ ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,
εἴριά τε ξαίνειν καὶ δουλοσύνην ἀνέχεσθαι·
τάων δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,
οὔτ’ ἐμὲ τίουσαι οὔτ’ αὐτὴν Πηνελόπειαν.
Τηλέμαχος δὲ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδέ ἑ μήτηρ
σημαίνειν εἴασκεν ἐπὶ δμῳῇσι γυναιξίν.
ἀλλ’ ἄγ’ ἐγὼν ἀναβᾶσ’ ὑπερώϊα σιγαλόεντα
εἴπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσε.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“μή πω τήν γ’ ἐπέγειρε· σὺ δ’ ἐνθάδε εἰπὲ γυναιξὶν
ἐλθέμεν, αἵ περ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.”

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὣς ἄρ’ ἔφη, γρηῢς δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
εἰς ἓ καλεσσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν καὶ ἄνωχθε γυναῖκας·
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πάντα δόμον διακοσμήσησθε,
δμῳὰς ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο,
μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς,
θεινέμεναι ξίφεσιν τανυήκεσιν, εἰς ὅ κε πασέων
ψυχὰς ἐξαφέλησθε καὶ ἐκλελάθωντ’ Ἀφροδίτης,
τὴν ἄρ’ ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον μίσγοντό τε λάθρῃ.”
ὣς ἔφαθ’, αἱ δὲ γυναῖκες ἀολλέες ἦλθον ἅπασαι,
αἴν’ ὀλοφυρόμεναι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι.
πρῶτα μὲν οὖν νέκυας φόρεον κατατεθνηῶτας,
κὰδ δ’ ἄρ’ ὑπ’ αἰθούσῃ τίθεσαν εὐερκέος αὐλῆς,
ἀλλήλοισιν ἐρείδουσαι· σήμαινε δ’ Ὀδυσσεὺς
αὐτὸς ἐπισπέρχων· ταὶ δ’ ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκῃ.
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον.
αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο
ξῦον· ταὶ δ’ ἐφόρεον δμῳαί, τίθεσαν δὲ θύραζε.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
δμῳὰς ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο,
μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς,
εἴλεον ἐν στείνει, ὅθεν οὔ πως ἦεν ἀλύξαι.
τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ’ ἀγορεύειν·
“μὴ μὲν δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην
τάων, αἳ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ’ ὀνείδεα χεῦαν
μητέρι θ’ ἡμετέρῃ, παρά τε μνηστῆρσιν ἴαυον.”
ὣς ἄρ’ ἔφη, καὶ πεῖσμα νεὸς κυανοπρῴροιο
κίονος ἐξάψας μεγάλης περίβαλλε θόλοιο,
ὑψός’ ἐπεντανύσας, μή τις ποσὶν οὖδας ἵκοιτο.
ὡς δ’ ὅτ’ ἂν ἢ κίχλαι τανυσίπτεροι ἠὲ πέλειαι
ἕρκει ἐνιπλήξωσι, τό θ’ ἑστήκῃ ἐνὶ θάμνῳ,
αὖλιν ἐσιέμεναι, στυγερὸς δ’ ὑπεδέξατο κοῖτος,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὣς αἵ γ’ ἑξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
book 22.472 δειρῇσι βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἴκτιστα θάνοιεν.
book 22.473 ἤσπαιρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ, οὔ τι μάλα δήν.
book 22.474 ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν·
book 22.475 τοῦ δ’ ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ
book 22.476 τάμνον μήδεά τ’ ἐξέρυσαν, κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
book 22.477 χεῖράς τ’ ἠδὲ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ.
book 22.478 οἱ μὲν ἔπειτ’ ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε
book 22.479 εἰς Ὀδυσῆα δόμονδε κίον, τετέλεστο δὲ ἔργον.
book 22.480 αὐτὰρ ὅ γε προσέειπε φίλην τροφὸν Εὐρύκλειαν·
book 22.481 “οἶσε θέειον, γρηΰ, κακῶν ἄκος, οἶσε δέ μοι πῦρ,
book 22.482 ὄφρα θεειώσω μέγαρον· σὺ δὲ Πηνελόπειαν
book 22.483 ἐλθεῖν ἐνθάδ’ ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί·
book 22.484 πάσας δ’ ὄτρυνον δμῳὰς κατὰ δῶμα νέεσθαι.”
book 22.485 τὸν δ’ αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
book 22.486 “ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον ἐμόν, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
book 22.487 ἀλλ’ ἄγε τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ’ ἐνείκω,
book 22.488 μηδ’ οὕτω ῥάκεσιν πεπυκασμένος εὐρέας ὤμους
book 22.489 ἕσταθ’ ἐνὶ μεγάροισι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.”
book 22.490 τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
book 22.491 “πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.”
book 22.492 ὣς ἔφατ’, οὐδ’ ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
book 22.493 ἤνεικεν δ’ ἄρα πῦρ καὶ θήϊον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
book 22.494 εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.
book 22.495 γρηῢς δ’ αὖτ’ ἀπέβη διὰ δώματα κάλ’ Ὀδυσῆος
book 22.496 ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι·
book 22.497 αἱ δ’ ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
book 22.498 αἱ μὲν ἄρ’ ἀμφεχέοντο καὶ ἠσπάζοντ’ Ὀδυσῆα
book 22.499 καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους
book 22.500 χεῖράς τ’ αἰνύμεναι· τὸν δὲ γλυκὺς ἵμερος ᾕρει
book 22.501 κλαυθμοῦ καὶ στοναχῆς, γίνωσκε δ’ ἄρα φρεσὶ πάσας.
book 23.1 Γρηῢς δ’ εἰς ὑπερῷ’ ἀνεβήσετο καγχαλόωσα,
book 23.2 δεσποίνῃ ἐρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα·
book 23.3 γούνατα δ’ ἐρρώσαντο, πόδες δ’ ὑπερικταίνοντο.
book 23.4 στῆ δ’ ἄρ’ ὑπὲρ κεφαλῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
book 23.5 “ἔγρεο, Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὄφρα ἴδηαι
book 23.6 ὀφθαλμοῖσι τεοῖσι τά τ’ ἔλδεαι ἤματα πάντα.
book 23.7 ἦλθ’ Ὀδυσεὺς καὶ οἶκον ἱκάνεται, ὀψέ περ ἐλθών·
book 23.8

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

μνηστῆρας δ’ ἔκτεινεν ἀγήνορας, οἵ θ’ ἑὸν οἶκον
κήδεσκον καὶ κτήματ’ ἔδον βιόωντό τε παῖδα.”
τὴν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
“μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν, οἵ τε δύνανται
ἄφρονα ποιῆσαι καὶ ἐπίφρονά περ μάλ’ ἐόντα,
καί τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·
οἵ σέ περ ἔβλαψαν· πρὶν δὲ φρένας αἰσίμη ἦσθα.
τίπτε με λωβεύεις πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν
ταῦτα παρὲξ ἐρέουσα, καὶ ἐξ ὕπνου μ’ ἀνεγείρεις
ἡδέος, ὅς μ’ ἐπέδησε φίλα βλέφαρ’ ἀμφικαλύψας;
οὐ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἐξ οὗ ’Οδυσσεὺς
ᾤχετ’ ἐποψόμενος Κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.
ἀλλ’ ἄγε νῦν κατάβηθι καὶ ἂψ ἔρχευ μέγαρόνδε.
εἰ γάρ τίς μ’ ἄλλη γε γυναικῶν, αἵ μοι ἔασι,
ταῦτ’ ἐλθοῦς’ ἤγγειλε καὶ ἐξ ὕπνου ἀνέγειρε,
τῶ κε τάχα στυγερῶς μιν ἐγὼν ἀπέπεμψα νέεσθαι
αὖτις ἔσω μέγαρον· σὲ δὲ τοῦτό γε γῆρας ὀνήσει.”
τὴν δ’ αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
“οὔ τί σε λωβεύω, τέκνον φίλον, ἀλλ’ ἔτυμόν τοι
ἦλθ’ ’Οδυσεὺς καὶ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύω,
ὁ ξεῖνος, τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισι.
Τηλέμαχος δ’ ἄρα μιν πάλαι ᾔδεεν ἔνδον ἐόντα,
ἀλλὰ σαοφροσύνῃσι νοήματα πατρὸς ἔκευθεν,
ὄφρ’ ἀνδρῶν τείσαιτο βίην ὑπερηνορεόντων.”
ὣς ἔφαθ’, ἡ δ’ ἐχάρη καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα
γρηῒ περιπλέχθη, βλεφάρων δ’ ἀπὸ δάκρυον ἧκε,
καί μιν φωνήσας’ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“εἰ δ’ ἄγε δή μοι, μαῖα φίλη, νημερτὲς ἐνίσπες,
εἰ ἐτεὸν δὴ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύεις,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκε
μοῦνος ἐών, οἱ δ’ αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔμιμνον.”
τὴν δ’ αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
“οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἶον ἄκουσα
κτεινομένων· ἡμεῖς δὲ μυχῷ θαλάμων εὐπήκτων
ἥμεθ’ ἀτυζόμεναι, σανίδες δ’ ἔχον εὖ ἀραρυῖαι,
πρίν γ’ ὅτε δή με σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλεσσε
Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ προέηκε καλέσσαι.
εὗρον ἔπειτ’ ’Οδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἑσταόθ᾽· οἱ δέ μιν ἀμφί, κραταίπεδον οὖδας ἔχοντες,
book 23.47 κείατ᾽ ἐπ᾽ ἀλλήλοισιν· ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰάνθης
book 23.48 [αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον ὥς τε λέοντα.]
book 23.49 νῦν δ᾽ οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ᾽ αὐλείῃσι θύρῃσιν
book 23.50 ἁθρόοι, αὐτὰρ ὁ δῶμα θεειοῦται περικαλλές,
book 23.51 πῦρ μέγα κηάμενος· σὲ δέ με προέηκε καλέσσαι.
book 23.52 ἀλλ᾽ ἕπευ, ὄφρα σφῶϊν ἐϋφροσύνης ἐπιβῆτον
book 23.53 ἀμφοτέρω φίλον ἦτορ, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπασθε.
book 23.54 νῦν δ᾽ ἤδη τόδε μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτετέλεσται·
book 23.55 ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, εὗρε δὲ καὶ σὲ
book 23.56 καὶ παῖδ᾽ ἐν μεγάροισι· κακῶς δ᾽ οἵ πέρ μιν ἔρεζον
book 23.57 μνηστῆρες, τοὺς πάντας ἐτείσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.”
book 23.58 τὴν δ᾽ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
book 23.59 “μαῖα φίλη, μή πω μέγ᾽ ἐπεύχεο καγχαλόωσα.
book 23.60 οἶσθα γὰρ ὥς κ᾽ ἀσπαστὸς ἐνὶ μεγάροισι φανείη
book 23.61 πᾶσι, μάλιστα δ᾽ ἐμοί τε καὶ υἱέϊ, τὸν τεκόμεσθα·
book 23.62 ἀλλ᾽ οὐκ ἔσθ᾽ ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, ὡς ἀγορεύεις,
book 23.63 ἀλλά τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαυούς,
book 23.64 ὕβριν ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
book 23.65 οὔ τινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
book 23.66 οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὅτίς σφεας εἰσαφίκοιτο·
book 23.67 τῶ δι᾽ ἀτασθαλίας ἔπαθον κακόν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
book 23.68 ὤλεσε τηλοῦ νόστον Ἀχαιΐδος, ὤλετο δ᾽ αὐτός.”
book 23.69 τὴν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
book 23.70 “τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
book 23.71 ἣ πόσιν ἔνδον ἐόντα παρ᾽ ἐσχάρῃ οὔ ποτε φῇσθα
book 23.72 οἴκαδ᾽ ἐλεύσεσθαι· θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος.
book 23.73 ἀλλ᾽ ἄγε τοι καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι εἴπω,
book 23.74 οὐλήν, τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι·
book 23.75 τὴν ἀπονίζουσα φρασάμην, ἔθελον δὲ σοὶ αὐτῇ
book 23.76 εἰπέμεν· ἀλλά με κεῖνος ἑλὼν ἐπὶ μάστακα χερσὶν
book 23.77 οὐκ εἴα εἰπεῖν πολυκερδείῃσι νόοιο.
book 23.78 ἀλλ᾽ ἕπευ· αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς,
book 23.79 αἴ κέν ς᾽ ἐξαπάφω, κτεῖναί μ᾽ οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ.”
book 23.80 τὴν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
book 23.81 “μαῖα φίλη, χαλεπόν σε θεῶν αἰειγενετάων
book 23.82 δήνεα εἴρυσθαι, μάλα περ πολύϊδριν ἐοῦσαν·
book 23.83 ἀλλ᾽ ἔμπης ἴομεν μετὰ παῖδ᾽ ἐμόν, ὄφρα ἴδωμαι
book 23.84

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἠδ’ ὃς ἔπεφνεν.”
ὣς φαμένη κατέβαιν’ ὑπερώϊα· πολλὰ δέ οἱ κῆρ
ὥρμαιν’, ἢ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερεείνοι,
ἦ παρστᾶσα κύσειε κάρη καὶ χεῖρε λαβοῦσα.
ἡ δ’ ἐπεὶ εἰσῆλθεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν,
ἕζετ’ ἔπειτ’ Ὀδυσῆος ἐναντίον, ἐν πυρὸς αὐγῇ,
τοίχου τοῦ ἑτέρου· ὁ δ’ ἄρα πρὸς κίονα μακρὴν
ἧστο κάτω ὁρόων, ποτιδέγμενος εἴ τί μιν εἴποι
ἰφθίμη παράκοιτις, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.
ἡ δ’ ἄνεω δὴν ἧστο, τάφος δέ οἱ ἦτορ ἵκανεν·
ὄψει δ’ ἄλλοτε μέν μιν ἐνωπαδίως ἐσίδεσκεν,
ἄλλοτε δ’ ἀγνώσασκε κακὰ χροῒ εἵματ’ ἔχοντα.
Τηλέμαχος δ’ ἐνένιπεν ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζε·
“μῆτερ ἐμή, δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
τίφθ’ οὕτω πατρὸς νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ’ αὐτὸν
ἑζομένη μύθοισιν ἀνείρεαι οὐδὲ μεταλλᾷς;
οὐ μέν κ’ ἄλλη γ’ ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
ἀνδρὸς ἀποσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν·
σοὶ δ’ αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
“τέκνον ἐμόν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσσι τέθηπεν,
οὐδέ τι προσφάσθαι δύναμαι ἔπος οὐδ’ ἐρέεσθαι
οὐδ’ εἰς ὦπα ἰδέσθαι ἐναντίον. εἰ δ’ ἐτεὸν δὴ
ἔστ’ Ὀδυσεὺς καὶ οἶκον ἱκάνεται, ἦ μάλα νῶϊ
γνωσόμεθ’ ἀλλήλω καὶ λώϊον· ἔστι γὰρ ἥμιν
σήμαθ’, ἃ δὴ καὶ νῶϊ κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ’ ἄλλων.”
ὣς φάτο, μείδησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“Τηλέμαχ’, ἦ τοι μητέρ’ ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
πειράζειν ἐμέθεν· τάχα δὲ φράσεται καὶ ἄρειον.
νῦν δ’ ὅττι ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷμαι,
τοὔνεκ’ ἀτιμάζει με καὶ οὔ πώ φησι τὸν εἶναι.
ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ’, ὅπως ὄχ’ ἄριστα γένηται.
καὶ γάρ τίς θ’ ἕνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
ᾧ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
φεύγει πηούς τε προλιπὼν καὶ πατρίδα γαῖαν·
ἡμεῖς δ’ ἕρμα πόληος ἀπέκταμεν, οἳ μέγ’ ἄριστοι

κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τὰ δέ σε φράζεσθαι ἄνωγα.”
τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“αὐτὸς ταῦτά γε λεῦσσε, πάτερ φίλε· σὴν γὰρ ἀρίστην
μῆτιν ἐπ’ ἀνθρώπους φάς’ ἔμμεναι, οὐδέ κέ τίς τοι
ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταθνητῶν ἀνθρώπων.
[ἡμεῖς δὲ μεμαῶτες ἅμ’ ἑψόμεθ’, οὐδέ τί φημι
ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύναμίς γε πάρεστι.”]
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
πρῶτα μὲν ἂρ λούσασθε καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,
δμῳὰς δ’ ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἵμαθ’ ἑλέσθαι·
αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
ὑμῖν ἡγείσθω πολυπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
ὥς κέν τις φαίη γάμον ἔμμεναι ἐκτὸς ἀκούων,
ἢ ἀν’ ὁδὸν στείχων ἢ οἳ περιναιετάουσι·
μὴ πρόσθε κλέος εὐρὺ φόνου κατὰ ἄστυ γένηται
ἀνδρῶν μνηστήρων, πρίν γ’ ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
ἀγρὸν ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον. ἔνθα δ’ ἔπειτα
φρασσόμεθ’, ὅττί κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ’ ἐπίθοντο.
πρῶτα μὲν ἂρ λούσαντο καὶ ἀμφιέσαντο χιτῶνας,
ὅπλισθεν δὲ γυναῖκες· ὁ δ’ εἵλετο θεῖος ἀοιδὸς
φόρμιγγα γλαφυρήν, ἐν δέ σφισιν ἵμερον ὦρσε
μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο.
τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα περιστεναχίζετο ποσσὶν
ἀνδρῶν παιζόντων καλλιζώνων τε γυναικῶν.
ὧδε δέ τις εἴπεσκε δόμων ἔκτοσθεν ἀκούων·
“ἦ μάλα δή τις ἔγημε πολυμνήστην βασίλειαν·
σχετλίη, οὐδ’ ἔτλη πόσιος οὗ κουριδίοιο
εἴρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερές, εἷος ἵκοιτο.”
ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, τὰ δ’ οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
αὐτὰρ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Εὐρυνόμη ταμίη λοῦσεν καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα·
αὐτὰρ κὰκ κεφαλῆς χεῦεν πολὺ κάλλος Ἀθήνη
[μείζονά τ’ εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κὰδ δὲ κάρητος
οὔλας ἧκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
ὡς δ’ ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει,
ὣς ἄρα τῷ κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.]
ἐκ δ’ ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
ἂψ δ’ αὖτις κατ’ ἄρ’ ἕζετ’ ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη,
ἀντίον ἧς ἀλόχου, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
“δαιμονίη, περὶ σοί γε γυναικῶν θηλυτεράων
κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν Ὀλύμπια δώματ’ ἔχοντες·
οὐ μέν κ’ ἄλλη γ’ ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
ἀνδρὸς ἀποσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ’ ἄγε μοι, μαῖα, στόρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
λέξομαι· ἦ γὰρ τῇ γε σιδήρεον ἐν φρεσὶν ἦτορ.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
“δαιμόνι’, οὐ γάρ τι μεγαλίζομαι οὐδ’ ἀθερίζω
οὐδὲ λίην ἄγαμαι, μάλα δ’ εὖ οἶδ’ οἷος ἔησθα
ἐξ Ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
ἀλλ’ ἄγε οἱ στόρεσον πυκινὸν λέχος, Εὐρύκλεια,
ἐκτὸς ἐϋσταθέος θαλάμου, τόν ῥ’ αὐτὸς ἐποίει·
ἔνθα οἱ ἐκθεῖσαι πυκινὸν λέχος ἐμβάλετ’ εὐνήν,
κώεα καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.”
ὣς ἄρ’ ἔφη πόσιος πειρωμένη· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὀχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε κεδνὰ ἰδυῖαν·
“ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες.
τίς δέ μοι ἄλλοσε θῆκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν εἴη
καὶ μάλ’ ἐπισταμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν
ῥηϊδίως ἐθέλων θείη ἄλλῃ ἐνὶ χώρῃ.
ἀνδρῶν δ’ οὔ κέν τις ζωὸς βροτός, οὐδὲ μάλ’ ἡβῶν,
ῥεῖα μετοχλίσσειεν, ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
ἐν λέχει ἀσκητῷ· τὸ δ’ ἐγὼ κάμον οὐδέ τις ἄλλος.
θάμνος ἔφυ τανύφυλλος ἐλαίης ἕρκεος ἐντός,
ἀκμηνὸς θαλέθων· πάχετος δ’ ἦν ἠΰτε κίων.
τῷ δ’ ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον δέμον, ὄφρ’ ἐτέλεσσα,
πυκνῇσιν λιθάδεσσι, καὶ εὖ καθύπερθεν ἔρεψα,
κολλητὰς δ’ ἐπέθηκα θύρας, πυκινῶς ἀραρυίας.
καὶ τότ’ ἔπειτ’ ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλαίης,
κορμὸν δ’ ἐκ ῥίζης προταμὼν ἀμφέξεσα χαλκῷ
εὖ καὶ ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνα,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἑρμῖν’ ἀσκήσας, τέτρηνα δὲ πάντα τερέτρῳ.
book 23.199 ἐκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρ’ ἐτέλεσσα,
book 23.200 δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ’ ἐλέφαντι·
book 23.201 ἐν δ’ ἐτάνυσς’ ἱμάντα βοὸς φοίνικι φαεινόν.
book 23.202 οὕτω τοι τόδε σῆμα πιφαύσκομαι· οὐδέ τι οἶδα,
book 23.203 ἤ μοι ἔτ’ ἔμπεδόν ἐστι, γύναι, λέχος, ἦέ τις ἤδη
book 23.204 ἀνδρῶν ἄλλοσε θῆκε, ταμὼν ὕπο πυθμέν’ ἐλαίης.”
book 23.205 ὣς φάτο, τῆς δ’ αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
book 23.206 σήματ’ ἀναγνούσῃ, τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ’ Ὀδυσσεύς·
book 23.207 δακρύσασα δ’ ἔπειτ’ ἰθὺς κίεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
book 23.208 δειρῇ βάλλ’ Ὀδυσῆϊ, κάρη δ’ ἔκυς’ ἠδὲ προσηύδα·
book 23.209 “μή μοι, Ὀδυσσεῦ, σκύζευ, ἐπεὶ τά περ ἄλλα μάλιστα
book 23.210 ἀνθρώπων πέπνυσο· θεοὶ δ’ ὤπαζον ὀϊζύν,
book 23.211 οἳ νῶϊν ἀγάσαντο παρ’ ἀλλήλοισι μένοντε
book 23.212 ἥβης ταρπῆναι καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
book 23.213 αὐτὰρ μὴ νῦν μοι τόδε χώεο μηδὲ νεμέσσα,
book 23.214 οὕνεκά ς’ οὐ τὸ πρῶτον, ἐπεὶ ἴδον, ὧδ’ ἀγάπησα.
book 23.215 αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
book 23.216 ἐρρίγει, μή τίς με βροτῶν ἀπάφοιτ’ ἐπέεσσιν
book 23.217 ἐλθών· πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βουλεύουσιν.
book 23.218 οὐδέ κεν Ἀργείη Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
book 23.219 ἀνδρὶ παρ’ ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
book 23.220 εἰ ᾔδη, ὅ μιν αὖτις ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
book 23.221 ἀξέμεναι οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδ’ ἔμελλον.
book 23.222 τὴν δ’ ἦ τοι ῥέξαι θεὸς ὤρορεν ἔργον ἀεικές·
book 23.223 τὴν δ’ ἄτην οὐ πρόσθεν ἑῷ ἐγκάτθετο θυμῷ
book 23.224 λυγρήν, ἐξ ἧς πρῶτα καὶ ἡμέας ἵκετο πένθος.
book 23.225 νῦν δ’, ἐπεὶ ἤδη σήματ’ ἀριφραδέα κατέλεξας
book 23.226 εὐνῆς ἡμετέρης, τὴν οὐ βροτὸς ἄλλος ὀπώπει,
book 23.227 ἀλλ’ οἶοι σύ τ’ ἐγώ τε καὶ ἀμφίπολος μία μούνη,
book 23.228 Ἀκτορίς, ἥν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούσῃ,
book 23.229 ἣ νῶϊν εἴρυτο θύρας πυκινοῦ θαλάμοιο,
book 23.230 πείθεις δή μευ θυμόν, ἀπηνέα περ μάλ’ ἐόντα.”
book 23.231 ὣς φάτο, τῷ δ’ ἔτι μᾶλλον ὑφ’ ἵμερον ὦρσε γόοιο·
book 23.232 κλαῖε δ’ ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, κεδνὰ ἰδυῖαν.
book 23.233 ὡς δ’ ὅτ’ ἂν ἀσπάσιος γῆ νηχομένοισι φανήῃ,
book 23.234 ὧν τε Ποσειδάων εὐεργέα νῆ’ ἐνὶ πόντῳ
book 23.235 ῥαίσῃ, ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῷ·
book 23.236

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

παῦροι δ’ ἐξέφυγον πολιῆς ἁλὸς ἤπειρόνδε
νηχόμενοι, πολλὴ δὲ περὶ χροῒ τέτροφεν ἅλμη,
ἀσπάσιοι δ’ ἐπέβαν γαίης, κακότητα φυγόντες·
ὣς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἔην πόσις εἰσοροώσῃ,
δειρῆς δ’ οὔ πω πάμπαν ἀφίετο πήχεε λευκώ.
καί νύ κ’ ὀδυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
εἰ μὴ ἄρ’ ἄλλ’ ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
νύκτα μὲν ἐν περάτῃ δολιχὴν σχέθεν, Ἠῶ δ’ αὖτε
ῥύσατ’ ἐπ’ Ὠκεανῷ χρυσόθρονον οὐδ’ ἔα ἵππους
ζεύγνυσθ’ ὠκύποδας φάος ἀνθρώποισι φέροντας,
Λάμπον καὶ Φαέθονθ’, οἵ τ’ Ἠῶ πῶλοι ἄγουσι.
καὶ τότ’ ἄρ’ ἣν ἄλοχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ὦ γύναι, οὐ γάρ πω πάντων ἐπὶ πείρατ’ ἀέθλων
ἤλθομεν, ἀλλ’ ἔτ’ ὄπισθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσται,
πολλὸς καὶ χαλεπός, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσσαι.
ὣς γάρ μοι ψυχὴ μαντεύσατο Τειρεσίαο
ἤματι τῷ, ὅτε δὴ κατέβην δόμον Ἄϊδος εἴσω,
νόστον ἑταίροισιν διζήμενος ἠδ’ ἐμοὶ αὐτῷ.
ἀλλ’ ἔρχευ, λέκτρονδ’ ἴομεν, γύναι, ὄφρα καὶ ἤδη
ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες.”
τὸν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
“εὐνὴ μὲν δὴ σοί γε τότ’ ἔσσεται, ὁππότε θυμῷ
σῷ ἐθέλῃς, ἐπεὶ ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν·
ἀλλ’ ἐπεὶ ἐφράσθης καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
εἴπ’ ἄγε μοι τὸν ἄεθλον, ἐπεὶ καὶ ὄπισθεν, ὀΐω,
πεύσομαι, αὐτίκα δ’ ἐστὶ δαήμεναι οὔ τι χέρειον.”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“δαιμονίη, τί τ’ ἄρ’ αὖ με μάλ’ ὀτρύνουσα κελεύεις
εἰπέμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ’ ἐπικεύσω.
οὐ μέν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς
χαίρω, ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε’ ἄνωγεν
ἐλθεῖν, ἐν χείρεσσιν ἔχοντ’ εὐῆρες ἐρετμόν,
εἰς ὅ κε τοὺς ἀφίκωμαι, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
ἀνέρες οὐδέ θ’ ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν·
οὐδ’ ἄρα τοὶ ἴσασι νέας φοινικοπαρῄους
οὐδ’ εὐήρε’ ἐρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
σῆμα δέ μοι τόδ’ ἔειπεν ἀριφραδές, οὐδέ σε κεύσω·

ὁππότε κεν δή μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
book 23.275 φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
book 23.276 καὶ τότε μ’ ἐν γαίῃ πήξαντ’ ἐκέλευσεν ἐρετμόν,
book 23.277 ἔρξανθ’ ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
book 23.278 ἀρνειὸν ταῦρόν τε συῶν τ’ ἐπιβήτορα κάπρον,
book 23.279 οἴκαδ’ ἀποστείχειν ἔρδειν θ’ ἱερὰς ἑκατόμβας
book 23.280 ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
book 23.281 πᾶσι μάλ’ ἑξείης· θάνατος δέ μοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
book 23.282 ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνῃ
book 23.283 γήρᾳ ὕπο λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
book 23.284 ὄλβιοι ἔσσονται. τὰ δέ μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι.”
book 23.285 τὸν δ’ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
book 23.286 “εἰ μὲν δὴ γῆράς γε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,
book 23.287 ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι.”
book 23.288 ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
book 23.289 τόφρα δ’ ἄρ’ Εὐρυνόμη τε ἰδὲ τροφὸς ἔντυον εὐνὴν
book 23.290 ἐσθῆτος μαλακῆς δαΐδων ὕπο λαμπομενάων.
book 23.291 αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
book 23.292 γρηῢς μὲν κείουσα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει,
book 23.293 τοῖσιν δ’ Εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἡγεμόνευεν
book 23.294 ἐρχομένοισι λέχοσδε δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
book 23.295 ἐς θάλαμον δ’ ἀγαγοῦσα πάλιν κίεν. οἱ μὲν ἔπειτα
book 23.296 ἀσπάσιοι λέκτροιο παλαιοῦ θεσμὸν ἵκοντο·
book 23.297 αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
book 23.298 παῦσαν ἄρ’ ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δὲ γυναῖκας,
book 23.299 αὐτοὶ δ’ εὐνάζοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
book 23.300 τὼ δ’ ἐπεὶ οὖν φιλότητος ἐταρπήτην ἐρατεινῆς,
book 23.301 τερπέσθην μύθοισι, πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντες,
book 23.302 ἡ μὲν ὅσ’ ἐν μεγάροισιν ἀνέσχετο δῖα γυναικῶν
book 23.303 ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορῶσ’ ἀΐδηλον ὅμιλον,
book 23.304 οἳ ἕθεν εἵνεκα πολλά, βόας καὶ ἴφια μῆλα,
book 23.305 ἔσφαζον, πολλὸς δὲ πίθων ἠφύσσετο οἶνος·
book 23.306 αὐτὰρ διογενὴς Ὀδυσεύς, ὅσα κήδε’ ἔθηκεν
book 23.307 ἀνθρώποις’ ὅσα τ’ αὐτὸς ὀϊζύσας ἐμόγησε,
book 23.308 πάντ’ ἔλεγ’· ἡ δ’ ἄρα τέρπετ’ ἀκούους’, οὐδέ οἱ ὕπνος
book 23.309 πῖπτεν ἐπὶ βλεφάροισι πάρος καταλέξαι ἅπαντα.
book 23.310 ἤρξατο δ’, ὡς πρῶτον Κίκονας δάμας’, αὐτὰρ ἔπειτα
book 23.311 ἦλθεν Λωτοφάγων ἀνδρῶν πίειραν ἄρουραν·
book 23.312

ἠδ’ ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὡς ἀπετείσατο ποινὴν
ἰφθίμων ἑτάρων, οὓς ἤσθιεν οὐδ’ ἐλέαιρεν·
ἠδ’ ὡς Αἴολον ἵκεθ’, ὅ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο
καὶ πέμπ’, οὐδέ πω αἶσα φίλην ἐς πατρίδ’ ἱκέσθαι
ἤην, ἀλλά μιν αὖτις ἀναρπάξασα θύελλα
πόντον ἐπ’ ἰχθυόεντα φέρεν βαρέα στενάχοντα·
ἠδ’ ὡς Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκανεν,
οἳ νῆάς τ’ ὄλεσαν καὶ ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
[πάντας· Ὀδυσσεὺς δ’ οἶος ὑπέκφυγε νηῒ μελαίνῃ.]
καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίην τε,
ἠδ’ ὡς εἰς Ἀΐδεω δόμον ἤλυθεν εὐρώεντα
ψυχῇ χρησόμενος Θηβαίου Τειρεσίαο
νηῒ πολυκλήϊδι, καὶ εἴσιδε πάντας ἑταίρους
μητέρα θ’, ἥ μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα·
ἠδ’ ὡς Σειρήνων ἁδινάων φθόγγον ἄκουσεν,
ὥς θ’ ἵκετο Πλαγκτὰς πέτρας δεινήν τε Χάρυβδιν
Σκύλλην θ’, ἣν οὔ πώ ποτ’ ἀκήριοι ἄνδρες ἄλυξαν·
ἠδ’ ὡς Ἠελίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι·
ἠδ’ ὡς νῆα θοὴν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῷ
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ἀπὸ δ’ ἔφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι
πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ κῆρας ἄλυξεν·
ὥς θ’ ἵκετ’ Ὠγυγίην νῆσον νύμφην τε Καλυψώ,
ἣ δή μιν κατέρυκε, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι καὶ ἔτρεφεν ἠδὲ ἔφασκεν
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
ἀλλὰ τοῦ οὔ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν·
ἠδ’ ὡς ἐς Φαίηκας ἀφίκετο πολλὰ μογήσας,
οἳ δή μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσαντο
καὶ πέμψαν σὺν νηῒ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά τε δόντες.
τοῦτ’ ἄρα δεύτατον εἶπεν ἔπος, ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
λυσιμελὴς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμοῦ.
ἡ δ’ αὖτ’ ἄλλ’ ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὁππότε δή ῥ’ Ὀδυσῆα ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμὸν
εὐνῆς ἧς ἀλόχου ταρπήμεναι ἠδὲ καὶ ὕπνου,
αὐτίκ’ ἀπ’ Ὠκεανοῦ χρυσόθρονον ἠριγένειαν
ὦρσεν, ἵν’ ἀνθρώποισι φόως φέροι. ὦρτο δ’ Ὀδυσσεὺς
εὐνῆς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ’ ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

“ὦ γύναι, ἤδη μὲν πολέων κεκορήμεθ’ ἀέθλων
ἀμφοτέρω, σὺ μὲν ἐνθάδ’ ἐμὸν πολυκηδέα νόστον
κλαίους’· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι καὶ θεοὶ ἄλλοι
ἱέμενον πεδάασκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης.
νῦν δ’ ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἱκόμεθ’ εὐνήν,
κτήματα μέν, τά μοί ἐστι, κομιζέμεν ἐν μεγάροισι,
μῆλα δ’, ἅ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειρον,
πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ληΐσσομαι, ἄλλα δ’ Ἀχαιοὶ
δώσους’, εἰς ὅ κε πάντας ἐνιπλήσωσιν ἐπαύλους.
ἀλλ’ ἦ τοι μὲν ἐγὼ πολυδένδρεον ἀγρὸν ἄπειμι
ὀψόμενος πατέρ’ ἐσθλόν, ὅ μοι πυκινῶς ἀκάχηται·
σοὶ δέ, γύναι, τόδ’ ἐπιστέλλω πινυτῇ περ ἐούσῃ·
αὐτίκα γὰρ φάτις εἶσιν ἅμ’ ἠελίῳ ἀνιόντι
ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανον ἐν μεγάροισιν·
εἰς ὑπερῷ’ ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
ἧσθαι, μηδέ τινα προτιόσσεο μηδ’ ἐρέεινε.”
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ’ ὤμοισιν ἐδύσετο τεύχεα καλά,
ὦρσε δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
πάντας δ’ ἔντε’ ἄνωγεν ἀρήϊα χερσὶν ἑλέσθαι.
οἱ δέ οἱ οὐκ ἀπίθησαν, ἐθωρήσσοντο δὲ χαλκῷ,
ὤϊξαν δὲ θύρας, ἐκ δ’ ἤϊον· ἦρχε δ’ Ὀδυσσεύς.
ἤδη μὲν φάος ἦεν ἐπὶ χθόνα, τοὺς δ’ ἄρ’ Ἀθήνη
νυκτὶ κατακρύψασα θοῶς ἐξῆγε πόληος.
Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
ἀνδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶ
καλὴν χρυσείην, τῇ τ’ ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
ὧν ἐθέλει, τοὺς δ’ αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
τῇ ῥ’ ἄγε κινήσας, ταὶ δὲ τρίζουσαι ἕποντο.
ὡς δ’ ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεί κέ τις ἀποπέσῃσιν
ὁρμαθοῦ ἐκ πέτρης, ἀνά τ’ ἀλλήλῃσιν ἔχονται,
ὣς αἱ τετριγυῖαι ἅμ’ ἤϊσαν· ἦρχε δ’ ἄρα σφιν
Ἑρμείας ἀκάκητα κατ’ εὐρώεντα κέλευθα.
πὰρ δ’ ἴσαν Ὠκεανοῦ τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
ἠδὲ παρ’ Ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον Ὀνείρων
ἤϊσαν· αἶψα δ’ ἵκοντο κατ’ ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
ἔνθα τε ναίουσι ψυχαί, εἴδωλα καμόντων.
εὗρον δὲ ψυχὴν Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

καὶ Πατροκλῆος καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
Αἴαντός θ’, ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ’ ἀμύμονα Πηλεΐωνα.
ὣς οἱ μὲν περὶ κεῖνον ὁμίλεον· ἀγχίμολον δὲ
ἤλυθ’ ἔπι ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
ἀχνυμένη· περὶ δ’ ἄλλαι ἀγηγέραθ’, ὅσσοι ἅμ’ αὐτῷ
οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.
τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεε Πηλεΐωνος·
“Ἀτρεΐδη, περὶ μέν σε φάμεν Διὶ τερπικεραύνῳ
ἀνδρῶν ἡρώων φίλον ἔμμεναι ἤματα πάντα,
οὕνεκα πολλοῖσίν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἄνασσες
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε’ Ἀχαιοί.
ἦ τ’ ἄρα καὶ σοὶ πρωῒ παραστήσεσθαι ἔμελλε
μοῖρ’ ὀλοή, τὴν οὔ τις ἀλεύεται, ὅς κε γένηται.
ὡς ὄφελες τιμῆς ἀπονήμενος, ἧς περ ἄνασσες,
δήμῳ ἔνι Τρώων θάνατον καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
τῶ κέν τοι τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
ἠδέ κε καὶ σῷ παιδὶ μέγα κλέος ἤρα’ ὀπίσσω·
νῦν δ’ ἄρα ς’ οἰκτίστῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.”
τὸν δ’ αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο·
“ὄλβιε Πηλέος υἱέ, θεοῖς’ ἐπιείκελ’ Ἀχιλλεῦ,
ὃς θάνες ἐν Τροίῃ ἑκὰς Ἄργεος· ἀμφὶ δέ ς’ ἄλλοι
κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν υἷες ἄριστοι,
μαρνάμενοι περὶ σεῖο· σὺ δ’ ἐν στροφάλιγγι κονίης
κεῖσο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἱπποσυνάων.
ἡμεῖς δὲ πρόπαν ἦμαρ ἐμαρνάμεθ’· οὐδέ κε πάμπαν
παυσάμεθα πτολέμου, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι παῦσεν.
αὐτὰρ ἐπεί ς’ ἐπὶ νῆας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
κάτθεμεν ἐν λεχέεσσι, καθήραντες χρόα καλὸν
ὕδατί τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι· πολλὰ δέ ς’ ἀμφὶ
δάκρυα θερμὰ χέον Δαναοὶ κείροντό τε χαίτας.
μήτηρ δ’ ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτῃς’ ἁλίῃσιν
ἀγγελίης ἀΐουσα· βοὴ δ’ ἐπὶ πόντον ὀρώρει
θεσπεσίη, ὑπὸ δὲ τρόμος ἤλυθε πάντας Ἀχαιούς.
καί νύ κ’ ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας,
εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρυκε παλαιά τε πολλά τε εἰδώς,
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
ὅ σφιν ἐῢ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἴσχεσθ', Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε, κοῦροι Ἀχαιῶν.
book 24.55 μήτηρ ἐξ ἁλὸς ἥδε σὺν ἀθανάτῃς' ἁλίῃσιν
book 24.56 ἔρχεται, οὗ παιδὸς τεθνηότος ἀντιόωσα.'
book 24.57 ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἔσχοντο φόβου μεγάθυμοι Ἀχαιοί.
book 24.58 ἀμφὶ δέ ς' ἔστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντος
book 24.59 οἴκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν.
book 24.60 Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ
book 24.61 θρήνεον· ἔνθα κεν οὔ τιν' ἀδάκρυτόν γ' ἐνόησας
book 24.62 Ἀργείων· τοῖον γὰρ ὑπώρορε Μοῦσα λίγεια.
book 24.63 ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μέν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ
book 24.64 κλαίομεν ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι·
book 24.65 ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἔδομεν πυρί· πολλὰ δ' ἐπ' αὐτῷ
book 24.66 μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πίονα καὶ ἕλικας βοῦς.
book 24.67 καίεο δ' ἔν τ' ἐσθῆτι θεῶν καὶ ἀλείφατι πολλῷ
book 24.68 καὶ μέλιτι γλυκερῷ· πολλοὶ δ' ἥρωες Ἀχαιοὶ
book 24.69 τεύχεσιν ἐρρώσαντο πυρὴν πέρι καιομένοιο,
book 24.70 πεζοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
book 24.71 αὐτὰρ ἐπεὶ δή σε φλὸξ ἤνυσεν Ἡφαίστοιο,
book 24.72 ἠῶθεν δή τοι λέγομεν λεύκ' ὀστέ', Ἀχιλλεῦ,
book 24.73 οἴνῳ ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλείφατι. δῶκε δὲ μήτηρ
book 24.74 χρύσεον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δὲ δῶρον
book 24.75 φάσκ' ἔμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο.
book 24.76 ἐν τῷ τοι κεῖται λεύκ' ὀστέα, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
book 24.77 μίγδα δὲ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος,
book 24.78 χωρὶς δ' Ἀντιλόχοιο, τὸν ἔξοχα τῖες ἁπάντων
book 24.79 τῶν ἄλλων ἑτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
book 24.80 ἀμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπειτα μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον
book 24.81 χεύαμεν Ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητάων
book 24.82 ἀκτῇ ἔπι προὐχούσῃ, ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ,
book 24.83 ὥς κεν τηλεφανὴς ἐκ ποντόφιν ἀνδράσιν εἴη
book 24.84 τοῖς', οἳ νῦν γεγάασι καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσονται.
book 24.85 μήτηρ δ' αἰτήσασα θεοὺς περικαλλέ' ἄεθλα
book 24.86 θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
book 24.87 ἤδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας
book 24.88 ἡρώων, ὅτε κέν ποτ' ἀποφθιμένου βασιλῆος
book 24.89 ζώννυνταί τε νέοι καὶ ἐπεντύνωνται ἄεθλα·
book 24.90 ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν θηήσαο θυμῷ,
book 24.91 οἷ' ἐπὶ σοὶ κατέθηκε θεὰ περικαλλέ' ἄεθλα,
book 24.92

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἀργυρόπεζα Θέτις· μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν.
ὣς σὺ μὲν οὐδὲ θανὼν ὄνομ’ ὤλεσας, ἀλλά τοι αἰεὶ
πάντας ἐπ’ ἀνθρώπους κλέος ἔσσεται ἐσθλόν, Ἀχιλλεῦ·
αὐτὰρ ἐμοὶ τί τόδ’ ἦδος, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσα;
ἐν νόστῳ γάρ μοι Ζεὺς μήσατο λυγρὸν ὄλεθρον
Αἰγίσθου ὑπὸ χερσὶ καὶ οὐλομένης ἀλόχοιο.”
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δέ σφ’ ἦλθε διάκτορος Ἀργεϊφόντης
ψυχὰς μνηστήρων κατάγων Ὀδυσῆϊ δαμέντων.
τὼ δ’ ἄρα θαμβήσαντ’ ἰθὺς κίον, ὡς ἐσιδέσθην.
ἔγνω δὲ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
παῖδα φίλον Μελανῆος, ἀγακλυτὸν Ἀμφιμέδοντα·
ξεῖνος γάρ οἱ ἔην Ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων.
τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο·
“Ἀμφίμεδον, τί παθόντες ἐρεμνὴν γαῖαν ἔδυτε
πάντες κεκριμένοι καὶ ὁμήλικες; οὐδέ κεν ἄλλως
κρινάμενος λέξαιτο κατὰ πτόλιν ἄνδρας ἀρίστους.
ἦ ὔμμ’ ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν
ὄρσας ἀργαλέους ἀνέμους καὶ κύματα μακρά,
ἦ που ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ’ ἐπὶ χέρσου
βοῦς περιταμνομένους ἠδ’ οἰῶν πώεα καλά,
ἦε περὶ πτόλιος μαχεούμενοι ἠδὲ γυναικῶν;
εἰπέ μοι εἰρομένῳ· ξεῖνος δέ τοι εὔχομαι εἶναι.
ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε κεῖσε κατήλυθον ὑμέτερον δῶ
ὀτρυνέων Ὀδυσῆα σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ’ ἕπεσθαι ἐϋσσέλμων ἐπὶ νηῶν;
μηνὶ δ’ ἐν οὔλῳ πάντα περήσαμεν εὐρέα πόντον,
σπουδῇ παρπεπιθόντες Ὀδυσσῆα πτολίπορθον.”
τὸν δ’ αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀμφιμέδοντος·
[“Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,]
μέμνημαι τάδε πάντα, διοτρεφές, ὡς ἀγορεύεις·
σοὶ δ’ ἐγὼ εὖ μάλα πάντα καὶ ἀτρεκέως καταλέξω,
ἡμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος, οἷον ἐτύχθη.
μνώμεθ’ Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα·
ἡ δ’ οὔτ’ ἠρνεῖτο στυγερὸν γάμον οὔτε τελεύτα,
ἡμῖν φραζομένη θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν,
ἀλλὰ δόλον τόνδ’ ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ’ ἡμῖν μετέειπε·
‘κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
μίμνετ’ ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὅ κε φᾶρος
ἐκτελέσω, μή μοι μεταμώνια νήματ’ ὄληται,
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
μοῖρ’ ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο,
μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται πολλὰ κτεατίσσας.‘
ὣς ἔφαθ’, ἡμῖν δ’ αὖτ’ ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστόν,
νύκτας δ’ ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς·
ἀλλ’ ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
[μηνῶν φθινόντων, περὶ δ’ ἤματα πόλλ’ ἐτελέσθη,]
καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν, ἣ σάφα ᾔδη,
καὶ τήν γ’ ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν.
ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ οὐκ ἐθέλουσ’, ὑπ’ ἀνάγκης.
εὖθ’ ἡ φᾶρος ἔδειξεν, ὑφήνασα μέγαν ἱστόν,
πλύνασ’, ἠελίῳ ἐναλίγκιον ἠὲ σελήνῃ,
καὶ τότε δή ῥ’ Ὀδυσῆα κακός ποθεν ἤγαγε δαίμων
ἀγροῦ ἐπ’ ἐσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε συβώτης.
ἔνθ’ ἦλθεν φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος ἰὼν σὺν νηῒ μελαίνῃ·
τὼ δὲ μνηστῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύναντε
ἵκοντο προτὶ ἄστυ περικλυτόν, ἦ τοι Ὀδυσσεὺς
ὕστερος, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ’ ἡγεμόνευε.
τὸν δὲ συβώτης ἦγε κακὰ χροῒ εἵματ’ ἔχοντα,
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο·
οὐδέ τις ἡμείων δύνατο γνῶναι τὸν ἐόντα,
ἐξαπίνης προφανέντ’, οὐδ’ οἳ προγενέστεροι ἦσαν,
ἀλλ’ ἔπεσίν τε κακοῖσιν ἐνίσσομεν ἠδὲ βολῇσιν.
αὐτὰρ ὁ τεῖος ἐτόλμα ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσι
βαλλόμενος καὶ ἐνισσόμενος τετληότι θυμῷ·
ἀλλ’ ὅτε δή μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο,
σὺν μὲν Τηλεμάχῳ περικαλλέα τεύχε’ ἀείρας
ἐς θάλαμον κατέθηκε καὶ ἐκλήϊσεν ὀχῆας,
αὐτὰρ ὁ ἣν ἄλοχον πολυκερδείῃσιν ἄνωγε

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον,
ἡμῖν αἰνομόροισιν ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
οὐδέ τις ἡμείων δύνατο κρατεροῖο βιοῖο
νευρὴν ἐντανύσαι, πολλὸν δ’ ἐπιδευέες ἦμεν.
ἀλλ’ ὅτε χεῖρας ἵκανεν Ὀδυσσῆος μέγα τόξον,
ἔνθ’ ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλέομεν ἐπέεσσι
τόξον μὴ δόμεναι, μηδ’ εἰ μάλα πόλλ’ ἀγορεύοι,
Τηλέμαχος δέ μιν οἶος ἐποτρύνων ἐκέλευσεν.
αὐτὰρ ὁ δέξατο χειρὶ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ῥηϊδίως δ’ ἐτάνυσσε βιόν, διὰ δ’ ἧκε σιδήρου·
στῆ δ’ ἄρ’ ἐπ’ οὐδὸν ἰών, ταχέας δ’ ἐκχεύατ’ ὀϊστοὺς
δεινὸν παπταίνων, βάλε δ’ Ἀντίνοον βασιλῆα.
αὐτὰρ ἔπειτ’ ἄλλοις’ ἐφίει στονόεντα βέλεμνα
ἄντα τιτυσκόμενος· τοὶ δ’ ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
γνωτὸν δ’ ἦν, ὅ ῥά τίς σφι θεῶν ἐπιτάρροθος ἦεν·
αὐτίκα γὰρ κατὰ δώματ’ ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ
κτεῖνον ἐπιστροφάδην, τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ’ ἀεικὴς
κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ’ ἅπαν αἵματι θῦεν.
ὣς ἡμεῖς, Ἀγάμεμνον, ἀπωλόμεθ’, ὧν ἔτι καὶ νῦν
σώματ’ ἀκηδέα κεῖται ἐνὶ μεγάροις’ Ὀδυσῆος·
οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δώμαθ’ ἑκάστου,
οἵ κ’ ἀπονίψαντες μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων
κατθέμενοι γοάοιεν· ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.”
τὸν δ’ αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο·
“ὄλβιε Λαέρταο πάϊ, πολυμήχαν’ Ὀδυσσεῦ,
ἦ ἄρα σὺν μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτήσω ἄκοιτιν·
ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπείῃ,
κούρῃ Ἰκαρίου, ὡς εὖ μέμνητ’ Ὀδυσῆος,
ἀνδρὸς κουριδίου. τῶ οἱ κλέος οὔ ποτ’ ὀλεῖται
ἧς ἀρετῆς, τεύξουσι δ’ ἐπιχθονίοισιν ἀοιδὴν
ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ,
οὐχ ὡς Τυνδαρέου κούρη κακὰ μήσατο ἔργα,
κουρίδιον κτείνασα πόσιν, στυγερὴ δέ τ’ ἀοιδὴ
ἔσσετ’ ἐπ’ ἀνθρώπους, χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ὀπάσσει
θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥ κ’ εὐεργὸς ἔῃσιν.”
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
ἑσταότ’ εἰν Ἀΐδαο δόμοις’, ὑπὸ κεύθεσι γαίης·
οἱ δ’ ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ’ ἀγρὸν ἵκοντο

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὅν ῥά ποτ’ αὐτὸς
Λαέρτης κτεάτισσεν, ἐπεὶ μάλα πολλὰ μόγησεν.
ἔνθα οἱ οἶκος ἔην, περὶ δὲ κλίσιον θέε πάντῃ,
ἐν τῷ σιτέσκοντο καὶ ἵζανον ἠδὲ ἴαυον
δμῶες ἀναγκαῖοι, τοί οἱ φίλα ἐργάζοντο.
ἐν δὲ γυνὴ Σικελὴ γρηῢς πέλεν, ἥ ῥα γέροντα
ἐνδυκέως κομέεσκεν ἐπ’ ἀγροῦ νόσφι πόληος.
ἔνθ’ Ὀδυσεὺς δμώεσσι καὶ υἱέϊ μῦθον ἔειπεν·
“ὑμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ’ ἐϋκτίμενον δόμον εἴσω,
δεῖπνον δ’ αἶψα συῶν ἱερεύσατε ὅς τις ἄριστος·
αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἡμετέροιο,
αἴ κέ μ’ ἐπιγνώῃ καὶ φράσσεται ὀφθαλμοῖσιν,
ἦέ κεν ἀγνοιῇσι πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.”
ὣς εἰπὼν δμώεσσιν ἀρήϊα τεύχε’ ἔδωκεν.
οἱ μὲν ἔπειτα δόμονδε θοῶς κίον, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἆσσον ἴεν πολυκάρπου ἀλωῆς πειρητίζων.
οὐδ’ εὗρεν Δολίον, μέγαν ὄρχατον ἐσκαταβαίνων,
οὐδέ τινα δμώων οὐδ’ υἱῶν· ἀλλ’ ἄρα τοί γε
αἱμασιὰς λέξοντες ἀλωῆς ἔμμεναι ἕρκος
ᾤχοντ’, αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρων ὁδὸν ἡγεμόνευε.
τὸν δ’ οἶον πατέρ’ εὗρεν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
λιστρεύοντα φυτόν· ῥυπόωντα δὲ ἕστο χιτῶνα,
ῥαπτὸν ἀεικέλιον, περὶ δὲ κνήμῃσι βοείας
κνημῖδας ῥαπτὰς δέδετο, γραπτῦς ἀλεείνων,
χειρῖδάς τ’ ἐπὶ χερσὶ βάτων ἕνεκ’· αὐτὰρ ὕπερθεν
αἰγείην κυνέην κεφαλῇ ἔχε, πένθος ἀέξων.
τὸν δ’ ὡς οὖν ἐνόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
γήραϊ τειρόμενον, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἔχοντα,
στὰς ἄρ’ ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχνην κατὰ δάκρυον εἶβε.
μερμήριξε δ’ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
κύσσαι καὶ περιφῦναι ἑὸν πατέρ’ ἠδὲ ἕκαστα
εἰπεῖν, ὡς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ’ ἐς πατρίδα γαῖαν,
ἦ πρῶτ’ ἐξερέοιτο ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
πρῶτον κερτομίοις’ ἔπεσιν διαπειρηθῆναι.
τὰ φρονέων ἰθὺς κίεν αὐτοῦ δῖος Ὀδυσσεύς.
ἦ τοι ὁ μὲν κατέχων κεφαλὴν φυτὸν ἀμφελάχαινε·
τὸν δὲ παριστάμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

“ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίη σ’ ἔχει ἀμφιπολεύειν
ὄρχατον, ἀλλ’ εὖ τοι κομιδὴ ἔχει, οὐδέ τι πάμπαν,
οὐ φυτόν, οὐ συκῆ, οὐκ ἄμπελος, οὐ μὲν ἐλαίη,
οὐκ ὄγχνη, οὐ πρασιή τοι ἄνευ κομιδῆς κατὰ κῆπον.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δὲ μὴ χόλον ἔνθεο θυμῷ·
αὐτόν σ’ οὐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ’ ἅμα γῆρας
λυγρὸν ἔχεις αὐχμεῖς τε κακῶς καὶ ἀεικέα ἕσσαι.
οὐ μὲν ἀεργίης γε ἄναξ ἕνεκ’ οὔ σε κομίζει,
οὐδέ τί τοι δούλειον ἐπιπρέπει εἰσοράασθαι
εἶδος καὶ μέγεθος· βασιλῆι γὰρ ἀνδρὶ ἔοικας.
τοιούτῳ δὲ ἔοικεν, ἐπεὶ λούσαιτο φάγοι τε,
εὑδέμεναι μαλακῶς· ἡ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων.
ἀλλ’ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
τεῦ δμώς εἰς ἀνδρῶν; τεῦ δ’ ὄρχατον ἀμφιπολεύεις;
καί μοι τοῦτ’ ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ’ ἐῢ εἰδῶ,
εἰ ἐτεόν γ’ Ἰθάκην τήνδ’ ἱκόμεθ’, ὥς μοι ἔειπεν
οὗτος ἀνὴρ νῦν δὴ ξυμβλήμενος ἐνθάδ’ ἰόντι,
οὔ τι μάλ’ ἀρτίφρων, ἐπεὶ οὐ τόλμησεν ἕκαστα
εἰπεῖν ἠδ’ ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος, ὡς ἐρέεινον
ἀμφὶ ξείνῳ ἐμῷ, ἤ που ζώει τε καὶ ἔστιν,
ἦ ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον·
ἄνδρα ποτ’ ἐξείνισσα φίλῃ ἐν πατρίδι γαίῃ
ἡμέτερόνδ’ ἐλθόντα, καὶ οὔ πώ τις βροτὸς ἄλλος
ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα·
εὔχετο δ’ ἐξ Ἰθάκης γένος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφασκε
Λαέρτην Ἀρκεισιάδην πατέρ’ ἔμμεναι αὐτῷ.
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ’ ἄγων ἐῢ ἐξείνισσα,
ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
καί οἱ δῶρα πόρον ξεινήϊα, οἷα ἐῴκει.
χρυσοῦ μέν οἱ δῶκ’ εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα,
δῶκα δέ οἱ κρητῆρα πανάργυρον ἀνθεμόεντα,
δώδεκα δ’ ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
τόσσα δὲ φάρεα καλά, τόσους δ’ ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας,
χωρὶς δ’ αὖτε γυναῖκας ἀμύμονα ἔργα ἰδυίας
τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελεν αὐτὸς ἑλέσθαι.”
τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα πατὴρ κατὰ δάκρυον εἴβων·
“ξεῖν’, ἦ τοι μὲν γαῖαν ἱκάνεις, ἣν ἐρεείνεις,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ὑβρισταὶ δ’ αὐτὴν καὶ ἀτάσθαλοι ἄνδρες ἔχουσι.
δῶρα δ’ ἐτώσια ταῦτα χαρίζεο, μυρί’ ὀπάζων·
εἰ γάρ μιν ζωόν γε κίχεις Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ,
τῶ κέν ς’ εὖ δώροισιν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψε
καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ· ἡ γὰρ θέμις, ὅς τις ὑπάρξῃ.
ἀλλ’ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
πόστον δὴ ἔτος ἐστίν, ὅτε ξείνισσας ἐκεῖνον,
σὸν ξεῖνον δύστηνον, ἐμὸν παῖδ’, εἴ ποτ’ ἔην γε;
δύσμορον· ὅν που τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
ἠέ που ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἢ ἐπὶ χέρσου
θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἕλωρ γένετ’· οὐδέ ἑ μήτηρ
κλαῦσε περιστείλασα πατήρ θ’, οἵ μιν τεκόμεσθα·
οὐδ’ ἄλοχος πολύδωρος, ἐχέφρων Πηνελόπεια,
κώκυς’ ἐν λεχέεσσιν ἑὸν πόσιν, ὡς ἐπεῴκει,
ὀφθαλμοὺς καθελοῦσα· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
καί μοι τοῦτ’ ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ’ ἐῢ εἰδῶ·
τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ποῦ δαὶ νηῦς ἕστηκε θοή, ἥ ς’ ἤγαγε δεῦρο
ἀντιθέους θ’ ἑτάρους; ἦ ἔμπορος εἰλήλουθας
νηὸς ἐπ’ ἀλλοτρίης, οἱ δ’ ἐκβήσαντες ἔβησαν;”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“τοιγὰρ ἐγώ τοι πάντα μάλ’ ἀτρεκέως καταλέξω.
εἰμὶ μὲν ἐξ Ἀλύβαντος, ὅθι κλυτὰ δώματα ναίω,
υἱὸς Ἀφείδαντος Πολυπημονίδαο ἄνακτος·
αὐτὰρ ἐμοί γ’ ὄνομ’ ἐστὶν Ἐπήριτος· ἀλλά με δαίμων
πλάγξ’ ἀπὸ Σικανίης δεῦρ’ ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα·
νηῦς δέ μοι ἥδ’ ἕστηκεν ἐπ’ ἀγροῦ νόσφι πόληος.
αὐτὰρ Ὀδυσσῆϊ τόδε δὴ πέμπτον ἔτος ἐστίν,
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης,
δύσμορος· ἦ τέ οἱ ἐσθλοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι,
δεξιοί, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼν ἀπέπεμπον ἐκεῖνον,
χαῖρε δὲ κεῖνος ἰών· θυμὸς δ’ ἔτι νῶϊν ἐώλπει
μείξεσθαι ξενίῃ ἠδ’ ἀγλαὰ δῶρα διδώσειν.”
ὣς φάτο, τὸν δ’ ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν
χεύατο κὰκ κεφαλῆς πολιῆς, ἁδινὰ στεναχίζων.
τοῦ δ’ ὠρίνετο θυμός, ἀνὰ ῥῖνας δέ οἱ ἤδη
δριμὺ μένος προὔτυψε φίλον πατέρ’ εἰσορόωντι.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

κύσσε δέ μιν περιφὺς ἐπιάλμενος ἠδὲ προσηύδα·
“κεῖνος μὲν δὴ ὅδ’ αὐτὸς ἐγώ, πάτερ, ὃν σὺ μεταλλᾷς,
ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ’ ἴσχευ κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω· —μάλα δὲ χρὴ σπευδέμεν ἔμπης· —
μνηστῆρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισι
λώβην τεινύμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.”
τὸν δ’ αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
“εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεύς γε, ἐμὸς πάϊς, εἰλήλουθας,
σῆμά τί μοι νῦν εἰπὲ ἀριφραδές, ὄφρα πεποίθω.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“οὐλὴν μὲν πρῶτον τήνδε φράσαι ὀφθαλμοῖσι,
τὴν ἐν Παρνησῷ μ’ ἔλασεν σῦς λευκῷ ὀδόντι
οἰχόμενον· σὺ δέ με προΐεις καὶ πότνια μήτηρ
ἐς πατέρ’ Αὐτόλυκον μητρὸς φίλον, ὄφρ’ ἂν ἑλοίμην
δῶρα, τὰ δεῦρο μολών μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν.
εἰ δ’ ἄγε τοι καὶ δένδρε’ ἐϋκτιμένην κατ’ ἀλῳὴν
εἴπω, ἅ μοί ποτ’ ἔδωκας, ἐγὼ δ’ ᾔτευν σε ἕκαστα
παιδνὸς ἐών, κατὰ κῆπον ἐπισπόμενος· διὰ δ’ αὐτῶν
ἱκνεύμεσθα, σὺ δ’ ὠνόμασας καὶ ἔειπες ἕκαστα.
ὄγχνας μοι δῶκας τρεισκαίδεκα καὶ δέκα μηλέας,
συκέας τεσσαράκοντ’· ὄρχους δέ μοι ὧδ’ ὀνόμηνας
δώσειν πεντήκοντα, διατρύγιος δὲ ἕκαστος
ἤην; ἔνθα δ’ ἀνὰ σταφυλαὶ παντοῖαι ἔασιν,
ὁππότε δὴ Διὸς ὧραι ἐπιβρίσειαν ὕπερθεν.”
ὣς φάτο, τοῦ δ’ αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
σήματ’ ἀναγνόντος, τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ’ Ὀδυσσεύς·
ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε· τὸν δὲ ποτὶ οἷ
εἷλεν ἀποψύχοντα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε·
“Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥ’ ἔτι ἐστὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον,
εἰ ἐτεὸν μνηστῆρες ἀτάσθαλον ὕβριν ἔτεισαν.
νῦν δ’ αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μὴ τάχα πάντες
ἐνθάδ’ ἐπέλθωσιν Ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ
πάντῃ ἐποτρύνωσι Κεφαλλήνων πολίεσσι.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“θάρσει· μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

ἀλλ’ ἴομεν προτὶ οἶκον, ὃς ὀρχάτου ἐγγύθι κεῖται·
ἔνθα δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
προὔπεμψ’, ὡς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσσωσι τάχιστα.”
ὣς ἄρα φωνήσαντε βάτην πρὸς δώματα καλά.
οἱ δ’ ὅτε δή ῥ’ ἵκοντο δόμους ἐῢ ναιετάοντας,
εὗρον Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
ταμνομένους κρέα πολλὰ κερῶντάς τ’ αἴθοπα οἶνον.
τόφρα δὲ Λαέρτην μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
ἀμφίπολος Σικελὴ λοῦσεν καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ’ ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν· αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλε’ ἤλδανε ποιμένι λαῶν,
μείζονα δ’ ἠὲ πάρος καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
ἐκ δ’ ἀσαμίνθου βῆ· θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱός,
ὡς ἴδεν ἀθανάτοισι θεοῖς’ ἐναλίγκιον ἄντην,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ὦ πάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν αἰειγενετάων
εἶδός τε μέγεθός τε ἀμείνονα θῆκεν ἰδέσθαι.”
τὸν δ’ αὖ Λαέρτης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“αἲ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
οἷος Νήρικον εἷλον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἀκτὴν ἠπείροιο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,
τοῖος ἐών τοι χθιζὸς ἐν ἡμετέροισι δόμοισι
τεύχε’ ἔχων ὤμοισιν ἐφεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
ἄνδρας μνηστῆρας· τῶ κέ σφεων γούνατ’ ἔλυσα
πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δὲ φρένας ἔνδον ἐγήθεις.”
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
οἱ δ’ ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
ἔνθ’ οἱ μὲν δείπνῳ ἐπεχείρεον· ἀγχίμολον δὲ
ἦλθ’ ὁ γέρων Δολίος, σὺν δ’ υἱεῖς τοῖο γέροντος,
ἐξ ἔργων μογέοντες, ἐπεὶ προμολοῦσα κάλεσσε
μήτηρ, γρηῦς Σικελή, ἥ σφεας τρέφε καί ῥα γέροντα
ἐνδυκέως κομέεσκεν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρψεν.
οἱ δ’ ὡς οὖν Ὀδυσῆα ἴδον φράσσαντό τε θυμῷ,
ἔσταν ἐνὶ μεγάροισι τεθηπότες· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μειλιχίοις’ ἐπέεσσι καθαπτόμενος προσέειπεν·
“ὦ γέρον, ἵζ’ ἐπὶ δεῖπνον, ἀπεκλελάθεσθε δὲ θάμβευς·
δηρὸν γὰρ σίτῳ ἐπιχειρήσειν μεμαῶτες

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

μίμνομεν ἐν μεγάροις’, ὑμέας ποτιδέγμενοι αἰεί.”
ὣς ἄρ’ ἔφη, Δολίος δ’ ἰθὺς κίε χεῖρε πετάσσας
ἀμφοτέρας, Ὀδυσεῦς δὲ λαβὼν κύσε χεῖρ’ ἐπὶ καρπῷ
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“ὦ φίλ’, ἐπεὶ νόστησας ἐελδομένοισι μάλ’ ἡμῖν
οὐδ’ ἔτ’ ὀϊομένοισι, θεοὶ δέ σε ἤγαγον αὐτοί,
οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
καί μοι τοῦτ’ ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ’ ἐῢ εἰδῶ,
ἢ ἤδη σάφα οἶδε περίφρων Πηνελόπεια
νοστήσαντά σε δεῦρ’, ἦ ἄγγελον ὀτρύνωμεν.”
τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“ὦ γέρον, ἤδη οἶδε· τί σε χρὴ ταῦτα πένεσθαι;”
ὣς φάθ’, ὁ δ’ αὖτις ἄρ’ ἕζετ’ ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου.
ὣς δ’ αὔτως παῖδες Δολίου κλυτὸν ἀμφ’ Ὀδυσῆα
δεικανόωντ’ ἐπέεσσι καὶ ἐν χείρεσσι φύοντο,
ἑξείης δ’ ἕζοντο παραὶ Δολίον, πατέρα σφόν.
ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο·
Ὄσσα δ’ ἄρ’ ἄγγελος ὦκα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντη
μνηστήρων στυγερὸν θάνατον καὶ κῆρ’ ἐνέπουσα.
οἱ δ’ ἄρ’ ὁμῶς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
μυχμῷ τε στοναχῇ τε δόμων προπάροιθ’ Ὀδυσῆος,
ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον καὶ θάπτον ἕκαστοι,
τοὺς δ’ ἐξ ἀλλάων πολίων οἶκόνδε ἕκαστον
πέμπον ἄγειν ἁλιεῦσι θοῇς’ ἐπὶ νηυσὶ τιθέντες·
αὐτοὶ δ’ εἰς ἀγορὴν κίον ἁθρόοι, ἀχνύμενοι κῆρ.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἤγερθεν ὁμηγερέες τ’ ἐγένοντο,
τοῖσιν δ’ Εὐπείθης ἀνά θ’ ἵστατο καὶ μετέειπε·
παιδὸς γάρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔκειτο,
Ἀντινόου, τὸν πρῶτον ἐνήρατο δῖος Ὀδυσσεύς·
τοῦ ὅ γε δάκρυ χέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
“ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὅδε μήσατ’ Ἀχαιούς·
τοὺς μὲν σὺν νήεσσιν ἄγων πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
ὤλεσε μὲν νῆας γλαφυράς, ἀπὸ δ’ ὤλεσε λαούς,
τοὺς δ’ ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὄχ’ ἀρίστους.
ἀλλ’ ἄγετε, πρὶν τοῦτον ἢ ἐς Πύλον ὦκα ἱκέσθαι
ἢ καὶ ἐς Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί,
ἴομεν· ἢ καὶ ἔπειτα κατηφέες ἐσσόμεθ’ αἰεί.
λώβη γὰρ τάδε γ’ ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φονῆας
τεισόμεθ’· οὐκ ἂν ἐμοί γε μετὰ φρεσὶν ἡδὺ γένοιτο
ζωέμεν, ἀλλὰ τάχιστα θανὼν φθιμένοισι μετείην.
ἀλλ’ ἴομεν, μὴ φθέωσι περαιωθέντες ἐκεῖνοι.”
ὣς φάτο δάκρυ χέων, οἶκτος δ’ ἕλε πάντας Ἀχαιούς.
ἀγχίμολον δέ σφ’ ἦλθε Μέδων καὶ θεῖος ἀοιδὸς
ἐκ μεγάρων Ὀδυσῆος, ἐπεί σφεας ὕπνος ἀνῆκεν,
ἔσταν δ’ ἐν μέσσοισι· τάφος δ’ ἕλεν ἄνδρα ἕκαστον.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
“κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι· οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς
ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν τάδε μήσατο ἔργα·
αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὅς ῥ’ Ὀδυσῆϊ
ἐγγύθεν ἑστήκει καὶ Μέντορι πάντα ἐῴκει.
ἀθάνατος δὲ θεὸς τοτὲ μὲν προπάροιθ’ Ὀδυσῆος
φαίνετο θαρσύνων, τοτὲ δὲ μνηστῆρας ὀρίνων
θῦνε κατὰ μέγαρον· τοὶ δ’ ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.”
ὣς φάτο, τοὺς δ’ ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος ᾕρει.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἁλιθέρσης
Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἶος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
ὅ σφιν ἐῢ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
“κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω.
ὑμετέρῃ κακότητι, φίλοι, τάδε ἔργα γένοντο·
οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ’, οὐ Μέντορι ποιμένι λαῶν,
ὑμετέρους παῖδας καταπαυέμεν ἀφροσυνάων,
οἳ μέγα ἔργον ἔρεζον ἀτασθαλίῃσι κακῇσι,
κτήματα κείροντες καὶ ἀτιμάζοντες ἄκοιτιν
ἀνδρὸς ἀριστῆος· τὸν δ’ οὐκέτι φάντο νέεσθαι.
καὶ νῦν ὧδε γένοιτο, πίθεσθέ μοι, ὡς ἀγορεύω·
μὴ ἴομεν, μή πού τις ἐπίσπαστον κακὸν εὕρῃ.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρ’ ἀνήϊξαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ
ἡμίσεων πλείους· —τοὶ δ’ ἀθρόοι αὐτόθι μεῖναν· —
οὐ γάρ σφιν ἅδε μῦθος ἐνὶ φρεσίν, ἀλλ’ Εὐπείθει
πείθοντ’· αἶψα δ’ ἔπειτ’ ἐπὶ τεύχεα ἐσσεύοντο.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκόν,
ἀθρόοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος εὐρυχόροιο.
τοῖσιν δ’ Εὐπείθης ἡγήσατο νηπιέῃσι·
φῆ δ’ ὅ γε τείσεσθαι παιδὸς φόνον, οὐδ’ ἄρ’ ἔμελλεν
ἂψ ἀπονοστήσειν, ἀλλ’ αὐτοῦ πότμον ἐφέψειν.

αὐτὰρ Ἀθηναίη Ζῆνα Κρονίωνα προσηύδα·
“ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εἰπέ μοι εἰρομένῃ· τί νύ τοι νόος ἔνδοθι κεύθει;
ἢ προτέρω πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
τεύξεις, ἦ φιλότητα μετ’ ἀμφοτέροισι τίθησθα;”
τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
“τέκνον ἐμόν, τί με ταῦτα διείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς;
οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτή,
ὡς ἦ τοι κείνους Ὀδυσεὺς ἀποτείσεται ἐλθών;
ἔρξον ὅπως ἐθέλεις· ἐρέω δέ τοι ὡς ἐπέοικεν.
ἐπεὶ δὴ μνηστῆρας ἐτείσατο δῖος Ὀδυσσεύς,
ὅρκια πιστὰ ταμόντες ὁ μὲν βασιλευέτω αἰεί,
ἡμεῖς δ’ αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο
ἔκλησιν θέωμεν· τοὶ δ’ ἀλλήλους φιλεόντων
ὡς τὸ πάρος, πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ἅλις ἔστω.”
ὣς εἰπὼν ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην,
βῆ δὲ κατ’ Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
οἱ δ’ ἐπεὶ οὖν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖς’ ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
“ἐξελθών τις ἴδοι, μὴ δὴ σχεδὸν ὦσι κιόντες.”
ὣς ἔφατ’· ἐκ δ’ υἱὸς Δολίου κίεν, ὡς ἐκέλευε,
στῆ δ’ ἄρ’ ἐπ’ οὐδὸν ἰών, τοὺς δὲ σχεδὸν εἴσιδε πάντας.
αἶψα δ’ Ὀδυσσῆα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“οἵδε δὴ ἐγγὺς ἔας’· ἀλλ’ ὁπλιζώμεθα θᾶσσον.”
ὣς ἔφαθ’, οἱ δ’ ὤρνυντο καὶ ἐν τεύχεσσιν ἔδυνον,
τέσσαρες ἀμφ’ Ὀδυσῆ’, ἓξ δ’ υἱεῖς οἱ Δολίοιο·
ἐν δ’ ἄρα Λαέρτης Δολίος τ’ ἐς τεύχε’ ἔδυνον,
καὶ πολιοί περ ἐόντες, ἀναγκαῖοι πολεμισταί.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ’ ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκόν,
ὤϊξάν ῥα θύρας, ἐκ δ’ ἤϊον, ἦρχε δ’ Ὀδυσσεύς.
τοῖσι δ’ ἐπ’ ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
αἶψα δὲ Τηλέμαχον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν·
“Τηλέμαχ’, ἤδη μὲν τό γε εἴσεαι αὐτὸς ἐπελθών,
ἀνδρῶν μαρναμένων ἵνα τε κρίνονται ἄριστοι,
μή τι καταισχύνειν πατέρων γένος, οἳ τὸ πάρος περ
ἀλκῇ τ’ ἠνορέῃ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ’ αἶαν.”

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
“ὄψεαι, αἴ κ’ ἐθέλῃσθα, πάτερ φίλε, τῷδ’ ἐπὶ θυμῷ
οὔ τι καταισχύνοντα τεὸν γένος, ὡς ἀγορεύεις.”
ὣς φάτο, Λαέρτης δ’ ἐχάρη καὶ μῦθον ἔειπε·
“τίς νύ μοι ἡμέρη ἥδε, θεοὶ φίλοι; ἦ μάλα χαίρω·
υἱός θ’ υἱωνός τ’ ἀρετῆς πέρι δῆριν ἔχουσι.”
τὸν δὲ παρισταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“ὦ Ἀρκεισιάδη, πάντων πολὺ φίλταθ’ ἑταίρων,
εὐξάμενος κούρῃ γλαυκώπιδι καὶ Διὶ πατρί,
αἶψα μάλ’ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.”
ὣς φάτο, καί ῥ’ ἔμπνευσε μένος μέγα Παλλὰς Ἀθήνη.
εὐξάμενος δ’ ἄρ’ ἔπειτα Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
αἶψα μάλ’ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος
καὶ βάλεν Εὐπείθεα κόρυθος διὰ χαλκοπαρῄου.
ἡ δ’ οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διαπρὸ δὲ εἴσατο χαλκός·
δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε’ ἐπ’ αὐτῷ.
ἐν δ’ ἔπεσον προμάχοις’ Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός,
τύπτον δὲ ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
καί νύ κε δὴ πάντας ὄλεσαν καὶ θῆκαν ἀνόστους,
εἰ μὴ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
ἤϋσεν φωνῇ, κατὰ δ’ ἔσχεθε λαὸν ἅπαντα·
“ἴσχεσθε πτολέμου, Ἰθακήσιοι, ἀργαλέοιο,
ὥς κεν ἀναιμωτί γε διακρινθῆτε τάχιστα.”
ὣς φάτ’ Ἀθηναίη, τοὺς δὲ χλωρὸν δέος εἷλε·
τῶν δ’ ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατο τεύχεα,
πάντα δ’ ἐπὶ χθονὶ πῖπτε, θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
πρὸς δὲ πόλιν τρωπῶντο λιλαιόμενοι βιότοιο.
σμερδαλέον δ’ ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
οἴμησεν δὲ ἀλεὶς ὥς τ’ αἰετὸς ὑψιπετήεις.
καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει ψολόεντα κεραυνόν,
κὰδ δ’ ἔπεσε πρόσθε γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
δὴ τότ’ Ὀδυσσῆα προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
“διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν’ Ὀδυσσεῦ,
ἴσχεο, παῦε δὲ νεῖκος ὁμοιΐου πτολέμοιο,
μή πώς τοι Κρονίδης κεχολώσεται εὐρύοπα Ζεύς.”
ὣς φάτ’ Ἀθηναίη, ὁ δ’ ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
ὅρκια δ’ αὖ κατόπισθε μετ’ ἀμφοτέροισιν ἔθηκε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org

Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.

Eulogikon public reading copy · View original HTML at eulogikon.org